Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 5. juuli 2018
(OR. en)

10551/18

Institutsioonidevaheline dokument:
2016/0282 A (COD)

CODEC 1180
CADREFIN 128
FIN 511
INST 262
FSTR 39
FC 34
REGIO 50
SOC 448
AGRISTR 44
PECHE 248
TRANS 287
ESPACE 33
TELECOM 204
POLGEN 107
PE 89

KIRJALIK TEAVE

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ja millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2012/2002 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1305/2013,(EL) nr 1306/2013, (EL) nr 1307/2013, (EL) nr 1308/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) nr 283/2014, (EL) nr 652/2014 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 541/2014/EL – Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemus (Strasbourg, 2.–5. juuli 2018)

I. SISSEJUHATUS

Vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 294 ja kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlevale ühisele deklaratsioonile[1] toimus nõukogu, Euroopa Parlamendi ja komisjoni vahel rida mitteametlikke kontakte eesmärgiga jõuda eespool nimetatud eelnõu suhtes kokkuleppele esimesel lugemisel, vältides seega vajadust teise lugemise ja lepitusmenetluse järele.

Seoses sellega esitasid raportöörid Ingeborg GRÄßLE (PPE, DE) ja Richard Ashworth (PPE, UK) eelarvekomisjoni ja eelarvekontrollikomisjoni nimel kompromissmuudatusettepaneku nr 653 teemareal nimetatud koondettepaneku muutmiseks. Kõnealuse muudatusettepaneku suhtes jõuti kokkuleppele eespool nimetatud mitteametlike kontaktide käigus. Raportöörid esitasid ka komisjoni avaldusi käsitleva muudatusettepaneku nr 654 ja ühisavaldust käsitleva muudatusettepaneku nr 655. Muid muudatusettepanekuid ei esitatud.

II. HÄÄLETUS

Täiskogu võttis 5. juulil 2018 toimunud hääletusel vastu kompromissmuudatusettepaneku nr 653 ja muudatusettepanekud nr 654 ja 655 teemareal nimetatud koondettepaneku muutmiseks. Selliselt muudetud komisjoni ettepanek kujutab endast parlamendi esimese lugemise seisukohta, mis on esitatud käesoleva dokumendi lisas toodud parlamendi seadusandlikus resolutsioonis[2].

Parlamendi seisukoht vastab institutsioonide vahel eelnevalt kokkulepitule. Seetõttu peaks nõukogul olema võimalik parlamendi seisukoht heaks kiita.

Õigusakt võetakse seejärel vastu parlamendi seisukohale vastavas sõnastuses.

---

[1] ELT C 145, 30.6.2007, lk 5.

[2] Seadusandlikus resolutsioonis esitatud parlamendi seisukoha versioonis on ära märgitud komisjoni ettepanekusse muudatusettepanekutega tehtud muudatused. Komisjoni teksti lisatud tekst on esile tõstetud ***paksus kaldkirjas***. Sümbol „▌“ tähistab välja jäetud teksti.

LISA

(5.7.2018)

Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavad finantseeskirjad ***I

Euroopa Parlamendi 5. juuli 2018. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ja millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2012/2002 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1305/2013, (EL) nr 1306/2013, (EL) nr 1307/2013, (EL) nr 1308/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) nr 283/2014 ja (EL) nr 652/2014 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust 541/2014/EL (COM(2016)0605 – C8-0372/2016 – 2016/0282A(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2016)0605),

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ning artiklit 42, artikli 43 lõiget 2, artikli 46 punkti d, artiklit 149, artikli 153 lõike 2 punkti a, artiklit 164, artikli 168 lõike 4 punkti b, artikleid 172, 175, 177 ja 178, artikli 189 lõiget 2, artikli 212 lõiget 2, artikli 322 lõiget 1 ja artiklit 349 ning Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu artiklit 106a, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C8-0372/2016),

– võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust esitatud õigusliku aluse kohta,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,

– võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 26. jaanuari 2017. aasta arvamust nr 1/2017[3],

– võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 69f lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 19. aprilli 2018. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,

[3] ELT C 91, 23.3.2017, lk 1.

– võttes arvesse kodukorra artikleid 59 ja 39,

– võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid ühisarutelusid eelarvekomisjoni ja eelarvekontrollikomisjoni vahel,

– võttes arvesse eelarvekomisjoni ja eelarvekontrollikomisjoni raportit ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni, transpordi- ja turismikomisjoni, regionaalarengukomisjoni, põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni, väliskomisjoni, arengukomisjoni, kalanduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni arvamusi (A8-0211/2017),

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;

2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused;

3. kiidab heaks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni ühisavalduse, mis on lisatud käesolevale resolutsioonile;

4. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon selle asendab, seda oluliselt muudab või kavatseb seda oluliselt muuta;

5. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P8_TC1-COD(2016)0282A

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 5. juulil 2018. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) 2018/…, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid *finantsreegleid* ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, ▌(EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ▌ja otsust nr 541/2014/EL *ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012*

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 46 punkti d, artiklit 149, artikli 153 lõike 2 punkti a, artikleid 164, 172, 175, 177, 178, artikli 189 lõiget 2, ▌ artikli 212 lõiget 2, artikli 322 lõiget ***1*** ja artiklit 349 koostoimes Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepinguga, eriti selle artikliga 106a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust,[4]

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,[5]

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,[6]

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt[7]

[4] ELT C ***91, 23.3.2017,*** lk ***1***.
[5] ELT C ***75***, ***10.3.2017***, lk ***63***.
[6] ELT C ***306***, ***15.9.2017***, lk ***64***.
[7] Euroopa Parlamendi 5. juuli 2018. aasta seisukoht.

ning arvestades järgmist:

(1) Võttes arvesse, et kuna pärast kolme aastat liidu üldeelarve (edaspidi „eelarve“) suhtes kohaldatavate finantsreeglite rakendamist oleks vaja neid täiendavalt muuta, et kõrvaldada rakendamise kitsaskohad, suurendada paindlikkust, lihtsustada arusaadavust sidusrühmade ja talituste jaoks ▌, keskenduda rohkem tulemustele ***ning suurendada juurdepääsetavust, läbipaistvust ja vastutust***, tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 966/2012[8] seetõttu kehtetuks tunnistada ja asendada käesoleva määrusega.

(2) Selleks et lihtsustada eelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja koondada need ühte määrusesse ▌ ,peaks komisjon delegeeritud määruse (EL) nr 1268/2012[9] kehtetuks tunnistama. Selguse huvides tuleks delegeeritud määruse (EL) nr 1268/2012 kesksed sätted lisada käesolevasse määrusesse, kuid muud normid talitustele suunatud juhtnööridesse.

(3) Eelarve aluspõhimõtted tuleks säilitada. Erivaldkondade, nt teadusuuringute, välistegevuse ja struktuurifondide valdkonna olemasolevad erandid neist põhimõtetest tuleks läbi vaadata ja neid tuleks võimalikult palju lihtsustada, võttes arvesse nende jätkuvat asjakohasust, lisaväärtust eelarve jaoks ja nende kasutamisest sidusrühmadele tekkivat koormust.

▌

---

8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

9 Komisjoni 29. oktoobri 2012. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju (ELT L 362, 31.12.2012, lk 1).

(4) Järgmisse eelarveaastasse ülekandmist käsitlevaid reegleid tuleks täpsustada ning eristada tuleks automaatseid ja mitteautomaatseid ülekandmisi. ***Asjaomased liidu institutsioonid peaksid andma Euroopa Parlamendile ja nõukogule teavet nii automaatsete kui mitteautomaatsete ülekandmiste kohta.***

(5) ***Tuleks võimaldada sihtotstarbelise välistulu ülekandmist*** järgmisse eelarveaastasse ja selle kasutamist jätkuprogrammi või -meetme jaoks***, et selliste vahendite kasutamine oleks tõhus***. Sihtotstarbelist sisetulu peaks olema võimalik üle kanda üksnes järgmisse eelarveaastasse, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti.

▌

▌

(6) ***Sihtotstarbelise sisetulu puhul tuleks võimaldada uute kinnisvaraprojektide rahastamist hoonete üürimisest ja müügist saadud tulu arvelt. Sel eesmärgil tuleks sellist tulu käsitada sellise sihtotstarbelise sisetuluna, mida saab järgmisse eelarveaastasse üle kanda kuni selle täieliku ärakasutamiseni.***

(7) Liidu institutsioonidel peaks olema võimalus võtta vastu liidule tehtud mis tahes annetusi.

(8) Tuleks lisada klausel, millega võimaldatakse juriidilisel isikul sponsida mitterahalises vormis üritust või tegevust reklaami või ettevõtte sotsiaalse vastutuse huvides.

(9) Täpsustada tuleks tulemuspõhisuse kontseptsiooni seoses eelarvega. Tulemuspõhisust tuleks mõista usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte vahetu kohaldamisena. ***Samuti tuleks määratleda usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõte ning*** assigneeringute kasutamisel tuleks ***luua seos seatud eesmärkide ning tulemusnäitajate, tulemuste ning säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse vahel***. ***Õiguskindluse tagamiseks tuleks määratleda*** tulemuste saavutamisega seotud mõisted***, eelkõige väljundi ja tulemuse mõiste, vältides seejuures*** vastuolusid eri programmide olemasolevate tulemusraamistikega ▌.

(10) Kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppega[10] peaksid liidu õigusaktid olema kvaliteetsed, keskenduma valdkondadele, kus neil on kõige suurem lisaväärtus kodanike jaoks ning olema liidu ühiste poliitikaeesmärkide saavutamiseks võimalikult tõhusad ja tulemuslikud. Nende eesmärkide saavutamisele aitab kaasa see, kui selliste olemasolevate ja uute rahastamisprogrammide ja tegevuste puhul, millega kaasnevad märkimisväärsed kulutused, viia läbi hindamine.

10 ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

(11) Kooskõlas ***läbipaistvuse põhimõttega, mis on sätestatud*** Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 15, peavad ***liidu*** institutsioonid tegema oma tööd võimalikult avalikult. ***E***elarve täitmisel ***tähendab selle põhimõtte järgimine***, et kodanikud peaksid teadma, kus ja mis eesmärgil liidu rahalisi vahendeid kasutatakse. Selline teave edendab demokraatlikku arutelu, soodustab kodanike osalemist liidu otsustusprotsessis, tugevdab institutsioonilist kontrolli ja järelevalvet liidu kulude üle ***ning soodustab selle usaldusväärsuse suurendamist. Teavitamistegevus peaks olema sihipärasem ja selle eesmärk peaks olema suurendada liidu rahalise toetuse nähtavust kodanike jaoks***. Sellised eesmärgid tuleks saavutada, avaldades asjakohase teabe kõigi eelarvevahendite saajate kohta, kasutades selleks soovitatavalt tänapäevaseid kommunikatsioonivahendeid ja võttes arvesse ***asjaomaste*** vahendite saajate konfidentsiaalsuse ja turvalisusega seotud õiguspäraseid huve ning füüsiliste isikute puhul nende õigust eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsele. ***Liidu institutsioonid*** peaksid seetõttu kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega kohaldama teabe avaldamise suhtes valikulist lähenemisviisi. Avaldamisotsused peaksid põhinema asjakohastel kriteeriumidel, et anda sisulist teavet.

(12) ***Ilma et see piiraks isikuandmete kaitse nõuete kohaldamist tuleks püüda tagada vahendite saajaid käsitleva teabe ülim läbipaistvus.*** O***tsese eelarve täitmise raames hallatavate*** liidu vahendite saajaid käsitlev teave tuleks avaldada sihtotstarbelisel ***liidu*** institutsioonide veebisaidil, näiteks ***finantsläbipaistvuse süsteemis*** ning see peaks sisaldama vähemalt vahendite saaja nime ja asukohta, juriidiliste kohustustega seotud summat ning meetme eesmärki. Kõnealuse teabe puhul tuleks võtta arvesse asjakohaseid kriteeriume, nagu meetme perioodilisus, liik ja olulisus.

(13) Komisjonil peaks olema võimalik täita eelarvet kaudselt liikmesriigi organisatsioonide kaudu. Õiguskindluse huvides on seetõttu asjakohane määratleda liikmesriigi organisatsiooni kui organisatsiooni, mis on liikmesriigis asutatud avalik-õigusliku või eraõigusliku kehamina, kellele asjaomane liikmesriik on usaldanud avaliku teenuse osutamise ülesande ja andnud piisavad finantstagatised. Piisavate finantstagatistena tuleks käsitada sellistele liikmesriigi eraõiguslikele kehamitele antud rahalist tuge, mille liikmesriik annab liidu õiguses kehtestatud nõuete kohaselt asjaomase liikmesriigi poolt kindlaksmääratud vormis, mis ei pea tingimata tähendama pangatagatist.

(14) ***Kui*** auhinnad ja toetused on antud ning lepingud sõlmitud taotluste või pakkumuste esitamiseks väljakuulutatud avaliku menetluse tulemusena, ***ning*** eelkõige auhinnakonkursside, konkursikutsete ja pakkumiskutsete puhul, ***tuleks avaldada liidu vahendite saajate nimi ja asukoht, et järgida*** ELi toimimise lepingus sätestatud põhimõtteid ning eelkõige läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtet***. Selline*** avaldamine ***peaks*** soodustama väljavalimismenetluse üle kontrolli tegemist ***edututе*** taotlejate poolt.

(15) Füüsiliste isikutega seonduvad isikuandmed ei tohiks olla üldsusele kättesaadavad kauem kui ajavahemik, mille jooksul vahendite saaja vahendeid kasutab, ning seepärast tuleks need andmed pärast kahe aasta möödumist kustutada. Sama peaks kehtima ka selliste juriidiliste isikutega seonduvate isikuandmete puhul, kelle ametliku nime järgi on võimalik tuvastada ühte või mitut füüsilist isikut.

(16) Enamikul käesoleva määrusega hõlmatud juhtudel puudutab andmete avaldamine juriidilisi isikuid. Kui tegemist on füüsiliste isikutega, peaks isikuandmete avaldamise korral järgima antud summa olulisuse ja vahendite parimal viisil kasutamise kontrolli vajaduse vahelise proportsionaalsuse põhimõtet. Sellisel juhul on NUTS 2 tasandi piirkonna avaldamine kooskõlas vahendite saajaid käsitleva teabe avaldamise eesmärgiga ja tagab eri suurusega liikmesriikide võrdse kohtlemise, austades samal ajal vahendite saajate õigust eraelu puutumatusele ja eelkõige nende isikuandmete kaitsele.

(17) Õiguskindluse huvides ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega tuleks täpsustada, millistes olukordades ei tuleks sellist teavet avaldada. Näiteks ei peaks avaldama teavet stipendiumide või muud liiki otsetoetuste kohta, mida makstakse neid kõige enam vajavatele füüsilistele isikutele, ega teatavate väga väikese väärtusega erilepingute ja teatavast piirmäärast allapoole jäävate rahastamisvahendite kaudu antavate toetuste kohta või juhul, kui avaldamine võib ohustada asjaomase füüsilise isiku õigusi ja vabadusi, mis on kaitstud Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, või kahjustada vahendite saajate ärihuve. Selleks et säilitada praegune tava ja tagada läbipaistvus, ei tuleks toetuste puhul siiski teha erandeid teabe avaldamise kohustusest konkreetsele piirmäärale tuginedes.

(18) Kui läbipaistvuse eesmärgil avaldatakse vahendite saajate isikuandmed seoses liidu vahendite kasutamise ja väljavalimismenetluse üle kontrolli tegemisega, tuleks asjaomaseid vahendite saajaid teavitada sellisest avaldamisest ning nende õigustest ja selliste õiguste kasutamise suhtes kohaldatavatest menetlustest kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EÜ) nr 45/2001[11] ja (EL) 2016/679[12].

---

11 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

(19) Selleks et tagada kõigi vahendite saajate võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine, tuleks avaldada ka füüsiliste isikutega seonduv teave kooskõlas liikmesriikide kohustusega tagada läbipaistvuse kõrge tase lepingute puhul, mille maksumus ületab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL[13] sätestatud summat.

▌

(20) Kaudse ja jagatud eelarve täitmise korral peaksid teabe vahendite saajate ning lõplike vahendite saajate kohta tegema kättesaadavaks isikud, üksused või määratud asutused, kes haldavad liidu vahendeid. Kui eelarvet täidetakse jagatult, tuleks teave avaldada kooskõlas asjaomaste valdkondlike normidega. Komisjon peaks tegema kättesaadavaks teabe ühtse veebisaidi kohta, sealhulgas märkima viite selle aadressile, kust võib leida teavet vahendite saajate ja lõplike vahendite saajate kohta.

(21) Selleks et parandada selliseid rahastamisvahendeid käsitlevate andmete loetavust ja läbipaistvust, mida rakendatakse otsese või kaudse eelarve täitmise raames, on asjakohane koondada kõik aruandlusnõuded ühte ühtsesse töödokumenti, mis lisatakse eelarveprojektile.

(22) Selleks et edendada Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Euroopa Sotsiaalfondi (ESF), Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF), ning Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) rakendamisel parimaid tavasid, peaks komisjon tegema eelarve täitmise ja kontrollitegevuse eest vastutavatele asutustele teadmiseks kättesaadavaks mittesiduva metoodilise juhendi, milles ta kirjeldab oma kontrollistrateegiat ja lähenemisviisi, sealhulgas kontrollinimekirjasid, ning esitab parimate tavade näited. Kõnealust juhendit tuleks vajaduse korral ajakohastada.

(23) Asjakohane on näha ette võimalus, et ***liidu institutsioonidel oleks õigus*** sõlmida ***üksteisega*** oma assigneeringute kasutamise hõlbustamiseks talitustevahelisi kokkuleppeid ▌, ja võimalus sõlmida selliseid kokkuleppeid ***liidu*** institutsioonide talituste, liidu asutuste, Euroopa ametite, organite või isikutega, kellele on usaldatud Euroopa Liidu lepingu (ELi

[13] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

leping) V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) erimeetmete rakendamine, ja Euroopa koolide kuratooriumi peasekretäri kantseleiga teenuste osutamiseks, toodete ostmiseks, ehitustööde tegemiseks või kinnisvaralepingute sõlmimiseks.

(24) Asjakohane on sätestada ***menetlus uute*** Euroopa ametite ***loomiseks*** ja eristada selliste ametite kohustuslikke ja mittekohustuslikke ülesandeid. Liidu institutsioonidele, liidu asutustele ja muudele Euroopa ametitele tuleks ette näha võimalus delegeerida eelarvevahendite käsutaja volitused asjaomase Euroopa ameti direktorile. Euroopa ametitel peaks olema ka võimalus sõlmida teenuste osutamiseks, toodete ostmiseks, ehitustööde tegemiseks või kinnisvaralepingute sõlmimiseks talitustevahelisi kokkuleppeid. Asjakohane on kehtestada erinormid raamatupidamisarvestuse koostamise kohta, sätted, mille ga antakse komisjoni peaarvepidajale õigus delegeerida mõned oma ülesanded kõnealuste ametite töötajatele, ja töökord pangakontode jaoks, mida komisjonil peaks olema võimalik mõne Euroopa ameti nimel avada.

(25) Selleks et ▌ parandada rakendusasutuste tegevuse kulutõhusust ja tuginedes teiste liidu asutustega saadud praktilisele kogemusele, peaks olema võimalik usaldada komisjoni peaarvepidajale kõik asjaomase rakendusasutuse peaarvepidaja ülesanded või osa neist.

(26) Õiguskindluse huvides on vaja selgitada, et rakendusasutuste direktorid tegutsevad nende ametitele delegeeritud programmide tegevusassigneeringute haldamisel volitatud eelarvevahendite käsutajatena. Selleks et teatavate tugiteenuste üldisest tsentraliseerimisest tulenev tõhususe paranemine oleks võimalikult suur, tuleks rakendusasutustele sätestada sõnaselgelt võimalus hallata halduskulusid.

(27) On vaja kehtestada finantsjuhtimises osalejate, eelkõige eelarvevahendite käsutajate ja peaarvepidajate volitusi ja kohustusi reguleerivad normid.

(28) Euroopa Parlamenti, nõukogu, kontrollikoda ja komisjoni peaarvepidajat tuleks teavitada volitatud eelarvevahendite käsutaja, siseaudiitori ja peaarvepidaja ametisse nimetamisest või ametist lahkumisest kahe nädala jooksul pärast sellist ametisse nimetamist või ametist lahkumist.

(29) Eelarvevahendite käsutajad peaksid täielikult vastutama kõikide tulu- ja kulutoimingute eest, mis tehakse nende järelevalve all, ja sisekontrollisüsteemide eest, ning nad peaksid oma tegevuse eest vastutust kandma, sealhulgas vajaduse korral distsiplinaarmenetluse raames.

(30) Tuleks sätestada ka ülesanded ja kohustused ning volitatud eelarvevahendite käsutajate järgitavate menetluste põhimõtted. Volitatud eelarvevahendite käsutajad peaksid tagama, et edasivolitatud eelarvevahendite käsutajad ja nende töötajad saavad teavet ja koolitust kontrollinõuete ning vastavate meetodite ja toimimisviiside kohta, ning et võetaks meetmeid eesmärgiga tagada toimiv kontrollisüsteem. Volitatud eelarvevahendite käsutaja peaks oma ülesannete täitmisest oma liidu institutsioonile aastaaruande vormis aru andma. Aruanne peaks sisaldama nõutavat finants- ja haldusteavet, et toetada volitatud eelarvevahendite käsutaja kinnitavat avaldust oma ülesannete täitmise kohta, sealhulgas teavet tehtud toimingute üldise tulemuslikkuse kohta. Tehtud toimingutega seotud tõendavaid dokumente tuleks säilitada vähemalt viis aastat. Eri vormides läbirääkimistega hankemenetluste teel sõlmitavate hankelepingute kohta peaks volitatud eelarvevahendite kasutaja esitama asjaomasele liidu institutsioonile eriaruande ja asjaomane liidu institutsioon peaks nendest teavitama Euroopa Parlamenti ja nõukogu, kuna sellised menetlused kujutavad endast erandit tavapärasest väljavalimismenetlusest.

(31) Arvesse tuleks võtta liidu delegatsioonide juhtide ning nende äraoleku ajal nende asetäitjate topeltrolli Euroopa välisteenistuse („välisteenistus“) edasivolitatud eelarvevahendite käsutajana ja tegevusassigneeringute puhul komisjoni edasivolitatud eelarvevahendite käsutajana.

(32) Komisjoni võimalus delegeerida eelarve omaenda jao tegevusassigneeringutega seotud eelarve täitmise volitusi liidu delegatsioonide juhtide asetäitjatele on piiratud olukordadega, kus asjaomaste ülesannete täitmine liidu delegatsiooni juhi asetäitja poolt on hädavajalik, et tagada liidu delegatsiooni juhi äraoleku ajal delegatsiooni toimepidevus. Liidu delegatsiooni juhi asetäitjal ei peaks olema lubatud neid volitusi kasutada süstemaatiliselt või sisemise tööjaotusega seotud põhjustel.

(33) Peaarvepidaja peaks vastutama ka edaspidi maksete nõuetekohase tegemise, tulude kogumise ja saadaolevate summade sissenõudmise eest. Peaarvepidaja peaks tegelema rahavoogude juhtimisega, pangakontode ja kolmandate isikute toimikute haldamisega, pidama raamatupidamisarvestust ja vastutama liidu institutsioonide finantsaruannete koostamise eest. Komisjoni peaarvepidaja peaks olema ainus isik, kellel on õigus kehtestada raamatupidamiseeskirjad ja ühtlustatud kontoplaan, samal ajal kui kõigi teiste liidu institutsioonide peaarvepidajad peaksid kehtestama oma institutsioonis kohaldatava raamatupidamisarvestuse korra.

(34) Kehtestada tuleks ka peaarvepidaja ametisse nimetamise ja ametist lahkumise kord.

(35) Peaarvepidaja peaks kehtestama korra eesmärgiga tagada, et rahavoogude juhtimisega seotud nõuete täitmiseks avatud kontode ja avansikontode saldod ei oleks negatiivsed.

(36) Sätestada tuleks ka tingimused, mille alusel kasutatakse avansikontosid, s.o haldussüsteemi, mis on erandiks tavapärastest eelarvemenetlustest ***ja mis puudutab üksnes piiratud summasid***, samuti avansikontode haldajate ülesanded ja kohustused ning eelarvevahendite käsutaja ja peaarvepidaja ülesanded ja kohustused seoses avansikontode kontrolliga. ***Kontrollikoda*** tuleks teavitada ***kõigist avansikontode haldajate*** ametisse nimetamistest. Tõhususe huvides tuleks liidu delegatsioonides luua avansikontod, mis on mõeldud nii komisjoni eelarvejao kui ka Euroopa välisteenistuse eelarvejao assigneeringute jaoks. Samuti on asjakohane lubada teatavatel tingimustel liidu delegatsioonides kasutada avansikontosid piiratud summas maksete tegemiseks eelarvemenetluste abil. Avansikontode haldajate ametisse nimetamisega seoses peaks olema võimalik valida haldajaid ka töötajate hulgast, kelle komisjon on tööle võtnud kriisiohjamis- ja humanitaarabioperatsioonide valdkonnas, kui nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68[14] kehtestatud Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade ja liidu muude teenistujate teenistustingimustega („personalieeskirjad“) hõlmatud komisjoni töötajaid ei ole võimalik kasutada.

(37) Selleks et võtta arvesse olukorda kriisiohjamis- ja humanitaarabioperatsioonide valdkonnas, kui personalieeskirjadega hõlmatud komisjoni töötajaid ei ole võimalik kasutada, ja tehnilisi raskusi, kui kõigile juriidilistele kohustustele peab alla kirjutama vastutav eelarvevahendite käsutaja, tuleks lubada töötajatel, kelle komisjon on võtnud selles valdkonnas tööle, võtta väga väikeseid, kuni 2500 euro suuruseid juriidilisi kohustusi, mis on seotud avansikontodelt tehtavate maksetega, ja liidu delegatsioonide juhtidel või nende asetäitjatel võtta juriidilisi kohustusi vastavalt juhisele, mille on andnud komisjoni vastutav eelarvevahendite käsutaja.

[14] EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1.

(38) Kui iga finantsjuhtimises osaleja ülesanded ja kohustused on kindlaks määratud, on nende vastutusele võtmine võimalik üksnes personalieeskirjades sätestatud tingimustel. Vastavalt määrusele (EL, Euratom) nr 966/2012 on liidu institutsioonides loodud finantsrikkumiste uurimise eritoimkonnad, kuid tõhususe huvides ja nendele toimkondadele esitatud asjade piiratud arvu arvesse võttes on asjakohane anda nende ülesanded üle nimetatud määruse alusel loodud institutsioonidevahelisele toimkonnale („toimkond“). Toimkond tuleks moodustada selleks, et hinnata taotlusi ja anda soovitusi vajaduse kohta teha otsuseid menetlusest kõrvalejätmise ja rahaliste karistuste määramise kohta asjades, mille on talle edastanud komisjon või muud liidu institutsioonid ja ▌ asutused***, ilma et see mõjutaks nende halduslikku sõltumatust suhetes töötajatega***. Sellise üleandmise eesmärk on samuti vältida dubleerimist ja vähendada vastuoluliste soovituste või arvamuste andmise riske asjades, kuhu on segatud nii ettevõtja kui ka liidu institutsiooni või asutuse töötaja. On vajalik säilitada menetlus, mille kohaselt eelarvevahendite käsutajal on võimalik küsida kinnitust juhisele, mille ta leiab olevat nõuetevastase või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, ning vabaneda sellise kinnituse saamisel mis tahes vastutusest. Selle rolli täitmisel tuleks nimetatud toimkonna koosseisu muuta. ***Toimkonnal ei peaks olema uurimisvolitusi.***

(39) Tuludega seoses on vaja käsitleda selliste omavahendite negatiivset korrigeerimist, mis on hõlmatud nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 609/2014[15]. Välja arvatud omavahenditega seotud juhul, on vaja jätta alles olemasolevad ülesanded ja kontrollid, mis kuuluvad eelarvevahendite käsutajate vastutusalasse menetluse eri etappides: saadaolevate summade eelarvestuse koostamine, sissenõudekorralduse väljastamine, võlateate saatmine, millega teatatakse võlgnikule, et saadaolev summa on kindlaks määratud, ▌ning vajaduse korral nõudest loobumise otsuse tegemine, kohaldades kriteeriume, mis kindlustavad usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimise, et tagada tulude tõhus kogumine.

(40) Eelarvevahendite käsutajal peaks olema võimalik täielikult või osaliselt loobuda kindlaksmääratud saadaoleva summa sissenõudmisest, kui võlgniku suhtes on algatatud mõni Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/848[16] määratletud maksejõuetusmenetlus, eriti kui tegemist on kohtulike kokkulepete, kompromissi tegemise ja muude selliste menetlustega.

(41) Tuleks kehtestada saadaolevate summade eelarvestuse korrigeerimise või nullini vähendamise korda käsitlevad erisätted.

(42) Vaja on selgitada, millal kantakse eelarvesse trahvide ja rahaliste karistustena saadud ning muudest karistustest ja sanktsioonidest tulenevad summad ja võimalikud neilt kogunenud intressid või neist tulenev muu tulu.

---

15 Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 39).

16 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

(43) Arvestades hiljutisi suundumusi finantsturgudel ja peamiste refinantseerimistehingute suhtes kohaldatavat Euroopa Keskpanga (EKP) kehtestatud intressimäära, on vaja vaadata läbi sätted, mis käsitlevad trahvide või muude rahaliste karistustega seotud intressimäära, ja näha ette normid negatiivse intressimäära puhuks.

(44) Selleks et võtta arvesse ELi toimimise lepingu või Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu (Euratomi asutamisleping) alusel ***liidu institutsioonide*** määratud trahvide ja muude rahaliste karistuste kujul saadaolevate summade eripära, tuleb kehtestada erisätted intressimäärade kohta, mida kohaldatakse saadaolevate, kuid veel maksmata summade suhtes, kui Euroopa Liidu Kohus on neid summasid suurendanud.

(45) Sissenõudmise reegleid tuleks muuta täpsemaks ja rangemaks. Eelkõige tuleks täpsustada, et peaarvepidaja peab nõudma saadaolevad summad sisse, tasaarvestades neid ka summadega, mis rakendusasutus võlgneb võlgnikule eelarve täitmisel.

(46) Õiguskindluse ***ja läbipaistvuse*** tagamiseks tuleks kehtestada võlateate saatmisega tähtpäevadega seotud normid.

(47) Selleks et tagada varade valitsemine, ***seades ühtlasi eesmärgiks positiivse tootluse teenimise***, on vaja ELi toimimise lepingu ja Euratomi asutamislepingu alusel määratud trahvide, muude rahaliste karistuste või sanktsioonide summad, nt vaidlustatud konkurentsitrahvid, ajutiselt sisse nõuda ja finantsvaradesse investeerida ning määrata kindlaks sellistelt investeeringutelt teenitud tulu käsitlemine. Kuna komisjon ei ole ainus ***liidu*** institutsioon, kellel on õigus määrata trahve, muid rahalisi karistusi või sanktsioone, on vaja kehtestada sätted selliste trahvide, muude rahaliste karistuste või sanktsioonide kohta, mida määravad muud ***liidu*** institutsioonid, ja kehtestada nende sissenõudmise reeglid, mis peaksid olema samaväärsed komisjoni suhtes kehtivate reeglitega.

(48) Selleks et tagada, et komisjonil on kogu vajalik teave rahastamisotsuste tegemiseks, on vaja sätestada miinimumnõuded toetuste, hangete, liidu välistegevuse usaldusfondide (edaspidi „liidu usaldusfondid“), auhindade, rahastamisvahendite, segarahastamisvahendite või -platvormide ja eelarveliste tagatiste kohta tehtavate rahastamisotsuste sisule. Samal ajal selleks, et pakkuda võimalikele vahendite saajatele pikemaajalist perspektiivi, on vaja sätestada, et rahastamisotsused võidakse võtta vastu rohkem kui ühe eelarveaasta kohta, täpsustades samal ajal, et rakendamise eeltingimuseks on siiski eelarveassigneeringute kättesaadavus asjaomastel eelarveaastatel. Peale selle tuleb vähendada rahastamisotsuse tegemiseks nõutavate elementide arvu. Lihtsustamise eesmärki silmas pidades peaks rahastamisotsus moodustama ühtlasi ühe- või mitmeaastase tööprogrammi. Kuna liidu rahaline toetus artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutustele on juba aastaeelarves kindlaks määratud, ei tuleks nõuda selle kohta eraldi rahastamisotsuse vastuvõtmist.

(49) Seoses kuludega tuleks kindlaks määrata see, kuidas on omavahel seotud rahastamisotsused ning üldised ja individuaalsed eelarvelised kulukohustused, samuti tuleks täpsustada eelarvelise ja juriidilise kohustuse kontseptsioone, et luua eelarve täitmise erinevate etappide jaoks selge raamistik.

(50) Selleks et võtta arvesse eelkõige liidu delegatsioonides ja liidu esindustes võetud juriidiliste kohustuste arvu ning nende suhtes kohaldatava vahetuskursi kõikumisi, peaks olema võimalik võtta esialgseid eelarvelisi kulukohustusi ka juhtudel, kui lõplikud maksesaajad ja summad on teada.

▌

(51) Maksete liikidega seoses tuleks kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega täpsustada nende maksete eri liike, mida eelarvevahendite käsutajatel on võimalik teha. Eelmaksete tasaarvestamise reegleid tuleks veelgi täpsustada, eelkõige olukordades, kus vahemakseid ei ole võimalik tasaarvestada. Sel eesmärgil tuleks võetud juriidilistesse kohustustesse lisada asjakohased sätted.

(52) Käesolevas määruses tuleks sätestada, et maksed tuleb teha kindlaksmääratud tähtaja jooksul ja et selle tähtaja järgimata jätmise korral on võlausaldajatel õigus saada viivist, mida makstakse eelarvest, välja arvatud liikmesriikide ja Euroopa Investeerimispanga (EIP) ja Euroopa Investeerimisfondi (EIF) puhul.

(53) On asjakohane koondada ühte artiklisse kulude tõendamist ja kinnitamist käsitlevad sätted ning lisada kulukohustustest vabastamise mõiste määratlus. Kuna tehingud tehakse arvutisüsteemides, peaks tõendamisotsust tähistava märke „kuulub maksmisele“ allkirjastamise asemel kasutama elektrooniliselt turvatud allkirja, välja arvatud piiratud arvul juhtudel. Samuti on vaja täpsustada, et kulude tõendamist kohaldatakse kõikide rahastamiskõlblike kulude, hõlmates, nagu näiteks eelmaksete tasaarvestamise puhul, ka selliseid kulusid, mis ei ole seotud maksetaotlusega.

(54) Selleks et vähendada keerukust, lihtsustada olemasolevaid reegleid ja parandada käesoleva määruse loetavust, tuleks kehtestada sellised reeglid, mis on ühised rohkem kui ühele eelarve täitmise vahendile. Neil põhjustel tuleks teatavad sätted koondada, teiste sõnastust ja kohaldamisala ühtlustada ning ebavajalikud kordused ja ristviited välja jätta.

(55) Iga liidu institutsioon peaks moodustama siseauditi järelevalvekomitee, kelle ülesanne on tagada siseaudiitori sõltumatus, jälgida siseaudititegevuse kvaliteeti ning tagada, et talitused arvestaksid nõuetekohaselt sise- ja välisauditi soovitusi ja võtaksid nende põhjal järelmeetmeid. Kõnealuse siseauditi järelevalvekomitee koosseisu üle peaks otsustama iga liidu institutsioon, võttes arvesse oma organisatsioonilist sõltumatust ja sõltumatu eksperdiarvamuse olulisust.

(56) Suuremat rõhku tuleks panna ***eelarvest rahastatud projektide*** tulemuspõhisusele ja tulemustele. Sellest tulenevalt on asjakohane lisaks juba hästi sisse töötatud liidu rahalise toetuse vormidele (tegelikult kantud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine, ühikuhinnad, kindlasummalised maksed ja ühtse määra alusel rahastamine) määrata kindlaks veel üks rahastamisvorm, mis ei ole seotud asjaomaste toimingute kuludega. Sellise rahastamisvormi kasutamine peaks põhinema teatavate tingimuste eelneval täitmisel või eelnevalt kindlaks määratud vahe-eesmärkide või tulemusnäitajate alusel mõõdetavate tulemuste saavutamisel.

(57) Kui komisjon hindab liidu vahendite saajate tegevus- ja finantssuutlikkust või nende süsteeme ja menetlusi, peaks tal olema võimalik tugineda ***tema enda,*** teiste üksuste või rahastajate, nt ***riiklike asutuste ja*** rahvusvaheliste organisatsioonide poolt juba tehtud hindamistele, et vältida samade vahendite saajate mitmekordset hindamist. Võimalust tugineda teiste üksuste tehtud hindamistele tuleks kasutada juhul, kui sellised hindamised on tehtud kooskõlas tingimustega, mis on samaväärsed nendega, mis on käesolevas määruses sätestatud kohaldatava eelarve täitmise viisi kohta. Selleks et soodustada rahastajate tuginemist üksteise tehtud hindamistele, peaks komisjon edendama rahvusvaheliselt kokkulepitud standardite või rahvusvaheliste parimate tavade tunnustamist.

(58) Samuti on oluline vältida olukordi, kus erinevad üksused auditeerivad liidu vahendite saajaid seoses saadud vahendite kasutamisega mitu korda. Seepärast peaks olema võimalik tugineda audititele, mille on juba teinud sõltumatud audiitorid, ***tingimusel et on olemas piisavad tõendid nende audiitorite pädevuse ja sõltumatuse kohta ning*** tingimusel et ***auditid*** põhinevad rahvusvaheliselt kokkulepitud auditistandarditel, ***andes*** piisava kindluse, ning on tehtud finantsaruannete ja muude aruannete kohta, mis käsitlevad liidu rahalise toetuse kasutamist. Sellised auditid peaksid olema aluseks üldisele kindlusele liidu rahaliste vahendite kasutamise kohta. ***Sel eesmärgil on oluline tagada, et sõltumatu audiitori aruanne ja seotud auditidokumendid tehakse nõudmisel kättesaadavaks Euroopa Parlamendile, komisjonile, kontrollikojale ja liikmesriigi auditeerimisasutustele.***

▌

(59) Selleks et tugineda hindamistele ja auditite ning vähendada liidu vahendeid saavate isikute ja üksuste halduskoormust, on oluline tagada, et teavet, mis on liidu institutsioonidele, korraldusasutustele või muudele liidu vahendeid haldavatele asutustele ja üksustele juba kättesaadav, kasutatakse uuesti, et vältida vahendite saajatelt või toetusesaajatelt teabe mitmekordset küsimist.

(60) Selleks et luua vahendite saajatega pikaajaline koostöömehhanism, tuleks näha ette finantsraampartnerluse lepingute sõlmimise võimalus. Finantsraampartnerlusi tuleks viia ellu toetuste kaudu või liidu vahendeid haldavate isikute ja üksustega sõlmitavate ***rahalist toetust käsitlevate*** lepingute kaudu. Sel eesmärgil tuleks täpsustada selliste ***rahalist toetust käsitlevate*** lepingute minimaalne sisu. Finantsraampartnerlused ei tohiks põhjendamatult piirata juurdepääsu liidu rahastamisele.

(61) Liidu rahalise toetuse peatamise, lõpetamise või vähendamise tingimused ja kord tuleks erinevate eelarve täitmise vahendite, näiteks toetuste, hangete, kaudse eelarve täitmise, auhindade jne lõikes ühtlustada. Tuleks määrata kindlaks sellise peatamise, lõpetamise või vähendamise alused.

(62) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada ühtsed ajavahemikud, mille jooksul vahendite saajad peaksid liidu rahalise toetusega seotud dokumente säilitama, et vältida lahknevaid või ebaproportsionaalseid lepingulisi tingimusi, andes samas siiski komisjonile, kontrollikojale ja Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) piisavalt aega sellistele andmetele ja dokumentidele juurdepääsu saamiseks ning vajalike järelkontrollide ja auditite läbiviimiseks. Lisaks peaks igal liidu vahendeid saaval isikul või üksusel olema kohustus teha liidu finantshuvide kaitsel koostööd.

(63) Selleks et pakkuda osalejatele ja vahendite saajatele piisavat teavet ja tagada, et neil on võimalik kasutada oma kaitseõigust, tuleks anda osalejatele ja vahendite saajatele võimalus esitada oma tähelepanekud enne, kui võetakse vastu mõni nende õigusi riivav meede, ning neid tuleks teavitada õigusest saada teavet õiguskaitsevahendite kohta, mis on neile kättesaadavad sellise meetme vaidlustamiseks.

(64) Liidu finantshuvide kaitsmiseks peaks komisjon looma ühtse varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi.

(65) Varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi tuleks kohaldada osalejate ja vahendite saajate suhtes, üksuste suhtes, kelle suutlikkusele taotleja või pakkuja kavatseb toetuda, või töövõtja alltöövõtja suhtes ning iga isiku või üksuse suhtes, kes saab liidu vahendeid kaudse eelarve täitmise raames, või iga isiku või üksuse suhtes, kes saab liidu vahendeid rahastamisvahenditest, mida rakendatakse otsese eelarve täitmise raames, ▌ selliste üksustega seotud osalejate või vahendite saajate suhtes, kelle kohta on teavet esitanud üksused, kes täidavad eelarvet jagatult***, ning sponsorite suhtes***.

(66) Tuleks täpsustada, et kui otsus isiku või üksuse registreerimiseks varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteemi andmebaasis tehakse juhul, kui kõrvalejätmist põhjustavasse olukorda on sattunud füüsiline või juriidiline isik, kes on asjaomase isiku või üksuse haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige või kellel on volitused sellist isikut või üksust esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida, või füüsiline või juriidiline isik, kes kannab selle isiku või üksuse võlgade eest piiramatut vastutust, või füüsiline isik, kes on väljavalimismenetluse või juriidilise kohustuse täitmise seisukohast hädavajalik, peavad andmebaasis registreeritud andmed sisaldama teavet nende isikute kohta.

(67) Otsuse isiku või üksuse väljavalimismenetluses osalemisest kõrvalejätmise või isikule või üksusele rahalise karistuse määramise kohta ning otsuse seonduva teabe avaldamise kohta peaks tegema vastutav eelarvevahendite käsutaja, pidades silmas tema sõltumatust halldusküsimustes. Lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsuse puudumisel ning lepingu tõsise rikkumisega seotud juhtudel peaks vastutav eelarvevahendite käsutaja tegema otsuse esialgse õigusliku hinnangu alusel, võttes arvesse toimkonna soovitust. Samuti peaks toimkond hindama kõrvalejätmise kestust nendel juhtudel, kui seda ei ole kindlaks määratud lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega.

(68) Toimkonna ülesanne peaks olema tagada kõrvalejätmise süsteemi sidus toimimine. Toimkond peaks koosnema alalisest esimehest, kahest komisjoni esindajast ja taotluse esitanud eelarvevahendite käsutaja esindajast.

(69) Esialgne õiguslik hinnang ei mõjuta asjaomase isiku või üksuse tegevusele lõpliku hinnangu andmist liikmesriikide pädevate asutuste poolt liikmesriigi õiguse kohaselt. Seetõttu tuleks toimkonna soovitus ja vastutava eelarvevahendite käsutaja otsus läbi vaadata pärast sellise lõpliku hinnangu kohta teate saamist.

(70) Vastutav eelarvevahendite käsutaja peaks isiku või üksuse menetlusest kõrvale jätma juhul, kui lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et isik või üksus on süüdi tõsises ametialases rikkumises, sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega seotud kohustuste täitmatajätmises (olenemata tahtluse olemasolust), ***üksuse loomises teises jurisdiktsioonis kavatsusega hoida kõrvale maksu-, sotsiaalsetest või muudest juriidilistest kohustustest ning*** liidu eelarvet kahjustavas pettuses, korruptsioonis, kuritegeliku ühendusega seotud tegevuses, rahapesus, terrorismi rahastamisega seotud tegevuses või terroristlikus tegevuses , lapstööjõu kasutamises või muudes inimkaubandust puudutavates õigusrikkumistes või õigusnormide eiramises seisnevas õigusrikkumises. Samuti tuleks isik või üksus menetlusest kõrvale jätta juriidilise kohustuse tõsise rikkumise või pankroti korral.

(71) Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja teeb otsuse isiku või üksuse menetlusest kõrvalejätmise või ***isikule või üksusele*** rahalise karistuse määramise ja sellekohase teabe avaldamise kohta ▌ , peaks ta tagama kooskõla proportsionaalsuse põhimõttega, võttes eelkõige arvesse olukorra tõsidust, selle mõju eelarvele, asjaomasest rikkumisest möödunud ajavahemikku, rikkumise kestust ja kordumist, tahtlust või hooletuse raskusastet ning seda, mil määral teeb isik või üksus koostööd asjaomase pädeva asutusega ja milline on nimetatud isiku või üksuse panus uurimisse.

(72) Samuti peaks vastutaval eelarvevahendite käsutajal olema võimalik isik või üksus menetlusest kõrvale jätta juhul, kui selle ettevõtja võlgade eest piiramatut vastutust kandev füüsiline või juriidiline isik on pankrotis või samalaadses maksejõuetuse olukorras või kui asjaomane füüsiline või juriidiline isik ei täida oma kohustusi seoses sotsiaalkindlustusmaksete või maksude tasumisega, juhul kui selline olukord mõjutab ettevõtja finantsseisundit.

(73) Isiku või üksuse suhtes ei tohiks teha menetlusest kõrvalejätmise otsust, kui ta on võtnud parandusmeetmeid, tõendades seeläbi oma usaldusväärsust. Kõnealust võimalust ei tohiks kohaldada kõige raskemate kuritegude korral.

(74) Pidades silmas proportsionaalsuse põhimõtet, tuleks eristada ühelt poolt juhtumeid, kus rahalise karistuse saab määrata alternatiivina menetlusest kõrvalejätmisele, ja teiselt poolt juhtumeid, kus asjaomase vahendite saaja tegevus eesmärgiga püüda alusetult saada juurdepääs liidu vahenditele on sellise raskusastmega, et lisaks menetlusest kõrvalejätmisele on põhjendatud ka rahalise karistuse määramine, et tagada hoiatav mõju teiste jaoks. Tuleks määrata kindlaks ka maksimaalne rahalise karistuse summa, mida avaliku sektori hankija võib määrata.

(75) Rahaline karistus tuleks määrata üksnes vahendite saajale, mitte osalejale, arvestades asjaolu, et määratava rahalise karistuse summa arvutamisel võetakse aluseks asjaomase juriidilise kohustuse väärtus.

(76) Võimalus ▌ teha otsuseid kõrvalejätmise või rahaliste karistuste ***määramise kohta*** ei sõltu võimalusest kohaldada lepingujärgseid karistusi, näiteks leppetrahve.

(77) Nii nagu direktiivi 2014/24/EL alusel, peaks menetlusest kõrvalejätmise kestus olema ajaliselt piiratud ning peaks olema kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

(78) Tuleb määrata kindlaks menetlusest kõrvalejätmist või rahaliste karistuste ***määramist käsitlevate otsuste*** aegumistähtaja alguskuupäev ja kestus.

(79) On oluline, et menetlusest kõrvalejätmise ja rahalise karistuse hoiatavat mõju saaks tugevdada. Sellega seoses tuleks hoiatavat mõju tugevdada võimalusega avaldada menetlusest kõrvalejätmise ja/või rahalise karistusega seotud teavet, järgides andmekaitsealaseid nõudeid, mis on sätestatud määrustes (EÜ) nr 45/2001 ning (EL) 2016/679. Selline avaldamine peaks aitama tagada, et sama käitumine ei kordu. Õiguskindluse huvides ja kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega tuleks täpsustada, millistes olukordades ei tuleks sellist teavet avaldada. Vastutav eelarvevahendite käsutaja peaks võtma oma hindamistes arvesse toimkonna soovitusi. Füüsiliste isikute puhul tuleks isikuandmeid avalikustada ainult erandlikes olukordades, kui see on põhjendatud rikkumise raskusastmega või selle mõjuga liidu finantshuvidele.

(80) Menetlusest kõrvalejätmise või rahalise karistusega seotud teavet tuleks avaldada üksnes teatud juhtudel nagu tõsine ametialane rikkumine, pettuse, olulised puudused eelarvest rahastatavas juriidilises kohustuses kindlaksmääratud peamiste kohustuste täitmisel või õigusnormide eiramine ***või juhul, kui on loodud üksus teises jurisdiktsioonis kavatsusega hoida kõrvale maksu-, sotsiaalsetest või muudest juriidilistest kohustustest***.

(81) Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriume tuleks selgelt eristada kriteeriumidest, mille alusel võidakse väljavalimismenetlusest välja arvata.

(82) Teave riskide varajase avastamise ja isikute või üksuste suhtes menetlusest kõrvalejätmist ja rahalist karistust puudutavate otsuste tegemise kohta tuleks tsentraliseerida. Sel eesmärgil tuleks seonduvat teavet säilitada andmebaasis, mille loob ja mida haldab komisjon kui tsentraliseeritud süsteemi omanik. See süsteem peaks toimima kooskõlas õigusega eraelu puutumatusele ja isikuandmete kaitsega.

(83) Kuigi varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätmise süsteemi loomine ja haldamine peaks olema komisjoni ülesanne, peaksid muud ***liidu*** institutsioonid ja asutused ning kõik isikud ja üksused, kes haldavad liidu vahendeid otse, jagatult või kaudselt, kõnealuses süsteemis osalema, edastades komisjonile asjakohast teavet. Vastutav eelarvevahendite käsutaja ja toimkond peaksid tagama ***isikule või üksusele*** kaitseõiguse. Samad õigused tuleks isikule või üksusele anda varajase avastamise kontekstis, kui eelarvevahendite käsutaja kavandatav meede võiks kahjustada asjaomase isiku või üksuse õigusi. Pettuse, korruptsiooni või muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse korral, mille suhtes ei ole veel tehtud lõplikku kohtuotsust, peaks vastutaval eelarvevahendite käsutajal olema võimalik isiku või üksuse teavitamist edasi lükata ja toimkonnal peaks olema võimalik lükata isiku või üksuse tähelepanekute esitamise õiguse teostamine edasi. Selline edasilükkamine peaks olema põhjendatud üksnes juhul, kui on ülekaalukad õiguspärased põhjused juurdluse või liikmesriigi kohtumenetluse konfidentsiaalsuse kaitsmiseks.

(84) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 261 tuleks Euroopa Liidu Kohtule anda täielik pädevus käesoleva määrusega sätestatud kõrvalejätmist ja rahaliste karistuste määramist puudutavate otsuste tegemisel.

(85) Selleks et hõlbustada liidu finantshuvide kaitsmist kõigi eelarve täitmise viiside puhul, peaks isikutel ja üksustel, kes täidavad eelarvet jagatult või kaudselt, olema asjakohasel juhul võimalik võtta arvesse menetlusest kõrvalejätmist, mille suhtes eelarvevahendite käsutajad on otsuse teinud liidu tasandil.

(86) Käesoleva määrusega tuleks toetada e-halduse eesmärki ning eelkõige ***liidu*** institutsioonide ja kolmandate isikute vahelises teabevahetuses elektrooniliste andmete kasutamist.

(87) Elektroonilise teabevahetuse ja dokumentide elektroonilise esitamise***, sealhulgas e-hangete (kui see on asjakohane)*** suunas toimunud arenguga, mis on oluline lihtsustusmeede, peaksid kaasnema selged tingimused, mille alusel kasutatavaid süsteeme aktsepteeritakse, et luua usaldusväärne õiguskeskkond, säilitades samal ajal osalejate, vahendite saajate ja eelarvevahendite käsutajate jaoks liidu vahendite haldamises paindlikkuse, nagu sätestatud käesolevas määruses.

(88) Sätestada tuleks sellise komisjoni koosseis ja ülesanded, kes vastutab taotlusdokumentide hindamise eest hankemenetlustes, toetuse andmise menetlustes ja auhinnakonkurssidel. Sellise komisjoni koosseisu peaks olema võimalik kaasata väliseksperte, kui alusaktiga on selline võimalus ette nähtud.

(89) Kooskõlas hea halduse põhimõttega peaks eelarvevahendite käsutaja küsima selgitusi või puuduvaid dokumente, austades samal ajal võrdse kohtlemise põhimõtet ning taotlusdokumente oluliselt muutmata. Eelarvevahendite käsutajal peaks olema võimalik otsustada seda mitte teha üksnes nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Lisaks peaks eelarvevahendite käsutajal olema võimalus parandada ilmne tehniline viga või paluda, et osaleja selle parandaks.

(90) Usaldusväärne finantsjuhtimine peaks eeldama, et komisjon kaitseb ennast eelmaksete tegemise ajal tagatiste nõudmisega. Töövõtjatelt ja toetusesaajatelt ei tohiks tagatiste esitamist automaatselt nõuda, vaid see peaks põhinema riskianalüüsil. Kui eelarvevahendite käsutaja avastab lepingu täitmise käigus, et tagatise andjal ei ole kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt lubatud anda tagatisi või ei ole tal enam lubatud anda tagatisi, peaks eelarvevahendite käsutajal olema õigus nõuda tagatise asendamist.

(91) Erinevad normide kogumid otsese ja kaudse eelarve täitmise korral, eelkõige eelarve täitmisega seotud ülesannete mõiste, on tekitanud segadust ja toonud kaasa kvalifikatsioonivigadega seotud riski nii komisjoni kui ka partnerite jaoks ning neid tuleks seega lihtsustada ja ühtlustada.

(92) Isikute või üksuste, kes haldavad liidu vahendeid kaudse eelarve täitmise raames, sambapõhist eelhindamist käsitlevad sätted tuleks läbi vaadata, et võimaldada komisjonil tugineda võimalikult suures ulatuses nende isikute ja üksuste süsteemidele, eeskirjadele ja menetlustele, mida peetakse komisjonis kasutatavatega samaväärseteks. Lisaks on oluline täpsustada, et kui hindamise käigus tehakse kindlaks valdkonnad, kus kehtivad menetlused ei ole piisavad, et kaitsta liidu finantshuve, peaks komisjon saama alla kirjutada rahalist toetust käsitlevatele lepingutele, võttes samal ajal asjakohaseid järelevalvemeetmeid. Samuti on tähtis täpsustada, millistel juhtudel saab komisjon otsustada mitte nõuda rahalist toetust käsitlevate lepingute allakirjutamiseks sambapõhist eelhindamist.

(93) Eelarvet täitvate isikute ja ***üksuste*** tasu suurus peaks olema asjakohasel juhul ja võimalusel tulemuspõhine.

(94) Komisjon astub kolmandate riikidega partnerlussuhtesse rahastamislepingute kaudu. Oluline on täpsustada selliste rahastamislepingute sisu, eriti meetme neid osi, mida täidavad kolmandad riigid eelarve kaudse täitmise teel.

(95) Oluline on tunnistada eripära, mida kätkevad segarahastamisvahendid või -platvormid, kus komisjon kombineerib oma rahalise toetuse finantseerimisasutuste omaga, ja selgitada rahastamisvahendite ja eelarvetagatise sätete kohaldamist.

(96) Hankelepingute sõlmimise kord ja põhimõtted, mida kohaldatakse avaliku hanke lepingute suhtes, mida liidu institutsioonid sõlmivad oma arvel, peaksid põhinema Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/23/EL[17] ja direktiivis 2014/24/EL sätestatud normidel.

(97) Segalepingute puhul tuleks selgitada meetodit, mille alusel avaliku sektori hankijad määravad kindlaks kohaldatavad õigusnormid.

(98) Hankemenetluse algatamise eel ja järel kohaldatavat avalikustamiskorda tuleks selgitada juhul, kui lepingu maksumus on võrdne direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmääradega või ületab neid, kui lepingu maksumus jääb nimetatud piirmääradest allapoole või kui leping jääb nimetatud direktiivi kohaldamisalast välja.

(99) Käesolevas määruses tuleks esitada liidu institutsioonide hankemenetluse liikide ammendav loetelu, sõltumata piirmäärast.

(100) Halduskorra lihtsustamiseks ja selleks, et toetada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) osalemist, tuleks keskmise maksumusega lepingute korral näha ette läbirääkimistega hankemenetlus.

(101) Nii nagu direktiivi 2014/24/EL puhul, peaks ka käesoleva määruse kohaselt olema võimalik enne hankemenetluse alustamist korraldada turu-uuring. Selleks et tagada, et innovatsioonipartnerlust kasutatakse vaid juhul, kui soovitud ***ehitustööd, asjad või teenused*** ei ole turul kättesaadavad või on turustamiseelses väljatöötamisjärgus, tuleks käesolevas määruses sätestada kohustus korraldada enne innovatsioonipartnerluse kasutamist esialgne turu-uuring.

---

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).

(102) Tuleks selgitada, kuidas avaliku sektori hankijad aitavad kaasa keskkonnakaitsele ja kestliku arengu edendamisele ning tagavad samal ajal neile majanduslikult soodsaimad lepingud, eelkõige erimärgiste nõudmise või asjakohaste hindamismeetodite kasutamise kaudu.

(103) Selleks et tagada, et ettevõtjad järgivad lepingute täitmisel kohaldatavast keskkonna-, sotsiaal- ja tööõigusest tulenevaid kohustusi, mis on sätestatud liidu või liikmesriigi õigusaktides, kollektiivlepingutes või rahvusvahelistes sotsiaalvaldkonna ja keskkonnaalastes konventsioonides, mis on loetletud direktiivi 2014/24/EL X lisas, peaksid sellised kohustused kuuluma avaliku sektori hankija kindlaks määratud miinimumnõuete hulka ning sisalduma avaliku sektori hankija allakirjutatud lepingutes.

(104) „Huvide konflikti“ all osutatakse tavapäraselt erinevatele olukordadele, mida on asjakohane määratleda ja käsitleda erinevalt. Mõistet „huvide konflikt“ tuleks kasutada ainult juhtudel, kui niisugusesse olukorda on sattunud eelarve täitmise, auditi või kontrollimise eest vastutav isik või üksus või liidu institutsiooni ***või liikmesriigi mis tahes tasandi ametiasutuse*** ametnik või teenistuja. ***Katseid*** väljavalimismenetlust nõuetevastaselt mõjutada või saada konfidentsiaalset teavet ▌ tuleks ▌ käsitada raske ametialase rikkumisena***, mille tulemuseks võib olla väljavalimismenetlusest väljaarvamine ja/või liidu rahastamisest kõrvalejätmine***. Lisaks võivad ettevõtjad sattuda olukorda, kus neid ei tohiks valida lepingut täitma ametialase huvide konflikti tõttu. Näiteks ei tohiks äriühing hinnata projekti, milles ta ise on osalenud, ning audiitoril ei tohiks olla võimalust auditeerida tema poolt eelnevalt kinnitatud raamatupidamise aastaaruandeid.

(105) Kooskõlas direktiiviga 2014/24/EL peaks olema võimalik kontrollida, kas ettevõtja on menetlusest kõrvale jäetud, kohaldada valiku- ja hindamiskriteeriume ning kontrollida vastavust hankedokumentidele mis tahes järjekorras. Selle tulemusel peaks olema võimalik lükata tagasi pakkumusi hindamiskriteeriumide alusel, ilma et eelnevalt kontrollitaks vastavat pakkujat seoses menetlusest kõrvalejätmise alustega või valikukriteeriumitega.

(106) Kooskõlas direktiivi 2014/24/EL artikliga 67 tuleks leping sõlmida majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel.

(107) Õiguskindluse huvides on vaja selgitada, et valikukriteeriumid on rangelt seotud taotlejate või pakkujate hindamisega ning hindamiskriteeriumid on rangelt seotud pakkumuste hindamisega. Eelkõige tuleks lepingut täitma määratud töötajate kvalifikatsiooni ja kogemust kasutada ainult valikukriteeriumina, mitte hindamiskriteeriumina, kuna sellega tekiks kattumise ja sama elemendi topelthindamise oht. Veelgi enam, kui nimetatud kvalifikatsiooni ja kogemust kasutataks hindamiskriteeriumina, seaks igasugune muudatus lepingut täitma määratud töötajate koosseisus, isegi kui seda õigustab haigus või ametikoha vahetus, kahtluse alla tingimused, mille alusel leping sõlmiti, ja põhjustaks seeläbi õiguskindlusetust.

(108) Liidu hangete puhul peaks olema tagatud, et liidu vahendeid kasutatakse tulemuslikult, läbipaistvalt ja asjakohaselt***, vähendades seejuures liidu vahendite saajate halduskoormust***. Seda silmas pidades peaksid e-hanked aitama liidu vahendeid paremini kasutada ning suurendama kõigi ettevõtjate võimalusi lepinguid sõlmida. ***Kõik liidu institutsioonid, kes korraldavad hankeid, peaksid oma veebisaidil avaldama selged reeglid asjade soetamise, kulude ja seire kohta ning kõik sõlmitud lepingud koos nende maksumusega.***

(109) Tuleks selgitada, et igal menetlusel on avamisetapp ja hindamisetapp. Lepingu sõlmimise otsus tuleks alati teha hindamise tulemusel.

(110) Taotlejatele ja pakkujatele hankemenetluse tulemustest teatamise ajal tuleks neid teavitada otsuse tegemise alustest ja saata neile üksikasjalik selgitus, mis põhineb hindamisaruande sisul.

(111) Arvestades asjaolu, et kriteeriume ei kohaldata kindlaksmääratud järjekorras, tuleks pakkujatele, kes esitasid kriteeriumidele vastava pakkumuse, mis lükati tagasi, edastada teave eduka pakkumuse omaduste ja suhteliste eeliste kohta, kui nad seda taotlevad.

(112) Raamlepingute puhul, mille korral hankemenetlus taasavatakse, ei peaks olema kohustust edastada teavet eduka pakkumuse omaduste ja suhteliste eeliste kohta isikule, kellega lepingut ei sõlmita, kuna sellise teabe andmine sama raamlepingu osalistele iga kord, kui hankemenetlus taasavatakse, võib kahjustada nendevahelist ausat konkurentsi.

(113) Avaliku sektori hankijal peaks olema võimalik enne lepingule alla kirjutamist hankemenetlus tühistada, ilma et taotlejatel või pakkujatel oleks õigus nõuda hüvitist. See ei peaks mõjutama olukordi, kus avaliku sektori hankija on tegutsenud sellisel viisil, et teda võib kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtetega võtta vastutusele tekitatud kahju eest.

(114) Nii nagu ka direktiivi 2014/24/EL puhul, on vaja selgitada, millistel tingimustel saab lepingut selle täitmise ajal muuta ilma uue hankemenetluseta. Eelkõige ei peaks uut hankemenetlust korraldama haldusalaste muutuste korral ning üldõigusjärgluse ja selgete ja üheselt mõistetavate läbivaatamisklauslite või -võimaluste kohaldamise korral, mis ei muuda algse menetluse miinimumnõudeid. Uue hankemenetluse peaks korraldama juhul, kui algsesse lepingusse tehakse olulisi muudatusi, eelkõige seoses lepingupoolte vastastikuste õiguste ja kohustuste ulatuse ja sisuga, sealhulgas intellektuaalomandi õiguste jaotumisega. Sellised muudatused näitavad lepingupoolte kavatsust lepingu olulised tingimused uuesti läbi rääkida, eelkõige juhul, kui tingimuste muutmine algse menetluse käigus oleks mõjutanud menetluse tulemust.

(115) Ehitustööde, asjade ja keerukate teenuste korral tuleks ette näha võimalus nõuda täitmistagatist, et tagada oluliste lepingujärgsete kohustuste järgimine ja lepingu nõuetekohane täitmine kogu selle kehtivusaja jooksul. Samuti on vaja näha ette lepingulise vastutuse perioodi hõlmava lisatagatise nõudmise võimalus kooskõlas asjaomaste sektorite tavadega.

(116) Selleks et määrata kindlaks kohaldatavad piirmäärad ja menetlused, on vaja selgitada, kas liidu institutsioone, rakendusasutusi ja liidu asutusi käsitatakse avaliku sektori hankijatena. Kui nad hangivad keskselt hankijalt, ei tuleks neid käsitada avaliku sektori hankijana. Lisaks moodustavad liidu institutsioonid ühe juriidilise isiku ning nende talitused saavad omavahel sõlmida üksnes talitustevahelisi kokkuleppeid, mitte lepinguid.

(117) On asjakohane lisada käesolevasse määrusesse viide kahele direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmäärale, mida kohaldatakse vastavalt ehitustööde ning asjade ja teenuste suhtes. Kõnealuseid piirmäärasid tuleks lihtsustamise ja usaldusväärse finantsjuhtimise eesmärgil kohaldada ka kontsessioonilepingute suhtes, võttes arvesse liidu institutsioonide erivajadusi lepingute sõlmimisel. Direktiivis 2014/24/EL sätestatud piirmäärade läbivaatamist tuleks seega vahetult kohaldada käesoleva määruse alusel toimuvate hangete suhtes.

(118) Ühtlustamise ja lihtsustamise eesmärgil tuleks hangete suhtes kohaldatavaid standardmenetlusi kohaldada ka direktiivi 2014/24/EL artiklis 74 sätestatud sotsiaalteenuste ja muude eriteenuste hankelepingute lihtsustatud korra alusel tehtavate hangete suhtes. Seetõttu tuleks lihtsustatud korra alusel tehtavate hangete piirmäär viia vastavusse teenuslepingute piirmääraga.

(119) Vaja on täpsustada enne lepingu või raamlepingu allkirjastamist järgitava ooteaja kohaldamise tingimusi.

(120) Välistegevuse valdkonna hangete suhtes kohaldatavad reeglid peaksid olema kooskõlas direktiivides 2014/23/EL ja 2014/24/EL sätestatud põhimõtetega.

(121) Lihtsustamiseks, olemasolevate reeglite ühtlustamiseks ja hankelepingute sõlmimise korra loetavamaks muutmiseks on vaja koondada hankelepingute sõlmimise üldsätted ja välistegevuse valdkonna hankelepingute sõlmimise erisätted ning kaotada ebavajalikud kordused ja ristviited.

(122) On vaja täpsustada seda, millised ettevõtjad saavad sõltuvalt oma asukohast osaleda hangetes käesoleva määruse alusel, ja sõnaselgelt ette näha võimalus ka rahvusvaheliste organisatsioonide osalemiseks.

(123) Selleks et saavutada tasakaal vajaduse vahel tagada ühelt poolt läbipaistvamad ja ühtlasemad hankelepingute sõlmimise reeglid ning teiselt poolt nende reeglite paindlikkus teatavates tehnilistes küsimustes, tuleks hankeid käsitlevad tehnilised sätted koondada käesoleva määruse lisasse ja delegeerida komisjonile õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte kõnealuse lisa muutmiseks.

(124) Vaja on selgitada toetusi käsitleva jaotise kohaldamisala, eelkõige seoses sellega, mis liiki meetmed ja asutused vastavad toetuse saamise tingimustele, aga ka sellega, mis liiki juriidilisi kohustusi saab toetuste katmiseks kasutada. Eelkõige tuleks järk-järgult kaotada toetusotsused, sest nende kasutus on piiratud ja üha enam võetakse kasutusele e-hanked. Struktuuri lihtsustamiseks tuleks sätted, mis ei käsitle toetusi, vaid muid vahendeid, paigutada ümber käesoleva määruse muudesse osadesse. Tuleks täpsustada, mis laadi asutused võivad saada tegevustoetust, jättes edaspidi osutamata liidu üldistes huvides tegutsevatele asutusetele, kuna sellised asutused on samaaegselt asutused, kellel on liidu poliitika osana käsitatav ja poliitikat toetav eesmärk. ▌

(125) Menetluste lihtsustamiseks ja käesoleva määruse loetavamaks muutmiseks tuleks lihtsustada ja ühtlustada toetuseavalduste, konkursikutsete ja toetuslepingute sisu käsitlevaid sätteid.

(126) Selleks et lihtsustada mitme rahastajaga meetmete rakendamist juhul, kui meetme kogu rahastamine ei ole liidu rahalise toetuse andmiseks vajalike kulukohustuste võtmise ajal veel teada, tuleks selgitada liidu rahalise toetuse määratlemise viisi ja selle kasutamise kontrollimise meetodit.

(127) Kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise kasutamisel saadud kogemused näitavad, et sellised rahastamisvormid on oluliselt lihtsustanud haldusmenetlusi ning vähendanud suurel määral veariski. Olenemata liidu sekkumise valdkonnast on kindlasummalised maksed, ühikuhinnad ja ühtsed määrad sobiv rahastamisvorm, eriti kui tegu on standard- või korduvmeetmetega, nagu liikuvus või koolitus. ***Peale selle, liikmesriikide haldusasutuste ja abisaaja- või partnerriikide haldusasutuste vahelise institutsionaalse koostööna on liikmesriigi institutsioonide rakendatava institutsioonidevahelise mestimise korral põhjendatud lihtsustatud kuluvõimaluste kasutamine, mis peaks edendama mestimises osalemist. Suurema tõhususe saavutamiseks peaks liikmesriikidel ja muudel liidu vahendite saajatel olema võimalik lihtsustatud kuluvõimalusi sagedamini kasutada.*** Seoses sellega tuleks kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtsete määrade kasutamise tingimusi muuta paindlikumaks. On vaja ***sõnaselgelt*** ette näha kindlasummalised koondmaksed, mis kataksid kogu meetme või tööprogrammi rahastamiskõlblikud kulud. Lisaks tuleks eelistada väljundipõhist rahastamist, et edendada tulemustele keskendumist. Kui väljundipõhine rahastamine ei ole võimalik või asjakohane, peaks säilima võimalus kasutada sisendipõhiseid kindlasummalisi makseid, ühikuhindu ja ühtseid määrasid.

(128) Haldusmenetlusi, millega antakse luba kasutada kindlasummalisi makseid, ühikuhindasid ja ühtse määra alusel rahastamist, tuleks lihtsustada, andes selliste lubade andmise õiguse vastutavale eelarvevahendite käsutajale. Kui see on asjakohane tegevuse ja kulude laadi või nende eest vastutavate eelarvevahendite käsutajate arvukuse tõttu, võib sellise loa anda komisjon.

(129) Kui kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise kindlaksmääramiseks vajalik teave ei ole kättesaadav, tuleks lubada kasutada eksperdihinnangut.

(130) Kuigi tuleks kasutada ära lihtsustatud rahastamisvormide sagedasema kasutamise potentsiaali, tuleks samas tagada usaldusväärse finantsjuhtimise ning eelkõige säästlikkuse, tõhususe ja kahekordse rahastamise vältimise põhimõtte järgimine. Selleks tuleks lihtsustatud rahastamisvormidega tagada, et kasutatud vahendid on piisavad taotletavate eesmärkide saavutamiseks, samu kulusid ei rahastata eelarvest rohkem kui ühe korra, järgitakse kaasrahastamise põhimõtet ning välditakse vahendite saajatele kulude üldist ülemäärast hüvitamist. Sellest tulenevalt peaksid lihtsustatud rahastamisvormid põhinema statistilistel või raamatupidamislikel andmetel, muudel samalaadsetel objektiivsetel vahenditel või eksperdihinnangul. Peale selle tuleks jätkata eri kontrolle ja regulaarset hindamist.

(131) Tuleks selgitada, millal võib kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise regulaarse hindamise asemel kasutada erisuguseid kontrolle. Erisugused kontrollid peaksid keskenduma sellele, kas kindlasummalise makse, ühikuhindadel põhineva makse või ühtse määra alusel rahastamise eeltingimused on täidetud, ja kui see on asjakohane, sealhulgas sellele, kas ***väljundid ja/või tulemused*** on saavutatud.. Nimetatud eeltingimuste hulka ei tohiks kuuluda aruandlus toetusesaaja tegelikult kantud kulude kohta. Juhul kui vastutav eelarvevahendite käsutaja või komisjon on kindlasummaliste maksete, ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise suuruse eelnevalt kindlaks määranud, ei tohiks neid enam järelkontrolli käigus vaidlustada. ***See ei tohiks välistada võimalust vähendada toetuse summat meetmete halva, osalise või hilinemisega rakendamise korral või õigusnormide eiramise, pettuse või muude kohustuste täitmata jätmise korral. Eeskätt tuleks toetuse summat vähendada juhul, kui kindlasummalise makse***, ühikuhindadel ***või ühtse määra alusel rahastamise eeltingimused ei ole täidetud. Regulaarse hindamise sagedus ja ulatus peaksid sõltuma kulude muutumisest ja laadist, võttes eelkõige arvesse olulisi muutusi turuhindades ja muid kohaseid asjaolusid.*** Regulaarse hindamise tulemusena võidakse kohandada edasiste lepingute puhul kohaldatavaid kindlasummalisi makseid, ühikuhindasid ja ühtse määra alusel rahastamist, kuid regulaarset hindamist ei tohiks kasutada juba kokku lepitud kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ega ühtse määra alusel rahastamise suuruse vaidlustamiseks. Kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise regulaarne hindamine võib statistilistel ja metodoloogilistel eesmärkidel nõuda juurdepääsu toetusesaaja raamatupidamisarvestusele ning selline juurdepääs on vajalik ka pettuste tõkestamise ja avastamise eesmärgil.

(132) Selleks et hõlbustada piiratud vahendite tingimustes väikeste organisatsioonide osalemist liidu poliitika rakendamises, on vaja võtta rahastamiskõlblike kuludena arvesse vabatahtlike tööd. See peaks võimaldama sellistel organisatsioonidel kasutada suuremal määral vabatahtlike tööd meetme või töökava kaasrahastamiseks. Ilma et see piiraks alusaktis sätestatud maksimaalset kaasrahastamise määra, peaks liidu toetus sel juhul piirduma nende hinnanguliste rahastamiskõlblike kuludega, mis ei ole seotud vabatahtlike tööga. Kuna vabatahtlike töö on töö, mida kolmas isik teeb ilma toetusesaajalt tasu saamata, tagab selline piirang, et toetusesaajale ei hüvitata kulusid, mida ta ei ole kandnud. ***Lisaks ei tohiks vabatahtlike töö väärtus ületada 50 % mitterahalisest osalusest ja mis tahes muust kaasrahastamisest.***

(133) Kasumi taotlemist keelav põhimõte peaks käesolevasse määrusesse alles jääma, et kaitsta riigi rahanduse ühte aluspõhimõtet.

(134) Põhimõtteliselt tuleks toetusi anda konkursikutse alusel. Juhul kui lubatakse erandeid, tuleks neid ulatuse ja kestuse osas tõlgendada ja kohaldada kitsendavalt. Erandlikku võimalust anda ilma konkursikutseta toetusi de facto või de iure monopoliga asutustele tuleks kasutada üksnes juhul, kui asjaomased asutused on ainukesed, kes suudavad vastavat liiki tegevusi ellu viia või kellele on seadusega või riigiasutuse poolt see monopoolne seisund antud.

(135) E-toetuste ja e-hangete suunas liikumise raames tuleks avalduse esitajatel ja pakkujatel paluda tõendada oma õiguslikku seisundit ja rahalist elujõulisust vaid ühe korra kindla ajavahemiku jooksul ning neilt ei tohiks nõuda tõendavate dokumentide uuesti esitamist igas väljavalimismenetluses. Seetõttu on vaja viia kooskõlla nõuded seoses sellega, mitme aasta kohta toetuste andmise menetluste ja hankemenetluste puhul dokumente nõutakse.

(136) Auhindade kasutamist tuleks hõlbustada ja nende suhtes kohaldatavaid reegleid selgitada, sest auhinnad on väärtuslik rahalise toetuse andmise vahend, mis ei ole seotud eeldatavate kuludega. Auhindu tuleks käsitada vahendina, mis täiendab, mitte ei asenda muid rahastamisvahendeid, näiteks toetusi.

(137) Auhindade paindlikumaks kasutamiseks tuleks määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 järgne kohustus avaldada teateid auhinnakonkursside kohta, mis hõlmavad auhindu ühiku väärtusega 1 000 000 eurot või rohkem, asendada eelarveprojektile lisatavas aruandes kohustusega esitada Euroopa Parlamendile ***ja nõukogule*** eelnev teade selliste auhindade kohta ***ja*** osutada neile sõnaselgelt rahastamisotsuses.

(138) Auhindu tuleks anda läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid järgides. Seoses sellega tuleks näha ette konkursside miinimumnõuded, eelkõige auhinna andmise korral üksikasjad selle väljamaksmiseks võitjatele ja asjakohased avaldamismeetmed. Samuti on vaja kehtestada selge auhindade andmise menetlus, mis peegeldaks toetuste andmise menetlust, alates konkursitaotluste esitamisest kuni avalduste esitajatele teabe andmiseni ja võitnud avalduse esitaja teavitamiseni.

(139) Käesolevas määruses tuleks sätestada rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi kasutamise suhtes kohaldatavad põhimõtted ja tingimused ning liidu finantsvastutuse piiramise, pettuse ja rahapesu vastase võitluse, rahastamisvahendite kasutuselt kõrvaldamise ja aruandluse normid.

(140) Viimastel aastatel on liit kasutanud üha enam rahastamisvahendeid, mille abil on võimalik suurendada eelarve finantsvõimendust, kuid samal ajal tekitab see eelarvele finantsriski. Lisaks rahastamisvahenditele, mis on hõlmatud määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012, kasutatakse siinkohal ka muid vahendeid, nagu eelarvelised tagatised ja finantsabi, mida on seni reguleeritud ainult asjaomaste alusaktide sätetega. On oluline luua ühine raamistik, mis tagaks ühtsete põhimõtete kohaldamise kõigi selliste instrumentide suhtes, ning koondada need käesoleva määruse uude jaotisse, mis sisaldab lisaks olemasolevatele rahastamisvahendeid käsitletavatele reeglitele eraldi jagusid eelarveliste tagatiste ja liikmesriikidele või kolmandatele riikidele antava finantsabi kohta.

(141) Kui rahastamisvahendeid ***ja eelarvelisi tagatisi*** kasutatakse koos muude rahaliste vahenditega ja finantsvõimendusena, võib neil olla oluline koht liidu rahaliste vahendite mõju mitmekordistamisel. Rahastamisvahendeid ***ja eelarvelisi tagatisi*** tuleks kasutada ainult juhul, kui puudub konkurentsimoonutuste oht siseturul ja vastuolu riigiabi reeglitega.

(142) Rahastamisvahendeid ***ja eelarvelisi tagatisi*** tuleks kasutada assigneeringute raames, mille Euroopa Parlament ja nõukogu on asjaomase programmi puhul vastavaks aastaks heaks kiitnud, eelhindamise alusel, millega tõendatakse, et rahastamisvahendid ***ja eelarvelised tagatised*** on liidu poliitiliste eesmärkide saavutamiseks tõhusad.

(143) Rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi kasutamist tuleks lubada alusaktiga. Kui rahastamisvahendid on loodud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel ilma alusaktita, peaks need eelarves heaks kiitma Euroopa Parlament ja nõukogu.

(144) Rahastamisvahendid, mis võivad kuuluda X jaotise kohaldamisalasse, nagu laenud, tagatised, omakapitaliinvesteeringud, kvaasiomakapitali investeeringud ja riskijagamisvahendid, peaksid olema määratletud. Riskijagamisvahendite määratlus peaks võimaldama hõlmata projektivõlakirjade krediidikvaliteedi parandamist, mis katab projekti võlateenindusriski ja leevendab krediidikvaliteedi parandamiseks antud võla või tagatise kaudu võlakirjaomanike krediidiriski.

(145) Rahastamisvahendi ***või eelarvelise tagatise puhul tehtavaid tagasimakseid*** tuleks kasutada tagasimaksega seotud rahastamisvahendi või tagatise jaoks, et suurendada rahastamisvahendi või tagatise tõhusust, ▌ kui alusaktis ei ole sätestatud teisiti, ***ja neid tuleks rahastamisvahendi või tagatise jaoks tulevikus eraldatavate summade kohta ettepaneku tegemisel arvesse võtta.***

(146) Liidu poliitiliste eesmärkide täitmisel on kohane võtta arvesse huvide ühitamist, eriti asjaolu, et EIP-l ja ***EIF-l*** on erialased teadmised rahastamisvahendite ***ja eelarveliste tagatiste*** rakendamiseks.

(147) EIP-l ja EIF-l peaks grupina tegutsedes olema võimalik osa asjaomase meetme rakendamisest teineteisele üle anda, kui sellisest üleandmisest võib olla kasu asjaomase meetme rakendamisele ja see määratakse täpsemalt kindlaks komisjoniga sõlmitavas lepingus.

(148) Tuleks selgitada, et kui rahastamisvahendeid või eelarvetagatisi kombineeritakse eelarvest antavate ***lisavahenditega***, tuleks kogu meetme suhtes kohaldada rahastamisvahendeid ja eelarvetagatisi käsitlevaid reegleid. Kõnealuseid reegleid tuleks vajaduse korral täiendada konkreetsetes valdkondlikes normides sätestatud nõuetega.

▌

(149) Eelarvest rahastatavate rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste rakendamisel tuleks järgida liidu poliitikat maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide kohta ja selle muudatusi, nagu on sätestatud asjakohastes liidu õigusaktides ja nõukogu järeldustes, eeskätt nõukogu 8. novembri 2016. aasta järeldustes, mis käsitlevad kriteeriume ja protsessi, mille tulemusena koostatakse maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu[18] ja nende lisas ning nõukogu 5. detsembri 2017. aasta järeldustes maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu kohta[19] ja nende lisades.

(150) Eelarvelised tagatised ja liikmesriikidele või kolmandatele riikidele antav finantsabi on ***üldiselt*** eelarvevälised toimingud, millel on oluline mõju liidu bilansile. Kuigi need toimingud jäävad ka edaspidi ***üldiselt*** eelarveväliseks, on asjakohane kaasata käesolevasse määrusesse reeglid, mis tugevdavad liidu finantshuvide kaitset ja loovad selgema raamistiku selliste toimingute kinnitamiseks ja haldamiseks ning nende kohta raamatupidamisarvestuse pidamiseks.

(151) Liit on hiljuti teinud olulisi algatusi, mis põhinevad eelarvelistel tagatistel, nagu Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) ja Euroopa Kestliku Arengu Fond (EFSD). Neid vahendeid iseloomustab asjaolu, et need põhjustavad liidule tingimuslikke kohustusi ja nõuavad eraldisi, et luua likviidsuspuhver, mis võimaldab eelarvest nõuetekohaselt täita tingimuslikest kohustustest tuleneda võivaid maksekohustusi. Selleks et säiliks liidu krediidireiting ja sellest tulenevalt tema võime pakkuda tulemuslikku rahastamist, on tingimuslike kohustuste kinnitamise, nende katteks ette nähtud eraldiste kindlaksmääramise ja nende järelevalve puhul väga oluline järgida kindlaid reegleid, mida tuleks kohaldada kõikide eelarveliste tagatise suhtes.

---

18 ELT C 461, 10.12.2016, lk 2.
19 ELT C 438, 19.12.2017, lk 5.

(152) Eelarvelistest tagatistest tulenevad tingimuslikud kohustused võivad olla seotud paljude erinevate rahastamis- ja investeerimistoimingutega. Eelarvelise tagatise realiseerimise võimalust aasta jooksul ei saa täielikult ette näha nagu laenu puhul, millel on kindel tagasimaksegraafik. Seepärast on hädavajalik kehtestada tingimuslike kohustuste kinnitamise ja järelevalve raamistik, millega tagatakse, et ***nõukogu*** otsusega ***2014/335/EL,*** Euratom[20] ▌ sätestatud iga-aastaste maksete assigneeringute ülemmäärast peetakse täielikult kinni kogu aeg.

(153) Kõnealune raamistik peaks samuti hõlmama haldust ja kontrolli, sealhulgas korrapärast aruannete esitamist liidu riskipositsioonide kohta. Finantsvastutuse katteks ette nähtud eraldiste määr tuleks määrata kindlaks asjaomasest vahendist tulenevate finantsriskide nõuetekohase hindamise alusel. Tingimuslike kohustuste jätkusuutlikkust tuleks igal aastal hinnata eelarvemenetluse raames. Selleks et hoida ära finantskohustuste katteks ette nähtud eraldiste puudujääki, tuleks kehtestada varajase hoiatamise mehhanism.

(154) Rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi üha suurem kasutamine nõuab märkimisväärse hulga maksete assigneeringute kasutuselevõttu ja eraldamist. Selleks et tagada finantsvõimendus ja samal ajal piisav kaitse võetud finantskohustuste jaoks, on oluline optimeerida nõutavate eraldiste summat ja koondada moodustatud eraldised tõhususe suurendamiseks ühisesse eraldisfondi. Kuna eraldiste koondamine võimaldab neid paindlikumalt kasutada, saab kohaldada üleüldist efektiivset eraldiste määra, mis tagab nõutava kaitse vahendite optimaalse summaga.

---

20 Nõukogu 26. mai 2014. aasta otsus 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 105).

(155) Et tagada ühise eraldisfondi nõuetekohane toimimine 2020. aastale järgneval programmitöö perioodil, peaks komisjon esitama 30. juuniks 2019 sõltumatu välishinnangu ühise eraldisfondi varade valitsemise komisjonile, EIP-le või neile mõlemale üleandmise eeliste ja puuduste kohta, võttes arvesse varade valitsemise võrdlemisel kasutatavaid asjakohaseid tehnilisi ja institutsioonilisi kriteeriume, sealhulgas iga institutsiooni tehnilist taristut, asjaomaste teenuste osutamise kulude võrdlust, institutsioonilist ülesehitust, aruandlust, tulemuslikkust, vastutust ja oskusteavet ning muid eelarvega seotud varade valitsemise volitusi. Kui see on asjakohane, tuleks kõnealusele hinnangule lisada seadusandlik ettepanek.

(156) Eraldiste ja ühise eraldisfondi suhtes kohaldatavate reeglitega tuleks tagada usaldusväärne sisekontrolli raamistik. Ühise eraldisfondi vahendeid käsitlevad varade valitsemise suunised peaks kehtestama komisjon pärast komisjoni peaarvepidajaga konsulteerimist. Rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi eelarvevahendite käsutajad peaksid hoolega jälgima nende vastutusalas võetud finantskohustusi ning ühise eraldisfondi valitseja peaks fondi raha ja varade valitsemisel järgima komisjoni peaarvepidaja kehtestatud reegleid ja menetlusi.

(157) Eelarveliste tagatiste ja finantsabi puhul tuleks järgida samu põhimõtteid, mis kehtivad rahastamisvahendite puhul. Eelarveline tagatis peaks eelkõige olema tagasivõetamatu, tingimusteta ja nõudmisel väljamakstav. Neid tuleks kasutada kaudse eelarve täitmise raames või erandjuhul otsese eelarve täitmise raames. Neid peaks saama anda ainult rahastamis- ja investeerimistoimingute katteks ning nende toimingute vastaspooled peaksid osalema nendes rahaliselt oma vahenditega.

(158) Finantsabi tuleks liikmesriikidele või kolmandatele riikidele anda laenu, krediidiliini või mis tahes muus vormis, mida peetakse toetuse tulemuslikkuse tagamiseks asjakohaseks. Komisjonil peaks olema asjaomase alusakti kohaselt õigus laenata vajalikke vahendeid kapitaliturgudelt või finantseerimisasutustelt, ilma et liidu suhtes kohaldataks laenutähtaegade ümberkujundamist ning et sellest tuleneks liidule intressirisk või muu äririsk.

(159) Rahastamisvahendeid käsitlevaid sätteid tuleks hakata kohaldama võimalikult kiiresti, ▌ et saavutada taotletav lihtsus ja tulemuslikkus. Eelarvelisi tagatisi ja finantsabi ning ühist eraldisfondi käsitlevaid sätteid tuleks hakata kohaldama alates 2020. aastale järgnevast mitmeaastasest finantsraamistikust. Selline ajakava annab võimaluse valmistada põhjalikult ette uued vahendid tingimuslike kohustuste haldamiseks. See võimaldab samuti viia X jaotises esitatud põhimõtted kooskõlla 2020. aastale järgneva mitmeaastase finantsraamistiku ettepaneku ja selle raamistikuga seotud konkreetsete programmidega.

(160) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014[21] sätestab nõuded, mis käsitlevad muu hulgas Euroopa tasandi erakondade ja poliitiliste sihtasutuste rahastamist, eelkõige rahastamistingimusi, rahaliste vahendite eraldamist ja jaotamist, annetusi ja toetusi, Euroopa Parlamendi valimiste kampaaniate rahastamist, hüvitatavaid kulusid, teatavaid rahastamiskeelde, raamatupidamisarvestust, aruandlust ja auditit, rakendamist ja kontrolli, karistusi, Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste ameti, Euroopa Parlamendi eelarvevahendite käsutaja ja liikmesriikide vahelist koostööd ning läbipaistvust. ▌

[21] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist (ELT L 317, 4.11.2014, lk 1).

(161) Käesolevasse määrusesse tuleks lisada reeglid Euroopa tasandi erakondadele eelarvest antava rahalise toetuse kohta, mis on ette nähtud määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014.

(162) Nendele erakondadele tuleks anda eriomast rahalist toetust, mis oleks kooskõlas neile eriomaste vajadustega.

(163) Kuigi rahalist toetust antakse ilma iga-aastase tööprogrammi esitamist nõudmata, peaksid Euroopa tasandi erakonnad liidu rahaliste vahendite otstarbekat kasutamist tagantjärele põhjendama. Eelkõige peaks vastutav eelarvevahendite käsutaja kontrollima, kas rahalisi vahendeid on kasutatud selleks, et tasuda toetusetaotluste esitamise kutses nimetatud hüvitatavate kulude eest käesolevas määruses sätestatud tähtaja jooksul. Euroopa tasandi erakondadele antavad rahalised toetused tuleks ära kasutada nende eraldamise aastale järgneva eelarveaasta jooksul, pärast mida peaks vastutav eelarvevahendite käsutaja kasutamata rahalised vahendid sisse nõudma.

(164) Euroopa tasandi erakondade tegevuskulude rahastamiseks eraldatud liidu rahalisi vahendeid ei tohiks kasutada muudel kui määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 sätestatud eesmärkidel, eelkõige mitte selleks, et rahastada otse või kaudselt kolmandaid isikuid, nagu riigisisesed erakonnad. Euroopa tasandi erakonnad peaksid kasutama saadud rahalisi toetusi selleks, et tasuda teatava protsendi jooksvate ja tulevaste kulude eest, mitte selliste kulude või võlgnevuste eest, mis on tekkinud enne toetusetaotluste esitamist.

(165) Samuti tuleks rahaliste toetuste andmist lihtsustada ja kohandada seda Euroopa tasandi erakondade eripärale, mis seisneb eelkõige valikukriteeriumide puudumises, üldreeglina ühekordse täissummas eelmakse tegemises ja võimaluses kasutada kindlasummalisi makseid ning ühtse määra ja ▌ ühikuhindade alusel rahastamist.

(166) Eelarvest antav rahaline toetus tuleks peatada, seda tuleks vähendada või selle andmine lõpetada, kui Euroopa tasandi erakonnad rikuvad määrust (EL, Euratom) nr 1141/2014.

(167) Karistusi, mis põhinevad nii käesoleval määrusel kui ka määrusel (EL, Euratom) nr 1141/2014, tuleks mõista ühetaoliselt, pidades kinni *ne bis in idem* põhimõttest. Kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014 ei kohaldata käesolevas määruses sätestatud haldus- ja/või rahalisi karistusi olukorras, kus on juba mõistetud karistus määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 alusel.

(168) Käesoleva määrusega tuleks kehtestada üldine raamistik, mille kohaselt võib eelarvetoetust kasutada välistegevuse valdkonna vahendina, milleks on muu hulgas kolmanda riigi kohustus esitada komisjonile piisav ja õigeaegne teave, mis võimaldab hinnata nende kokkulepitud tingimuste ja sätete täitmist, millega tagatakse liidu finantshuvide kaitse.

(169) ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu rolli tugevdamiseks tuleks selgitada liidu usaldusfondide moodustamise menetlust. Samuti*** on vaja täpsustada liidu usaldusfondidele ette nähtud rahalise toetuse ja osaluse suhtes kehtivaid põhimõtteid***, eelkõige seda, kui tähtis on tagada teiste rahastajate rahaline osalus, mis õigustaks selliste usaldusfondide moodustamist lisaväärtuse seisukohast. Samuti on vaja*** selgitada finantsosapoolte ja liidu usaldusfondi nõukogu kohustusi ***ning*** määrata kindlaks reeglid, millega tagataks osalevate rahastajate õiglane esindatus liidu usaldusfondi nõukogus ja vahendite kasutamiseks kohustuslik komisjoni poolthääl. ***Samuti on oluline üksikasjalikumalt sätestada liidu usaldusfondide suhtes kehtivad aruandlusnõuded.***

(170) Võttes arvesse olemasolevate reeglite ühtlustamist ja vajadust vältida üleliigseid kordusi, tuleks määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 teises osas esitatud erisätted, mida kohaldatakse EAGFi, teadusuuringute, välistegevuse ja liidu eri fondide suhtes, lisada käesoleva määruse asjaomastesse osadesse üksnes eeldusel, et nimetatud sätted on endiselt kasutuses ja asjakohased.

(171) Raamatupidamisaruannete esitamist ja raamatupidamisarvestust käsitlevaid sätteid tuleks lihtsustada ja selgitada. Seepärast on asjakohane koondada kõik raamatupidamise aastaaruannet ja muid finantsaruandeid käsitlevad sätted.

(172) Viisi, kuidas ***liidu*** institutsioonid praegu Euroopa Parlamendile ja nõukogule oma kinnisvaraprojektidest aru annavad, ***tuleks parandada***. ***Liidu*** institutsioonidel tuleks lubada rahastada uusi kinnisvaraprojekte kinnisvara müügist saadud tulust. Selle tulemusel tuleks kinnisvaraprojekte käsitlevatele sätetele lisada viide sihtotstarbelisi sisetulusid käsitlevatele sätetele. See võimaldaks tulla toime ***liidu*** institutsioonide kinnisvarapoliitika muutuvate vajadustega, vähendaks kulusid ja tagaks suurema paindlikkuse.

(173) Selleks et kohandada teatavate liidu asutuste suhtes kohaldatavaid reegleid, hankelepingute sõlmimise reeglite üksikasju ja tegeliku eraldiste määra kindlaksmääratud minimaalse suhtarvu üksikasjalikke tingimusi, tuleks komisjonile delegeerida õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu õigusakte, milles käsitletakse ELi toimimise lepingu ja Euratomi asutamislepingu alusel loodud asutuste raamfinantsmäärust ning avaliku ja erasektori partnerlusel põhinevate asutuste näidisfinantsmäärust, käesoleva määruse 1. lisa muudatusi, tegeliku eraldiste määra arvutamise üksikasjalikke tingimusi ja metoodikat ning tegeliku eraldiste määra kindlaksmääratud minimaalse suhtarvu muutmist, mida ei või siiski kehtestada madalamal tasemel kui 85 %. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(174) Selleks et tagada, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1296/2013[22] sätestatud Euroopa tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmist pakutakse muutuvate poliitiliste prioriteetide toetamiseks kiiresti piisavalt vahendeid, peaksid kõigi kolme tegevussuuna soovituslikud protsendimäärad ja iga tegevussuuna alla kuuluvate valdkondade minimaalsed protsendimäärad olema paindlikumad***, säilitades EURESi piiriüleste partnerluste osas ambitsioonika kasutuselevõtmise määra.*** See peaks parandama programmi haldamist ja võimaldama suunata eelarve vahendid tööhõive ja sotsiaalvaldkonnas paremaid tulemusi andvatesse meetmetesse.

(175) Selleks et hõlbustada investeerimist kultuuri- ja jätkusuutliku turismi taristusse, tuleks ***selgitada*** Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1301/2013[23] kohaseid teatavaid piiranguid selliste investeeringute toetamisel, ilma et see piiraks liidu keskkonnaalaste õigusaktide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2001/42/EÜ[24] ja 2011/92/EL[25]kohaldamist, kui see on asjakohane. ***Seetõttu on vajalik kehtestada selged piirangud, et piirata ERFi toetust sellistele investeeringutele alates ... [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev].***

---

22 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1296/2013, millega luuakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm (EaSI) ning muudetakse otsust nr 283/2010/EL, millega luuakse tööhõive elavdamise ja sotsiaalse kaasamise Euroopa mikrokrediidirahastu Progress (ELT L 347, 20.12.2013, lk 238).

23 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruses (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289).

24 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT L 197, 21.7.2001, lk 30).

25 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT L 26, 28.1.2012, lk 1).

(176) Selleks et reageerida üha suurenevatest rändajate ja pagulaste voogudest tulenevatele probleemidele, tuleks kindlaks määrata eesmärgid, mida võib rändajate ja pagulaste toetamisel rahastada ERFist, ***eesmärgiga võimaldada liikmesriikidel tagada investeeringuid, milles keskendutakse seaduslikult riigis viibivatele kolmandate riikide kodanikele, sealhulgas varjupaigataotlejatele ja rahvusvahelise kaitse saajatele***.

(177) Meetmete rakendamise hõlbustamiseks tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013[26] kohaselt laiendada võimalike toetusesaajate ringi. Seepärast peaks korraldusasutustel võimaldama pidada ka füüsilisi isikuid rahastamiskõlblikeks ***ja riigiabi kontekstis toetusesaaja kindlaksmääramiseks tuleks ette näha rohkem paindlikkust***.

[26] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

(178) Praktikas lepitakse makropiirkondlikes strateegiates kokku nõukogu järelduste vastuvõtmisega. Määruse (EL) nr 1303/2013 jõustumisest alates võib sellised järeldused asjakohasel juhul heaks kiita Euroopa Ülemkogu, võttes arvesse talle ELi lepingu artikliga 15 antud volitusi. Käesolevas määruses sätestatud "makropiirkondliku strateegia" määratlust tuleks seetõttu vastavalt muuta.

(179) Selleks et tagada ERFi, ESFi, ühtekuuluvusfondi, EAFRD ja EMKFi („Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid“) puhul, mille eelarvet täidetakse jagatult, usaldusväärne finantsjuhtimine ja selgitada liikmesriikide kohustusi, tuleks määruse (EL) 1303/2013 artiklis 4 sätestatud üldpõhimõtetes sõnaselgelt osutada käesolevas määruses sätestatud eelarve täitmise sisekontrolli ja huvide konflikti vältimise põhimõttele.

(180) Selleks et tulla toime rände- ja varjupaigaprobleemidega on vaja saavutada liidu fondide maksimaalne koostoime ning tuleks valdkondlikke norme kajastada fonde käsitlevates õigusaktides sätestatud prioriteetides nii, et prioriteetide raames on tagatud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi kasutamine nimetatud valdkonna heaks. ***Vajaduse korral tuleks tagada kooskõlastamine Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondiga.***

(181) Programmitöö ***korralduse*** sidususe tagamiseks tuleks partnerluslepingud ja ***komisjoni poolt eelneval kalendriaastal heaks kiidetud programmide muudatused*** viia kord aastas omavahel kooskõlla.

I

(182) Kogukonna juhitavate kohaliku arengu strateegiate ettevalmistamise ja rakendamise hõlbustamiseks tuleks juhtfondil lubada katta jooksvad ning ettevalmistamise ja elavdamisega seotud kulud.

(183) Selleks et hõlbustada kogukonna juhitava kohaliku arengu ja integreeritud territoriaalsete investeeringute rakendamist, tuleks selgitada, millised ülesanded ja milline roll on kogukonna juhitavate kohaliku arengu strateegiate puhul kohalikel algatusrühmadel ning integreeritud territoriaalsete investeeringute puhul kohalikel asutustel, piirkondlikel arendusasutustel ja valitsusvälistel organisatsioonidel võrreldes muude programmiga seotud asutustega. Vahendusasutuse fondispetsiifiliste reeglite kohast määramist tuleks nõuda ainult juhul, kui asjakohased asutused täidavad lisaülesandeid, mis kuuluvad korraldus- või sertifitseerimisasutuse või makseasutuse vastutusalasse.

(184) On vaja selgitada, et korraldusasutusel peaks olema võimalik sõlmida rahastamisvahendite rakendamiseks leping otse EIP või mõne muu rahvusvahelise finantseerimisasutusega.

(185) Paljud liikmesriigid on asutanud pankasid või ▌ asutusi, mis on avaliku sektori omandis ning mis edendavad avaliku poliitika eesmärgil majandusarengu ***meetmeid***. Sellistel avaliku sektori omandis pankadel ja ▌ asutustel on konkreetsed tunnused, mis eristavad neid erasektori kommertspankadest selles osas, mis puudutab nende omandisuhteid, arengutegevuse alast mandaati ja asjaolu, et nad ei ole eelkõige keskendunud maksimaalse kasumi taotlemisele. Selliste avaliku sektori omandis pankade ***ja asutuste*** esmane roll on eelkõige leevendada turutõrkeid, kui teatavas piirkonnas, poliitikavaldkonnas või sektoris on kommertspankade pakutavad finantsteenused ebapiisavad. Nendel avaliku sektori omandis pankadel ja ▌ asutustel on head eeldused soodustada juurdepääsu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele, säilitades samal ajal konkurentsi erapooletuse. Selliste avalik-õiguslike pankade ja ▌ asutuste eripärast ja rollist tulenevalt saavad liikmesriigid suurendada eri rahastamisvahendite kasutamist, et saavutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide maksimaalne mõju reaalmajandusele. See oleks kooskõlas komisjoni lähenemisviisiga, mille kohaselt toetatakse avaliku sektori omandis pankade ja asutuste tegutsemist fondivalitsejana nii Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamisel kui ka nende fondide ja EFSI rahastamise kombineerimisel, nagu on eelkõige sätestatud Euroopa investeerimiskavas. ***Piiramata rahastamisvahendite rakendamiseks juba sõlmitud lepingute täitmist kooskõlas kohaldatava õigusega, on*** põhjendatud ***selgitada, et*** korraldusasutused võivad ***sõlmida avaliku sektori omandis*** pankade ja ▌ asutustega otselepinguid. Tagamaks sellise otselepingute sõlmimise võimaluse kooskõla siseturu põhimõtetega, tuleks siiski sätestada ranged tingimused, mida avalik-õiguslikud pangad ja asutused peavad täitma, et see säte oleks kohaldatav. ***Üks tingimustest peaks olema, et pangas või asutuses puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud kontrolli- ja vetoõiguseta erakapitali osalus kooskõlas direktiivi 2014/24/EL nõuetega. Lisaks, ja piirdudes rangelt määruse (EL) nr 1303/2013 kohaldamisalaga, peaks avalik-õiguslikul pangal või asutusel samuti olema lubatud võtta kasutusele rahastamisvahendeid, juhul kui erakapitali osalus ei mõjuta otsuseid, mis puudutavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetatava rahastamisvahendi igapäevast haldamist.***

(186) Selleks et ***saaks*** jätkuvalt kasutada ***ERFi ja EAFRD*** osalust ühises piiramata tagatises ja väärtpaberistamise pakkumiseks ette nähtud VKEsid toetavates rahastamisvahendites***,*** on vaja sätestada, et liikmesriigid saaksid ERDFi ja EAFRD-d kasutada, et ***rahaliselt panustada rahastamisvahenditesse*** kogu programmitöö perioodi jooksul, ning ajakohastada seda võimalust käsitlevaid asjakohaseid sätteid, näiteks eelhindamise ja hindamise kohta***, või näha ERFile ette võimalus teha programmitööd prioriteetse suuna tasandil.***

(187) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/1017[27] vastuvõtmisega ***kavatseti*** anda liikmesriikidele võimalus kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde, et toetada selliste rahastamiskõlblike projektide rahastamist, ▌ mida ***toetatakse*** EFSI raames. Määrusesse (EL) nr 1303/2013 tuleks lisada eraldi säte, millega nähakse ette koostööd ja vastastikust täiendavust soodustavad tingimused, et hõlbustada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kombineerimist EIP finantstoodetega, millel on EFSI kaudu antud ▌ ***ELi*** tagatis.

(188) Rahastamisvahendeid rakendavad asutused peaksid oma tegevuses järgima liidu poliitikat maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide kohta ja selle muudatusi, nagu on sätestatud asjakohastes liidu õigusaktides ja nõukogu järeldustes, eeskätt nõukogu 8. novembri 2016. aasta järeldustes ja nende lisas ning nõukogu 5. detsembri 2017. aasta järeldustes ja nende lisades.

---

[27] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1).

(189) Kontrolli- ja auditinõuete lihtsustamiseks ja ühtlustamiseks ning vastutuse paremaks tagamiseks EIP ja muude rahvusvaheliste finantseerimisasutuste kasutatavate rahastamisvahendite puhul on vaja muuta rahastamisvahendite haldamist ja kontrolli käsitlevaid sätteid, et hõlbustada kinnitava avalduse koostamist. ***Kõnealune muudatus ei tohiks mõjutada määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 38 lõike 1 punktis a ja artiklis 39 osutatud rahastamisvahendeid, mis on loodud enne … [käesoleva muutmismääruse jõustumist] allkirjastatud rahastamislepinguga. Selliste rahastamisvahendite suhtes tuleks jätkuvalt kohaldada nimetatud määruse artiklit 40 sellises redaktsioonis nagu see kehtib rahastamislepingu allkirjastamise ajal.***

(190) Selleks et tagada määruse (EL) nr 1303/2013 rakendamiseks ühetaolised tingimused seoses nimetatud määruse artikli 40 lõikes 1 osutatud kontrolliaruannete ja iga-aastaste auditiaruannete näidistega, tuleks komisjonile anda rakendusvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011[28].

(191) Selleks et tagada järjepidevus programmitöö perioodi 2007–2013 finantskorrektsioonide käsitlemisega, on vaja selgitada, et rahastamisvahendite puhul peaks ühe ja sama toimingu raames olema võimalik asendada nõuete eiramise üksikjuhtumi tagajärjel tühistatud toetuse osamakset sama tegevuse puhul uuesti kasutada korrektselt kantud kulude jaoks, nii et kohaldatav finantskorrektsioon ei tooks kõnealuse rahastamisvahendi toimingu jaoks kaasa netokahju.

---

28 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

(192) Selleks et anda rohkem aega selliste rahastamislepingute sõlmimiseks, millega lubatakse kasutada tinghoiukontosid omakapitaliinstrumentide rahastamiskõlblikkusperioodi järel tehtavateks makseteks, mis on mõeldud investeeringuteks lõppsaajatesse, tuleks selliste rahastamislepingute allkirjastamise tähtaega pikendada kuni 31. detsembrini 2018.

(193) Selleks et stimuleerida ***turumajanduse põhimõttel tegutsevate*** ▌ investorite kaasinvesteeringuid avaliku poliitika eesmärki järgivatesse projektidesse, tuleks kehtestada investorite diferentseeritud kohtlemise kontseptsioon, mille kohaselt Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidel võib teatavatel tingimustel olla madalam nõudeõiguse järk kui ***turumajanduse põhimõttel tegutseval*** investoril või EFSI kaudu antud ELi tagatisega EIP finantstootel. Samal ajal tuleks sätestada, millistel tingimustel sellist diferentseeritud kohtlemist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamise puhul kohaldatakse.

(194) Võttes arvesse püsivalt madalaid intressimäärasid ja et rahastamisvahendeid rakendavaid asutusi mitte põhjendamatult karistada, on vaja kehtestada määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 43 kohaselt võimalus rahastada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide investeeringutest tekkivat negatiivset intressi rahastamisvahendi tagasimaksetest, tingimusel et kohaldatakse aktiivset rahavoogude juhtimist.

(195) Selleks et viia aruandlusnõuded kooskõlla uute sätetega, milles käsitletakse investorite diferentseeritud kohtlemist, ja vältida teatud nõuete kattumist, tuleks ajakohastada määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 46 lõiget 2.

(196) Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rakendamise hõlbustamiseks on vaja anda liikmesriikidele võimalus rakendada tehnilise abi meetmeid otselepingu sõlmimise kaudu EIP, muude rahvusvaheliste finantseerimisasutuste või avalik-õiguslike pankade või asutustega.

(197) Selleks et veelgi ühtlustada selliste tegevuste jaoks tingimusi, mis tekitavad pärast lõpetamist puhastulu, tuleks käesoleva määruse asjakohaseid sätteid kohaldada juba välja valitud, kuid veel käimasolevate tegevuste suhtes ja käesoleva programmitöö perioodi raames veel välja valitavate tegevuste suhtes.

(198) Energiatõhususe parandamise meetmete rakendamise jõuliseks stimuleerimiseks ei tohiks tegevuse tõttu suurenenud energiatõhususest tulenevat kokkuhoidu käsitada puhastuluna.

(199) Et soodustada selliseid tegevusi ja toiminguid, millest saadakse tulu, tuleks anda võimalus vähendada kaasrahastamise määra kogu programmi rakendamise ajal ja kehtestada riigi tasandil puhastulu arvestamiseks kohalduv ühtne määr.

(200) Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 508/2014[29] võeti vastu hilinemisega ja pidades silmas, et kõnealuse määrusega kehtestati riigiabi osatähtsuse määrad, on EMKF puhul vaja määruses (EL) nr 1303/2013 sätestada teatavad erandid selliste tegevuste ja toimingute kohta, millest saadakse tulu. Kuna nende eranditega kehtestatakse soodsamad tingimused teatavate tulu loovate tegevuste ja toimingute suhtes, mille toetussumma või -määr on kindlaks määratud määruse**s** (EL) nr 508/2014, tuleks nende erandite kohaldamise alguskuupäevana ette näha muu kuupäev, et tagada määruse (EL) nr 1303/2013 alusel toetatavate tegevuste võrdne kohtlemine.

---

29 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 508/2014 Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2328/2003, (EÜ) nr 861/2006, (EÜ) nr 1198/2006 ja (EÜ) nr 791/2007 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1255/2011 (ELT L 149, 20.5.2014, lk 1).

(201) Toetusesaajate halduskoormuse vähendamiseks tuleks tõsta piirmäära, millest allpool vabastatakse toetusesaaja teatava tegevuse rakendamise käigus tekkinud tulu arvutamise ja arvesse võtmise nõudest.

(202) Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning muude liidu vahendite koostoime hõlbustamiseks tuleks sätestada võimalus hüvitada kantud kulud eelnevalt kokku lepitud jaotuse alusel erinevatest Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest ning liidu vahenditest.

(203) Selleks et edendada kindlasummaliste maksete kasutamist ning võttes arvesse vajadust lähtuda nende puhul ausast, õiglasest ja kontrollitavast arvutusmeetodist, mis tagaks usaldusväärse finantsjuhtimise, tuleks kaotada kindlasummaliste maksete kasutamisel kohaldatav ülempiir.

(204) Selleks et vähendada projektide rakendamisega toetusesaajate jaoks kaasnevat halduskoormust, tuleks sätestada uus lihtsustatud kuluvõimalus, mille puhul rahastamine põhineks muudel tingimustel kui tegevuse kuludel.

(205) Selleks et lihtsustada vahendite kasutamist käsitlevaid nõudeid ja vähendada seonduvat halduskoormust, peaksid liikmesriigid üha enam kasutama lihtsustatud kuluvõimalusi.

(206) Võttes arvesse asjaolu, et määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 71 sätestatud kohustust tagada investeeringu kestvus kohaldatakse alates lõpliku makse tegemisest toetusesaajale, ning et kui investeering seisneb uute masinate või seadmete liisimises, tehakse lõplik makse lepingu kehtivusaja lõpus, ei tuleks seda kohustust seda laadi investeeringu suhtes kohaldada.

(207) Lihtsustatud kuluvõimaluste ulatusliku kasutamise tagamiseks tuleks sätestada teatavast piirmäärast allapoole jäävate toimingute, tegevuste või projektide puhul, mis moodustavad osa ERDFist ja ESFist toetust saavast tegevusest või toimingust, kohustus kasutada ühikuhindade, kindlasummaliste maksete või ühtsete määrade standardiseeritud astmikku***,*** ***tingimusel et kohaldatakse asjakohaseid üleminekusätteid***. ***Korraldusasutusele või Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvate programmide puhul seirekomisjonile tuleks anda võimalus pikendada üleminekuperioodi ajavahemikuks, mida ta peab kohaseks, kui ta leiab, et selline kohustus põhjustab ebaproportsionaalselt suurt halduskoormust. Sellist kohustust ei tuleks kohaldada tegevustele, millele antakse riigiabi raames toetust, mis ei kujuta endast vähese tähtsusega abi. Sellise tegevuse puhul peaks endiselt olema võimalik kasutada kõiki toetuste ja tagastatava abi vorme***. Samal ajal tuleks sätestada, et lihtsustatud kulude kindlaksmääramisel kasutatakse ***kõigi Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide puhul*** täiendava metoodilise vahendina eelarveprojekte.

(208) Selleks et hõlbustada lihtsustatud kuluvõimaluste kiiremat ja sihipärasemat kasutuselevõttu, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, millega täiendatakse määrust (EL) nr 1303/2013 täiendavate erinormidega rahastamisvahendeid rakendavate asutuste rolli, kohustuste ja vastutuse kohta, mis on seotud valikukriteeriumide ja toodetega, mida on võimalik rahastamisvahendite abil pakkuda; täiendatakse määruse (EL) nr 1303/2013 ***sätteid***, mis käsitlevad ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise standardiseeritud astmikku, nende aluseks olevat ausat, õiglast ja kontrollitavat arvutusmeetodit, ning ***milles täpsustatakse üksikasjalik kord, mis käsitleb*** makseid, mis ei põhine kuludel, vaid programmi rakendamisel tehtud edusammudega või programmi tulemuste saavutamisega seotud tingimuste täitmisel, ***ja nende sätete kohaldamist***. On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(209) Halduskoormuse vähendamiseks tuleks ulatuslikumalt kasutada ühtse määra alusel rahastamist, mille puhul liikmesriik ei pea kehtestama metoodikat. Selleks tuleks kehtestada veel kaks ühtset määra, millest üks on ette nähtud otseste personalikulude ja teine personalikuludel põhinevate muude rahastamiskõlblike kulude arvutamiseks. Lisaks tuleks veelgi selgitada personalikulude arvutamise meetodeid.

(210) Tegevuste ja toimingute tulemuslikkuse ja mõju suurendamiseks tuleks hõlbustada liikmesriigi kogu territooriumi või mitut programmitöö valdkonda hõlmavaid tegevusi ja toiminguid ning luua teatavate investeeringute puhul rohkem võimalusi kulutuste tegemiseks väljaspool liitu.

(211) Selleks et ergutada liikmesriike kasutama suurprojektide hindamiseks sõltumatuid eksperte, peaks olema võimalik deklareerida suurprojektiga seotud kulusid komisjonile enne sõltumatu eksperdi positiivse hinnangu saamist kohe, kui komisjonile on teatatud asjaomase teabe edastamisest sõltumatule eksperdile.

(212) Selleks et edendada ühiste tegevuskavade kasutamist, mis vähendavad toetusesaajate halduskoormust, on vaja vähendada ühise tegevuskava kehtestamisega seotud regulatiivseid nõudeid, ***säilitades samas asjakohase tähelepanu horisontaalsetel põhimõtetel, sealhulgas soolisel võrdõiguslikkusel ja kestlikul arengul, mis on andnud olulise panuse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tulemuslikku kasutamisse***.

(213) Toetusesaajate ülemäärase halduskoormuse vältimiseks peaksid teavitamist, teabevahetust ja läbipaistvust käsitlevad normid vastama proportsionaalsuse põhimõttele. Seepärast on oluline selgitada kõnealuste normide kohaldamisala.

(214) Selleks et vähendada halduskoormust ning tagada ERDFi, ESFi ja ühtekuuluvusfondi ning kõigi piirkonnakategooriate puhul tehnilise abi tulemuslik kasutamine, tuleks liikmesriikide tehnilise abi piirmäärade arvutamine ja järelevalve muuta paindlikumaks.

(215) Rakendusstruktuuride ühtlustamiseks tuleks selgitada, et korraldusasutus, sertifitseerimisasutus ja auditeerimisasutus võivad kuuluda samasse avaliku sektori asutusse ka Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvate programmide puhul.

(216) Tuleks veelgi täpsustada korraldusasutuste ülesandeid kulude kontrollimisel, kui kasutatakse lihtsustatud kuluvõimalusi.

(217) Selleks et tagada, et toetusesaajad saaksid täielikult kasu e-valitsuse lahenduste pakutavast lihtsustuspotentsiaalist Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning enim puudust kannatavate isikute jaoks mõeldud Euroopa abifondi rakendamisel, eelkõige pidades silmas täieliku elektroonilise dokumendihalduse lihtsustamist, on vaja selgitada, et paberdokumendid ei ole vajalikud, kui on täidetud teatavad tingimused.

(218) Kontrollide proportsionaalsuse suurendamiseks ja kattuvate kontrollidega kaasneva halduskoormuse vähendamiseks, eriti väikeste toetusesaajate jaoks, kahjustamata seejuures usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet, tuleks ERDFi, ESFi, ühtekuuluvusfondi ***ja EMKFi puhul kohaldada ühe auditi põhimõtet ning piirmäärasid, millest allapoole jäävat tegevust auditeeritakse ainult ühe korra, tuleks kahekordistada.***

(219) Tähtis on suurendada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide nähtavust ning parandada avalikkuse teadlikkust nende tulemustest ja saavutustest. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide saavutuste avaldamisel ja näitamisel, kuidas liidu rahalisi ressursse investeeritakse, jäävad tähtsale kohale avalikkusele suunatud teabe- ja teavitamismeetmed ning nähtavuse suurendamise meetmed.

(220) ***Selleks et lihtsustada teatavate sihtrühmade juurdepääsu ESFi rahastamisele, ei peaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 1304/2013[30] I lisas osutatud teatavate näitajate jaoks andmete kogumine olema nõutav.***

I

30 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1081/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 470).

(221) Selleks et tagada käesoleva määruse alusel toetatavate tegevuste võrdne kohtlemine, on vaja määrata kindlaks teatavate määruses (EL) nr 1303/2013 tehtud muudatuste kohaldamise alguskuupäev.

(222) Selleks et tagada, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013 ja (EL) nr 223/2014[31] kogu programmitöö perioodi reguleerivad sidusad õigusnormid, on vajalik, et mõned nende määruste muudatused oleksid kohaldatavad alates 1. jaanuarist 2014. Nende muudatuste tagasiulatuva kohaldamise võimaldamisel võetakse arvesse õiguspäraseid ootusi.

(223) Selleks et kiirendada selliste rahastamisvahendite rakendamist, kus Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetus on kombineeritud EIP finantstoodetega EFSI ELi tagatise raames, ja tagada jätkuv õiguslik alus selliste rahastamislepingute allkirjastamisele, millega lubatakse kasutada omakapitaliinstrumentide jaoks tinghoiukontosid, on vajalik, et mõned käesoleva määruse muudatused oleksid kohaldatavad alates 1. jaanuarist 2018. Nende muudatuste tagasiulatuva kohaldamise võimaldamisel tagatakse, et projektide rahastamine Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ja EFSI kombineeritud toetuse kaudu muutub veelgi hõlpsamaks, ning välditakse õiguslikku lünka määruse (EL) nr 1303/2013 teatavate sätete kehtivuse lõppemise kuupäeva ja käesolevast määrusest tulenevalt nende sätete pikendamise jõustumise kuupäeva vahel.

---

31 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 223/2014, mis käsitleb Euroopa abifondi enim puudustkannatavate isikute jaoks (ELT L 72, 12.3.2014, lk 1).

(224) Valdkondlike normide lihtsustusi ja muudatusi tuleks hakata kohaldama võimalikult kiiresti, et hõlbustada kiiremat rakendamist praegusel programmitöö perioodil, ja seega peaksid need olema kohaldatavad alates ... [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev].

(225) Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) peaks ka pärast 31. detsembrit 2017 ajutiselt jätkama mittetöötavate ja mitteõppivate noorte toetamist, kes elavad piirkondades, millele ulatuslik töökohtade kaotamine avaldab ebaproportsionaalselt suurt mõju. ***Selleks et jätkuvalt võimaldada mittetöötavate ja mitteõppivate noorte abistamist, tuleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1309/2013[32] muudatust, millega tagatakse sellise abi jätkumine, kohaldada alates 1. jaanuarist 2018.***

(226) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1316/2013[33] kohaselt peaks olema võimalik luua Euroopa ühendamise rahastu ühe või mitme sektori raames segarahastamisvahendeid. Sellistest segarahastamisvahenditest ***saaks*** rahastada segarahastamistoiminguid, mille puhul ühendatakse tagastamatu toetuse vormid, ***nagu liikmesriikide eelarvest makstavad toetused, Euroopa ühendamise rahastu toetused ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid*** ja liidu eelarvest pärit rahastamisvahendid, sealhulgas Euroopa ühendamise rahastu omakapitaliinstrumendi ja laenuinstrumendi ***kombinatsioonid***, EIP grupilt, ***riiklikelt tugipankadelt***, arenguabi- või muudelt finantseerimisasutustelt või investoritelt saadud rahalised vahendid ***ja/või erasektori rahaline toetus. EIP grupilt saadav rahastus peaks hõlmama EIP-poolset rahastamist EFSI raames ning erarahastustoetus peaks hõlmama nii otsest kui ka kaudset rahalist toetust ning samuti avaliku ja erasektori partnerluste kaudu saadavat toetust***.

---

32 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1309/2013, mis käsitleb Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi (2014–2020) ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1927/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 855).

33 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010 (ELT L 348, 20.12.2013, lk 129).

(227) Segarahastamisvahendite kavandamine ja moodustamine peaks põhinema käesoleva määruse kohasel eelhindamisel ning selle puhul tuleks arvesse võtta kogemusi, mis on saadud Euroopa ühendamise rahastu segarahastamise projektikonkursi käigus, millele on osutatud komisjoni 20. jaanuari 2017. aasta rakendusotsuses, millega muudetakse komisjoni rakendusmäärust C(2014)1921, millega kehtestatakse mitmeaastane tööprogramm ajavahemikuks 2014–2020, et anda finantsabi Euroopa ühendamise rahastu valdkonnas – Transpordisektor. Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendid tuleks luua mitme- ja/või iga-aastaste tööprogrammidega ning vastu võtta kooskõlas määruse (EL) nr 1316/2013 artiklitega 17 ja 25. Komisjon peaks tagama, et Euroopa Parlamendile ja nõukogule antakse iga Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendi rakendamise kohta läbipaistval viisil ja ettenähtud ajal aru.

(228) Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendite eesmärk peaks olema soodustada ja ühtlustada üheainsa toetuseavalduse esitamist kõigi toetusevormide, kaasa arvatud Euroopa ühendamise rahastust antavate liidu toetuste ja erasektorist pärit rahaliste vahendite puhul. Selliste segarahastamisvahendite eesmärk peaks olema teha taotlusprotsessi tehnilised ja rahalised aspektid ühtse hindamismenetluse abil projektide elluviijate jaoks lihtsamaks.

(229) Tänu Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahenditele peaks projektide esitamine muutuma paindlikumaks ning projektide kindlaksmääramine ja rahastamine lihtsamaks ja ühtlasemaks. Samuti peaksid need vahendid suurendama asjasse puutuvate finantseerimisasutuste vastutust ning seeläbi maandama projektidega seonduvaid riske.

(230) Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendid peaksid parandama liikmesriikide, komisjoni, EIP, riiklike tugipankade ja erainvestorite vahelist koordineerimist, teabevahetust ja koostööd, et luua tugev projektide reserv ja seda toetada, mis on kooskõlas Euroopa ühendamise rahastu poliitikaeesmärkidega.

(231) Euroopa ühendamise rahastu ***segarahastamisvahendite*** eesmärk peaks olema suurendada liidu eelarvest tehtavate kulutuste mitmekordistavat mõju, meelitades ligi täiendavaid rahalisi vahendeid erainvestoritelt***, tagades sellega erainvestorite maksimaalse osalemismäära***. Lisaks peaksid ***need*** tagama toetatavate meetmete majandusliku ja finantsjätkusuutlikkuse ***ning aitama tagada investeeringute võimendava mõju***. ***Need peaksid aitama saavutada liidu eesmärgid Pariisi kliimakonverentsil (COP 21) seatud sihtide ning töökohtade loomise ja piiriülese ühenduvuse osas. On tähtis, et kui meetmete rahastamiseks kasutatakse nii Euroopa ühendamise rahastut kui ka EFSId, kontrollib Euroopa Kontrollikoda kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 287 ja määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 24 lõikega 2, kas finantsjuhtimine on olnud usaldusväärne.***

(232) Enamikul juhtudel peaksid transpordisektoris antavad toetused jääma liidu poliitikaeesmärkide toetamise peamisteks vahenditeks. Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendite kasutamine ei tohiks seetõttu vähendada selliste toetuste kättesaadavust.

(233) Võiks soodustada erasektori kaasinvestorite osalemist transpordiprojektides, vähendades finantsriski. Selleks võivad olla sobilikud esimese järjekoha kahju tagatised, mida EIP annab eelarvest toetatavate ühiste rahastamismehhanismide (näiteks segarahastamisvahendite) alusel.

(234) Euroopa ühendamise rahastust toetuse andmisel tuleks võtta aluseks vastavalt määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 17 lõikele 5 mitmeaastastes ja iga-aastastes tööprogrammides kehtestatud valiku- ja toetuse andmise kriteeriumid, olenemata kasutatavast rahastamisvormist või rahastamisvormide kombinatsioonist.

(235) Segarahastamisega seoses saadud kogemusi tuleks võtta arvesse määruse (EL) nr 1316/2013 hindamisel.

(236) Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendi kasutuselevõtmine käesoleva määrusega ei mõjuta 2020. aasta järgset mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevate läbirääkimiste tulemusi.

(237) ***Võttes arvesse Euroopa ühendamise rahastu väga kõrget täitmise määra transpordisektoris ja s***elleks et toetada põhivõrgukoridoridega seoses üleeuroopalise transpordivõrgu jaoks kõige suurema lisaväärtusega projektide, piiriüleste projektide, põhivõrgu muud lõiku hõlmavate projektide ***ja määruse (EL) nr 1316/2013 I lisas loetletud horisontaalsete prioriteetide alusel rahastamiskõlblike projektide*** rakendamist, on ***erandkorras*** vaja võimaldada mitmeaastase tööprogrammi rakendamisel ***suuremat*** paindlikkust, lubades rahastamispaketti suurusega kuni 95 % määruses (EL) nr 1316/2013 osutatud eelarvest ette nähtud rahalistest vahenditest. ***Siiski on tähtis, et Euroopa ühendamise rahastu järelejäänud rakendamisperioodil antaks iga-aastaste tööprogrammidega hõlmatud prioriteetidele täiendavat toetust.***

(238) Euroopa ühendamise rahastu telekommunikatsioonisektor erineb oma olemuselt Euroopa ühendamise rahastu transpordi- ja energiasektorist, nimelt väiksema keskmise toetussumma ning kulude ja projektide tüpoloogia erinevuste poolest, seega peaksid sertifitseerimiskohustusega seonduvad kulud olema väiksemad, et hoida ära toetusesaajate ja seotud meetmetes osalevate liikmesriikide tarbetut koormamist, tegemata sealjuures järeleandmisi usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimise osas.

(239) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 283/2014[34] alusel on praegu võimalik kasutada üksnes digitaalteenuste taristu valdkonna meetmete puhul sätestatud toetusi ja hankeid. Selleks et tagada digitaalteenuste taristu võimalikult ***tõhus toimimine***, peaks saama neid meetmeid toetada ka ***muude*** rahastamisvahendite kaudu***, mida praegu Euroopa ühendamise rahastu raames kasutatakse, sh uuenduslike rahastamisvahendite kaudu***.

I

(240) Selleks et vältida korraldusasutuste ülemäärast halduskoormust, mis võiks takistada tõhusalt rakendamast Euroopa abifondi enim puudust kannatavate isikute jaoks, on kohane lihtsustada ja hõlbustada rakenduskavade vähem oluliste osade muutmise menetlust.

(241) Selleks et veelgi lihtsustada abifondi kasutamist, on kohane kehtestada täiendavad sätted kulude rahastamiskõlblikkuse kohta, eelkõige seoses ühikuhindade, kindlasummaliste maksete ja ühtsete määrade standardastmestike kasutamisega.

---

34 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 283/2014, milles käsitletakse üleeuroopalisi telekommunikatsioonitaristu valdkonna võrke hõlmavaid suuniseid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1336/97/EÜ (ELT L 86, 21.3.2014, lk 14).

(242) Partnerorganisatsioonide ebaõiglase kohtlemise vältimiseks ei tohiks nende kulude rahastamiskõlblikkust mõjutada õigusnormide eiramine, millega on seotud ainult abi ostmise eest vastutav asutus.

(243) Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ning abifondi rakendamise lihtsustamiseks ja õiguskindlusetuse ärahoidmiseks tuleks samuti selgitada liikmesriikide teatavaid haldus- ja kontrolliülesandeid.

(244) Võttes arvesse, et asjakohaseid finantsreegleid on eelarveaasta raames vaja kohaldada sidusalt, on põhimõtteliselt soovitatav, et käesoleva määruse esimest osa (finantsmäärus) hakatakse kohaldama eelarveaasta algusest. Selleks et tagada, et liidu vahendite saajad saaksid võimalikult pea kasu käesoleva määrusega pakutavast lihtsustamisest, nii finantsmääruse kui ka valdkondlike normide muudatuste puhul, on siiski asjakohane ette näha erandkorras, et käesolevat määrust kohaldatakse alates selle jõustumisest. Samal ajal, selleks et anda lisaaega uute reeglitega kohanemiseks, peaksid liidu institutsioonid jätkama määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 kohaldamist kuni eelarveaasta 2018 lõpuni vastavate haldusassigneeringute rakendamisel.

(245) Mõningaid rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabiga seotud muudatusi tuleks kohaldada üksnes alates 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kohaldamise alguskuupäevast, et anda piisavalt aega kohaldatavate õiguslike aluste ja programmide kohandamiseks uutele normidele.

(246) Teavet täistööajale taandatud ametikohtade aastase keskmise ja eelnevatest aastatest ülekantava sihtotstarbelise tulu prognoositava summa kohta tuleks anda esimest korda koos 2021. aastal esitatava eelarveprojektiga, et anda komisjonile piisavalt aega uue kohustusega kohanemiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

ESIMENE OSA

FINANTSMÄÄRUS

I JAOTIS

REGULEERIMISESE, ▌ MÕISTED ***JA ÜLDPÕHIMÕTTED***

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse Euroopa Liidu ja ***Euroopa Aatomienergiaühenduse*** üldeelarve („eelarve“) koostamise ja täitmise ning raamatupidamise aastaaruande esitamise ja auditeerimise nõuded.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „avalduse esitaja“ – füüsiline isik või üksus, kes on või ei ole juriidiline isik, ja kes on esitanud avalduse toetuste andmise menetluses või auhinnakonkursil;

2) „taotlusdokument“ – pakkumus, osalemistaotlus, toetuseavaldus või avaldus auhinnakonkursil;

3) „väljavalimismenetlus“ – hankemenetlus, toetuste andmise menetlus, auhinnakonkurss või ekspertide valimise menetlus või artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt eelarvet täitvate isikute või üksuste valimise menetlus;

4) „alusakt“ – õigusakt***, välja arvatud soovitus või arvamus***, mis loob õigusliku aluse meetmele ja sellele vastavate eelarvesse kantud kulude kandmisele või eelarvest kaetava eelarvelise tagatise või finantsabi kasutamisele ***ja mis*** võib olla mis tahes järgmises vormis:

   a) Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) ja Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu (edaspidi „Euratomi asutamisleping“) kohaldamisel määruse, direktiivi või otsuse vormis ELi toimimise lepingu artikli 288 tähenduses või

   b) Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) V jaotise kohaldamisel ühes vormidest, mis on täpsustatud ELi lepingu artikli 28 lõikes 1, artikli 31 lõikes 2, artiklis 33, artikli 42 lõikes 4 ning artikli 43 lõikes ***2***;

▌

5) „toetusesaaja“ – füüsiline isik või üksus, kes on või ei ole juriidiline isik, ja kellega on sõlmitud toetusleping;

▌

6) „segarahastamisvahend või -platvorm“ – ***koostööraamistik, mis on loodud*** komisjoni ja arengut rahastavate asutuste või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste ***vahel eesmärgiga kombineerida tagastamatus vormis antavat toetust ja/või eelarvest antavat eelarvetagatist tagasimakstava arengut rahastavate asutuste või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste*** ning erasektori finantseerimisasutuste või erasektori investorite toetusega;

7) „eelarve täitmine“ – eelarveassigneeringute haldamise, seire, kontrolli ja auditeerimisega seotud tegevus kooskõlas artiklis 62 sätestatud meetoditega;

8) „eelarveline kulukohustus“ – toiming, millega vastutav eelarvevahendite käsutaja broneerib eelarveassigneeringud***, mida on vaja juriidiliste kohustuste täitmiseks tehtavateks*** hilisemateks makseteks;

9) „eelarveline tagatis“ – liidu võetud juriidiline kohustus toetada meetmete programmi, võttes eelarvele finantskohustuse***, mida saab realiseerida juhul***, kui konkreetne sündmus ***peaks leidma*** aset programmi elluviimise ajal***, ning mis kehtib toetatava programmi raames võetud kulukohustuste kehtivusaja lõpuni***;

10) „kinnisvaraleping“ – leping, mis hõlmab maa, hoonete või muu kinnisvara ostmist, ***vahetamist,*** pikaajalist üüri, kasutusvaldust, liisimist, üürimist või järelmaksuga ostmist koos väljaostuvõimalusega või ilma selleta. See hõlmab nii olemasolevaid kui ka valmimata hooneid, tingimusel et taotlejal on nende ehitamiseks kehtiv ehitusluba***. See ei hõlma hooneid, mis on*** projekteeritud kooskõlas avaliku sektori hankija esitatud tingimustega ***ja mis on hõlmatud ehitustööde hankelepinguga***;

11) „taotleja“ – ettevõtja, kes on taotlenud kutset osaleda või keda on kutsutud osalema piiratud hankemenetluses, konkurentsipõhises läbirääkimistega hankemenetluses, võistlevas dialoogis, innovatsioonipartnerluses, ideekonkursil või läbirääkimistega hankemenetluses;

12) „keskne hankija“ – avaliku sektori hankija, kes korraldab keskseid hankeid ning võib asjakohasel juhul pakkuda ka hangete tugiteenuseid;

13) „kontrollimine“ – tulu- või kulutoimingu teatava aspekti kontrollimine;

14) „kontsessioonileping“ – rahalise tasuga seotud leping, mis on sõlmitud kirjalikult ühe või enama ettevõtja ja ühe või enama avaliku sektori hankija vahel artiklite 174 ja 178 tähenduses, et usaldada ettevõtjale ehitustööde tegemine või teenuste osutamine ja korraldamine („kontsessioon“), mille puhul:

   a) seisneb tasu kas ainult õiguses kasutada kõnealuseid ehitisi või teenuseid või sellises õiguses koos makse saamisega;

   b) kaasneb kontsessiooni andmisega nende ehitiste kasutamise või teenuste osutamisega seotud sellise tegevusriski üleminek kontsessionäärile, mis seisneb nõudluse või pakkumisega seotud riskis või mõlemas korraga. Kontsessionäär loetakse tegevusriski kandvaks, kui tavapäraste tegevustingimuste korral ei ole tagatud, et asjaomase ehitise kasutamise või teenuse osutamisega kaetakse tehtud investeeringud või tekkinud kulud;

15) „tingimuslik kohustus“ – võimalik finantskohustus, mis võib tekkida sõltuvalt tulevikus toimuvast sündmusest;

16) „leping“ – avaliku hanke leping või kontsessioonileping;

17) „töövõtja“ – ettevõtja, kellega on sõlmitud avaliku hanke leping;

18) „rahalist toetust käsitlev leping“ – artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktide ii–viii kohaselt liidu vahendeid kasutavate isikute ***või*** üksustega sõlmitud leping;

19) „kontroll“ − mis tahes meede, mis on võetud piisava kindluse tagamiseks tegevuse tulemuslikkuse, tõhususe ja säästlikkuse, aruandluse usaldusväärsuse, vara ja teabe säilimise, pettuse ja õigusnormide eiramise ennetamise, tuvastamise ja korrigeerimise ning järelmeetmete suhtes, ning raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega seotud riskide piisav juhtimine, võttes arvesse programmide mitmeaastast laadi ja asjaomaste maksete olemust. Kontroll võib hõlmata erinevaid kontrollimisi, samuti mis tahes põhimõtete või menetluste rakendamist esimeses lauses ***osutatud*** eesmärkide saavutamiseks;

20) „vastaspool“ – ▌ pool, kellele on antud eelarveline tagatis;

21) ***„kriis“:***

a) otsese või vahetu ohu olukord, mis ähvardab üle minna relvastatud konfliktiks või mis võib riiki ***või selle naabruskonda*** destabiliseerida;

b) ▌ olukord, mis on põhjustatud loodusõnnetustest, inimtegevusest, näiteks sõjast või muudest konfliktidest, või erakorralistest asjaoludest, millel on võrreldav mõju ning mis seonduvad muu hulgas kliimamuutuse, keskkonnaseisundi halvenemise, elektrienergiale ja loodusvaradele juurdepääsu kadumise või äärmise vaesusega;

22) „kulukohustusest vabastamine“ – toiming, millega vastutav eelarvevahendite käsutaja tühistab täielikult või osaliselt assigneeringute broneeringu, mis on varem eelarvelise kulukohustusega tehtud;

23) „dünaamiline hankesüsteem“ – täielikult elektrooniline menetlus üldkasutatavate ***ja turul üldkättesaadavate toodete*** hangete korraldamiseks;

24) „ettevõtja“ – füüsiline või juriidiline isik, sealhulgas avaliku sektori asutus või selliste isikute ja/või asutuste rühm, kes pakub asju, ehitustööde tegemist või teenuste osutamist või kinnisvara;

25) „omakapitaliinvesteering“ – investoripoolne otsene või kaudne kapitali andmine äriühingu käsutusse äriühingu täieliku või osalise omandiõiguse vastu, kusjuures omakapitaliinvestor võib lisaks osaleda teataval määral ka äriühingu juhtimises ja tulevase kasumi jaotamises;

26) „Euroopa amet“ – komisjoni või komisjoni ja ühe või mitme teise liidu institutsiooni loodud haldusstruktuuri osa, mille eesmärk on täita valdkondadevahelisi eriülesandeid;

27) „lõplik haldusotsus“ – haldusorgani otsus, millel on kohaldatava õiguse kohaselt lõplik ja siduv mõju;

28) „finantsvara“ – mis tahes vara rahana, ***avaliku või erasektori omandis*** üksuse kapitaliinstrumendina või lepingulise õigusena saada sellise üksuse käest raha või mõni muu finantsvara;

29) „rahastamisvahend“ – liidu meede, millega antakse eelarvest liidu ühe või mitme konkreetse poliitikaeesmärgi saavutamiseks rahalist toetust, mis võib olla omakapitali- või kvaasiomakapitali investeeringu, laenu või tagatise või muu riskijagamisvahendi vormis, ja seda võidakse kohasel juhul kombineerida muus vormis rahalise toetusega või vahenditega, ***mida kasutatakse*** eelarve jagatud täitmise käigus, või ▌ ***Euroopa Arengufondi (EAF)*** vahenditega;

30) „finantskohustus“ – lepingujärgne kohustus kanda teisele üksusele üle raha või muud finantsvara;

31) „raamleping“ – ühe või mitme ettevõtja ja ühe või mitme avaliku sektori hankija vahel sõlmitud avaliku hanke leping, mille eesmärk on kehtestada tingimused, mida kohaldatakse teatava aja jooksul sõlmitavate erilepingute suhtes, mis sellel põhinevad, eelkõige seoses hindade ja kui see on asjakohane, kavandatavate kogustega;

32) „üldised eraldised“ – vahendite kogusumma, mida peetakse vajalikuks eelarvelise tagatise kogu kehtivusaja jooksul tulenevalt artikli 211 lõikes 1 osutatud eraldiste määra kohaldamisest artikli 210 lõike 1 punktis b osutatud alusaktiga ette nähtud eelarvelise tagatise summa suhtes;

33) „toetus“ – annetuse vormis antav rahaline toetus. Kui sellist rahalist toetust antakse otsese eelarve täitmise raames, kohaldatakse selle suhtes VIII jaotist;

34) „tagatis“ – kirjalik kohustus vastutada täielikult või osaliselt kolmanda isiku võla, kohustuse või nimetatud kolmanda isiku kohustuse nõuetekohase täitmise eest sündmuse korral, mis tingib sellise tagatise realiseerimise, nt laenukohustuse täitmata jätmine;

35) „nõudmisel realiseeritav tagatis“ – tagatis tagatissummana, mille tagatise andja peab maksma välja vastaspoole nõudmisel olenemata mis tahes puudustest seoses aluskohustuste täitmisega;

36) „mitterahaline osalus“ – mitterahalised vahendid, mille kolmandad isikud teevad toetusesaajale tasuta kättesaadavaks;

37) „juriidiline kohustus“ – akt, millega vastutav eelarvevahendite käsutaja võtab või määrab kindlaks kohustuse, millest tuleneb hilisem makse või tulenevad hilisemad maksed, ja eelarvesse kantud kulude heakskiitmine***, sealhulgas finantsraampartnerluse lepingute ja raamlepingute alusel sõlmitud erikokkulepped ja -lepingud***;

38) „finantsvõimendus“ – rahastamiskõlblikele lõplikele vahendite saajatele võimaldatava ***tagastatava*** rahastamise summa ja liidu pakutava rahalise toetuse summa suhe;

39) „likviidsusrisk“ – risk, et ühises eraldisfondis hoitavat finantsvara ei saa müüa teatava aja jooksul ilma olulist kahju kandmata;

40) „laen“ – leping, mis kohustab laenuandjat andma laenuvõtja käsutusse kokkulepitud ajaks kokkulepitud rahasumma ning mille kohaselt on laenuvõtja kohustatud nimetatud summa kokkulepitud ajavahemiku jooksul tagasi maksma;

41) „madala maksumusega toetus“ – toetus, mille maksumus ei ületa 60 000 eurot;

42) „liikmesriigi organisatsioon“ – liikmesriigis avaliku õiguse järgi asutatud keham või eraõiguslik keham, kellele asjaomane liikmesriik on usaldanud avaliku teenuse osutamise ülesande ja andnud piisavad finantstagatised;

43) „eelarve täitmise viis“ – eelarve täitmise viis, mida on kirjeldatud artiklis 62 ▌, st otsene, kaudne ja jagatud eelarve täitmine;

44) „mitme rahastajaga meede“ – meede, mille puhul liidu vahendid koondatakse kokku veel vähemalt ühe rahastaja vahenditega;

45) „mitmekordistav mõju“ – rahastamiskõlblike lõplike vahendite saajate investeeringu ja liidu pakutava rahalise toetuse summa suhe;

46) „väljund“ – meetme mõõdetavad tulemused, mis on kindlaks määratud kooskõlas valdkondlike normidega;

47) „osaleja“ – taotleja või pakkuja hankemenetluses, avalduse esitaja toetuste andmise menetluses, ekspert ekspertide valimise menetluses, avalduse esitaja auhinnakonkursil või isik või üksus, kes osaleb liidu vahendite haldamise menetluses artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt;

48) „auhind“ – konkursi tulemusena antav rahaline toetus***. Kui sellist rahalist toetust antakse otsese eelarve täitmise raames, kohaldatakse selle suhtes IX jaotist***;

49) „hange“ – ehitustööde, asjade või teenuste hankimine ning maa, hoonete või muu kinnisvara omandamine, üürimine või rentimine lepingu alusel ühe või mitme avaliku sektori hankija poolt ja nende valitud ettevõtjatelt;

50) „hankedokument“ – avaliku sektori hankija esitatud või tema poolt viidatud dokument, milles kirjeldatakse hankemenetluse üksikasju või määratakse need kindlaks, sealhulgas:

a) artiklis 163 sätestatud avalikustamismeetmed;

b) pakkumuse esitamise ettepanek;

c) hanke tingimused, sealhulgas tehnilised kirjeldused ja asjaomased kriteeriumid, või võistleva dialoogi puhul kirjeldavad dokumendid;

d) lepingu projekt;

51) „avaliku hanke ***leping***“ – rahalise tasu eest ***leping***, mis on sõlmitud kirjalikult ühe või enama ettevõtja ja ühe või enama avaliku sektori hankija vahel artiklite 174 ja 178 tähenduses, et täielikult või osaliselt eelarvest tehtava makse eest saada vallas- või kinnisvara või lasta teha ehitustöid või saada teenuseid***, ning mis hõlmavad järgmisi lepinguid***:

a) kinnisvaralepingud,

b) asjade hankelepingud,

c) ehitustööde hankelepingud,

d) teenuste hankelepingud;

▌

52) „kvaasiomakapitali investeering“ – omakapitali ja võla vahepeale jääv rahastamisliik, mis on suurema riskiga kui kõrgema nõudeõiguse järguga võlg ja väiksema riskiga kui lihtaktsiakapital ***ning mida*** võib struktureerida võlana, mis on tavaliselt tagatiseta ja allutatud ning mõnel juhul konverteeritav omakapitaliks või ***eelisaktsiakapitaliks***;

53) „vahendite saaja“ – toetusesaaja, töövõtja, tasustatud välisekspert või mis tahes isik või üksus, kes saab mõne rahastamisvahendi kaudu auhindu või rahalisi vahendeid või kes haldab liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt;

54) „repoleping“ – väärtpaberite müümine raha eest koos nõustumusega osta need tulevikus tagasi kokkulepitud kuupäeval või nõudmisel;

55) „teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneering“ – assigneering, mis kantakse mõnda teadusuuringute poliitikavaldkonda käsitlevasse eelarvejaotisse otseste või kaudsete meetmete alla või mõnda teadusuuringuid käsitlevasse peatükki mõnes muus jaotises;

56) „tulemus“ – kooskõlas valdkondlike normidega kindlaks määratud meetme elluviimise mõju;

57) „riskijagamisvahend“ – rahastamisvahend, mis võimaldab kindlaksmääratud riski jagamist ühe või mitme üksuse vahel, vajaduse korral kokkulepitud tasu eest;

58) „teenuste hankeleping“ – leping, mis hõlmavad kõiki asjade hankelepingute, ehitustööde hankelepingute ja kinnisvaralepingutega hõlmamata lepinguid, mis käsitlevad intellektuaalteenuseid või muid teenuseid;

59) „usaldusväärne finantsjuhtimine“ – eelarve täitmine kooskõlas säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõttega;

60) „personalieeskirjad“ – Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimused, mis on sätestatud määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68;

61) „alltöövõtja“ – taotleja, pakkuja või töövõtja poolt välja pakutud ettevõtja, kes täidab osa lepingust, või toetusesaaja välja pakutud ettevõtja, kes täidab osa ülesannetest, mille kaasrahastamiseks kasutatakse toetust;

62) „liikmemaks“ – summad, mida makstakse organisatsioonidele, mille liige liit on, kooskõlas eelarveotsuste ja asjaomase organisatsiooni kehtestatud maksetingimustega;

63) „asjade hankeleping“ – leping, mis hõlmavad toodete ostmist, liisimist, üürimist või järelmaksuga ostmist koos väljaostuvõimalusega või ilma selleta. Asjade hankeleping võib kaasneva tööna hõlmata ka kohaletoomis- ja paigaldustöid;

64) „tehniline abi“ – programmi või meetme rakendamiseks vajalik toetus- ja suutlikkuse suurendamise tegevus, eelkõige ettevalmistav, haldus-, järelevalve-, hindamis-, auditi- ja kontrollitegevus, ilma et see piiraks valdkondlike normide kohaldamist;

65) „pakkuja“ – pakkumuse esitanud ettevõtja;

66) „liit“ – sõltuvalt kontekstist kas Euroopa Liit või Euroopa Aatomienergiaühendus või mõlemad;

67) „liidu institutsioon“ – Euroopa Parlament, Euroopa Ülemkogu, nõukogu, komisjon, Euroopa Liidu Kohus, Euroopa Kontrollikoda, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee, Euroopa Ombudsman, Euroopa Andmekaitseinspektor ja Euroopa välisteenistus; Euroopa Keskpanka ei käsitata liidu institutsioonina;

68) „huvitatud pakkuja“ – huvitatud pakkujate loetellu kantud ettevõtja, kellele tehakse ettepanek ***hankemenetluses osalemiseks*** või pakkumuse esitamiseks;

69) „vabatahtlik“ – isik, kes töötab organisatsiooni heaks vabatahtlikult ja tasuta;

70) „ehitustöö“ – üld- või tsiviilehitustööde tulemused tervikuna, mis on iseenesest piisavad, et täita mõnda majanduslikku või tehnilist funktsiooni;

71) „ehitustööde hankeleping“ – leping, mis hõlmab kas:

a) ehitustöö tegemist või ehitustöö tegemist koos projekteerimisega,

b) sellise ehitustöö tegemist või ehitustöö tegemist koos projekteerimisega, mis on seotud mõne direktiivi 2014/24/EL II lisas loetletud tegevusega, või

c) ehitustöö tegemist mis tahes vahenditega vastavalt ehitise liigile või projektile otsustavat mõju avaldava avaliku sektori hankija esitatud nõuetele.

Artikkel 3

Teiseste õigusaktide kooskõla käesoleva määrusega

1. Alusaktis sisalduvad sätted, mis käsitlevad eelarve täitmist tulude ja kuludena, peavad olema kooskõlas II jaotises sätestatud eelarvepõhimõtetega.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, näidatakse seadusandjale esitatavas ettepanekus või ettepaneku muudatuses, mis sisaldab erandeid muudest ***käesoleva määruse*** sätetest kui II jaotise sätted või käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidest, selgelt ära kõik sellised erandid ja nimetatakse ettepaneku või muudatusettepaneku põhjendustes ja seletuskirjas konkreetsed põhjused, mis neid õigustavad.

Artikkel 4

Ajavahemikud, kuupäevad ja tähtajad

Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevas määruses kindlaks määratud tähtpäevade suhtes nõukogu määrust (EMÜ, Euratom) nr 1182/71[35].

Artikkel 5

Isikuandmete kaitse

Käesolev määrus ei piira määruste (EÜ) nr 45/2001 ja (EL) 2016/679 ***kohaldamist*** ▌.

[35] Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad (EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1).

II JAOTIS

EELARVE JA EELARVEPÕHIMÕTTED

Artikkel 6

Eelarvepõhimõtete järgimine

Eelarve koostatakse ja seda täidetakse kooskõlas ühtsuse, eelarve õigsuse, aastasuse, tasakaalu, arvestusühiku, kõikehaaravuse, sihtotstarbelisuse, ▌ usaldusväärse finantsjuhtimise ning läbipaistvuse põhimõtetega, nagu need on sätestatud käesolevas määruses ▌ .

1. PEATÜKK

Ühtsuse ja eelarve õigsuse põhimõtted

Artikkel 7

Eelarve sisu

1. Eelarves prognoositakse ja kiidetakse heaks igaks eelarveaastaks kõik liidule vajalikuks peetavad tulud ja kulud. Eelarve koosneb:

   a) liidu tuludest ja kuludest, sealhulgas halduskuludest, mis tulenevad ELi lepingu ühist välis- ja julgeolekupoliitikat (ÜVJP) käsitlevate sätete ***rakendamisest***, ja nende sätete rakendamisest tulenevatest tegevuskuludest, kui need kulud kantakse eelarvest;

b) Euroopa Aatomienergiaühenduse tuludest ja kuludest.

2. Eelarve sisaldab liigendatud assigneeringuid, mis koosnevad kulukohustuste assigneeringutest ja maksete assigneeringutest, ning liigendamata assigneeringuid.

Eelarveaastaks heakskiidetud assigneeringud koosnevad järgmisest:

a) eelarves, sealhulgas paranduseelarvetes ettenähtud assigneeringud;

b) eelnevatest eelarveaastatest ülekantud assigneeringud;

c) artikli 15 kohaselt uuesti kättesaadavaks tehtud assigneeringud;

d) sellistest eelmaksetest tulenevad assigneeringud, mis on tagasi makstud artikli 12 lõike 4 punkti b kohaselt;

e) assigneeringud, mis on ette nähtud pärast eelarveaasta jooksul kavandatud ***või eelnevatest eelarveaastatest üle kantud*** tulude laekumist ▌ .

3. Kulukohustuste assigneeringud hõlmavad eelarveaastal võetud juriidiliste kohustuste koguväärtust, kui artikli 114 lõikest 2 ei tulene teisiti.

4. Maksete assigneeringud hõlmavad makseid, mis tehakse eelarveaastal või eelnevatel eelarveaastatel võetud juriidiliste kohustuste täitmiseks.

5. Käesoleva artikli lõiked 2 ja 3 ei takista assigneeringute üldist kulukohustustega sidumist ega eelarveliste kulukohustuste jaotamist mitme aasta peale, nagu on sätestatud vastavalt artikli 112 lõike 1 ***esimese lõigu*** punktis b ja artikli 112 lõikes 2.

Artikkel 8

Ühtsuse ja eelarve õigsuse põhimõtteid käsitlevad erisätted

1. Kõik tulud ja kulud kantakse mõnele eelarvereale.

2. ***Ilma et see mõjutaks heakskiidetud kulukohustusi, mis tulenevad artikli 210 lõikes 2 sätestatud tingimuslikest kohustustest, ei tohi*** võtta ega heaks kiita kulukohustusi, mis ületavad heakskiidetud assigneeringuid.

3. Eelarvesse võib kanda üksnes need assigneeringud, mis vastavad vajalikuks peetavatele kuludele.

4. Eelarvest tehtud eelmaksetelt kogunenud intressid ei kuulu liidule tasumisele, kui rahalist toetust käsitlevatest lepingutest või rahastamislepingutest ei tulene teisiti.

2. PEATÜKK

Aastasuse põhimõte

Artikkel 9

Määratlus

Eelarvesse kantud assigneeringud kiidetakse heaks eelarveaastaks, mis kestab 1. jaanuarist 31. detsembrini.

Artikkel 10

Tulude ja assigneeringutega seotud eelarve raamatupidamisarvestus

1. Eelarveaasta tulud kirjendatakse selle aasta raamatupidamisarvestusse nimetatud aasta jooksul laekunud summade alusel. Siiski võib järgneva eelarveaasta jaanuarikuu omavahendid teha ettemaksena kättesaadavaks määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 kohaselt.

2. Käibemaksupõhiseid ja kogurahvatulul põhinevaid omavahendeid käsitlevaid kandeid võib korrigeerida määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 kohaselt.

3. Kulukohustused kirjendatakse eelarveaasta raamatupidamisarvestuses kuni sama aasta 31. detsembrini võetud juriidiliste kohustuste põhjal. Sellegipoolest kirjendatakse artikli 112 lõikes 4 osutatud üldised eelarvelised kulukohustused eelarveaasta raamatupidamisarvestuses sama aasta 31. detsembrini võetud eelarveliste kulukohustuste põhjal.

4. Maksed kirjendatakse eelarveaasta raamatupidamisarvestuses maksete põhjal, mille peaarvepidaja on teinud kõnealuse eelarveaasta 31. detsembri seisuga.

5. Erandina lõigetest 3 ja 4:

a) kirjendatakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) kulud eelarveaasta raamatupidamisarvestuses komisjoni tagasimaksete põhjal liikmesriikidele sama aasta 31. detsembri seisuga, tingimusel et peaarvepidaja on maksekorralduse kätte saanud järgneva eelarveaasta 31. jaanuariks;

b) kirjendatakse kulud, välja arvatud EAGFi kulud, ***mis on kantud jagatud eelarve täitmise raames***, sealhulgas kulud, mis tuleb kanda järgneva eelarveaasta 31. jaanuariks, nagu on sätestatud artiklites 30 ja 31, eelarveaasta raamatupidamisarvestuses maksete põhjal, mille komisjon on teinud kulude hüvitamiseks liikmesriikidele asjaomase aasta 31. detsembri seisuga.

Artikkel 11

Assigneeringute sidumine kulukohustustega

1. Eelarvesse kantud assigneeringuid võib kulukohustustega siduda alates 1. jaanuarist pärast seda, kui eelarve on ***lõplikult*** vastu võetud.

2. Alates eelarveaasta 15. oktoobrist võib ***järgmisi*** ▌ kulusid siduda ette kulukohustustega järgnevaks eelarveaastaks ettenähtud assigneeringute arvelt:

▌

a) ▌ jooksvad halduskulud tingimusel, et need on viimases nõuetekohaselt vastuvõetud eelarves heaks kiidetud***, ning üksnes kuni ühe neljandiku ulatuses Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt jooksva eelarveaasta jaoks ette nähtud assigneeringute kogusummast;***

b) ▌ EAGFi jooksvad halduskulud tingimusel, et need on sätestatud kehtiva alusaktiga***, ning üksnes kuni kolme neljandiku ulatuses Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt jooksva eelarveaasta jaoks ette nähtud assigneeringute kogusummast.***

Artikkel 12

Assigneeringute tühistamine ja järgmisse eelarveaastasse ülekandmine

1. Assigneeringud, mida ei ole kasutatud selle eelarveaasta lõpuks, mille eelarvesse need on kantud, tühistatakse, välja arvatud juhul, kui need kantakse üle lõigete 2–***8*** kohaselt.

2. ***Lõike 3 kohaselt tehtud otsusega*** võib üle kanda ***järgmised assigneeringud***, kuid üksnes järgmisse eelarveaastasse ▌:

   a) kulukohustuste assigneeringud ja liigendamata assigneeringud, mille puhul enamik kulukohustustega sidumise menetluse ettevalmistusetappidest on eelarveaasta 31. detsembriks läbitud. Neid assigneeringuid võib seejärel kulukohustustega siduda järgneva eelarveaasta 31. märtsini, välja arvatud kinnisvaraprojektidega seotud liigendamata assigneeringud, mida võib kulukohustustega siduda järgneva eelarveaasta 31. detsembrini;

b) ***assigneeringud***, mida on tarvis juhul, kui seadusandja on eelarveaasta viimases kvartalis vastu võtnud alusakti, kuid komisjon ei ole jõudnud selleks ette nähtud assigneeringuid nimetatud aasta 31. detsembriks veel kulukohustustega siduda. Neid ***assigneeringuid*** võib kulukohustustega siduda järgneva eelarveaasta 31. detsembrini;

c) maksete assigneeringud, mida on vaja olemasolevate kulukohustuste või nende kulukohustuste katmiseks, mis on seotud järgmisse eelarveaastasse ülekantud kulukohustuste assigneeringutega, kui järgneva eelarveaasta asjaomastel eelarveridadel ettenähtud maksete assigneeringud ei ole piisavad.

d) kulukohustustega sidumata assigneeringud, mis on seotud ▌ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013[36] artikli 4 lõikes 1 osutatud meetmetega.

[36] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

Esimese lõigu punkti c kohaselt kasutab asjaomane liidu institutsioon kõigepealt jooksvaks eelarveaastaks heakskiidetud assigneeringuid ega kasuta eelnevast eelarveaastast ülekantud assigneeringuid enne, kui esimesena nimetatud assigneeringud on ammendunud.

Käesoleva lõike esimese lõigu punktis d osutatud kulukohustustega sidumata assigneeringute ülekandmine ei ületa, jäädes 2 % piiresse ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu*** heakskiidetud esialgsetest assigneeringutest, summat, mille võrra kohandati eelneval eelarveaastal otsetoetusi vastavalt määruse (EL) nr 1306/2013 artiklile 26. Järgmisse eelarveaastasse ülekantavad assigneeringud kantakse tagasi eelarveridadele, mis käsitlevad määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 4 lõike 1 punktis b osutatud meetmeid.

▌

3. Asjaomane ***liidu*** institutsioon ***teeb oma otsuse lõikes 2 osutatud ülekandmiste kohta järgmise eelarveaasta 15. veebruariks. Ta*** teatab Euroopa Parlamendile ja nõukogule assigneeringute järgmisse eelarveaastasse ülekandmise otsusest kõnealuse aasta 15. märtsiks. Samuti täpsustab ta iga eelarverea kohta, kuidas lõike 2 esimese lõigu punktides a***, b ja*** c sätestatud kriteeriume on iga järgmisse eelarveaastasse ülekandmise puhul kohaldatud.

4. Assigneeringud kantakse järgmisse eelarveaastasse üle automaatselt seoses:

a) ▌ hädaabireservi ning Euroopa Liidu Solidaarsusfondi ***jaoks ette nähtud*** kulukohustuste ▌ ***assigneeringutega. Sellised assigneeringud võib üle kanda üksnes järgmisse eelarveaastasse ja neid võib kulukohustustega siduda kuni nimetatud aasta 31. detsembrini***;

b) ***assigneeringutega***, mis vastavad sihtotstarbelisele sisetulule. ***Sellised assigneeringud*** võib üle kanda üksnes järgmisse eelarveaastasse ja neid võib kulukohustustega siduda kuni nimetatud aasta 31. detsembrini, välja arvatud hoonete ja maa rentimiselt ja müügilt saadud sihtotstarbeline sisetulu, mille võib üle kanda kuni selle täieliku ärakasutamiseni. Määruses (EL) nr 1303/2013 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 514/2014[37] osutatud kulukohustuste assigneeringud, mis tulenevad eelmaksete tagasimaksmisest ja on kättesaadavad 31. detsembril, võib kanda järgmisse eelarveaastasse üle kuni programmi lõpetamiseni ning vajaduse korral kasutada, tingimusel et muud kulukohustuste assigneeringud ei ole enam kättesaadavad;

c) ***assigneeringutega***, mis vastavad sihtotstarbelisele välistulule. ***Sellised assigneeringud*** tuleb asjaomase programmi või meetmega seotud tegevuse lõpuleviimise hetkeks täielikult ära kasutada või need võib järgmisse eelarveaastasse üle kanda ja neid võib kasutada jätkuprogrammi või -meetme jaoks. Seda ei kohaldata artikli 21 lõike 2 punkti g alapunktis iii osutatud tulu suhtes, mille puhul tühistatakse assigneeringud, mis on viie aasta jooksul kulukohustustega sidumata***;***

[37] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted (ELT L 150, 20.5.2014, lk 112).

d) EAGFiga seotud maksete assigneeringutega, mis tulenevad määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 41 kohastest peatamistest.

5. Sihtotstarbelist välistulu, ***millele on osutatud käesoleva artikli lõike 4 punktis c*** ja mis tuleneb Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide artikli 21 lõike 2 punkti e kohasest osalemisest teatavates liidu programmides, käsitletakse kooskõlas Euroopa Majanduspiirkonna lepingule („EMP leping“) lisatud protokolliga nr 32.

6. Lisaks lõike 3 kohaselt esitatava teabega esitab asjaomane liidu institutsioon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teabe automaatselt üle kantud assigneeringute kohta, näidates sealhulgas ära asjaomased summad ja käesoleva artikli sätte, mille alusel assigneeringud järgmisse eelarveaastasse üle kanti.

7. Liigendamata assigneeringud, mis on eelarveaasta lõpuks juriidiliste kohustustega seotud, tuleb välja maksta järgmise eelarveaasta lõpuks.

8. Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, ei kanta järgmisse eelarveaastasse üle reservi arvatud assigneeringuid ja personalikuludeks mõeldud assigneeringuid. Käesoleva artikli tähenduses hõlmavad personalikulud ***liidu*** institutsioonide nende liikmete ja töötajate töötasusid ja hüvitisi, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju.

Artikkel 13

Assigneeringute tühistamist ja järgmisse eelarveaastasse ülekandmist käsitlevad üksikasjalikud sätted

1. Artikli 12 lõike 2 esimese lõigu punktis a osutatud kulukohustuste assigneeringud ja liigendamata assigneeringud võib järgmisse eelarveaastasse üle kanda üksnes juhul, kui kulukohustusi ei saanud võtta enne eelarveaasta 31. detsembrit eelarvevahendite käsutajast olenematutel põhjustel ja kui ettevalmistusetapid on piisavalt edenenud, nii et on põhjust eeldada, et kulukohustus võetakse järgmise eelarveaasta 31. märtsiks või kinnisvaraprojektide puhul järgmise eelarveaasta 31. detsembriks.

2. Artikli 12 lõike 2 esimese lõigu punktis a osutatud ettevalmistusetapid, mis tuleks järgmisse eelarveaastasse ülekandmise võimaldamiseks lõpule viia eelarveaasta 31. detsembriks, on eelkõige järgmised:

a) artikli 112 lõike 1 esimese lõigu punktis a sätestatud individuaalsete eelarveliste kulukohustuste puhul potentsiaalsete töövõtjate, toetusesaajate, auhinnavõitjate või volitatud isikute valikumenetluse lõpuleviimine;

b) artikli 112 lõike 1 esimese lõigu punktis b sätestatud üldiste eelarveliste kulukohustuste puhul rahastamisotsuse vastuvõtmine või rahastamisotsuse vastuvõtmiseks vajalike konsultatsioonide lõpuleviimine asjaomaste talitustega igas liidu institutsioonis.

3. Artikli 12 lõike 2 esimese lõigu punkti a kohaselt järgmisse eelarveaastasse üle kantud assigneeringud, mis ei ole järgmise eelarveaasta 31. märtsiks või kinnisvaraprojektidega seonduvate summade korral järgmise eelarveaasta 31. detsembriks kulukohustustega seotud, tühistatakse automaatselt.

Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu esimese lõigu kohaselt tühistatud assigneeringutest ühe kuu jooksul pärast nende tühistamist.

Artikkel 14

Kulukohustuste vabastamine

1. Kui ***eelarvelised kulukohustused*** vabastatakse mis tahes eelarveaastal, mis järgneb eelarveaastale, mil ***need võeti***, nendest rahastatavate meetmete täieliku või osalise rakendamata jätmise tõttu, siis tühistatakse ***sellistele vabastatud kulukohustustele vastavad assigneeringud***, kui ***määrustest (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 514/2014 ei tulene teisiti, ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 15 kohaldamist***.

▌

2. Määrustes (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 514/2014 osutatud ***kulukohustuste assigneeringud*** vabastatakse automaatselt kooskõlas nimetatud määrustega.

3. ***Käesolevat artiklit*** ei kohaldada artikli 21 lõikes 2 osutatud sihtotstarbelise välistulu suhtes.

Artikkel 15

Vabastatud ***kulukohustustele vastatavate*** assigneeringute uuesti kättesaadavaks tegemine

1. Määrustes (EL) nr 1303/2013**,** (EL) nr 223/2014 ***ja (EL) nr 514/2014*** osutatud vabastatud ***kulukohustustele vastavad*** assigneeringud võib teha uuesti kättesaadavaks juhul, kui on tehtud ilmne viga, mida saab süüks panna üksnes komisjonile.

   Selleks uurib komisjon eelneval eelarveaastal toimunud ***kulukohustuste*** vabastamisi ja otsustab vajadust silmas pidades jooksva eelarveaasta 15. veebruariks, kas nendele vastavad assigneeringud on vaja uuesti kättesaadavaks teha.

2. ***Lisaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud olukorrale tehakse*** vabastatud ***kulukohustustele vastavad*** assigneeringud uuesti kättesaadavaks, kui:

   a) ***kulukohustused*** vabastati programmist vastavalt määruse (EL) nr 1303/2013 artikliga 20 kehtestatud tulemusreservi kasutamise korrale;

b) ***kulukohustused*** vabastati teatava väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEsid) toetava rahastamisvahendiga seotud programmist pärast seda, kui liikmesriigi osalemine rahastamisvahendis on lõppenud vastavalt määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 39 lõike 2 seitsmendale lõigule.

▌

3. Kulukohustuste assigneeringud, mis vastavad ***nende kulukohustuste*** summale, mis vabastati vastavate teadusprojektide täieliku või osalise rakendamata jätmise tõttu, võib samuti teha eelarvemenetluse raames uuesti kättesaadavaks teadusprogrammi jaoks, mille alla projektid kuuluvad, või selle jätkuprogrammi jaoks.

Artikkel 16

Eelarve vastuvõtmise hilinemise korral kohaldatavad sätted

1. Kui eelarvet ei ole eelarveaasta alguseks lõplikult vastu võetud, kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikli 315 esimeses lõigus sätestatud menetlust (ajutiste kaheteistkümnendike kord). Kulukohustusi võib võtta ja makseid teha käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud piirides.

2. Kulukohustusi võib võtta iga peatüki kohta kõige rohkem ühe neljandiku piires eelnevaks eelarveaastaks asjaomases ***eelarve*** peatükis heakskiidetud assigneeringute kogusummast pluss üks kaheteistkümnendik iga möödunud kuu eest.

   Eelarveprojektis ettenähtud assigneeringuid ei tohi ületada.

   Makseid võib teha igas kuus iga peatüki kohta kõige rohkem ühe kaheteistkümnendiku piires eelnevaks eelarveaastaks asjaomases ***eelarve*** peatükis heakskiidetud assigneeringutest. Kõnealune summa ei või aga ületada üht kaheteistkümnendikku eelarveprojekti samas peatükis kavandatud assigneeringutest.

3. Eelnevaks eelarveaastaks asjaomases ***eelarve*** peatükis heakskiidetud assigneeringuid, nagu on osutatud lõigetes 1 ja 2, tuleb mõista assigneeringutena, mis sisalduvad hääletatud eelarves, sealhulgas paranduseelarvetes, pärast kõnealuse eelarveaasta jooksul tehtud ümberpaigutuste arvessevõtmiseks tehtud korrigeerimist.

4. Kui liidu meetmete järjepidevus ***ja haldusvajadused seda nõuavad***, võib nõukogu komisjoni ettepanekule tuginedes ▌ kiita kvalifitseeritud häälteenamusega heaks kulusid summas, mis ületab ühte, kuid kokku mitte rohkem kui nelja ajutist kaheteistkümnendikku, seda nii lõigete 1 ja 2 kohaselt automaatselt kättesaadavaks tehtud kulukohustuste kui ka maksete puhul, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Nõukogu edastab heakskiitmise otsuse viivitamata Euroopa Parlamendile.

Esimeses lõigus osutatud otsus jõustub 30 päeva möödumisel selle vastuvõtmisest, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament teeb ühte järgmisest:

a) otsustab enne 30 päeva möödumist oma liikmete häälteenamusega neid kulusid vähendada, millisel juhul esitab komisjon uue ettepaneku;

b) annab nõukogule ja komisjonile teada, et ta ei soovi neid kulusid vähendada, millisel juhul jõustub otsus enne 30 päeva möödumist.

Täiendavad kaheteistkümnendikud kiidetakse heaks tervikuna ja need ei ole jagatavad.

5. Kui teatava peatüki puhul ei piisa neljast lõike 4 kohaselt heakskiidetud ajutisest kaheteistkümnendikust selliste kulude katmiseks, mis on vajalikud, et vältida asjaomase peatükiga hõlmatud valdkonnas liidu meetme järjepidevuse katkemist, võib erandkorras anda loa ületada eelneval eelarveaastal vastavasse eelarve peatükki kantud assigneeringute summat. Euroopa Parlament ja nõukogu toimivad lõikes 4 sätestatud korras. Siiski ei ületata mingil juhul eelneva eelarveaasta eelarves ega esitatud eelarveprojekti kohaselt kättesaadavate assigneeringute kogusummat.

3. PEATÜKK
Tasakaalu põhimõte

Artikkel 17
Määratlus ja kohaldamisala

1. Tulud ja maksete assigneeringud peavad olema tasakaalus.

2. Liit ega artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutused ei või võtta eelarve raames laenu.

Artikkel 18

Eelarveaasta saldo

1. Iga eelarveaasta saldo kantakse järgneva eelarveaasta eelarvesse tuluna või maksete assigneeringuna olenevalt sellest, kas tegu on eelarve ülejäägi või puudujäägiga.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tulude ja maksete assigneeringute eelarvestused kantakse eelarvesse eelarvemenetluse käigus ja käesoleva määruse artikli 42 kohaselt esitatava kirjaliku muutmisettepaneku abil. Eelarvestused koostatakse vastavalt nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 608/2014 artiklile 1[38].

3. Pärast esialgse raamatupidamise aastaaruande esitamist iga eelarveaasta kohta, kantakse kõik nimetatud aastaaruande ja eelarvestustega võrreldes tekkinud lahknevused järgmise eelarveaasta eelarvesse paranduseelarve abil***, mis käsitleb üksnes neid lahknevusi***. Sellisel juhul esitab komisjon samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule paranduseelarve projekti 15 päeva jooksul esialgse raamatupidamise aastaaruande esitamisest arvates.

[38] Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 608/2014, millega kehtestatakse Euroopa Liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed (ELT L 168, 7.6.2014, lk 29).

4. PEATÜKK

Arvestusühiku põhimõte

Artikkel 19

Euro kasutamine

1. Mitmeaastane finantsraamistik ja eelarve koostatakse ja neid täidetakse ning raamatupidamise aastaaruanne esitatakse eurodes. Artiklis 77 osutatud rahavoogude haldamiseks lubatakse peaarvepidajal ja avansikontode puhul nende haldajatel ning komisjoni ja Euroopa välisteenistuse haldusjuhtimise vajaduste täitmise korral vastutaval eelarvevahendite käsutajal teha tehinguid muudes valuutades.

2. Ilma et see piiraks valdkondlike normide või konkreetsete lepingute, toetuslepingute, rahalist toetust käsitlevate lepingute või rahastamislepingute erisätete kohaldamist, teeb vastutav eelarvevahendite käsutaja valuuta ümberarvestused selle päeva *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud euro päevakursi alusel, mil eelarvevahendeid käsutav talitus koostab maksekorralduse või sissenõudekorralduse.

Kui sellist päevakurssi ei ole avaldatud, kasutab vastutav eelarvevahendite käsutaja lõikes 3 osutatud kurssi.

3. Artiklites 82***, 83*** ja 84 ette nähtud raamatupidamisarvestuses kasutatakse euro ja muu valuuta vahetuskursina euro igakuist raamatupidamislikku vahetuskurssi. Kõnealuse raamatupidamisliku vahetuskursi määrab komisjoni peaarvepidaja mis tahes teabeallikate põhjal, mida ta peab usaldusväärseks, võttes aluseks selle kuu eelviimasel tööpäeval kehtinud valuutavahetuse kursi, mis eelneb kuule, mille jaoks kurss määratakse.

4. Valuuta ümberarvestuse toimingud tehakse selliselt, et vältida olulist mõju liidu kaasrahastamise tasemele või kahjulikku mõju eelarvele. Kui see on asjakohane, võib arvutada euro ja muu valuuta vahetuskursi asjaomase perioodi päevakursside keskmise alusel.

5. PEATÜKK

Kõikehaaravuse põhimõte

Artikkel 20

Kohaldamisala

Ilma et see piiraks artikli 21 kohaldamist, katab kogutulu maksete assigneeringute kogusumma. Ilma et see piiraks artikli 27 kohaldamist, kajastatakse eelarves kõiki tulusid ja kulusid täies mahus neid vastastikku korrigeerimata.

Artikkel 21

Sihtotstarbeline tulu

1. ▌ ***Sihtotstarbelist välis- ja sisetulu kasutatakse*** teatavate kulukategooriate rahastamiseks.

2. Sihtotstarbelise välistulu hulka kuuluvad:

   a) liikmesriikide ***konkreetne täiendav*** rahaline osalus ***järgmist liiki meetmetes ja*** programmides ▌ :

      i) ***teatavad*** täiendavad teadus- ja tehnoloogiaarenduse programmid;

ii) ***teatavad liidu rahastatavad välisabimeetmed või -programmid***, mida haldab ▌ komisjon;

b) assigneeringud, mis on seotud ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud, ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokolliga nr 37 asutatud söe ja terase teadusfondi tuluga;

c) intressid hoiustelt ja viivised trahvidelt, mis on ette nähtud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1467/97[39];

d) teatavad sihtotstarbelised tulud, nagu sihtkapitalina saadud tulu, toetused, kinked ja annakud, kaasa arvatud iga ***liidu*** institutsiooni sihtotstarbelised tulud;

e) kolmandate riikide ja ▌ ***muude kui ELi toimimise lepingu või Euratomi asutamislepinguga loodud*** asutuste rahaline osalus liidu meetmetes;

[39] Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

f) lõikes 3 osutatud sihtotstarbeline sisetulu niivõrd, kuivõrd see täiendab ***käesolevas lõikes osutatud sihtotstarbelist välistulu***;

g) tulu, mis tuleneb Teadusuuringute Ühiskeskuse rakendatavatest konkurentsile avatud meetmetest, mis seisnevad mis tahes järgmises:

i) hanke- ja toetuste andmise menetlused, milles Teadusuuringute Ühiskeskus osaleb;

ii) tegevused, mida Teadusuuringute Ühiskeskus teeb kolmandate isikute nimel;

iii) tegevused, mida tehakse teiste ***liidu*** institutsioonide või komisjoni muude talitustega tehniliste või teadusteenuste osutamiseks artikli 59 kohaselt sõlmitud halduskokkulepete alusel.

3. Sihtotstarbelise sisetulu hulka kuulub:

a) tulu kolmandatelt isikutelt, mis on saadud nende tellimusel tarnitud kaupade, osutatud teenuste või tehtud ehitustööde eest;

▌

b) tulu alusetult makstud summade tagasimaksmisest vastavalt artiklile 101;

▌

c) tulu ***liidu*** institutsiooni teistele talitustele või teistele ***liidu*** institutsioonidele või organitele tarnitud kaupade, osutatud teenuste ja tehtud ehitustööde eest, sealhulgas teiste ***liidu*** institutsioonide või asutuste tagasimaksed päevaraha eest, mis on makstud nende nimel;

d) laekunud kindlustusmaksed;

e) hoonete ja maa rentimiselt ja müügilt saadud tulu;

▌

f) ***vastavalt artikli 209 lõike 3 teisele lõigule tehtud*** tagasimaksed ***rahastamisvahenditesse või eelarvelistesse tagatistesse***;

g) tulu, mis tekib maksutagastustest vastavalt artikli 27 lõike 3 esimese lõigu punktile b.

4. Sihtotstarbeline tulu kantakse järgmisse eelarveaastasse üle ja paigutatakse ümber kooskõlas artikli 12 lõike 4 punktidega b ja c ja artikliga 32.

5. Alusaktiga võidakse samuti ette näha tulu, mida kasutatakse sihtotstarbeliselt teatavateks kuludeks. Selline tulu kuulub sihtotstarbelise sisetulu hulka, kui alusaktist ei tulene teisiti.

6. Eelarve sisaldab ridu, millele on kantud sihtotstarbeline välis- ja sisetulu ning võimaluse korral märgitud ka summad.

Artikkel 22

Sihtotstarbeliste tulude eelarves esitamise struktuur ja vastavate assigneeringute eraldamine

1. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 2 esimese lõigu punkti c ja artikli 24 kohaldamist, esitatakse sihtotstarbelised tulud eelarves järgmise struktuuri kohaselt:

   a) iga ***liidu*** institutsiooni eelarvejao tulude eelarvestuses on eelarverida kõnealuste tulude jaoks;

   b) kulude eelarvestuses märgitakse selgitustes, sealhulgas üldistes selgitustes, millistele eelarveridadele võib kanda sihtotstarbelisele tulule vastavaid kättesaadavaks tehtud assigneeringuid.

   Esimese lõigu punktis a nimetatud juhul tehakse märge „pro memoria“ ja tulude eelarvestus esitatakse teadmiseks selgitustes.

2. Sihtotstarbelisele tulule vastavad assigneeringud tehakse automaatselt kättesaadavaks nii kulukohustuste assigneeringute kui ka maksete assigneeringutena, kui tulu on ***liidu*** institutsioonile laekunud, välja arvatud järgmistel juhtudel:

a) artikli 21 lõike 2 punktis a osutatud juhul liikmesriikide ***rahalise osaluse*** puhul, ***kui*** rahalist toetust käsitlev leping on väljendatud eurodes, võib kulukohustuste assigneeringud teha kättesaadavaks pärast seda, kui liikmesriik on rahalist toetust käsitlevale lepingule alla kirjutanud;

b) artikli 21 lõike 2 punktis b ja artikli 21 lõike 2 punkti g alapunktides i ja iii osutatud juhul tehakse kulukohustuste assigneeringud kättesaadavaks niipea, kui saadaolev summa on eelarvestatud;

c) artikli 21 lõike 2 punktis c osutatud juhul toob nende summade kandmine tulude eelarvestusse kaasa kulukohustuste ja maksete assigneeringute kandmise kulude eelarvestusse.

Käesoleva lõike ***esimese lõigu*** punktis c osutatud assigneeringuid kasutatakse vastavalt artiklile 20.

3. Artikli 21 lõike 2 ***punktides*** b ja ▌ ***g*** osutatud saadaolevate summade eelarvestused saadetakse peaarvepidajale registreerimiseks.

Artikkel 23

Liikmesriikide rahaline osalus teadusprogrammides

1. ***Liikmesriigid tasuvad oma osaluse teatavate täiendavate teadusprogrammide rahastamisse, mis on sätestatud määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artiklis 5, järgmiselt:***

a) ***seitse kaheteistkümnendikku eelarvesse kantud summast hiljemalt jooksva eelarveaasta 31. jaanuaril;***

b) ***ülejäänud viis kaheteistkümnendikku hiljemalt jooksva eelarveaasta 15. juulil.***

2. ***Kui eelarve ei ole enne eelarveaasta algust lõplikult vastu võetud, põhineb lõikes 1 nimetatud rahaline osalus eelneva eelarveaasta eelarvesse kantud summal.***

3. ***Igasugune rahaline osalus või kõik lisamaksed, mille liikmesriigid peavad eelarvesse tasuma, kantakse komisjoni kontole või kontodele 30 kalendripäeva jooksul rahastamisnõude esitamisest.***

4. Tehtud maksed kantakse määrusega (EL, Euratom) nr 609/2014 ette nähtud kontole ja nende suhtes kohaldatakse nimetatud määruses sätestatud tingimusi.

Artikkel 24

Sihtotstarbelised tulud, mis tulenevad EFTA riikide osalemisest teatavates liidu programmides

1. ***EFTA riikide teatavates liidu programmides osalemisest tulenev*** tulu esitatakse eelarves järgmise struktuuri kohaselt:

   a) tulude eelarvestusesse kantakse eelarverida märkega „pro memoria“, kuhu kantakse ***iga*** EFTA ***riigi*** eelarveaasta rahalise osaluse kogusumma;

   b) kulude eelarvestuse lisas, mis on eelarve lahutamatu osa, esitatakse kõik eelarveread, millel kajastub liidu tegevus, milles EFTA riigid osalevad***, sealhulgas teave iga EFTA riigi osaluse eelarvestatud summa kohta***.

2. Vastavalt EMP lepingu artiklile 82 nähakse EFTA riikide iga-aastase rahalise osaluse summade alusel, mille kohta EMP lepingule lisatud protokolli nr 32 artikli 1 lõike 5 kohaselt on komisjonile esitanud kinnituse Euroopa Majanduspiirkonna ühiskomitee, iga eelarveaasta alguses ette vastavad kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute kogusummad.

3. EFTA riikide rahalisest osalusest tuleneva tulu kasutamist jälgitakse eraldi.

Artikkel 25

Annetused

1. Liidu institutsioonid võivad vastu võtta liidule tehtud annetusi, nagu sihtasutuste tulud, toetused, kinked ja annakud.

2. Annetusi, mille väärtus on 50 000 eurot või üle selle ja millega kaasnevad rahalised kulud, sealhulgas järelkulud, mis ületavad 10 % tehtud annetuse väärtusest, võib vastu võtta ainult Euroopa Parlamendi ja nõukogu loal. Euroopa Parlament ja nõukogu teevad loa andmise kohta otsuse kahe kuu jooksul ***asjaomaselt liidu institutsioonilt*** taotluse saamisest arvates. Kui selle aja jooksul ei ole vastuväiteid esitatud, teeb ***asjaomane*** liidu institutsioon annetuse vastuvõtmise kohta lõpliku otsuse. ***Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavas taotluses selgitab asjaomane*** liidu institutsioon liidule tehtavate annetuste vastuvõtmisega kaasnevaid rahalisi kulusid.

Artikkel 26

Äriühingute sponsorlus sponsorlus

1. „Äriühingute sponsorlus“ on kokkulepe, mille raames juriidiline isik toetab mitterahaliselt mõnda üritust või tegevust reklaami osana või äriühingu sotsiaalse vastutuse raames.

2. Liidu institutsioonid ja asutused võivad ***oma veebisaidil avaldatavate*** spetsiaalsete siseeeskirjade alusel erandkorras nõustuda äriühingute sponsorlusega tingimusel, et:

a) ***äriühingute sponsorlusega nõustumise menetluse kõikides etappides*** võetakse nõuetekohaselt arvesse mittediskrimineerimise, proportsionaalsuse, võrdse kohtemise ***ja*** läbipaistvuse põhimõtet;

b) see aitab kaasa liidu positiivse maine kujundamisele ja on otseselt seotud ürituse või tegevuse põhieesmärgiga;

c) see ei loo huvide konflikti ega puuduta eranditult seltskondlikke üritusi**;**

d) üritust või tegevust ei rahastata eranditult äriühingute sponsorluse kaudu;

e) äriühingu sponsorluse eest saadav vastuteenus piirdub sponsori kaubamärgi või nime avaliku nähtavusega;

f) sponsorlusega nõustumise menetluse ajal ei ole sponsor mõnes artikli 136 lõikes 1 või artikli 141 lõikes 1 osutatud olukorras ja ta ei ole kantud kõrvalejäetavana artikli 142 lõikes 1 osutatud andmebaasi.

3. Kui äriühingute sponsorluse summa ületab 5000 eurot, kantakse sponsor avalikku registrisse, mis sisaldab teavet sponsitava ürituse või tegevuse liigi kohta.

Artikkel 27

Mahaarvamise ja vahetuskursi erinevuste korrigeerimise reeglid

1. Maksetaotlustest, mis seejärel kinnitatakse maksmiseks netosummas, võib maha arvata:

a) lepingupooltele või toetusesaajatele määratud rahalised karistused;

b) konkreetsetel arvetel ja kuluaruannetes kajastatud allahindlused, tagasimaksed ja hinnavähendid;

c) eelmaksetelt kogunenud intressid;

d) alusetult makstud summade korrigeerimised.

Esimese lõigu punktis d nimetatud korrigeerimisi võib teha otsese mahaarvamisena samale maksesaajale tehtavast uuest vahemaksest või lõppmaksest, mis tehakse sellel eelarveaastal ning sellest peatükist ja artiklist, mille arvelt ülemäärane makse tehti.

Esimese lõigu punktides c ja d osutatud mahaarvamiste suhtes kohaldatakse liidu raamatupidamiseeskirju.

2. Liidule tarnitud toodete või osutatud teenuste maksumus, mis sisaldab maksusid, mille liikmesriigid tagastavad ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli ***nr 7*** kohaselt, kantakse eelarvesse ilma maksudeta.

3. Liidule tarnitud toodete või osutatud teenuste maksumuse, sealhulgas maksud, mille kolmandad riigid asjaomaste kokkulepete põhjal tagastavad, võib eelarvesse kanda:

   a) maksudeta summana;

   b) makse sisaldava summana.

   Esimese lõigu punktis b osutatud juhul käsitatakse hilisemaid maksutagastusi sihtotstarbelise sisetuluna.

4. Eelarve täitmisel ilmnevate vahetuskursi erinevuste korral võib neid korrigeerida. Lõplik kasum või kahjum kajastatakse eelarveaasta saldos.

6. PEATÜKK

Sihtotstarbelisuse põhimõte

Artikkel 28

Üldsätted

1. Assigneeringud kantakse eelarvesse sihtotstarbelistena jaotiste ja peatükkide kaupa. Peatükid jaotatakse omakorda artikliteks ja punktideks.

2. Komisjon ja muud ***liidu*** institutsioonid võivad assigneeringuid eelarves ümber paigutada artiklites 29–32 sätestatud eritingimustel.

   Assigneeringuid võib ümber paigutada ainult sellistele eelarveridadele, mis sisaldavad heakskiidetud assigneeringuid või on varustatud märkega „pro memoria“.

   Artiklites 29***,*** 30 ***ja 31*** nimetatud ***piirmäärad*** arvutatakse ümberpaigutamise taotluse esitamise ajal, võttes arvesse eelarves, sealhulgas paranduseelarvetes ettenähtud assigneeringuid.

Artiklites 29, 30 ja 31 osutatud piirmäärade arvutamiseks tuleb ***arvesse*** võtta tehtavate ümberpaigutuste summat eelarvereal, millelt ümberpaigutused tehakse, pärast seda, kui on tehtud varasematest ümberpaigutustest tulenevad korrigeerimised. Arvesse ei võeta summat, mis vastab ümberpaigutustele, mida komisjon või asjaomane ***muu liidu*** institutsioon ***teeb*** sõltumatult ilma Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuseta.

Assigneeringute ümberpaigutamise ettepanekutele ja kogu teabele, mis esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule artiklite 29, 30 ja 31 kohaste ümberpaigutuste kohta, lisatakse asjakohased ja üksikasjalikud tõendavad dokumendid, milles esitatakse assigneeringute kasutamise kohta värskeim kättesaadav teave ja vajalike assigneeringute eelarvestused eelarveaasta lõpuni nii nende eelarveridade kohta, millele assigneeringud ümber paigutatakse, kui ka nende eelarveridade kohta, kust need võetakse.

Artikkel 29

Muude ***liidu*** institutsioonide kui komisjoni ümberpaigutused

1. Iga ***liidu*** institutsioon, välja arvatud komisjon, võib oma eelarvejao piires assigneeringuid ümber paigutada:

   a) ühest jaotisest teise maksimaalselt 10 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest, mis on kantud eelarvereale, kust ümberpaigutus tehakse;

   b) ühest peatükist teise ilma piiranguteta.

2. ***Piiramata käesoleva artikli lõike 4 kohaldamist teatab liidu institutsioon*** kolm nädalat enne lõikes 1 osutatud ümberpaigutuse tegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule oma vastavast kavatsustest Kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab kõnealuse aja jooksul nõuetekohaselt põhjendatud vastuargumente, kohaldatakse artiklis 31 sätestatud korda.

3. Iga ***liidu*** institutsioon, välja arvatud komisjon, võib Euroopa Parlamendile ja nõukogule teha ettepaneku ümberpaigutusteks oma eelarvejao piires ühest jaotisest teise summas, mis ületab piirmäära***, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 1 punktis a***. Nende ümberpaigutuste suhtes kohaldatakse artiklis 31 kehtestatud korda.

4. Iga liidu institutsioon, välja arvatud komisjon, võib oma eelarvejao piires teha ümberpaigutusi artiklite sees ▌ ilma Euroopa Parlamenti ja nõukogu sellest eelnevalt teavitamata. ▌

Artikkel 30

Komisjoni ümberpaigutused

1. Komisjon võib oma eelarvejao piires iseseisvalt:

a) assigneeringuid ümber paigutada iga peatüki piires;

b) mitme jaotise vahel jagunevate personali- ja halduskulude puhul paigutada assigneeringud ümber ühest jaotisest teise kuni 10 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest, mis on näidatud eelarvereal, millelt ümberpaigutus tehakse, ning kuni 30 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest, mis on näidatud eelarvereal, millele ümberpaigutus tehakse;

c) tegevuskulude puhul paigutada sama jaotise piires assigneeringuid ümber ühest peatükist teise ▌ kuni 10 % ulatuses eelarveaasta assigneeringutest, mis on näidatud eelarvereal, kust ümberpaigutus tehakse;

d) Teadusuuringute Ühiskeskuse hallatavate teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringute puhul paigutada assigneeringuid ümber poliitikavaldkonda „Otsene teadustegevus“ käsitleva eelarvejaotise piires peatükkide vahel maksimaalselt kuni 15 % ulatuses selle eelarverea assigneeringutest, kust ümberpaigutus tehakse;

e) ***teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse puhul paigutada tegevusassigneeringuid ümber ühest jaotisest teise, tingimusel et assigneeringuid kasutatakse samal eesmärgil;***

f) jagatud eelarve täitmise raames hallatavate fondide, välja arvatud EAGFi tegevuskulude puhul paigutada assigneeringuid ümber ühest jaotisest teise, tingimusel et asjaomased assigneeringud on ette nähtud samaks otstarbeks asjaomase ***fondi asutamise*** määruse tähenduses või need on kulud tehniliseks abiks;

g) paigutada ***erandjuhul*** assigneeringuid ümber ühest eelarvelise tagatise eelarvepunktist teise eelarvelise tagatise eelarvepunkti, kui ühises eraldisfondis eraldatud vahenditest ei piisa realiseerunud tagatise tasumiseks***, tingimusel et ümberpaigutatud summad taastatakse hiljem artikli 212 lõikes 4 sätestatud korras***.

▌

Käesoleva lõike esimese lõigu punktis b osutatud kulud hõlmavad iga poliitikavaldkonna puhul artikli 47 lõikes 4 nimetatud punkte.

Esimese lõigu ▌ kohaselt EAGFi assigneeringute ümberpaigutamisel pärast 31. detsembrit teeb komisjon oma sellekohase otsuse järgneva eelarveaasta 31. jaanuariks. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu kahe nädala jooksul pärast neid ümberpaigutusi käsitleva otsuse vastuvõtmist.

Kolm nädalat enne käesoleva lõike esimese lõigu punktis b osutatud ümberpaigutuste tegemist teatab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule oma vastavast kavatsusest. Kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab kõnealuse aja jooksul nõuetekohaselt põhjendatud vastuargumente, kohaldatakse artiklis 31 sätestatud korda.

Erandina ***neljandast*** lõigust võib komisjon eelarveaasta viimase kahe kuu jooksul aga paigutada kokku kuni 5 % ulatuses ***selle*** eelarveaasta assigneeringutest iseseisvalt ühest jaotisest teise ümber personalile, koosseisuvälistele ja muudele töötajatele tehtavate kuludega seotud assigneeringuid. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu kahe nädala jooksul pärast neid ümberpaigutusi käsitleva otsuse vastuvõtmist.

2. Tingimusel et ta teavitab sellest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu, võib komisjon otsustada teha oma eelarvejao piires ühest jaotisest teise järgmisi ümberpaigutusi:

a) paigutada ümber assigneeringuid käesoleva määruse artiklis 49 osutatud „eraldiste“ jaotisest, kui assigneeringute reservist vabastamise ainsaks tingimuseks on alusakti vastuvõtmine ELi toimimise lepingu artikli 294 kohaselt;

b) nõuetekohaselt põhjendatud erijuhtudel, nagu rahvusvahelised humanitaarkatastroofid ja -kriisid, mis tekivad eelarveaastal pärast 1. detsembrit, paigutada mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi liidu välistegevusele pühendatud jaotistes veel kättesaadavad selle aasta kasutamata assigneeringud ümber jaotistesse, mis käsitlevad kriisi- ja humanitaarabi meetmeid.

Artikkel 31

Liidu institutsiooni ümberpaigutusettepanekud Euroopa Parlamendile ja nõukogule

1. Iga ***liidu*** institutsioon esitab oma ümberpaigutusettepanekud samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Komisjon võib esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule järgneva eelarveaasta 10. jaanuariks ettepanekud maksete assigneeringute ümberpaigutamiseks fondidesse, mida hallatakse liikmesriikidega koostöös toimuva eelarve täitmise teel, välja arvatud ümberpaigutamiseks EAGFi. Maksete assigneeringuid võib ümber paigutada igast eelarvepunktist. ***Sellistel juhtudel lühendatakse*** lõikes 4 osutatud kuuenädalast tähtaega kolmele nädalale.

   Kui Euroopa Parlament ja nõukogu ei kiida ümberpaigutamist heaks või kiidavad selle heaks vaid osaliselt, kantakse vastav osa artikli 10 lõike 5 punktis b osutatud kulust järgneva eelarveaasta maksete assigneeringute arvelt.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu teevad otsused assigneeringute ümberpaigutamise kohta kooskõlas lõigetega 4–8.

4. Välja arvatud kiireloomulistel juhtudel, teevad Euroopa Parlament ja nõukogu, viimane kvalifitseeritud häälteenamusega, otsuse ümberpaigutamisettepaneku kohta kuue nädala jooksul alates kummalegi institutsioonile esitatud ümberpaigutusettepaneku kättesaamisest. ***Kiireloomulistel juhtudel teevad Euroopa Parlament ja nõukogu otsuse kolme nädala jooksul alates ettepaneku saamisest.***

5. EAGFi assigneeringute ümberpaigutamise ***kavandamisel*** käesoleva artikli kohaselt esitab komisjon ümberpaigutusettepanekud Euroopa Parlamendile ja nõukogule järgneva eelarveaasta 10. jaanuariks. ***Sellistel juhtudel lühendatakse*** lõikes 4 osutatud kuuenädalast tähtaega kolmele nädalale.

6. Ümberpaigutusettepanek kiidetakse heaks ***või loetakse heakskiidetuks***, kui kuue nädala jooksul leiab aset ükskõik milline järgnevatest sündmustest:

   a) Euroopa Parlament ja nõukogu kiidavad selle heaks;

   b) kas Euroopa Parlament või nõukogu kiidab selle heaks ja teine institutsioon ei tee selle kohta otsust;

   c) Euroopa Parlament ega nõukogu ei tee ▌ otsust ümberpaigutusettepaneku muutmise või tagasilükkamise kohta.

7. Kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei nõua teisiti, lühendatakse lõikes 4 osutatud kuuenädalast tähtaega kolme nädalani ükskõik millisel järgmistest juhtudest:

a) ümber paigutatakse vähem kui 10 % selle eelarverea assigneeringutest, millelt ümberpaigutus tehakse, ***ja*** ümberpaigutuse summa ei ületa 5 000 000 eurot;

b) ümber paigutatakse üksnes maksete assigneeringuid ja ümberpaigutuse kogusumma ei ületa 100 000 000 eurot.

8. Kui kas Euroopa Parlament või nõukogu muudab ümberpaigutatavat summat ning teine institutsioon kiidab selle heaks või ei tee selle kohta otsust või kui nii Euroopa Parlament kui ka nõukogu ümberpaigutatavat summat muudavad, käsitatakse heaks kiidetuna väiksemat nendest summadest, välja arvatud juhul, kui asjaomane ***liidu*** institutsioon võtab ümberpaigutusettepaneku tagasi.

Artikkel 32

Erisätete alusel toimuv ümberpaigutamine

1. Sihtotstarbelisele tulule vastavaid assigneeringuid võib ümber paigutada üksnes juhul, kui sellist tulu kasutatakse sel otstarbel, milleks see ette on nähtud.

▌

2. Ümberpaigutuste kohta, mille eesmärk on võimaldada hädaabireservi ▌ kasutamist, teevad komisjoni ettepaneku põhjal otsuse Euroopa Parlament ja nõukogu.

Käesoleva lõike kohaldamisel kohaldatakse artikli 31 lõigetes 3 ja 4 sätestatud korda. Kui Euroopa Parlament ja nõukogu ei ole komisjoni ettepanekuga nõus ja nad ei jõua hädaabireservi kasutamise suhtes ühisele seisukohale, ei tee nad nimetatud ettepaneku kohta otsust.

Hädaabireservist tehtavate ümberpaigutuste ettepanekutele ▌ lisatakse asjakohased ja üksikasjalikud tõendavad dokumendid, milles esitatakse:

a) kõige värskemad kättesaadavad andmed assigneeringute kasutamise kohta ja vajalike assigneeringute eelarvestused eelarveaasta lõpuni eelarverea kohta, millele ümberpaigutus tehakse;

b) assigneeringute ümberjaotamise võimaluste analüüs.

▌

7. PEATÜKK

Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõte ja tulemuspõhisus

Artikkel 33

Tulemuspõhisus ning säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõte

1. Assigneeringuid ***kasutatakse kooskõlas*** usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ning sellest lähtuvalt hallatakse neid ***järgmisi põhimõtteid austades***:

a) säästlikkuse põhimõte, mille kohaselt tehakse vahendid, mida asjaomane ***liidu*** institutsioon oma tegevuses kasutab, õigel ajal kättesaadavaks ning mille kohaselt on nende kogus ja kvaliteet sobivad ja nende hind võimalikult soodne;

b) tõhususe põhimõte, mis käsitleb parimat võimalikku suhet kasutatud vahendite***,*** ***läbiviidud tegevuse*** ja eesmärkide saavutamise vahel;

c) tulemuslikkuse põhimõte, mis käsitleb, kui suures ulatuses on seatud eesmärgid ***läbiviidud tegevustega*** saavutatud.

2. Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt tuleb assigneeringute kasutamisel keskenduda tulemuspõhisusele ja sel eesmärgil:

a) määratakse programmide ja tegevuste eesmärgid eelnevalt kindlaks;

b) jälgitakse eesmärkide saavutamise edenemist tulemusnäitajate abil;

c) antakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 41 lõike 3 esimese lõigu punkti h ja artikli 247 lõike 1 alapunkti e kohaselt aru ***eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest ja tekkinud probleemidest***.

3. Kui see on asjakohane, määratakse kindlaks konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, realistlikud ja tähtajalised eesmärgid, millele on osutatud lõigetes 1 ja 2, ning asjakohased, heakskiidetud, usaldusväärsed, lihtsad ja töökindlad näitajad.

Artikkel 34

Hindamised

1. Programmide ja tegevuste kohta, millega kaasnevad märkimisväärsed kulutused, tehakse eel- ja järelhindamine, mis on proportsionaalne eesmärkide ja kuludega.

2. Programmide ja tegevuste ettevalmistamist toetavate eelhindamiste aluseks on seotud programmide või tegevuste tulemusandmed ning nendes tehakse kindlaks lahendamist nõudvad probleemid, ***liidu osalemisest tulenev*** lisaväärtus, eesmärgid, eri valikuvõimaluste oodatud mõju ning järelevalve- ja hindamiskord, ning analüüsitakse neid.

Suuremahuliste programmide või tegevuste puhul, millel on eeldatavasti märkimisväärne majanduslik, keskkonna- või sotsiaalne mõju, võib eelhindamise viia läbi mõjuhinnangu vormis ja lisaks esimeses lõigus sätestatud nõuetele vastavusele võib analüüsida ka erinevaid eelarve täitmise viise.

3. Järelhindamiste käigus hinnatakse programmi või tegevuse tulemusi, sealhulgas selliseid aspekte nagu tulemuslikkus, tõhusus, sidusus, asjakohasus ja ELi lisaväärtus. ***Järelhindamised põhinevad järelevalvekorra ja asjaomase meetme jaoks kindlaks määratud näitajate põhjal saadud teabel.*** Neid tehakse ***vähemalt kord iga mitmeaastase finantsraamistiku perioodi vältel ja võimaluse korral*** piisava aja tagant, et hindamistulemusi saaks võtta arvesse eelhindamistes ***või mõjuhinnangutes***, mis toetavad seotud programmide ja tegevuste ettevalmistamist.

Artikkel 35

Kohustuslik finantsselgitus

1. Kõikidele ettepanekutele või algatustele, mille komisjon, Euroopa Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja („kõrge esindaja“) või liikmesriik seadusandjale esitab ja mis võivad mõjutada eelarvet, sealhulgas tuua kaasa ametikohtade arvu muutmise, lisatakse ***maksete ja kulukohustuste assigneeringud sisaldav*** finantsselgitus***, hinnang erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste kohta*** ja artiklis 34 sätestatud eelhindamine ***või mõjuhinnang***.

Kõikide seadusandjale esitatud ettepanekute või algatuste muudatustele, mis võivad eelarvet märgatavalt mõjutada, sealhulgas tuua kaasa ametikohtade arvu muutmise, lisatakse muudatusettepanekut esitava ***liidu*** institutsiooni koostatud finantsselgitus.

Finantsselgitus sisaldab finants- ja majandusandmeid, ***mida on vaja***, et seadusandja ***saaks hinnata***, kas liidu meede on vajalik. Selles esitatakse asjakohane teave liidu muu tegevusega kokkusobivuse ja mis tahes võimaliku koostoime kohta.

Mitmeaastaste meetmete puhul sisaldub finantsselgituses igaks aastaks vajalike ***kulukohustuste ja maksete*** assigneeringute ja ametikohtade, sealhulgas koosseisuväliste töötajate prognoos ning hinnang nende finantsmõjule keskpikas ***ja võimaluse korral pikas perspektiivis***.

2. Eelarvemenetluse käigus esitab komisjon vajaliku teabe, et võrrelda muutusi vajatavate assigneeringute ja finantsselgituses sisalduvate esialgsete prognooside vahel, pidades silmas seadusandjale esitatud ettepanekut või algatust käsitlevate arutelude edenemist.

3. Pettuste, normide eiramise ja eesmärkide saavutamata jätmise riski vähendamiseks esitatakse ▌ finantsselgituses teave loodud sisekontrollisüsteemi, kõnealuse süsteemiga kaasneva kontrolli kulude ja sellest saadava kasu hinnangu, vigade riski oodatava taseme hinnangu kohta ning samuti olemasolevate ja kavandatavate pettuste ärahoidmise ja kaitsemeetmete kohta.

   Sellises ***hinnangus*** võetakse arvesse vigade tõenäolist ulatust ja liiki ning asjaomase poliitikavaldkonna eritingimusi ja selle suhtes kohaldatavaid õigusnorme.

4. Muudetud või uute kulusid käsitlevate ettepanekute esitamisel hindab komisjon kontrollisüsteemide kulusid ja neist saadavat kasu ning vigade esinemise riski oodatavat taset, nagu on osutatud lõikes 3.

Artikkel 36

Eelarve täitmise sisekontroll

1. Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgi täidetakse eelarvet, kohaldades iga täitmise viisi puhul asjakohast tulemuslikku ja tõhusat sisekontrolli ning toimides vastavalt asjakohastele valdkondlikele normidele.

2. Eelarve täitmisel kohaldatakse sisekontrolli kõigil juhtimistasanditel ning see on loodud piisava kindluse tagamiseks järgnevate eesmärkide saavutamisel:

a) tegevuse tulemuslikkus, tõhusus ja säästlikkus;

b) aruandluse usaldusväärsus;

c) varade ja teabe säilimine;

d) pettuste ja õigusnormide eiramise ennetamine, tuvastamine ja korrigeerimine ning järelmeetmete võtmine;

e) raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega seotud riskide piisav juhtimine, võttes arvesse programmide mitmeaastast laadi ja asjaomaste maksete olemust.

3. Tulemuslik sisekontroll põhineb parimatel rahvusvahelistel tavadel ja hõlmab eelkõige ***järgmisi elemente***:

a) ülesannete lahusus;

b) asjakohane riskijuhtimise ja kontrolli strateegia, ***mis hõlmab*** kontrolli vahendite saaja tasandil;

c) huvide konflikti vältimine;

d) piisavad kontrolljäljed ja andmeterviklus andmesüsteemides;

e) tulemuslikkuse ja tõhususe jälgimise kord;

f) tuvastatud sisekontrolli puuduste suhtes võetud järelmeetmete kord ja erandid;

g) sisekontrollisüsteemi sujuva toimimise regulaarne hindamine.

4. Tõhus sisekontroll põhineb järgmistel elementidel:

a) kontrolliahelasse kuuluvate asjaomaste isikute vahel koordineeritud asjakohase riskijuhtimise ja kontrolli strateegia rakendamine;

b) läbiviidud kontrollide tulemuste kättesaadavus kõigi kontrolliahelasse kuuluvate asjaomaste isikute jaoks;

c) kui see on asjakohane, siis tuginemine eelarvet täitvate partnerite poolsetele liidu vahendite haldaja kinnitustele ja sõltumatutele auditiarvamustele, tingimusel et nende aluseks oleva töö kvaliteet on piisav ja vastuvõetav ning töö on tehtud kooskõlas kokkulepitud standarditega;

d) parandusmeetmete, sealhulgas vajaduse korral hoiatavate rahaliste karistuste õigeaegne rakendamine;

e) asjaomaste poliitikameetmete aluseks olevad selged ja üheselt mõistetavad õigusaktid***, sealhulgas alusaktid, mis käsitlevad sisekontrolle reguleerivaid elemente***;

f) mitmekordsete kontrollide kaotamine;

g) kontrolli kulude ja sellest saadava kasu suhte parandamine.

5. Kui vigade esinemise määr on rakendamise jooksul püsivalt kõrge, tuvastab komisjon kontrollisüsteemide nõrkused, analüüsib võimalike parandusmeetmete kulu ja neist saadavat kasu ning võtab või teeb ettepaneku võtta sobivad meetmed, nt kohaldatavate sätete lihtsustamine, kontrollisüsteemide parandamine ja programmi või rakendussüsteemi ümberkorraldamine.

8. PEATÜKK

Läbipaistvuse põhimõte

Artikkel 37

Raamatupidamise aastaaruande ja eelarve avaldamine

1. Eelarve koostatakse ja seda täidetakse ning raamatupidamise aastaaruanne esitatakse kooskõlas läbipaistvuse põhimõttega.

2. Euroopa Parlamendi president laseb lõplikult vastuvõetud eelarve ja võimalikud paranduseelarved avaldada *Euroopa Liidu Teatajas*.

Eelarved avaldatakse kolme kuu jooksul nende lõpliku vastuvõtmise kuupäevast arvates.

Enne eelarve ametlikku avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatakse eelarve lõplikud üksikasjalikud arvandmed komisjoni algatusel võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt nelja nädala jooksul pärast eelarve lõplikku vastuvõtmist kõigis keeltes ***liidu*** institutsioonide veebisaidil.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas ja* ***liidu institutsioonide veebisaidil***.

Artikkel 38

Vahendite saajaid käsitleva ja muu teabe avaldamine

1. Komisjon teeb õigeaegselt ja asjakohasel viisil kättesaadavaks eelarvest rahastatavate ***vahendite*** saajaid käsitleva teabe, kui ***komisjon*** täidab eelarvet kooskõlas artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktiga a.

Käesoleva lõike esimest lõiku kohaldatakse ka teiste liidu institutsioonide suhtes, kui nad täidavad eelarvet ***vastavalt artikli 59 lõikele 1***.

▌

2. ***Välja arvatud lõigetes 3 ja 4 osutatud juhtudel, avaldatakse*** järgmine teave ▌, järgides nõuetekohaselt konfidentsiaalsuse ja turvalisuse nõudeid, eelkõige isikuandmete kaitset ▌:

a) vahendite saaja nimi;

b) vahendite saaja asukoht***, täpsemalt:***

i) kui vahendite saaja on juriidiline isik, siis tema aadress;

ii) kui vahendite saaja on füüsiline isik, siis NUTS 2 tasandi piirkond;

c) juriidiliste kohustustega seotud summa;

d) meetme laad ja eesmärk.

▌

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teave avaldatakse ainult auhindade, toetuste ja lepingute puhul, mis on antud või sõlmitud konkursside, toetuste andmise menetluste või hankemenetluste tulemusel, ja ekspertide kohta, kes on valitud artikli 237 lõike 2 kohaselt.

3. ***Lõike 2 esimeses lõigus osutatud*** teavet ei avaldata järgmise kohta:

a) füüsilistele isikutele makstud haridustoetused ja muud otsetoetused, mis on makstud neid kõige enam vajavatele füüsilistele isikutele ja millele on osutatud artikli 191 lõike 4 punktis b;

b) väga madala maksumusega lepingud, mis on sõlmitud ekspertidega, kes on välja valitud artikli 237 lõike 2 kohaselt, ning väga madala maksumusega lepingud, mille maksumus ei ületa ▌ ***1.*** lisa punktis 14.4 osutatud summat;

c) rahastamisvahendite kaudu saadav rahaline toetus summas alla 500 000 euro;

d) juhtumid, mille puhul avalikustamine võib seada ohtu asjaomaste isikute ja üksuste õigused ja vabadused, mida kaitstakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, või kahjustada vahendite saajate ärihuve.

Esimese lõigu punktis c osutatud juhtudel piirdub kättesaadavaks tehtud teave statistiliste andmetega, mis on koondatud selliste asjakohaste kriteeriumide alusel nagu geograafiline asukoht, vahendite saaja majanduslik liigitus, saadud toetuse liik ja liidu poliitikavaldkond, mille raames toetust anti.

Füüsiliste isikute puhul ▌ ***põhineb lõike 2 esimeses lõigus osutatud teabe*** avalikustamine ▌ asjakohastel kriteeriumidel, nagu meetme ***rakendamise sagedus või*** liik ▌ ***ja asjaomased summad***.

▌

4. Isikud või üksused, kes haldavad artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt liidu vahendeid, ***avaldavad teabe vahendite saajate kohta vastavalt oma eeskirjadele ja menetlustele, kui neid eeskirju peetakse artikli 154 lõike 4 esimese lõigu punkti e kohaselt komisjoni tehtud hindamise tulemusel samaväärseteks, ja tingimusel, et isikuandmete avaldamise korral kohaldatakse käesolevas artiklis sätestatutega samaväärseid kaitsemeetmeid.***

Vastavalt artikli 63 lõikele 3 määratud asutused avaldavad teavet kooskõlas valdkondlike normidega. Sellised valdkondlikud normid võivad kooskõlas asjakohase õigusliku alusega kalduda kõrvale käesoleva artikli lõigetest 2 ja 3, eelkõige seoses isikuandmete avaldamisega, kui see on põhjendatud käesoleva artikli lõike 3 kolmandas lõigus osutatud kriteeriumide alusel ja asjaomase valdkonna eripära arvesse võttes.

5. Lõikes 1 osutatud teave avaldatakse liidu institutsioonide veebisaidil hiljemalt vahendite juriidiliste kohustustega sidumise eelarveaastale järgneva aasta 30. juunil.

Kui lõikes 1 osutatud teave ei ole avaldatud otse liidu institutsioonide selleks ette nähtud veebisaidil, peab liidu institutsioonide veebisaidil olema viide selle veebisaidi aadressile, kus see teave on leitav.

▌

Komisjon teeb ***õigeaegselt ja asjakohasel viisil kättesaadavaks teabe ühtse veebisaidi, sealhulgas selle aadressi kohta, kus võib leida lõikes 4 osutatud isikute, üksuste ja asutuste esitatud teavet.***

6. Isikuandmete avaldamise korral kõrvaldatakse teave kahe aasta möödumisel selle eelarveaasta lõpust, mil vahendid seoti juriidiliste kohustustega. Sama kehtib ka selliste juriidiliste isikutega seonduvate isikuandmete puhul, mille korral üks või mitu füüsilist isikut on tuvastatavad juriidilise isiku ametliku nime järgi.

III JAOTIS

EELARVE KOOSTAMINE JA STRUKTUUR

1. PEATÜKK

Eelarve koostamine

Artikkel 39

Tulude ja kulude eelarvestus

1. Iga ***liidu*** institutsioon, välja arvatud komisjon, teeb oma tulude ja kulude eelarvestuse, mille ta saadab igal aastal enne 1. juulit komisjonile ning samal ajal teadmiseks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

2. Kõrge esindaja konsulteerib komisjoni volinikega, kes vastutavad arengupoliitika, naabruspoliitika, rahvusvahelise koostöö, humanitaarabi ja kriisiohjamise eest nende vastutusaladesse kuuluvates küsimustes.

3. Komisjon teeb oma eelarvestused, mille ta saadab kohe pärast vastuvõtmist Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Eelarvestuste tegemisel kasutab komisjon artiklis 40 osutatud teavet.

Artikkel 40

Artiklis 70 osutatud liidu asutuste eelarve prognoos

Hiljemalt iga aasta 31. jaanuariks saadab iga artiklis 70 osutatud liidu asutus oma asutamisakti kohaselt komisjonile, Euroopa Parlamendile ja nõukogule oma ühtse programmidokumendi kavandi***, mis sisaldab selle iga-aastast ja mitmeaastast programmitööd koos vastava personali- ja rahaliste vahendite planeerimisega***.

Artikkel 41

Eelarveprojekt

1. Komisjon esitab eelarveprojekti sisaldava ettepaneku Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelarve täitmise eelarveaastale eelneva aasta 1. septembriks. Ta edastab selle ettepaneku teadmiseks ▌ liikmesriikide parlamentidele.

   Eelarveprojektis esitatakse liidu tulude ja kulude koondarvestus ja konsolideeritakse artiklis 39 osutatud eelarvestused. Eelarveprojekt võib sisaldada ka ***liidu*** institutsioonide koostatud eelarvestustest erinevaid eelarvestusi.

   Eelarveprojekti koostamisel järgitakse artiklites 47–52 sätestatud struktuuri ja esitusviisi.

Eelarveprojekti igale jaole eelneb asjaomase ***liidu*** institutsiooni koostatud sissejuhatus.

Komisjon koostab eelarveprojekti üldise sissejuhatuse. Üldine sissejuhatus sisaldab finantstabeleid, milles on esitatud jaotiste kaupa kõige olulisemad andmed ja mitmeaastase finantsraamistiku kulukategooriate kaupa põhjendused eelneva eelarveaastaga võrreldes assigneeringutes tehtud muudatuste kohta.

2. Täpsemate ja usaldusväärsemate prognooside tegemiseks kehtivate õigusaktide ja menetluses olevate seadusandlike ettepanekute eelarvemõju kohta lisab komisjon eelarveprojektile järgnevate aastate soovitusliku finantsplaneeringu, mis on struktureeritud kulukategooriate, poliitikavaldkondade ja eelarveridade kaupa. Täielik finantsplaneering ***hõlmab Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelise eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe[40] punktiga 30 hõlmatud*** kulukategooriaid. ***Institutsioonidevahelise kokkuleppe punktiga 30 hõlmamata kulukategooriate kohta esitatakse kokkuvõtlikud andmed.***

---

40 ***ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.***

Soovituslikku finantsplaneeringut ajakohastatakse pärast eelarve vastuvõtmist, et kajastada selles eelarvemenetluse tulemusi ja muid võimalikke asjaomaseid otsuseid.

3. Komisjon lisab eelarveprojektile:

a) ***võrdleva tabeli, mis sisaldab eelarveprojekti teiste liidu institutsioonide kohta ja teiste liidu institutsioonide poolt komisjonile edastatud esialgset eelarvestust ning kus esitatakse asjakohasel juhul*** põhjendused selle kohta, miks sisaldab eelarveprojekt teiste ***liidu*** institutsioonide koostatud eelarvestustest erinevaid eelarvestusi;

b) mis tahes töödokumendid, mida ta peab vajalikuks seoses ***liidu*** institutsioonide ametikohtade loeteludega ▌ ning kus on ära toodud viimane kinnitatud ametikohtade loetelu ***ning milles*** esitatakse järgmine teave:

i) kõik liidu teenistuses olevad töötajad töösuhet reguleeriva lepingu liikide kaupa;

ii) selgitus ametikohtade ja koosseisuväliste töötajate ning soolise tasakaalu suhtes kohaldatava personalipoliitika kohta;

iii) nende ametikohtade arv, mis on tegelikult täidetud selle aasta ***viimasel päeval, mis eelneb aastale***, mil eelarveprojekt esitatakse, ***ning nende täistööajale taandatud ametikohtade arv, mis on samal eelneval aastal keskmiselt tegelikult täidetud,*** märkides nende jaotuse palgaastmete***, soo*** ja haldusüksuste kaupa;

iv) ametikohtade loetelu poliitikavaldkondade kaupa;

v) iga koosseisuväliste töötajate kategooria puhul täistööajale taandatud töötajate algne hinnanguline arv heakskiidetud assigneeringute põhjal, samuti nende ametikohtade arv, mis on tegelikult täidetud selle aasta alguses, mil eelarveprojekt esitatakse, märkides ära nende jaotuse tegevusüksuste ja asjakohasel juhul palgaastmete kaupa;

c) artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutuste puhul töödokumendi, milles on esitatud tulud ja kulud ning kogu teave käesoleva lõigu punktis b osutatud töötajate kohta;

I

d) töödokumendi eelarveaasta assigneeringute kavandatud täitmise ja täitmata kulukohustuste kohta;

e) haldusassigneeringute kohta töödokumendi, milles on esitatud halduskulud, mida komisjon kannab oma eelarvejao raames;

f) katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete kohta töödokumendi, milles tuleb esitada ka tulemuste hindamine ja kavandatud järelmeetmed;

g) rahvusvaheliste organisatsioonide rahastamise kohta töödokumendi, milles on esitatud:

   i) kokkuvõte kõigist rahalistest toetustest, mis on eraldi välja toodud liidu programmide/fondide ja rahvusvaheliste organisatsioonide kaupa;

   ii) selgitus selle kohta, miks liidul on otsese tegutsemise asemel kasulikum neid rahvusvahelisi organisatsioone rahastada;

h) programmiaruande või mis tahes muu asjakohase dokumendi, mis sisaldab järgmist:

   i) teave selle kohta, millistele liidu poliitikvaldkondadele ja eesmärkidele programm kaasa aitab;

ii) selge põhjendus sekkumiseks liidu tasandil, muu hulgas kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega;

iii) ajakohastused programmi eesmärkide saavutamise kohta***, nagu on täpsustatud artiklis 33***;

iv) assigneeringute tasandil kavandatavate muudatuste igakülgne põhjendus, sealhulgas nende kuludel ja neist saadaval kasul põhinev analüüs;

v) teave selle kohta, millised olid asjaomase programmi eelarve täitmise määrad jooksval ja eelneval eelarveaastal;

i) ***maksete ajakava*** kokkuvõtte***, milles on esitatud programmide ja rubriikide kaupa kokkuvõtlikult*** järgnevatel eelarveaastatel tasumisele kuuluvad maksed, mis tuleb teha ***eelnevatel*** eelarveaastatel võetud ***ja eelarveprojektis kavandatud*** eelarveliste kulukohustuste täitmiseks.

Kui avaliku ja erasektori partnerlused kasutavad rahastamisvahendeid, lisatakse nende rahastamisvahenditega seotud teave lõikes 4 osutatud töödokumenti.

4. Kui komisjon kasutab rahastamisvahendeid, lisab ta eelarveprojektile töödokumendi, milles esitatakse iga rahastamisvahendi kohta järgmine teave:

a) viide rahastamisvahendile ja selle alusaktile, lisades rahastamisvahendi üldkirjelduse ning teabe rahastamisvahendist eelarvele tuleneva mõju***, rahastamisvahendi kestusest*** ja liidu panuse lisaväärtusese kohta;

b) rakendamisse kaasatud finantseerimisasutused, sealhulgas artikli 155 lõike 2 kohaldamisega seotud mis tahes küsimused;

c) rahastamisvahendi panus asjaomase programmi eesmärkide saavutamisse, mõõdetuna kehtestatud näitajate alusel, hõlmates asjakohasel juhul geograafilist hajutamist;

d) kavandatud toimingud, sealhulgas sihtsummad, mis põhinevad oodataval finantsvõimendusel ***ja eeldatavasti kaasataval erakapitalil***, või nende puudumisel sihtsummad, mis põhinevad olemasolevatest rahastamisvahenditest tuleneval finantsvõimendusel;

e) asjaomastele toimingutele vastavad eelarveread, eelarveliste kulukohustuste koondsumma ja eelarvest tehtavad maksed;

f) keskmine ajavahemik rahastamisvahenditega seotud eelarveliste kulukohustuste võtmise ja konkreetsete projektide jaoks omakapitali või võla vormis juriidiliste kohustuste võtmise vahel, kui nimetatud ajavahemik on pikem kui kolm aastat ▌;

g) tulu ja tagasimaksed artikli 209 lõike 3 alusel, ***eraldi esitatuna***, sealhulgas hinnang nende kasutamisele;

h) omakapitaliinvesteeringute väärtus võrreldes eelnevate aastatega;

i) riskide ja kohustuste katteks ettenähtud eraldiste kogusumma ning teave liidu finantsriski***, sealhulgas tingimuslike kohustuste*** kohta;

j) varade väärtuse langus ning realiseeritud tagatised nii eelneva aasta kohta kui ka kumulatiivselt;

k) rahastamisvahendi tulemusnäitajad, sealhulgas tehtud investeeringud, oodatav ja saavutatud finantsvõimendus ***ning mitmekordistav mõju ning samuti kaasatud erakapitali summa***;

l) ühises eraldisfondis ettenähtud vahendid ja asjakohasel juhul usalduskonto saldo.

Esimeses lõigus osutatud töödokumendis on esitatud ka ülevaade halduskuludest, mis tulenevad haldustasudest ja muudest rahastamisvahendite haldamiseks makstud finants- või tegevuskuludest kokku ning haldavate poolte ja rahastamisvahendite kaupa.

Komisjon esitab iga-aastase eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames põhjendused esimese lõigu punktis f osutatud ajavahemiku kohta ja vajaduse korral tegevuskava ajavahemiku vähendamiseks.

Esimeses lõigus osutatud töödokumendis esitatakse iga rahastamisvahendit käsitlev teave kokkuvõtlikult selge ja ülevaatliku tabeli kujul.

5. Kui ***liit*** on andnud eelarvelise tagatise, lisab ***komisjon*** eelarveprojektile töödokumendi, milles esitatakse iga eelarvelise tagatise ja ühise eraldisfondi kohta järgmine teave:

   a) viide eelarvelisele tagatisele ja selle alusaktile, lisades eelarvelise tagatise üldkirjelduse ning teabe tagatisest eelarvele tuleneva mõju***, tagatise kestuse*** ja liidu panuse lisaväärtuse kohta;

b) eelarvelise tagatise vastaspooled, sealhulgas artikli 155 lõike 2 kohaldamisega seotud mis tahes küsimused;

c) ***eelarvelise tagatise*** panus eelarvelise tagatise eesmärkide saavutamisse, mõõdetuna kehtestatud näitajate alusel, hõlmates asjakohasel juhul geograafilist hajutamist ja erasektori ressursside kaasamist;

d) teave eelarvelise tagatisega kaetud tehingute kohta koondatult sektorite, riikide ja vahendite kaupa, sealhulgas kui see on asjakohane, portfellide ja muude liidu meetmetega kombineeritud toetuste kaupa;

e) toetusesaajatele üle kantud summa ning eelarvelise tagatisega kaetud projektide saavutatud finantsvõimenduse hindamine;

f) teave eelarvelise tagatise realiseerimiste, kahjumi, tulu, tagasinõutud summade ja mis tahes muude saadud maksete kohta***, mis on koondatud samadel alustel nagu on osutatud punktis d***;

g) teave ühise ***eraldis***fondi finantsjuhtimise, tulemusnäitajate ja riski kohta ***eelneva*** kalendriaasta lõpus;

h) ühise ***eraldis***fondi tegelik eraldiste määr ja, kui see on asjakohane, järgnevad toimingud vastavalt artikli 213 lõikele 4;

i) ühise eraldisfondi finantsvood ***eelneval*** kalendriaastal ning olulised tehingud ja mis tahes asjakohane teave liidu finantsriskipositsiooni kohta;

j) artikli 210 lõike 3 kohaselt selliste ***eelarvest*** kaetavate tingimuslike kohustuste jätkusuutlikkuse hindamine, mis tulenevad rahastamisvahenditest või eelarvelistest tagatistest või finantsabist.

6. Kui komisjon kasutab liidu ***välistegevuse*** usaldusfonde, lisab ta eelarveprojektile ***üksikasjaliku*** töödokumendi ***nendest*** usaldusfondidest toetatavate meetmete kohta***, sealhulgas järgmise kohta:***

a) usaldusfondi haldamine, sisaldades muuhulgas teavet usaldusfondi vahendeid haldavate üksustega kokku lepitud seirekorra kohta;

b) halduskulud;

c) liiduvälistelt rahastajatelt saadud rahaline toetus;

d) esialgne hinnang usaldusfondi tulemustele, võttes aluseks artikli 234 lõikes 3 sätestatud tingimused;

e) selle kirjeldus, kuidas usaldusfondi tegevus on aidanud kaasa selle eesmärkide saavutamisele, mis on sätestatud alusaktis vahendi kohta, millest anti usaldusfondile liidu rahalist toetust.

7. Komisjon lisab eelarveprojektile nende otsuste loetelu, millega on määratud trahv konkurentsiõiguse valdkonnas, ja iga määratud trahvi summa koos teabega selle kohta, kas trahv on lõplikult jõustunud või kas see on vaidlustatud või on seda veel võimalik vaidlustada Euroopa Liidu Kohtus, ning võimaluse korral teabe iga trahvi lõpliku jõustumise kuupäeva kohta.

8. Komisjon lisab eelarveprojektile töödokumendi, milles esitatakse iga sihtotstarbelise sise- või välistulu laekumist kajastava eelarverea kohta järgmine teave:

a) asjaomase saadaoleva tulu prognoositav summa;

b) asjaomase eelnevatest aastatest ülekantava tulu prognoositav summa.

9. Komisjon lisab eelarveprojektile ka kõik täiendavad töödokumendid, ***mida Euroopa Parlament ja nõukogu tema arvates vajavad*** eelarvetaotluste hindamiseks.

10. Kooskõlas nõukogu otsuse 2010/427/EL[41] artikli 8 lõikega 5 ▌ edastab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule koos eelarveprojektiga töödokumendi, milles esitatakse ülevaatlikult:

a) kõik liidu välistegevusega, sealhulgas ÜVJP ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika ülesannetega seotud haldus- ja tegevuskulud, mida rahastatakse eelarvest;

b) Euroopa välisteenistuse eelneva eelarveaasta halduskulude kogusumma, jaotatuna iga liidu delegatsiooni kantud kulude ja Euroopa välisteenistuse keskasutuse kulude lõikes; ning tegevuskulud, jaotatuna geograafiliste piirkondade (regioonid, riigid), teemavaldkondade, liidu delegatsioonide ja missioonide lõikes.

11. Peale selle sisaldab lõikes ***10*** osutatud töödokument järgmist:

a) ametikohtade arv iga kategooria iga palgaastme kohta ning alaliste ja ajutiste ametikohtade, kaasa arvatud lepinguliste ja kohalike töötajate arv, mis on assigneeringute piires lubatud igas liidu delegatsioonis ja Euroopa välisteenistuse keskasutuses;

[41] Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

b) ametikohtade arvu suurenemine või vähenemine Euroopa välisteenistuse keskasutuses ning kõigis liidu delegatsioonides palgaastmete ja kategooriate kaupa ***eelneva eelarveaastaga võrreldes*** ▌;

c) eelarveaastaks ja eelnevaks eelarveaastaks kinnitatud ametikohtade arv, samuti nende ametikohtade arv, mida täidavad liikmesriikide lähetatud diplomaadid ning liidu ametnikud;

d) üksikasjalik ülevaade liidu delegatsioonide kogu töötajaskonnast eelarveprojekti esitamise ajal, kaasa arvatud jaotus geograafiliste piirkondade, sugude, riikide ja missioonide lõikes, näidates ära töökohad ametikohtade loetelus, lepingulised töötajad, kohalikud töötajad ja lähetatud riiklikud eksperdid ning eelarveprojektis kõnealust muud liiki töötajate jaoks taotletud assigneeringud koos asjakohase taotletud assigneeringute alusel prognoositava täistööajale taandatud töötajate arvuga.

Artikkel 42

Eelarveprojekti kirjalik muutmisettepanek

Tuginedes mis tahes uuele teabele, mis ei olnud eelarveprojekti koostamise ajal kättesaadav, võib komisjon omal algatusel või kui mõni teine ***liidu*** institutsioon seda oma eelarvejao puhul taotleb, esitada samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule ühe või mitu eelarveprojekti kirjalik u muutmisettepanekut kuni ELi toimimise lepingu artiklis 314 osutatud lepituskomitee kokkukutsumiseni. Selline kirjalik muutmisettepanek võib sisaldada kirjalikku muutmisettepanekut, millega ajakohastatakse eelkõige põllumajanduskulude eelarvestust.

Artikkel 43

Eelarve vastuvõtmisest tulenevad liikmesriikide kohustused

1. Euroopa Parlamendi president kuulutab eelarve lõplikult vastuvõetuks ELi toimimise lepingu artikli 314 lõikes 9 ja Euratomi asutamislepingu artiklis 106a sätestatud korras.

2. Pärast seda, kui eelarve on kuulutatud lõplikult vastuvõetuks, on iga liikmesriik järgneva eelarveaasta 1. jaanuarist või eelarve lõplikult vastuvõetuks kuulutamise päevast, kui see on pärast 1. jaanuari, kohustatud tegema liidule maksed, mis kuuluvad tasumisele määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 kohaselt.

Artikkel 44

Paranduseelarve projektid

1. Komisjon võib esitada paranduseelarve projekte, mis käsitlevad eelkõige tulusid, järgmistel asjaoludel:

a) selleks et kanda eelarvesse artiklis 18 sätestatud korra kohaselt eelneva eelarveaasta saldo;

b) selleks et muuta ajakohastatud majandusprognooside alusel omavahendite prognoosi;

c) selleks et ajakohastada omavahendite ja muude tulude muudetud prognoose ning vaadata läbi maksete assigneeringute kättesaadavus ja vajadus.

Vältimatute, erandlike ja ettenägematute asjaolude korral***, eelkõige pidades silmas Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõttu***, võib komisjon esitada paranduseelarve projekte, mis käsitlevad eelkõige kulusid.

2. Paranduseelarve koostamise taotlused, mille teevad lõikes 1 osutatud asjaoludel muud ***liidu*** institutsioonid kui komisjon, saadetakse komisjonile.

Enne paranduseelarve projekti esitamist vaatavad komisjon ja teised asjaomased ***liidu*** institutsioonid läbi asjaomaste assigneeringute ümberjaotamise ulatuse, osutades eelkõige assigneeringute võimalikule oodatavale alakasutamisele.

Paranduseelarvete suhtes kohaldatakse artiklit 43. Paranduseelarveid põhjendatakse lähtuvalt eelarvest, milles esitatud eelarvestusi nendega muudetakse.

3. Komisjon esitab paranduseelarve projektid igal eelarveaastal ***1. septembriks*** samaaegselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud erandlikel asjaoludel ***või juhul, kui tegemist on Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmisega, mille korral võib paranduseelarve projekti esitada kogu aasta vältel igal ajal***. Ta võib lisada arvamuse paranduseelarve koostamise taotlustele, mille on esitanud teised ***liidu*** institutsioonid.

4. Paranduseelarve projektidele lisatakse põhjendused ja nende koostamise ajal kättesaadav teave, mis käsitleb eelarve täitmist eelneval ja jooksval eelarveaastal.

Artikkel 45

Eelarvestuste ja eelarveprojektide varane edastamine

Komisjon, Euroopa Parlament ja nõukogu võivad kokku leppida, et teatavad eelarvestuste edastamise ning eelarveprojekti vastuvõtmise ja edastamise tähtpäevad muudetakse varasemaks. Sellise kokkuleppega ei ***tohi*** siiski lühendada ega pikendada ELi toimimise lepingu artikliga 314 ja Euratomi asutamislepingu artikliga 106a nende tekstide läbivaatamiseks ettenähtud aega.

2. PEATÜKK

Eelarve struktuur ja esitusviis

Artikkel 46

Eelarve struktuur

Eelarve koosneb järgmistest osadest:

a) tulude ja kulude koondarvestus;

b) eraldi iga ***liidu*** institutsiooni eelarvejagu, milles on esitatud tulude ja kulude eelarvestus, välja arvatud Euroopa Ülemkogu ja nõukogu vahendid, mis nähakse ette ühes ja samas eelarvejaos.

Artikkel 47

Eelarve liigendus

1. Euroopa Parlament ja nõukogu liigendavad komisjoni tulud ja teiste ***liidu*** institutsioonide tulud ja kulud nende liigi või otstarbe järgi jaotisteks, peatükkideks, artikliteks ja punktideks.

2. Komisjoniga seotud eelarvejao kulude eelarvestus põhineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu vastuvõetud liigendusel ja selles on kulud liigendatud otstarbe järgi.

Iga jaotis vastab teatavale poliitikavaldkonnale ja iga peatükk üldjuhul teatavale programmile või tegevusalale.

Iga jaotis võib sisaldada tegevusassigneeringuid ja haldusassigneeringuid. Jaotises sisalduvad haldusassigneeringud koondatakse ühte peatükki.

Eelarve liigendus vastab sihtotstarbelisuse, ▌ usaldusväärse finantsjuhtimise ***ja läbipaistvuse*** põhimõttele. See loob eelarvemenetluses vajaliku selguse ja läbipaistvuse, hõlbustades asjaomastes õiguslikes alustes kajastatud peamiste eesmärkide kindlakstegemist, võimaldades valikute tegemist poliitiliste prioriteetide järgimiseks ja tehes võimalikuks eelarve tulemusliku ja tõhusa täitmise.

3. Komisjon võib taotleda märke „pro memoria“ lisamist ilma heakskiidetud assigneeringuta kirjele. Selline taotlus kiidetakse heaks artiklis 31 sätestatud menetluse kohaselt.

4. Otstarbe alusel liigendatakse eri jaotiste haldusassigneeringud järgmiselt:

a) ametikohtade loetelus kinnitatud personali kulud***, mis hõlmavad*** nendele kuludele vastavat assigneeringute summat ja ametikohtade arvu ametikohtade loetelus;

b) koosseisuväliste töötajatega seotud ja muud artikli 30 lõike 1 esimese lõigu punktis b nimetatud kulud, mida rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku rubriigist „Haldus“;

c) hoonete kulud ja muud nendega seonduvad kulud, sealhulgas koristus-, hooldus-, rendi-, üüri-, telekommunikatsiooni-, vee-, gaasi- ja elektrikulud;

d) otseselt programmide rakendamisega seotud koosseisuväliste töötajate ja tehnilise abi ***kulud***.

Mitmele jaotisele ühised komisjoni halduskulud esitatakse eraldi koondarvestuses kululiigi järgi liigendatuna.

Artikkel 48

Negatiivsed tulud

1. Eelarve ei sisalda negatiivseid tulusid, välja arvatud juhul, kui see tuleneb hoiuste negatiivsest tasustamisest ***kokku***.

2. Otsuse ***2014/335/EL, Euratom*** alusel makstavad omavahendid on netosummad ja need kajastatakse sellistena eelarves tulude koondarvestuses.

Artikkel 49

Eraldised

1. Igas eelarvejaos võib olla eraldiste jaotis. Assigneeringud kantakse sellesse jaotisse järgmistel juhtudel:

   a) eelarve koostamise ajal puudub asjaomase meetme kohta alusakt;

   b) on põhjendatult alust kahelda assigneeringute piisavuses või võimaluses kasutada asjaomastele eelarveridadele kantud assigneeringuid usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt.

Selle jaotise assigneeringuid võib kasutada alles pärast käesoleva määruse artikli 30 lõike 1 esimese lõigu punkti c ***kohaseid ümberpaigutusi***, kui alusakti vastuvõtmine toimub ELi toimimise lepingu artiklis 294 sätestatud korras, ning muudel juhtudel vastavalt käesoleva määruse artiklis 31 sätestatud korrale.

2. Suurte eelarve täitmise raskuste korral võib komisjon teha eelarveaasta käigus ettepanekuid assigneeringute ümberpaigutamiseks eraldiste jaotisse. Euroopa Parlament ja nõukogu otsustavad need ümberpaigutused artikli 31 kohaselt.

Artikkel 50

Negatiivne reserv

Komisjoniga seotud eelarvejagu võib sisaldada „negatiivset reservi“, mille ülemmääraks on ***200*** 000 000 eurot. See eraldi jaotisse kantav reserv sisaldab ainult maksete assigneeringuid.

Negatiivne reserv võetakse kasutusele enne eelarveaasta lõppu artiklites 30 ja 31 sätestatud korras tehtavate ümberpaigutuste teel.

Artikkel 51

Hädaabireserv ▌

1. Komisjoniga seotud eelarvejagu sisaldab kolmandatele riikidele antava hädaabi reservi ▌ .

2. Lõikes 1 osutatud ***reserv*** võetakse kasutusele enne eelarveaasta lõppu artiklites 30 ja 32 sätestatud korras tehtavate ümberpaigutuste teel.

Artikkel 52

Eelarve esitusviis

1. Eelarves esitatakse: ▌

a) tulude ja kulude koondarvestuses:

i) Euroopa Liidu tulude eelarvestus jooksval eelarveaastal („eelarveaasta n“);

ii) eelneva eelarveaasta tulude eelarvestus ja eelarveaasta n-2 tulud;

iii) eelarveaasta n kulukohustuste ja maksete assigneeringud;

iv) eelneva eelarveaasta kulukohustuste ja maksete assigneeringud;

v) eelarveaastal n-2 võetud kulukohustused ja makstud kulud, kusjuures viimast väljendatakse ka protsendina aasta n eelarvest;

vi) asjakohased selgitused iga alajaotise kohta vastavalt artikli 47 lõikes 1 sätestatule, sealhulgas alusakti viited, kui alusakt on olemas, ja kõik asjakohased selgitused assigneeringute sisu ja eesmärgi kohta;

b) igas jaos tulud ja kulud***, järgides*** punktis a ***sätestatud*** struktuuri;

c) töötajate kohta:

i) iga jao puhul ametikohtade loetelu, milles on palgaastmete kaupa iga kategooria ja talituse kohta esitatud ametikohtade arv ning alaliste ja ajutiste ametikohtade arv, mis on lubatud assigneeringute piires;

ii) ametikohtade loetelu töötajate kohta, kellele makstakse palka otsesteks meetmeteks ettenähtud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringutest, ja ametikohtade loetelu töötajate kohta, kellele makstakse palka kaudseteks meetmeteks ettenähtud teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringutest; ametikohtade loetelu liigendatakse kategooriate ja palgaastmete järgi ning selles eristatakse alalisi ja ajutisi ametikohti, mis on lubatud assigneeringute piires;

iii) ametikohtade loetelu, milles esitatakse iga artiklis 70 osutatud, eelarvest rahalist toetust saava liidu asutuse kohta ametikohtade arv palgaastmete ja kategooriate lõikes. Ametikohtade loeteludes esitatakse eelarveaastaks lubatud ametikohtade arvu kõrval ka eelnevaks eelarveaastaks lubatud ametikohtade arv. Euratomi Tarneagentuuri töötajate arv esitatakse eraldi komisjoni ametikohtade loetelus;

d) finantsabi ja eelarveliste tagatiste kohta:

i) tulude koondarvestuses asjaomastele toimingutele vastavad eelarveread, millel peaksid kajastuma kõik tagasimaksed, mis on saadud algselt kohustused täitmata jätnud vahendite saajatelt. Nimetatud eelarveread varustatakse märkega „pro memoria“ ja asjakohaste selgitustega;

ii) komisjoniga seotud eelarvejaos:

– eelarveread, mis sisaldavad asjaomaste tehingutega seotud eelarvetagatisi. Nimetatud eelarveread kannavad märget „pro memoria“, tingimusel et ei ole tekkinud tegelikku kulu, mis tuleb katta lõplikest eelarvevahenditest;

– selgitused, milles viidatakse alusaktile, kavandatud tehingute mahule ja kestusele ning nendele tehingutele liidu poolt antud finantstagatisele;

iii) komisjoniga seotud eelarvejaole lisatud dokumendis teadmiseks ja nendega seotud riskide kohta:

– pooleliolevad kapitalitehingud ja võlahaldusega seotud toimingud;

– kapitalitehingud ja võlahaldus eelarveaastal n;

e) ilma alusaktita kehtestatavate rahastamisvahendite kohta:

i) asjaomastele toimingutele vastavad eelarveread;

ii) rahastamisvahendite üldine kirjeldus, sealhulgas nende kestus ja eelarvemõju;

iii) kavandatud toimingud, sealhulgas sihtsummad, mis põhinevad eeldataval mitmekordistaval mõjul ja oodataval finantsvõimendusel;

f) ▌ vahendite kohta***, mida haldavad isikud või üksused vastavalt artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktile c***:

i) viide asjaomase programmi alusaktile;

ii) vastavad eelarveread;

iii) meetme üldine kirjeldus, sealhulgas selle kestus ja eelarvemõju;

g) ÜVJP kulude kogusumma, mis on kantud ***ÜVJPd käsitlevasse peatükki, mis koosneb*** spetsiaalsetest artiklitest***, mis*** hõlmavad ÜVJP kulusid ja sisaldavad eraldi eelarveridasid vähemalt suuremate missioonide jaoks.

2. Lisaks lõikes 1 osutatud dokumentidele võivad Euroopa Parlament ja nõukogu lisada eelarvele ka muid asjakohaseid dokumente.

Artikkel 53

Ametikohtade loetelu käsitlevad sätted

1. Artikli 52 lõike 1 punktis c ***osutatud*** ametikohtade loeteludega kehtestatakse iga ***liidu*** institutsiooni ja asutuse jaoks absoluutne ülempiir. Seda ei tohi ametikohtade täitmisel ületada.

Kui palgaastmed AD 14, AD 15 ja AD 16 välja arvata, võib iga ***liidu*** institutsioon või asutus siiski muuta oma ametikohtade loetelu kuni 10 % ulatuses lubatud ametikohtade arvust järgmistel tingimustel:

a) see ei mõjuta tervele eelarveaastale vastavate personaliassigneeringute mahtu;

b) ametikohtade loeteluga lubatud ametikohtade koguarvu ei ületata;

c) asjaomane ***liidu*** institutsioon või asutus on osalenud komisjoni personalivajaduste läbivaatamisega käivitatud võrdlusanalüüsis teiste institutsioonide ja asutustega.

Kolm nädalat enne teises lõigus osutatud muudatuste tegemist teatab ***liidu*** institutsioon Euroopa Parlamendile ja nõukogule oma vastavast kavatsusest. Kui kas Euroopa Parlament või nõukogu esitab kõnealuse aja jooksul mõjuvaid vastulauseid, ei tee ***liidu*** institutsioon muudatusi ja kohaldatakse artiklis 44 sätestatud korda.

2. Erandina lõike 1 esimesest lõigust võib ametisse nimetava asutuse poolt personalieeskirjade kohaselt heaks kiidetud osaajaliste ametikohtade mõju korvata muude ametissenimetamistega.

3. PEATÜKK

Eelarvedistsipliin

Artikkel 54

Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ***ja otsusega 2014/335/EL, Euratom***

Eelarve peab olema kooskõlas mitmeaastase finantsraamistikuga ***ja otsusega 2014/335/EL, Euratom***.

Artikkel 55

Liidu õigusaktide kooskõla eelarvega

Kui liidu õigusakti rakendamisega ületatakse eelarves kättesaadavaid assigneeringuid, võib sellise õigusakti finantssätteid rakendada üksnes pärast eelarve vastavat muutmist.

IV JAOTIS

EELARVE TÄITMINE

1. PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 56

Eelarve täitmine kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega

1. Komisjon täidab eelarvet nii tulude kui ka kulude osas käesoleva määruse kohaselt, omal vastutusel ja heakskiidetud assigneeringute piires.

2. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, et tagada assigneeringute kasutamine usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt.

Artikkel 57

Teave isikuandmete edastamise kohta auditi eesmärgil

Igas eelarve otsese täitmise raames toimuvas toetuste andmise, hanke- või auhindade andmise menetluses teavitatakse potentsiaalseid toetusesaajaid, taotlejaid, pakkujaid ja osalejaid kooskõlas ▌ määrusega (EÜ) nr 45/2001 sellest, et liidu finantshuvide kaitse eesmärgil võidakse nende isikuandmeid edastada siseauditi talitustele, kontrollikojale või Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ning komisjoni, käesoleva määruse artiklis 69 osutatud rakendusasutuste ja käesoleva määruse artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutuste eelarvevahendite käsutajate vahel.

Artikkel 58

Alusakt ja erandid

1. Liidu meetme jaoks eelarvesse kantud assigneeringuid võib kasutada alles pärast alusakti vastuvõtmist.

2. Erandina lõikest 1 ***ning lõigetes 3, 4 ja 5 sätestatud tingimustel*** võib järgmisi assigneeringuid siiski kasutada alusaktita, tingimusel et meetmed, mille rahastamiseks need on mõeldud, kuuluvad liidu pädevusse:

   a) assigneeringud katseprojektideks, mille eesmärk on kindlaks teha meetme teostatavus ja kasulikkus ▌ **;**

   ▌

b) assigneeringud ettevalmistavateks meetmeteks, mis kuuluvad ELi toimimise lepingu ja Euratomi asutamislepingu kohaldamisalasse ja mis on välja töötatud ettepanekute koostamiseks edaspidiste meetmete vastuvõtmise eesmärgil ▌ ;

▌

c) assigneeringud ettevalmistavateks meetmeteks ELi lepingu V jaotise valdkonnas ▌ ;

▌

d) assigneeringud ühekordseteks või määramata kestusega meetmeteks, mida komisjon võtab ülesannete tõttu, mis tulenevad tema õigustest institutsioonide tasandil vastavalt ELi toimimise lepingule ja Euratomi asutamislepingule, välja arvatud tema seadusandliku algatuse õigusest esitada ettepanekuid, millele on osutatud käesoleva lõike punktis b, ja erivolitustest, mis on talle ELi toimimise lepingu artiklitega 154, 156, 159 ja 160, artikli 168 lõikega 2, artikli 171 lõikega 2 ja artikli 173 lõikega 2, artikli 175 teise lõiguga, artikli 181 lõikega 2, artikliga 190 ja artikli 210 lõikega 2 ja artikli 214 lõikega 6 ning Euratomi asutamislepingu artikliga 70 ja artiklitega 77 kuni 85 otse antud ▌ ;

e) assigneeringud iga ***liidu*** institutsiooni halduslikult iseseisvaks toimimiseks.

3. Lõike 2 punktis a osutatud assigneeringute puhul võib asjaomased kulukohustuste assigneeringud kanda eelarvesse kõige rohkem kaheks järjestikuseks eelarveaastaks. Katseprojektideks ette nähtud assigneeringute kogusumma ei või ületada 40 000 000 eurot eelarveaastas.

4. Lõike 2 punktis b osutatud assigneeringute puhul järgitakse ettevalmistavate meetmete võtmisel ühtset lähenemisviisi ja need võivad olla mitmesuguses vormis. Asjaomased kulukohustuste assigneeringud võib kanda eelarvesse kõige rohkem kolmeks järjestikuseks eelarveaastaks. Asjakohase alusakti vastuvõtmise menetlus tuleb lõpule viia enne kolmanda eelarveaasta lõppu. Nimetatud menetluse käigus võetakse assigneeringute kulukohustustega sidumisel arvesse ettevalmistava meetme eriomaseid jooni, mis on seotud kavandatava tegevuse, taotletavate eesmärkide ja vahendite saajatega. Selle tulemusel ei vasta kulukohustustega seotud assigneeringuteks eraldatud summad lõpliku meetme rahastamiseks kavandatud vahendite summale.

Lõike 2 punktis b osutatud uuteks ettevalmistavateks meetmeteks ette nähtud assigneeringute kogusumma ei või ületada 50 000 000 eurot eelarveaastas ja ettevalmistavate meetmete jaoks tegelikult kulukohustustega seotud assigneeringute kogusumma ei või ületada 100 000 000 eurot.

5. ***Lõike 2 punktis c osutatud assigneeringute puhul on ettevalmistavad meetmed üksnes lühiajalised ja nende eesmärk on määrata kindlaks tingimused liidu meetmete kasutamiseks ÜVJP eesmärkide täitmiseks ja vajalike õigusaktide vastuvõtmiseks.***

Liidu kriisiohjamisoperatsioonide puhul on ettevalmistavate meetmete eesmärk muu hulgas hinnata operatiivvajadusi, võimaldada ressursside esialgset kiirsiirmist või luua kohapeal tingimused operatsiooni alustamiseks. Ettevalmistavad meetmed kiidab heaks nõukogu kõrge esindaja ettepaneku alusel.

Ettevalmistavate meetmete kiire rakendamise tagamiseks teavitab kõrge esindaja Euroopa Parlamenti ja komisjoni võimalikult varakult nõukogu kavatsusest alustada ettevalmistava meetme võtmist ja eelkõige selleks vajalike vahendite hinnangulisest summast. Komisjon võtab kõik vajalikud meetmed, et tagada vahendite kiire väljamaksmine.

Nende meetmete rahastamine, milles nõukogu lepib kokku liidu kriisiohjamisoperatsioonide ettevalmistamiseks vastavalt ELi lepingu V jaotisele, hõlmab täiendavaid kulusid, sealhulgas kõrge riski kindlustust, reisi- ja majutuskulusid ning päevarahasid, mis tulenevad otseselt konkreetse missiooni või muu hulgas liidu institutsioonide personali kaasava meeskonna kohapeale lähetamisest.

Artikkel 59

Eelarve täitmine muude ***liidu*** institutsioonide kui komisjoni poolt

1. Komisjon annab teistele ***liidu*** institutsioonidele vajalikud volitused nende eelarvejagude täitmiseks.

2. ***Liidu institutsioonid võivad oma assigneeringute kasutamise hõlbustamiseks*** sõlmida ***üksteisega talitustevahelisi*** kokkuleppeid, ***milles sätestatakse tingimused, mida kohaldatakse*** teenuste osutamise, toodete ostmise, ehitustööde tegemise või kinnisvaralepingute ▌ ***suhtes***.

   Nimetatud kokkulepped võimaldavad assigneeringute ümberpaigutamist või kokkulepete täitmisega kaasnevate kulude sissenõudmist.

3. Lõikes 2 osutatud talitustevahelises kokkulepetes võivad omavahel kokku leppida ka liidu institutsioonide talitused, liidu asutused, Euroopa ametid, asutused või isikud, kellele on usaldatud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine, ning Euroopa koolide kuratooriumi peasekretäri kantselei. ***Komisjon ja teised liidu institutsioonid esitavad Euroopa Parlamendile ja nõukogule regulaarselt aruandeid teiste liidu institutsioonidega sõlmitud talitustevaheliste kokkulepete kohta.***

Artikkel 60

Eelarve täitmise volituste delegeerimine

1. Komisjon ja kõik teised ***liidu*** institutsioonid võivad oma talituste piires delegeerida eelarve täitmisega seotud volitusi käesolevas määruses ja oma sise-eeskirjades ettenähtud tingimuste kohaselt ja delegeerimisdokumendis sätestatud ulatuses. Selliselt volitatud isikud tegutsevad ainult neile sõnaselgelt antud volituste piires.

2. Lisaks lõikes 1 sätestatule võib komisjon eelarve oma jao tegevusassigneeringutega seotud eelarve täitmise volitused delegeerida ***ka*** liidu delegatsioonide juhtidele ja nende äraoleku ajal toimepidevuse tagamiseks liidu delegatsioonide juhtide asetäitjatele. ***Selline delegeerimine ei piira liidu delegatsioonide juhtide vastutust eelarve täitmise eest. Kui liidu delegatsiooni juht puudub töölt kauem kui neli nädalat, vaatab komisjon eelarve täitmise volituste delegeerimise otsuse üle.*** Kui liidu delegatsioonide juhid ja nende äraoleku ajal nende asetäitjad tegutsevad komisjoni edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatena, kohaldavad nad komisjoni eelarve täitmise nõudeid ning neil on samad ülesanded, kohustused ja samasugune vastutus kui kõigil teistel komisjoni edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatel.

Komisjon võib ***esimeses lõigus osutatud volituste*** delegeerimise tagasi võtta vastavalt enda kehtestatud korrale.

Esimese lõigu kohaldamiseks võtab kõrge esindaja liidu delegatsioonide ja komisjoni talituste vahelise koostöö hõlbustamiseks vajalikud meetmed.

3. Euroopa välisteenistus võib eelarve oma jao haldusassigneeringutega seotud eelarve täitmise volitused erandkorras delegeerida delegatsioonis töötavatele komisjoni töötajatele, kui see on vajalik delegatsioonide haldamise järjepidevuse tagamiseks ***ajal, mil*** Euroopa välisteenistuse pädev eelarvevahendite käsutaja ***ei viibi riigis, kus tema delegatsioon asub***. Erandjuhtudel, kui liidu delegatsioonides töötavad komisjoni töötajad tegutsevad Euroopa välisteenistuse edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatena, kohaldavad nad Euroopa välisteenistuse eelarve täitmise sise-eeskirju ning neil on samad ülesanded, kohustused ja vastutus kui kõigil teistel Euroopa välisteenistuse edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatel.

Euroopa välisteenistus võib ***esimeses lõigus osutatud volituste*** delegeerimise tagasi võtta vastavalt enda kehtestatud korrale.

Artikkel 61

Huvide konflikt

1. ***Finantsjuhtimises osalejad käesoleva*** jaotise 4. peatüki ▌ ***tähenduses*** ja teised isikud***, sealhulgas kõigi tasandite siseriiklikud ametiasutused***, kes on seotud otsese, kaudse või jagatud eelarve ***täitmisega*** ▌, sealhulgas seda ettevalmistavate toimingutega, ning eelarve auditeerimise või kontrolliga, ei astu samme, mille tagajärjel võivad nende oma huvid sattuda vastuollu liidu huvidega. Nad võtavad ka sobivaid meetmeid, et hoida ära huvide konflikti tekkimine oma ametikohast tulenevate ülesannete täitmisel ja lahendada olukorrad, mida võib objektiivselt pidada huvide konfliktiks.

2. Liikmesriigi asutuse töötajaga seotud huvide konflikti ohu korral suunab asjaomane isik asja oma otsesele ülemusele. Kui selline oht esineb personalieeskirjadega hõlmatud töötate puhul, suunab asjaomane isik asja volitatud eelarvevahendite käsutajale. Asjaomane otsene ülemus või volitatud eelarvevahendite käsutaja kinnitab kirjalikult huvide konflikti tuvastamist. Kui leitakse, et esineb huvide konflikti oht, tagab ametisse nimetav asutus või vastav liikmesriigi ametiasutus, et asjaomane isik lõpetab selles asjas igasuguse tegevuse. Asjaomane volitatud eelarvevahendite käsutaja või asjaomane liikmesriigi ametiasutus tagab, et igasugune edasine tegevus toimub kooskõlas kohaldatava õigusega.

3. Lõike 1 kohaldamisel mõistetakse huvide konfliktina olukorda, kui lõikes 1 osutatud finantsjuhtimises osaleja või muu isiku ülesannete erapooletut ja objektiivset täitmist ohustavad perekonna-, emotsionaalsete, poliitiliste või rahvuslike sidemete või majanduslike huvidega seotud põhjused või mis tahes muud põhjused, mis tulenevad otsestest või kaudsetest isiklikest huvidest.

I

2. PEATÜKK

Eelarve täitmise viisid

Artikkel 62

Eelarve täitmise viisid

1. Komisjon täidab eelarvet järgmistel viisidel:

a) ***kooskõlas artiklitega 125–153*** otse („otsene eelarve täitmine“) oma talituste kaudu, sealhulgas liidu delegatsioonides töötava komisjoni personali kaudu vastavate delegatsioonide juhtide järelevalve all kooskõlas artikli 60 lõikega 2 või artiklis 69 osutatud rakendusasutuste kaudu;

b) koostöös liikmesriikidega („jagatud eelarve täitmine“)***, nagu on sätestatud artiklis 63 ja artiklites 125–129***;

c) ***kooskõlas artiklitega 125–149 ja 154–159*** kaudselt („kaudne eelarve täitmine“), kui see on ette nähtud alusaktis või artikli 58 lõike 2 ▌ punktides a–d osutatud juhtudel, ***usaldades eelarve täitmise ülesanded***:

i) ***kolmandatele*** riikide***le*** või nende määratud ***asutustele***;

ii) rahvusvaheliste***le organisatsioonidele*** artikli 156 ***tähenduses*** või nende ***allasutustele***;

iii) Euroopa Investeerimispanga***le*** („EIP“) või Euroopa Investeerimisfondi***le*** („EIF“) ***või mõlemale, kui nad toimivad grupina*** („EIP grupp“);

iv) artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutuste***le***;

v) avalik-õiguslike***le*** asutuste***le, sealhulgas liikmesriikide organisatsioonidele***;

vi) avalikke teenuseid osutavate***le*** eraõiguslikele kehamitele, ***sealhulgas liikmesriikide organisatsioonidele*** niivõrd, kuivõrd neile on antud piisavad finantstagatised;

vii) liikmesriigi eraõiguslikele kehamitele, kellele on usaldatud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kes esitavad piisavad finantstagatised;

viii) asutuste***le*** või isikute***le***, kellele on usaldatud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjakohases alusaktis.

Esimese lõigu punkti c alapunkti vi puhul võib finantstagatiste summa kindlaks määrata asjakohases alusaktis ja see võib piirduda asjaomasele asutusele antava liidu rahalise toetuse maksimumsummaga. Kui tagatise andjaid on mitu, täpsustatakse tagatistega kaetava koguvastutuse summa jaotus rahalist toetust käsitlevas lepingus, millega võidakse ette näha, et iga tagatise andja vastutus on proportsionaalne tema osamaksega.

2. Otsese eelarve täitmise puhul võib komisjon kasutada VII, VIII, IX, X ja XII jaotises osutatud vahendeid.

Jagatud eelarve täitmise puhul on eelarve täitmise vahendid sätestatud valdkondlikes normides.

Kaudse eelarve täitmise puhul kohaldab komisjon VI jaotist ning rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste puhul VI ja X jaotist. Eelarvet täitvad üksused kohaldavad asjaomase rahalist toetust käsitleva lepinguga kindlaks määratud eelarve täitmise vahendeid.

3. Eelarve täitmise eest vastutab ELi toimimise lepingu artikli 317 kohaselt komisjon ning ta ei tohi seda ülesannet delegeerida kolmandatele isikutele, kui ülesandega kaasneb ulatuslik kaalutlusõigus, mis tähendaks poliitiliste valikute tegemist.

Komisjon ei tohi anda kolmandatele isikutele käesoleva määruse VII jaotise kohaste lepingute kaudu täitmiseks ülesandeid, mis hõlmavad avaliku võimu teostamist või kaalutlusõigust.

Artikkel 63

Jagatud eelarve täitmine

1. Kui ▌ ***komisjon täidab eelarvet*** jagatult, ***delegeeritakse eelarve täitmisega seotud ülesanded liikmesriikidele. Liidu vahendite haldamisel*** järgivad komisjon ja liikmesriigid usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet ning tagavad liidu meetme nähtavuse. Sel eesmärgil täidavad komisjon ja liikmesriigid oma vastavat kontrolli- ja auditeerimiskohustust ning võtavad endale sellest tuleneva käesolevas määruses sätestatud vastutuse. Valdkondlikes normides tuleb kehtestada täiendavad sätted.

2. ***Eelarve täitmisega seotud ülesandeid täites*** võtavad liikmesriigid kõik liidu finantshuvide kaitsmiseks vajalikud meetmed, sealhulgas seadusandlikud, regulatiivsed ja haldusmeetmed, eelkõige:

   a) tagavad, et eelarvest rahastatavad meetmed viiakse ellu korrektselt ja tulemuslikult ning kohaldatavate valdkondlike normide kohaselt;

b) ▌ määravad ▌ lõike 3 kohaselt asutused, kes vastutavad liidu vahendite haldamise ja kontrolli eest, ning teostavad nende asutuste üle järelevalvet;

c) ennetavad, tuvastavad ja korrigeerivad õigusnormide eiramise ja pettuse juhte***;***

d) teevad kooskõlas käesoleva määruse ja valdkondlike normidega koostööd komisjoni, OLAFi ja kontrollikojaga ning kui liikmesriigid osalevad nõukogu määruse (EL) 2017/1939[42] kohases tõhustatud koostöös, siis Euroopa Prokuratuuriga.

Liidu finantshuvide kaitsmiseks teostavad liikmesriigid, järgides ***seejuures*** proportsionaalsuse põhimõtet, käesolevat artiklit ja asjaomaseid valdkondlikke norme, tehingute representatiivsete ja/või riskipõhiste valimite üle eel- ja järelkontrolle, sealhulgas vajaduse korral kohapealseid kontrolle. Nad nõuavad tagasi ka alusetult makstud summad ja algatavad kohtumenetlusi, kui see on sellega seoses vajalik.

Liikmesriigid rakendavad vahendite saajate suhtes tõhusaid, hoiatavaid ja proportsionaalseid rahalisi karistusi, kui need on ette nähtud valdkondlikes normides ***või*** liikmesriikide õigusaktide erisätetes.

---

42 Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

Komisjon teostab oma riskianalüüsi raames ja valdkondlike normide kohaselt järelevalvet liikmesriikides kehtestatud juhtimis- ja kontrollisüsteemide üle. Komisjon järgib oma auditeerimistöös proportsionaalsuse põhimõtet ja võtab arvesse valdkondlike normide kohaselt hinnatud riski taset.

3. Liikmesriigid määravad asjakohasel tasemel ning kooskõlas valdkondlikes normides sätestatud kriteeriumide ja korraga asutused, kes vastutavad liidu vahendite haldamise ja kontrolli eest. Need asutused võivad täita ka liidu vahendite haldamisega mitteseotud ülesandeid ja usaldada oma teatavaid ülesandeid teistele asutustele ▌.

Asutuste määramise kohta otsuse tegemisel võivad liikmesriigid lähtuda sellest, kas juhtimis- ja kontrollisüsteemid on üldjoontes samasugused kui need, mida kasutati eelneval perioodil, ja kas need on toiminud tõhusalt.

Kui auditi- ja kontrollitulemustest selgub, et määratud asutused ei täida enam valdkondlikes normides sätestatud kriteeriume, võtavad liikmesriigid meetmeid, mis on vajalikud, et tagada nende asutuste töös esinevate puuduste kõrvaldamine, sealhulgas nende määramise lõpetamise abil valdkondlike normide kohaselt.

Valdkondlikes normides määratakse kindlaks komisjoni roll käesolevas lõikes sätestatud menetluses.

4. Lõike 3 kohaselt määratud asutused:

a) kehtestavad tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi ja tagavad selle toimimise;

b) kasutavad raamatupidamissüsteemi, mis annab õigeaegselt täpset, täielikku ja usaldusväärset teavet;

c) esitavad ***lõigete 5, 6 ja 7*** kohaselt nõutava teabe;

d) tagavad kooskõlas artikli 38 ***lõigetega*** 2–***6*** tagantjärele avalikustamise.

Isikuandmete töötlemisel järgitakse määrust (EL) 2016/679.

5. Lõike 3 kohaselt määratud asutused esitavad komisjonile järgneva eelarveaasta 15. veebruariks:

a) oma raamatupidamise aastaaruande kulude kohta, mis nad on kandnud valdkondlikes normides kindlaks määratud vaatlusperioodil oma ülesannete täitmise käigus ja mis nad on esitanud komisjonile hüvitamiseks ▌;

▌

b) iga-aastase kokkuvõtte lõplikest auditiaruannetest ja tehtud kontrollidest, sealhulgas süsteemides tuvastatud vigade ja nõrkuste olemuse ja ulatuse analüüsi ning võetud või kavandatud parandusmeetmed.

6. Lõike 5 punktis a osutatud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab eelmakseid ja summasid, mille sissenõudmise menetlus on pooleli või lõpule viidud. Raamatupidamise aastaaruandele lisatakse liidu vahendite haldaja kinnitus selle kohta, et vahendite haldamise eest vastutavate isikute arvates:

a*) *on asjaomane teave nõuetekohaselt esitatud, täielik ja täpne;

b*) *on kulusid kasutatud ettenähtud otstarbel, nagu on kindlaks määratud valdkondlikes normides;

c*) *tagavad kehtestatud kontrollisüsteemid raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse.

7. ***Nimetatud lõike*** punktis a osutatud raamatupidamise aastaaruandele ja punktis b osutatud kokkuvõttele lisatakse sõltumatu auditeerimisasutuse rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardite kohaselt koostatud arvamus. Selles arvamuses märgitakse, kas raamatupidamise aastaaruanne annab õige ja õiglase ülevaate, kas kulud, mille hüvitamist komisjonilt on taotletud, on seaduslikud ja korrektsed, ning kas kehtestatud kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt. Arvamuses märgitakse ka seda, kas audit seab ***lõikes 6*** osutatud liidu vahendite haldaja kinnituses esitatud väited kahtluse alla.

Komisjon võib ***lõikes 5 sätestatud,*** 15. veebruariks seatud tähtaega erandkorras pikendada 1. märtsini, kui asjaomane liikmesriik seda taotleb.

Liikmesriigid võivad ***lõigetes 5 ja 6 ning*** käesolevas lõikes osutatud teabe avalikustada kohasel tasandil.

Peale selle võivad liikmesriigid esitada ***Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile lõigetes 5 ja 6 ning*** käesolevas lõikes osutatud teabe alusel kohasel tasandil allkirjastatud kinnitusi.

8. Selleks et tagada liidu vahendite kasutamine kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega, komisjon:

a) kohaldab menetlusi määratud asutuste raamatupidamise aastaaruannete kontrollimiseks ja heakskiitmiseks, tagades, et raamatupidamise aastaaruanded on täielikud, täpsed ja õiged;

b) arvab liidu rahastatavatest kuludest välja maksed, mis on tehtud kohaldatavat õigust rikkudes;

c) katkestab maksetähtaegade arvestamise või peatab maksed, kui nii on valdkondlikes normides ette nähtud.

Komisjon loobub täielikult või osaliselt maksetähtaegade arvestamise katkestamisest või maksete peatamisest pärast seda, kui liikmesriik on esitanud oma tähelepanekud ja võtnud kõik vajalikud meetmed. Artikli 74 lõikes 9 osutatud iga-aastane tegevusaruanne hõlmab kõiki käesolevast ***lõikest*** tulenevaid kohustusi.

9. Valdkondlikes normides võetakse arvesse Euroopa territoriaalse koostöö programmide vajadusi, eriti seoses liidu vahendite haldaja kinnituse sisu, lõikes 3 sätestatud menetluse ja auditifunktsiooniga.

10. Komisjon koostab nende asutuste registri , kes vastutavad valdkondlike normide alusel eelarve täitmise, sertifitseerimis- ja auditeerimistegevuse eest.

▌

11. ***Liikmesriigid võivad kasutada*** ▌ vahendeid, mis on ***neile*** eraldatud jagatud eelarve täitmise raames, kombineeritult tegevuste ja vahenditega, mida viiakse ellu määruse (EL) 2015/1017 alusel ***asjakohastes valdkondlikes normides sätestatud tingimustel***.

3. PEATÜKK

Euroopa ametid ja liidu asutused

1. JAGU

EUROOPA AMETID

Artikkel 64

Euroopa ametite pädevuse ulatus

1. ***Enne uue Euroopa ameti loomist teeb komisjon tasuvusanalüüsi ja seotud riskide hinnangu ning teavitab nende tulemustest Euroopa Parlamenti ja nõukogu ning teeb ettepaneku kanda vajalikud assigneeringud komisjoniga seotud eelarvejao lisasse.***

2. Oma pädevuse piires teevad Euroopa ametid järgmist:

   a) täidavad kohustuslikke ülesandeid, mis on sätestatud nende asutamisaktis või muudes liidu õigusaktides;

b) võivad ***vastavalt artiklile 66*** täita mittekohustuslikke ülesandeid, milleks neil on juhtkonna heakskiit, võttes arvesse kulusid ja tulusid ning seotud riske kaasatud kolmandate isikute jaoks. ▌

3. Käesolevat jagu, välja arvatud käesoleva artikli lõiget 4, artiklit 66 ja artikli 67 lõikeid 1, 2 ja 3, kohaldatakse OLAFi tegevuse suhtes.

4. Komisjoni siseaudiitor täidab kõiki käesoleva jaotise 8. peatükis sätestatud kohustusi.

Artikkel 65

Euroopa ametite assigneeringud

1. Iga Euroopa ameti kohustuslike ülesannete täitmise tarvis heakskiidetud assigneeringud kantakse eraldi eelarvereale komisjoni eelarvejaos ja esitatakse üksikasjalikult selle eelarvejao lisas.

Esimeses lõigus osutatud lisa esitatakse tulude ja kulude eelarvestusena, mis on liigendatud samamoodi kui eelarvejaod.

Sellesse lisasse kantud assigneeringutest:

a) kaetakse iga Euroopa ameti kõik rahalised vajadused, mis tal tekivad selliste kohustuslike ülesannete täitmisel, mis on ette nähtud asutamisaktis või muudes liidu õigusaktides;

b) võib katta Euroopa ameti rahalised vajadused, mis tal tekivad selliste ülesannete täitmisel, mida nõuavad liidu institutsioonid, liidu asutused, ***muud*** Euroopa ametid ja asutused, mis on loodud aluslepingutega või nende alusel, ja mis on heaks kiidetud ameti asutamisaktis.

2. Komisjon delegeerib iga Euroopa ameti jaoks lisasse kantud assigneeringute osas eelarvevahendite käsutaja volitused asjaomase Euroopa ameti direktorile artikli 73 kohaselt.

3. Iga Euroopa ameti ametikohtade loetelu lisatakse komisjoni omale.

4. Iga Euroopa ameti direktor otsustab lõikes 1 osutatud lisa piires tehtavad ümberpaigutused. Komisjon teatab sellistest ümberpaigutustest Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Artikkel 66

Mittekohustuslikud ülesanded

1. Artikli 64 lõike 2 punktis b osutatud mittekohustuslike ülesannete täitmiseks võib Euroopa amet:

a) saada liidu institutsioonidelt, liidu asutustelt või muudelt Euroopa ametitelt oma direktorile volitused koos eelarvevahendite käsutaja volitustega assigneeringute osas, mis on kantud liidu institutsiooni, liidu asutuse või muu Euroopa ameti eelarvejakku ▌;

b) sõlmida ajutisi talitustevahelisi kokkuleppeid ***liidu institutsioonide, liidu asutuste, muude Euroopa ametite või kolmandate isikutega***.

2. Lõike 1 punktis a osutatud juhtudel kehtestavad liidu institutsioonid, liidu asutused ja Euroopa ametid volituste delegeerimise piirid ja tingimused. Sellises volituste delegeerimises, eelkõige delegeerimise tingimustes ja korras, lepitakse kokku kooskõlas Euroopa ameti asutamisaktiga.

3. Lõike 1 punktis b osutatud juhtudel võtab Euroopa ameti direktor kooskõlas ameti asutamisaktiga vastu erisätted, millega reguleeritakse ülesannete täitmist, tekkinud kulude sissenõudmist ja vastavat raamatupidamisarvestust. Euroopa amet teeb sellise raamatupidamisarvestuse tulemuse teatavaks asjaomastele liidu institutsioonidele, liidu asutustele või muudele Euroopa ametitele.

Artikkel 67

Euroopa ametite raamatupidamisarvestus

1. Iga Euroopa amet peab oma kulude kohta raamatupidamisarvestust, mille alusel saab kindlaks teha nende teenuste osakaalu, mis ta on igale ***liidu*** institutsioonile, liidu asutusele või muule Euroopa ametile osutanud. Asjaomase Euroopa ameti direktor võtab raamatupidamisarvestuse põhimõtted vastu pärast juhtkonnalt heakskiidu saamist.

2. Selgitustes eraldi eelarverea kohta, kuhu on kantud kõik iga sellise Euroopa ameti assigneeringud, kellele on delegeeritud eelarvevahendite käsutaja volitused artikli 66 ***lõike 1*** punkti a kohaselt, esitatakse eelarvestus nende teenuste maksumuse kohta, mida kõnealune amet osutab igale liidu institutsioonile, liidu asutusele ja muudele asjaomastele Euroopa ametitele. Eelarvestus põhineb käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud raamatupidamisarvestusel.

3. Iga Euroopa amet, kellele on artikli 66 ***lõike 1*** punkti a kohaselt delegeeritud eelarvevahendite käsutaja volitused, teavitab liidu institutsioone, liidu asutusi ja muid asjaomaseid Euroopa ameteid käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud raamatupidamisarvestuse tulemustest.

4. Iga Euroopa ameti ***raamatupidamisarvestus*** moodusta***b*** artikli 241 kohaselt liidu raamatupidamise aastaaruande lahutamatu osa.

5. Komisjoni peaarvepidaja võib asjaomase ameti juhtkonna ettepanekul delegeerida selle ***Euroopa*** ameti töötajale mõned ▌ ***peaarvepidaja*** ülesanded, mis on seotud tulude kogumisega ja kulude maksmisega otse ***asjaomase*** Euroopa ameti poolt.

6. Euroopa ameti rahavajaduste rahuldamiseks võib komisjon ameti juhtkonna ettepanekul avada ameti nimel panga- või postižiirokontosid. ***Asjaomane*** Euroopa amet ja komisjon võrdlevad omavahel aastalõpu kassajääki ja korrigeerivad seda iga eelarveaasta lõpus.

2. JAGU

AGENTUURID JA LIIDU ASUTUSED

Artikkel 68

Kohaldamine Euratomi Tarneagentuuri suhtes

Käesolevat määrust kohaldatakse Euratomi Tarneagentuuri eelarve täitmise suhtes.

Artikkel 69

Rakendusasutused

1. Komisjon võib delegeerida rakendusasutustele volitused liidu programmi või projekti, sealhulgas katseprojektide ja ettevalmistavate meetmete täielikuks või osaliseks rakendamiseks ning halduskulude haldamiseks komisjoni nimel ja vastutusel kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 58/2003[43]. Rakendusasutused asutatakse komisjoni otsusega ja nad on liidu õiguse järgi juriidilised isikud. Nad saavad igal aastal rahalist toetust.

[43] Nõukogu 19. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded (EÜT L 11, 16.1.2003, lk 1).

2. Rakendusasutuste direktorid tegutsevad volitatud eelarvevahendite käsutajatena selliste tegevusassigneeringute kasutamisel, mis on seotud liidu programmidega, mida nad juhivad täies ulatuses või osaliselt.

3. Rakendusasutuse juhatus võib komisjoniga kokku leppida, et komisjoni peaarvepidaja tegutseb ka ***asjaomase*** rakendusasutuse peaarvepidajana. Juhatus võib samuti usaldada komisjoni peaarvepidajale osa ***asjaomase*** rakendusasutuse peaarvepidaja ülesannetest, võttes arvesse kulutõhususe kaalutlusi. Mõlemal juhul ***nähakse*** ette ***huvide konflikti vältimiseks vajalik kord***.

Artikkel 70

ELi toimimise lepingu ja Euratomi asutamislepingu alusel asutatud asutused

1. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 269 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada ***käesolevat määrust*** raamfinantsmäärusega ELi toimimise lepingu ja Euratomi asutamislepingu alusel asutatud asutuste puhul, kellel on juriidilise isiku staatus ja kes saavad eelarvest rahalist toetust.

2. Raamfinantsmäärus põhineb käesolevas määruses sätestatud nõuetel ja põhimõtetel***, võttes arvesse lõikes 1 osutatud asutuste eripära***.

3. ***Lõikes 1 osutatud*** asutuste finantsreeglid ei tohi lahkneda raamfinantsmäärusest, välja arvatud juhul, kui nende eripära seda nõuab ja kui komisjon annab selleks eelnevalt nõusoleku.

4. Heakskiidu lõikes 1 osutatud asutuste eelarvete täitmisele annab nõukogu soovituse põhjal Euroopa Parlament. Lõikes 1 osutatud asutused teevad täielikku koostööd eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses osalevate ***liidu*** institutsioonidega ning annavad vajaduse korral mis tahes vajalikku täiendavat teavet, sealhulgas asjakohaste talituste koosolekutel osalemise kaudu.

5. Komisjoni siseaudiitoril on lõikes 1 osutatud asutuste suhtes samad volitused kui komisjoni suhtes.

6. Sõltumatu välisaudiitor kontrollib enne seda, kui iga käesoleva artikli lõikes 1 osutatud asutuse raamatupidamise aastaaruanne konsolideeritakse komisjoni lõplikusse raamatupidamise aastaaruandesse, kas kõnealuse asutuse tulud, kulud ja finantsseisund on selle asutuse raamatupidamise aastaaruandes nõuetekohaselt kajastatud. Kui ▌ ***asjakohases*** alusaktis ei ole sätestatud teisiti, koostab kontrollikoda kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 287 lõikega 1 iga-aastase eriaruande iga asutuse kohta. Nimetatud aruande koostamisel arvestab kontrollikoda sõltumatu välisaudiitori auditit ja meetmeid, mida on võetud audiitori järeldustele reageerimiseks.

7. Lõikes 6 osutatud sõltumatute välisauditite kõigi aspektide, sealhulgas audiitori järelduste eest vastutab täielikult kontrollikoda.

Artikkel 71

Avaliku ja erasektori partnerlusel põhinevad asutused

Asutused, millel on juriidilise isiku staatus ***ja*** mis on asutatud alusaktiga ning millele on usaldatud avaliku ja erasektori partnerluse elluviimine, võtavad vastu oma finantsreeglid.

Kõnealused reeglid peavad sisaldama liidu vahendite usaldusväärse finantsjuhtimise tagamise põhimõtteid.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 269 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada ***käesolevat määrust*** avaliku aj erasektori partnerlusel põhinevate asutuste näidisfinantsmäärusega, milles sätestatakse liidu vahendite usaldusväärse haldamise tagamiseks vajalikud põhimõtted, mis põhinevad artiklil 154.

Avaliku ja erasektori partnerlusel põhineva asutuse finantsreeglid ei tohi lahkneda avaliku ja erasektori partnerlusel põhinevate asutuste näidisfinantsmäärusest, välja arvatud juhul, kui asutuse eripära seda nõuab ja kui komisjon annab selleks eelnevalt nõusoleku.

Avaliku ja erasektori partnerlusel põhinevate asutuste suhtes kohaldatakse artikli 70 lõikeid ***4–7***.

4. PEATÜKK
Finantsjuhtimises osalejad

1. JAGU
ÜLESANNETE LAHUSUSE PÕHIMÕTE

Artikkel 72
Ülesannete lahusus

1. Eelarvevahendite käsutaja ja peaarvepidaja ülesanded seisavad üksteisest lahus ja need on üksteist välistavad.

2. Iga ***liidu*** institutsioon annab igale finantsjuhtimises osalejale tema ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid ja ametijuhendi, milles on üksikasjalikult kirjeldatud tema ülesandeid, õigusi ja kohustusi.

2. JAGU
EELARVEVAHENDITE KÄSUTAJA

Artikkel 73
Eelarvevahendite käsutaja

1. Iga ***liidu*** institutsioon täidab eelarvevahendite käsutaja ülesandeid.

2. Käesolevas jaotises ***tähendab*** „töötajad“ isiku***id***, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju.

3. Iga ***liidu*** institutsioon volitab oma töökorras ettenähtud tingimuste kohaselt asjakohase tasandi töötajaid täitma eelarvevahendite käsutaja ülesandeid. Institutsioon märgib oma asutusesiseses halduseeskirjas ära töötajad, kellele ta asjaomased ülesanded delegeerib, delegeeritavate volituste ulatuse ja selle, kas volitatud isikutel on lubatud volitusi omakorda edasi delegeerida.

4. Eelarvevahendite käsutaja volitusi delegeeritakse või delegeeritud volitusi delegeeritakse edasi üksnes töötajatele.

5. Vastutav eelarvevahendite käsutaja ***tegutseb*** delegeerimisdokumendis või edasidelegeerimisdokumendis sätestatud piirides. Teatavate eelarve täitmiseks ning finants- ja haldusteabe koostamiseks vajalike toimingute tegemisel võivad vastutavat eelarvevahendite käsutajat abistada üks või mitu töötajat vastutava eelarvevahendite käsutaja vastutusel.

6. Iga ***liidu*** institutsioon ja artiklis 70 osutatud liidu asutus teavitab Euroopa Parlamenti, nõukogu, kontrollikoda ja komisjoni peaarvepidajat kahe nädala jooksul volitatud eelarvevahendite käsutajate, siseaudiitorite ja peaarvepidajate ametisse nimetamisest ja ametikohustuste lõppemisest ning kõigist finantsküsimusi reguleerivatest sise-eeskirjadest, mille ta on vastu võtnud.

7. Iga ***liidu*** institutsioon teavitab kontrollikoda delegeerimisotsustest ning ***artiklite*** 79 ja 88 kohastest avansikontode haldajate ametisse nimetamisest.

Artikkel 74

Eelarvevahendite käsutaja volitused ja ülesanded

1. Igas ***asjaomases liidu*** institutsioonis vastutab eelarvevahendite käsutaja tulude ja kulude ***haldamise eest kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, sealhulgas tagades aruandluse tulemuste kohta,*** ning selle tagamise eest, et seaduslikkuse ja korrektsuse ning vahendite saajate võrdse kohtlemise nõuded oleksid täidetud.

2. Käesoleva artikli lõike 1 kohaldamisel kehtestab volitatud eelarvevahendite käsutaja kooskõlas artikliga 36 ja ***liidu*** institutsiooni vastuvõetud miinimumnõuetega oma ülesannete täitmiseks sobiva organisatsioonilise struktuuri ja sisekontrollisüsteemi, võttes nõuetekohaselt arvesse juhtimiskeskkonna ja rahastatavate meetmete laadist tingitud riske. Kõnealuse struktuuri ja süsteemide kehtestamist peab toetama igakülgne riskianalüüs, milles võetakse arvesse struktuuri ja süsteemide kulutõhusust ***ning tulemuslikkuse kaalutlusi***.

3. Kulude haldamisel võtab vastutav eelarvevahendite käsutaja eelarvelisi kulukohustusi ja juriidilisi kohustusi, tõendab kulusid ja kinnitab makseid ning valmistab ette assigneeringute kasutamist.

4. Tulude ***haldamiseks koostab vastutav eelarvevahendite käsutaja*** saada olevate summade eelarvestuse, ***määrab kindlaks*** sissenõutavad ***nõuded*** ja ***väljastab*** sissenõudekorraldused. Vajaduse korral ***loobub vastutav eelarvevahendite käsutaja*** kindlaksmääratud nõuetest ▌.

5. ***Vigade ja õigusnormide eiramise ennetamiseks enne toimingute heakskiitmist ning eesmärkide saavutamata jätmise riskide leevendamiseks tehakse iga*** toimingu suhtes vähemalt eelkontroll, mis on seotud toimingu tegevuslike ja finantsaspektidega, tuginedes mitmeaastasele kontrollistrateegiale, milles võetakse arvesse riske. ▌

Eelkontrollide sageduse ja põhjalikkuse määrab kindlaks vastutav eelarvevahendite käsutaja ***oma riskianalüüsi alusel***, võttes arvesse nii varasemate kontrollide tulemusi kui ka riskidel põhinevaid ja kulutõhususe kaalutlusi. Kahtluse korral taotleb asjaomase toimingu valideerimise eest vastutav eelarvevahendite käsutaja ***eelkontrolli raames*** lisateavet või korraldab kohapealse kontrolli, et saada ▌ piisav kindlus.

Iga toimingu puhul peab toimingut kontrolliv töötaja olema toimingu algatanud töötajast erinev isik. Toimingut kontrolliv töötaja ei tohi olla toimingu algatanud töötaja alluv.

6. Volitatud eelarvevahendite käsutaja võib sisse seada järelkontrollid, et tuvastada ja kõrvaldada pärast toimingute heakskiitmist nendega seotud vead ja õigusnormide eiramised. Kõnealuseid kontrolle võib olenevalt riskidest korraldada pisteliselt ja nendes võetakse arvesse varasemate kontrollide tulemusi ning kulutõhususe ***ja tulemuslikkuse*** kaalutlusi.

Järelkontrolli teevad eelkontrolli eest vastutavatest töötajatest erinevad töötajad. Järelkontrollide eest vastutavad töötajad ei tohi olla eelkontrollide eest vastutavate töötajate alluvad.

▌ ***Toetusesaajate auditeerimise reeglid ja kord, sealhulgas ajakava,*** peavad ▌ olema selged, ühtsed ja läbipaistvad ning ▌ ***need tehakse toetusesaajatele kättesaadavaks toetuslepingu allkirjastamisel***.

7. Vastutavatel eelarvevahendite käsutajatel ja eelarve täitmise eest vastutavatel töötajatel peavad olema vajalikud kutseoskused.

Igas ***liidu*** institutsioonis tagab volitatud eelarvevahendite käsutaja, et:

a) edasivolitatud eelarvevahendite käsutajad ja nende töötajad saavad regulaarselt ajakohastatud ja asjakohast teavet ***ja koolitust*** kontrollinõuete ning sel eesmärgil kasutatavate asjaomaste meetodite ja toimimisviiside kohta;

b) vajaduse korral võetakse meetmeid, et tagada kontrollisüsteemide tulemuslik ja tõhus toimimine kooskõlas lõikega 2.

8. Kui töötaja, kes osaleb finantsjuhtimises ja tehingute kontrollimises, leiab, et otsus, mille kohaldamist või millega nõustumist tema ülemus temalt nõuab, on nõuetevastane või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtete või kutsenõuetega, mida kõnealune töötaja peab täitma, teatab ta sellest oma otsesele ülemusele. Kui kõnealune töötaja teeb seda kirjalikult, vastab otsene ülemus kirjalikult. Otsese ülemuse tegevusetuse korral või juhul, kui otsene ülemus kinnitab algset otsust või juhist ja töötaja leiab, et selline kinnitus ei lahenda tema tõstatatud probleemi mõistlikult, teavitab asjaomane töötaja sellest kirjalikult volitatud eelarvevahendite käsutajat. Kui eelarvevahendite käsutaja ei vasta juhtumi asjaolusid arvestades mõistliku aja jooksul, ent hiljemalt kuu aja jooksul, teatab asjaomane töötaja sellest artiklis 143 osutatud asjakohasele toimkonnale.

Ebaseadusliku tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral, mis võib kahjustada liidu huve, teatab asjaomane töötaja asutustele või organitele, mis on määratud personalieeskirjades ja liidu institutsioonide otsustes, mis käsitlevad pettuse, korruptsiooni ja muu liidu huve kahjustava ebaseadusliku tegevuse tõkestamisega seotud sisejuurdluste tingimusi. Liidu finantsjuhtimist auditeerivate välisaudiitoritega sõlmitavates lepingutes nähakse ette välisaudiitori kohustus teavitada volitatud eelarvevahendite käsutajat mis tahes kahtlustatavast ebaseaduslikust tegevusest, pettusest või korruptsioonist, mis võib kahjustada liidu huve.

9. Volitatud eelarvevahendite käsutaja annab oma vastavale ***liidu*** institutsioonile oma ülesannete täitmisest aru iga-aastase tegevusaruande vormis, mis sisaldab finants- ja haldusteavet, sealhulgas kontrollide tulemusi, ja milles ta kinnitab, et kui määratletud kulu- ja tuluvaldkondadega seotud võimalikes reservatsioonides ei ole täpsustatud teisiti, võib ta piisava kindlusega kinnitada, et:

a) aruandes esitatud teave annab õige ja õiglase ülevaate;

b) aruandes kirjeldatud tegevuse jaoks eraldatud vahendeid on kasutatud ettenähtud eesmärkidel ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega; ***ning***

c) kehtestatud kontrollimenetlus annab piisava kindluse seoses aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsusega.

Iga-aastases tegevusaruandes esitatakse teave teostatud toimingute tulemuste kohta, võrreldes neid strateegilistes kavades kindlaks määratud eesmärkidega ***ja tulemuslikkuse kaalutlustega***, esitatakse toimingutega seotud riskid ning kirjeldatakse volitatud eelarvevahendite käsutaja käsutusse antud vahendite kasutamist ning sisekontrollisüsteemide tulemuslikkust ja tõhusust. Tegevusaruanne hõlmab kontrollidega seotud kulude ja tulude üldist hindamist ja teavet selle kohta, kui suures ulatuses on heakskiidetud tegevuskulud aidanud kaasa liidu strateegiliste eesmärkide saavutamisele ja loonud liidu lisaväärtust. Komisjon koostab eelneva aasta kohta iga-aastaste tegevusaruannete kokkuvõtte.

Eelarvevahendite käsutajate eelarveaasta tegevusaruanded ning, kui see on kohaldatav, liidu institutsioonide, liidu asutuste, Euroopa ametite või agentuuride volitatud eelarvevahendite käsutajate eelneva eelarveaasta tegevusaruanded eelneva aasta kohta avaldatakse hiljemalt järgmise eelarveaasta 1. juulil vastava liidu institutsiooni, liidu asutuse, Euroopa ameti või agentuuri veebisaidil hõlpsasti kättesaadaval viisil, võttes arvesse nõuetekohaselt põhjendatud konfidentsiaalsuse ja turvalisuse kaalutlusi.

10. Volitatud eelarvevahendite käsutaja registreerib lepingud, mis on igal eelarveaastal sõlmitud ▌ ***I*** lisa punkti 11.1 punktide a–f ja punkti 39 kohaste läbirääkimistega hankemenetluse teel. Kui läbirääkimistega hankemenetluste osakaal sama volitatud eelarvevahendite käsutaja sõlmitud hankelepingute arvus on varasemate aastatega võrreldes oluliselt suurenenud või kui see osakaal on selgelt suurem kui ***liidu*** institutsiooni registreeritud keskmine, teatab vastutav eelarvevahendite käsutaja sellest ***liidu*** institutsioonile aruandes, milles ta esitab ka mis tahes meetmed, mis on võetud selle suundumuse ümberpööramiseks. Iga ***liidu*** institutsioon saadab läbirääkimistega hankemenetluste kohta aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Komisjoni puhul lisatakse asjaomane aruanne käesoleva artikli lõikes 9 osutatud iga-aastaste tegevusaruannete kokkuvõttele.

Artikkel 75

Eelarvevahendite käsutajate säilitatavad tõendavad dokumendid

Eelarvevahendite käsutaja loob eelarve täitmisega seotud tõendavate originaaldokumentide säilitamiseks paberkandjal põhinevad või elektroonilised süsteemid. Neid dokumente tuleb säilitada vähemalt viis aastat alates kuupäevast, mil Euroopa Parlament on andnud heakskiidu selle eelarveaasta eelarve täitmisele, millega need dokumendid seonduvad.

Piiramata esimese lõigu kohaldamist säilitatakse toimingutega seotud dokumente ***igal juhul*** kuni selle aasta lõpuni, mis järgneb toimingute lõpliku lõpetamise aastale.

Kui tõendavates dokumentides sisalduvad isikuandmed ei ole vajalikud eelarve täitmisele heakskiidu andmise või kontrolli või auditeerimise eesmärgil, tuleb need võimaluse korral kustutada. Andmeliiklusandmete säilitamise suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 37 lõiget 2.

Artikkel 76

Liidu delegatsioonide juhtide volitused ja ülesanded

1. Kui liidu delegatsioonide juhid tegutsevad artikli 60 lõike 2 kohaselt edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatena, siis alluvad nad komisjonile, kes on nende kui edasivolitatud eelarvevahendite käsutajate ülesannete ja vastutuse kindlaksmääramise, täitmise, järelevalve ja hindamise eest vastutav ***liidu*** institutsioon, ja teevad vahendite nõuetekohasel haldamisel tihedat koostööd komisjoniga, et tagada eelkõige finantstehingute seaduslikkus ja korrektsus, vahendite haldamisel usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttest kinnipidamine ning liidu finantshuvide tõhus kaitse. Nad on kohustatud neile edasi delegeeritud finantsjuhtimise ülesannete täitmisel järgima komisjoni sise-eeskirju ja komisjoni ametijuhendit. Neid võivad nende ülesannete täitmisel abistada liidu delegatsioonides töötavad komisjoni töötajad.

Selleks võtavad delegatsioonide juhid tarvitusele abinõud, mis on vajalikud, et vältida olukordi, mille tõttu võib ohtu sattuda komisjoni vastutus neile edasivolitatud eelarve täitmise eest, ja prioriteetide konflikte, mis tõenäoliselt mõjutavad neile edasivolitatud finantsjuhtimisega seotud ülesannete täitmist.

Teises lõigus osutatud olukorra või konflikti tekkimisel teavitab liidu delegatsiooni juht viivitamata komisjoni vastutavaid peadirektoreid ja Euroopa välisteenistuse vastutavat peadirektorit. Peadirektorid võtavad olukorra parandamiseks asjakohaseid meetmeid.

2. Kui liidu delegatsioonide juhid satuvad artikli 74 lõikes 8 osutatud olukorda, pöörduvad nad artiklis 143 osutatud eritoimkonna poole. Ebaseadusliku tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral, mis võib kahjustada liidu huve, teatavad nad sellest kohaldatavates õigusaktides määratud asutustele või organitele.

3. Artikli 60 lõike 2 kohaselt edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatena tegutsevad liidu delegatsioonide juhid annavad aru volitatud eelarvevahendite käsutajale, et viimati nimetatu saaks nende aruanded lisada oma artikli 74 lõikes 9 osutatud iga-aastasesse tegevusaruandesse. Liidu delegatsioonide juhtide aruanded sisaldavad teavet nende delegatsioonis kehtestatud sisekontrollisüsteemide tõhususe ja tulemuslikkuse ning nendele edasivolitatud toimingute haldamise kohta ja samuti artikli 92 lõike 5 kolmandas lõigus viidatud kinnitust. Kõnealused aruanded lisatakse volitatud eelarvevahendite käsutaja iga-aastasele tegevusaruandele ja tehakse kättesaadavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule, võttes seejuures vajaduse korral nõuetekohaselt arvesse nende konfidentsiaalsust.

Liidu delegatsioonide juhid teevad igakülgset koostööd eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses osalevate ***liidu*** institutsioonidega ning annavad vajaduse korral täiendavat teavet. Sellega seoses võidakse neilt nõuda, et nad osaleksid asjaomaste organite koosolekutel ja aitaksid vastutavat volitatud eelarvevahendite käsutajat.

Artikli 60 ***lõike 2*** kohaselt edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatena tegutsevad liidu delegatsioonide juhid vastavad kõigile komisjoni volitatud eelarvevahendite käsutaja taotlustele, mille komisjon on esitanud kas omal algatusel või eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames Euroopa Parlamendi nõudmisel.

Komisjon tagab, et ***volituste edasidelegeerimine liidu delegatsioonide juhtidele*** ei takista ELi toimimise lepingu artikli 319 kohast eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust.

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 kohaldatakse ka liidu delegatsioonide juhtide asetäitjate suhtes, kui nad tegutsevad liidu delegatsioonide juhtide äraoleku ajal edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatena.

3. JAGU

PEAARVEPIDAJA

Artikkel 77

Peaarvepidaja volitused ja ülesanded

1. Iga ***liidu*** institutsioon nimetab ametisse peaarvepidaja, kes vastutab ***asjaomases*** institutsioonis järgmiste ülesannete eest:

a) nõuetekohane maksete tegemine, tulude kogumine ja kindlaksmääratud saadaolevate summade sissenõudmine;

b) raamatupidamise aastaaruande koostamine ja esitamine XIII jaotise kohaselt;

c) raamatupidamisarvestuse pidamine artiklite 82 ja 84 kohaselt;

d) raamatupidamiseeskirjade, -korra ja kontoplaani kehtestamine artiklite 80–84 kohaselt;

e) raamatupidamissüsteemide kehtestamine ja heakskiitmine ning vajaduse korral selliste eelarvevahendite käsutaja sisseseatud süsteemide heakskiitmine, mis on mõeldud raamatupidamisandmete koostamiseks või põhjendamiseks ▌;

f) rahavoogude juhtimine.

Esimese lõigu punktis e osutatud ülesannete puhul on peaarvepidajal õigus igal ajal kontrollida heakskiitmise kriteeriumide järgimist.

2. Euroopa välisteenistuse peaarvepidaja vastutab üksnes välisteenistuse poolt täidetava välisteenistusega seotud eelarvejao eest. Komisjoni peaarvepidaja vastutab kogu komisjoniga seotud eelarvejao eest, sealhulgas liidu delegatsioonide juhtidele edasivolitatud assigneeringutega seonduvate raamatupidamistoimingute eest.

Komisjoni peaarvepidaja tegutseb Euroopa välisteenistusega seotud eelarvejao täitmisel ka välisteenistuse peaarvepidajana.

Artikkel 78

Peaarvepidaja ametisse nimetamine ja ametist lahkumine

1. Iga ***liidu*** institutsioon nimetab ametisse peaarvepidaja ametnike hulgast, kelle suhtes kohaldatakse ▌ personalieeskirju.

Liidu institutsioon valib peaarvepidaja tema erialase pädevuse alusel, mida tõendab diplom või sellega samaväärne töökogemus.

2. Kaks või enam ***liidu*** institutsiooni või asutust võivad ametisse nimetada sama peaarvepidaja.

   Sellisel juhul näevad nad ette asjakohase korra huvide konflikti vältimiseks.

3. Peaarvepidaja ametist lahkumisel koostatakse viivitamata proovibilanss.

4. Ametist lahkuv peaarvepidaja või, kui see ei ole võimalik, siis tema talituse ametnik edastab proovibilansi koos üleandmisaruandega uuele peaarvepidajale.

   Uus peaarvepidaja kinnitab proovibilansi oma allkirjaga ühe kuu jooksul selle edastamisest arvates ja võib selle kohta teha omapoolseid reservatsioone.

   Üleandmisaruanne sisaldab ka proovibilansi tulemust ja mis tahes tehtud reservatsioone.

Artikkel 79

Volitused, mida peaarvepidaja võib delegeerida

Peaarvepidaja võib oma ülesannete täitmisel delegeerida teatavad ülesanded talle alluvatele töötajatele ja artikli 89 lõike 1 kohaselt ametisse nimetatud avansikontode haldajatele.

Asjaomased ülesanded täpsustatakse delegeerimisdokumendis.

Artikkel 80

Raamatupidamiseeskirjad

1. Liidu institutsioonide, käesoleva jaotise 3. peatüki 1. jaos osutatud Euroopa ametite ja agentuuride ning liidu asutuste suhtes kohaldatakse raamatupidamiseeskirju, mis põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel. Kõnealused eeskirjad võtab vastu komisjoni peaarvepidaja pärast konsulteerimist muude liidu institutsioonide, Euroopa ametite ja liidu asutuste peaarvepidajatega.

2. Peaarvepidaja võib lõikes 1 osutatud standarditest kõrvale kalduda, kui ta peab seda vajalikuks varadest ja kohustustest, kuludest ja tuludest ning rahavoogudest õiglase ülevaate andmiseks. Kui mõni raamatupidamiseeskiri nendest standarditest oluliselt erineb, tuuakse finantsaruannete lisades see asjaolu esile ning põhjendatakse seda.

3. Lõikes 1 osutatud raamatupidamiseeskirjades kehtestatakse finantsaruannete ülesehitus ja sisu ning raamatupidamisarvestuse aluseks olevad raamatupidamise põhimõtted.

4. Artiklis 241 osutatud eelarve täitmise aruanded peavad järgima käesolevas määruses sätestatud eelarvepõhimõtteid. See peab andma üksikasjaliku ülevaate eelarve täitmisest. Selles tuleb registreerida kõik tulu- ja kulutoimingud, mis on sätestatud käesolevas jaotises, ja see peab andma nendest õiglase ülevaate.

Artikkel 81

Raamatupidamisarvestuse korraldamine

1. Iga liidu institutsiooni või asutuse peaarvepidaja koostab ja hoiab ajakohastatuna dokumendid, milles kirjeldatakse tema institutsiooni või asutuse raamatupidamisarvestuse korraldust ja raamatupidamisarvestuse korda.

2. Tulu ja kulu kirjendatakse elektroonilises süsteemis toimingu majandusliku sisu alusel kas jooksva tuluna, jooksva kuluna või kapitalina.

Artikkel 82

Raamatupidamisarvestus

1. Komisjoni peaarvepidaja vastutab ühtlustatud kontoplaani kehtestamise eest ja seda peavad kohaldama kõik liidu institutsioonid, Euroopa ametid ja ***käesoleva jaotise 3. peatüki 2. jaos*** osutatud agentuurid ning liidu asutused.

2. Komisjoni peaarvepidaja hangib eelarvevahendite käsutajatelt kogu teabe, mis on vajalik sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis annab ***liidu*** institutsioonide finantsseisundist ja eelarve täitmisest õiglase ülevaate. Eelarvevahendite käsutajad tagavad selle teabe usaldusväärsuse.

3. Enne raamatupidamise aastaaruande heakskiitmist ***liidu*** institutsiooni või artiklis 70 osutatud liidu asutuse poolt kirjutab peaarvepidaja sellele alla, tõendades sellega, et ta on piisavalt kindel, et raamatupidamise aastaaruanne annab ***liidu*** institutsiooni või artiklis 70 osutatud liidu asutuse finantsseisundist õiglase ülevaate.

Sel eesmärgil kontrollib peaarvepidaja, et raamatupidamise aastaaruanne oleks koostatud kooskõlas artiklis 80 osutatud raamatupidamiseeskirjade ja artikli 77 ***lõike 1*** esimese lõigu punktis d osutatud raamatupidamisarvestuse korraga ning et kõik tulud ja kulud oleksid raamatupidamisarvestuses kirjendatud.

4. Volitatud eelarvevahendite käsutaja saadab peaarvepidajale ***peaarvepidaja*** poolt vastu võetud eeskirjade kohaselt mis tahes finants- ja haldusteabe, mida peaarvepidaja vajab oma ülesannete täitmiseks.

Eelarvevahendite käsutaja teavitab peaarvepidajat usalduskontode asjaomastest finantsandmetest korrapäraselt ja vähemalt raamatupidamiskontode sulgemisel, et liidu vahendite kasutamist oleks võimalik liidu raamatupidamise aastaaruandes kajastada.

Eelarvevahendite käsutajad jäävad täielikult vastutavaks nende hallatavate vahendite nõuetekohase kasutamise, nende kontrolli all olevate kulude seaduslikkuse ja korrektsuse ning peaarvepidajale edastatud teabe täielikkuse ja täpsuse eest.

5. Vastutav eelarvevahendite käsutaja teavitab peaarvepidajat kõikidest finantsjuhtimissüsteemis, inventeerimissüsteemis või varade ja kohustuste väärtuse hindamise süsteemis aset leidnud arengutest ja olulistest muudatustest, kui kõnealuse süsteemi andmeid kasutatakse sisendina ***liidu*** institutsiooni raamatupidamisarvestuses või raamatupidamisarvestuse andmete põhjendamiseks, et peaarvepidaja saaks kontrollida heakskiitmise kriteeriumide täitmist.

Peaarvepidaja võib juba heaks kiidetud finantsjuhtimissüsteemi igal ajal uuesti läbi vaadata ja taotleda, et vastutav eelarvevahendite käsutaja koostaks tegevuskava, et kõrvaldada õigel ajal võimalikud puudused.

▌Eelarvevahendite käsutaja vastutab peaarvepidajale edastatud teabe täielikkuse eest.

6. Peaarvepidajal on õigus saadud teavet kontrollida ja teha mis tahes täiendavaid kontrolle, mida ta peab raamatupidamise aastaaruande allakirjutamiseks vajalikuks.

Vajaduse korral teeb peaarvepidaja reservatsioone, selgitades täpselt kõnealuste reservatsioonide laadi ja ulatust.

7. ***Liidu*** institutsiooni raamatupidamissüsteemi eesmärk on korraldada eelarve- ja finantsteavet nii, et andmeid saab sisestada, liigitada ja salvestada.

8. Raamatupidamissüsteem koosneb üldisest raamatupidamisarvestusest ja eelarve raamatupidamisarvestusest. Raamatupidamisarvestust peetakse eurodes ja kalendriaasta põhjal.

9. Volitatud eelarvevahendite käsutaja võib pidada ka üksikasjalikku analüütilist arvestust.

10. Raamatupidamissüsteemi jaoks ja artiklis 241 osutatud raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatavaid tõendavaid dokumente säilitatakse vähemalt viis aastat alates kuupäevast, mil Euroopa Parlament on andnud heakskiidu selle eelarveaasta eelarve täitmisele, millega need dokumendid seonduvad.

    Dokumente, mis on seotud pooleli olevate toimingutega, säilitatakse siiski kuni toimingute lõppemise aastale järgneva aasta lõpuni. Andmeliiklusandmete säilitamise suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 37 lõiget 2.

    Iga liidu institutsioon otsustab, millises talituses tõendavaid dokumente tuleb säilitada.

Artikkel 83

Eelarve raamatupidamisarvestuse sisu ja raamatupidamisarvestuse pidamine

1. Eelarve raamatupidamisarvestuses esitatakse eelarve iga alajaotise puhul:

a) kulude kohta:

i) eelarves heaks kiidetud assigneeringud, sealhulgas paranduseelarvetesse kantud assigneeringud, varasematest eelarveaastatest üle kantud assigneeringud, sihtotstarbelise tulu laekumise järel kättesaadavaks tehtud assigneeringud, ümberpaigutatud assigneeringud ja sellest tulenevalt kättesaadavate assigneeringute kogusumma;

ii) eelarveaasta kulukohustuste assigneeringud ja maksete assigneeringud;

b) tulude kohta:

i) eelarvesse kantud eelarvestused, paranduseelarvetesse kantud eelarvestused, sihtotstarbeline tulu ja eelarvestatud tulu kogusumma;

ii) eelarveaastaga seoses kindlaks määratud nõuded ja sissenõutud summad;

c) eelnevatest eelarveaastatest üle kantud veel maksmata kulukohustused ja veel sisse nõudmata tulud.

Esimese lõigu punktis a osutatud kulukohustuste assigneeringud ja maksete assigneeringud kirjendatakse ja näidatakse eraldi.

2. Eelarve raamatupidamisarvestuses esitatakse eraldi:

a) eelnevatest eelarveaastatest üle kantud assigneeringute ja eelarveaasta assigneeringute kasutamine;

b) täitmata kulukohustuste täitmine.

Tulude poolel näidatakse eraldi eelnevatest eelarveaastatest pärinevad veel sisse nõudmata summad.

Artikkel 84

Üldine raamatupidamisarvestus

1. Üldisse raamatupidamisarvestusse kantakse ajalises järjestuses kahekordse kirjendamise meetodi abil kõik sündmused ja toimingud, mis mõjutavad ***liidu*** institutsioonide ja ***käesoleva jaotise 3. peatüki 2. jaos*** osutatud agentuuride, ametite ja liidu asutuste majanduslikku ja finantsseisundit ning nende varasid ja kohustusi.

2. Üldise raamatupidamisarvestuse saldod ja liikumised kontodel kirjendatakse arvestusraamatutesse.

3. Kõik raamatupidamiskirjed, sealhulgas paranduskirjed, põhinevad tõendavatel dokumentidel, millele neis kirjetes ka viidatakse.

4. Raamatupidamissüsteemi peab jääma selge kontrolljälg kõikidest raamatupidamiskirjetest.

Artikkel 85

Pangakontod

1. Peaarvepidaja võib rahavoogude juhtimise nõuete täitmiseks avada ***liidu*** institutsiooni nimel kontosid finantseerimisasutuses või riigi keskpangas või taotleda selliste kontode avamist. Peaarvepidaja vastutab ka selliste kontode sulgemise või sulgemise kindlustamise eest.

2. Kontode avamise, haldamise ja kasutamise tingimustes on sisekontrollinõuetest lähtuvalt ette nähtud, et tšekkidele, pangaülekandekorraldustele või muudele pangatoimingutele peab alla kirjutama üks või mitu nõuetekohaselt volitatud töötajat. Kirjalikele juhistele kirjutavad alla vähemalt kaks nõuetekohaselt volitatud töötajat või peaarvepidaja.

3. Programmi või meetme rakendamise raames võib komisjoni nimel avada usalduskontod, et võimaldada nende haldamist artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktide ii, iii, v või vi kohaselt volitatud üksuse poolt.

Sellised kontod avatakse programmi või meetme rakendamise eest vastutava eelarvevahendite käsutaja vastutusel kokkuleppel komisjoni peaarvepidajaga.

Kõnealuseid kontosid hallatakse eelarvevahendite käsutaja vastutusel.

4. Komisjoni peaarvepidaja kehtestab eeskirja usalduskontode avamise, haldamise ja sulgemise kohta.

Artikkel 86

Rahavoogude juhtimine

1. Kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti, on ainuüksi peaarvepidajal õigus hallata raha ja raha ekvivalente. Peaarvepidaja vastutab nende turvalise hoidmise eest.

2. Peaarvepidaja tagab, et ***liidu*** institutsioonil on piisavalt vahendeid, et rahuldada eelarve täitmisest tulenevad rahavajadused kohaldatava õigusraamistiku piires, ja kehtestab menetlused, et tagada, et ühegi artikli 85 lõike 1 ja artikli 89 lõike 3 kohaselt avatud konto saldo ei ole negatiivne.

3. Maksed tehakse pangaülekandena, tšekiga või avansikontodelt või juhul, kui peaarvepidaja on andnud selleks konkreetse volituse, siis deebetkaardiga või otsekorraldusena või muud maksevahendit kasutades vastavalt peaarvepidaja kehtestatud eeskirjale.

▌

Enne kohustuste võtmist kolmanda isiku ees ***kontrollib*** eelarvevahendite käsutaja ***maksesaaja isikusamasust ning teeb kindlaks tema*** õigussubjektsuse ja makseandmed ning kannab need selle liidu institutsiooni nimel ühisesse toimikusse, mille eest vastutab eelarvevahendite käsutaja, et tagada läbipaistvus, vastutus ja makse nõuetekohane tegemine.

Peaarvepidaja võib teha makseid ainult juhul, kui liidu institutsioon, mille eest peaarvepidaja vastutab, on esmalt kandnud maksesaaja juriidilise isiku andmed ja makseandmed ühisesse toimikusse.

Eelarvevahendite käsutaja teavitab peaarvepidajat kõikidest maksesaaja poolt neile teatatud muudatustest juriidilise isiku andmetes ja makseandmetes ning kontrollib enne makse heakskiitmist, kas need andmed on kehtivad.

Artikkel 87

Varade inventarinimestikud

1. Liidu institutsioonid ja ***käesoleva jaotise 3. peatüki 2. jaos*** osutatud agentuur või liidu asutus peab inventarinimestikke, milles on komisjoni peaarvepidaja koostatud näidise järgi näidatud kogu liidu materiaalse, immateriaalse ja finantsvara kogus ja väärtus.

   Nad teevad ühtlasi kindlaks, kas vastavas inventarinimestikus esitatu vastab tegelikule olukorrale.

   Iga soetatud varaobjekt, mille kasutusaeg on üle ühe aasta, mis ei ole tarbekaup ja mille ostuhind või omahind on artiklis 77 osutatud raamatupidamiskorras näidatust suurem, kantakse inventarinimestikku ja kirjendatakse põhivara kontodele.

2. Liidu materiaalse vara müük kuulutatakse välja nõuetekohasel viisil.

3. Liidu institutsioon ja ***käesoleva jaotise 3. peatüki 2. jaos*** osutatud agentuur või liidu asutus võtab vastu vastavas inventarinimestikus kajastatud vara kaitsmise sätted ja otsustab, millised haldustalitused vastutavad inventariseerimise süsteemi eest.

4. JAGU

AVANSIKONTODE HALDAJA

Artikkel 88

Avansikontod

1. Selliste kulude maksmiseks, mille puhul makstavate summade väiksuse tõttu on praktiliselt võimatu või ebaotstarbekas teha maksetoiminguid eelarvemenetluse abil, võib avada avansikontod. ***Avansikontod võib avada ka muude tulude kogumiseks peale omavahendite.***

Liidu delegatsioonides võib avansikontosid kasutada ka piiratud summas maksete tegemiseks eelarvemenetlust järgides, kui selline kasutus on kohalikest nõuetest tingituna tõhus ja tulemuslik.

Maksimumsumma, mille avansikontode haldaja võib maksta juhul, kui on praktiliselt võimatu või ebaotstarbekas teha maksetoiminguid eelarvemenetlust järgides, määrab kindlaks peaarvepidaja ja see ei tohi ühegi kuluartikli puhul mingil juhul ületada 60 000 eurot.

Kriisiohjamis- ja humanitaarabioperatsioonide valdkonnas võib avansikontosid siiski kasutada summa suurusele piiranguid seadmata, ületamata sealjuures Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustatud assigneeringute taset, mis on esitatud jooksva eelarveaasta vastaval eelarvereal, ja pidades kinni komisjoni sise-eeskirjadest.

2. Liidu delegatsioonides avatakse avansikontod kulude maksmiseks nii komisjoni kui ka Euroopa välisteenistusega seotud eelarvejagudest, tagades kulude täieliku jälgitavuse.

Artikkel 89

Avansikontode loomine ja haldamine

1. Avansikonto loomise ja avansikontode haldaja ametisse nimetamise otsuse teeb ***liidu*** institutsiooni peaarvepidaja vastutava eelarvevahendite käsutaja nõuetekohaselt põhjendatud ettepaneku alusel. Selles otsuses esitatakse avansikontode haldaja ja eelarvevahendite käsutaja vastutus ja kohustused.

Avansikontode haldajad valitakse ametnike või vajaduse korral ja ainult nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel muude töötajate hulgast või komisjoni sise-eeskirjades kehtestatud ***tingimustel*** töötajate hulgast, kelle komisjon on tööle võtnud kriisiohjamis- ja humanitaarabioperatsioonide valdkonnas, tingimusel et nende töölepingutega tagatakse vastutuse osas samaväärne kaitse tase kui artikli 95 kohaldamisel töötajate suhtes. Avansikontode haldajad valitakse nende teadmiste, oskuste ja erialase ettevalmistuse põhjal, mida tõendab diplom või asjakohane töökogemus, või pärast asjakohase koolitusprogrammi läbimist.

2. Avansikonto loomise otsuse ettepanekus tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et:

a) kui on olemas juurdepääs kesksele elektroonilisele raamatupidamissüsteemile, siis kasutatakse esmajärjekorras eelarvemenetlust;

b) avansikontosid kasutatakse ainult nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

Avansikonto loomise ***otsuses*** täpsustab peaarvepidaja avansikonto haldamise ja kasutamise tingimused.

Avansikontode haldamise tingimuste muutmiseks on samuti vajalik peaarvepidaja otsus, mille ta teeb vastutava eelarvevahendite käsutaja nõuetekohaselt põhjendatud ettepaneku alusel.

3. Avansikontod avab ***ja nende üle teostab järelevalvet*** peaarvepidaja, kes kiidab ka heaks nende allkirjastamisvolitused vastutava eelarvevahendite käsutaja ***nõuetekohaselt*** põhjendatud ettepaneku alusel.

4. Avansikontosid varustab vahenditega ***liidu*** institutsiooni peaarvepidaja ja nende eest vastutavad avansikontode haldajad.

5. Makse tegemisele järgneb ametlik lõplik kinnitamisotsus või maksekorraldus, millele kirjutab alla vastutav eelarvevahendite käsutaja.

   Avansitehingud arveldab eelarvevahendite käsutaja järgmise kuu lõpuks, nii et raamatupidamisarvestuse saldo ja pangakonto saldo vastavust saaks kontrollida.

6. Peaarvepidaja ***teeb kontrolle*** või ***laseb neid teha*** oma talituse või eelarvevahendeid käsutava talituse ***konkreetselt*** selleks volitatud töötajatel***. Need kontrollid viiakse*** ▌ üldjuhul ***läbi*** kohapeal ja ***vajaduse korral*** ette teatamata, et kontrollida avansikontode haldajatele eraldatud vahendite olemasolu ja raamatupidamisarvestust ning seda, kas avansikonto tehingud on ettenähtud tähtaja jooksul arveldatud. Peaarvepidaja edastab nende kontrollide tulemused vastutavale eelarvevahendite käsutajale.

5. PEATÜKK

Finantsjuhtimises osalejate vastutus

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Artikkel 90

Finantsjuhtimises osalejate volituste tagasivõtmine ja kohustuste peatamine

1. Vastutavad eelarvevahendite käsutajad ametisse nimetanud asutus võib igal ajal nende volitamise või edasivolitamise ajutiselt või lõplikult tagasi võtta.

2. Peaarvepidaja või avansikontode haldaja ametisse nimetanud asutus võib igal ajal ajutiselt või lõplikult peatada peaarvepidaja või avansikontode haldaja või mõlema ametivolitused.

3. Lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse, ilma et see piiraks distsiplinaarmeetmete võtmist nimetatud lõigetes osutatud finantsjuhtimises osalejate suhtes.

Artikkel 91

Finantsjuhtimises osalejate vastutus ebaseadusliku tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral

1. Käesoleva peatükiga ei piirata kriminaalvastutust, mida võidakse artiklis 90 osutatud finantsjuhtimises osalejate suhtes kohaldada asjaomaste siseriiklike õigusaktide ja kehtivate sätete alusel, mis käsitlevad liidu finantshuvide kaitset ja võitlust liidu või liikmesriikide ametnikega seonduva korruptsiooni vastu.

2. Ilma et see piiraks käesoleva määruse artiklite 92, 94 ja 95 kohaldamist, võib iga vastutava eelarvevahendite käsutaja, peaarvepidaja ja avansikontode haldaja suhtes rakendada distsiplinaarmeetmeid ja rahalise vastutuse kandmist kahju hüvitamise eest, nagu need on sätestatud personalieeskirjades või käesoleva määruse artikli 89 lõikes 1 osutatud töötajate puhul, kelle komisjon on tööle võtnud kriisiohjamis- ja humanitaarabioperatsioonide valdkonnas, nende töölepingutes. Ebaseadusliku tegevuse, pettuse või korruptsiooni korral, mis võib kahjustada liidu huve, suunatakse küsimus kohaldatavates õigusaktides määratud asutustele või organitele, eelkõige OLAFile.

2. JAGU

VASTUTAVATE EELARVEVAHENDITE KÄSUTAJATE SUHTES KOHALDATAVAD SÄTTED

Artikkel 92

Eelarvevahendite käsutajate suhtes kohaldatavad sätted

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja on personalieeskirjade kohaselt rahaliselt vastutav kahju hüvitamise eest.

2. Kahju hüvitamise kohustust kohaldatakse eelkõige juhul, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja kas tahtlikult või raske hooletuse tõttu:

   a) määrab kindlaks sissenõutavad nõuded, väljastab sissenõudekorraldusi, võtab kulukohustusi või kirjutab maksekorraldusele alla käesolevat määrust eirates;

   b) jätab koostamata dokumendi, milles määratakse kindlaks saadaolev summa, ei väljasta sissenõudekorraldust või jääb selle väljastamisega hiljaks või jääb hiljaks maksekorralduse väljastamisega, mille tagajärjel võivad kolmandad isikud ***liidu*** institutsiooni vastu tsiviilhagi esitada.

3. Kui volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja ***leiab, et talle antud siduv juhis on nõuetevastane või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega eelkõige seetõttu, et juhist ei saa täita talle eraldatud vahenditega, teatab ta sellest kirjalikult volitajale või edasivolitajale. Kui juhis kinnitatakse kirjalikult ja kinnitus saadakse õigel ajal ja on piisavalt selge, sest see viitab sõnaselgelt punktidele, mis volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja on vaidlustanud, ei võeta volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutajat vastutusele. Ta täidab juhise, kui see ei ole ilmselgelt ebaseaduslik või vastuolus asjakohaste ohutusnormidega.***

Kui eelarvevahendite käsutaja leiab, et otsus, mille tegemine on tema ülesanne, on nõuetevastane või vastuolus usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega***, või kui eelarvevahendite käsutaja saab siduva juhise täitmise ajal teada, et asjaolud võivad põhjustada sellise olukorra tekkimise, kohaldatakse sama menetlust.***

Vastutav volitatud eelarvevahendite käsutaja registreerib kõik käesolevas lõikes osutatud asjaoludel kinnitatud juhised ja märgib need ära oma iga-aastases tegevusaruandes.

4. Oma talituse piires edasivolitamise korral jääb volitatud eelarvevahendite käsutaja vastutavaks kehtestatud sisemiste juhtimis- ja kontrollisüsteemide tõhususe ja tulemuslikkuse ning edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja valimise eest.

5. Liidu delegatsioonide juhtidele ja nende asetäitjatele edasivolitamise korral vastutab volitatud eelarvevahendite käsutaja kehtestatud sisemiste juhtimis- ja kontrollisüsteemide kindlaksmääramise, samuti nende tõhususe ja tulemuslikkuse eest. Liidu delegatsioonide juhid vastutavad kõnealuste süsteemide asjakohase kehtestamise ja toimimise eest vastavalt volitatud eelarvevahendite käsutaja juhistele ning nendele alluvas liidu delegatsioonis hallatavate vahendite ja teostatavate toimingute eest. Enne kui nad asuvad oma ametiülesandeid täitma, läbivad nad spetsiaalsed koolituskursused eelarvevahendite käsutajate ülesannete ja vastutuse ning eelarve täitmise kohta.

Liidu delegatsioonide juhid annavad oma vastutusvaldkonnast aru vastavalt käesoleva lõike esimesele lõigule kooskõlas artikli 76 lõikega 3.

Liidu delegatsioonide juhid esitavad igal aastal komisjoni volitatud eelarvevahendite käsutajale kinnituse nende delegatsioonis kehtestatud sisemiste juhtimis- ja kontrollisüsteemide, samuti neile edasi volitatud toimingute haldamise ja nende tulemuste kohta, et eelarvevahendite käsutaja saaks esitada artikli 74 lõikes 9 osutatud kinnituse.

Käesolevat lõiget kohaldatakse ka liidu delegatsioonide juhtide asetäitjate suhtes, kui nad tegutsevad liidu delegatsioonide juhtide äraoleku ajal edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatena.

Artikkel 93

Töötajate finantsrikkumiste käsitlemine

1. Kui töötaja tegevus või tegevusetus põhjustab ***käesoleva määruse või*** finantsjuhtimise või toimingute kontrollimisega seotud sätete rikkumise, edastab mis tahes allpool toodud isik asja artiklis 143 osutatud toimkonnale arvamuse saamiseks, ilma et see piiraks OLAFi volitusi ***ning*** liidu institutsioonide, liidu asutuste, Euroopa ametite või asutuste või isikute, kellele on usaldatud ELi lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine, ***haldusautonoomiat seoses oma töötajatega ning võttes nõuetekohaselt arvesse rikkumisest teatajate kaitset***:

a) distsiplinaarmenetluse eest vastutav ametisse nimetav asutus;

▌

b) vastutav eelarvevahendite käsutaja, sealhulgas delegatsioonide juhid ja nende äraoleku ajal liidu delegatsioonide juhtide asetäitjad, kes tegutsevad edasivolitatud eelarvevahendite käsutajatena artikli 60 lõike 2 kohaselt.

Kui toimkonda teavitab juhtumist otse töötaja, edastab toimkond juhtumi toimiku asjaomasele ametisse nimetavale asutusele või liidu institutsioonile, liidu asutusele, Euroopa ametile või asutusele või isikule ***ja teavitab sellest töötajat. Ametisse nimetaja võib taotleda toimkonna arvamust juhtumi kohta.***

2. Taotlusele toimkonna arvamuse saamiseks vastavalt lõike 1 esimesele lõigule lisatakse kirjeldus asjaolude ning tegevuse või tegevusetuse kohta, mida toimkonnal palutakse hinnata, samuti asjakohased tõendavad dokumendid, sealhulgas kõigi toimunud uurimiste aruanded. Võimaluse korral esitatakse teave anonüümseks muudetud kujul.

Enne toimkonnale taotluse või mis tahes lisateabe esitamist annab vastavalt kas ametisse nimetav asutus või eelarvevahendite käsutaja asjaomasele töötajale võimaluse esitada oma tähelepanekuid, olles talle eelnevalt teinud teatavaks esimeses lõigus osutatud tõendavad dokumendid tingimusel, et selline teatavakstegemine ei kahjusta tõsiselt edasiste uurimiste läbiviimist.

3. ***Käesoleva artikli lõikes 1*** osutatud juhtudel on artiklis 143 osutatud toimkond pädev ***hindama talle käesoleva artikli lõike 2 kohaselt esitatud elementide ja täiendavate elementide põhjal***, kas on toimunud finantsrikkumine. Toimkonna arvamuse põhjal ***teeb*** asjaomane ***liidu*** institutsioon, liidu asutus, Euroopa amet või asutus või isik ***otsuse asjakohaste järelmeetmete kohta kooskõlas personalieeskirjadega***. Kui toimkond avastab süsteemseid probleeme, esitab ta selle kohta soovituse eelarvevahendite käsutajale ja volitatud eelarvevahendite käsutajale, välja arvatud juhul, kui viimane on juhtumiga seotud töötaja, ning siseaudiitorile.

▌

4. ***Käesoleva artikli lõikes 1*** osutatud arvamuse esitamisel ***koosneb*** toimkond artikli 143 lõikes 2 ***osutatud liikmetest ja lisaks kolmest järgmisest lisaliikmest, kes nimetatakse ametisse, võttes arvesse vajadust vältida huvide konflikti***:

   a) ametisse nimetava asutuse esindaja, kes vastutab asjaomase ***liidu*** institutsiooni, liidu asutuse, Euroopa ameti või asutuse või isiku distsiplinaarküsimuste eest ▌***;***

b) liige, kelle on ametisse nimetanud asjaomase ***liidu*** institutsiooni, liidu asutuse, Euroopa ameti või asutuse või isiku personalikomitee ***;***

c) õigustalituse liige sellest liidu institutsioonist, kes on asjaomase töötaja tööandja.

Kui toimkond esitab ***lõikes 1 osutatud*** arvamuse, adresseeritakse see ***asjaomase liidu*** institutsiooni, liidu asutuse, Euroopa ameti või asutuse või isiku ***ametisse nimetavale asutusele***.

5. ***Toimkonnal puuduvad uurimisvolitused. Liidu institutsioonid,*** liidu asutused, Euroopa ametid või asutused või isikud ***teevad toimkonnaga koostööd eesmärgiga tagada, et toimkonnal oleks kogu vajalik teave arvamuse esitamiseks.***

6. ***Kui toimkonna analüüsis leitakse, et asjaomase juhtumi lahendamine kuulub OLAFi pädevusse, edastab toimkond lõike 1 kohaselt viivitamata juhtumi toimiku ametisse nimetavale asutusele ning teavitab viivitamata OLAFit.***

7. Liikmesriigid toetavad igakülgselt liitu personalieeskirjade artiklist 22 tuleneva vastutuse rakendamisel tähtajaliste töötajate puhul, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirjade artikli 2 punkti e.

3. JAGU

PEAARVEPIDAJATE JA AVANSIKONTODE HALDAJATE SUHTES KOHALDATAVAD SÄTTED

Artikkel 94

Peaarvepidajate suhtes kohaldatavad sätted

Peaarvepidajat saab võtta distsiplinaarkorras vastutusele ja ta peab hüvitama kahju personalieeskirjade ja nendega ettenähtud korra kohaselt. Peaarvepidajat võib vastutusele võtta eeskätt järgmiste ametialaste rikkumiste tõttu:

a) tema valduses olevad rahalised vahendid, vara või dokumendid lähevad kaduma või saavad kahjustada;

b) ta muudab alusetult pangakontosid või postižiirokontosid;

c) tema sissenõutavad või makstavad summad ei ole kooskõlas vastavate sissenõude- või maksekorraldustega;

d) ta ei nõua sisse saadaolevat tulu.

Artikkel 95

Avansikontode haldajate suhtes kohaldatavad sätted

Avansikontode haldaja võib vastutusele võtta eeskätt järgmiste ametialaste rikkumiste tõttu:

a) tema valduses olevad rahalised vahendid, vara või dokumendid lähevad kaduma või saavad kahjustada;

b) ta ei esita nõuetekohaseid tõendavaid dokumente enda tehtud maksete kohta;

c) ta teeb makseid isikutele, kellel ei ole õigust sellistele maksetele;

d) ta ei nõua sisse saadaolevat tulu.

6. PEATÜKK

Tulutoimingud

1. JAGU

OMAVAHENDITE KÄTTESAADAVAKS TEGEMINE

Artikkel 96

Omavahendid

1. Eelarvesse kantakse otsuses ***2014/335/EL, Euratom*** osutatud omavahenditest moodustuv eelarvestatud tulu eurodes. ***Vastavad omavahendid*** tehakse kättesaadavaks kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 609/2014.

2. Eelarvevahendite käsutaja koostab ajakava, milles märgitakse, millal tehakse otsuses ***2014/335/EL, Euratom*** määratletud omavahendid komisjonile kättesaadavaks.

   Omavahendid määratakse kindlaks ja nõutakse sisse kõnealuse otsuse alusel vastuvõetud eeskirjade kohaselt.

   Raamatupidamise eesmärgil väljastab eelarvevahendite käsutaja sissenõudekorralduse määruses (EL, Euratom) nr 609/2014 osutatud omavahendite konto krediteerimiseks või debiteerimiseks.

2. JAGU

SAADAOLEVATE SUMMADE EELARVESTUS

Artikkel 97

Saadaolevate summade eelarvestus

1. Kui vastutaval eelarvevahendite käsutajal on piisaval hulgal usaldusväärset teavet meetme või olukorra kohta, millest võib tuleneda summa võlgnemine liidule, koostab ta saadaolevate summade eelarvestuse.

2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja korrigeerib saadaolevate summade eelarvestust niipea, kui ta saab teada asjaoludest, mis muudavad meedet või olukorda, millest ajendatuna eelarvestus koostati.

   Sissenõudekorralduse koostamisel seoses meetme või olukorraga, millest tulenevalt on eelnevalt koostatud saadaolevate summade eelarvestus, korrigeerib vastutav eelarvevahendite käsutaja asjaomast eelarvestust sellele vastavalt.

   Kui sissenõudekorraldus koostatakse esialgse saada olevate summade eelarvestusega samale summale, siis vähendatakse asjaomast eelarvestust nullini.

3. Erandina lõikest 1 ei koostata saadaolevate summade eelarvestust enne seda, kui liikmesriigid teevad komisjonile kättesaadavaks otsuses ***2014/335/EL, Euratom*** määratletud omavahendite summad, mida liikmesriigid maksavad kindlaksmääratud ajavahemike tagant. Vastutav eelarvevahendite käsutaja väljastab nende summade kohta sissenõudekorralduse.

3. JAGU
SAADAOLEVATE SUMMADE KINDLAKSMÄÄRAMINE

Artikkel 98
Saadaolevate summade kindlaksmääramine

1. Saadaoleva summa ***kindlaksmääramiseks ▌ teeb*** vastutav eelarvevahendite käsutaja ***järgmist***:

   a) ***kontrollib*** võla olemasolu;

   b) ***määrab kindlaks*** võla tegelikkusele vastavuse ja summa või ***kontrollib*** seda; ***ning***

   c) ***kontrollib*** võla tasumisele kuulumise tingimusi.

Saadaoleva summa kindlaksmääramisega tunnistatakse, et liidul on õigus saada võlgnikult summasid, ja ***määratakse*** kindlaks õigus nõuda võlgnikult võla maksmist.

2. Kõik saadaolevad summad, mis on kindlad, kindlasummalised ja kuuluvad tasumisele, määratakse kindlaks sissenõudekorralduses***, millega vastutav eelarvevahendite käsutaja teeb peaarvepidajale ülesandeks summad sisse nõuda***. Seejärel saadetakse võlgnikule võlateade, välja arvatud juhul, kui viivitamata kohaldatakse loobumismenetlust ***vastavalt lõike 4 teisele lõigule***. Nii sissenõudekorralduse kui ka võlateate koostab vastutav eelarvevahendite käsutaja.

Eelarvevahendite käsutaja saadab võlateate viivitamata pärast saadaoleva summa kindlaksmääramist ja hiljemalt viie aasta jooksul pärast seda, kui ***liidu*** institutsioonil oleks tavalistes tingimustes olnud võimalik oma võlg sisse nõuda. Nimetatud tähtaega ei kohaldata, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja tõendab, et ***liidu institutsiooni*** jõupingutustest olenemata tekkis viivitus võlgniku käitumise tõttu.

▌

3. Saadaoleva summa kindlaksmääramiseks tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et:

a) saadaolev summa on kindel, mis tähendab, et selle suhtes ei kohaldata mingeid tingimusi;

b) saadaolev summa on kindlasummaline ja rahas täpselt väljendatud;

c) saadaolev summa kuulub tasumisele ja selle suhtes ei kohaldata maksetähtaega;

d) võlgniku andmed on õiged;

e) sissenõutav summa on kantud õigesse eelarvepunkti;

f) tõendavad dokumendid on nõuetekohased; ning

g) on järgitud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet, eelkõige seoses artikli 101 lõike 2 esimese lõigu punktis a või b nimetatud kriteeriumidega.

4. Võlateatega teatatakse võlgnikule, et:

a) liit on saadaoleva summa kindlaks määranud;

b) kui võlg tasutakse võlateates esitatud tähtpäeva ***jooksul***, ei tule viivist maksta;

c) kui võlg ei ole käesoleva lõigu punktis b osutatud tähtpäevaks tagasi makstud, arvestatakse võlalt viivist artiklis 99 osutatud määra järgi, ilma et see piiraks kohaldatavaid erinorme;

d) kui võlg ei ole punktis b osutatud tähtpäevaks tagasi makstud, nõuab ***liidu*** institutsioon summa sisse kas tasaarvestuse või võimaliku eelnevalt esitatud tagatise realiseerimise teel;

e) peaarvepidaja võib erandlikel asjaoludel võla tasaarvestuse teel sisse nõuda enne punktis b osutatud tähtpäeva, kui see on vajalik liidu finantshuvide kaitsmiseks, juhul kui tal on põhjendatult alust arvata, et ***liidule*** tasumisele kuuluv summa läheks kaduma, olles võlgnikku eelnevalt teavitanud tasaarvestuse teel sissenõudmise põhjustest ja kuupäevast;

f) kui pärast kõikide käesoleva lõigu punktides a–e sätestatud meetmete võtmist ei ole kogu summat tagasi saadud, nõuab ***liidu*** institutsioon summa sisse sissenõudmisotsuse täitmisele pööramisega artikli 100 lõike 2 kohaselt või õiguslikke meetmeid kasutades.

Kui pärast võlgniku andmete kontrollimist või muu sel ajal kättesaadava asjakohase teabe põhjal on selge, et võla puhul on tegemist artikli 101 lõike 2 esimese lõigu punktides a või b osutatud juhtumiga või et võlateadet ei ole saadetud käesoleva artikli lõike 2 kohaselt, otsustab eelarvevahendite käsutaja ***peaarvepidaja nõusolekul*** pärast saadaoleva summa kindlaksmääramist ***kohe*** sissenõudmisest loobumise vastavalt artiklile 101, ilma võlateadet saatmata.

Kõigil muudel juhtudel trükib eelarvevahendite käsutaja võlateate välja ja saadab selle võlgnikule. Peaarvepidajat teavitatakse võlateate väljasaatmisest finantsteabesüsteemi kaudu.

5. Alusetult makstud summad nõutakse tagasi.

Artikkel 99

Viivis

1. Ilma et see piiraks erinormide kohaldamist, arvestatakse kõikide artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäevaks tasumata saadaolevate summade pealt viivist käesoleva artikli lõigete 2 ja 3 kohaselt.

2. Välja arvatud käesoleva artikli lõikes 4 osutatud juhtudel, on artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäevaks tasumata saadaolevate summade viivisemäär Euroopa Keskpanga poolt oma peamiste refinantseerimistehingute suhtes kohaldatav, *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud määr, mis kehtib maksetähtpäeva kuu esimesel kalendripäeval ning mida suurendatakse:

   a) kaheksa protsendipunkti võrra, kui kohustav sündmus tuleneb ***asjade hankelepingust või teenuste hankelepingust***;

   b) kolme ja poole protsendipunkti võrra kõikidel muudel juhtudel.

3. Viivist arvestatakse alates artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäevale järgnevast kalendripäevast kuni kalendripäevani, mil võlg on täielikult tagasi makstud.

Viivise summale vastav sissenõudekorraldus väljastatakse viivise tegelikul laekumisel.

4. Trahvide või muude rahaliste karistuste puhul on artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäevaks tasumata saadaolevate summade viivisemäär Euroopa Keskpanga poolt oma peamiste refinantseerimistehingute suhtes kohaldatav, *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud määr, mis kehtib trahvi või muu rahalise karistuse määramise otsuse vastuvõtmise kuu esimesel kalendripäeval ning mida suurendatakse:

a) pooleteise protsendipunkti võrra, kui võlgnik esitab finantstagatise, mida peaarvepidaja aktsepteerib makse asemel;

b) kolme ja poole protsendipunkti võrra kõikidel muudel juhtudel.

Kui Euroopa Liidu Kohus suurendab trahvi või muud rahalist karistust, tuginedes pädevusele, mis tal on tulenevalt ELi toimimise lepingu artiklist 261, hakatakse suurendatud summalt intressi arvestama alates Euroopa Kohtu otsuse kuupäevast.

5. Juhul kui üldine intressimäär on negatiivne, määratakse suurenduseks null protsenti.

4. JAGU

SISSENÕUDMISE KINNITAMINE

Artikkel 100

Sissenõudmise kinnitamine

1. Sissenõudmise kinnitamine on toiming, millega vastutav eelarvevahendite käsutaja annab peaarvepidajale sissenõudekorralduse väljastamise teel juhised nõuda sisse saadaolev summa, mille kõnealune vastutav eelarvevahendite käsutaja on kindlaks määranud („sissenõudmise kinnitamine“).

2. ***Liidu*** institutsioon võib ELi toimimise lepingu artikli 299 tähenduses täitmisele pööratava otsusega ametlikult määrata saadaolevana kindlaks summasid, mis on saada muudelt isikutelt kui liikmesriikidelt.

Kui see on vajalik liidu finantshuvide tõhusaks ja õigeaegseks kaitseks, ***võivad muud liidu institutsioonid*** erandlikel asjaoludel ***taotleda, et komisjon võtaks nende kasuks vastu*** sellise täitmisele pööratava otsuse ▌ seoses nõuetega, mis puudutavad töötajaid või liidu institutsioonide liikmeid või endisi liikmeid***, tingimusel et asjaomased institutsioonid on komisjoniga kokku leppinud käesoleva artikli kohaldamise praktilises korras***.

Erandlikud asjaolud esinevad juhul, kui puudub lootus, et asjaomasele liidu institutsioonile nõue vabatahtlikult tasutakse või et seda saaks sisse nõuda artikli 101 lõikes 1 sätestatud tasaarvestuse teel, ning ***ei ole täidetud tingimused artikli 101 lõigetele 2 ja 3 kohaseks sissenõudmisest loobumiseks***. Kõigil juhtudel täpsustatakse täitmisele pööratavas otsuses, et summad, mille tasumist nõutakse, kantakse eelarvejakku, mis vastab asjaomasele ***liidu*** institutsioonile, kes tegutseb eelarvevahendite käsutajana. Tulu kantakse eelarvesse üldtuluna, välja arvatud juhul, kui selle näol on tegemist sihtotstarbelise tuluga, ***nagu on sätestatud*** artikli 21 lõikes 3.

Otsuse tegemist nõudev ***liidu*** institutsioon teavitab komisjoni mis tahes sündmustest, mis võivad tõenäoliselt sissenõudmist muuta, ja sekkub täitmisele pööratava otsuse edasikaebamise korral komisjoni toetuseks.

▌

5. JAGU

SISSENÕUDMINE

Artikkel 101

Sissenõudmise kord

1. Peaarvepidaja täidab sissenõudekorraldusi, mis käsitlevad vastutava eelarvevahendite käsutaja poolt nõuetekohaselt kindlaksmääratud saadaolevaid summasid. Peaarvepidaja täidab hoolsuskohustust selle tagamisel, et liit saab kätte oma tulu ja et liidu õigusi kaitstakse.

Kui võlgnik, kelle suhtes on väljastatud mitu sissenõudekorraldust, teeb osalise tagasimakse, kirjendatakse see esmalt vanima nõude alla, kui võlgnik ei ole täpsustanud teisiti. Kõik osalised tagasimaksed katavad esmalt viivise.

Peaarvepidaja ***nõuab sisse*** eelarvesse tasumisele kuuluvad summad ***tasaarvestuse teel vastavalt artiklile 102***.

2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib osaliselt või täielikult loobuda kindlaksmääratud saadaoleva summa sissenõudmisest ainult järgmistel juhtudel:

a) kui prognoositavad sissenõudmiskulud ületavad sissenõutava summa ja loobumine ei kahjusta liidu mainet;

b) kui saadaolevat summat ei ole võimalik sisse nõuda selle aegumise, artikli 98 lõikes 2 kindlaks määratud tingimuste kohaselt võlateate saatmisega viivitamise või võlgniku maksejõuetuse või mis tahes muu maksejõuetusmenetluse tõttu;

c) kui sissenõudmine ei ole kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja kavatseb loobuda või osaliselt loobuda kindlaksmääratud saadaoleva summa sissenõudmisest, tagab ta, et loobumine on korrakohane ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise ja proportsionaalsuse põhimõtetega. Sissenõudmisest loobumise otsust tuleb põhjendada. Eelarvevahendite käsutaja võib nimetatud otsuse tegemise delegeerida.

3. Lõike 2 esimese lõigu punktis c osutatud juhul toimib vastutav eelarvevahendite käsutaja igas ***liidu*** institutsioonis eelnevalt kindlaks määratud menetluse kohaselt ja kohaldab järgmisi kriteeriume, mis on kohustuslikud ja igal juhul kohaldatavad:

   a) asjaolud, mis on seotud saadaoleva summa kindlaksmääramise põhjustanud õigusnormide eiramise (pettus, korduv rikkumine, tahtlus, hoolsus, heausksus, ilmne viga) raskusega;

   b) mõju, mida sissenõudmisest loobumine avaldaks liidu tegevusele ja tema finantshuvidele (asjaomane summa, pretsedendi loomise oht, seaduskuulekuse nõrgendamine).

4. Olenevalt juhtumi asjaoludest võib vastutaval eelarvevahendite käsutajal olla vaja asjakohasel juhul arvesse võtta järgmisi täiendavaid kriteeriume:

   a) konkurentsi moonutamine, mida sissenõudmisest loobumine põhjustaks;

   b) majanduslik ja sotsiaalne kahju, mida võla täielik sissenõudmine põhjustaks.

5. Iga ***liidu*** institutsioon saadab Euroopa Parlamendile ja nõukogule igal aastal aruande ***käesoleva artikli lõigete 2, 3 ja 4 kohaselt tehtud*** loobumiste kohta. ***Teave loobumiste kohta, mille puhul on summa alla 60 000 euro, esitatakse kogusummana.*** Komisjoni asjaomane aruanne lisatakse artikli 74 lõikes 9 nimetatud iga-aastaste tegevusaruannete kokkuvõttele.

6. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib kindlaksmääratud saadaoleva summa osaliselt või täielikult tühistada. Kindlaksmääratud saadaoleva summa osaline tühistamine ei tähenda, et liit loobuks oma ülejäänud kindlaksmääratud nõudest.

   Vea ilmnemise korral tühistab vastutav eelarvevahendite käsutaja kindlaksmääratud saadaoleva summa täielikult või osaliselt, lisades asjakohased põhjendused.

   Iga ***liidu*** institutsioon sätestab oma sise-eeskirjades tingimused ja korra, mida järgitakse kindlaksmääratud saadaoleva summa tühistamise õiguse delegeerimisel.

7. Kontrollide ja auditite tegemine ning põhjendamatult kulutatud summade sissenõudmine, nagu on sätestatud valdkondlikes normides, on esmalt liikmesriikide ülesanne. Kui liikmesriigid avastavad õigusnormide eiramise ise ja korrigeerivad selle, ei kohalda komisjon nende suhtes õigusnormide eiramisega seonduvaid finantskorrektsioone.

8. Komisjon kohaldab liikmesriikide suhtes finantskorrektsioone, et arvata liidu rahastatavatest kuludest välja sellised maksed, mis on tehtud kohaldatavat õigust rikkudes. Komisjon võtab finantskorrektsioonide puhul aluseks kindlakstehtud põhjendamatult kulutatud summade suuruse ja nende rahalise mõju eelarvele. Kui neid summasid ei ole võimalik täpselt kindlaks teha, võib komisjon kohaldada ekstrapoleeritud või ühtse määraga korrektsioone vastavalt valdkondlikele normidele.

   Komisjon võtab finantskorrektsiooni summa üle otsustades arvesse kohaldatava õiguse rikkumise olemust ja raskusastet ning rahalist mõju eelarvele, sealhulgas juhtimis- ja kontrollisüsteemide puuduste korral.

   Finantskorrektsioonide kindlaksmääramise kriteeriumid ja kohaldatava menetluse võib sätestada valdkondlikes normides.

9. Ekstrapoleeritud või ühtse määraga korrektsioonide kohaldamise metoodika kehtestatakse kooskõlas valdkondlike normidega, et võimaldada komisjonil kaitsta liidu finantshuve.

Artikkel 102

Sissenõudmine tasaarvestuse teel

1. Kui võlgnikul on liidu või liidu eelarvet täitva rakendusasutuse vastu seoses maksekorralduses kindlaks määratud summaga nõue, mis on kindel artikli 98 lõike 3 punkti a tähenduses, kindlasummaline ja kuulub tasumisele, nõuab peaarvepidaja kindlaksmääratud saadaolevad summad sisse tasaarvestuse teel pärast artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäeva saabumist.

   Erandlikel asjaoludel, kui see on vajalik liidu finantshuvide kaitsmiseks, ning juhul, kui peaarvepidajal on põhjendatult alust arvata, et liidule tasumisele kuuluv summa läheks kaduma, võib peaarvepidaja nõuda võla tasaarvestuse teel sisse enne artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäeva saabumist.

   Peaarvepidaja ***võib*** võla tasaarvestuse teel sisse ***nõuda*** enne artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäeva saabumist ka võlgniku nõusoleku korral.

2. Enne käesoleva artikli lõike 1 kohast sissenõudmist konsulteerib peaarvepidaja vastutava eelarvevahendite käsutajaga ja teavitab asjaomaseid võlgnikke, sealhulgas õiguskaitsevahenditest vastavalt artiklile 133.

Kui võlgnik on siseriiklik ametiasutus või selle haldusüksus, teatab peaarvepidaja ka asjaomasele liikmesriigile oma kavatsusest nõuda võlad sisse tasaarvestuse teel vähemalt kümme tööpäeva enne sissenõudmise alustamist. Kokkuleppel asjaomase liikmesriigi või haldusüksusega võib peaarvepidaja siiski nõuda võlad tasaarvestuse teel sisse enne selle tähtpäeva saabumist.

3. Lõikes 1 nimetatud tasaarvestamisel on sama mõju kui maksel ja see vabastab liidu võlasumma ja asjakohasel juhul tasumisele kuuluva viivise summa maksmise kohustusest.

Artikkel 103

Sissenõudemenetlus, kui võlgnik ei maksa vabatahtlikult

1. Ilma et see piiraks artikli 102 kohaldamist, kui kogu summat ei ole sisse nõutud artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäevaks, teavitab peaarvepidaja vastutavat eelarvevahendite käsutajat ja alustab viivitamata menetlust sissenõude täitmisele pööramiseks kõikide seaduslike vahenditega, sealhulgas asjakohasel juhul eelnevalt esitatud tagatise realiseerimise teel.

2. Ilma et see piiraks artikli 102 kohaldamist, kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud sissenõudmismeetodit ei ole võimalik kasutada ja võlgnik ei ole peaarvepidaja saadetud ametliku märgukirja saamise järel võlga tasunud, nõuab peaarvepidaja summa sisse sissenõudmisotsuse täitmisele pööramisega artikli 100 lõike 2 kohaselt või kohtumenetluses.

Artikkel 104

Maksmiseks antud lisaaeg

Peaarvepidaja võib koostöös vastutava eelarvevahendite käsutajaga lubada maksmiseks lisaaega ainult võlgniku kirjaliku taotluse korral, kus on nõuetekohaselt esitatud põhjused, ja kui täidetud on järgmised tingimused:

a) võlgnik kohustub maksma viivist artiklis 99 täpsustatud määra alusel kogu lubatud lisaaja eest, mis algab artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäevast;

b) võlgnik esitab liidu õiguste kaitseks finantstagatise, mis katab nii tasumata võla põhisumma kui ka viivise ning mida ***liidu*** institutsiooni peaarvepidaja aktsepteerib.

Esimese lõigu punktis b osutatud tagatise võib asendada kolmanda isiku solidaartagatisega, mille on heaks kiitnud ***liidu*** institutsiooni peaarvepidaja.

Peaarvepidaja võib erandlikel asjaoludel võlgniku taotlusel esimese lõigu punktis b osutatud tagatise nõudmisest loobuda, kui tema hinnangul võlgnik soovib ja on suuteline tegema makse lisaaja jooksul, kuid ei ole suuteline andma sellist tagatist ja on ▌ ***finantsraskustes***.

Artikkel 105

Aegumistähtaeg

1. Ilma et see piiraks erinormide ja otsuse ***2014/335/EL, Euratom*** kohaldamist, on kolmandate isikute vastu olevate liidu nõuete ja liidu vastu olevate kolmandate isikute nõuete aegumistähtaeg viis aastat.

2. Kolmandate isikute vastu olevate liidu nõuete aegumistähtaeg hakkab kulgema pärast seda, kui on saabunud artikli 98 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud tähtpäev.

Liidu vastu olevate kolmandate isikute nõuete aegumistähtaeg hakkab kulgema kuupäevast, mil kõnealuse kolmanda isiku nõue kuulub vastavalt asjaomasele juriidilisele kohustusele tasumisele.

3. Kolmandate isikute vastu olevate liidu nõuete aegumistähtaja kulgemise katkestab ***liidu*** institutsiooni või ***liidu*** institutsiooni taotlusel tegutseva liikmesriigi mis tahes akt, millest on kolmandale isikule teatatud ja mille eesmärk on võlg sisse nõuda.

Liidu vastu olevate kolmandate isikute nõuete aegumistähtaja kulgemise katkestab mis tahes akt, millest liidu võlausaldajad on liidule teatanud või millest talle on nende nimel teatatud ja mille eesmärk on võlg sisse nõuda.

4. Uus viieaastane aegumistähtaeg hakkab kulgema järgmisel päeval pärast lõikes 3 osutatud katkestamise päeva.

5. Kõik kohtumenetlused, mis on seotud lõikes 2 osutatud nõuetega, sealhulgas hagid, mis on esitatud kohtule, kes hiljem teatab, et küsimus ei kuulu tema pädevusse, katkestavad aegumistähtaja kulgemise. Uus viieaastane aegumistähtaeg ei hakka kulgema enne, kui tehakse *res judicata* jõudu omav kohtuotsus või kui samade poolte vahel saavutatakse samas küsimuses kohtuväline lahendus.

6. Kui peaarvepidaja annab kooskõlas artikliga 104 võlgnikule maksmiseks lisaaega, loetakse seda aegumistähtaja kulgemise katkestamiseks. Uus viieaastane aegumistähtaeg hakkab kulgema järgmisel päeval pärast pikendatud maksetähtaja möödumist.

7. Liidu nõudeid ei nõuta sisse pärast lõigetes 2–6 sätestatud aegumistähtaja möödumist.

Artikkel 106

Liidu nõuete käsitlemine liikmesriikides

Maksejõuetusmenetluse korral kohaldatakse liidu nõuete suhtes sama sooduskohtlemist mis nende liikmesriikide avalik-õiguslike asutuste sama liiki nõuete suhtes, kus sissenõudmismenetlust läbi viiakse.

Artikkel 107

Liidu institutsioonide määratud trahvid, muud rahalised karistused, sanktsioonid ja kogunenud intressid

1. Trahvide ja muude rahaliste karistustena saadud ning sanktsioonidest tulenevad summad ning neilt kogunenud võimalikud intressid või neist tulenev muu tulu ***kantakse eelarvesse*** alles siis, kui nende määramise otsuseid ei ole ***enam võimalik Euroopa Liidu Kohtus vaidlustada***.

2. Lõikes 1 osutatud summad ***kantakse eelarvesse*** võimalikult kiiresti ▌ ***pärast kõigi õiguskaitsevahendite ammendamist***. ***Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel või kui kõigi õiguskaitsevahendite ammendamine toimub pärast jooksva eelarveaasta 1. septembrit, võib summad kanda eelarvesse järgmisel eelarveaastal.***

   Eelarvesse ei kanta summasid, mis makstakse Euroopa Liidu Kohtu otsusest tulenevalt tagasi üksusele, kes need maksis.

3. Lõiget 1 ei kohaldata raamatupidamise aastaaruande kontrollimist ja heakskiitmist ega finantskorrektsioone käsitlevate otsuste suhtes.

Artikkel 108

Liidu institutsioonide määratud trahvide, muude rahaliste karistuste või sanktsioonide sissenõudmine

1. Kui Euroopa Liidu Kohtusse esitatakse hagi ***liidu*** institutsiooni otsuse vastu, millega on ELi toimimise lepingu või Euratomi asutamislepingu alusel määratud trahv**,** ▌ muu rahaline karistus ***või sanktsioon***, ja kuni ajani, mil kõik õiguskaitsevahendid on ammendatud, maksab võlgnik asjaomased summad ajutiselt komisjoni peaarvepidaja määratud pangakontole või esitab finantstagatise, mida komisjoni peaarvepidaja aktsepteerib. Kõnealune tagatis on sõltumatu trahvi, muu rahalise karistuse ***või sanktsiooni*** tasumise kohustusest ja see peab olema ***nõudmise korral*** realiseeritav ▌. Tagatis katab nii nõude põhisumma kui ka tasumisele kuuluva viivise vastavalt artikli 99 lõikes 4 sätestatule.

2. Komisjon tagab ajutiselt kogutud summad, investeerides need finantsvaradesse, tagades seeläbi rahaliste vahendite turvalisuse ja likviidsuse ning seades ühtlasi eesmärgiks saavutada positiivne tootlus.

3. Kui kõik õiguskaitsevahendid on ammendatud ja ***Euroopa Liidu Kohus on*** trahvi, ▌ muu rahalise karistuse ***või sanktsiooni kinnitanud või kui sellise trahvi, muu rahalise karistuse või sanktsiooni määramise otsust ei ole enam võimalik Euroopa Liidu Kohtus vaidlustada***, võetakse üks järgmistest meetmetest:

a) ajutiselt sisse nõutud summad ja nendelt teenitud tulu kantakse eelarvesse kooskõlas artikli 107 ***lõikega 2*** ▌ ;

b) kui esitatud on finantstagatis, siis see realiseeritakse ja asjaomased summad kantakse eelarvesse.

Kui Euroopa Liidu Kohus on trahvi***,*** ▌ muu rahalise karistuse ***või sanktsiooni*** summat suurendanud, kohaldatakse käesoleva lõike esimese lõigu punkte a ja b ***liidu*** institutsiooni algses otsuses ette nähtud summa ulatuses või, kui see on asjakohane, siis samas menetluses Euroopa Liidu Kohtu eelmise kohtuotsusega määratud summa ulatuses. Komisjoni peaarvepidaja nõuab sisse suurendamisele vastava summa ja viivise, mis kuulub tasumisele artikli 99 lõike 4 kohaselt, ja need kantakse eelarvesse.

4. Kui kõik õiguskaitsevahendid on ammendatud ja trahv**,** ▌ muu rahaline karistus ***või sanktsioon*** on tühistatud või summat on vähendatud, võetakse üks järgmistest meetmetest:

a) ajutiselt kogutud summad või ***vähendamise korral*** summa ***asjakohane*** osa, ▌ ***sealhulgas*** mis tahes teenitud tulu, makstakse asjaomasele kolmandale isikule tagasi;

b) kui on esitatud finantstagatis, siis see vastavalt vabastatakse.

Esimese lõigu punktis a osutatud juhul, kui ajutiselt kogutud summadelt teenitud kogutulu on olnud negatiivne, arvatakse kantud kahju tagasimakstavast summast maha.

Artikkel 109

Tasandusintressid

Ilma et see piiraks artikli 99 lõike 2 ***ja artikli 116 lõike 5*** kohaldamist ja muudel ***juhtudel peale*** artiklites 107 ***ja 108*** osutatud muude ***trahvide, rahaliste karistuste ja sanktsioonide***, on viivisemäär juhul, kui teatav summa tuleb tagasi maksta Euroopa Liidu Kohtu otsuse alusel või ***tulenevalt*** vaidluse kokkuleppelisest lahendamisest, Euroopa Keskpanga poolt oma peamiste refinantseerimistehingute suhtes kohaldatav, *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias avaldatud määr, mis kehtib ***iga*** kuu esimesel kalendripäeval. ***Intressimäär ei tohi olla negatiivne***. ***Intressi arvestatakse*** alates ***tagasimakstava*** summa maksmise kuupäevast kuni summa tagasimaksmisele ▌ kuulumise kuupäevani.

Juhul kui üldine intressimäär oleks negatiivne, määratakse selleks null ***protsenti***.

7. PEATÜKK

Kulutoimingud

Artikkel 110

Rahastamisotsus

1. Eelarvelise kulukohustuse võtmisele eelneb rahastamisotsus, mille võtab vastu ***liidu*** institutsioon või asutus, kelle ***liidu*** institutsioon on selleks volitanud. ***Rahastamisotsused tehakse ühe või mitme aasta kohta.***

Käesoleva lõike esimest lõiku ei kohaldata assigneeringute puhul, mis on ette nähtud iga ***liidu*** institutsiooni halduslikust iseseisvusest tuleneva tegevuse jaoks, mida saab ellu viia ilma alusaktita artikli 58 lõike 2 punkti e kohaselt, haldustoetuskulude ega rahaliste toetuste puhul artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutustele. ▌

2. Rahastamisotsus moodustab ühtlasi ▌ aastase või mitmeaastase tööprogrammi ning see võetakse ***vastavalt vajadusele*** vastu võimalikult kiiresti pärast eelarveprojekti vastuvõtmist ja üldjuhul hiljemalt rakendamise aasta 31. märtsiks. ***Kui asjakohases alusaktis sätestatakse rahastamisotsuse või tööprogrammi või mõlema vastuvõtmise erikord, kohaldatakse seda korda rahastamisotsuse selle osa suhtes, mis moodustavad tööprogrammi, järgides täielikult nimetatud alusakti nõudeid.*** Tööprogrammi sisaldav osa avaldatakse asjaomase ***liidu*** institutsiooni veebisaidil kohe pärast selle vastuvõtmist ja enne selle rakendamist. Rahastamisotsuses märgitakse ***sellega*** hõlmatud kogusumma ja esitatakse rahastatavate meetmete kirjeldus. Selles märgitakse:

a) alusakt ja eelarverida;

b) taotletavad eesmärgid ja oodatavad tulemused;

c) eelarve täitmise viis;

d) alusaktiga tööprogrammi puhul nõutav muu lisateave.

3. Lisaks lõikes 2 osutatud elementidele sätestatakse rahastamisotsuses järgmine:

a) toetuste puhul: avalduse esitajate liik, kellele konkursikutse või otsetoetuste andmine on suunatud; toetuste jaoks ette nähtud eelarveliste vahendite kogusumma;

b) hangete puhul: hangeteks ette nähtud eelarveliste vahendite kogusumma;

c) rahaliste toetuste puhul artiklis 234 osutatud liidu usaldusfondidele: usaldusfondi jaoks eelarveaastaks ette nähtud assigneeringud ning usaldusfondi tegevusajaks kavandatud summad***, mis saadakse eelarvest ja teistelt rahastajatelt***;

d) auhindade puhul: osalejate liik, kellele konkurss on suunatud, konkursi jaoks ette nähtud eelarveliste vahendite kogusumma ja konkreetne teave auhindade kohta, mille ühikuväärtus on 1 000 000 eurot või rohkem;

e) rahastamisvahendite puhul: rahastamisvahendile eraldatud summa;

f) kaudse eelarve täitmise korral: artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt liidu vahendeid haldav üksus või isik või kriteeriumid, mida kasutatakse sellise isiku või üksuse valimiseks;

g) rahaliste toetuste puhul segarahastamisvahenditele: segarahastamisvahendile eraldatud summa ja segarahastamisvahendis osalevate üksuste loetelu;

h) eelarveliste tagatiste puhul: iga-aastaste eraldiste summa ja, kui see on asjakohane, vabastatava eelarvelise tagatise summa.

4. Volitatud eelarvevahendite käsutaja võib lisada täiendava teabe, mida ta peab kas tööprogrammi moodustava vastava rahastamisotsuse või mis tahes muu ***liidu*** institutsiooni veebisaidil avaldatava dokumendi puhul asjakohaseks.

Mitut aastat hõlmav rahastamisotsus peab olema kooskõlas artikli 41 lõikes 2 osutatud finantsplaneeringuga ja selles tuleb täpsustada, et otsuse täitmise eelduseks on, et eelarveassigneeringud vastavate eelarveaastate jaoks on kättesaadavad pärast eelarve vastuvõtmist või nagu on ette nähtud ajutiste kaheteistkümnendike süsteemis ▌ .

5. Ilma et see piiraks alusakti erisätete kohaldamist, järgitakse juba vastu võetud rahastamisotsuses mis tahes oluliste muudatuste tegemisel sama menetlust mis algse otsuse puhul.

Artikkel 111

Kulutoimingud

1. Iga kuluartikli suhtes võetakse kulukohustus ning kulu tõendatakse, kinnitatakse ja makstakse.

   Artiklis 114 osutatud tähtaegade möödumisel vabastatakse eelarveliste kulukohustuste kasutamata jäänud saldo.

   Toimingute täitmisel tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et kulud on kooskõlas aluslepingute, eelarve ja käesoleva määrusega ning aluslepingute alusel vastuvõetud muude õigusaktidega ▌ ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.

2. Eelarvelisi kulukohustusi ja juriidilisi kohustusi võtab sama eelarvevahendite käsutaja, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel. Eelkõige kriisiohjamis- ja humanitaarabioperatsioonide valdkonnas võivad juriidilisi kohustusi võtta ELi delegatsiooni juhid või nende äraoleku ajal nende asetäitjad juhiste kohaselt, mille on andnud vastutav eelarvevahendite käsutaja, kes jääb aga ise raamatupidamisarvestuse aluseks oleva tehingu eest täielikult vastutavaks. Töötajad, kelle komisjon on tööle võtnud kriisiohjamis- ja humanitaarabioperatsioonide valdkonnas, võivad alla kirjutada juriidilistele kohustustele, mis on seotud avansikontodelt tehtavate maksetega, mille suurus ei ületa 2500 eurot.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja peab enne kolmandate isikute ees juriidilise kohustuse võtmist või vahendite artiklis 234 osutatud liidu usaldusfondi ülekandmist võtma eelarvelise kulukohustuse.

Käesoleva lõike teist lõiku ei kohaldata:

a) juriidiliste kohustuste puhul, mis on võetud pärast kriisiolukorra väljakuulutamist toimepidevuse kava raames kooskõlas menetlustega, mille komisjon või muu ***liidu*** institutsioon on vastu võtnud oma haldusliku iseseisvuse alusel;

b) humanitaarabi-, kodanikukaitse- ja kriisiohjamisoperatsioonide puhul, kui liidu tõhusaks sekkumiseks on vaja kolmanda isiku ees kohe võtta juriidiline kohustus ja ei ole võimalik teha individuaalse eelarvelise kulukohustuse eelnevat broneeringut.

Kolmanda lõigu punktis b osutatud juhtudel tehakse eelarvelise kulukohustuse broneering kohe pärast kolmandate isikute ees juriidilise kohustuse võtmist.

3. ▌ Vastutav eelarvevahendite käsutaja ***tõendab kulud, kiites heaks kulude kandmise eelarvesse*** pärast seda, kui on kontrollinud tõendavaid dokumente, mis kinnitavad võlausaldaja nõudeõigust vastavalt juriidilises kohustuses sätestatud tingimustele, kui juriidiline kohustus on olemas. Selleks teeb vastutav eelarvevahendite käsutaja järgmist:

a) kontrollib võlausaldaja nõudeõiguse olemasolu;

b) määrab kindlaks nõude tegelikkusele vastavuse ja summa või kontrollib seda, lisades märke „õigsus tõendatud“;

c) kontrollib makse tasumisele kuulumise tingimusi.

Olenemata ***esimeses lõigus*** sätestatust, ▌ tuleb ***kulusid tõendada*** ka vahe- ja lõpparuannete puhul, mis ei ole seotud maksetaotlusega ja mille mõju raamatupidamissüsteemile piirdub üldise raamatupidamisarvestusega.

4. Tõendamisotsust väljendab vastutav eelarvevahendite käsutaja või tehniliselt pädev töötaja, keda eelarvevahendite käsutaja on selleks nõuetekohaselt ametliku otsusega volitanud, elektrooniliselt turvatud allkirjaga ▌ ***vastavalt artiklile*** 146 või erandjuhul paberdokumentide puhul templiga koos asjaomase isiku allkirjaga.

Märkega „õigsus tõendatud“ tõendab vastutav eelarvevahendite käsutaja või tehniliselt pädev töötaja, keda eelarvevahendite käsutaja on nõuetekohaselt volitanud, et:

a) eelmaksete puhul on juriidilises kohustuses nõutud tingimused eelmakse tegemiseks täidetud;

b) lepingutega seotud vahe- ja lõppmaksete puhul on lepinguga ette nähtud teenused nõuetekohaselt osutatud, lepinguga ette nähtud asjad nõuetekohaselt kohale toimetatud või lepinguga ette nähtud ehitustööd nõuetekohaselt tehtud;

c) toetustega seotud vahe- ja lõppmaksete puhul on toetusesaaja rakendatav meede või tööprogramm kõigis aspektides kooskõlas toetuslepinguga, sealhulgas asjakohasel juhul, et toetusesaaja deklareeritud kulud on rahastamiskõlblikud.

Teise lõigu punktis c osutatud juhul ei loeta ***kuluprognoose artikli 186 lõikes 3 sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimustega kooskõlas olevaks.*** Sama põhimõtet kohaldatakse ka vahe- ja lõpparuannete kohta, mis ei ole seotud maksetaotlusega.

5. Kulude ▌ ***kinnitamiseks väljastab*** vastutav eelarvevahendite käsutaja, olles kindlaks teinud, et assigneeringud on kättesaadavad, maksekorralduse, ▌ ***millega annab peaarvepidajale*** juhised maksta kuluna välja summa, mille vastutav eelarvevahendite käsutaja on eelnevalt tõendanud.

Perioodiliste maksete tegemisel seoses osutatud teenuste, sealhulgas renditeenused, või ostetud kaupadega võib eelarvevahendite käsutaja anda oma riskianalüüsi alusel korralduse otsekorralduse kasutamiseks avansikontolt. Sellise süsteemi kasutamiseks võib anda korralduse, kui peaarvepidaja on andnud artikli 86 lõike 3 kohaselt selleks konkreetse volituse.

▌

Artikkel 112

Eelarveliste kulukohustuste liigid

1. Eelarvelised kulukohustused jaotatakse järgmistesse kategooriatesse:

a) individuaalne: kui vahendite saaja ja kulu suurus on teada;

b) üldine: kui vähemalt üks individuaalse kulukohustuse kindlaksmääramiseks vajalikest tunnustest ei ole veel teada;

c) esialgne: et katta artikli 11 lõikes 2 osutatud EAGFi jooksvad halduskulud ja muud jooksvad halduskulud, kui kas summa või lõplik maksesaaja ei ole veel lõplikult teada.

Olenemata esimese lõigu punktist c võib liidu delegatsioonide ja liidu esindustega seotud jooksvaid halduskulusid siiski katta esialgsete eelarveliste kulukohustustega ka juhul, kui summa ja lõplik maksesaaja on teada.

2. Eelarvelised kulukohustused, mis on seotud rohkem kui üht eelarveaastat hõlmavate meetmetega, võib jaotada mitme eelarveaasta peale üksnes juhul, kui see on alusaktiga ette nähtud või kui need seonduvad halduskuludega.

3. Üldine eelarveline kulukohustus võetakse rahastamisotsuse alusel.

Üldine eelarveline kulukohustus võetakse hiljemalt enne vahendite saajate ja summade kohta otsuse tegemist ja kui asjaomaste assigneeringute kasutamine eeldab tööprogrammi vastuvõtmist, siis võimalikult kiiresti pärast tööprogrammi vastuvõtmist.

4. Üldise eelarvelise kulukohustuse täitmiseks sõlmitakse kas rahastamisleping, milles sätestatakse, et hiljem võetakse üks või mitu juriidilist kohustust, või võetakse üks või mitu juriidilist kohustust.

   Kolmandatele riikidele antava otsese finantsabi, sealhulgas eelarvetoetuste valdkonna rahastamislepingutest, mille näol on tegemist juriidiliste kohustustega, võivad tuleneda maksed ilma muude juriidiliste kohustuste võtmiseta.

   Kui üldine ***eelarveline*** kulukohustus täidetakse rahastamislepingu sõlmimisega, siis lõike 3 teist lõiku ei kohaldata.

5. Enne iga üldise eelarvelise kulukohustuse alusel võetud individuaalse juriidilise kohustuse allakirjutamist kirjendab vastutav eelarvevahendite käsutaja selle summa eelarve kesksesse raamatupidamisarvestusse ja arvab selle maha üldisest eelarvelisest kulukohustusest.

6. Esialgsed eelarvelised kulukohustused täidetakse ühe või mitme juriidilise kohustuse võtmisega, mis annavad õiguse hilisematele maksetele. Juhtudel, mis seonduvad personalijuhtimise kuludega***, liidu institutsiooni liikmete või endiste liikmetega seotud kuludega*** või liidu sündmuste kajastamiseks ette nähtud liidu institutsioonide teavitustegevuse kuludega või millele on osutatud 1. lisa punktis 14.5, võib need siiski täita otse maksetega ilma eelnevaid juriidilisi kohustusi võtmata.

Artikkel 113

EAGFi assigneeringutega seotud kulukohustused

1. Igaks eelarveaastaks EAGFile ette nähtud assigneeringud sisaldavad liigendamata assigneeringuid ***määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 4 lõikes 1 osutatud meetmetega seotud kuludeks. Kulud, mis on seotud*** nimetatud määruse artikli 4 lõikes 2 ja artiklis 6 osutatud meetmetega, välja arvatud mitteoperatiivse tehnilise abi raames rahastatavad meetmed ja rahalised toetused rakendusasutustele, ***kaetakse liigendatud assigneeringutest***.

2. Komisjoni otsused, millega kinnitatakse ▌ ***EAGFiga seoses liikmesriikide poolt kantud*** kulude hüvitismaksete suurus, kujutavad endast üldisi esialgseid eelarvelisi kulukohustusi ning need ei tohi ületada EAGFile ettenähtud eelarvesse kantud assigneeringute kogusummat.

3. EAGFi üldised esialgsed eelarvelised kulukohustused, mis on võetud eelarveaastaks ja mille põhjal ei ole võetud konkreetsete eelarveridadega seonduvaid kulukohustusi järgneva eelarveaasta 1. veebruariks, vabastatakse seoses asjaomase eelarveaastaga.

4. EAGFi käsitlevates õigusnormides osutatud asutuste ja ametite kulude suhtes võetakse kahe kuu jooksul pärast liikmesriikide saadetud kuluaruannete kättesaamist kulukohustused peatükkide, artiklite ja punktide kaupa. Selliseid kulukohustusi võib võtta pärast nimetatud kahekuulise tähtaja möödumist alati, kui on vaja kohaldada asjaomaste eelarveridade assigneeringute ümberpaigutamise menetlust. Summad kantakse eelarvesse maksetena selle sama kahekuulise tähtaja jooksul, välja arvatud juhul, kui liikmesriigid ei ole veel makset teinud või kui kulude rahastamiskõlblikkus ei ole kindel.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud kulukohustused arvatakse maha lõikes 1 osutatud üldisest esialgsest eelarvelisest kulukohustusest.

5. Lõikeid 2 ja 3 kohaldatakse juhul, kui raamatupidamise aastaaruande kontrollimisest ja heakskiitmisest ei tulene teisiti.

Artikkel 114

Kohustuste tähtajad

1. Olenemata artikli 111 lõikest 2 ja artikli 264 lõikest 3, võetakse individuaalsete või esialgsete eelarveliste kulukohustustega seotud juriidilised kohustused 31. detsembriks aastal n***, kusjuures aasta n on eelarvelise kulukohustuse võtmise aasta***.

2. Üldised eelarvelised kulukohustused katavad neile vastavate, 31. detsembrini aastal n+1 võetud juriidiliste kohustuste kogumaksumuse.

Kui üldise eelarvelise kulukohustuse alusel antakse IX jaotises osutatud auhind, võetakse artikli 207 lõikes 4 osutatud juriidiline kohustus 31. detsembriks aastal n+3.

Välistegevuse valdkonnas üldisest eelarvelisest kulukohustusest tulenevad rahastamislepingud kolmandate riikidega sõlmitakse 31. detsembriks aastal n+1 ▌. Sellisel juhul katab üldine eelarveline kulukohustus sõlmitud rahastamislepingu täitmiseks võetud juriidiliste kohustuste ***kogumaksumuse ajavahemikul, mis ei ole pikem kui kolm aastat alates rahastamislepingu sõlmimise kuupäevast***.

Järgmistel juhtudel katavad üldised eelarvelised kulukohutused siiski kuni rahastamislepingu täitmise perioodi lõpuni võetud juriidiliste kohustuste ***kogumaksumuse***:

a) mitme rahastajaga meetmed;

b) segarahastamistoimingud;

c) auditeerimist ja hindamist käsitlevad juriidilised kohustused;

d) järgmised erandlikud asjaolud:

i) juba sõlmitud juriidiliste kohustuste muutmine;

ii) kui juriidilised kohustused tuleb sõlmida pärast kehtiva juriidilise kohustuse ennetähtaegset lõppu;

iii) rakendusüksuse muutumine.

3. Lõike 2 kolmandat ja neljandat lõiku ei kohaldata jagatud kulukohustuste kaudu rakendatavate mitmeaastaste programmide suhtes:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 231/2014[44] loodud ühinemiseelse abi rahastamisvahendi puhul ;

b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 232/2014[45] loodud Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi puhul.

Esimeses lõigus osutatud juhtudel vabastab komisjon assigneeringud automaatselt kooskõlas valdkondlike normidega.

4. Individuaalsetel ja esialgsetel eelarvelistel kulukohustustel, mis on võetud seoses meetmetega, mis hõlmavad rohkem kui ühte eelarveaastat, välja arvatud personalikulude korral, on täitmise lõpptähtpäev, mis on kehtestatud kooskõlas nendes juriidilistes kohustustes sätestatud tingimustega, millele kulukohustustes viidatakse, ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet arvesse võttes.

---

44 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 231/2014, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA II) (ELT L 77, 15.3.2014, lk 11).

45 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 232/2014, millega luuakse Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahend (ELT L 77, 15.3.2014, lk 27).

5. Eelarveliste kulukohustuste osad, millega seoses ei ole makset tehtud kuue kuu jooksul täitmise tähtpäevast arvates, vabastatakse ▌.

6. Eelarvelise kulukohustuse summa, millega seoses ei ole kahe aasta jooksul pärast juriidilise kohustuse võtmist tehtud ühtegi makset artikli 115 tähenduses, vabastatakse, välja arvatud, kui see summa on seotud asjaga, mille suhtes on pooleli kohtu või vahekohtuorgani menetlus, mille puhul on juriidiline kohustus võetud rahastamislepingu vormis kolmanda riigiga või mille suhtes kohaldatakse valdkondlike normide erisätteid.

Artikkel 115

Maksete liigid

1. Peaarvepidaja tasub kulud kättesaadavate vahendite piires.

2. ***Maksmine toimub siis, kui esitatakse tõendid, et asjaomane meede on kooskõlas lepingu, kokkuleppe või alusakti, ja hõlmab üht või mitut järgmistest toimingutest***:

   a) kogu tasumisele kuuluva summa maksmine;

b) tasumisele kuuluva summa maksmine mõnel järgmistest viisidest:

i) eelmakse, millega antakse käibevahendid ja mille võib usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte kohaselt jagada mitmeks makseks***; sellise eelmakse võib teha*** kas lepingu või alusakti alusel või tõendavate dokumentide alusel, mis võimaldavad kontrollida, kas kõnealuse lepingu tingimused on täidetud;

ii) üks või mitu vahemakset, mis tehakse pärast meetme osalist rakendamist või lepingu või kokkuleppe osalist täitmist. Sellega võidakse tasaarvestada eelmakse kas täielikult või osaliselt, ilma et see piiraks alusakti kohaldamist;

iii) üks lõppmakse, mis tehakse pärast meetme täielikku rakendamist või lepingu või kokkuleppe täielikku täitmist;

c) eraldiste makse artikli 212 kohaselt loodud ühisesse eraldisfondi.

Lõppsaldo maksmisega on arveldatud kõigi varasemate kulude eest. Kasutamata summade sissenõudmiseks väljastatakse sissenõudekorraldus.

3. Lõikes 2 osutatud eri liiki makseid eristatakse eelarve raamatupidamisarvestuses nende tegemise ajal.

4. Artiklis 80 osutatud raamatupidamiseeskirjad hõlmavad eeskirju, mis käsitlevad eelmaksete tasaarvestamist raamatupidamisarvestuses ja kulude rahastamiskõlblikuks tunnistamist.

5. Vastutav eelarvevahendite käsutaja arveldab eelmaksed regulaarselt vastavalt projekti majanduslikule sisule ja hiljemalt selle lõpuks. Arveldamisel võetakse aluseks teave tekkinud kulude kohta või kinnitus makse tingimuste täitmise kohta artikli 125 kohaselt, mida eelarvevahendite käsutaja on tõendanud vastavalt artikli 111 lõikele 3.

Toetuslepingute, lepingute või rahalist toetust käsitlevate lepingute kohta, mille maksumus ületab 5 000 000 eurot, saab eelarvevahendite käsutaja iga eelarveaasta lõpus vähemalt teabe, mis on vajalik kulude kohta põhjendatud hinnangu andmiseks. ***Seda teavet*** ei kasutata eelmaksete arveldamiseks, ***kuid seda võivad kasutada*** eelarvevahendite käsutaja ja peaarvepidaja, et täita artikli 82 lõiget 2.

Teise lõigu kohaldamiseks lisatakse allkirjastatud juriidiliste kohustuste hulka asjakohased sätted.

Artikkel 116

Maksete tähtajad

1. Maksed tehakse:

a) 90 kalendripäeva jooksul rahalist toetust käsitlevate lepingute ning lepingute ja toetuslepingute puhul, mis on seotud tehniliste teenuste või meetmetega, mida on eriti keeruline hinnata ja mille puhul maksmine sõltub aruande või tõendi kinnitamisest;

b) 60 kalendripäeva jooksul kõigi muude rahalist toetust käsitlevate lepingute puhul ning muude lepingute ja toetuslepingute puhul, mille puhul maksmine sõltub aruande või tõendi kinnitamisest;

c) 30 kalendripäeva jooksul kõigi muude rahalist toetust käsitlevate lepingute, muude lepingute ja toetuslepingute puhul.

2. Maksete tegemiseks lubatud aja hulka arvatakse kulude tõendamine, kinnitamine ja maksmine.

Seda hakatakse arvestama alates maksetaotluse saamise kuupäevast.

3. Vastutava eelarvevahendite käsutaja volitatud talitus registreerib maksetaotluse nii kiiresti kui võimalik ja selle kättesaamise päevaks loetakse registreerimise kuupäev.

Maksekuupäevaks loetakse kuupäeva, mil ***liidu*** institutsiooni kontot debiteeritakse.

Maksetaotlus sisaldab järgmisi põhiandmeid:

a) võlausaldaja identifitseerimiseks vajalikud andmed;

b) summa;

c) valuuta;

d) kuupäev.

Kui vähemalt üks põhiandmete komponent puudub, lükatakse maksetaotlus tagasi.

Võlausaldajat teavitatakse tagasilükkamisest ja selle põhjustest kirjalikult nii kiiresti kui võimalik ja igal juhul 30 kalendripäeva jooksul alates maksetaotluse saamisest.

4. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib maksetähtaja arvestamise peatada, kui:

a) maksetaotluse summa ei kuulu tasumisele; või

b) ei ole esitatud asjakohaseid tõendavaid dokumente.

Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja saab teavet, mis seab kahtluse alla maksetaotluses esitatud kulude rahastamiskõlblikkuse, võib ta maksetähtaja arvestamise peatada kontrollimaks, sealhulgas korraldades kohapealseid kontrolle, et kulud on rahastamiskõlblikud. Makse tegemiseks lubatud järelejäänud maksetähtaega hakatakse arvestama alates kuupäevast, mil saadi nõutud teave või läbivaadatud dokumendid või teostati vajalik täiendav kontroll, sealhulgas kohapealne kontroll.

Asjaomastele võlausaldajatele antakse maksetähtaja arvestamise peatamise põhjustest kirjalikult teada.

5. Välja arvatud liikmesriikide, EIP ja EIFi puhul, on võlausaldajal lõikes 1 sätestatud tähtaegade möödumisel õigus saada viivist järgmiste tingimuste kohaselt:

a) viivisemääradeks on artikli 99 lõikes 2 osutatud määrad;

b) viivist makstakse ajavahemiku eest, mis algab lõikes 1 sätestatud maksetähtpäevale järgneval kalendripäeval ja lõpeb maksmiskuupäeval.

Juhul kui esimese lõigu kohaselt arvutatud viivise summa ei ületa 200 eurot, makstakse see siiski võlausaldajale välja vaid vastavasisulise taotluse korral, mis on esitatud kahe kuu jooksul pärast hilinenud makse laekumist.

6. Iga ***liidu*** institutsioon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva artikli lõigetes 1–4 sätestatud tähtaegade järgimise ja tähtaja arvestamise peatamiste kohta. Komisjoni asjaomane aruanne lisatakse artikli 74 lõikes 9 osutatud iga-aastaste tegevusaruannete kokkuvõttele.

8. PEATÜKK
Siseaudiitor

Artikkel 117
Siseaudiitori ametisse nimetamine

1. Iga ***liidu*** institutsioon näeb ette siseauditi funktsiooni, mida täidetakse asjaomaste rahvusvaheliste standardite kohaselt. Asjaomase ***liidu*** institutsiooni poolt ametisse nimetatud siseaudiitor vastutab institutsiooni ees eelarve täitmise süsteemide ja menetluste nõuetekohase toimimise kontrollimise eest. Siseaudiitoriks ei või olla eelarvevahendite käsutaja ega peaarvepidaja.

2. Euroopa välisteenistuse siseauditi puhul kohaldatakse finantsjuhtimise suhtes, mis on volitatud edasi artikli 60 lõike 2 kohaselt edasivolitatud eelarvevahendite käsutajana tegutsevatele liidu delegatsioonide juhtidele, komisjoni siseaudiitori kontrollivolitusi.

   Komisjoni siseaudiitor tegutseb ka Euroopa välisteenistuse siseaudiitorina Euroopa välisteenistuse eelarvejao täitmise kontrollimisel.

3. Iga ***liidu*** institutsioon nimetab siseaudiitori ametisse institutsiooni tegevuse eripärale ja vajadustele kohandatud korras. Iga ***liidu*** institutsioon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu siseaudiitori ametisse nimetamisest.

4. Iga ***liidu*** institutsioon määrab oma institutsiooni tegevuse eripära ja vajadusi arvesse võttes kindlaks siseaudiitori ülesannete ulatuse ning kehtestab üksikasjalikud eesmärgid ja korra siseauditi funktsiooni täitmiseks, võttes nõuetekohaselt arvesse rahvusvahelisi siseauditistandardeid.

5. Iga ***liidu*** institutsioon võib siseaudiitori ametisse nimetada erialase pädevuse alusel liikmesriikide kodanike hulgast valitud ametniku või muu teenistuja, kelle suhtes kohaldatakse personalieeskirju.

6. Kui kaks või enam ***liidu*** institutsiooni nimetavad ametisse sama siseaudiitori, teevad nad vajalikud korraldused, et siseaudiitorit saaks vastavalt artiklile 121 oma tegevuse eest vastutusele võtta.

7. Iga ***liidu*** institutsioon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu siseaudiitori ametist lahkumisest.

Artikkel 118

Siseaudiitori volitused ja ülesanded

1. Siseaudiitor nõustab ***liidu*** institutsiooni riskide juhtimisel, esitades sõltumatuid arvamusi juhtimis- ja kontrollisüsteemide taseme kohta ning andes soovitusi toimingute teostamise tingimuste parandamiseks ja usaldusväärse finantsjuhtimise edendamiseks.

   Siseaudiitori ülesanne on eelkõige:

   a) hinnata institutsioonisiseste juhtimissüsteemide sobivust ja tõhusust ning talituste tegevuse tulemuslikkust poliitika, programmide ja meetmete rakendamisel, lähtudes nendega seotud riskidest;

b) hinnata kõigi eelarve täitmise toimingute suhtes kohaldatavate sisekontrolli- ja -auditisüsteemide tulemuslikkust ja tõhusust.

2. Siseaudiitor täidab oma ülesandeid asjaomase ***liidu*** institutsiooni kõigi tegevuste ja talituste suhtes. Tal on täielik ja piiramatu juurdepääs kogu teabele, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks, vajaduse korral kohapeal, sealhulgas liikmesriikides ja kolmandates riikides.

Siseaudiitor tutvub eelarvevahendite käsutajate aastaaruande ja muude üksikasjalike andmetega.

3. Siseaudiitor annab oma järeldustest ja soovitustest aru asjaomasele ***liidu*** institutsioonile. Asjaomane ***liidu*** institutsioon tagab audititest tulenevate soovituste põhjal meetmete võtmise. ▌

Iga ***liidu*** institutsioon kaalub, kas tema siseaudiitori aruannetes antud soovitused on sobivad, et nende alusel vahetada häid tavasid teiste ***liidu*** institutsioonidega.

4. Siseaudiitor esitab asjaomasele ***liidu*** institutsioonile siseauditi aastaaruande, milles on märgitud tehtud siseauditite arv ja liik, põhilised antud soovitused ja nende soovituste suhtes võetud meetmed.

   Kõnealuses aastaaruandes nimetatakse artikli 143 kohaselt loodud toimkonna avastatud süsteemsed probleemid, mille kohta on esitatud artiklis 93 osutatud arvamus.

5. Siseaudiitor dkeskendub oma aruande koostamisel eelkõige usaldusväärse finantsjuhtimise ***ja tulemuslikkuse*** põhimõtte üldisele järgimisele ja tagab, et ***nende põhimõtete*** rakendamise pidevaks parandamiseks ja tõhustamiseks on võetud asjakohaseid meetmeid.

6. Igal aastal esitab komisjon eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames ja kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 319 taotluse korral oma iga-aastase siseauditiaruande, võttes nõuetekohaselt arvesse konfidentsiaalsuse nõudeid.

7. Iga ***liidu*** institutsioon teeb siseaudiitori kontaktandmed kättesaadavaks kõikidele kulutoimingutega seotud füüsilistele ja juriidilistele isikutele, et neil oleks siseaudiitoriga võimalik konfidentsiaalselt ühendust võtta.

8. Igal aastal koostab iga ***liidu*** institutsioon aruande, mis sisaldab kokkuvõtet tehtud siseauditite arvust ja liigist, ***kokkuvõtvat aruannet*** antud soovitustest ja nende soovituste põhjal võetud meetmetest, ja edastab selle artikli 247 kohaselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

9. Siseaudiitori aruanded ja järeldused ning asjaomase ***liidu*** institutsiooni aruanne tehakse üldsusele kättesaadavaks üksnes pärast seda, kui siseaudiitor on kinnitanud nende põhjal võetavad meetmed.

10. Iga ***liidu*** institutsioon annab siseaudiitorile siseauditifunktsiooni nõuetekohaseks täitmiseks vajalikud vahendid ja ametijuhendi, milles on üksikasjalikult kirjeldatud tema ülesandeid, õigusi ja kohustusi.

Artikkel 119

Siseaudiitori tööprogramm

1. Siseaudiitor võtab vastu oma tööprogrammi ja esitab selle asjaomasele ***liidu*** institutsioonile.

2. Iga ***liidu*** institutsioon võib paluda siseaudiitoril läbi viia auditeid, mis ei ole lõikes 1 nimetatud tööprogrammis ette nähtud.

Artikkel 120

Siseaudiitori sõltumatus

1. Siseaudiitor on auditite tegemisel täiesti sõltumatu. Asjaomane ***liidu*** institutsioon kehtestab siseaudiitori suhtes kohaldatavad erinormid, mis tagavad, et siseaudiitor on täielikult sõltumatu oma ülesannete täitmisel, ja milles määratakse kindlaks siseaudiitori vastutus.

2. Siseaudiitorile ei tohi anda juhiseid ega seada piiranguid nende ülesannete täitmisel, mis talle on ametisse nimetamisel käesoleva määruse alusel antud.

3. Kui siseaudiitoriks on koosseisuline töötaja, täidab ta oma ainuõiguslikke auditeerimisülesandeid täiesti sõltumatult ning kannab vastutust personalieeskirjade ▌ kohaselt.

Artikkel 121

Siseaudiitori vastutus

Üksnes see ***liidu*** institutsioon, kelle töötaja siseaudiitor on, võib siseaudiitori tema tegevuse eest vastutusele võtta, toimides käesoleva artikli kohaselt.

Iga liidu institutsioon teeb juurdluse algatamise kohta põhjendatud otsuse. See otsus edastatakse huvitatud isikule. Asjaomane ***liidu*** institutsioon võib oma otsesel vastutusel teha uurimise läbiviimise ülesandeks ühele või mitmele ametnikule, kelle palgaaste ei ole asjaomase töötaja palgaastmest madalam. Uurimise käigus kuulatakse ära huvitatud isiku seisukohad.

Uurimisaruanne edastatakse huvitatud isikule, kelle seisukohad aruande kohta asjaomane ***liidu*** institutsioon seejärel ära kuulab.

Aruande ja ärakuulamise alusel teeb asjaomane ***liidu*** institutsioon kas põhjendatud otsuse menetluse lõpetamise kohta või põhjendatud otsuse personalieeskirjade artiklite 22 ja 86 ning IX lisa kohaselt. Otsustest, millega määratakse distsiplinaarkaristused või rahatrahvid, teavitatakse huvitatud isikut ja need saadetakse teadmiseks teistele ***liidu*** institutsioonidele ja kontrollikojale.

Huvitatud isik võib esitada nende otsuste vastu personalieeskirjade kohaselt hagi Euroopa Liidu Kohtule.

Artikkel 122

Hagi esitamine Euroopa Liidu Kohtule

Ilma et see piiraks personalieeskirjades ette nähtud õiguskaitsevahendite kasutamist, võib siseaudiitor esitada otse Euroopa Liidu Kohtule hagi seoses aktidega, mis on seotud tema kui siseaudiitori ülesannete täitmisega. Ta esitab selle hagi kolme kuu jooksul alates kalendripäevast, mil ta kõnealusest aktist teada sai.

Sellised hagid vaadatakse läbi ja nende kohta tehakse otsus personalieeskirjade artikli 91 lõike 5 kohaselt.

Artikkel 123

Siseauditi järelevalvekomiteed

1. Iga liidu institutsioon moodustab siseauditi järelevalvekomitee, kelle ülesanne on tagada siseaudiitori sõltumatus, jälgida siseaudititegevuse kvaliteeti ning tagada, et talitused arvestaksid nõuetekohaselt sise- ja välisauditi soovitusi ja võtaksid nende põhjal järelmeetmeid.

2. Siseauditi järelevalvekomitee koosseisu otsustab iga liidu institutsioon, võttes arvesse selle organisatsioonilist sõltumatust ja sõltumatu eksperdiarvamuse olulisust.

V JAOTIS

ÜLDSÄTTED

1. PEATÜKK

Otsese, kaudse jagatud eelarve täitmise suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 124

Kohaldamisala

Erandina artiklist 138 käsitatakse käesolevas jaotises esitatud viiteid juriidilistele kohustustele viidetena juriidilistele kohustustele, raamlepingutele ja finantsraampartnerluse lepingutele.

Artikkel 125

Liidu rahalise toetuse vormid

1. Liidu rahaline toetus otsese, jagatud ja kaudse eelarve täitmise raames aitab saavutada liidu poliitikaeesmärki ja konkreetseid tulemusi ning võib olla järgmises vormis:

a) asjaomase tegevuse kuludega sidumata maksed, mis põhinevad:

i) kas valdkondlike normide või komisjoni otsustega kehtestatud tingimuste täitmisel või

ii) eelnevalt kindlaks määratud vahe-eesmärkide või tulemusnäitajate alusel mõõdetavate tulemuste saavutamisel;

b) tegelikult tekkinud rahastamiskõlblike kulude hüvitamine;

c) ühikuhinnad, mida kasutatakse kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, väljendatuna summana ühiku kohta;

d) kindlasummalised maksed, mida kasutatakse üldises mõistes kõikide või teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul;

e) ühtse määra alusel rahastamine, mida kasutatakse teatavate spetsiifiliste eelnevalt selgelt kindlaks määratud rahastamiskõlblike kulude kategooriate puhul, kohaldades protsendimäära;

▌

f) punktides a–e nimetatud vormide kombinatsioon.

Käesoleva lõike esimese lõigu punkti a kohased liidu rahalised toetused määratakse ***otsese ja kaudse eelarve täitmise raames*** kindlaks kooskõlas artikliga 181, valdkondlike õigusnormidega või komisjoni otsusega ***ja jagatud eelarve täitmise raames kooskõlas valdkondlike õigusnormidega***. Käesoleva lõike esimese lõigu punktide c, d ja e kohased liidu rahalised toetused määratakse ***otsese ja kaudse eelarve täitmise raames*** kindlaks kooskõlas artikliga 181 või valdkondlike normidega ***ja jagatud eelarve täitmise raames kooskõlas valdkondlike normidega***.

2. Rahalise toetuse asjakohase vormi kindlaksmääramisel võetakse võimalikult suures ulatuses arvesse potentsiaalsete vahendite saajate huve ja raamatupidamismeetodeid.

3. Vastutav eelarvevahendite käsutaja annab artikli 74 lõikes 9 osutatud iga-aastases tegevusaruandes aru käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktides a ja f sätestatud kuludega sidumata maksete kohta.

Artikkel 126

Kolmanda isiku hindamisele tuginemine

Komisjon võib täielikult või osaliselt tugineda enda või muude üksuste, sealhulgas rahastajate tehtud hindamistele, kui nende hindamiste tegemisel on arvesse võetud tingimusi, mis on samaväärsed käesolevas määruses kehtestatud tingimustega kohaldatava eelarve täitmise viisi kohta. Sel eesmärgil edendab komisjon rahvusvaheliselt heakskiidetud standardite tunnustamist või rahvusvahelisi parimaid tavasid.

Artikkel 127

Kolmanda isiku audititele tuginemine

Ilma et see piiraks võimalust teha edasisi auditeid, võetakse audit, mille on teinud sõltumatu audiitor rahvusvaheliselt heakskiidetud ***auditi***standardite kohaselt liidu rahalise toetuse kasutamist käsitlevate finantsaruannete ja aruannete kohta ning ***mis*** annab piisava kindluse, üldise kindluse aluseks, nagu on vajaduse korral täpsustatud valdkondlikes normides***, tingimusel et on olemas piisavad tõendid audiitori sõltumatuse ja pädevuse kohta***. ***Selleks tehakse sõltumatu audiitori aruanne ja seonduvad auditidokumendid taotluse korral kättesaadavaks Euroopa Parlamendile, komisjonile, kontrollikojale ja liikmesriikide auditeerimisasutustele.***

Artikkel 128

Juba kättesaadava teabe kasutamine

Et vältida liidu vahendeid saavatelt isikutelt ja üksustelt sama teabe mitmekordset küsimist kasutatakse võimalikult suurel määral teavet, mis on liidu institutsioonidele, korraldusasutustele, eelarvet täitvatele muudele asutustele või üksustele juba kättesaadav.

Artikkel 129

Koostöö liidu finantshuvide kaitse tagamiseks

1. Iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, teeb liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja annab vajalikud õigused ja nõutava juurdepääsu vahendite saamise tingimusena vastutavale eelarvevahendite käsutajale, ***Euroopa Prokuratuurile määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostööd osalevate liikmesriikide puhul*** , OLAFile ja kontrollikojale ning asjakohasel juhul asjaomastele riiklikele ametiasutustele, et nad saaksid täielikult kasutada oma vastavaid volitusi. OLAFi puhul ***hõlmavad need õigused*** ka õigust toimetada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi***, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013***[46].

2. Isik või üksus, kes saab liidu vahendeid otsese ja kaudse eelarve täitmise raames, annab kirjalikult nõusoleku, et annab vajalikud õigused vastavalt lõikes 1 osutatule***, ning tagab***, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, ***annavad*** samaväärsed õigused.

I

[46] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (***ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).***

2. PEATÜKK

Otsese ja kaudse eelarve täitmise suhtes kohaldatavad sätted

1. JAGU

MENETLUS- JA HALDUSNORMID

Artikkel 130

Finantsraampartnerlused

1. Komisjon võib sõlmida liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavate isikute ja üksustega või toetusesaajatega pikaajaliseks koostööks finantsraampartnerluse lepinguid. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike 4 punkti c kohaldamist, vaadatakse finantsraampartnerluse lepingud läbi vähemalt kord iga mitmeaastase finantsraamistiku jooksul. Selliste lepingute raames võib kirjutada alla rahalist toetust käsitlevatele lepingutele või toetuslepingutele.

2. ***Finantsraampartnerluse lepingu eesmärk on hõlbustada liidu eesmärkide saavutamist, fikseerides koostöö lepingulised tingimused. Selleks*** määratakse finantsraampartnerluse lepingus kindlaks finantskoostöö vorm ***ning leping sisaldab kohustust kehtestada finantsraampartnerluse lepingu alusel allakirjutatud konkreetsetes lepingutes erieesmärkide saavutamise järelevalve kord.*** Nendes lepingutes ***märgitakse eelhindamise tulemuste põhjal samuti, kas*** komisjon võib tugineda liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavate isikute ja üksuste või toetusesaajate süsteemidele ja menetlustele, sealhulgas auditi protseduuridele.

3. Auditi kulude ja tulude optimeerimiseks ning koordineerimise hõlbustamiseks võib liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavate isikute ja üksustega või toetusesaajatega sõlmida auditi- või kontrollikokkuleppeid. ***Sellised kokkulepped ei piira artiklite 127 ja 129 kohaldamist.***

4. Kui finantsraampartnerlust viiakse ellu eritoetuste kaudu, siis:

   a) täpsustatakse finantsraampartnerluse lepingus lisaks lõikes 2 sätestatule:

      i) kavandatud meetmete või tööprogrammide laad;

      ii) eritoetuste andmise menetlus vastavalt VIII jaotises sätestatud põhimõtetele ja menetlusnormidele;

   b) peab finantsraampartnerluse leping ja eritoetuse andmise leping ***tervikuna*** olema kooskõlas artikli 201 nõuetega;

   c) ei või finantsraampartnerluse kestus olla pikem kui neli aastat, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel***, mis peavad olema selgelt esitatud artikli 74 lõikes 9 osutatud iga-aastases tegevusaruandes***;

d) kasutatakse finantsraampartnerlust kooskõlas läbipaistvuse ja avalduse esitajate võrdse kohtlemise põhimõttega;

e) käsitatakse finantsraampartnerlusi programmitöö, eelneva avalikustamise ja toetuse andmise kontekstis toetusena;

f) kohaldatakse finantsraampartnerlusel põhinevate eritoetuste suhtes artikli***s*** 38 osutatud tagantjärele avalikustamise menetlusi.

5. Eritoetuste kaudu täidetavates finantsraampartnerluse lepingutes võidakse sätestada tuginemine toetusesaaja süsteemidele ja menetlustele vastavalt käesoleva artikli lõikele 2, kui neid süsteeme ja menetlusi on hinnatud artikli 154 lõigete 2, 3 ja 4 kohaselt. Sellisel juhul artikli 196 lõike 1 punkti d ei kohaldata. Kui menetlused, mida toetusesaaja kasutab artikli 154 lõike 4 esimese lõigu punktis d osutatud kolmandate isikute rahastamiseks, on saanud ***komisjonilt*** positiivse hinnangu, siis artikleid 204 ja 205 ei kohaldata.

6. Kui finantsraampartnerluse lepinguid täidetakse eritoetuste kaudu, tehakse enne finantsraampartnerluse lepingule allakirjutamist artiklis 198 osutatud finants- ja tegevussuutlikkuse kontroll. Komisjon võib tugineda teiste rahastajate tehtud samaväärsetele finants- ja tegevussuutlikkuse kontrollidele.

7. Kui finantsraampartnerluse lepinguid täidetakse rahalist toetust käsitlevate lepingute kaudu, peavad finantsraampartnerluse leping ja rahalist toetust käsitlev leping ***tervikuna*** olema kooskõlas artikliga 129 ja artikli 155 lõikega 6.

Artikkel 131

Peatamine, lõpetamine ja vähendamine

1. Kui väljavalimismenetluse käigus on esinenud õigusnormide eiramist või pettust, peatab vastutav eelarvevahendite käsutaja menetluse ja võib võtta mis tahes vajalikke meetmeid, sealhulgas menetluse tühistada. Vastutav eelarvevahendite käsutaja annab pettusekahtluse juhtumitest viivitamata teada OLAFile.

2. Kui pärast väljavalimist selgub, et väljavalimismenetluses on esinenud õigusnormide eiramist või pettust, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja:

   a) keelduda võtta juriidilist kohustust või tühistada auhinna andmise;

   b) peatada maksed;

   c) peatada juriidilise kohustuse täitmise;

   d) kui see on asjakohane, lõpetada juriidilise kohustuse tervikuna või ühe ***või mitme*** vahendite saaja suhtes.

3. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib peatada maksed või juriidilise kohustuse täitmise, kui:

a) juriidilise kohustuse täitmisel on esinenud õigusnormide eiramist, pettust või kohustuste rikkumist;

b) on vaja kontrollida, kas oletatav õigusnormide eiramine, pettus või kohustuste rikkumine on tõepoolest toimunud;

c) õigusnormide eiramine, pettus või kohustuste rikkumine seab kahtluse alla liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldava isiku või üksuse sisekontrollisüsteemide usaldusväärsuse või tulemuslikkuse või raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse.

Kui esimese lõigu punktis b osutatud oletatav õigusnormide eiramine, pettus või kohustuste täitmata jätmine ei leia kinnitust, jätkatakse täitmist või makseid niipea kui võimalik.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib lõpetada juriidilise kohustuse tervikuna või ühe ***või mitme*** vahendite saaja suhtes esimese lõigu punktides a ja c osutatud juhtudel.

4. Lisaks lõigetes 2 või 3 nimetatud meetmetele võib vastutav eelarvevahendite käsutaja vähendada toetust, auhinda, rahalist toetust käsitleva lepingu kohast rahalist toetust või lepingukohast maksumust proportsionaalselt õigusnormide eiramise, pettuse või kohustuste täitmata jätmise raskusega, sealhulgas juhul, kui asjaomased meetmed on jäänud võtmata või neid on võetud halvasti, osaliselt või hilinemisega.

   Artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud rahastamise korral võib vastutav eelarvevahendite käsutaja vähendada rahalist toetust proportsionaalselt, kui tulemused on saavutatud halvasti, osaliselt või hilinemisega või kui tingimused ei ole täidetud.

5. Lõike 2 punkte b, c ja d ning lõiget 3 ei kohaldata auhinnakonkursil osalevate avalduse esitajate suhtes.

Artikkel 132

Andmete säilitamine

1. Vahendite saajad säilitavad andmeid ja tõendavaid dokumente, sealhulgas statistilisi andmeid ja muid rahastamisega seotud andmeid, sealhulgas elektroonilisi andmeid ja dokumente, viis aastat pärast lõppmakse tegemist või sellise makse puudumise korral tehingu tegemist. Kui toetuse suurus on 60 000 eurot või väiksem, siis on nimetatud tähtaeg kolm aastat.

2. Andmeid ja dokumente, mis on seotud auditite, edasikaebuste, kohtuvaidluste või nõuete menetlemisega, mis tulenevad juriidilistest kohustustest, või OLAFi juurdlustega ▌, säilitatakse seni, kuni sellised auditid, edasikaebused, kohtuvaidlused, ***nõuete menetlemised*** või juurdlused on lõpule viidud. ***OLAFi juurdlustega seotud andmete ja dokumentide puhul kehtib säilitamise kohustus pärast seda, kui vahendite saajat on juurdlusest teavitatud.***

3. Andmeid ja dokumente säilitatakse kas originaalide või originaalide tõestatud koopiate kujul või üldtunnustatud andmekandjatel, sealhulgas originaaldokumentide elektrooniliste versioonide või üksnes elektroonilises versioonis eksisteerivate dokumentide kujul. ***Kui eksisteerivad üksnes elektroonilised versioonid, siis*** originaale ei nõuta, kui nimetatud dokumendid vastavad kohaldatavatele õigusnormidele, nii et neid saab käsitada originaalidega võrdsetena ja neile saab tugineda auditeerimise eesmärgil.

Artikkel 133

Ärakuulamismenetlus ja õiguskaitsevahendid

1. Enne kui vastutav eelarvevahendite käsutaja võtab vastu meetme, mis riivab osaleja või vahendite saaja õigusi, tagab ta, et osalejale või vahendite saajale on antud võimalus esitada oma tähelepanekuid.

2. Kui eelarvevahendite käsutaja meede riivab osaleja või vahendite saaja õigusi, osutatakse selle meetme alusdokumendis meetme vaidlustamiseks ette nähtud halduslikele ja/või kohtulikele õiguskaitsevahenditele.

Artikkel 134

Intressitoetused ja tagatistasu toetused

1. Intressitoetusi ja tagatistasu toetusi antakse X jaotise kohaselt, kui need on ühendatud rahastamisvahenditega üheks meetmeks.

2. Kui intressitoetuste ja tagatistasude toetusi ei ole ühendatud rahastamisvahenditega üheks meetmeks, võib neid anda VI või VIII jaotise kohaselt.

2. JAGU

VARAJASE AVASTAMISE JA KÕRVALEJÄTMISE SÜSTEEM

Artikkel 135

Liidu finantshuvide kaitse riskide avastamise, menetlusest kõrvalejätmise ja rahaliste karistuste kohaldamise teel

1. Selleks et kaitsta liidu finantshuve, loob komisjon ▌ varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätmise süsteemi ning haldab seda.

Selle süsteemi eesmärk on hõlbustada järgmist:

a) selliste ***lõikes 2 osutatud isikute või üksuste*** varajane avastamine, kes ohustavad liidu finantshuve;

b) ***selliste lõikes 2 osutatud isikute või üksuste*** kõrvalejätmine menetlusest, kelle puhul valitseb üks artikli 136 lõikes 1 osutatud kõrvalejätmist põhjustav olukord;

c) vahendite saajatele rahalise karistuse määramine artikli 138 kohaselt.

2. Varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätmise süsteemi kohaldatakse ▌ ***järgmise suhtes***:

a) osalejad ja vahendite saajad;

b) üksused, kelle suutlikkusele taotleja või pakkuja kavatseb toetuda, või töövõtja alltöövõtjad;

c) iga liidu vahendeid saav isik või üksus, kui eelarvet täidetakse ***vastavalt*** artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktile c ***ja artikli 154 lõikele 4, tuginedes*** artikli 155 lõike ***6*** kohaselt edastatud teabele ▌ ;

d) iga isik või üksus, kes saab liidu vahendeid rahastamisvahenditest, mida erandkorras rakendatakse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt ▌ ;

e) osalejad või vahendite saajad, kelle kohta on artikli 63 kohaselt eelarvet täitvad üksused kooskõlas artikli 142 lõike 2 punktiga d esitanud teavet***, mille on edastanud liikmesriigid vastavalt valdkondlikele normidele***;

f) artiklis 26 osutatud sponsorid.

3. Otsuse käesoleva artikli ***lõike 1 teise lõigu punktis a osutatud riske puudutava*** varajase avastamise teabe registreerimise, ***lõikes 2 osutatud isikute või üksuste*** menetlusest kõrvalejätmise ja/või ***vahendite saajale*** rahalise karistuse määramise kohta teeb vastutav eelarvevahendite käsutaja. Selliste otsustega seotud teave registreeritakse artikli 142 lõikes 1 osutatud andmebaasis. Kui selline otsus tehakse artikli 136 lõike 4 alusel, sisaldavad andmebaasis registreeritud andmed teavet kõnealuses lõikes osutatud isikute kohta.

4. Käesoleva artikli ***lõikes 2 osutatud isikute või üksuste*** menetlusest kõrvalejätmise või ***vahendite saajale*** rahalise karistuse määramise otsus tehakse ▌ lõpliku kohtuotsuse või ***artikli 136 lõikes 1 osutatud menetlusest kõrvalejätmise olukordade puhul*** lõpliku haldusotsuse alusel või artikli 136 lõikes 2 nimetatud juhtudel artiklis 143 osutatud toimkonna esialgse õigusliku hinnangu alusel, et tagada nende olukordade tsentraliseeritud hindamine. Artikli 141 lõikes 1 osutatud juhtudel lükkab vastutav eelarvevahendite käsutaja osaleja poolt väljavalimismenetluses tehtud pakkumuse tagasi.

Ilma et see piiraks artikli 136 lõike 5 kohaldamist, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja teha artikli 136 lõikes 2 osutatud esialgse õigusliku hinnangu põhjal otsuse jätta osaleja või vahendite saaja menetlusest kõrvale ja/või määrata vahendite saajale rahaline karistus ning otsuse avaldada seotud teave üksnes pärast seda, kui ta on saanud artiklis 143 osutatud toimkonna soovituse.

Artikkel 136

Menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumid ja menetlusest kõrvalejätmise otsused

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja jätab artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse käesoleva määrusega reguleeritud väljavalimismenetlusest kõrvale või ei vali teda liidu vahendite haldajaks, kui nimetatud isik või üksus on ühes või mitmes järgmises olukorras:

   a) isik või üksus on pankrotis, tema suhtes on algatatud maksejõuetus- või likvideerimismenetlus, tema vara haldab likvideerija või kohus, ta on sõlminud kokkuleppe võlausaldajatega, peatanud äritegevuse või on liidu õiguse või liikmesriigi õiguse alusel toimuva samalaadse menetluse tõttu analoogses olukorras;

b) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et isik või üksus on jätnud täitmata kohaldatavast õigusest tulenevad maksude või sotsiaalkindlustusmaksete tasumisega seotud kohustused;

c) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et isik või üksus on süüdi tõsises ametialases rikkumises, olles rikkunud kohaldatavaid õigusnorme või selle kutseala eetilisi norme, mille esindaja ta on, või olles pannud toime süülise teo, mis mõjutab tema ametialast usaldusväärsust, kui selline tegevus osutab süülisele tahtlusele või raskele hooletusele, sealhulgas eelkõige järgmisele:

   i) menetlusest kõrvalejätmise aluste puudumise või rahastamiskõlblikkuse või valikukriteeriumide täitmise või juriidiliste kohustuste täitmise kontrollimiseks nõutavate andmete moonutamine pettuse või hooletuse teel;

   ii) teiste isikute või üksustega kokkuleppe sõlmimine konkurentsi moonutamise eesmärgil;

   iii) intellektuaalomandi õiguste rikkumine;

   iv) püüe mõjutada väljavalimismenetluse ajal vastutava eelarvevahendite käsutaja otsustusprotsessi;

v) püüe saada konfidentsiaalseid andmeid, mis võivad anda talle väljavalimismenetluses põhjendamatu eelise;

d) lõpliku kohtuotsusega on tõendatud, et isik või üksus on süüdi ühes järgnevas rikkumises:

i) pettus Euroopa Parlamendi ja nõukogu ***direktiivi (EL) 2017/1371***[47] ***artikli 3 ja*** nõukogu 26. juuli 1995. aasta aktiga koostatud Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse konventsiooni[48] artikli 1 tähenduses;

ii) korruptsioon, nagu on määratletud ***direktiivi (EL) 2017/1371 artikli 4 lõikes 2 ja aktiivne korruptsioon nagu on määratletud*** nõukogu 26. mai 1997. aasta aktiga koostatud Euroopa ühenduste ametnike või Euroopa Liidu liikmesriikide ametnikega seotud korruptsiooni vastu võitlemise konventsiooni[49] artiklis 3, nõukogu raamotsuse 2003/568/JSK[50] artikli 2 lõikes 1 ***osutatud käitumine*** või muus kohaldatavas õiguses määratletud korruptsioon;

---

47 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

48 EÜT C 316, 27.11.1995, lk 48.

49 EÜT C 195, 25.6.1997, lk 1.

50 Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/568/JSK korruptsioonivastase võitluse kohta erasektoris (ELT L 192, 31.7.2003, lk 54).

iii) ***käitumine, mis on seotud*** kuritegeliku ***ühendusega***, millele on ***osutatud*** nõukogu raamotsuse 2008/841/JSK[51] artiklis 2;

iv) rahapesu või terrorismi rahastamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ***(EL) 2015/849***[52] artikli 1 ***lõigete 3, 4 ja 5 tähenduses***;

v) terroriaktid või terroristliku tegevusega seotud õigusrikkumised, nagu on määratletud vastavalt nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK[53] artiklites 1 ja 3, või sellistele aktidele või õigusrikkumisele üleskutsumine, nendele kaasaaitamine või nendele kihutamine ning nende katse, nagu on osutatud kõnealuse otsuse artiklis 4;

vi) lapstööjõu kasutamine või muud inimkaubandusega ***seotud süüteod, millele*** on ***osutatud*** Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/36/EL[54] artiklis 2;

---

51 Nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsus 2008/841/JSK organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta (ELT L 300, 11.11.2008, lk 42).

52 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

53 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/475/JSK terrorismivastase võitluse kohta (EÜT L 164, 22.6.2002, lk 3).

54 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK (ELT L 101, 15.4.2011, lk 1).

e) eelarvest rahastatava juriidilise kohustuse täitmisel on isiku või üksuse peamiste kohustuste täitmise osas esinenud märkimisväärseid puudusi***, mis:***

i) on viinud juriidilise kohustuse ennetähtaegse lõpetamiseni;

ii) on viinud leppetrahvide või muude lepingujärgsete karistuste kohaldamiseni; või

iii) avastati eelarvevahendite käsutaja, OLAFi või kontrollikoja poolt tehtud kontrollide, auditite või juurdluste tulemusena;

f) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et isik või üksus on eiranud eeskirju nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95[55] artikli 1 lõike 2 tähenduses***;***

g) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et isik või üksus on loonud üksuse teises jurisdiktsioonis kavatsusega hoida kõrvale maksu-, sotsiaalsetest või muudest juriidilistest kohustustest, mille täitmine on kohustuslik tema registrijärgse asukoha, juhatuse asukoha või peamise tegevuskoha jurisdiktsioonis;

h) lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega on tõendatud, et üksus on loodud punktis g osutatud kavatsusega.

[55] Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

2. Lõpliku kohtuotsuse või asjakohaselt juhul lõpliku haldusotsuse puudumisel käesoleva artikli lõike 1 punktides c, d***, f, g*** ja ***h*** nimetatud juhtudel või käesoleva artikli lõike 1 punktis e nimetatud juhul jätab vastutav eelarvevahendite käsutaja artikli 135 lõikes ***2*** nimetatud isiku või üksuse menetlusest kõrvale kõnealustes punktides osutatud tegevusele antud esialgse õigusliku hinnangu alusel, võttes arvesse artiklis 143 osutatud toimkonna soovituses sisalduvaid tuvastatud asjaolusid või muid järeldusi.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud esialgne hinnang ei mõjuta artikli 135 lõikes ***2*** osutatud asjaomase isiku või üksuse tegevuse hindamist liikmesriikide pädevate asutuste poolt liikmesriigi õiguse kohaselt. Pärast lõplikust kohtuotsusest või lõplikust haldusotsusest teavitamist vaatab vastutav eelarvevahendite käsutaja viivitamata läbi oma otsuse jätta artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isik või üksus menetlusest kõrvale ja/või määrata vahendite saajale rahaline karistus. Kui lõplikus kohtuotsuses või lõplikus haldusotsuses ei ole kõrvalejätmise kestust kindlaks määratud, teeb vastutav eelarvevahendite käsutaja seda tuvastatud asjaolude ja järelduste alusel ning artiklis 143 osutatud toimkonna soovitust arvesse võttes.

Kui kõnealuses lõplikus kohtuotsuses või lõplikus haldusotsuses leitakse, et artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isik või üksus ei ole süüdi tegevuses, mille kohta on koostatud esialgne õiguslik hinnang, mille alusel kõnealune isik või üksus menetlusest kõrvale jäeti, tühistab vastutav eelarvevahendite käsutaja viivitamata kõnealuse kõrvalejätmise ja/või maksab asjakohasel juhul tagasi mis tahes määratud rahalise karistuse summa.

Esimeses lõigus osutatud asjaolud ja järeldused hõlmavad eelkõige järgmist:

a) ***määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul Euroopa Prokuratuuri korraldatud ning*** kontrollikoja, OLAFi või ***siseaudiitori*** korraldatud auditite või juurdluste või eelarvevahendite käsutaja vastutusel korraldatud mis tahes muu kontrolli, auditi või kontrollimise käigus kindlaks tehtud asjaolud;

b) mittelõplikud haldusotsused, mis võivad hõlmata kutseala eetiliste normide kohaldamise kontrolli eest vastutava pädeva järelevalveorgani võetud distsiplinaarmeetmeid;

c) ***asjaolud, millele on osutatud*** liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavate isikute ja üksuste ▌ otsustes;

d) teave, mille on edastanud artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti b kohaselt liidu vahendeid haldavad üksused, nagu on sätestatud artikli 142 lõike 2 punktis d;

e) liidu konkurentsi***õiguse*** ▌ rikkumist puudutavad komisjoni otsused või liidu või liikmesriigi konkurentsiõiguse rikkumist puudutavad pädeva siseriikliku asutuse otsused.

3. Kõik vastutava eelarvevahendite käsutaja artiklite 135–142 kohased otsused või, kui see on kohaldatav, kõik artiklis 143 osutatud toimkonna soovitused tehakse kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ning võttes eelkõige arvesse järgmist:

a) olukorra tõsidust, sealhulgas mõju liidu finantshuvidele ja mainele;

b) kõnealusest rikkumisest möödunud ajavahemikku;

c) rikkumise kestust ja kordumist;

d) tahtlust või hooletuse raskusastet;

e) lõike 1 punktis b ***osutatud juhtudel asjaolu, kas*** tegemist on piiratud summaga;

f) mis tahes muid leevendavaid asjaolusid, näiteks***:***

i) mil määral teeb artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isik või üksus koostööd asjaomase pädeva asutusega ja ***milline on asjaomase isiku või üksuse panus*** uurimise läbiviimisesse, nagu vastutav eelarvevahendite käsutaja seda tunnustab; või

ii) kõrvalejätmist põhjustavast olukorrast teatamine artikli 137 lõikes 1 osutatud kinnituse esitamisega.

4. Vastutav eelarvevahendite käsutaja jätab artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse menetlusest kõrvale, kui:

a) füüsiline või juriidiline isik, kes on artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liige või kellel on volitused neid isikuid või üksuseid esindada, nende nimel otsuseid teha või neid kontrollida, on ühes või mitmes käesoleva artikli lõike 1 punktides c–***h*** osutatud olukorras;

b) artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse võlgade eest piiramatut vastutust kandev füüsiline või juriidiline isik on ühes või mitmes käesoleva artikli lõike 1 punktis a või b osutatud olukorras;

c) füüsiline isik, kes on väljavalimismenetluse või juriidilise kohustuse täitmise seisukohast hädavajalik, on ühes või mitmes lõike 1 punktides c–***h*** osutatud olukorras.

5. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud juhtudel võib vastutav eelarvevahendite käsutaja jätta artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse ajutiselt menetlusest kõrvale ilma artiklis 143 osutatud toimkonna eelneva soovituseta juhul, kui nende osalemine väljavalimismenetluses või nende valimine liidu vahendite haldajaks ohustaks tõsiselt ja otseselt liidu finantshuve. Sellisel juhul edastab vastutav eelarvevahendite käsutaja asja viivitamata arutamiseks ***artiklis 143 osutatud*** toimkonnale ja teeb lõpliku otsuse hiljemalt 14 päeva jooksul pärast toimkonna soovituse saamist.

6. Võttes asjakohasel juhul arvesse artiklis 143 osutatud toimkonna soovitust, ei jäta vastutav eelarvevahendite käsutaja artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isikut või üksust väljavalimismenetluses osalemisest ja liidu vahendite haldajaks valimisest kõrvale järgmistel juhtudel:

a) isik või üksus on võtnud käesoleva artikli lõikes 7 sätestatud parandusmeetmeid, mis on piisavad tema usaldusväärsuse tõendamiseks. Käesolevat punkti ei kohaldata käesoleva artikli lõike 1 punktis d osutatud juhul;

b) piiratud ajavahemiku jooksul ja kuni käesoleva artikli lõikes 7 sätestatud parandusmeetmete vastuvõtmiseni on see vältimatu, et tagada teenuste osutamise jätkumine;

c) selline kõrvalejätmine oleks käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kriteeriumide alusel ebaproportsionaalne.

Lisaks ei kohaldata käesoleva artikli lõike 1 punkti a asjade ostmise korral, mis tehakse erakordselt soodsatel tingimustel kas oma äritegevust lõpetavalt müüjalt või maksejõuetusmenetlust teostavatelt likvideerijatelt, võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe või liidu või liikmesriigi õigusele vastava muu samalaadse menetluse korral.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja täpsustab käesoleva lõike esimeses ja teises lõigus osutatud juhtudel, kui ta ei jäta artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isikut või üksust väljavalimismenetluses osalemisest kõrvale, selle otsuse põhjused ja teavitab nendest artiklis 143 osutatud toimkonda.

7. Lõike 6 esimese lõigu punktis a osutatud parandusmeetmed võivad eelkõige hõlmata järgmist:

a) meetmed kõrvalejätmist põhjustava olukorra tekkepõhjuste kindlaksmääramiseks ning artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse asjaomases tegevusvaldkonnas võetavad konkreetsed tehnilised ning töökorralduse ja töötajatega seotud meetmed, mis võimaldavad kõnealust tegevust parandada ja vältida selle kordumist;

b) tõendid, et artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isik või üksus on võtnud meetmeid, et hüvitada või heastada kõrvalejätmist põhjustava olukorra aluseks olevate asjaolude tõttu liidu finantshuvidele tekitatud kahju;

c) tõendid, et artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isik või üksus on maksnud pädeva asutuse poolt määratud trahvi või tasunud käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud maksud või sotsiaalkindlustusmaksed või taganud nende tasumise.

8. Vastutav eelarvevahendite käsutaja, võttes asjakohasel juhul arvesse artiklis 143 osutatud toimkonna läbivaadatud soovitust, vaatab omal algatusel või artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse taotluse alusel viivitamata läbi oma otsuse asjaomase isiku või üksuse menetlusest kõrvalejätmise kohta, kui kõnealune isik või üksus on võtnud parandusmeetmeid, mis on piisavad tema usaldusväärsuse tõendamiseks, või on esitanud uusi andmeid, mis tõendavad, et käesoleva artikli lõikes 1 osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavat olukorda enam ei eksisteeri.

9. Artikli 135 lõike 2 punktis b osutatud juhul nõuab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et taotleja või pakkuja asendaks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras oleva üksuse või alltöövõtja, kelle suutlikkusele ta kavatseb toetuda.

Artikkel 137

Kinnitus ja tõendid menetlusest kõrvalejätmist põhjustava olukorra puudumise kohta

1. Osaleja teatab, kas ta on mõnes artikli 136 lõikes 1 ja artikli 141 lõikes 1 osutatud olukorras ning kas ta on asjakohasel juhul võtnud mõne artikli 136 lõike 6 esimese lõigu punktis a osutatud parandusmeetme.

Osaleja teatab samuti, kas järgmised isikud või üksused on mõnes artikli 136 lõike 1 punktides c–h osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras:

a) füüsilised või juriidilised isikud, kes on osaleja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed või kellel on volitused asjaomast osalejat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida;

b) osaleja tegelikult kasu saavad omanikud, nagu on määratletud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 6.

Osaleja või vahendite saaja teavitab vastutavat eelarvevahendite käsutajat viivitamata kõigist teatatud olukorras toimunud muutustest.

Kui see on asjakohane, esitab taotleja või pakkuja samad kinnitused nagu esimeses ja teises lõigus osutatud, millele on alla kirjutanud alltöövõtja või mis tahes muu üksus, kelle suutlikkusele ta kavatseb toetuda. ▌

Vastutav eelarvevahendite käsutaja ei nõua ***esimeses ja teises lõigus osutatud*** kinnitusi, kui need on juba esitatud muu väljavalimismenetluse tarbeks, tingimusel et olukord ei ole muutunud ning et kinnituste väljaandmise kuupäevast ei ole möödunud üle ühe aasta.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib esimese ja teise lõigu kohastest nõuetest loobuda väga väikese maksumusega lepingute puhul, ***mille maksumus ei ületa 1.*** lisa ▌ ***punktis 14.4 osutatud summat***.

2. Vastutava eelarvevahendite käsutaja asjaomase taotluse korral ning kui see on vajalik menetluse nõuetekohaseks läbiviimiseks, esitab osaleja, alltöövõtja või üksus, kelle suutlikkusele taotleja või pakkuja kavatseb toetuda, järgmise teabe:

   a) nõuetekohased tõendid selle kohta, et ta ei ole üheski artikli 136 lõikes 1 osutatud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras;

   b) teave füüsiliste või juriidiliste isikute kohta, kes on osaleja haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmed või kellel on volitused osalejat esindada, tema nimel otsuseid teha või teda kontrollida, ***sealhulgas omandi- või kontrollistruktuuri kuuluvad isikud ja üksused ning tegelikku kasu saavad omanikud,*** ning asjakohased tõendid selle kohta, et ükski kõnealune isik ei ole üheski artikli 136 lõike 1 punktides c–f osutatud kõrvalejätmist põhjustavas olukorras;

c) asjakohased tõendid selle kohta, et asjaomase osaleja võlgade eest piiramatut vastutust kandev füüsiline või juriidiline isik ei ole üheski artikli 136 lõike 1 punktis a või b osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras.

3. ***Asjakohasel juhul ja kooskõlas liikmesriigi õigusega võib*** vastutav eelarvevahendite käsutaja ***aktsepteerida*** rahuldava tõendina selle kohta, et lõikes 2 osutatud osaleja või üksus ei ole üheski artikli 136 lõike 1 punktis a, c, d***, f, g*** ja ***h*** osutatud menetlusest kõrvalejätmise olukorras, hiljutist karistusregistri väljavõtet või selle puudumisel samaväärse dokumendi esitamist, mille on hiljuti välja andnud isiku asukohariigi õigus- või haldusasutus ja mis tõendab, et need nõuded on täidetud.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja ***võib aktsepteerida*** rahuldava tõendina selle kohta, et lõikes 2 osutatud osaleja või üksus ei ole artikli 136 lõike 1 punktis a ja b kirjeldatud menetlusest kõrvalejätmise olukorras, asukohariigi pädeva asutuse välja antud hiljutist tõendit. Kui ***asukohariigis*** ei anta välja ***sellist liiki tõendeid***, võib osaleja esitada õigusasutuse või notari juures vande all tehtud kinnituse või selle puudumisel ausõnalise kinnituse, mis on tehtud tema asukohariigi haldusasutuse või kvalifitseeritud kutseorganisatsiooni ees.

4. Vastutav eelarvevahendite käsutaja loobub nõudmast lõikes 2 osutatud osalejalt või üksuselt lõigetes 2 ja 3 osutatud dokumentaalseid tõendeid:

a) kui tal on sellistele tõenditele tasuta juurdepääs riikliku andmebaasi kaudu;

b) kui sellised tõendid on talle juba esitatud muu menetluse jaoks ning tingimusel, et esitatud dokumendid on veel kehtivad ja et nende väljaandmise kuupäevast ei ole möödunud üle ühe aasta;

c) kui ***vastutav eelarvevahendite käsutaja tunnistab, et selliseid*** ▌ tõendeid ei ole praktiliselt võimalik esitada.

5. Käesoleva artikli lõikeid 1–4 ei kohaldata liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavate isikute või üksuste suhtes ega artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutuste suhtes.

Kui rahastamisvahendite kohta ei ole kehtestatud eeskirju ega menetlusi, mis on täielikult samaväärsed artikli 154 lõike 4 esimese lõigu punktis d osutatutega, siis annavad lõplikud vahendite saajad ja vahendajad liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavatele isikutele või üksustele allkirjastatud kirjaliku kinnituse selle kohta, et nad ei ole üheski artikli 136 lõike 1 punktides a–d***, g ja h või artikli 141 lõike 1 esimese lõigu punktides b ja c osutatud olukorras või olukorras, mida pärast artikli 154 lõike 4 kohast hindamist käsitatakse samaväärse olukorrana.***

Kui rahastamisvahendeid rakendatakse erandkorras artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt, esitavad lõplikud vahendite saajad finantsvahendajatele allkirjastatud kirjaliku kinnituse selle kohta, et nad ei ole üheski artikli 136 lõike 1 punktides a–d, g ega h ***või artikli 141 lõike 1 esimese lõigu punktides b ega c osutatud olukorras.***

Artikkel 138

Rahalised karistused

1. Hoiatava mõju tagamiseks võib vastutav eelarvevahendite käsutaja, võttes asjakohasel juhul arvesse artiklis 143 osutatud toimkonna soovitust, määrata rahalise karistuse vahendite saajale, kellega on sõlmitud juriidiline kohustus ja kes on artikli 136 lõike 1 punktis c, d, e või f osutatud menetlusest kõrvalejätmise olukorras.

   Artikli 136 lõike 1 punktides c–f osutatud menetlusest kõrvalejätmise olukordade puhul võib rahalise karistuse määrata vahendite saaja menetlusest kõrvalejätmise otsuse asemel, kui selline kõrvalejätmine oleks artikli 136 lõikes 3 osutatud kriteeriumide alusel ebaproportsionaalne.

Artikli 136 lõike 1 punktides c, d ***ja*** e ▌ osutatud menetlusest kõrvalejätmise olukordade puhul võib rahalise karistuse määrata lisaks kõrvalejätmisele, ***kui see on vajalik liidu finantshuvide kaitsmiseks*** ▌ ***tulenevalt*** vahendite saaja süstemaatilisest ja korduvast tegevusest eesmärgiga saada põhjendamatult liidu vahendeid.

Olenemata käesoleva lõike esimesest, teisest ja kolmandast lõigust, ei määrata rahalist karistust vahendite saajale, kes on kooskõlas artikliga 137 kinnitanud, et ta on menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras.

2. Rahalise karistuse summa ei tohi ületada 10 % juriidilise kohustuse koguväärtusest. Mitme toetusesaajaga sõlmitud toetuslepingu puhul ei tohi rahalise karistuse summa ületada 10 % toetussummast, mida asjaomasel toetusesaajal on toetuslepingu kohaselt õigus saada.

Artikkel 139

Menetlusest kõrvalejätmise kestus ja aegumistähtaeg

1. Menetlusest kõrvalejätmise kestus ei tohi ületada ühtegi järgmistest ajavahemikest:

a) liikmesriigi lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsusega ette nähtud menetlusest kõrvalejätmise kestus, kui see on kindlaks määratud;

b) ***lõpliku kohtuotsuse või lõpliku haldusotsuse puudumise korral:***

i) viis aastat artikli 136 lõike 1 punktis d osutatud juhtudel;

ii) kolm aastat artikli 136 lõike 1 punktides c ***ja e***–h osutatud juhtudel.

Artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isik või üksus jäetakse menetlusest kõrvale nii kauaks, kuni ta on mõnes artikli 136 lõike 1 punktides a ja b osutatud menetlusest kõrvalejätmise olukorras.

2. Artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse menetlusest kõrvalejätmise ja/või talle rahalise karistuse määramise aegumistähtaeg on viis aastat, mis arvutatakse alates ükskõik millisest järgnevalt nimetatud kuupäevast:

a) artikli 136 lõike 1 punktides b–e ja g ja h osutatud juhtudel menetlusest kõrvalejätmist põhjustava tegevuse kuupäev või, kui tegemist on pideva või korduva tegevusega, siis selle lõpetamise kuupäev;

b) artikli 136 lõike 1 punktides b, c***, d, g*** ja ***h*** osutatud juhtudel liikmesriigi kohtu lõpliku otsuse või lõpliku haldusotsuse kuupäev.

Aegumistähtaja katkestab siseriikliku ametiasutuse, komisjoni, OLAFi***, määruse (EL) 2017/1939 kohaselt tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul Euroopa Prokuratuuri***, käesoleva määruse artiklis 143 osutatud toimkonna või eelarve täitmisega seotud mis tahes üksuse akt, kui sellest aktist on käesoleva määruse artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isikule või üksusele teada antud ja see akt on seotud juurdluste või kohtumenetlustega. Uus aegumistähtaeg hakkab kulgema katkestamisele järgneval päeval.

Käesoleva määruse artikli 136 lõike 1 punkti f puhul kohaldatakse käesoleva määruse artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse menetlusest kõrvalejätmise ja/või talle rahalise karistuse määramise suhtes määruse (EÜ, Euratom) nr 2988/95 artiklis 3 sätestatud aegumistähtaega.

Kui käesoleva määruse artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse tegevus kvalifitseerub mitmel käesoleva määruse artikli 136 lõikes 1 loetletud põhjusel, kohaldatakse neist kõige tõsisemale põhjusele vastavat aegumistähtaega.

Artikkel 140

Menetlusest kõrvalejätmise ja rahaliste karistuste avalikustamine

1. Selleks et vajaduse korral tugevdada menetlusest kõrvalejätmise ja/või rahalise karistuse hoiatavat mõju, avaldab komisjon artikli 136 lõike 1 punktides c–h osutatud juhtudel, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja ei otsusta teisiti, oma veebisaidil menetlusest kõrvalejätmise ja, kui see on kohaldatav, rahalise karistuse kohta järgmise teabe:

a) artikli 135 lõikes ***2*** osutatud asjaomase isiku või üksuse nimi;

b) menetlusest kõrvalejätmist põhjustav olukord;

c) menetlusest kõrvalejätmise kestus ja/või rahalise karistuse summa.

Kui otsus menetlusest kõrvalejätmise ja/või rahalise karistuse määramise kohta on tehtud artikli 136 lõikes 2 osutatud esialgse õigusliku hinnangu alusel, märgitakse avalikustamisel, et lõplik kohtuotsus või, kui see on asjakohane, lõplik haldusotsus puudub. Sellistel juhtudel avaldatakse viivitamata teave mis tahes apellatsioonkaebuste, nende seisu ja tulemuste kohta ning vastutava eelarvevahendite käsutaja mis tahes läbivaadatud otsuse kohta. Kui on määratud rahaline karistus, märgitakse avalikustamisel samuti ära see, kas see on tasutud.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja teeb teabe avaldamise otsuse vastavalt olukorrale kas pärast asjaomast lõplikku kohtuotsust või, kui see on asjakohane, lõplikku haldusotsust või artiklis 143 osutatud toimkonna soovitust. Nimetatud otsus jõustub kolme kuu möödumisel pärast sellest artikli 135 lõikes ***2*** osutatud asjaomasele isikule või üksusele teatamist.

Avalikustatud teave eemaldatakse niipea, kui menetlusest kõrvalejätmise kestus on lõppenud. Rahalise karistuse puhul eemaldatakse avalikustatud teave kuue kuu möödumisel pärast karistuse tasumist.

Isikuandmetega seoses teavitab vastutav eelarvevahendite käsutaja käesoleva määruse artikli 135 lõikes ***2*** osutatud asjaomast isikut või üksust määruse (EÜ) nr 45/2001 kohaselt tema õigustest, mis tulenevad kohaldatavatest andmekaitsenormidest, ning kõnealuste õiguste kasutamiseks kättesaadavatest menetlustest.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud teavet ei avaldata ühegi järgmise asjaolu korral:

a) kui on vaja tagada juurdluse või liikmesriigi kohtumenetluse konfidentsiaalsus;

b) kui avalikustamine põhjustaks artikli 135 lõikes ***2*** osutatud asjaomasele isikule või üksusele ebaproportsionaalset kahju või oleks muul moel ebaproportsionaalne, võttes arvesse artikli 136 lõikes 3 osutatud proportsionaalsuse kriteeriume ja rahalise karistuse summat;

c) kui see puudutab füüsilist isikut, välja arvatud juhul, kui isikuandmete avalikustamine on erandkorras õigustatud muu hulgas rikkumise raskuse või selle mõju tõttu liidu finantshuvidele. Sellisel juhul võetakse teabe avaldamise otsuse tegemisel asjakohaselt arvesse õigust eraelu puutumatusele ja määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud muid õigusi.

Artikkel 141

Väljavalimismenetluses tehtud pakkumuse tagasilükkamine

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja lükkab väljavalimismenetluses tehtud pakkumuse tagasi, kui selle on teinud osaleja, kes on:

a) artikli 136 kohases kõrvalejätmist põhjustavas olukorras;

b) menetluses osalemiseks vajalike andmetena esitanud valeandmeid või on nõutavad andmed esitamata jätnud;

c) varem osalenud väljavalimismenetluses kasutatavate dokumentide ettevalmistamises, kui sellest tulenevalt on tegemist võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisega, sealhulgas konkurentsi moonutamisega, mida ei saa muul moel heastada.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja edastab teistele väljavalimismenetluses osalejatele asjakohase teabe, mida on vahetatud seoses osaleja väljavalimismenetluse ettevalmistamises osalemisega või selle tulemusena, nagu on osutatud esimese lõigu punktis c. ▌ Enne sellist tagasilükkamist antakse osalejale võimalus tõendada, et tema osalemine väljavalimismenetluse ettevalmistamises ei ole vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega.

2. Kohaldatakse artikli 133 lõike 1 esimest lõiku, välja arvatud juhul, kui tagasilükkamine on käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohaselt põhjendatud kõrvalejätmise otsusega, mis on osaleja suhtes tehtud pärast tema seisukohaga tutvumist.

Artikkel 142

Varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätmise süsteem

1. Artiklis 135 osutatud varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätmise süsteemi kaudu vahetatav teave koondatakse komisjoni loodud andmebaasi („andmebaas“) ning seda hallatakse kooskõlas õigusega eraelu puutumatusele ning määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud muude õigustega.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja sisestab andmebaasi teabe varajase avastamise, kõrvalejätmise ja/või rahaliste karistuste määramise juhtumite kohta pärast artikli 135 lõikes ***2*** osutatud asjaomase isiku või üksuse teavitamist. Sellise teavitamise võib erandkorras edasi lükata, kui seda on vaja mõjuvatel õiguslikel põhjustel, et kaitsta juurdluse või liikmesriigi kohtumenetluse konfidentsiaalsust, kuni kõnealuseid konfidentsiaalsuse kaitsmiseks vajalikke mõjuvaid õiguslikke põhjuseid enam ei esine.

Kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001 teavitab komisjon vastava taotluse esitamisel iga artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isikut või üksust, kelle suhtes kohaldatakse varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätmise süsteemi, nimetatud isiku või üksusega seotud andmebaasis säilitatavatest andmetest.

Kõnealuses andmebaasis sisalduvat teavet ajakohastatakse asjakohasel juhul pärast andmete parandamist, kustutamist või muutmist. See avaldatakse üksnes kooskõlas artikliga 140.

2. Varajase avastamise ja kõrvalejätmise süsteem põhineb artikli 136 lõike 2 neljandas lõigus osutatud ***asjaoludel ja järeldustel ning*** teabel, mille edastab komisjonile eelkõige:

a) ***Määruse (EL) 2017/1939 kohaselt tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul Euroopa Prokuratuur,*** OLAF kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013▌ juhul, kui kas lõpetatud või käimasoleva ▌ juurdluse käigus selgub et, liidu finantshuvide kaitseks võib olla asjakohane võtta ettevaatusabinõusid või -meetmeid, võttes nõuetekohaselt arvesse menetlus- ja põhiõiguste austamist ning rikkumisest teatajate kaitset;

b) komisjoni, komisjoni loodud Euroopa ameti või rakendusasutuse eelarvevahendite käsutaja;

c) ***liidu*** institutsioon, Euroopa amet, muu käesoleva lõike punktis b osutamata amet või agentuur või asutus või isik, kellele on usaldatud ÜVJP meetmete rakendamine;

d) artikli 63 kohaselt eelarvet täitvad üksused avastatud pettuse ja/või õigusnormide eiramise ja nende järelmeetmete võtmise korral juhul, kui ***teabe edastamine*** on nõutav valdkondlike normide kohaselt;

e) liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavad isikud või üksused avastatud pettuse ja/või õigusnormide eiramise ja nende järelmeetmete võtmise korral.

3. Välja arvatud juhul, kui teave tuleb esitada vastavalt valdkondlikele normidele, hõlmab käesoleva artikli lõike 2 kohaselt edastatav teave järgmist:

a) asjaomase üksuse või isiku identifitseerimisandmed;

b) ülevaade avastatud ohtudest või juhtumi asjaoludest;

c) teave, mis võiks aidata eelarvevahendite käsutajal teha käesoleva artikli lõikes 4 osutatud kontrolli või teha artikli 136 lõikes 1 või 2 osutatud kõrvalejätmise otsuse või artiklis 138 osutatud rahalise karistuse määramise otsuse;

d) kui see on asjakohane, teave edastatava teabe konfidentsiaalsuse tagamiseks vajalike erimeetmete kohta, sealhulgas tõendite tagamise meetmete kohta, et kaitsta liikmesriigis juurdlust või kohtumenetlust.

4. Komisjon edastab lõikes 3 osutatud teabe viivitamata oma eelarvevahendite käsutajatele ja oma rakendusasutuste eelarvevahendite käsutajatele ning kõikidele teistele ***liidu*** institutsioonidele, ***liidu asutustele***, Euroopa ametitele ja agentuuridele lõikes 1 osutatud andmebaasi kaudu, et nad saaksid teha vajalikku kontrolli oma käimasolevate väljavalimismenetluste ja olemasolevate juriidiliste kohustuste suhtes.

Neid kontrolle tehes kasutab vastutav eelarvevahendite käsutaja oma volitusi, nagu on sätestatud artiklis 74, ja ei lähe kaugemale väljavalimismenetluse tingimustest ega juriidilistest kohustustest.

Käesoleva artikli lõike 3 kohaselt edastatava, varajase avastamisega seotud teabe säilitamise aeg ei ole pikem kui üks aasta. Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja palub selle ajavahemiku jooksul toimkonnal esitada soovituse kõrvalejätmise või rahalise karistusega seotud asjas, võidakse säilitamisaega pikendada seni, kuni vastutav eelarvevahendite käsutaja on otsuse teinud.

5. Komisjon tagab kõikidele artikli 62 kohaselt eelarve täitmises osalevatele isikutele ja üksustele juurdepääsu artikli 136 kohaseid kõrvalejätmise otsuseid käsitlevale teabele, et nad saaksid kontrollida, kas süsteemis on teavet kõrvalejätmise kohta, eesmärgiga võtta kõnealust teavet asjakohasel juhul ja omal vastutusel arvesse, kui nad sõlmivad eelarve täitmisel lepinguid.

6. Osana ELi toimimise lepingu artikli 325 lõike 5 kohasest iga-aastasest aruandest Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitab komisjon koondteabe eelarvevahendite käsutajate poolt käesoleva määruse artiklite 135–142 kohaselt tehtud otsuste kohta. Selles aruandes antakse ka lisateavet kõigi otsuste kohta, mille eelarvevahendite käsutajad on teinud käesoleva määruse artikli 136 lõike 6 esimese lõigu punkti b ja käesoleva määruse artikli 140 lõike 2 alusel, ning eelarvevahendite käsutajate otsuste kohta kalduda kõrvale toimkonna soovitusest vastavalt käesoleva määruse artikli 143 lõike 6 kolmandale lõigule.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud teabe andmisel võetakse nõuetekohaselt arvesse konfidentsiaalsusnõudeid ning eelkõige tagatakse, et asjaomane teave ei võimalda identifitseerida artikli 135 lõikes ***2*** osutatud asjaomast isikut või üksust.

Artikkel 143

Toimkond

1. Toimkond kutsutakse kokku mõne ***liidu*** institutsiooni, liidu asutuse, Euroopa ameti või sellise asutuse või isiku eelarvevahendite käsutaja taotlusel, kellele on usaldatud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine.

2. Toimkonna koosseis on järgmine:

   a) komisjoni nimetatud alaline kõrgetasemeline sõltumatu esimees;

   b) kaks komisjoni kui varajase avastamise ja menetlusest kõrvalejätmise süsteemi omaniku alalist esindajat, kes esitavad ühise seisukoha; ning

   c) üks taotluse esitanud eelarvevahendite käsutaja esindaja.

   Toimkonna koosseis peab tagama asjakohaste õiguslike ja tehniliste eksperditeadmiste olemasolu. Toimkonda abistab komisjoni juures asuv alaline sekretariaat, kes tagab toimkonna järjepideva haldamise.

3. Esimees valitakse Euroopa Liidu Kohtu või Euroopa Kontrollikoja endiste liikmete või endiste ametnike hulgast, kes on töötanud ***muus*** liidu institutsioonis peale komisjoni vähemalt peadirektori ametikohal. Esimees valitakse isikuomaduste ja ametialaste võimete alusel ning tal peavad olema laialdased kogemused õigus- ja finantsküsimustes ning tõendatud pädevus ning ta peab olema sõltumatu ja aus. Ametiaeg kestab viis aastat ja seda ei pikendata. Esimees nimetatakse ametisse erinõunikuna Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artiklis 5 kindlaksmääratud tähenduses. Esimees juhatab kõiki toimkonna koosolekuid. Ta on oma kohustuste täitmisel sõltumatu. Tal ei tohi olla huvide konflikti esimehena tegutsemise ja muude ametikohustuste vahel.

4. Toimkonna töökorra võtab vastu komisjon.

5. Toimkond peab austama asjaomase artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse õigust esitada enne soovituse vastuvõtmist märkusi artikli 136 lõikes 2 osutatud asjaolude või järelduste ja esialgse õigusliku hinnangu kohta. Märkuste esitamise õiguse kasutamise võib erandkorras edasi lükata, kui seda on vaja mõjuvatel õiguslikel põhjustel, et kaitsta juurdluse või liikmesriigi kohtumenetluse konfidentsiaalsust, kuni kõnealuseid mõjuvaid õiguslikke põhjuseid enam ei esine.

6. Toimkonna soovitus menetlusest kõrvalejätmise ja/või rahalise karistuse määramise kohta hõlmab asjakohasel juhul järgmiseid elemente:

a) artikli 136 lõikes 2 osutatud asjaolud või järeldused ning neile antud esialgne õiguslik hinnang;

b) hinnang rahalise karistuse määramise vajaduse ja selle karistuse suuruse kohta;

c) hinnang artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse kõrvalejätmise vajaduse kohta ja juhul, kui selline vajadus on olemas, kõnealuse kõrvalejätmise soovitatav kestus;

d) hinnang selle kohta, kas kõrvale jäetud ja/või rahalise karistuse saanud artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksusega seotud teave on vaja avaldada;

e) hinnang artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse võetud parandusmeetmete kohta, kui neid on võetud.

Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja kavatseb teha toimkonna poolt soovitatust rangema otsuse, tagab ta, et kõnealuse otsuse vastuvõtmisel austatakse nõuetekohaselt õigust ärakuulamisele ja isikuandmete kaitse eeskirju.

Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustab toimkonna soovitusest kõrvale kalduda, põhjendab ta oma otsust toimkonnale.

7. Toimkond vaatab menetlusest kõrvalejätmise kestuse jooksul oma soovituse läbi vastutava eelarvevahendite käsutaja taotlusel artikli 136 lõikes 8 osutatud juhtudel või pärast seda, kui teavitatakse lõplikust kohtuotsusest või lõplikust haldusotsusest, milles määratakse kindlaks menetlusest kõrvalejätmise alused, kui kõnealuses kohtu- või haldusotsuses ei ole määratud kindlaks menetlusest kõrvalejätmise kestust, nagu on osutatud artikli 136 lõike 2 teises lõigus.

8. Toimkond teavitab oma läbivaadatud soovitusest viivitamata taotluse esitanud eelarvevahendite käsutajat, kes vaatab seejärel oma otsuse läbi.

9. Euroopa Liidu Kohtul on täielik pädevus vaadata läbi otsused, millega eelarvevahendite käsutaja jätab artikli 135 lõikes ***2*** osutatud isiku või üksuse menetlusest kõrvale ja/või määrab vahendite saajale rahalise karistuse, sealhulgas otsused, millega tühistatakse menetlusest kõrvalejätmine, lühendatakse või pikendatakse menetlusest kõrvalejätmise kestust ja/või tühistatakse määratud rahaline karistus või vähendatakse või suurendatakse seda. Määruse (EÜ) nr 58/2003 artikli 22 lõiget 1 ei kohaldata, kui eelarvevahendite käsutaja tehtud menetlusest kõrvalejätmise või rahalise karistuse määramise otsus põhineb toimkonna soovitusel.

Artikkel 144

Varajase avastamise ja menetlusest ***kõrvalejätmise süsteemi andmebaasi toimimine***

1. Artikli 142 lõike 2 punktis d osutatud üksustelt taotletud teavet edastatakse kooskõlas valdkondlike normidega üksnes komisjoni loodud automatiseeritud infosüsteemi kaudu („eiramisjuhtumite haldamise süsteem“), mida praegu kasutatakse pettustest ja õigusnormide eiramisest teatamiseks.

2. Eiramisjuhtumite haldamise süsteemi kaudu saadud teabe kasutamisel võetakse arvesse teabe esitamise ajal toimunud siseriikliku menetluse seisu. Enne selliste andmete kasutamist konsulteeritakse liikmesriigiga, kes esitas asjaomased andmed eiramisjuhtumite haldamise süsteemi kaudu.

Artikkel 145

Teadusuuringute Ühiskeskuse suhtes kohaldatavad erandid

Artikleid 135–144 ei kohaldata JRC suhtes.

3. JAGU

IT-SÜSTEEMID JA E-HALDUS

Artikkel 146

Toimingute elektrooniline haldamine

1. Kui tulu- ja kulutoiminguid või dokumendivahetust hallatakse arvutisüsteemide abil, võib dokumente allkirjastada arvutisüsteemis või elektrooniliselt, tingimusel et allkirjastaja isikut on võimalik ▌ autentida. Need arvutisüsteemid peavad hõlmama süsteemi täielikku ja ajakohastatud kirjeldust, milles määratakse kindlaks kõikide andmeväljade sisu, kirjeldatakse iga individuaalse toimingu käsitlemist ja selgitatakse üksikasjalikult, kuidas süsteem tagab iga toimingu täieliku kontrolljälje.

2. Eelneval kokkuleppel asjaomaste ***liidu*** institutsioonide ja liikmesriikidega võib mis tahes dokumentide edastamine nende vahel toimuda elektrooniliselt.

Artikkel 147

E-haldus

1. ***Liidu*** institutsioonid, rakendusasutused ning artiklites 70 ja 71 osutatud ***liidu*** asutused kehtestavad osalejatega toimuva elektroonilise teabevahetuse suhtes ühtsed standardid ja kohaldavad neid. Eelkõige töötavad nad parimal võimalikul viisil välja lahendused väljavalimismenetluste raames andmete esitamiseks, säilitamiseks ja töötlemiseks ja kohaldavad neid ning loovad sel eesmärgil osalejate jaoks ühtse elektrooniliste andmete vahetuse koha. ***Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aru sellega seoses tehtud edusammudest.***

2. Jagatud eelarve täitmisel toimub kogu ametlik teabevahetus liikmesriikide ja komisjoni vahel viisil, mis on sätestatud valdkondlikes normides. Nendes normides nähakse ette eelarve täitmise raames kogutud või saadud ja edastatud andmete koostalitlus.

Artikkel 148

Elektroonilised teabevahetussüsteemid

1. Igasugune teabevahetus vahendite saajatega, sealhulgas juriidiliste kohustuste võtmine ja neis mis tahes muudatuste tegemine, võib toimuda elektrooniliste teabevahetussüsteemide kaudu.

2. Elektroonilised teabevahetussüsteemid peavad vastama järgmistele nõuetele:

a) süsteemile ja selle kaudu edastatud dokumentidele võib olla ligipääs ainult volitatud isikutel;

b) dokumendi võivad elektrooniliselt allkirjastada ja süsteemi kaudu edastada ainult volitatud isikud;

c) volitatud isikud on ettenähtud viisil süsteemi kaudu tuvastatud;

d) elektroonilise toimingu kellaaeg ja kuupäev on täpselt kindlaks määratud;

e) dokumentide terviklikkus on säilitatud;

f) dokumentide kättesaadavus on säilitatud;

g) kui see on asjakohane, siis dokumentide konfidentsiaalsus on säilitatud;

h) isikuandmete kaitse on tagatud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001.

3. Sellise süsteemi kaudu saadetud või saadud andmete suhtes kehtib õiguslik eeldus, et andmed on terviklikud ning süsteemis näidatud kuupäev ja kellaaeg, millal andmed saadeti või saadi, on täpsed.

Dokumenti, mis on saadetud või millest on teavitatud sellise süsteemi kaudu, loetakse samaväärseks paberdokumendiga, see on lubatav tõendina kohtumenetlustes, seda käsitatakse originaalina ja selle suhtes kehtib õiguslik eeldus, et see on autentne ja terviklik, tingimusel et ***dokument*** ei sisalda dünaamilisi elemente, mis võivad seda automaatselt muuta.

Lõike 2 punktis b osutatud elektroonilisel allkirjal on käsitsi kirjutatud allkirjaga samaväärne õiguslik toime.

Artikkel 149

Taotlusdokumentide esitamine

1. Taotlusdokumentide esitamise korra määrab kindlaks vastutav eelarvevahendite käsutaja, kes võib valida ainsa lubatud teabevahetusviisi.

   Valitud teabevahetusviis peab tagama, et toimub tõeline konkurents ja täidetud on järgmised tingimused:

   a) kõik esitatud taotlusdokumendid sisaldavad kogu teavet, mis on vajalik nende hindamiseks;

   b) säilitatakse andmete terviklikkus;

   c) säilitatakse taotlusdokumentide konfidentsiaalsus;

   d) tagatakse isikuandmete kaitse kooskõlas määrusega (EÜ) nr 45/2001.

2. Komisjon tagab asjakohaste vahenditega ja artikli 147 lõike 1 kohaselt, et osalejad võivad esitada taotlusdokumendid ja tõendavad dokumendid elektroonilisel kujul. Sidepidamise ja teabevahetuse toetamiseks kasutatav elektrooniline sidepidamissüsteem peab olema mittediskrimineeriv, üldiselt kättesaadav ja koostalitlusvõimeline üldkasutatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia toodetega ega tohi piirata osalejate juurdepääsu väljavalimismenetlusele.

Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule korrapäraselt aru käesoleva lõike kohaldamisel tehtud edusammudest.

3. Taotlusdokumentide elektroonilise vastuvõtmise seadmed peavad tagama tehniliste vahendite ja asjakohaste menetluste abil, et:

a) osaleja saab kindlustandvalt autentida;

b) taotlusdokumentide vastuvõtmise täpse kellaaja ja kuupäeva saab täpselt kindlaks määrata;

c) ainult volitatud isikutel on juurdepääs ▌ edastatud andmetele ja ainult nemad võivad määrata või muuta ***taotlusdokumentide*** avamise kuupäevasid;

d) väljavalimismenetluse eri etappides on juurdepääs kõigile esitatud andmetele ainult volitatud isikutel ja ainult volitatud isikud võimaldavad juurdepääsu kõnealustele andmetele, kui see on menetluse seisukohast vajalik;

e) mõistliku kindlusega tagatakse, et igasugune katse punktides a–***d*** sätestatud tingimusi rikkuda on tuvastatav.

Esimest lõiku ei kohaldata nendele lepingutele, mis jäävad alla artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmäärasid.

4. Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja lubab esitada taotlusdokumente elektrooniliselt, käsitatakse selliste süsteemide kaudu esitatud elektroonilisi dokumente originaalidena.

5. Taotlusdokumentide edastamisel kirja teel võivad osalejad valida, kas esitada need:

   a) posti teel või kulleriga; sel juhul käsitatakse tõendina postitemplit või postikviitungil olevat kuupäeva;

   b) osaleja või tema esindaja poolt isikliku kättetoimetamisega otse vastutava eelarvevahendite käsutaja ruumidesse; sel juhul käsitatakse tõendina vastuvõtutõendit.

6. Taotlusdokumente esitades nõustuvad osalejad menetluse tulemuste elektroonilise teatavakstegemisega.

7. Käesoleva artikli lõikeid 1–6 ei kohaldata liidu vahendeid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt haldavate isikute või üksuste valimise suhtes.

3. PEATÜKK

OTSESE EELARVE TÄITMISE KORRAL KOHALDATAVAD NÕUDED

Artikkel 150

Hindamiskomisjon

1. Taotlusdokumente hindab hindamiskomisjon.

2. Hindamiskomisjoni liikmed nimetab ametisse vastutav eelarvevahendite käsutaja.

   Hindamiskomisjon moodustatakse vähemalt kolmest isikust.

3. Toetuseavalduste või pakkumuste hindamise komisjoni liikmed esindavad vähemalt kahte ***liidu*** institutsioonide või artiklites 68, 70 ja 71 osutatud liidu asutuste organisatsiooniüksust, millest ükski ei või olla teise alluvuses ja millest vähemalt üks on sõltumatu vastutavast eelarvevahendite käsutajast. Kui väljaspool liitu asuvates esindustes ja kohalikes üksustes nagu näiteks liidu delegatsioonis, ametis või kolmandas riigis asuvas harukontor, ning artiklites 68, 70 ja 71 osutatud liidu asutustes ei ole eraldi allüksusi, ei kohaldata nende suhtes üksteisele mittealluvate sõltumatute organisatsiooniüksuste nõuet.

   Vastutava eelarvevahendite käsutaja otsuse alusel võivad hindamiskomisjoni abistada väliseksperdid.

Väliseksperdid võivad olla ka hindamiskomisjoni liikmed, kui selline võimalus on sätestatud alusaktis.

4. Auhinnakonkursi avalduste hindamise komisjoni liikmed võivad olla lõike 3 esimeses lõigus osutatud isikud või väliseksperdid.

5. Hindamiskomisjoni liikmed ja väliseksperdid peavad järgima artiklit 61.

Artikkel 151

Taotlusdokumentide selgitamine ja parandamine

Kui taotlusdokumentides on ilmne tehniline viga, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja selle pärast osalejalt kinnituse saamist parandada.

Kui osaleja ei ole esitanud tõendeid või avaldusi, siis hindamiskomisjon või vajaduse korral vastutav eelarvevahendite käsutaja palub osalejal, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, esitada puuduva teabe või selgitada tõendavaid dokumente.

Selline teave, selgitus ega kinnitus ei tohi taotlusdokumente oluliselt muuta.

Artikkel 152

Tagatised

1. Välja arvatud ▌ lepingute ja toetuste puhul***, mille maksumus ei ületa 60 000 eurot***, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja, kui see on proportsionaalne ja tuginedes eelarvevahendite käsutaja riskianalüüsile, nõuda tagatise seadmist:

   a) töövõtjalt või toetusesaajalt, selleks et piirata eelmaksetega seotud finantsriske („eelmaksetagatis“);

   b) töövõtjalt, selleks et tagada oluliste lepingujärgsete kohustuste täitmine ehitustööde, asjade hankimise või keerukate teenuste korral („täitmistagatis“);

   c) töövõtjalt, selleks et tagada lepingu täielik täitmine lepingulise vastutuse perioodil („lisatagatis“).

   Teadusuuringute Ühiskeskus vabastatakse tagatise esitamise nõudest.

   Toetuste puhul võib vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustada, et eelmaksetagatise nõudmise asemel makstakse eelmakse välja mitmes osas.

2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustab, kas tagatised esitatakse eurodes või lepingu või toetuslepingu valuutas.

3. Tagatise annab vastutava eelarvevahendite käsutaja poolt aktsepteeritav pank või volitatud finantseerimisasutus.

Töövõtja või toetusesaaja taotlusel ja tingimusel, et vastutav eelarvevahendite käsutaja seda aktsepteerib:

a) võib lõike 1 esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud tagatise asendada ***töövõtja ja toetusesaaja ning*** kolmanda isiku solidaartagatisega;

b) võib lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud tagatise asendada sama toetuslepingu poolteks olevate toetusesaajate tagasivõtmatu ja tingimusteta solidaartagatisega.

4. Tagatise tulemusena vastutab pank, finantseerimisasutus või kolmas isik töövõtja või toetusesaaja kohustuste eest tagasivõtmatult või kui esimesel nõudmisel väljamakstava tagasivõetamatu tagatise andja.

5. Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja avastab lepingu või toetuslepingu täitmise ajal, et tagatise andjal ei ole või enam ei ole kehtiva siseriikliku õiguse alusel luba anda tagatisi, nõuab ta töövõtjalt või toetusesaajalt selliselt tagatise andjalt saadud tagatise asendamist.

Artikkel 153

Eelmaksetagatis

1. Eelmaksetagatise suurus ei ületa eelmakse summat ***ja kehtib piisavalt kaua, et selle saaks vajaduse korral realiseerida.***

2. Eelmaksetagatis vabastatakse, kui eelmaksed arvatakse lepingu või toetuslepingu tingimuste kohaselt maha töövõtjale või toetusesaajale tehtavatest vahemaksetest või lõppmaksetest.

VI JAOTIS

KAUDNE EELARVE TÄITMINE

Artikkel 154

Kaudne eelarve täitmine

1. Isikud ja üksused, ***kellele usaldatakse liidu vahendite või eelarveliste tagatiste haldamine*** vastavalt artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktile c, valitakse viisil, mis on läbipaistev ja meetme laadi arvestades põhjendatud ega põhjusta huvide konflikti. Artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktides ii, v, vi ja vii osutatud üksuste valimisel tuleb ühtlasi võtta nõuetekohaselt arvesse nende finants- ja tegevussuutlikkust.

Kui isik või üksus on kindlaks määratud alusaktis, esitatakse artiklis 35 sätestatud finantsselgituses konkreetse isiku või üksuse valimise kohta põhjendus.

Kui eelarve täitmine toimub võrgustiku kaudu, mis nõuab vähemalt ühe asutuse või üksuse määramist asjaomase liikmesriigi või riigi poolt, määrab selle asutuse või üksuse asjaomane liikmesriik või riik alusakti kohaselt. Kõikidel muudel juhtudel määrab niisugused asutused või üksused komisjon asjaomaste liikmesriikide või riikide nõusolekul.

2. Isikud ja üksused, ***kellele usaldatakse liidu vahendite või eelarveliste tagatiste haldamine*** vastavalt artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktile c, järgivad usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet ning tagavad liidu meetme nähtavuse. Kui komisjon sõlmib kooskõlas artikliga 130 ***finantsraampartnerluse*** lepingud, kirjeldatakse kõnealuseid põhimõtteid täpsemalt sellistes lepingutes.

3. Enne rahalist toetust käsitlevate lepingute, rahastamislepingute või tagatislepingute allakirjutamist tagab komisjon liidu finantshuvide kaitse tasemel, mis on samaväärne tasemega, ***mis on tagatud juhul, kui komisjon täidab eelarvet*** artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a ***kohaselt***. Selleks hindab ***komisjon*** liidu vahendeid haldavate isikute või üksuste süsteeme, eeskirju ja menetlusi, kui ta kavatseb meetme rakendamisel ***sellistele süsteemidele, eeskirjadele ja menetlustele*** tugineda, või võtab asjakohaseid järelevalvemeetmeid ***kooskõlas käesoleva artikli lõikega 5***.

4. Järgides proportsionaalsuse põhimõtet ja võttes nõuetekohaselt arvesse meetme laadi ja sellega seotud finantsriske, hindab komisjon, kas artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt liidu vahendeid haldavad isikud ja üksused:

a) loovad rahvusvahelistel parimatel tavadel põhineva tulemusliku ja tõhusa sisekontrollisüsteemi, mis võimaldab eelkõige ennetada, tuvastada ja kõrvaldada õigusnormide eiramisi ja pettusi, ning tagavad selle süsteemi toimimise;

b) kasutavad raamatupidamissüsteemi, mis annab õigeaegselt täpset, täielikku ja usaldusväärset teavet;

c) lasevad enda kohta teha sõltumatu välisauditi, mille viib läbi asjaomasest isikust või üksusest sõltumatult tegutsev audititalitus kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandarditega;

d) kohaldavad kolmandatele isikutele rahalise toetuse andmisel asjakohaseid eeskirju ja menetlusi, sealhulgas ***läbipaistvaid, mittediskrimineerivaid, tõhusaid ja tulemuslikke*** läbivaatamismenetlusi, alusetult makstud summade sissenõudmise eeskirju ja rahastamisest kõrvalejätmise eeskirju;

e) avaldavad oma vahendite saajate kohta ***piisava*** teabe, ***mis on samaväärne artikli 38 kohaselt ette nähtud teabega***;

f) tagavad artiklis 5 osutatud tasemega võrdväärse isikuandmete kaitse taseme.

Kokkuleppel asjaomaste isikute või üksustega võib komisjon lisaks hinnata muid eeskirju ja menetlusi, näiteks isikute või üksuste halduskulude arvestamise tavasid. Kõnealuse hindamise tulemuste põhjal võib komisjon otsustada tugineda kõnealustele eeskirjadele ja menetlustele.

Isikud või üksused, ***keda*** on hinnatud ***vastavalt esimesele ja teisele lõigule***, teatavad komisjonile põhjendamatu viivituseta oma süsteemides, eeskirjades või menetlustes tehtud olulistest muudatustest, mis võivad mõjutada komisjoni hinnangu usaldusväärsust.

5. Kui asjaomaste isikute või üksuste puhul on täidetud ainult osa lõikest 4, võtab komisjon liidu finantshuvide kaitse tagamiseks asjakohaseid järelevalvemeetmeid. Kõnealused meetmed täpsustatakse asjaomastes lepingutes***. Kõiki selliseid meetmeid käsitlev teave tehakse taotluse korral kättesaadavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule***.

6. ***Komisjon võib otsustada mitte nõuda*** eelhindamist, nagu on osutatud lõigetes 3 ja 4:

a) artiklis 70 ja 71 osutatud liidu asutuste ja artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktis viii osutatud ***asutuste või*** isikute puhul, kes on võtnud oma finantseeskirjad vastu komisjoni eelneval nõusolekul;

b) kolmandate riikide või nende määratud asutuste puhul, kui finantsjuhtimise eest vastutab komisjon ja liidu finantshuvide kaitse on seega tagatud piisaval tasemel; või

c) menetluste puhul, mida komisjon on konkreetselt nõudnud, sealhulgas tema enda menetluste või alusaktides sätestatud menetluste puhul.

7. Kui artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud isikute või üksuste süsteeme, eeskirju või menetlusi hinnatakse piisavaks, võib neile isikutele ja üksustele antud liidu rahalist toetust hallata käesoleva jaotise alusel. Kui sellised isikud või üksused osalevad toetuste andmise menetluses, järgivad nad VIII jaotises esitatud konkursikutseid käsitlevaid reegleid. Sellisel juhul võib eelarvevahendite käsutaja otsustada sõlmida toetuslepingu asemel rahalist toetust käsitleva lepingu või rahastamislepingu.

Artikkel 155

Liidu vahendite või eelarveliste tagatiste haldamine

1. Liidu vahendeid või eelarvelisi tagatisi haldavad isikud ja üksused esitavad komisjonile:

a) liidu vahendite või eelarveliste tagatiste haldamist käsitleva aruande, sealhulgas artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud tingimuste täitmise või tulemuste saavutamise kohta;

b) oma raamatupidamise aastaaruande, mis on koostatud kantud kulude kohta, kui rahalist toetust antakse kulude hüvitamiseks;

c) liidu vahendite haldaja kinnituse, mis hõlmab punktis a ja asjakohasel juhul punktis b osutatud teavet selle kohta, et:

i) asjaomane teave on nõuetekohaselt esitatud, täielik ja täpne;

ii) ***liidu vahendeid*** on kasutatud ettenähtud otstarbel, nagu on määratud kindlaks rahalist toetust käsitlevas lepingus, rahastamislepingus või tagatislepingus või vajaduse korral asjakohastes valdkondlikes normides;

iii) kehtestatud kontrollisüsteemid annavad piisava kindluse raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta;

d) lõplike auditiaruannete ja tehtud kontrollide kokkuvõtte, sealhulgas süsteemides tuvastatud vigade ja nõrkuste laadi ja ulatuse analüüsi ning võetud või kavandatud parandusmeetmed.

Artiklis 127 osutatud kolmanda isiku auditite tuginemise puhul peab käesoleva lõike esimese lõigu punktis d osutatud kokkuvõte sisaldama kõiki asjakohaseid auditidokumente, millele tuginetakse.

Nende meetmete puhul, mille rakendamine lõpeb enne asjaomase eelarveaasta lõppu, võib ***esimese lõigu*** punktis c osutatud liidu vahendite haldaja kinnituse asendada meetme lõpparuandega, tingimusel et see esitatakse enne järgneva eelarveaasta 15. veebruari.

Esimeses lõigus osutatud dokumentidele lisatakse sõltumatu auditeerimisasutuse arvamus, mis on koostatud rahvusvaheliselt tunnustatud auditeerimisstandardite kohaselt. Kõnealuses arvamuses märgitakse, kas kehtestatud kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt ja on kulutõhusad ning kas raamatupidamisarvestuse aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed. Arvamuses osutatakse samuti sellele, kas audit seab esimese lõigu punktis c osutatud liidu vahendite haldaja kinnituses esitatud väited kahtluse alla. Kui kõnealune arvamus puudub, võib eelarvevahendite käsutaja kasutada muid sõltumatuid vahendeid, et tagada samaväärne kindluse tase.

Esimeses lõigus osutatud dokumendid esitatakse komisjonile hiljemalt järgneva eelarveaasta 15. veebruariks. Kolmandas lõigus osutatud arvamus esitatakse komisjonile hiljemalt nimetatud aasta 15. märtsiks.

Käesolevas lõikes sätestatud kohustused ei piira EIP, ***Euroopa Investeerimisfondi, liikmesriigi organisatsioonide,*** rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate riikidega sõlmitud lepingute kohaldamist. Kõnealuste lepingutega nähakse seoses liidu vahendite haldaja kinnitusega ette vähemalt selliste üksuste kohustus esitada komisjonile igal aastal kinnitus selle kohta, et asjaomasel eelarveaastal ***kasutati liidu vahendeid*** ja selle üle ***peeti*** raamatupidamisarvestust kooskõlas artikli 154 lõigetega 3 ja 4 ning kõnealustes lepingutes sätestatud kohustustega. Sellise kinnituse võib esitada lõpparuandes, kui meetme rakendamine kestab kuni 18 kuud.

2. ***Liidu vahendite haldamisel teevad isikud ja üksused järgmist***:

a) järgivad ***kohaldatavaid liidu õigust ning kokkulepitud rahvusvahelisi ja liidu standardeid ning ei toeta sellest tulenevalt meetmeid, mis aitavad kaasa*** rahapesu***le***, terrorismi ***rahastamisele, maksustamise vältimisele***, maksupettuste***le*** või maksudest kõrvalehoidmisele ▌;

▌

b) rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste ***rakendamisel vastavalt X jaotisele ei alusta nad uusi ega tee uuendatud toiminguid*** üksustega, ***mis asuvad või on asutatud*** jurisdiktsioonides, ***mis on liidu asjakohase poliitika alusel kantud koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide loetellu või mis on direktiivi (EL) 2015/849 artikli 9 lõike 2 kohaselt tehtud kindlaks kui suure riskiga kolmandad riigid või mis ei järgi liidu või*** rahvusvahelisel tasandil kokkulepitud ***maksustandardeid seoses läbipaistvuse ja teabevahetusega***.

Üksused võivad esimese lõigu punktist b kõrvale kalduda üksnes juhul, kui meedet viiakse reaalselt ellu ühes neist jurisdiktsioonidest ning meetme puhul ei ole mingit indikatsiooni selle kohta, et asjaomane toiming kuulub mõnda esimese lõigu punktis a loetletud kategooriasse.

Finantsvahendajatega lepingute sõlmimisel võtavad üksused, kes rakendavad rahastamisvahendeid ja eelarvelisi tagatisi kooskõlas X jaotisega, käesolevas lõikes sätestatud nõuded üle asjaomastesse lepingutesse ning nõuavad finantsvahendajatelt aruandmist nende nõuete järgimise kohta.

3. Rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste rakendamisel vastavalt X jaotisele kohaldavad isikud ja üksused põhimõtteid ja standardeid, mis on sätestatud finantssüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist käsitlevas liidu õiguses, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2015/847[56] ning direktiivis (EL) 2015/849. Nad seavad käesoleva määruse alusel antava rahastamise tingimuseks tegelikult kasu saavat omanikku käsitleva teabe avaldamise vastavalt direktiivile (EL) 2015/849 ning avaldavad riikide lõikes aruandlusandmed Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL[57] artikli 89 lõike 1 tähenduses.

4. Komisjon kontrollib, et liidu vahendeid või eelarvelisi tagatisi on kasutatud vastavalt asjaomastes lepingutes sätestatud tingimustele. Kui isiku või üksuse kulud hüvitatakse vastavalt artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktidele c, d ja e lihtsustatud kuluvõimaluste alusel, kohaldatakse *mutatis mutandis* artikli 181 lõikeid 1–5 ja artikleid 182 kuni 185. Kui liidu vahendite või eelarveliste tagatiste kasutamisel on rikutud asjaomastes lepingutes sätestatud kohustusi, kohaldatakse artiklit 131.

---

56 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/847, mis käsitleb rahaülekannetes edastatavat teavet ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1781/2006 (ELT L 141, 5.6.2015, lk 1).

57 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

5. Kui mitme rahastajaga meetme puhul antakse liidu rahalist toetust kulude hüvitamise vormis, seisneb lõikes 4 osutatud menetlus selle kontrollimises, kas isik või üksus on summat, mis vastab komisjoni poolt asjaomase meetme jaoks makstud summale, kasutanud vastavalt asjaomases toetuslepingus, rahalist toetust käsitlevas lepingus või rahastamislepingus sätestatud tingimustele.

6. Rahalist toetust käsitlevates lepingutes, rahastamislepingutes ja tagatislepingutes määratakse selgelt kindlaks liidu vahendeid haldava isiku või üksuse vastutus ja kohustused, sealhulgas artiklis 129 sätestatud kohustused ***ja*** rahalise toetuse maksmise tingimused. ***Sellistes lepingutes määratakse*** vajaduse korral ***samuti kindlaks vastastikku kokkulepitud*** tasu***, mis on vastavuses meetmete rakendamise tingimustega, võttes nõuetekohaselt arvesse kriisiolukordi ja ebakindlaid olukordi, ning*** asjakohasel juhul tulemuspõhine. Kõnealused lepingud peavad samuti sisaldama eeskirju, milles käsitletakse komisjonile ülesannete täitmise kohta esitatavaid aruandeid, oodatavaid tulemusi, sealhulgas tulemusnäitajaid, ning liidu vahendeid haldavate isikute või üksuste kohustust teatada komisjonile viivitamata avastatud pettuse ja õigusnormide eiramise juhtudest ning nende järelmeetmetest.

7. Kõik rahalist toetust käsitlevad lepingud, rahastamislepingud ja tagatislepingud tehakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu nõudmisel neile kättesaadavaks.

8. Käesolevat artiklit ei kohaldata sellistele liidu ***asutustele*** eraldatava liidu rahalise toetuse suhtes, kelle suhtes kohaldatakse eraldi eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlust kooskõlas artiklitega 70 ja 71, välja arvatud vajaduspõhiste rahalist toetust käsitlevate lepingute puhul.

Artikkel 156

Kaudne eelarve täitmine koostöös rahvusvaheliste organisatsioonidega

1. ***Kooskõlas artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktiga ii võib komisjon täita eelarvet kaudselt koostöös selliste*** rahvusvaheliste avalik-õiguslike organisatsioonidega, mis on asutatud rahvusvaheliste lepingute alusel ***(„rahvusvahelised organisatsioonid“)***, ja koostöös nende organisatsioonide asutatud spetsialiseeritud asutustega. Kõnealused lepingud edastatakse komisjonile artikli 154 lõike 3 kohaselt, komisjoni tehtava hindamise raames.

2. Järgmisi organisatsioone käsitatakse rahvusvaheliste organisatsioonidena:

   a) Rahvusvaheline Punase Risti Komitee;

b) Punase Risti ja Punase Poolkuu Ühingute Rahvusvaheline Föderatsioon.

3. Komisjon võib võtta vastu nõuetekohaselt põhjendatud otsuse käsitada mittetulundusühendust rahvusvahelise organisatsioonina, tingimusel et ühendus vastab järgmistele kriteeriumitele:

a) ta on juriidiline isik ja tema juhtimisorganid on sõltumatud;

b) ta on asutatud eesmärgiga täita konkreetseid ülesandeid, mis teenivad üldisi rahvusvahelisi huve;

c) vähemalt kuus liikmesriiki on selle mittetulundusühenduse liikmed;

d) ta pakub piisavaid finantstagatisi;

e) ta tegutseb alalise struktuuri alusel ja kooskõlas süsteemide, eeskirjade ja menetlustega, mida saab hinnata kooskõlas artikli 154 lõikega 3.

4. Kui rahvusvahelised organisatsioonid haldavad vahendeid kaudse eelarve täitmise raames, kohaldatakse asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud kontrollikokkuleppeid.

Artikkel 157

Kaudne eelarve täitmine koostöös liikmesriigi organisatsioonidega

1. Komisjon võib kooskõlas artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktidega v ja vi täita eelarvet kaudselt koostöös liikmesriigi organisatsioonidega.

2. Kui komisjon täidab eelarvet kaudselt koostöös liikmesriigi organisatsioonidega, tugineb ta asjaomaste organisatsioonide süsteemidele, eeskirjadele ja menetlustele, mida on hinnatud vastavalt artikli 154 lõigetele 3 ja 4.

3. Liikmesriigi organisatsioonide süsteemidele, eeskirjadele ja menetlustele tuginemise ulatus ja kord sätestatakse täpsemalt finantsraampartnerluse lepingutes, mis sõlmitakse liikmesriigi organisatsioonidega kooskõlas artikliga 130 ja mis võivad sisaldada erisätteid artiklites 126 ja 127 osutatud hindamistele ja audititele tuginemise kohta.

Artikkel 158

Kaudne eelarve täitmine koostöös kolmandate riikidega

1. Komisjon võib täita eelarvet ***kaudselt*** koostöös kolmanda riigi ***või nimetatud riigi määratud asutustega***, nagu on osutatud artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktis i, sõlmides selleks rahastamislepingu, milles kirjeldatakse liidu meedet kõnealuses kolmandas riigis ja sätestatakse, millist eelarve täitmise viisi iga meetme osa puhul kasutatakse.

2. Selle meetme osa puhul, mida ***rakendatakse*** kaudse eelarve täitmise raames ***koostöös*** kolmanda riigi või tema poolt määratud asutustega, määratakse rahastamislepingus lisaks artikli 155 lõikes 5 osutatule selgelt kindlaks kolmanda riigi ja komisjoni ülesanded ja vastutus vahendite haldamisel. Rahastamislepingus nähakse samuti ette reeglid ja menetlused, mida kolmas riik kohaldab liidu vahendite haldamisel.

Artikkel 159

Segarahastamistoimingud

1. ***Segarahastamistoiminguid haldab kas komisjon või haldavad neid artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c kohaselt liidu vahendeid haldavad isikud või üksused***;

2. Kui rahastamisvahendeid ***ja eelarvelisi tagatisi*** rakendatakse segarahastamisvahendi ***või -platvormi*** raames, kohaldatakse X jaotist.

3. Segarahastamisvahendite ***või -platvormide*** raames rakendatavate rahastamisvahendite ***ja eelarveliste tagatiste*** puhul loetakse artikli 209 lõike 2 esimese lõigu punkti h tingimus täidetuks, kui enne asjaomase segarahastamisvahendi ***või -platvormi*** loomist on tehtud eelhindamine.

4. Artikli 249 kohased aastaaruanded koostatakse segarahastamisvahendi ***või -platvormi*** tasandil, võttes arvesse kõiki sellesse koondatud rahastamisvahendeid ***ja eelarvelisi tagatisi ning määrates selgelt kindlaks selle raames antava rahalise toetuse eri liigid***.

VII JAOTIS

HANKED JA KONTSESSIOONID

1. PEATÜKK

Ühissätted

Artikkel 160

Lepingutele kohaldatavad põhimõtted ja nende kohaldamisala

1. Kõik ▌ lepingud, mida rahastatakse täielikult või osaliselt eelarvest, on kooskõlas läbipaistvuse, proportsionaalsuse, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtetega.

2. Kõikide lepingute sõlmimiseks kuulutatakse hankemenetlus välja võimalikult laiaulatuslikult, välja arvatud juhul, kui kasutatakse artikli 164 lõike 1 punktis d osutatud menetlust.

Lepingu hinnangulise maksumuse kindlaksmääramisel ei ole eesmärgiks hoida kõrvale kohaldatavate eeskirjade täitmisest ning lepingut ei jagata sellisel eesmärgil osadeks.

Avaliku sektori hankija jagab lepingu asjakohasel juhul osadeks, võttes nõuetekohaselt arvesse laialdase konkurentsi põhimõtet.

3. Avaliku sektori hankija ei kasuta raamlepinguid nõuetevastaselt ega sellisel viisil, millega kavatsetakse konkurentsi takistada, piirata või moonutada või seda tegelikult tehakse.

4. Teadusuuringute Ühiskeskus võib muude kui teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringute arvelt saada raha osalemiseks hankemenetlustes, mida rahastatakse täielikult või osaliselt eelarvest.

5. Käesolevas määruses sätestatud hankelepingute sõlmimisele esitatud nõudeid, välja arvatud läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet, ei kohaldata tegevuse suhtes, mida Teadusuuringute Ühiskeskus teostab kolmandate isikute nimel.

Artikkel 161

Hankeid ja delegeeritud volitusi käsitlev lisa

Hankeid käsitlevad üksikasjalikud nõuded ***on sätestatud*** käesoleva määruse ***I*** lisas. ***Eesmärgiga tagada, et oma arvel lepingute sõlmimisel kohaldavad liidu institutsioonid samu standardeid, mis on ette nähtud direktiividega 2014/23/EL ja 2014/24/EL hõlmatud avaliku sektori hankijatele, on komisjonil*** õigus võtta kooskõlas käesoleva määruse artikliga 269 vastu delegeeritud õigusakte ***käesoleva määruse 1.*** lisa muutmiseks***, et viia nimetatud lisa vastavusse nimetatud direktiivides tehtud muudatustega ja viia sisse seotud tehnilised kohandused***.

Artikkel 162

Segalepingud ja ühtne riigihangete klassifikaator

1. Segaleping, mis hõlmab kaht või enamat hanke (ehitustööd, asjad või teenused) või kontsessiooni (ehitustööd või teenused) või mõlema liiki, sõlmitakse kooskõlas lepingu põhiesemeks oleva hanke liigi suhtes kohaldatavate sätetega.

2. Selliste segalepingute korral, mille esemeks on asjad ja teenused, määratakse põhiese kindlaks vastavate asjade ja teenuste maksumuse võrdlemise teel.

   Leping, mis hõlmab üht hanke (ehitustööd, asjad, teenused) ja kontsessiooni liiki (ehitustööd, teenused), sõlmitakse kooskõlas sätetega, mida kohaldatakse asjaomase avaliku hanke lepingu suhtes.

3. Käesolevat jaotist ei kohaldata tehnilise abi lepingute suhtes, mis on sõlmitud EIPiga või EIFiga.

4. Hangete kontekstis kasutatakse mis tahes viidete tegemiseks nomenklatuuridele ühtset riigihangete klassifikaatorit („CPV“), nagu see on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2195/2002[58].

[58] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta (EÜT L 340, 16.12.2002, lk 1).

Artikkel 163

Avalikustamiskord

1. Avaliku sektori hankija avaldab hangete kohta, mille maksumus on võrdne artikli 175 lõikes 1 või artiklis 178 osutatud piirmääradega või ületab neid, *Euroopa Liidu Teatajas* järgmise teabe:

   a) hanketeade menetluse algatamise kohta, välja arvatud artikli 164 lõike 1 punktis d osutatud menetluse korral;

   b) lepingu sõlmimise teade menetluse tulemuste kohta.

2. Menetlused, mille maksumus jääb alla artikli 175 lõikes 1 või artiklis 178 osutatud piirmäärasid, tehakse teatavaks asjakohasel viisil.

3. Teatavad andmed lepingu sõlmimise kohta võib jätta avaldamata, kui nende avaldamine takistaks õigusnormide kohaldamist või oleks muul viisil vastuolus avalike huvidega, kahjustaks ettevõtjate õiguspäraseid ärihuve või nendevahelist ausat konkurentsi.

Artikkel 164

Hankemenetlused

1. Kontsessioonilepinguid või avaliku hanke lepinguid, sealhulgas raamlepinguid, võib sõlmida järgmiste hankemenetluste kaudu:

a) avatud hankemenetlus;

b) piiratud hankemenetlus, sealhulgas dünaamilise hankesüsteemi kaudu;

c) ideekonkurss;

d) läbirääkimistega hankemenetlus, sealhulgas väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus;

e) võistlev dialoog;

f) konkurentsipõhine läbirääkimistega hankemenetlus;

g) innovatsioonipartnerlus;

h) osalemiskutsega hankemenetlus.

2. Avatud hankemenetluse puhul võib iga huvitatud ettevõtja esitada pakkumuse.

3. Piiratud hankemenetluse, võistleva dialoogi, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse ja innovatsioonipartnerluse puhul võib iga ettevõtja esitada osalemistaotluse, esitades avaliku sektori hankija poolt nõutava teabe. Avaliku sektori hankija teeb pakkumuse esitamise ettepaneku kõikidele taotlejatele, kes vastavad valikukriteeriumidele ja ei ole üheski artikli 136 lõikes 1 ega artikli 141 lõikes 1 osutatud olukorras.

   Olenemata esimesest lõigust võib avaliku sektori hankija piirata hankemenetluses osalema kutsutavate taotlejate arvu objektiivsete ja mittediskrimineerivate valikukriteeriumide alusel, mis esitatakse hanketeates või osalemiskutses. Hankemenetluses osalema kutsutud taotlejate arv peab olema piisav, et tagada tõeline konkurents.

4. Kõikide läbirääkimisi hõlmavate hankemenetluste puhul peab avaliku sektori hankija pakkujatega läbirääkimisi esialgsete ja kõikide järgnevate pakkumuste või nende osade üle, välja arvatud lõplike pakkumuste üle, et parandada nende sisu. Läbirääkimisi ei peeta hankedokumentides täpsustatud miinimumnõuete ja kriteeriumide üle.

Avaliku sektori hankija võib sõlmida lepingu esialgse pakkumuse alusel ilma läbirääkimisi pidamata, kui ta on hankedokumentides teatanud, et jätab endale võimaluse seda teha.

5. Avaliku sektori hankija võib korraldada:

a) avatud või piiratud hankemenetlusi mis tahes ostude puhul;

b) osalemiskutsega hankemenetlusi artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradest väiksema maksumusega lepingute sõlmimiseks, et teha eelvalik taotlejatest, kellele tehakse pakkumuse esitamise ettepanek tulevastes piiratud hankemenetlustes, või koostada loetelu huvitatud pakkujatest, kellele tehakse ettepanek esitada hankemenetluses osalemise taotlus või pakkumus;

c) ideekonkursse, et omandada kavand või projekt, mille žürii valib välja pärast selle konkursile esitamist;

d) innovatsioonipartnerlusi innovatiivse toote või teenuse või innovatiivsete ehitustööde väljatöötamise ning selle tulemusena saadud asja, teenuste või ehitustööde hilisema ostmise eesmärgil;

e) konkurentsipõhiseid läbirääkimistega hankemenetlusi või võistlevaid dialooge kontsessioonilepingute ja direktiivi 2014/24/EL XIV lisas osutatud teenuslepingute sõlmimiseks juhtudel, kui avatud või piiratud hankemenetluse käigus esitati algse menetluse lõpetamise järel üksnes ebakorrektseid või vastuvõetamatuid pakkumusi, ning juhtudel, kui seda tingivad konkreetsed asjaolud, mis on seotud muu hulgas lepingu eseme olemuse või keerukusega või konkreetse lepingu liigiga, nagu on üksikasjalikumalt sätestatud käesoleva määruse ***I*** lisas;

f) läbirääkimistega hankemenetlusi lepingute puhul, mille maksumus on väiksem artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradest, või väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusi üksnes direktiivi 2014/24/EL kohaldamisalast välja jäävate konkreetsete hankeliikide puhul või selgelt määratletud erakorraliste asjaolude puhul, nagu on sätestatud käesoleva määruse ***I*** lisas.

6. Dünaamiline hankesüsteem on kogu oma kehtivusaja jooksul avatud kõikidele ettevõtjatele, kes vastavad valikukriteeriumidele.

Dünaamilise hankesüsteemi abil toimuvate hangete puhul järgib avaliku sektori hankija piiratud hankemenetluse eeskirju.

Artikkel 165

Institutsioonidevahelised hanked ja ühishanked

1. Kui lepingu või raamlepingu sõlmimine on kahe või enama ***liidu*** institutsiooni, rakendusasutuse või artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutuste huvides ning alati, kui on võimalus suurendada tõhusust, võivad asjaomased avaliku sektori hankijad korraldada hankemenetluse ja hallata selle tulemusel sõlmitavat lepingut või raamlepingut institutsioonidevahelistel alustel ühe avaliku sektori hankija juhtimisel.

   Asutused ja isikud, kellele on usaldatud ELi lepingu V jaotise kohaste ÜVJP erimeetmete rakendamine, ning Euroopa koolide kuratooriumi sekretäri kantselei võivad samuti institutsioonidevahelistes menetlustes osaleda.

   Raamlepingu tingimusi kohaldatakse ainult nende avaliku sektori hankijate suhtes, kes on hankedokumentides sel eesmärgil kindlaks määratud, ja raamlepingu poolteks olevate ettevõtjate suhtes.

2. Kui leping või raamleping on vajalik ***liidu*** institutsiooni ja liikmesriigi ühe või mitme avaliku sektori hankija vahelise ühismeetme rakendamiseks, võivad asjaomane ***liidu*** institutsioon ja avaliku sektori hankijad korraldada hankemenetluse ühiselt.

Ühishanke võib korraldada EFTA riikide ja liidu kandidaatriikidega, kui selline võimalus on eraldi ette nähtud kahe- või mitmepoolse lepinguga.

Ühise hankemenetluse puhul kohaldatakse ***liidu*** institutsioonide suhtes kohaldatavaid menetlusnorme.

Kui liikmesriigi avaliku sektori hankijaga seotud või tema hallatav osa moodustab 50 % või rohkem lepingu hinnangulisest kogumaksumusest, või muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, võib ***liidu*** institutsioon otsustada, et ühishanke suhtes kohaldatakse liikmesriigi avaliku sektori hankija suhtes kohaldatavaid menetlusnorme, tingimusel et neid norme võib pidada ***liidu*** institutsiooni omadega samaväärseteks.

Liidu institutsioon ja liikmesriigi, EFTA riigi või liidu kandidaatriigi avaliku sektori hankija, kes osalevad ühishankes, lepivad eelkõige kokku üksikasjalikus korras osalemistaotluste või pakkumuste hindamiseks ja lepingu sõlmimiseks, lepingu suhtes kohaldatava õiguse ning vaidluste lahendamiseks pädeva kohtu.

Artikkel 166

Hankemenetluse ettevalmistamine

1. Enne hankemenetluse algatamist võib avaliku sektori hankija korraldada menetluse ettevalmistamiseks esialgse turu-uuringu.

2. Avaliku sektori hankija määrab hankedokumentides kindlaks hankelepingu eseme, kirjeldades oma vajadusi ning hangitavate ehitustööde, asjade või teenuste nõutavaid omadusi, ning esitab kohaldatavad kõrvalejätmise, valiku- ja hindamiskriteeriumid. Samuti märgib avaliku sektori hankija, millistele miinimumnõuetele peavad kõik pakkumused vastama. Miinimumnõuded hõlmavad kohustust järgida lepingute täitmisel keskkonna-, sotsiaal- ja tööõigusest tulenevaid kohustusi, mis on sätestatud liidu või liikmesriigi õiguses, kollektiivlepingutes või kohaldatavates rahvusvahelistes sotsiaalvaldkonna ja keskkonnaalastes konventsioonides, mis on loetletud direktiivi 2014/24/EL X lisas.

Artikkel 167

Lepingu sõlmimine

1. Leping sõlmitakse hindamiskriteeriumide alusel, eeldusel et avaliku sektori hankija on kontrollinud järgmist:

   a) pakkumus vastab hankedokumentides kindlaks määratud miinimumnõuetele;

   b) taotleja või pakkuja ei ole artikli 136 kohaselt menetlusest kõrvale jäetud või tema pakkumust ei ole artikli 141 kohaselt tagasi lükatud;

   c) taotleja või pakkuja vastab hankedokumentides kindlaks määratud valikukriteeriumidele ja tal ei ole huvide konflikti, mis võiks lepingu täitmisele kahjulikult mõjuda.

2. Avaliku sektori hankija kohaldab valikukriteeriume, et hinnata taotleja või pakkuja suutlikkust. Valikukriteeriumid seonduvad üksnes kutsealal tegutsemiseks vajalike õigus- ja haldusformaalsuste täitmise suutlikkusega, majandusliku ja finantssuutlikkusega ning tehnilise ja kutsealase suutlikkusega. Eeldatakse, et Teadusuuringute Ühiskeskus täidab finantssuutlikkuse nõudeid.

3. Avaliku sektori hankija kohaldab hindamiskriteeriume pakkumuse hindamiseks.

4. Avaliku sektori hankija tugineb lepingu sõlmimisel majanduslikult soodsaimale pakkumusele, võttes aluseks ühe järgnevast kolmest hindamiskriteeriumist: madalaim hind, madalaimad kulud ning parim hinna ja kvaliteedi suhe.

Väikseimate kulude kriteeriumi puhul kasutab avaliku sektori hankija kulutõhususe põhimõtet, sh olelusringi kulude arvestamist.

Parima hinna ja kvaliteedi suhte puhul võtab avaliku sektori hankija arvesse hinda või kulusid ja muid lepingu esemega seotud kvaliteedikriteeriume.

Artikkel 168

Pakkumuste esitamine, elektrooniline side ja hindamine

1. Avaliku sektori hankija kehtestab pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste vastuvõtmiseks tähtajad ***1.*** lisa punkti 24 kohaselt ja hanke keerukust arvesse võttes, et ettevõtjatele jääks pakkumuse ettevalmistamiseks piisavalt aega.

2. Kui seda peetakse asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib avaliku sektori hankija nõuda pakkujatelt tagatise seadmist, et vältida pakkumuste tagasivõtmist enne lepingu sõlmimist. Nõutav tagatis moodustab 1–2 % lepingu hinnangulisest kogumaksumusest.

Avaliku sektori hankija vabastab tagatised:

a) 1. lisa punkti 30.2 alapunktis b või c osutatud tagasilükatud pakkujate puhul pärast hankemenetluse tulemuste teatavakstegemist;

b) 1. lisa punkti 30.2 alapunktis e osutatud järjestatud pakkumuste puhul pärast lepingu allakirjutamist.

3. Avaliku sektori hankija avab kõik osalemistaotlused ja pakkumused. Sellele vaatamata avaliku sektori hankija:

a) lükkab ilma avamata tagasi osalemistaotlused ja pakkumused, mis laekuvad pärast vastuvõtmise tähtaega;

b) lükkab tagasi juba avatuna laekunud pakkumused ilma nende sisu läbi vaatamata.

4. Avaliku sektori hankija hindab hankedokumentides täpsustatud kriteeriumide põhjal kõiki osalemistaotlusi või pakkumusi, mida lõikes 3 ette nähtud avamisetapis ei ole tagasi lükatud, et sõlmida leping või korraldada elektrooniline oksjon.

5. Eelarvevahendite käsutaja võib loobuda hindamiskomisjoni ametisse nimetamisest vastavalt artikli 150 lõikele 2 järgmistel juhtudel:

   a) lepingu maksumus jääb allapoole artikli 175 lõikes 1 sätestatud piirmäärasid;

   b) riskianalüüsi alusel, kui tegu on ***I*** lisa punkti 11.1 punktides c ja e, punkti f alapunktides i ja iii ning teise lõigu punktis h osutatud juhtudega;

   c) riskianalüüsi alusel, kui hankemenetlus taasavatakse raamlepingu raames;

   d) välistegevuse valdkonnaga seotud menetluste puhul, kui maksumus ei ületa 20 000 eurot.

6. Osalemistaotlused ja pakkumused, mis ei vasta kõikidele hankedokumentides kindlaks määratud miinimumnõuetele, lükatakse tagasi.

Artikkel 169

Kontaktid hankemenetluse ajal

1. Enne hankemenetluses osalemise taotluste või pakkumuste vastuvõtmise lõppkuupäeva võib avaliku sektori hankija anda hankedokumentide kohta lisateavet, kui ta avastab nende tekstis vea või väljajätmise või kui taotlejad või pakkujad taotlevad lisateavet. Kõnealune teave avaldatakse kõikidele taotlejatele või pakkujatele.

2. Pärast hankemenetluses osalemise taotluste või pakkumuste vastuvõtmise tähtaja möödumist tuleb kõigil juhtudel, mil on võetud kontakti, ja artiklis 151 osutatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mil kontakti ei ole võetud, teha hanketoimikusse sellekohane märge.

Artikkel 170

Lepingu sõlmimise otsus ning taotlejate või pakkujate teavitamine

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustab kooskõlas hankedokumentides kindlaks määratud valiku- ja hindamiskriteeriumidega, kellega leping sõlmitakse.

2. Avaliku sektori hankija teeb kõikidele taotlejatele või pakkujatele, kelle hankemenetluses osalemise taotlused või pakkumused on tagasi lükatud, teatavaks tehtud otsuse põhjused ning artikli 175 lõikes 2 ***ja artikli 178 lõikes 1*** osutatud ooteaja kestuse.

Raamlepingul põhinevate erilepingute sõlmimiseks, mille puhul hankemenetlus taasavatakse, teatab avaliku sektori hankija pakkujatele hindamise tulemused.

3. Avaliku sektori hankija edastab kõikidele pakkujatele, kes ei ole artikli 136 lõikes 1 osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras, kelle pakkumust ei ole artikli 141 kohaselt tagasi lükatud, kelle pakkumus vastab hankedokumentidele ja kes esitavad kirjalikult asjaomase taotluse, järgmise teabe:

a) selle pakkuja nimi või raamlepingu puhul nende pakkujate nimed, kellega leping sõlmitakse, ning, välja arvatud juhul, kui on tegemist raamlepingul põhineva erilepinguga, mille puhul hankemenetlus taasavatakse, eduka pakkumuse omadused ja suhtelised eelised ning makstud hind või lepingu maksumus olenevalt sellest, kumb on asjakohane;

b) teave pakkujatega toimuvate läbirääkimiste ja dialoogi edenemise kohta.

Avaliku sektori hankija võib siiski otsustada teatavaid andmeid mitte avaldada, kui avaldamine takistaks õigusnormide kohaldamist, oleks vastuolus avalike huvidega või kahjustaks ettevõtjate õiguspäraseid ärihuve või moonutaks nendevahelist ausat konkurentsi.

Artikkel 171

Hankemenetluse tühistamine

Avaliku sektori hankija võib enne lepingule alla kirjutamist hankemenetluse tühistada, ilma et taotlejatel või pakkujatel oleks õigus nõuda mingit hüvitist.

Otsus peab olema põhjendatud ja see tuleb taotlejatele või pakkujatele võimalikult kiiresti teatavaks teha.

Artikkel 172

Lepingu täitmine ja muutmine

1. Lepingu täitmist ei tohi alustada enne sellele alla kirjutamist.

2. Avaliku sektori hankija võib lepingut või raamlepingut ilma hankemenetlust korraldamata muuta ainult lõikes 3 osutatud juhtudel ja eeldusel, et muudatus ei muuda lepingu või raamlepingu eset.

3. Lepingut, raamlepingut või raamlepingul põhinevat erilepingut võib ilma uut hankemenetlust korraldamata muuta järgmistel juhtudel:

a) kui algne töövõtja teeb täiendavaid ehitustöid, tarnib asju või osutab teenuseid, mis on muutunud vajalikuks ning mida esialgne hange ei sisaldanud, juhul kui on täidetud järgmised tingimused:

i) töövõtja vahetamine ei ole võimalik tehnilistel põhjustel, mis on seotud olemasolevate seadmete, teenuste või rajatiste asendatavuse või koostoimivuse nõuetega;

ii) töövõtja vahetamine põhjustaks avaliku sektori hankijale olulisi topeltkulusid;

iii) hinna mis tahes suurenemine, mis hõlmab ka järjestikuste muudatuste kumulatiivset netomaksumust, ei ületa 50 % esialgse lepingu maksumusest;

b) kui on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused:

i) muudatused tulenevad olukorrast, mida hoolas avaliku sektori hankija ei saanud ette näha;

ii) hinna mis tahes suurenemine ei ületa 50 % esialgse lepingu maksumusest;

c) kui muudatuse maksumus jääb allapoole järgmisi piirmäärasid:

i) artikli 175 lõikes 1 ja välistegevuse valdkonna puhul ***1.*** lisa punktis 38 osutatud piirmäärad, mida kohaldatakse muudatuse tegemise ajal; ning

ii) 10 % esialgse lepingu maksumusest avalike teenuste ja asjade hankelepingute ning ehitustööde või teenuste kontsessioonilepingute puhul ning 15 % esialgse lepingu maksumusest avalike ehitustööde hankelepingute puhul;

d) kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

i) esialgse hankemenetluse miinimumnõudeid ei ole muudetud;

ii) iga sellest tulenev maksumuse muudatus on kooskõlas käesoleva lõigu punkti c kohaselt kehtestatud tingimustega, välja arvatud juhul, kui selline maksumuse muudatus tuleneb hankedokumentide või lepinguliste sätete rangest kohaldamisest.

Esialgse lepingu maksumuse puhul ei võeta arvesse hinna läbivaatamisi.

Esimese lõigu punkti c kohane mitme järjestikuse muudatuse kumulatiivne netomaksumus ei tohi ületada selles osutatud piirmäärasid.

Avaliku sektori hankija kohaldab artiklis 163 sätestatud, hankemenetluse algatamise järel kohaldatavat avalikustamiskorda.

Artikkel 173

Täitmis- ja lisatagatised

1. Täitmistagatis võib moodustada maksimaalselt 10 % lepingu kogumaksumusest.

Täitmistagatis vabastatakse täies ulatuses pärast seda, kui ehitustööd, asjad või keerukad teenused on lõplikult vastu võetud, artikli 116 lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul, mis määratakse kindlaks lepingus. Tagatise võib vabastada osaliselt või täies ulatuses pärast ehitustööde, asjade või keerukate teenuste esialgset vastuvõtmist.

2. Lisatagatis, mis moodustab maksimaalselt 10 % lepingu kogumaksumusest, võib esineda vahemaksetest, juhul kui neid tehakse, või lõppmaksest mahaarvamise kujul.

Lisatagatise summa määrab kindlaks avaliku sektori hankija ja see on proportsionaalne lepingu täitmisega seoses tuvastatud riskidega, võttes arvesse lepingu eset ning asjaomases majandusharus rakendatavaid tavapäraseid kaubandustingimusi.

Lisatagatise nõudmist ei kohaldata lepingute suhtes, mille puhul on nõutud täitmistagatist, kuid seda ei ole vabastatud.

3. Avaliku sektori hankija nõusolekul võib töövõtja nõuda lisatagatise asendamist artiklis 152 osutatud tagatisega.

4. Avaliku sektori hankija vabastab lisatagatise pärast lepingulise vastutuse perioodi möödumist artikli 116 lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul ja mis määratakse kindlaks lepingus.

2. PEATÜKK

Liidu institutsioonide poolt nende endi arvel sõlmitavate lepingute suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 174

Avaliku sektori hankija

1. Artiklites 70 ja 71 osutatud liidu institutsioone, rakendusasutusi ja liidu asutusi käsitatakse avaliku sektori hankijatena lepingute puhul, mille nad sõlmivad nende endi arvel, välja arvatud juhul, kui nad hangivad keskselt avaliku sektori hankijalt. ***Liidu*** institutsioonide talitusi ei käsitata avaliku sektori hankijatena, kui nad sõlmivad talitustevahelisi kokkuleppeid omavahel.

   Liidu institutsioonid, mida käsitatakse esimese lõike kohaselt avaliku sektori hankijatena, delegeerivad vastavalt artiklile 60 avaliku sektori hankija ülesannete täitmiseks vajalikud volitused.

2. Iga ***liidu*** institutsiooni volitatud või edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja hindab, kas artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmäärad on saavutatud.

Artikkel 175

Kohaldatavad piirmäärad ja ooteaeg

1. Selleks et sõlmida avaliku hanke leping või kontsessioonileping, järgib avaliku sektori hankija käesoleva määruse artikli 164 lõikes 1 osutatud hankemenetluse liigi valimisel direktiivi 2014/24/EL artikli 4 punktides a ja b sätestatud piirmäärasid. Kõnealused piirmäärad määravad käesoleva määruse artikli 163 lõigetes 1 ja 2 sätestatud avalikustamiskorra.

2. Kui käesoleva määruse ***1.*** lisas täpsustatud eranditest ja tingimustest ei tulene teisiti, ei sõlmi avaliku sektori hankija eduka pakkujaga lõikes 1 osutatud piirmäärasid ületava maksumusega lepingut või raamlepingut enne ooteaja möödumist.

3. Ooteaeg kestab elektrooniliste sidevahendite kasutamise korral 10 ja muude sidevahendite kasutamise korral 15 päeva.

Artikkel 176

Hankemenetlusele juurdepääsu kord

1. Hankemenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik füüsilised ja juriidilised isikud, kes kuuluvad aluslepingute kohaldamisalasse, ja kõik selliste kolmandate riikide füüsilised ja juriidilised isikud, kellega liit on hangete vallas sõlminud erikokkuleppe, selles kokkuleppes sätestatud tingimustel. Samuti võivad osaleda rahvusvahelised organisatsioonid.

2. Artikli 160 lõike 4 kohaldamisel käsitatakse Teadusuuringute Ühiskeskust liikmesriigis asuva juriidilise isikuna.

Artikkel 177

Maailma Kaubandusorganisatsiooni hankelepingute sõlmimise kord

Kui kohaldatakse Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames sõlmitud mõnepoolset lepingut riigihangete kohta, võivad hankemenetluses osaleda ka kõnealuse lepingu ratifitseerinud riikide ettevõtjad selles sätestatud tingimustel.

3. PEATÜKK

Välistegevuse valdkonna hangete suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 178

Välistegevuse valdkonna hanked

1. Käesoleva jaotise 1. peatükis sätestatud hangetega seotud üldsätteid kohaldatakse käesoleva peatükiga hõlmatud lepingute suhtes, kui ***I*** lisa 3. peatükis sisalduvatest erisätetest, mis käsitlevad välislepingute sõlmimise korda, ei tulene teisiti. Artikleid 174–177 ei kohaldata käesolevas peatükis hõlmatud hangete suhtes.

Kui I lisas täpsustatud eranditest ja tingimustest ei tulene teisiti, ei sõlmi avaliku sektori hankija eduka pakkujaga lepingut või raamlepingut enne ooteaja möödumist. Ooteaeg kestab elektrooniliste sidevahendite kasutamise korral 10 ja muude sidevahendite kasutamise korral 15 päeva.

Artiklit 163***,*** artikli 164 lõike 1 punkte a ja b ***ning käesoleva lõike teist lõiku*** kohaldatakse ainult järgmiste piirmäärade ületamise korral:

a) 300 000 eurot teenus- ja asjade hankelepingute puhul;

b) 5 000 000 eurot ehitustööde hankelepingute puhul.

2. Käesolevat peatükki kohaldatakse:

a) hangete suhtes, kui komisjon ei sõlmi lepinguid enda nimel;

b) artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud isikute või üksuste korraldatud hangete suhtes, kui see on ette nähtud artiklis 154 osutatud rahalist toetust käsitleva lepingu või rahastamislepinguga.

3. Hankemenetlused tuleb ette näha artiklis 158 sätestatud rahastamislepingutega.

4. Käesolevat peatükki ei kohaldata valdkondlike alusaktidega humanitaarkriisiohjamis-, kodanikukaitse- ja humanitaarabioperatsioonide korral rakendatavate meetmete suhtes.

Artikkel 179

Välistegevuse valdkonna hankemenetlusele juurdepääsu käsitlevad reeglidd

1. Hankemenetluses võivad võrdsetel tingimustel osaleda kõik isikud, kes kuuluvad aluslepingute kohaldamisalasse, ja kõik teised füüsilised ja juriidilised isikud vastavalt asjaomast koostöövaldkonda käsitlevate alusaktide erisätetele. Samuti võivad osaleda rahvusvahelised organisatsioonid.

2. Erandlikel asjaoludel, mida vastutav eelarvevahendite käsutaja on nõuetekohaselt põhjendanud, võidakse otsustada lubada hankemenetluses osaleda muudel kui käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kolmandate riikide kodanikel.

3. Kui kohaldatakse kauba- ja teenusturgude avamist käsitlevat kokkulepet, mille osaliseks on liit, võivad eelarvest rahastatavates hankemenetlustes kõnealuses kokkuleppes sätestatud tingimustel osaleda ka lõigetega 1 ja 2 hõlmamata kolmandate riikide füüsilised ja juriidilised isikud.

VIII JAOTIS

TOETUSED

1. PEATÜKK

Toetuste ulatus ja vorm

Artikkel 180

Toetuste ulatus ja vorm

1. Käesolevat jaotist kohaldatakse otsese eelarve täitmise raames antavate toetuste suhtes.

2. ***Toetusi võib anda***, et rahastada järgmist:

a) meede, mis on kavandatud selleks, et aidata saavutada liidu poliitikaeesmärki („meetmetoetus“);

b) mõne sellise asutuse toimimine, kes püüdleb eesmärki, mis on osa liidu poliitikast ja toetab seda („tegevustoetus“).

Tegevustoetuse puhul antakse esimese lõigu punktis b osutatud asutuse tööprogrammile toetust rahalise makse vormis.

3. Toetust võib anda mis tahes artikli 125 lõikes 1 sätestatud vormis.

Kui ***toetuse vormiks on kuludega sidumata rahastamine, nagu on sätestatud*** artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktis a: ▌

a) ei kohaldata käesoleva jaotise sätteid, mis käsitlevad kulude rahastamiskõlblikkust ja kontrollimist, ***eelkõige ei kohaldata artikleid 182, 184 ja 185, artikli 186 lõikeid 2, 3 ja 4, artiklit 190, artikli 191 lõiget 3 ja artikli 203 lõiget 4***;

b) ***artikli 181 puhul kohaldatakse üksnes nimetatud artikli lõigetes 2 ja 3, lõike 4 esimese lõigu punktides a ja d ja teises lõigus ning lõikes 5 osutatud menetlusi ja nõudeid.***

4. Iga ***liidu*** institutsioon ***võib sõlmida hankelepinguid või*** anda toetusi teabevahetustegevuseks***. Toetusi võib anda juhul, kui hanke korraldamine ei ole asjakohane tulenevalt*** ▌ tegevuse ***laadist***.

5. JRC võib muude kui teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringute arvelt saada raha osalemiseks toetuse andmise menetlustes, mida rahastatakse täielikult või osaliselt eelarvest. Sellistel juhtudel ei kohaldata artikli 198 lõiget 4 seoses finantssuutlikkusega ega artikli 196 lõike 1 punkte a–d.

Artikkel 181

Kindlasummalised maksed, ühikuhinnad ja ühtse määra alusel rahastamine

1. ***Kui toetust*** antakse artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktides c, d või e osutatud kindlasummaliste maksete vormis, ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise vormis***, kohaldatakse käesolevat jaotist, välja arvatud selliseid sätteid või nende osi, mis on seotud tegelikult tekkinud rahastamiskõlblike kulude kontrollimisega.***

2. Kui see on võimalik ja asjakohane, määratakse kindlasummalised maksed, ühikuhinnad ja ühtse määra alusel rahastamine kindlaks selliselt, et toetust makstakse pärast konkreetsete ***väljundite ja/või tulemuste*** saavutamist.

3. Kui alusaktis ei ole sätestatud teisiti, ▌ ***teeb*** kindlasummaliste maksete, ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise kasutamiseks ***loa andmise otsuse*** vastutav eelarvevahendite käsutaja, kes toimib iga ***liidu*** institutsiooni ***sise-eeskirjade*** kohaselt.

4. ***Loa andmise otsus*** peab sisaldama vähemalt järgmist:

   a) valitud rahastamisvormide asjakohasuse põhjendus toetatavate meetmete või tööprogrammide olemuse, õigusnormide eiramise ja pettuse riski ja kontrollimise kulude seisukohast;

   b) kindlasummaliste maksete, ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise puhul nende kulude või kulukategooriate loetelu, ***mida loetakse rahastamiskõlblikeks vastavalt artikli 186 lõike 3 punktidele c, e ja f ja artikli 186 lõikele 4 ning*** millest jäetakse välja kulud, mis on kohaldatavate liidu õigusnormide kohaselt rahastamiskõlbmatud;

c) kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise kindlaksmääramise meetodite kirjeldus. Need meetodid põhinevad järgmisel:

i) statistilised andmed, muud samalaadsed objektiivsed vahendid või eksperdihinnang***, mille on koostanud siseekspert või mis on tellitud kooskõlas kohaldatavate normidega;*** või

ii) iga toetusesaajat eraldi käsitlev lähenemisviis, mille raames võetakse arvesse toetusesaaja varasemaid tõendatud või auditeeritavaid andmeid või tema tavapäraseid kuluarvestustavasid;

d) võimaluse korral makse tegemise põhilised eeltingimused, sealhulgas ***väljundite ja/või tulemuste*** saavutamine, kui see on asjakohane;

▌

e) kui kindlasummalised maksed, ühikuhinnad ja ühtse määra alusel rahastamine ei ***põhine väljunditel ja/või tulemustel***, siis põhjendus, miks ***väljundi- ja/või tulemuspõhine*** lähenemisviis ei ole võimalik või asjakohane.

Esimese lõigu punktis c osutatud meetoditega tagatakse järgmine:

a) usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte austamine, eelkõige summade asjakohasus seoses nõutavate väljundite ja/või tulemustega, võttes arvesse prognoositavat tulu, mida saadakse meetmetest või tööprogrammidest;

b) kaasrahastamise põhimõtte ja topeltrahastamise vältimise põhimõtte mõistlik järgimine.

5. Loa andmise otsust kohaldatakse kogu programmi või programmide kestuse ajal, kui nimetatud otsuses ei ole sätestatud teisiti.

Kui tegevuste või kulude laad võimaldab kohaldada ühist lähenemisviisi, ***võib otsusega antud*** luba ***hõlmata*** selliste kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise kasutamist, ***mida kohaldatakse*** ühe ***või mitme*** konkreetse rahastamisprogrammi piires. ***Sellisel juhul*** võib ***loa andmise otsuse*** vastu võtta:

a) vastutav eelarvevahendite käsutaja, kui kõik asjaomased tegevused kuuluvad tema vastutusalasse;

b) komisjon, kui see on asjakohane tegevuste ja kulude laadi või asjaomaste eelarvevahendite käsutajate arvu tõttu.

6. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib lubada rahastada või kohustada rahastama toetusesaaja kaudseid kulusid ühtse määra alusel kuni 7 % ulatuses meetme rahastamiskõlblike otseste kulude kogusummast. Komisjon võib põhjendatud otsusega anda loa tõsta ühtse määra alusel rahastamise osakaalu. ***Vastutav eelarvevahendite käsutaja annab artikli 74 lõikes 9 osutatud iga-aastases tegevusaruandes aru kõigi selliste otsuste, lubatud ühtse määra alusel rahastamise ja otsuse tegemise põhjuste kohta.***

7. VKEdest omanikud ja muud füüsilised isikud, kes ei saa palka, võivad deklareerida rahastamiskõlblikud personalikulud, mis on seotud nende endi poolt meetme või tööprogrammi raames tehtud tööga, võttes aluseks lõigete 1–6 kohaselt lubatud ühikuhinnad.

8. Toetusesaajad võivad deklareerida personalikulud, mis on seotud vabatahtlike poolt meetme või tööprogrammi raames tehtud tööga, võttes aluseks lõigete 1–6 kohaselt lubatud ühikuhinnad.

Artikkel 182

Kindlasummalised koondmaksed

1. ***Artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktis d osutatud*** kindlasummaline makse võib hõlmata meetme või tööprogrammi kõiki rahastamiskõlblikke kulusid („kindlasummaline koondmakse“).

2. Kindlasummalise koondmakse võib määrata kindlaks meetme või tööprogrammi hinnangulise eelarve alusel ***vastavalt artikli 181 lõikele 4***. Kõnealune hinnanguline eelarve peab vastama säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtetele. Nimetatud põhimõtetele vastavust kontrollitakse eelnevalt toetuseavalduse hindamise ajal.

3. Kindlasummalise koondmakse kasutamiseks loa andmisel toimib vastutav eelarvevahendite käsutaja kooskõlas artikliga 181.

Artikkel 183

Toetusesaajate suhtes kohaldatavad kontrollimised ja kontrollid kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtse määra alusel rahastamise puhul

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja kontrollib hiljemalt enne lõppmakse tegemist, et kindlasummalise makse, ühikuhindadel põhineva makse või ühtse määra alusel rahastamise eeltingimused on täidetud, ja vajaduse korral sealhulgas seda, kas ***väljundid ja/või tulemused*** on saavutatud. Kõnealuste tingimuste täitmist võib lisaks kontrollida järelkontrolli raames.

Kui kindlasummaliste maksete, ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise suurus on eelnevalt kindlaks määratud meetodi alusel, mille kasutamiseks on saadud vastutava eelarvevahendite käsutaja või komisjoni luba kooskõlas artikliga 181, siis ei vaidlustata nende suurust järelkontrollide käigus***. See ei piira*** vastutava eelarvevahendite käsutaja õigust ***kontrollida käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud makse tegemise tingimuste täitmist ning*** vähendada toetust koosõlas artikli 131 lõikega 4 ***juhul, kui need tingimused ei ole täidetud või kui on toimunud õigusnormide eiramine, pettus või muude kohustuste rikkumine***. Kui kindlasummalised maksed, ühikuhinnad ja ühtsed määrad on määratud kindlaks toetusesaaja tavapäraste kuluarvestustavade alusel, kohaldatakse artikli 185 lõiget 2.

2. Kontrollimiste ja kontrollide sagedus ja ulatus võib sõltuda muu hulgas meetme laadist või toetusesaajast, sealhulgas asjaomase toetusesaaja poolt varasemalt toime pandud õigusnormide ***eiramisest või pettustest.***

3. Kindlasummaliste maksete tegemise ning ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise eeltingimuste hulka ei kuulu aruandluse esitamine toetusesaaja tegelikult kantud kulude kohta.

4. Toetuse maksmine kindlasummaliste maksete, ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise vormis ei mõjuta õigust pääseda juurde toetusesaajate kohustuslikele dokumentidele ja teabele artiklites 129 ja 184 osutatud eesmärkidel.

5. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud kontrollimiste ja kontrollide eesmärgil kohaldatakse artikli 186 lõike 3 punkte a ja b.

Artikkel 184

Kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtsete määrade regulaarne hindamine

Kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtsete määrade kindlaksmääramise meetodit, aluseks olevaid andmeid ja tulemusena saadavaid summasid ***ning nende summade asjakohasust seoses saavutatud väljundite ja/või tulemustega*** hinnatakse regulaarselt ning asjakohasel juhul kohandatakse neid kooskõlas artikliga 181. ***Hindamise sagedus ja ulatus sõltuvad kulude muutumisest ja laadist, võttes eelkõige arvesse olulisi muutusi turuhindades ja muid asjakohaseid asjaolusid.***

Artikkel 185

Toetusesaaja tavapärased kuluarvestustavad

1. Kui antakse luba võtta arvesse toetusesaaja tavapäraseid kuluarvestustavasid, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja hinnata nende tavade vastavust artikli 181 lõikes 4 sätestatud tingimustele. Kõnealuse hindamise võib läbi viia kas eelnevalt või asjakohaseid järelkontrollide strateegiaid kasutades.

2. Juhul kui toetusesaaja tavapäraste kuluarvestustavade vastavus artikli 181 lõikes 4 kehtestatud tingimustele on eelnevalt kindlaks tehtud, ei vaidlustata järelkontrollide käigus kõnealuste tavade kohaldamisel kindlaks määratud kindlasummaliste maksete, ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise suurust. See ei mõjuta vastutava eelarvevahendite käsutaja õigust vähendada toetust kooskõlas artikli 131 lõikega 4.

3. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib lugeda toetusesaaja tavapärased kuluarvestustavad vastavaks artikli 181 lõikes 4 osutatud tingimustele, kui siseriiklikud ametiasutused aktsepteerivad kõnealuseid tavasid võrreldavate rahastamiskavade raames.

Artikkel 186

Rahastamiskõlblikud kulud

1. Toetused ei ületa absoluutväärtusena väljendatud üldist ülemmäära ***(edaspidi „toetuse maksimumsumma“)***, mis kehtestatakse ▌ ***järgmise alusel:***

a) artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punkti a puhul kuludega sidumata rahastamise kogusumma;

b) artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud juhul võimaluse korral hinnangulised rahastamiskõlblikud kulud;

c) hinnanguliste rahastamiskõlblike kulude kogusumma, mis on eelnevalt selgelt kindlaks määratud artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktides c, d ja e osutatud kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtsete määradena.

Ilma et see piiraks alusakti kohaldamist, võib toetusi väljendada ka protsendina hinnangulistest rahastamiskõlblikest kuludest***, kui toetust antakse esimese lõigu punktis b täpsustatud vormis, või protsendina esimese lõigu punktis c osutatud kindlasummalistest maksetest, ühikuhindadest või ühtse määra alusel rahastamisest***.

Kui toetust ***antakse käesoleva lõike esimese lõigu punktis b täpsustatud vormis ja kui*** meetme laadi tõttu ***saab toetust*** väljendada ainult absoluutväärtusena, kontrollitakse rahastamiskõlblikke kulusid artikli 155 lõike ***4 ja asjakohasel juhul artikli 155 lõike 5*** kohaselt.

2. Ilma et see piiraks alusaktis sätestatud maksimaalse kaasrahastamise määra kohaldamist:

a) ei tohi toetus ületada rahastamiskõlblikke kulusid;

b) ***kui toetust antakse lõike 1 esimese lõigu punktis b täpsustatud vormis ja*** kui hinnangulised rahastamiskõlblikud kulud hõlmavad artikli 181 lõikes 8 osutatud vabatahtlike tööga seotud kulusid, ei tohi toetus ületada hinnangulisi rahastamiskõlblikke kulusid, välja arvatud vabatahtlike tööga seotud kulud.

3. ***Artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud*** ▌ rahastamiskõlblikud kulud, mis toetusesaaja on tegelikult kandnud, peavad vastama kõigile järgmistele kriteeriumidele:

a) need on kantud meetme või tööprogrammi kestel, välja arvatud lõpparuannete ja auditeerimistõenditega seotud kulud;

b) need on näidatud meetme või tööprogrammi hinnangulises üldeelarves;

c) need on vajalikud toetuse esemeks oleva meetme või tööprogrammi rakendamiseks;

d) kulud on tuvastatavad ja kontrollitavad, eelkõige kirjendatud toetusesaaja raamatupidamisarvestuses ja määratud kindlaks vastavalt selles riigis kohaldatavatele raamatupidamisstandarditele, kus toetusesaaja on registrisse kantud, ja vastavalt toetusesaaja tavapärasele kuluarvestustavale;

e) need on kooskõlas kohaldatavate maksustamise ja sotsiaalvaldkonna õigusaktidega;

f) need on mõistlikud, õigustatud ja vastavad usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttele, eelkõige säästlikkuse ja tõhususe poolest.

4. Konkursikutses täpsustatakse liidu poolt rahastamiskõlblikuks loetavate kulude kategooriad.

Kui alusaktis ei ole sätestatud teisiti, on lisaks käesoleva artikli lõikele 3 rahastamiskõlblikud järgmised kulukategooriad, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja peab neid konkursikutse kohaselt rahastamiskõlblikeks:

a) kulud, mis on seotud toetusesaaja antud eelmaksetagatistega, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja nimetatud tagatist vastavalt artikli 152 lõikele 1 nõuab;

b) kulud, mis on seotud finantsaruandeid käsitlevate tõenditega ja tegevusega seotud aspektide kontrolli aruannetega, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja nimetatud tõendeid ja aruandeid nõuab;

c) käibemaks, kui seda ei tagastata kehtivate siseriiklike käibemaksu käsitlevate õigusaktide alusel ning selle maksab toetusesaaja, välja arvatud isik, keda ei käsitata maksukohustuslasena nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ[59] artikli 13 lõike 1 esimese lõigu tähenduses;

[59] Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

d) amortisatsioonikulud, tingimusel et toetusesaaja on need kulud tegelikult kandnud;

e) riigiametnike palgakulud selles ulatuses, mil need seonduvad tegevusega, mida asjaomane ametiasutus asjaomase projekti mitterakendamisel ei teostaks.

Teise lõigu punkti c kohaldamisel:

a) ei loeta käibemaksu tagastatavaks, kui see on siseriikliku õiguse kohaselt seotud mis tahes järgmise tegevusega:

i) käibemaksukohustusest vabastatud tegevus, mida ei ole õigus maha arvata;

ii) tegevus, mida käibemaksuga ei maksustata;

iii) punktis i või ii osutatud tegevus, mille puhul käibemaksu ei saa maha arvata, kuid see tagastatakse spetsiifiliste tagastamiskavade või hüvitusfondide abil, millele ei ole direktiivis 2006/112/EÜ osutatud, isegi kui kõnealune kava või fond on loodud käibemaksu käsitleva siseriikliku õigusega;

b) loetakse direktiivi 2006/112/EÜ artikli 13 lõikes 2 loetletud tegevustega seonduv käibemaks toetusesaaja poolt tasutuks, välja arvatud isikute poolt, keda ei käsitleta kõnealuse direktiivi artikli 13 lõike 1 esimese lõigu tähenduses maksukohustuslasena, olenemata sellest, kas asjaomane liikmesriik käsitab neid tegevusi tegevustena, mida teostavad avalik-õiguslikud asutused ametivõimudena tegutsedes.

Artikkel 187

Seotud üksused ja ainus toetusesaaja

1. Käesoleva jaotise mõistes käsitletakse toetusesaajaga seotud üksustena järgmisi üksusi:

a) üksused, kes moodustavad ainsa toetusesaaja vastavalt lõikele 2;

b) üksused, kes vastavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele, kes ei ole üheski artikli 136 lõikes 1 ega artikli 141 lõikes 1 nimetatud olukorras ning kes on

toetusesaajaga seotud, eelkõige põhikapitali kaudu või õiguslikult, mis ei ole piiratud ainult kõnealuse meetmega ega loodud ainult selle rakendamise eesmärgil.

V jaotise 2. peatüki 2. jagu kohaldatakse ka seotud üksuste suhtes.

2. Kui mitu üksust täidavad toetuse saamise kriteeriume ja moodustavad koos ühe üksuse, võib seda üksust käsitada ainsa toetusesaajana, sealhulgas juhul, kui üksus on moodustatud konkreetselt selle meetme jaoks, millele toetust antakse.

3. Kui konkursikutses ei ole märgitud teisiti, võivad toetusesaajaga seotud üksused osaleda meetme rakendamises tingimusel, et mõlemad järgnevad tingimused on täidetud:

a) asjaomased üksused on kindlaks määratud toetuslepingus;

b) asjaomased üksused järgivad toetusesaaja suhtes toetuslepingu alusel kohaldatavaid eeskirju, mis käsitlevad järgmist:

i) kulude rahastamiskõlblikkus või makse tegemise eeltingimused;

ii) komisjoni, OLAFi ja kontrollikoja õigus teha kontrollimisi ja auditeid.

Selliste üksuste kantud kulusid võib käsitada tegelikult tekkinud rahastamiskõlblike kuludena või neid võib rahastada kindlasummaliste maksete vormis, ühikuhindade või ühtse määra alusel rahastamise vormis.

2. PEATÜKK

Põhimõtted

Artikkel 188

Toetuste suhtes kohaldatavad üldpõhimõtted

Toetuste suhtes kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:

a) võrdne kohtlemine;

b) läbipaistvus;

c) kaasrahastamine;

d) toetuste mittekumuleerumine ja kahekordse rahastamise keeld;

e) tagasiulatuva jõu puudumine***;***

f) kasumi taotlemise keeld.

Artikkel 189

Läbipaistvus

1. Toetuste andmiseks avaldatakse konkursikutse, välja arvatud artiklis 195 osutatud juhtudel.

2. Kõik eelarveaasta käigus antud toetused avalikustatakse kord aastas vastavalt artikli 38 lõigetele 1–4.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud avaldamise järel saadab komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu nõudmisel neile aruande järgmise kohta:

   a) avalduse esitajate arv eelneval eelarveaastal;

   b) edukate toetuseavalduste arv ja nende protsent konkursikutsete lõikes;

   c) menetluse keskmine kestus alates toetustaotluste esitamise tähtpäevast kuni toetuse andmiseni;

   d) selliste toetuste arv ja summa, mille puhul ***ei toimunud eelneval eelarveaastal*** tagantjärele avaldamist ***vastavalt*** artikli 38 lõikele 4***;***

e) kõik finantseerimisasutustele, sealhulgas EIP-le või EIF-le antud toetused vastavalt artikli 195 esimese lõigu punktile g.

Artikkel 190

Kaasrahastamine

1. Toetustega peab kaasnema kaasrahastamine. Selle tulemusel ei rahastata meetme või tööprogrammi rakendamiseks vajalikke vahendeid täies ulatuses toetusest.

   Kaasrahastamine võib toimuda toetusesaaja omavahendite, meetme või tööprogrammi raames saadava tulu või kolmandate isikute rahalise või mitterahalise osaluse vormis.

2. Kolmandate isikute mitterahaline osalus vabatahtlike töö vormis***, mille väärtus on kindlaks määratud kooskõlas artikli 181 lõikega 8,*** esitatakse hinnangulises eelarves rahastamiskõlblike kuludena. Selline mitterahaline osalus esitatakse muudest rahastamiskõlblikest kuludest eraldi. ***Vabatahtlike töö võib kaasrahastamisest moodustada kuni 50 %. Selle osakaalu arvutamise eesmärgil peab mitterahaline osalus ja muu kaasrahastamine põhinema taotleja esitatud eelarvestustel.***

   Muu kolmandate isikute mitterahaline osalus esitatakse hinnangulises eelarves eraldi rahalisest osalusest rahastamiskõlblikes kuludes. Mitterahalise osaluse hinnanguline väärtus märgitakse hinnangulisse eelarvesse ja seda ei tohi hiljem muuta.

3. Erandina lõikest 1 võib täies ulatuses toetusest rahastada välismeetmeid, kui see on nende rakendamiseks hädavajalik. Sellistel juhtudel tuleb seda toetuse andmise otsuses põhjendada.

4. ***Käesolevat artiklit*** ei kohaldata intressitoetuste ja tagatistasu toetuste suhtes.

Artikkel 191

Toetuste mittekumuleerumise ja kahekordse rahastamise ***keelu*** põhimõte

1. Iga meetme kohta võib ühele ja samale toetusesaajale anda eelarvest ainult ühe toetuse, välja arvatud juhul, kui asjaomaste alusaktidega on lubatud teisiti.

   Toetusesaajale võib anda eelarvest ainult ühe tegevustoetuse eelarveaasta kohta.

   Meedet võivad rahastada eraldi eelarveridadelt mitu vastutavat eelarvevahendite käsutajat ühiselt.

2. Avalduse esitaja teavitab eelarvevahendite käsutajaid viivitamata, kui sama meetme või tööprogrammiga on seotud mitu toetuseavaldust või mitu toetust.

3. Mingil juhul ei rahastata samu kulusid eelarvest kaks korda.

4. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata ***järgmiste toetusliikide suhtes ja komisjon võib asjakohasel juhul otsustada sellise toetuse puhul mitte kontrollida, kas samu kulusid on rahastatud kaks korda***:

a) füüsilistele isikutele makstavad õppe-, teadus-, koolitus- või haridustoetused;

b) otsetoetused, mida makstakse neid kõige enam vajavatele füüsilistele isikutele, nt töötutele ja pagulastele.

Artikkel 192

Kasumi taotlemist keelav põhimõte

1. Toetuse eesmärk ega tagajärg ei tohi olla meetme või tööprogrammi raames toetusesaajale kasumi tootmine („kasumi taotlemist keelav põhimõte“).

2. Lõike 1 kohaldamisel mõistetakse kasumina summat, mis arvutatakse lõppmakse tegemisel ja mille võrra on toetusesaaja poolt saadud summad suuremad meetme või tööprogrammi rahastamiskõlblikest kuludest, kui saadud summad pärinevad üksnes liidu toetusest ning asjaomase meetme või tööprogrammi rakendamise tulemusel saadud tuludest.

Tegevustoetuse puhul ei võeta kasumi taotlemist keelavast põhimõttest kinnipidamise kontrollimisel arvesse summasid, mis on ette nähtud reservide loomiseks.

3. Lõiget 1 ei kohaldata:

a) meetmete suhtes, mille eesmärk on toetusesaaja finantssuutlikkuse parandamine, ega meetmete suhtes, mis teenivad tulu meetmete jätkusuutlikkuse tagamiseks toetuslepingu alusel antava liidu rahastamise perioodile järgneval ajal;

b) füüsilistele isikutele makstavate õppe-, teadus-, koolitus- või haridustoetuste suhtes või muude otsetoetuste suhtes, mida makstakse neid kõige enam vajavatele füüsilistele isikutele, nt töötutele ja pagulastele;

c) mittetulundusühenduste rakendatavate meetmete suhtes;

d) artikli 125 lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud vormis antavate toetuste suhtes;

e) madala maksumusega toetuste suhtes.

4. Kasumi tekkimise korral on komisjonil õigus kasumi arvelt tagasi nõuda selline protsent, mis vastab sellele, kui suure osa moodustas liidu rahaline toetus toetusesaaja poolt meetme või tööprogrammi elluviimisel tegelikult kantud rahastamiskõlblikest kuludest.

Artikkel 193

Tagasiulatuva jõu puudumise põhimõte

1. Toetusi ei tohi anda tagasiulatuvalt, kui käesolevas artiklis ei ole sätestatud teisiti.

2. Toetust võib anda juba alustatud meetmele tingimusel, et avalduse esitaja suudab tõendada vajadust alustada meedet enne toetuslepingu allakirjutamist.

Sellistel juhtudel ei tohi rahastamiskõlblikud kulud olla kantud enne toetuseavalduse esitamise kuupäeva, välja arvatud:

a) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel, mis on sätestatud alusaktis; või

b) meetmete võtmiseks artikli 195 esimese lõigu punktides a või b osutatud äärmiselt kiireloomulistes olukordades, kus liidu varane sekkumine oleks väga olulise tähtsusega.

Teise lõigu punktis b osutatud juhtudel loetakse kulud, mille toetusesaaja on kandnud enne toetuseavalduse esitamise kuupäeva, liidu poolt rahastamiskõlblikuks järgmistel tingimustel:

a) vastutav eelarvevahendite käsutaja on kõnealuse erandi tegemise põhjusi nõuetekohaselt põhjendanud;

b) toetuslepingus on sõnaselgelt sätestatud, et kulude rahastamiskõlblikkuse kuupäev on toetuseavalduste esitamise kuupäevast varasem.

Volitatud eelarvevahendite käsutaja teatab igast käesolevas lõikes osutatud juhtumist artikli 74 lõikes 9 osutatud iga-aastases tegevusaruandes pealkirja all „Erandid tagasiulatuva jõu puudumise põhimõttest vastavalt finantsmääruse artiklile 193“.

3. Ühtegi toetust ei anta tagasiulatuvalt juba lõpule viidud meetmetele.

4. Tegevustoetuse puhul kirjutatakse toetuslepingule alla ***nelja*** kuu jooksul toetusesaaja majandusaasta algusest arvates. Kulud, mis on kantud enne toetuseavalduse esitamist või enne toetusesaaja majandusaasta algust, ei ole rahastamiskõlblikud. ***Esimene osamakse tehakse toetusesaajale 30 kalendripäeva jooksul alates toetuslepingule allakirjutamisest.***

3. PEATÜKK

Toetuste andmise menetlus ja toetuslepingud

Artikkel 194

Konkursikutsete sisu ja avaldamine

1. Konkursikutses märgitakse:

a) taotletavad eesmärgid;

b) rahastamiskõlblikkuse, menetlusest kõrvalejätmise, valiku- ja hindamiskriteeriumid ning asjaomased tõendavad dokumendid;

c) liidupoolset rahastamist käsitlev kord, ***milles täpsustatakse kõik liidu rahalise toetuse liigid,*** eelkõige toetuste vormid;

d) toetuseavalduste esitamise kord ja tähtpäev;

e) kavandatav kuupäev, hiljemalt millal tuleb kõiki avalduse esitajaid teavitada nende toetuseavalduste hindamise tulemustest, ja orienteeruv kuupäev, millal toetuslepingud alla kirjutatakse.

2. Lõike 1 punktis e osutatud kuupäevad määratakse kindlaks järgmiste tähtaegade alusel:

a) avalduse esitajate teavitamiseks nende toetuseavalduste hindamise tulemustest maksimaalselt kuus kuud alates täielike toetuseavalduste esitamise tähtpäevast;

b) avalduse esitajatega toetuslepingu allakirjutamiseks maksimaalselt kolm kuud kuupäevast, mil avalduse esitajaid teavitati nende edukaks osutumisest.

Nimetatud tähtaegu võib kohandada, et võtta arvesse aega, mida on vaja selliste teatavate erimenetluste toimetamiseks, mida võidakse nõuda alusaktiga vastavalt määrusele (EL) nr 182/2011, ja neid võib ületada nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel, eelkõige keeruliste meetmete korral, kui on palju toetuseavaldusi või avalduse esitajate põhjustatud viivitusi.

Volitatud eelarvevahendite käsutaja teatab oma iga-aastases tegevusaruandes keskmise aja, mis on kulunud avalduse esitajate teavitamiseks ja toetuslepingute allakirjutamiseks. Esimeses lõigus nimetatud tähtaegade ületamise korral esitab volitatud eelarvevahendite käsutaja põhjused ja, kui need ei ole kooskõlas teise lõiguga nõuetekohaselt põhjendatud, teeb parandusmeetmete ettepaneku.

3. Konkursikutsed avaldatakse liidu institutsioonide veebisaidil ja mis tahes muude asjakohaste teabekanalite kaudu, sealhulgas *Euroopa Liidu Teatajas*, kui see on vajalik potentsiaalsete toetusesaajate seas täiendava tähelepanu köitmiseks. Konkursikutsed võidakse avaldada, kui artiklis 110 osutatud rahastamisotsus on vastu võetud, sealhulgas eelarve täitmisele eelneva aasta jooksul. Iga konkursikutse sisu muudatus avaldatakse samadel tingimustel.

Artikkel 195

Konkursikutsete suhtes kohaldatavad erandid

Toetusi võib anda ilma konkursikutseta ainult järgmistel juhtudel:

a) humanitaar- ja hädaabi-, kodanikukaitse- ja kriisiohjamisoperatsioonide jaoks;

b) muudel erandlikel ja nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel;

c) asutustele, kellel on *de iure* või *de facto* monopol, või asutustele, kelle on oma vastutusel määranud liikmesriigid, kellel on *de iure* või *de facto* monopol;

d) asutustele, kes on artiklis 58 osutatud alusaktis kindlaks määratud toetusesaajatena, või asutustele, kelle on oma vastutusel määranud liikmesriigid, kui kõnealused liikmesriigid on alusaktiga kindlaks määratud toetusesaajatena;

e) teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse puhul artiklis 110 osutatud programmis nimetatud asutustele, kui alusaktis on see võimalus sõnaselgelt ette nähtud, tingimusel et projekt ei kuulu konkursikutse raamesse;

f) erilaadsete meetmete jaoks, mida võib rakendada ainult teatavat tüüpi asutus oma tehnilise pädevuse, kõrge spetsialiseerituse taseme või haldusvolituste tõttu, tingimusel et asjaomased meetmed ei kuulu konkursikutse raamesse.

g) tehnilise abi meetmete puhul EIP-le või EIF-le. Sellisel juhul artikli 196 lõike 1 punkte a–d ei kohaldata.

Kui esimese lõigu punktis f osutatud teatavat tüüpi asutuse ülesandeid täidab liikmesriik, võib toetuse ilma konkursikutse avaldamiseta anda asutusele, kelle liikmesriik on oma vastutusel määranud meedet rakendama.

Esimese lõigu punktides c ja f osutatud juhtusid tuleb toetuse andmise otsuses nõuetekohaselt põhjendada.

Artikkel 196

Toetuseavalduste sisu

1. Toetuseavaldus peab sisaldama järgmist:

a) teave avalduse esitaja õigusliku seisundi kohta;

b) artikli 137 lõike 1 kohane avalduse esitaja kirjalik kinnitus selle kohta, et ta vastab valiku- ja hindamiskriteeriumidele;

c) teave, mis näitab, et avalduse esitajal on kavandatud meetme või tööprogrammi rakendamiseks vajalik finants- ja tegevussuutlikkus, ja kui vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustab riskianalüüsi alusel seda nõuda, siis nimetatud teavet tõendavad dokumendid, nagu viimase ***kolme*** lõpetatud majandusaasta kasumiaruanne ja bilanss.

Nimetatud teavet ega tõendavaid dokumente ei nõuta avalduse esitajatelt, kelle suhtes ei kohaldata vastavalt artikli 198 lõigetele 5 ja 6 finants- ja tegevussuutlikkuse kontrollimist. Lisaks ei nõuta tõendavaid dokumente madala maksumusega toetuste puhul;

d) kui toetuseavaldus on esitatud 750 000 eurot ületava meetmetoetuse või 100 000 eurot ületava tegevustoetuse kohta, esitatakse tunnustatud välisaudiitori koostatud auditiaruanne, kui see on kättesaadav; kõnealune aruanne tuleb esitada alati, kui audit on liidu või siseriiklikust õigusest tulenevalt kohustuslik. Selle aruandega kinnitatakse raamatupidamisarvestus ***kolme*** viimase majandusaasta kohta, mille andmed on kättesaadavad. Kõigil muudel juhtudel esitab avalduse esitaja ise oma ***kolme*** viimast kättesaadavate andmetega majandusaastat käsitleva raamatupidamisarvestuse kohta kinnituse, mille kirjutab alla tema volitatud esindaja.

Esimest lõiku kohaldatakse ainult esimese toetuseavalduse suhtes, mille toetusesaaja vastutavale eelarvevahendite käsutajale mis tahes eelarveaastal esitab.

Komisjoni ja mitme toetusesaaja vahel sõlmitud lepingute puhul kohaldatakse esimeses lõigus sätestatud piirmäärasid iga toetusesaaja suhtes.

Artikli 130 lõikes 4 nimetatud partnerluste puhul tuleb enne finantsraampartnerluse lepingu allakirjutamist esitada käesoleva punkti esimeses lõigus osutatud auditiaruanne kahe viimase majandusaasta kohta, mille andmed on kättesaadavad.

Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib olenevalt riskianalüüsist loobuda nõudmast esimeses lõigus nimetatud kohustuse täitmist haridus- ja koolitusasutuste puhul ning mitme toetusesaajaga sõlmitavate lepingute korral selliste toetusesaajate puhul, kes on nõustunud solidaarvastutusega või kes ei kanna finantsvastutust.

Esimest lõiku ei kohaldata ***isikute ja üksuste suhtes, kes on rahastamiskõlblikud kaudse eelarve täitmise raames sellises ulatuses, mil on nende puhul täidetud artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktis c ja artiklis 154 sätestatud tingimused***;

e) meetme või tööprogrammi kirjeldus ja hinnanguline eelarve, milles on ▌ :

i) tulud ja kulud tasakaalus ning

ii) märgitud meetme või tööprogrammi hinnangulised rahastamiskõlblikud kulud.

Alapunkte i ja ii ei kohaldata mitme rahastajaga meetmete puhul.

Erandina alapunktist i võib hinnanguline eelarve nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel sisaldada ettenägematute kulude või vahetuskursi võimalike muutuste katteks ette nähtud eraldisi;

f) märge liidupoolse rahastamise muude allikate ja summade kohta, mille ta on saanud või mida ta on taotlenud samal eelarveaastal sama meetme või meetme osa jaoks või avalduse esitaja toimimise jaoks, samuti mis tahes muu rahastamise kohta, mille ta on saanud või mida ta on taotlenud sama meetme jaoks.

2. Toetuseavalduse võib jaotada osadeks, mille võib vastavalt artikli 200 lõikele 2 esitada menetluse eri etappides.

Artikkel 197

Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid

1. Rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidega määratakse kindlaks toetuste andmise menetluses osalemise tingimused.

2. Toetuste andmise menetluses võivad osaleda järgmised avalduse esitajad:

a) juriidilised isikud;

b) füüsilised isikud, kui meetme laad või omadused või avalduse esitaja taotletav eesmärk seda nõuab;

c) üksused, millel kohaldatava siseriikliku õiguse kohaselt puudub juriidilise isiku staatus, tingimusel et nende esindajad on volitatud võtma üksuste nimel juriidilisi kohustusi ja et üksused pakuvad samaväärseid tagatisi liidu finantshuvide kaitsmiseks kui juriidilised isikud. Sellisel avalduse esitajal peab eelkõige olema juriidilise isikuga samaväärne finants- ja tegevussuutlikkus. Avalduse esitaja esindaja peab tõendama, et nimetatud tingimused on täidetud.

3. Konkursikutsetes võib kehtestada täiendavaid rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, tingimusel et nende puhul võetakse nõuetekohaselt arvesse meetme eesmärke ja et need on kooskõlas läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõttega.

4. Artikli 180 lõike 5 ja käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse Teadusuuringute Ühiskeskust liikmesriigis asuva juriidilise isikuna.

Artikkel 198

Valikukriteeriumid

1. Valikukriteeriumid peavad võimaldama hinnata avalduse esitaja suutlikkust viia kavandatav meede või tööprogramm lõpuni.

2. Avalduse esitajal peavad olema stabiilsed ja piisavad rahastamisallikad, mis võimaldavad tal tegevust jätkata kogu aja jooksul, milleks toetus on antud, ning osaleda tegevuse rahastamises („finantssuutlikkus“).

3. Avalduse esitajal peab olema kavandatud meetme või tööprogrammi lõpuleviimiseks vajalik kutsealane pädevus ja kvalifikatsioon, kui alusaktis ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti („tegevussuutlikkus“).

4. Finants- ja tegevussuutlikkust kontrollitakse eelkõige artiklis 196 osutatud teabe või tõendavate dokumentide analüüsi alusel.

   Kui konkursikutses ei ole nõutud tõendavate dokumentide esitamist ja kui vastutaval eelarvevahendite käsutajal on ***piisavalt alust*** avalduse esitaja finants- või tegevussuutlikkuse ***kahtluse alla seadmiseks***, nõuab ta ***avalduse esitajalt*** mis tahes asjakohaste dokumentide esitamist.

   Partnerluste puhul tehakse kontroll artikli 130 lõike 6 kohaselt.

5. Finantssuutlikkust ei kontrollita järgmiste taotlejate puhul:

   a) haridustoetust saavad füüsilised isikud;

b) otsetoetust saavad füüsilised isikud, kes seda kõige enam vajavad, nt töötud ja pagulased;

c) avalik-õiguslikud asutused***, sealhulgas liikmesriigi organisatsioonid***;

d) rahvusvahelised organisatsioonid;

e) sellist intressitoetust või tagatistasu toetust taotlevad isikud ja üksused, mille eesmärk on tugevdada toetusesaaja finantssuutlikkust või toota tulu.

6. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib sõltuvalt oma riskianalüüsist loobuda kohustusest kontrollida avalik-õiguslike asutuste***, liikmesriigi organisatsioonide*** või rahvusvaheliste organisatsioonide tegevussuutlikkust.

Artikkel 199

Hindamiskriteeriumid

Hindamiskriteeriumid peavad olema sellised, et oleks võimalik:

a) hinnata esitatud taotluste kvaliteeti seatud eesmärkide ja prioriteetide ***ning oodatavate tulemuste*** põhjal;

b) anda toetusi meetmetele või tööprogrammidele, mis suurendavad maksimaalselt liidu rahastamise üldist tulemuslikkust.

c) hinnata toetusavaldusi.

Artikkel 200

Hindamismenetlus

1. Toetustaotlusi hinnatakse eelnevalt teatavaks tehtud valiku- ja hindamiskriteeriumide põhjal, et kindlaks teha, millised toetustaotlused on rahastamiskõlblikud.

2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja jagab vajaduse korral menetluse mitmeks etapiks. Menetlusnormid tehakse teatavaks konkursikutses.

Avalduse esitajaid, kelle toetuseavaldused lükatakse mis tahes etapis tagasi, teavitatakse sellest lõike 7 kohaselt.

Sama menetluse jooksul ei nõuta samade dokumentide ja teabe teistkordset esitamist.

3. Artiklis 150 osutatud hindamiskomisjon või vajaduse korral vastutav eelarvevahendite käsutaja võib nõuda avalduse esitajalt täiendavat teavet või selgitusi artikli 151 kohaselt esitatud tõendavate dokumentide kohta. Eelarvevahendite käsutaja peab menetluse kestel avalduse esitajatega toimunud kontaktid asjakohaselt dokumenteerima.

4. Kui hindamiskomisjon on töö lõpetanud, kirjutavad selle liikmed alla protokollile, milles esitatakse kõik läbivaadatud toetustaotlused, hinnatakse nende kvaliteeti ja nimetatakse need toetustaotlused, mida võib rahastada.

   Vajaduse korral esitatakse kõnealuses protokollis läbivaadatud toetustaotluste pingerida ning antakse soovitusi eraldatava toetuse maksimumsumma ja toetuseavaldustesse tehtavate võimalike vähem oluliste kohanduste kohta.

   Protokolli säilitatakse hilisemaks kasutamiseks.

5. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib paluda avalduse esitajal kohandada oma toetuseavaldust, pidades silmas hindamiskomisjoni soovitusi. Vastutav eelarvevahendite käsutaja peab menetluse kestel avalduse esitajatega toimunud kontaktid asjakohaselt dokumenteerima.

6. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võtab hindamise alusel vastu otsuse, milles esitatakse vähemalt:

a) otsuse ese ja kogusumma;

b) edukate avalduse esitajate nimed, meetmete nimetused, heakskiidetud summad ja valiku põhjendused, sealhulgas ka juhul, kui otsus ei ole kooskõlas hindamiskomisjoni arvamusega;

c) kõikide tagasilükatud avalduse esitajate nimed ning tagasilükkamise põhjused.

7. Vastutav eelarvevahendite käsutaja teatab avalduse esitajale tema toetuseavalduse kohta tehtud otsusest kirjalikult. Kui taotletavat toetust ei anta, põhjendab asjaomane ***liidu*** institutsioon toetuseavalduse tagasilükkamist. Tagasilükatud avalduse esitajaid teavitatakse nende toetuseavalduse hindamise tulemustest nii kiiresti kui võimalik, kuid igal juhul 15 kalendripäeva jooksul pärast edukatele avalduse esitajatele teabe saatmist.

8. Artikli 195 kohaselt antud toetuste puhul võib vastutav eelarvevahendite käsutaja:

a) otsustada mitte kohaldada käesoleva artikli lõikeid 2 ja 4 ning artiklit 150;

b) koondada hindamisaruande sisu ja toetuse andmise otsuse ühte dokumenti ja sellele alla kirjutada.

Artikkel 201

Toetuslepingud

1. Toetuse andmise kohta sõlmitakse kirjalik leping.

2. Toetuslepingus sätestatakse vähemalt järgmine:

a) lepingu ese;

b) toetusesaaja;

c) lepingu kestus, täpsemalt:

i) lepingu jõustumise kuupäev;

ii) meetme rahastamise alguskuupäev ja kestus või rahastamise eelarveaasta;

d) meetme kirjeldus või tegevustoetuse puhul tööprogrammi kirjeldus ning oodatavate tulemuste kirjeldus;

e) liidu antavate rahaliste vahendite maksimumsumma väljendatuna eurodes, meetme või tööprogrammi hinnanguline eelarve ning toetuse vorm;

f) aruandlust ja makseid käsitlevad reeglid ning artiklis 205 sätestatud hankelepingute sõlmimise kord;

g) toetusesaaja nõustumine artiklis 129 sätestatud kohustustega;

h) liidu antava rahalise toetuse nähtavust reguleerivad sätted, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mil see ei ole võimalik või asjakohane;

i) liidu õiguse kohaldamine, mida täiendab vajaduse korral toetuslepingus täpsustatud siseriiklik õigus. Rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitavate toetuslepingute puhul võib teha erandeid;

j) vaidluste lahendamiseks pädev kohus või vahekohus.

3. Toetuslepingu täitmisest üksustele või isikutele, välja arvatud riikidele, tulenevad rahalised kohustused on täitmisele pööratavad artikli 100 lõike 2 kohaselt.

4. Toetuslepingu muutmise eesmärk ega tagajärg ei või olla lepingu muutmine selliselt, et see seaks kahtluse alla toetuse andmise otsuse või oleks vastuolus avalduse esitajate võrdse kohtlemise põhimõttega.

4. PEATÜKK

TOETUSTE RAKENDAMINE

Artikkel 202

Toetuse summa ja auditileidude laiendamine

1. Toetuse summat käsitatakse lõplikuna alles siis, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja on lõpparuanded ja, kui see on kohaldatav, raamatupidamise aruanded heaks kiitnud, ilma et see piiraks asjaomase ***liidu*** institutsiooni, OLAFi või kontrollikoja õigust teha hilisemaid auditeid, kontrollimisi või toimetada uurimist. Artikli 131 lõiget 4 kohaldatakse ka pärast seda, kui toetuse summat on käsitatud lõplikuna.

2. Kui kontrollimiste või auditite tulemusena ilmneb, et toetusesaajale võib süüks panna süstemaatilisi või korduvaid õigusnormide eiramisi, pettust või kohustuste täitmata jätmist, mis mõjutavad oluliselt mitmeid nimetatud toetusesaajale sarnastel tingimustel antud toetusi, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja olenevalt tuvastatud asjaolude raskusest peatada toetuslepingu täitmise või kõigi asjaomaste toetustega seotud maksed või vajaduse korral lõpetada asjaomased toetuslepingud selle toetusesaajaga.

Lisaks sellele võib vastutav eelarvevahendite käsutaja vähendada toetussummasid, lugeda kulud rahastamiskõlbmatuks või ▌ nõuda tagasi summad, mis on alusetult makstud seoses kõigi toetustega, mis on mõjutatud esimeses lõigus osutatud süstemaatilistest või korduvatest õigusnormide eiramistest, pettusest või kohustuste täitmata jätmisest ja mille puhul võib mõjutatud toetuslepingute alusel teha auditeid, kontrollimisi ja toimetada juurdlusi.

3. Pärast toetusesaaja esitatud parandatud aruannete ja finantsaruannete heakskiitmist määrab vastutav eelarvevahendite käsutaja alati, kui see on võimalik ja teostatav, kindlaks vähendatavad või tagasinõutavad summad, võttes aluseks iga toetuse kohta põhjendamatult rahastamiskõlblikena deklareeritud kulud.

4. Kui rahastamiskõlbmatute kulude summa täpne kindlaksmääramine iga toetuse puhul ei ole võimalik või teostatav, võib vähendatavad või tagasinõutavad summad selliste toetuste puhul, millega seoses ilmnesid süstemaatilised või korduvad õigusnormide eiramised, pettus või kohustuste täitmata jätmine, kindlaks määrata rakendatud vähendamise või tagasinõudmise määra ekstrapoleerimise teel või kui rahastamiskõlbmatuid kulusid ei saa kasutada vähendatavate või tagasinõutavate summade kindlaksmääramise alusena, siis kindla määra kohaldamise teel, võttes sealjuures arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Toetusesaajale antakse enne vähendamist või tagasinõudmist võimalus pakkuda välja nõuetekohaselt põhjendatud alternatiivne meetod või määr.

Artikkel 203

Maksetaotluse tõendavad dokumendid

1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja täpsustab, millised tõendavad dokumendid tuleb maksetaotlustele lisada.

2. Iga toetuse eelmaksed võib kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega välja maksta mitmes osas. Järgneva eelmaksete osa taotlemiseks tuleb toetusesaajal lisada kinnitus, et eelnev eelmakse on ära kasutatud. Järgnev eelmaksete osa makstakse täies ulatuses välja, kui vähemalt 70 % eelneva eelmakse kogusummast on ära kasutatud. Vastasel korral vähendatakse järgnevat eelmaksete osa veel ära kasutamata summade võrra kuni nimetatud taseme saavutamiseni.

3. Toetusesaaja esitab kirjaliku kinnituse selle kohta, et maksetaotlustes sisalduv teave on täielik, usaldusväärne ja õige, ilma et see piiraks tõendavate dokumentide esitamise kohustust. Samuti kinnitab ta, et kantud kulud on vastavalt toetuslepingule rahastamiskõlblikud ning et maksetaotlustele on lisatud asjakohased tõendavad dokumendid, mida on võimalik kontrollida.

4. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib toetuse vahe- või lõppmaksete tõendamiseks nõuda tõendit meetme või tööprogrammiga seotud finantsaruannete ja nende aluseks oleva raamatupidamisarvestuse kohta. Sellise tõendi nõudmine peab põhinema riskianalüüsil, võttes eelkõige arvesse toetuse ja makse summat ning toetusesaaja ja toetatavate meetmete laadi.

Tõendi koostab tunnustatud välisaudiitor või avalik-õiguslike asutuste puhul pädev ja sõltumatu ametiisik.

Tõendiga tõendatakse vastutava eelarvevahendite käsutaja heakskiidetud metoodika kohaselt ja rahvusvahelistele standarditele vastavate kokkulepitud menetluste alusel, et kulud, mida toetusesaaja on deklareerinud finantsaruannetes, millel maksetaotlus põhineb, on tegelikult kantud, täpselt kirjendatud ja toetuslepingu kohaselt rahastamiskõlblikud. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võib vastutav eelarvevahendite käsutaja nõuda kõnealust tõendit kas arvamuse vormis või mõnes muus rahvusvahelistele standarditele vastavas vormis.

5. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib riskianalüüsi alusel nõuda mis tahes makse tõendamiseks toetusesaaja tegevusega seotud aspektide kontrolli aruannet, mille on koostanud vastutava eelarvevahendite käsutaja heakskiidetud sõltumatu kolmas isik. Tegevusega seotud aspektide kontrolli aruandes märgitakse, et tegevusega seotud aspekte kontrolliti vastutava eelarvevahendite käsutaja heakskiidetud metoodika kohaselt, ja see, kas meede või tööprogramm vastavalt toetuslepingus sätestatud tingimustele ka tegelikult rakendati.

Artikkel 204

Rahaline toetus kolmandatele isikutele

Kui meetme või tööprogrammi rakendamine eeldab rahalise toetuse andmist kolmandatele isikutele, võib toetusesaaja anda sellist rahalist toetust, kui selle tingimused on kindlaks määratud toetusesaaja ja komisjoni vahel sõlmitud toetuslepingus, et toetusesaaja ei saaks kasutada kaalutlusõigust.

Kaalutlusõigus loetakse puuduvaks, kui toetuslepingus on täpsustatud järgnev:

a) kolmandatele isikutele maksta võidava rahalise toetuse maksimumsumma, mis ei ületa 60 000 eurot, ja täpse summa määramise kriteeriumid;

b) fikseeritud nimekirja alusel erinevad tegevuse liigid, millele võib kõnealust rahalist toetust anda;

c) selliste isikute või isikute kategooriate määratlus, kellele võib kõnealust rahalist toetust anda, ning selle andmise kriteeriumid.

Teise lõigu punktis a osutatud ülemmäära võib ületada, kui meetme eesmärkide saavutamine oleks vastasel korral võimatu või ülemäära keeruline.

Artikkel 205

Rakenduslepingud

1. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL ja direktiivi 2014/25/EL[60] kohaldamist, võib toetusesaaja juhul, kui meetme või tööprogrammi rakendamiseks on vaja sõlmida avaliku hanke leping, sõlmida avaliku hanke lepingu oma tavapäraste hanketavade kohaselt, tingimusel et avaliku hanke leping sõlmitakse majanduslikult soodsaima pakkumuse või vajaduse korral madalaima hinnaga pakkumuse alusel, vältides sealjuures mis tahes huvide konflikti.

2. Kui meetme või tööprogrammi rakendamine nõuab sellise avaliku hanke lepingu sõlmimist, mille maksumus ületab 60 000 eurot, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja nõuda toetusesaajalt lisaks lõikes 1 osutatud nõudele ka erinõuete täitmist.

   Nimetatud erinõuded peavad põhinema käesolevas määruses sätestatud reeglitel ja olema proportsionaalsed asjaomase avaliku hanke lepingu maksumusega, liidu rahalise toetuse suhtelise suurusega meetme kogumaksumusega võrreldes ning riskiga. Erinõuded lisatakse toetuslepingusse.

[60] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

IX JAOTIS

AUHINNAD

Artikkel 206

Üldeeskirjad

1. Auhindade antakse kooskõlas läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõttega ning nendega edendatakse liidu poliitikaeesmärkide saavutamist.

2. Auhindu ei anta ilma konkursita.

   Teateid auhinnakonkursside kohta, mis hõlmavad auhindu ühiku väärtusega 1 000 000 eurot või rohkem, võib avaldada ainult siis, kui asjaomased auhinnad on sätestatud artiklis 110 osutatud rahastamisotsuses ja kui kõnealuseid auhindu käsitlev teave on eelnevalt esitatud Euroopa Parlamendile ***ja nõukogule***.

3. Auhinna suurus ei ole seotud võitja kantud kuludega.

4. Kui meetme või tööprogrammi rakendamine eeldab auhindade andmist kolmandatele isikutele toetusesaaja poolt, võib kõnealune toetusesaaja selliseid auhindu anda, tingimusel et osalemistingimused ja auhinna andmise kriteeriumid, auhinna summa ja selle väljamaksmise kord on kindlaks määratud toetusesaaja ja komisjoni vahel sõlmitud toetuslepingus, ilma võimaluseta kasutada kaalutlusõigust.

Artikkel 207

Konkursireeglid, auhindade andmine ja avalikustamine

1. Konkursireeglites:

a) täpsustatakse osalemistingimused;

b) täpsustatakse kord ja lõpptähtaeg avalduse esitajate registreerimiseks, kui see on nõutav, ja konkursiavalduste esitamiseks;

c) täpsustatakse menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumid***, nagu on sätestatud artiklis 136, ja*** tagasilükkamise kriteeriumid***, nagu on sätestatud artiklis 141***;

d) nähakse ette avalduse esitaja ainuvastutus konkursi raames teostatava tegevusega seoses esitatavate nõuete korral;

e) nähakse ette, et võitjad nõustuvad artiklis 129 osutatud kohustustega ning konkursireeglites täpsustatud avalikustamiskohustustega;

▌

f) täpsustatakse hindamiskriteeriumid, mis peavad võimaldama hinnata konkursiavalduste kvaliteeti täitmisele kuuluvate eesmärkide ja oodatavate tulemuste seisukohast ning teha objektiivselt kindlaks, kas konkursiavaldused osutuvad edukateks;

g) täpsustatakse auhinna või auhindade summad;

h) täpsustatakse kord, mille kohaselt auhinnad pärast nende andmist võitjatele välja makstakse.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel võivad toetusesaajad osaleda, kui konkursireeglites ei ole märgitud teisiti.

▌

Konkursiteadete avaldamise suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* artikli 194 lõiget 3.

2. Konkursireeglites võib ette näha konkursi tühistamise tingimused, eelkõige juhul, kui selle eesmärke ei saa täita.

3. Vastutav eelarvevahendite käsutaja määrab auhinnad artiklis 150 osutatud hindamiskomisjoni hinnangu põhjal.

Auhindade andmise menetluse suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* artikli 200 ***lõikeid 4 ja*** 6.

4. Avalduse esitajaid teavitatakse nende konkursiavalduse hindamise tulemustest nii kiiresti kui võimalik, kuid igal juhul 15 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui eelarvevahendite käsutaja on teinud auhindade andmise otsuse.

   Võitnud avalduse esitajat teavitatakse auhinna andmise otsusest ja see on käsitatav juriidilise kohustusena.

5. Kõik eelarveaasta käigus antud auhinnad tehakse teatavaks kord aastas vastavalt artikli 38 lõigetele 1–4.

   Teatavaks tegemise järel saadab komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu nõudmisel neile aruande järgmise kohta:

   a) avalduse esitajate arv eelneval aastal;

   b) avalduse esitajate arv ja edukate konkursiavalduste protsent konkursside lõikes;

   c) eelneval aastal hindamiskomisjonides osalenud ekspertide nimekiri koos viitega nende valiku menetlusele.

X JAOTIS

RAHASTAMISVAHENDID, EELARVELISED TAGATISED JA FINANTSABI

1. PEATÜKK

Üldsätted

Artikkel 208

Kohaldamisala ja rakendamine

1. ***Kui need osutuvad kõige asjakohasemaks liidu poliitikaeesmärkide saavutamise viisiks, võib liit*** luua rahastamisvahendeid või pakkuda eelarvelisi tagatisi või finantsabi, ***mida antakse üldeelarvest vastavalt alusaktile, milles määratakse kindlaks nende kohaldamisala ja rakendamise ajavahemik***.

2. Liikmesriigid võivad liidu rahastamisvahendites, eelarvelistes tagatistes ja finantsabis rahaliselt osaleda. Kui see on alusaktiga lubatud, võivad rahaliselt osaleda ka kolmandad isikud.

3. Juhul kui rahastamisvahendeid rakendatakse jagatud eelarve täitmise raames, kohaldatakse valdkondlikke norme ▌.

4. Kui rahastamisvahendeid või eelarvelisi tagatisi rakendatakse kaudse eelarve täitmise raames, sõlmib komisjon lepingud artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktides ii, iii, v ja vi osutatud üksustega. ***Kõnealused üksused võivad täiel määral tugineda oma süsteemidele, eeskirjadele ja menetlustele, kui asjaomaseid süsteeme, eeskirju ja menetlusi on hinnatud vastavalt artikli 154 lõikele 4. Rahastamisvahendite või eelarveliste tagatiste rakendamisel kaudse eelarve täitmise raames*** võivad kõnealused üksused sõlmida lepinguid finantsvahendajatega, kes valitakse menetluste alusel, mis on samaväärsed komisjoni ***kohaldatavate*** menetlustega. ***Kõnealused üksused*** võtavad nimetatud lepingutesse üle artikli 155 lõikes 2 sätestatud nõuded.

Komisjoni vastutusele jääb tagada, et rahastamisvahendite rakendamise raamistik oleks kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ning toetaks kindlaksmääratud ja tähtajaliste poliitikaeesmärkide saavutamist, mille väljundeid ja/või tulemusi saab mõõta. Komisjon vastutab rahastamisvahendite rakendamise eest, ilma et see piiraks volitatud üksuste õiguslikku ja lepingulist vastutust vastavalt kohaldatavale õigusele ja artiklile 129.

Kui kolmandad riigid osalevad vastavalt lõikele 2 rahaliselt rahastamisvahendites või eelarvelistes tagatistes, võidakse alusaktiga näha ette võimalus määrata nõuetele vastavad asjaomaste kolmandate riikide rakendavad üksused või vastaspooled.

5. Kontrollikojal on täielik juurdepääs kogu rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabiga seotud teabele, sealhulgas kohapealsete kontrollide kaudu.

Kontrollikoda toimib välisaudiitorina, kes vastutab rahastamisvahendi, eelarvelise tagatise või finantsabi abil rahastatavate projektide ja programmide eest.

Artikkel 209

Rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste suhtes kohaldatavad põhimõtted ja tingimused

1. Rahastamisvahendeid ja eelarvelisi tagatisi kasutatakse kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistvuse, proportsionaalsuse, mittediskrimineerimise, võrdse kohtlemise ja subsidiaarsuse põhimõttega ning kooskõlas nende eesmärkidega.

2. Rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste puhul kehtib järgmine:

a) nende abil käsitletakse turutõrkeid või ebaoptimaalseid investeerimisolukordi ning nendega toetatakse proportsionaalselt ainult selliseid lõplikke vahendite saajaid, keda peetakse liidu rahalise toetuse andmise ajal ▌ majanduslikult elujõuliseks ***vastavalt rahvusvaheliselt tunnustatud standarditele***;

b) nendega tagatakse täiendavus, ***vältides muudest*** avaliku või erasektori ***allikatest*** saada võidava toetuse ***ja investeeringu*** asendamist;

c) need ***ei moonuta*** konkurentsi ***siseturul*** ja ***on*** kooskõlas riigiabi reeglitega;;

d) nendega tagatakse finantsvõimendus ***ja*** mitmekordistav mõju väärtuste sihtvahemikuga, mis põhineb asjaomase rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise eelhindamisel, käivitades üldise investeeringu, mis ületab liidu antava rahalise toetuse või tagatise mahtu***, sealhulgas kasutades asjakohasel juhul maksimaalselt ära erasektori investeeringuid***;

e) ***neid rakendatakse*** näiteks kaasinvesteeringuid, riskijagamisnõudeid või finantsstiimuleid ***käsitlevate sätete abi viisil, millega on tagatud***, et rakendaval üksusel või rakendamises osaleval vastaspoolel on ühine huvi saavutada alusaktis kindlaks määratud poliitikaeesmärgid, vältides samal ajal huvide konflikti asjaomase üksuse või vastaspoole muu tegevusega;

f) ***sätestatakse*** liidu tasustamine***, mis*** on kooskõlas riski jagamisega rahastamises osalejate vahel ning rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise poliitikaeesmärkidega;

g) ***nähakse ette, et kui*** rakendava***id*** üksus***i*** ja rakendamises osaleva***id*** vastaspool***i tuleb tasustada, siis on selline tasu tulemuspõhine*** ja koosneb ***järgmisest:***

i) haldustasud, millega tasustatakse üksust või vastaspoolt rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise rakendamisel tehtud töö eest ***ning mis põhinevad võimalikult suurel määral tehtud toimingutel või väljamakstud summadel;*** ning

ii) kui see on asjakohane, poliitikaga seotud stiimulid, et edendada poliitikaeesmärkide saavutamist, või pakkuda stiimuleid rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise finantstulemuste saavutamiseks.

Erakorralised kulud võidakse hüvitada ***nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel***;

h) need põhinevad artikli 34 kohastel eraldi või programmi raames tehtud eelhindamistel, milles selgitatakse finantstoimingu valikut, võttes arvesse poliitikaeesmärke, mida soovitakse saavutada, ning kaasnevaid finantsriske ja säästu liidu eelarve jaoks.

Esimese lõigu punktis h osutatud hindamised vaadatakse läbi ja neid ajakohastatakse, et võtta arvesse suurte sotsiaal-majanduslike muutuste mõju rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise kasutamise alusele.

3. ***Ilma et see piiraks valdkondlike normide kohaldamist jagatud eelarve täitmise puhul, kantakse tulud, sealhulgas dividendid, kapitalikasum, tagatistasud ning intressid laenudelt ja usalduskontodel olevatelt summadelt, mis makstakse komisjonile või rahastamisvahendite või eelarveliste tagatiste jaoks avatud usalduskontodele ning mis seonduvad rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise kohaselt eelarvest makstava toetusega, pärast halduskulude ja -tasude mahaarvamist eelarvesse.***

Iga-aastased tagasimaksed, seahulgas kapitali tagasimaksed, vabastatud tagatised ja laenu põhisumma tagasimaksed, mis makstakse tagasi komisjonile või rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise jaoks avatud usalduskontodele ning mis seonduvad rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise kohaselt eelarvest makstava toetusega, on artikli 21 lõike 3 punkti f kohaselt käsitatavad sihtotstarbelise sisetuluna ja neid kasutatakse sama rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise jaoks, ilma et see piiraks artikli 215 lõike 5 kohaldamist, ajavahemikul, mis ei ületa eelarvelise kulukohustustega sidumise perioodi pluss kaks aastat, kui alusaktis ei ole sätestatud teisiti.

Komisjon võtab sellist sihtotstarbelist sisetulu arvesse rahastamisvahendite või eelarveliste tagatiste jaoks tulevikus eraldatavate summade kohta ettepaneku tegemisel.

Teisest lõigust olenemata võib välja maksmata sihtotstarbelise tulu summa ▌, mis on heaks kiidetud alusaktiga, mis tunnistatakse kehtetuks või kaotab kehtivuse, ▌ ***näha samuti ette teise samu eesmärke taotleva rahastamisvahendi tarbeks, kui see on sätestatud nimetatud rahastamisvahendi alusaktis.***

▌

4. Rahastamisvahendi, eelarvelise tagatise või finantsabi eest vastutav eelarvevahendite käsutaja esitab ajavahemikku 1. jaanuar kuni 31. detsember kajastava finantsaruande kooskõlas artikliga ***243*** ning artiklis 80 osutatud raamatupidamiseeskirjade ja rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standarditega.

Kaudse eelarve täitmise raames rakendatavate rahastamisvahendite ja eelarveliste tagatiste puhul tagab vastutav eelarvevahendite käsutaja, et artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktides ii, iii, v ja vi osutatud üksused esitavad ajavahemikku 1. jaanuar kuni 31. detsember kajastavad auditeerimata finantsaruanded, mis on koostatud kooskõlas artiklis 80 osutatud raamatupidamiseeskirjadega ja rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standarditega, ning finantsaruannete koostamiseks vajaliku teabe vastavalt artikli 82 lõikele 2 järgneva eelarveaasta 15. veebruariks ja auditeeritud finantsaruanded järgneva eelarveaasta 15. maiks.

Artikkel 210

Liidu finantskohustus

1. Liidu finantskohustused ***ja eelarvest tehtavate netomaksete koondsumma*** ei tohi ühelgi ajal ületada järgmist:

   a) rahastamisvahendi puhul: sellega seoses võetud eelarvelise kulukohustuse summat;

   b) eelarvelise tagatise puhul: alusaktiga heaks kiidetud eelarvelise tagatise summat;

   c) finantsabi puhul: nende vahendite maksimumsummat, mida komisjonil on õigus laenata, et rahastada alusakti kohaselt antavat finantsabi ning kaasnevaid intresse.

2. Eelarveliste tagatiste ja finantsabiga võivad liidu jaoks kaasneda tingimuslikud kohustused, mis ***võivad ületada*** liidu finantskohustuste katteks ette nähtud finantsvarasid ***üksnes juhul, kui see on sätestatud eelarvelist tagatist või finantsabi käsitlevas alusaktis, ning alusaktis kehtestatud tingimustel***.

3. Artikli 41 lõike 5 punktis j ***sätestatud iga-aastase hindamise eesmärgil ▌ loetakse*** eelarvest rahastatavatest eelarvelistest tagatistest või rahastatavast finantsabist ***tulenevad tingimuslikud kohustused jätkusuutlikuks, kui nende prognoositav mitmeaastane muutus jääb*** Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 312 lõikes 2 nimetatud määruses, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik, sätestatud ***piiridesse ja ▌ on kooskõlas*** otsuse ***2014/335/EL, Euratom*** artikli 3 lõikes 1 kindlaks määratud maksete assigneeringute aastase ülemmääraga.

Artikkel 211

Finantskohustuste tarbeks moodustatud eraldised

1. Eelarveliste tagatiste ja kolmandatele riikidele antava finantsabi puhul sätestatakse alusaktis määr, mille ulatuses peab heaks kiidetud finantskohustuse summa olema kaetud eraldisega***. See summa ei hõlma artikli 208 lõikes 2 osutatud rahalist osalust***.

   Alusaktis sätestatakse, et eraldiste määr vaadatakse läbi vähemalt iga kolme aasta järel.

2. Eraldiste määra kindlaksmääramisel lähtutakse kvalitatiivsest ja kvantitatiivsest hinnangust, mille komisjon on andnud eelarvelisest tagatisest või kolmandale riigile antavast finantsabist tulenevale finantsriskile konservatiivsuse põhimõtte alusel, mille kohaselt varasid ja tulusid ei hinnata tegelikust suuremaks ning kohustusi ja kahjumit ei hinnata tegelikust väiksemaks.

Kui eelarvelist tagatist või kolmandale riigile finantsabi andmist käsitlevas alusaktis ei ole sätestatud teisiti, põhineb eraldiste määr üldistel eraldistel, mida on kõigepealt vaja, et katta eeldatav netokahju ja lisaks tagada piisav ohutusvaru. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu volitusi, moodustatakse üldised eraldised artiklis 35 osutatud asjakohases finantsselgituses kindlaks määratud aja jooksul.

3. Rahastamisvahendi puhul nähakse asjakohasel juhul ette eraldised, mis on vajalikud rahastamisvahendiga seotud eelarvelistest kulukohustustest tulenevate maksete katmiseks.

4. Eraldiste moodustamiseks kasutatakse järgmisi vahendeid:

   a) eelarvest saadav rahaline toetus***, järgides täielikult määrust, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik, ja olles eelnevalt uurinud ümberpaigutamise võimalusi***;

   b) ***ühises eraldisfondis hoitavate vahendite investeerimisest*** saadud tulu;

   c) kohustused täitmata jätnud võlgnikelt tagatis- või laenulepingus ette nähtud sissenõudmismenetluse kohaselt sisse nõutud summad;

d) tulu või muud maksed, mille liit on saanud tagatis- või laenulepingute kohaselt;

e) vajaduse korral artikli 208 lõike 2 kohane liikmesriikide ja kolmandate riikide rahaline osalus.

Lõikes 1 osutatud eraldiste määrast tuleneva eraldiste summa arvutamisel võetakse arvesse üksnes käesoleva lõike esimese lõigu punktides a–d osutatud vahendeid.

5. Eraldisi kasutatakse järgmise tasumiseks:

a) eelarveliste tagatiste realiseerimine;

b) rahastamisvahendiga seotud eelarvelistest kulukohustustest tulenevad maksekohustused;

c) artikli 220 lõike 1 kohaselt võetud laenudest tulenevad finantskohustused;

d) vajaduse korral muud rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja kolmandatele riikidele antava finantsabi rakendamisega kaasnevad kulud.

6. Kui eelarvelise tagatise jaoks vajatavad eraldised ületavad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud eraldiste ***määrast tulenevat*** eraldiste summat, kasutatakse eelarvelise tagatise esialgse mahu taastamiseks käesoleva artikli lõike ▌ ***4*** esimese lõigu punktides b, c ja d osutatud ja asjaomase tagatisega seotud vahendeid alusaktis sätestatud rahastamiskõlblikkuse perioodi jooksul***, kuid mitte kauem eraldiste moodustamise etapi kestusest,*** ilma et see mõjutaks artikli 213 lõike 4 kohaldamist.

7. Komisjon teavitab viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu ning võib teha ettepaneku asjakohaste vahendite täiendamise meetmete võtmiseks või eraldiste määra tõstmiseks, kui:

   a) eelarvelise tagatise jaoks ette nähtud eraldiste tase langeb tagatise realiseerimise tõttu allapoole ***50*** % lõikes 1 osutatud eraldiste määrast, ***ja uuesti, kui see langeb allapoole 30 % nimetatud eraldiste määrast, või kui*** see võib komisjoni riskianalüüsi kohaselt järgneva aasta jooksul langeda allapoole ***neid määrasid***;

   b) liidult finantsabi saav riik ei maksa laenu selle tähtaja saabumisel tagasi.

Artikkel 212

Ühine eraldisfond

1. Rahastamisvahenditest, eelarvelistest tagatistest ja finantsabist tulenevate finantskohustuste katmiseks ette nähtud eraldisi hoitakse ühises eraldisfondis**.**

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 30. juuniks 2019 sõltumatu välishinnangu ühise eraldisfondi varade rahalise haldamise komisjonile, EIP-le või neile mõlemale usaldamise eeliste ja puuduste kohta, võttes arvesse varahaldusteenuste võrdlemisel kasutatavaid asjakohaseid tehnilisi ja institutsioonilisi kriteeriume, sealhulgas komisjoni ja EIP tehnilist taristut, asjaomaste teenuste osutamise kulude võrdlust, institutsioonilist ülesehitust, aruandlust, tulemuslikkust, vastutust ja oskusteavet ning muid eelarvega seotud varahaldusvolitusi. Kui see on asjakohane, lisatakse kõnealusele hinnangule seadusandlik ettepanek.

2. ***Ühises eraldisfondis hoitavate*** vahendite investeerimisest tulenev üldine kasum ja kahjum jaotatakse proportsionaalselt asjaomaste rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi vahel.

Ühise eraldisfondi valitseja hoiab kooskõlas usaldatavusnõuetega raha ja raha ekvivalentidena minimaalset osa fondi vahenditest, võttes aluseks rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi eest vastutavatelt eelarvevahendite käsutajatelt saadud makseprognoosid.

Ühise eraldisfondi valitseja võib kasutada ühise eraldisfondi ***vahendeid***, et sõlmida fondist maksete tegemiseks repolepinguid, kui see on mõistlike ootuste kohaselt eelarvele kasulikum kui ***vahendite*** võõrandamine maksetaotluse täitmiseks ette nähtud ajavahemiku jooksul. Maksega seotud repolepingute pikendamisperiood ei ole pikem sellest, mis on minimaalselt vajalik eelarvele põhjustatava kahju minimeerimiseks.

3. Vastavalt artikli 77 esimese lõigu punktile d ning artikli 86 lõigetele 1 ja 2 kehtestab peaarvepidaja menetlused, mida kohaldatakse ühise eraldisfondi tulu- ja kulutoimingute suhtes ning ***ühise eraldisfondi valitsejaga nõusolekul*** ühise eraldisfondi varade ja kohustuste suhtes.

4. Erandjuhtudel, kui komisjon on teinud artikli 30 lõike 1 esimese lõigu punktis g osutatud ümberpaigutuse, teatab komisjon sellest viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning teeb kiireloomuliselt ettepaneku meetmete kohta, mida on vaja selle tagatist käsitleva eelarvepunkti taastamiseks, millest summa ümber paigutati, võttes arvesse määruses, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik, sätestatud ülemmäärasid.

Artikkel 213

Tegelik eraldiste määr

1. Ühises eraldisfondis eelarveliste tagatiste ja kolmandatele riikidele antava finantsabi katteks ette nähtud eraldiste summa põhineb tegelikul eraldiste määral. Kõnealune määr pakub seoses liidu finantskohustustega kaitset samaväärsel tasemel, kui oleks tagatud asjaomaste eraldiste määradega juhul, kui vahendeid hoitaks ja hallataks eraldi.

2. Kohaldatav tegelik eraldiste määr on protsendiline osa igast algsest eraldiste määrast vastavalt artikli 211 lõike 2 teisele lõigule. Seda kohaldatakse üksnes ühises eraldisfondis hoitavate vahendite selle osa suhtes, mis on ette nähtud tagatiste realiseerimiseks ühe aasta jooksul. See on protsendina väljendatud suhtarv, mis kajastab ühises eraldisfondis tagatiste realiseerimiseks hoitava raha ja raha ekvivalentide summa suhet sellisesse raha ja raha ekvivalentide kogusummasse, mida oleks vaja tagatise realiseerimiseks iga tagatisfondi puhul, kui vahendeid hoitaks ja hallataks eraldi, kusjuures mõlemad summad väljendavad samaväärset likviidsusriski. See suhtarv ei tohi langeda alla 95 %. Tegeliku eraldiste määra arvutamisel võetakse arvesse järgmist:

a) ühise eraldisfondi vahendite sisse- ja väljavoolu prognoosi, võttes arvesse üldiste eraldiste moodustamise algset etappi vastavalt artikli 211 lõike 2 teisele lõigule;

b) eelarveliste tagatiste ja kolmandatele riikidele antava finantsabi riski korrelatsiooni;

c) turutingimusi.

Komisjon võtab kooskõlas artikliga 269 hiljemalt 1. juuliks 2020 vastu delegeeritud õigusaktid, millega täiendatakse käesolevat määrust tegeliku eraldiste määra arvutamise üksikasjalike tingimustega, sealhulgas sellise arvutamise metoodikaga.

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 269 vastu delegeeritud õigusaktid käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud minimaalse suhtarvu muutmiseks, võttes arvesse ühise eraldisfondi toimimisel saadud kogemusi ja säilitades konservatiivse lähenemisviisi kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega. Minimaalset suhtarvu ei või kehtestada madalamal tasemel kui 85 %.

3. ***Ühise eraldisfondi valitseja*** arvutab tegeliku eraldiste määra kord aastas ning komisjon lähtub sellest määrast artikli 211 lõike 4 punktis a sätestatud eelarvest antava rahalise toetuse arvutamisel***, võttes arvesse käesoleva artikli lõike 4 punkti b***.

4. Kui aastane tegelik eraldiste määr on ***käesoleva artikli ▌ lõigete 1 ja 2*** kohaselt välja arvutatud, tehakse eelarvemenetluse raames järgmised toimingud ***ja need esitatakse artikli 41 lõike 5 punktis h osutatud töödokumendis***:

▌

a) ***eelarvelise tagatise või kolmandale riigile antava finantsabi rahastamiseks ette nähtud eraldiste*** ülejääk kantakse tagasi eelarvesse;

b) fondi vahendeid täiendatakse aastaste osadena, mis jaotatakse maksimaalselt kolmele aastale, ilma et see piiraks artikli 211 lõike 6 kohaldamist.

5. ***Pärast peaarvepidajaga*** konsulteerimist ***kehtestab komisjon*** suunised, ***mida kohaldatakse ühises eraldisfondis hoitavate vahendite haldamise suhtes***, järgides asjakohaseid usaldatavusnõudeid ja välistades tuletistehingute tegemise spekulatiivsetel eesmärkidel. ***Need suunised lisatakse ühise eraldisfondi valitsejaga sõlmitavale lepingule.***

Suuniste piisavust hinnatakse sõltumatult iga kolme aasta järel ***ning hinnang edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule***.

Artikkel 214

Aastaaruanne

1. ***Lisaks artiklis 250 sätestatud aruandluskohustusele esitab k***omisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ühise eraldisfondi kohta.

2. ***Ühise eraldisfondi valitseja esitab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ühise eraldisfondi kohta.***

2. PEATÜKK

Erisätted

1. JAGU

RAHASTAMISVAHENDID

Artikkel 215

Nõuded ja rakendamine

1. Artikli 208 lõikest 1 olenemata võib rahastamisvahendeid nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel luua ka siis, kui need ei ole alusaktiga ette nähtud, tingimusel et sellised vahendid sisalduvad ***eelarveprojektis*** vastavalt artikli ***41 lõike 4 esimesele lõigule***.

2. Kui rahastamisvahendeid ***või eelarvelisi tagatisi*** kombineeritakse ühes ja samas lepingus eelarvest antavate ***lisavahenditega***, sealhulgas toetustega, kohaldatakse kogu meetme suhtes käesolevat jaotist. Aruanded esitatakse kooskõlas artikliga ***250 ja nendes määratakse selgelt kindlaks, millised meetme osad on rahastamisvahendid või eelarvelised tagatised***.

▌

3. Komisjon tagab rahastamisvahendite ühtlustatud ***ja lihtsustatud*** haldamise eelkõige raamatupidamise, aruandluse, järelevalve ja finantsriski juhtimise valdkonnas.

4. Kui liidul on rahastamisvahendis vähemusosalus, tagab komisjon selle vastavuse käesolevale jaotisele proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt, võttes aluseks rahastamisvahendis oleva liidu osaluse suuruse ja väärtuse. Olenemata rahastamisvahendis oleva liidu osaluse suurusest ja väärtusest tagab komisjon vastavuse artiklile 129***, artiklile 155, artikli 209 lõigetele 2 ja 4, artiklile 250 ning V jaotise 2. peatüki 2. jao sätetele niivõrd, kuivõrd see puudutab artikli 136 lõike 1 punktis d osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavaid olukordi***.

5. Kui Euroopa Parlament ja nõukogu leiavad, et rahastamisvahendiga ei ole saavutatud selle eesmärke tulemuslikult, võivad nad nõuda, et komisjon esitaks ettepaneku läbivaadatud alusakti kohta, et rahastamisvahendi tegevus lõpetada. Kui rahastamisvahendi tegevus lõpetatakse, käsitatakse kõiki uusi artikli 209 lõike 3 kohaselt rahastamisvahendile tehtavaid tagasimakseid üldtuluna ja need kantakse eelarvesse tagasi.

6. Rahastamisvahendite või rahastamisvahendite rühma eesmärk rahastu tasandil ning, kui see on asjakohane, nende konkreetne õiguslik vorm ja registreerimiskoht avaldatakse komisjoni veebisaidil.

7. Üksused, ***kellele on usaldatud rahastamisvahendite rakendamine***, võivad avada liidu nimel usalduskontosid artikli 85 lõike 3 tähenduses. Kõnealused üksused saadavad asjaomased konto väljavõtted komisjoni vastutavale talitusele. Komisjon teeb maksed usalduskontodele maksetaotluste alusel, mis peavad olema väljamaksete prognoosidega nõuetekohaselt põhjendatud, võttes arvesse usalduskontodel kättesaadavate summade saldot ja vajadust vältida selliste kontode ülemäärast saldot.

Artikkel 216

Rahastamisvahendid, mida komisjon rakendab otsese eelarve täitmise raames

1. Rahastamisvahendeid võib rakendada artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt otsese eelarve täitmise raames järgmiste vahendite kaudu:

   a) sihtotstarbeline investeerimisvahend, milles komisjon osaleb koos teiste avaliku või erasektori investoritega liidu rahalisest toetusest tuleneva finantsvõimenduse suurendamise eesmärgil;

   b) lõplikele vahendite saajatele otse või finantsvahendajate kaudu pakutavad laenud, tagatised, osalused omakapitalis ja muud riskijagamisvahendid, mis ei ole investeeringud sihtotstarbelistesse investeerimisvahenditesse.

2. ***Lõike 1 p***unktis a osutatud sihtotstarbelised investeerimisvahendid luuakse liikmesriigi õiguse alusel. Välistegevuse valdkonnas võib need luua ka muu riigi kui liikmesriigi õiguse alusel. Selliste investeerimisvahendite haldajad peavad olema seaduse või lepinguga kohustatud tegutsema professionaalselt haldajalt eeldatava hoolsusega ja heas usus.

3. Lõike 1 punktis a osutatud sihtotstarbeliste investeerimisvahendite haldajate ning rahastamisvahendi finantsvahendajate või lõplike vahendite saajate valikul võetakse nõuetekohaselt arvesse rakendatava rahastamisvahendi laadi, asjaomaste üksuste kogemusi ning finants- ja tegevussuutlikkust ja lõplike vahendite saajate projektide majanduslikku elujõulisust. Valik peab olema läbipaistev, põhjendatud objektiivsetel alustel ja sellest ei tohi tuleneda huvide konflikti.

Artikkel 217

Selliste rahalised toetuste käsitlemine, mida makstakse fondidest, mille puhul toimub jagatud eelarve täitmine

1. Rahaliste toetuste üle, mida makstakse käesoleva jao kohaselt loodud rahastamisvahenditele fondidest, mille puhul toimub jagatud eelarve täitmine, peetakse eraldi arvestust.

2. Rahalised toetused, mida makstakse fondidest, mille puhul toimub jagatud eelarve täitmine, paigutatakse eraldi kontodele ja neid kasutatakse kooskõlas asjaomaste fondide eesmärkidega meetmete ja lõplike vahendite saajate jaoks kooskõlas programmi või programmidega, millest neid rahalisi toetusi antakse.

3. Rahaliste toetuste suhtes, mida makstakse käesoleva jao kohaselt loodud rahastamisvahenditele fondidest, mille puhul toimub jagatud eelarve täitmine, kohaldatakse valdkondlikke norme. Selleks et rahaliselt toetada olemasolevat rahastamisvahendit, võivad korraldusasutused esimeses lauses sätestatust olenemata toetuda olemasolevale eelhindamisele, mis on tehtud artikli 209 lõike 2 esimese lõigu ja teise lõigu punkti h kohaselt.

2. JAGU

EELARVELISED TAGATISED

Artikkel 218

Eelarvelisele tagatisele esitatavad nõuded

1. Alusaktis määratakse kindlaks järgmine:

a) eelarvelise tagatise summa, mida ei tohi ühelgi ajal ületada, ilma et see piiraks artikli 208 lõike 2 kohaldamist;

b) eelarvelise tagatisega kaetud tehingute liigid.

2. Artikli 208 lõikes 2 sätestatud liikmesriikide osalus eelarvelises tagatises võib olla tagatise või raha vormis.

Artikli 208 lõikes 2 sätestatud kolmandate isikute osalus eelarvelises tagatises võib olla raha vormis.

Eelarvelist tagatist suurendatakse esimeses ja teises lõigus osutatud osaluste võrra. Vajaduse korral teevad tagatises osalevad liikmesriigid või kolmandad riigid tagatise realiseerimisel nõutavaid makseid *pari passu* põhimõttel. Komisjon kirjutab tagatises osalejatega alla lepingu, mis hõlmab eelkõige sätteid maksetingimuste kohta.

Artikkel 219

Eelarvelise tagatise rakendamine

1. Eelarvelised tagatised on nendega kaetud tehingu liikide puhul tagasivõtmatud, tingimusteta ja nõudmisel väljamakstavad.

2. Eelarvelisi tagatisi rakendatakse vastavalt artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktile c või erandjuhtudel vastavalt artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punktile a.

3. Eelarvelisi tagatisi ***antakse*** ainult artikli 209 lõike 2 esimese lõigu punktide a–d kohastele rahastamis- ja investeerimistoimingutele.

4. Eelarvelise tagatisega kaetud tehingu vastaspool osaleb tehingus rahaliselt oma vahenditega.

5. Komisjon sõlmib vastaspoolega tagatislepingu. Eelarveline tagatis antakse pärast tagatislepingu jõustumist.

6. Vastaspool esitab komisjonile igal aastal järgmise:

   a) eelarvelise tagatisega kaetud tehingute riskianalüüsi ja -astet käsitlev teave ning oodatavad kohustuste täitmata jätmise juhud;

b) teabe tehingute lõikes eelarvelisest tagatisest liidu jaoks tuleneva täitmata rahalise kohustuse kohta, mida on hinnatud artiklis 80 osutatud liidu raamatupidamiseeskirjade või rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standardite kohaselt;

c) eelarvelise tagatisega kaetud tehingutest tuleneva kasumi või kahjumi kogusumma.

3. JAGU

FINANTSABI

Artikkel 220

Nõuded ja rakendamine

1. Liidu finantsabi liikmesriikidele või kolmandatele riikidele antakse ***kooskõlas eelnevalt kindlaks määratud tingimustega*** laenu, krediidiliini või mis tahes muus vormis, mida peetakse toetuse tulemuslikkuse tagamiseks asjakohaseks. Selleks antakse asjaomases alusaktis komisjonile õigus liidu nimel laenata vajalikud rahalised vahendid kapitaliturgudelt või finantseerimisasutustelt.

2. Laenutehingute puhul ei kohaldata liidu suhtes laenutähtaegade ümberkujundamist ning nendest ei tulene liidule intressiriski ega mingeid muid kommertsriske.

3. Finantsabi antakse eurodes, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

4. Komisjon rakendab finantsabi otsese eelarve täitmise raames.

5. Komisjon sõlmib finantsabi saava riigiga lepingu, milles:

   a) tagatakse, et finantsabi saav riik kontrollib korrapäraselt eraldatud vahendite nõuetekohast kasutamist ***kooskõlas eelnevalt kindlaks määratud tingimustega***, võtab asjakohaseid meetmeid rikkumiste ja pettuste ärahoidmiseks ning vajaduse korral ka õiguslikke meetmeid, et nõuda tagasi kõik finantsabi raames antud rahalised vahendid, mis on ebaseaduslikult omastatud;

   b) tagatakse liidu finantshuvide kaitse;

   c) antakse komisjonile, OLAFile ja kontrollikojale sõnaselgelt õigus kasutada oma artikli 129 kohaseid volitusi;

d) tagatakse, et liidul on õigus nõuda laenu ennetähtaegset tasumist, kui on kindlaks tehtud, et finantsabi saav riik on selle haldamisel olnud seotud mis tahes pettuse või korruptsioonijuhtumiga või mõne muu ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab liidu finantshuve;

e) tagatakse, et kõik liidu kulud, mis on seotud finantsabiga, tasub finantsabi saav riik.

6. Võimaluse korral väljastab komisjon laenu osadena, mis makstakse välja finantsabiga seotud tingimuste täitmise korral. Kui nimetatud tingimused ei ole täidetud, peatab või tühistab komisjon ajutiselt finantsabi väljamaksmise.

7. Kogutud, kuid veel välja maksmata rahalisi vahendeid ei saa kasutada muul eesmärgil kui finantsabi andmiseks asjaomasele riigile. Peaarvepidaja kehtestab vastavalt artikli 86 lõigetele 1 ja 2 menetlused rahaliste vahendite turvaliseks hoidmiseks.

XI JAOTIS

EUROOPA TASANDI ERAKONDADELE ANTAV RAHALINE TOETUS

Artikkel 221

Üldsätted

Euroopa tasandi erakondadele, mis on määratletud määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 2 punktis 3 („Euroopa tasandi erakonnad“), võib anda eelarvest otsest rahalist toetust, võttes arvesse nende panust euroopaliku poliitilise teadvuse kujundamisse ja liidu kodanike poliitilise tahte väljendamisse kooskõlas nimetatud määrusega.

Artikkel 222

Põhimõtted

1. Rahalist toetust kasutatakse üksnes selleks, et hüvitada määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 17 lõikes 4 sätestatud protsent Euroopa tasandi erakondade tegevuskuludest, mis on otseselt seotud kõnealuste erakondade eesmärkidega, nagu on täpsustatud nimetatud määruse artikli 17 lõikes 5 ja nimetatud määruse artiklis 21.

2. Rahalist toetust võib kasutada kulude hüvitamiseks, mis on seotud Euroopa tasandi erakondade sõlmitud lepingutega, eeldusel et lepingute sõlmimisel ei esinenud huvide konflikti.

3. Rahalist toetust ei kasutata selleks, et anda Euroopa tasandi erakonna mõnele liikmele või töötajale otseselt või kaudselt rahalist või mitterahalist isiklikku eelist. Rahalist toetust ei kasutata selleks, et otseselt või kaudselt rahastada kolmandate isikute, eelkõige liikmesriikide erakondade või Euroopa või liikmesriigi tasandi poliitiliste sihtasutuste tegevust toetuste, annetuste, laenude või muu samalaadse kokkuleppe vormis. ***Käesoleva lõike kohaldamisel ei käsitata Euroopa tasandi erakondadega seotud üksusi kolmandate isikutena, kui sellised üksused on Euroopa tasandi erakondade põhikirjas sätestatud haldusstruktuuri osa.*** Rahalisi toetusi ei kasutata määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikliga 22 välistatud eesmärkidel.

4. Rahalise toetuse suhtes kohaldatakse läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtet kooskõlas määruses (EL, Euratom) nr 1141/2014 sätestatud kriteeriumidega.

5. Rahalisi toetusi annab Euroopa Parlament aastapõhiselt ja need avaldatakse kooskõlas käesoleva määruse artikli 38 ***lõigetega 1–4*** ja määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 32 lõikega 1.

6. Rahalist toetust saavad Euroopa tasandi erakonnad ei saa eelarvest muid vahendeid ei otseselt ega kaudselt. Eelkõige on keelatud Euroopa Parlamendi fraktsioonide eelarvest tehtavad annetused. Mitte ühelgi juhul ei rahastata sama kulu eelarvest kaks korda.

Toetuse andmine ei piira Euroopa tasandi erakondade suutlikkust moodustada reserve omavahenditest kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014.

7. Kui määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 2 esimese lõigu punktis 4 määratletud Euroopa tasandi poliitilise sihtasutuse tulud ületavad kulusid sellise eelarveaasta lõpuks, mille jooksul erakond on saanud tegevustoetust, võib teatava osa kõnealusest tulude ja kulude vahest, mis ei ületa 25 % selle eelarveaasta kogutuludest, üle kanda järgmisse eelarveaastasse tingimusel, et see kasutatakse ära enne järgmise eelarveaasta esimese kvartali lõppu.

Artikkel 223

Eelarveaspektid

Rahalist toetust, sealhulgas assigneeringuid, mis on ette nähtud määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 23 osutatud sõltumatutele välistele auditeerimisasutustele või ekspertidele, makstakse Euroopa Parlamendiga seotud eelarvejaost.

Artikkel 224

Toetusetaotluste esitamise kutse

1. Rahalist toetust antakse toetusetaotluse esitamise kutse alusel, mis avaldatakse igal aastal vähemalt Euroopa Parlamendi veebisaidil.

2. Euroopa tasandi erakonnale võib anda üksnes ühe rahalise toetuse aastas.

3. Euroopa tasandi erakond võib rahalist toetust saada üksnes juhul, kui ta taotleb rahastamist toetusetaotluse esitamise kutses sätestatud tingimustel.

4. Toetusetaotluse esitamise kutses määratakse kindlaks kriteeriumid, mille alusel võib taotleja saada rahalist toetust kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 1141/2014 ja menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumid.

5. Toetusetaotluse esitamise kutses määratakse kindlaks vähemalt rahalise toetusega hüvitatavate kulude laad.

6. Toetusetaotluse esitamise kutses nõutakse hinnangulist eelarvet.

Artikkel 225

Rahalise toetuse andmise menetlus

1. Toetusetaotlus esitatakse ette nähtud tähtaja jooksul nõuetele vastavana kirjalikult, sealhulgas, kui see on asjakohane, turvalisel viisil elektrooniliselt.

2. Rahalist toetust ei anta taotlejale, kes on rahalise toetuse andmise menetluse ajal ühes või mitmes artikli 136 lõikes 1 või artikli 141 lõikes 1 osutatud olukorras ja kes on kantud kõrvajejäetuna artiklis 142 osutatud andmebaasi.

3. Taotlejalt nõutakse selle tõendamist, et ta ei ole üheski lõikes 2 osutatud olukorras.

4. Vastutavat eelarvevahendite käsutajat võib toetusetaotluse hindamisel abistada asjaomane komisjon. Vastutav eelarvevahendite käsutaja täpsustab sellise komisjoni koosseisu, ametisse nimetamise ja toimimise korra ja reeglid huvide konflikti välistamiseks.

5. Toetusetaotlused valitakse määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 19 sätestatud rahalise toetuse andmise kriteeriumide alusel välja selliste toetusetaotluste hulgast, mis vastavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidele ja mida ei ole menetlusest kõrvalejätmise kriteeriumide alusel menetlusest kõrvale jäetud.

6. Toetusetaotluse eest vastutava eelarvevahendite käsutaja otsuses märgitakse vähemalt järgmine:

   a) rahalise toetuse ese ja kogusumma;

   b) valitud taotlejate nimed ja nende puhul heakskiidetud summad;

   c) kõikide tagasilükatud taotlejate nimed ning tagasilükkamise põhjused.

7. Vastutav eelarvevahendite käsutaja teatab taotlejale tema toetusetaotluse kohta tehtud otsusest kirjalikult. Kui toetusetaotlus lükatakse tagasi või taotletavat summat ei anta või ei anta osaliselt, põhjendab vastutav eelarvevahendite käsutaja toetusetaotluse rahuldamata jätmist või taotletud summa andmata jätmist, tuginedes seejuures eeskätt käesoleva artikli lõikes 5 ja artikli 224 lõikes 4 osutatud rahastamiskõlblikkuse ja rahalise toetuse andmise kriteeriumidele. Kui toetusetaotlus jäetakse rahuldamata, teavitab vastutav eelarvevahendite käsutaja taotlejat olemasolevatest haldusõiguslikest ja/või kohtulikest õiguskaitsevahenditest, nagu on sätestatud artikli 133 lõikes 2.

8. Toetuse andmise kohta sõlmitakse kirjalik leping.

Artikkel 226

Rahalise toetuse vorm

1. Rahaline toetus võib olla järgmises vormis:

   a) teatava protsendi tegelikult kantud hüvitatavate kulude hüvitamine;

   b) hüvitamine ühikuhindade alusel;

   c) kindlasummaline makse;

d) ühtse määra alusel rahastamine;

▌

e) punktides a–***d*** nimetatud vormide kombinatsioon.

2. Hüvitada võib üksnes kulusid, mis vastavad toetusetaotluste esitamise kutses kindlaksmääratud kriteeriumidele ja mida ei ole kantud enne toetusetaotluste esitamise kuupäeva.

3. Artikli 225 lõikes 8 osutatud leping sisaldab sätteid, mis võimaldavad veenduda selles, et on täidetud kindlasummalise, ühtse määra või ühikuhindade alusel rahastamise tingimused on täidetud.

4. Rahaline toetus makstakse täies ulatuses välja ühekordse eelmaksena, välja arvatud juhul, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja otsustab nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel teisiti.

Artikkel 227

Tagatised

Kui vastutav eelarvevahendite käsutaja peab seda asjakohaseks ja proportsionaalseks, võib ta üksikjuhtumipõhiselt ja riskianalüüsile tuginedes nõuda, et Euroopa tasandi erakond esitaks eelmaksetega seotud finantsriskide piiramiseks eelneva tagatise, kuid seda üksnes juhul, kui riskianalüüsi kohaselt on Euroopa tasandi erakonnal vahetu oht sattuda mõnda artikli 136 lõike 1 punktides a ja d osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavasse olukorda või kui Euroopa Parlamendile ja nõukogule on määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikli 10 lõike 4 kohaselt edastatud nimetatud määruse artikli 6 alusel asutatud Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi sihtasutuste ameti (edaspidi „amet“) otsus.

Artiklit 153 kohaldatakse *mutatis mutandis* tagatiste suhtes, mida võidakse nõuda käesoleva artikli esimeses lõigus ettenähtud juhtudel Euroopa tasandi erakonnale tehtava eelmakse korral.

Artikkel 228

Rahalise toetuse kasutamine

1. Rahalist toetust kasutatakse kooskõlas artikliga 222.

2. Asjaomase rahalise toetusega hõlmatud eelarveaastal (aasta n) kasutamata rahalise toetuse osa kasutatakse 31. detsembriks aastal n+1 kantud hüvitatavate kulude katmiseks. Järelejääv osa rahalisest toetusest, mida ei ole kõnealuse tähtaja jooksul ära kasutatud, nõutakse sisse kooskõlas IV jaotise 6. peatükiga.

3. Euroopa tasandi erakonnad peavad pidama kinni määruse (EL) nr 1141/2014 artikli 17 lõikes 4 sätestatud maksimaalsest kaasrahastamise määrast. ***Eelneva*** aasta rahaliste toetuste kasutamata jäänud summasid ei või kasutada selle osa rahastamiseks, mida Euroopa tasandi erakonnad peavad rahastama omavahenditest. Kolmandate isikute rahalist toetust ühisürituste korraldamiseks ei käsitata Euroopa tasandi erakonna omavahenditena.

4. Euroopa tasandi erakond kasutab kõigepealt ära selle osa rahalisest toetusest, mida ei ole ära kasutatud rahalise toetusega hõlmatud eelarveaasta jooksul, ja hakkab alles seejärel kasutama pärast seda aastat antud rahalist toetust.

5. Eelmakselt kogunenud intresse käsitatakse rahalise toetuse osana.

Artikkel 229

Rahalise toetuse kasutamist käsitlev aruanne

1. Euroopa tasandi erakond esitab kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikliga 23 rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja oma raamatupidamise aastaaruande vastutavale eelarvevahendite käsutajale heakskiitmiseks.

2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja koostab artikli 74 lõikes 9 osutatud iga-aastase tegevusaruande käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja raamatupidamise aastaaruande alusel. Tegevusaruande koostamisel võib kasutada ka muid tõendavaid dokumente.

Artikkel 230

Rahalise toetuse summa

1. Rahalise toetuse summa ei ole lõplik enne, kui vastutav eelarvevahendite käsutaja on artikli 229 lõikes 1 osutatud rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja raamatupidamise aastaaruande heaks kiitnud. Rahalise toetuse kasutamise aastaaruande ja raamatupidamise aastaaruande heakskiitmine ei takista Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste ametit hiljem kontrolle tegemast.

2. Eelmakse kasutamata osa ei ole lõplik enne, kui Euroopa tasandi erakond on selle ära kasutanud, et katta hüvitatavad kulud, mis vastavad toetusetaotluste esitamise kutses kindlaksmääratud kriteeriumidele.

3. Kui Euroopa tasandi erakond ei täida rahalise toetuse kasutamisega seotud kohustusi, peatatakse või lõpetatakse rahalise toetuse andmine või vähendatakse rahalise toetuse summat pärast seda, kui Euroopa tasandi erakonnale on antud võimalus esitada oma seisukohad.

4. Vastutav eelarvevahendite käsutaja kontrollib enne makse tegemist, et Euroopa tasandi erakond on endiselt registreeritud määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 7 osutatud registris ning erakonna suhtes ei ole alates toetusetaotluse esitamise kuupäevast kuni rahalise toetusega hõlmatud eelarveaasta lõpuni kohaldatud mõnda kõnealuse määruse artiklis 27 sätestatud karistust.

5. Kui Euroopa tasandi erakond ei ole enam registreeritud määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 7 osutatud registris või kui selle suhtes on kohaldatud mõnda kõnealuse määruse artiklis 27 sätestatud karistust, võib vastutav eelarvevahendite käsutaja rahalise toetuse maksmise peatada või lõpetada või rahalise toetuse summat vähendada ja nõuda käesoleva määruse artikli 225 lõikes 8 osutatud lepingu alusel põhjendamatult makstud summad sisse proportsionaalselt vigade, õigusnormide rikkumise, kelmuste ja pettuste või rahalise toetuse kasutamisega seotud muu kohustuse rikkumise raskusastmega pärast seda, kui asjaomasele Euroopa tasandi erakonnale on antud võimalus esitada oma seisukohad.

Artikkel 231

Kontroll ja karistused

1. Igas artikli ***225*** lõikes 8 osutatud lepingus nähakse sõnaselgelt ette Euroopa Parlamendi õigus kontrollida kõikide liidu rahalisi vahendeid saanud Euroopa tasandi erakondade ning nende töövõtjate ja alltöövõtjate dokumente ja teha kohapealseid kontrolle ning OLAFi ja kontrollikoja õigus kasutada eespool nimetatute suhtes oma artikli 129 kohaseid volitusi.

2. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid haldus- ja rahalisi karistusi kooskõlas käesoleva määruse artiklitega 136 ja 137 ning määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artikliga 27.

3. Lõikes 2 osutatud karistusi võib määrata ka Euroopa tasandi erakonnale, kes on toetusetaotluse esitamisel või pärast rahalise toetuse saamist vastutava eelarvevahendite käsutaja nõutavate andmete hulgas esitanud valeandmeid või on andmed esitamata jätnud.

Artikkel 232

Andmete säilitamine

1. Euroopa tasandi erakond hoiab kõiki rahalise toetuse seisukohast olulisi andmeid ja tõendavaid dokumente viis aastat pärast viimase rahalise toetusega seotud makse tegemist.

2. Andmeid, mis käsitlevad rahalise toetuse kasutamisega seotud auditeid, kaebusi, kohtuvaidlusi, nõuete lahendamist ja selliseid OLAFi juurdlusi, millest rahalise toetuse saajale on teatatud, hoitakse alles kõnealuste auditite, kaebuste, kohtuvaidluste, nõuete lahendamise või juurdluste lõpuni.

Artikkel 233

Sõltumatute väliste auditeerimisasutuste või ekspertide valimine

Määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 artiklis 23 osutatud sõltumatud välised auditeerimisasutused või eksperdid valitakse hankemenetluse teel. Nende lepingu kehtivusaeg ei tohi olla pikem kui viis aastat. Pärast kaht järjestikust lepinguperioodi loetakse, et neil on huvide konflikt, mis võib auditeerimist negatiivselt mõjutada.

XII JAOTIS

MUUD EELARVE TÄITMISE VAHENDID

Artikkel 234

Liidu välistegevuse usaldusfondid

1. Komisjon võib hädaolukorra ajal ***ja*** pärast hädaolukorda võetavate, ***kriisidele reageerimiseks vajalike*** meetmete jaoks või temaatiliste meetmete jaoks ***asutada liidu välistegevuse*** usaldusfonde (liidu usaldusfondid) teiste rahastajatega sõlmitud kokkulepete alusel. ▌

Liidu usaldusfond moodustatakse üksnes juhul, kui teiste rahastajatega sõlmitud kokkulepetega on tagatud rahaline toetus muudest allikatest kui eelarvest.

Komisjon konsulteerib Euroopa Parlamendi ja nõukoguga oma kavatsuse üle moodustada liidu usaldusfond hädaolukorra jaoks ja pärast hädaolukorda võetavate meetmete jaoks.

Temaatiliste meetmete jaoks ette nähtud liidu usaldusfondi moodustamiseks on nõutav Euroopa Parlamendi ja nõukogu heakskiit.

Käesoleva lõike kolmanda ja neljanda lõigu kohaldamisel teeb komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks oma otsuse eelnõu, mis käsitleb liidu usaldusfondi moodustamist. Sellises otsuse ***eelnõus*** kirjeldatakse liidu usaldusfondi eesmärke, põhjendatakse selle moodustamist vastavalt lõikele 3 ning märgitakse usaldusfondi tegevusaeg ja teiste rahastajatega sõlmitud esialgsed kokkulepped. ***Otsuse eelnõu sisaldab ka teiste rahastajatega sõlmitava moodustamise kokkuleppe projekti***.

2. Komisjon esitab liidu usaldusfondi ***rahastamist*** käsitlevate otsuste eelnõud pädevale komiteele, kui see on ette nähtud alusaktis, mille alusel antakse liidu usaldusfondile liidu rahalist toetust. ***Pädeval komiteel ei paluta avaldada arvamust nende aspektide kohta, mis on juba esitatud Euroopa Parlamendile ja nõukogule nendega konsulteerimiseks või neilt heakskiidu saamiseks vastavalt lõike 1 kolmandale, neljandale ja viiendale lõigule.***

3. Liidu usaldusfond ***moodustatakse*** ja seda rakendatakse järgmistel tingimustel:

a) liidu sekkumine loob lisaväärtust: liidu usaldusfondi eesmärgid on eelkõige oma ulatuse või potentsiaalse mõju tõttu paremini saavutatavad pigem liidu kui riigi tasandil ***ja kui olemasolevate rahastamisvahendite kasutamine ei oleks piisav liidu poliitikaeesmärkide saavutamiseks***;

b) liidu usaldusfondiga kaasneb selge liidu poliitiline nähtavus ja kaasnevad juhtimiseelised ning see tagab parema liidu kontrolli riskide ning liidu rahalise toetuse ja muude rahastajate rahalise osaluse väljamaksete üle;

c) liidu usaldusfond ei ▌ dubleeri muid olemasolevaid rahastamiskanaleid või sarnaseid rahastamisvahendeid ilma neid täiendamata***;***

d) liidu usaldusfondi eesmärgid on kooskõlas selle liidu vahendi või eelarvepunkti eesmärgiga, millest seda rahastatakse.

4. Iga liidu usaldusfondi juurde luuakse ***komisjoni juhitav*** nõukogu, ***et tagada rahastajate õiglane esindatus*** ning ***teha*** otsuseid vahendite kasutamise üle. Usaldusfondi nõukogu ***kaasab vaatlejana iga*** toetust mitteandva liikmesriigi esindaja***.*** Usaldusfondi nõukogu koosseisu käsitlevad reeglid ja selle sise-eeskiri sätestatakse liidu usaldusfondi moodustamise ***kokkuleppes*** ▌. Nimetatud reeglites nähakse ette nõue, mille kohaselt on vahendite kasutamise kohta lõpliku otsuse vastuvõtmiseks vajalik komisjoni poolthääl.

5. Liidu usaldusfond ***luuakse*** selle moodustamise ***kokkuleppes*** kindlaks määratud piiratud ajavahemikuks. Seda ajavahemikku võib pikendada komisjoni otsusega ***lõikes 1 sätestatud menetluse kohaselt*** asjaomase liidu usaldusfondi nõukogu taotluse alusel ***ja pärast seda, kui komisjon on esitanud pikendamist põhjendava aruande, milles kinnitatakse eelkõige, et lõikes 3 sätestatud tingimused on täidetud***.

Euroopa Parlament ja/või nõukogu võivad nõuda, et komisjon lõpetaks assigneeringud liidu usaldusfondile või vaataks läbi liidu usaldusfondi moodustamise ***kokkuleppe*** eesmärgiga liidu usaldusfond likvideerida, kui see on asjakohane***, tuginedes eelkõige artikli 41 lõikes 6 osutatud töödokumendis esitatud teabele***. Sellisel juhul tagastatakse allesjäänud vahendid proportsionaalselt eelarvesse üldtuluna ning toetust andnud liikmesriikidele ja muudele rahastajatele.

Artikkel 235

Liidu välistegevuse usaldusfondide rakendamine

1. Liidu usaldusfonde rakendatakse kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise, läbipaistvuse, proportsionaalsuse, mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõttega ning usaldusfondi moodustamise ***kokkuleppes*** kindlaks määratud konkreetsetel eesmärkidel***, austades täielikult Euroopa Parlamendi ja nõukogu analüüsi- ja kontrolliõigust, mis seondub liidu rahalise toetusega***.

2. Liidu usaldusfondidest rahastatavate meetmete puhul võib komisjon täita eelarvet artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti a kohaselt otseselt või artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktide i, ii, iii, v ja vi kohaste liidu vahendeid haldavate üksuste kaudu kaudselt.

3. Vahendid seovad kulukohustustega ja maksavad välja komisjoni finantsjuhtimises osalejad, nagu on määratletud IV jaotise 4. peatükis. Komisjoni peaarvepidaja on ühtlasi ka liidu usaldusfondi peaarvepidaja. Peaarvepidaja vastutab kõikidele liidu usaldusfondidele ühise raamatupidamisarvestuse korra ja kontoplaani kehtestamise eest. Komisjoni siseaudiitoril, OLAFil ja ***kontrollikojal*** on liidu usaldusfondi suhtes samasugused volitused, nagu neil on komisjoni muu tegevuse suhtes.

4. Liidu rahalist toetust ja teiste rahastajate rahalist osalust ei lisata eelarvesse, vaid see paigutatakse spetsiaalsele pangakontole. Liidu usaldusfondi spetsiaalse pangakonto avab ja sulgeb peaarvepidaja. Kõigi tehingute üle, mis tehakse aasta jooksul ▌ ***eraldiseisval*** pangakontol, peetakse liidu usaldusfondi raamatupidamisarvestuses nõuetekohast arvestust.

Liidu rahaline toetus kantakse ***eraldiseisvale*** pangakontole maksetaotluste alusel, mis peavad olema väljamaksete prognoosidega nõuetekohaselt põhjendatud, võttes arvesse kontol kättesaadavate summade saldot ja sellest tulenevat lisamaksete vajadust. Väljamaksete prognoosid tuleb teha igal aastal või vajaduse korral iga poole aasta tagant.

Teiste rahastajate rahalisi osalusi võetakse arvesse siis, kui need laekuvad liidu usaldusfondi spetsiaalsele pangakontole, ja nende summat arvestatakse eurodes tulenevalt nende spetsiaalsele pangakontole laekumisel tehtud ümberarvestamisest. Liidu usaldusfondi spetsiaalselt pangakontolt kogunenud intress investeeritakse liidu usaldusfondi, välja arvatud juhul, kui liidu usaldusfondi moodustamise ***kokkuleppes*** on ette nähtud teisiti.

5. Komisjonil on õigus kasutada kuni 5 % liidu usaldusfondi koondatud summast oma halduskulude katteks alates aastatest, mil lõikes 4 osutatud rahalist toetust ja rahalist osalust on hakatud kasutama. ***Olenemata esimesest lausest ning eesmärgiga vältida kulude kahekordset hüvitamist, lahutatakse halduskulud, mis tulenevad liidu rahalise toetuse andmisest liidu usaldusfondile, asjaomasest toetusest üksnes sellises ulatuses, kui need kulud ei ole juba kaetud muudelt eelarveridadelt.*** Selliseid haldustasusid käsitatakse kogu liidu usaldusfondi tegevusaja jooksul sihtotstarbeliste tuludena artikli ***21*** lõike 2 punkti ***a alapunkti ii*** tähenduses.

Lisaks artiklis 252 osutatud aastaaruandele koostab eelarvevahendite käsutaja kaks korda aastas finantsaruande iga liidu usaldusfondi toimingute kohta.

Komisjon esitab samuti iga kuu aruande iga liidu usaldusfondi rakendamise seisu kohta.

Liidu usaldusfondide suhtes tehakse igal aastal sõltumatu välisaudit.

Artikkel 236

Eelarvetoetuse kasutamine

1. Kui see on ette nähtud asjaomaste alusaktidega, võib komisjon anda kolmandale riigile eelarvetoetust, kui täidetud on järgmised tingimused:

   a) asjaomase kolmanda riigi avaliku sektori vahendite haldamine on piisavalt läbipaistev, usaldusväärne ja tõhus;

   b) asjaomane kolmas riik on kehtestanud piisavalt usutava ja asjakohase valdkondliku või riikliku poliitika;

   c) asjaomane kolmas riik on kehtestanud stabiilsusele orienteeritud makromajanduspoliitika;

   d) asjaomane kolmas riik on taganud piisava ja õigeaegse juurdepääsu põhjalikule ja usaldusväärsele eelarvealasele teabele.

2. Liidu rahalise toetuse maksmine põhineb lõikes 1 osutatud tingimuste täitmisel, kaasa arvatud avaliku sektori vahendite haldamise parandamine. Lisaks võib mõne makse tegemine sõltuda vahe-eesmärkide täitmisest, mida mõõdetakse objektiivsete tulemusnäitajate alusel, mis kajastavad asjaomases valdkonnas aja jooksul saavutatud tulemusi ja reformide edenemist.

3. Kolmandates riikides toetab komisjon õigusriigi põhimõtte austamist, parlamentaarse kontrolli ning auditi- ja korruptsioonivastase võimekuse arendamist ning läbipaistvuse suurendamist ja üldsuse teabele juurdepääsu parandamist.

4. Asjaomase kolmanda riigiga sõlmitud rahastamislepingud peavad sisaldama järgmist:

a) kolmanda riigi kohustus esitada komisjonile usaldusväärne ja õigeaegne teave, mis võimaldab komisjonil hinnata lõikes 2 sätestatud tingimuste täitmist;

b) komisjoni õigus peatada rahastamisleping juhul, kui kolmas riik rikub inimõiguste, demokraatlike põhimõtete ja õigusriigi põhimõtte austamisega seotud kohustusi, ning raskete korruptsioonijuhtumite puhul;

c) asjakohased sätted, mille kohaselt kolmas riik kohustub viivitamata hüvitama asjaomaseks meetmeks antud toetuse tervikuna või osaliselt, kui tehakse kindlaks, et toetust saava riigi poolne tõsine õigusnormide eiramine on muutnud liidu asjaomase rahastamise põhjendamatuks.

Käesoleva lõike esimese lõigu ***punktis c*** osutatud sissenõudmise menetlemiseks võib kohaldada artikli 101 lõike 1 teist lõiku.

Artikkel 237

Tasustatud väliseksperdid

1. Artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradest madalama maksumuse korral ja käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud menetluse alusel võivad liidu institutsioonid valida tasustatud väliseksperdid, kes aitavad ***neid*** toetuseavalduste, projektide ja pakkumuste hindamisel ning avaldavad konkreetsetel juhtudel oma arvamust ja annavad nõu.

2. Tasustatud välisekspertidele makstakse tasu eelnevalt kindlaksmääratud summas ja eksperdid valitakse kutsealase suutlikkuse alusel. Valik tehakse valikukriteeriumide alusel, järgides mittediskrimineerimise, võrdse kohtlemise ja huvide konflikti puudumise põhimõtet.

3. Osalemiskutse avaldatakse asjaomase ***liidu*** institutsiooni veebisaidil.

   Osalemiskutse sisaldab ülesannete kirjeldust, nende kestust ja kindlaksmääratud tasustamistingimusi.

Osalemiskutse järel koostatakse ekspertide nimekiri. See kehtib mitte kauem kui viis aastat alates selle avalikustamisest või kuni lõpeb ülesannetega seotud mitmeaastane programm.

4. Huvitatud füüsilised isikud võivad esitada hankemenetluses osalemise taotluse igal ajal osalemiskutse kehtivusaja jooksul, välja arvatud selle kehtivusaja viimase kolme kuu jooksul.

5. Eksperdid, kellele makstakse tasu teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse assigneeringutest, võetakse tööle vastavalt korrale, mille Euroopa Parlament ja nõukogu sätestavad iga teadusuuringute raamprogrammi vastuvõtmisel, või vastavalt asjaomastele osalemiseeskirjadele. V jaotise 2. peatüki 2. jao kohaldamisel käsitatakse kõnealuseid eksperte vahendite saajatena.

Artikkel 238

Tasustamata eksperdid

Liidu institutsioonid võivad hüvitada nende kutsutud või volitatud isikute kantud reisi- ja elamiskulud või, kui see on asjakohane, siis maksta neile mis tahes muid hüvitisi.

Artikkel 239

Liikmemaksud ja osalemistasud

Liit võib teha liikmemaksudena osamakseid organisatsioonidele, milles ta on liige või vaatleja.

Artikkel 240

Liidu institutsioonide liikmete ja personali kulud

Liidu institutsioonid võivad tasuda ***liidu*** institutsioonide liikmete ja personali kulud, sealhulgas Euroopa Parlamendi praeguste ja endiste liikmete ühendustele antav rahaline toetus, ning rahaline toetus Euroopa koolidele.

XIII JAOTIS

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE JA MUUD FINANTSARUANDED

1. PEATÜKK

Raamatupidamise aastaaruanne

1. JAGU

RAAMATUPIDAMISRAAMISTIK

Artikkel 241

Raamatupidamise aastaaruande struktuur

Liidu raamatupidamise aastaaruanne koostatakse iga eelarveaasta kohta, mis kestab 1. jaanuarist 31. detsembrini. Nimetatud raamatupidamise aastaaruanne koosneb järgmisest:

a) ***konsolideeritud*** finantsaruanded, milles on ▌ ***vastavalt artiklis 80 osutatud raamatupidamiseeskirjadele konsolideeritud liidu institutsioonide, artiklis 70 osutatud liidu asutuste ning muude raamatupidamise konsolideerimise kriteeriumidele vastavate asutuste finantsaruannetes esitatud finantsteave;***

b) eelarve täitmise koondaruanded, milles on esitatud liidu institutsioonide eelarve täitmise aruannetes sisalduv teave.

▌

Artikkel 242

Tõendavad dokumendid

Iga raamatupidamise aastaaruande kanne peab põhinema asjakohastel tõendavatel dokumentidel vastavalt artiklile 75.

Artikkel 243

Finantsaruanded

1. Finantsaruanded koostatakse miljonites eurodes ja need koosnevad artiklis 80 osutatud raamatupidamiseeskirjade kohaselt järgmisest:

   a) bilanss, milles kajastatakse kõiki varasid ja kohustusi ning finantsseisundit eelneva eelarveaasta 31. detsembri seisuga;

   b) tulemiaruanne, milles kajastatakse eelneva eelarveaasta majandustulemust;

   c) rahavoogude aruanne, milles näidatakse eelarveaasta jooksul laekunud ja väljamakstud summad ning sularahapositsioon aasta lõpus;

   d) netovara muutuste aruanne, milles esitatakse ülevaade eelarveaasta jooksul toimunud reservide muutustest ning kumulatiivsed tulemused.

2. Finantsaruannete lisad täiendavad ja selgitavad lõikes 1 osutatud aruannetes esitatud teavet ja annavad kogu täiendava teabe, mis on ette nähtud artiklis 80 osutatud raamatupidamiseeskirjadega ***ning rahvusvaheliselt tunnustatud raamatupidamisstandarditega, kui selline teave on liidu tegevuse seisukohast asjakohane***. ***Kõnealused lisad sisaldavad vähemalt järgmist teavet:***

   a) raamatupidamispõhimõtted, -eeskirjad ja -meetodid;

   b) lisad, milles antakse lisateavet, mida ei ole esitatud finantsaruannetes endis, kuid mis on vajalik õiglase ülevaate andmiseks.

3. Eelarveaasta sulgemise ja üldise raamatupidamisarvestuse esitamise vahelisel ajal teeb peaarvepidaja kõik korrigeerimised, mida on vaja sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis annab ***õige ja*** õiglase ülevaate. ▌

2. JAGU

EELARVE ***TÄITMISE ARUANDED***

Artikkel 244

Eelarve täitmise aruanded

1. Eelarve täitmise aruanded koostatakse miljonites eurodes ***ja need on aastate kaupa võrreldavad***. Need koosnevad järgmisest:

a) aruanded, millesse on koondatud kõik eelarve tulu- ja kulutoimingud asjaomasel eelarveaastal;

b) eelarve täitmise tulemus, mis arvutatakse ***otsuses 2014/335/EL, Euratom*** osutatud iga-aastase eelarve tasakaalu alusel;

c) selgitavad lisad, mis täiendavad ja selgitavad aruannetes esitatud teavet.

2. Eelarve täitmise aruannete struktuur on samasugune kui eelarve oma.

3. Eelarve täitmise aruanded sisaldavad järgmist:

a) teave tulude kohta, eelkõige tulude eelarvestuse, tulude laekumise ja kindlaksmääratud nõuete muutuste kohta;

b) teave kättesaadavate kulukohustuste assigneeringute kogusumma ja maksete assigneeringute kogusumma muudatuste kohta;

c) teave kättesaadavate kulukohustuste assigneeringute kogusumma ja maksete assigneeringute kogusumma kasutamise kohta;

d) teave täitmata, eelnevast eelarveaastast üle kantud ja eelarveaasta jooksul võetud kulukohustuste kohta.

4. Tulusid käsitlevale teabe osas lisatakse eelarve täitmise aruandele avaldus, milles esitatakse iga liikmesriigi kohta eelarveaasta lõpu seisuga veel sisse nõudmata omavahendite ja sissenõudekorraldusega hõlmatud omavahendite jaotus.

3. JAGU

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE AJAKAVA

Artikkel 245

Esialgne raamatupidamise aastaaruanne

1. ***Liidu*** institutsioonide, välja arvatud komisjon, ja artiklis 241 osutatud asutuste peaarvepidajad saadavad järgneva eelarveaasta 1. märtsiks oma esialgse raamatupidamise aastaaruande komisjoni peaarvepidajale ja kontrollikojale.

2. ***Liidu*** institutsioonide, välja arvatud komisjon, ja artiklis 241 osutatud asutuste peaarvepidajad saadavad hiljemalt järgneva eelarveaasta 1. märtsiks komisjoni peaarvepidajale konsolideerimiseks vajalikud raamatupidamisandmed tema sätestatud viisil ja vormis.

3. Komisjoni peaarvepidaja konsolideerib lõikes 2 osutatud esialgsed raamatupidamise aastaaruanded komisjoni esialgse raamatupidamise aastaaruandega ja saadab kontrollikojale järgneva eelarveaasta 31. märtsiks elektrooniliselt komisjoni esialgse raamatupidamise aastaaruande ja liidu esialgse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande.

Artikkel 246

Lõpliku ***konsolideeritud*** raamatupidamise aastaaruande heakskiitmine

1. Kontrollikoda esitab 1. juuniks oma tähelepanekud teiste ***liidu*** institutsioonide, välja arvatud komisjoni, ja artiklis 241 osutatud asutuste esialgsete raamatupidamise aastaaruannete kohta ning 15. juuniks oma tähelepanekud komisjoni esialgse raamatupidamise aastaaruande ja liidu esialgse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta.

2. Samuti saadavad ***liidu*** institutsioonide, välja arvatud komisjon, ja artiklis 241 osutatud asutuste peaarvepidajad 15. juuniks komisjoni peaarvepidajale tema sätestatud viisil ja vormis ▌ vajalikud raamatupidamisandmed ***eesmärgiga koostada lõplik konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne***.

   Teised ***liidu*** institutsioonid, välja arvatud komisjon, ja iga artiklis 241 osutatud asutus saadab oma lõpliku raamatupidamise aastaaruande 1. juuliks Euroopa Parlamendile, nõukogule, kontrollikojale ja komisjoni peaarvepidajale.

3. Iga ***liidu*** institutsiooni ja artiklis 241 osutatud asutuse peaarvepidaja saadab oma lõpliku raamatupidamise aastaaruande esitamise tähtajaga samaks tähtajaks kontrollikojale esitiskirja kõnealuse raamatupidamise aastaaruande kohta ning nimetatud esitiskirja koopia komisjoni peaarvepidajale.

Lõplikule raamatupidamise aastaaruandele lisatakse peaarvepidaja kinnitus selle kohta, et lõplik raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas käesoleva jaotisega ning finantsaruannete lisades esitatud kohaldatavate raamatupidamispõhimõtete, -eeskirjade ja -meetoditega.

4. Komisjoni peaarvepidaja koostab lõpliku konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande teabe alusel, mille ***liidu*** institutsioonid, välja arvatud komisjon, ja artiklis 241 osutatud asutused on esitanud käesoleva artikli lõike 2 kohaselt.

Lõplikule konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandele lisatakse komisjoni peaarvepidaja kinnitus selle kohta, et lõplik konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas käesoleva jaotisega ning finantsaruannete lisades esitatud ***kohaldatavate*** raamatupidamispõhimõtete, -eeskirjade ja -meetoditega.

5. Pärast lõpliku konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande ja komisjoni enda lõpliku raamatupidamise aastaaruande heakskiitmist saadab komisjon need 31. juuliks elektrooniliselt Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale.

Komisjoni peaarvepidaja saadab kontrollikojale samaks tähtajaks ka esitiskirja lõpliku konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta.

6. Lõplik konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* 15. novembriks koos kinnitava avaldusega, mille kontrollikoda on teinud kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 287 ja Euratomi asutamislepingu artikliga 106a.

2. PEATÜKK
Integreeritud finants- ja vastutusaruanded

Artikkel 247
Integreeritud finants- ja vastutusaruanded

1. Komisjon esitab järgneva eelarveaasta 31. juuliks Euroopa Parlamendile ja nõukogule integreeritud finants- ja vastutusaruanded, mis koosnevad järgmisest:

a***)*** artiklis 246 osutatud lõplik konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne;

b***)*** iga-aastane haldus- ja tulemusaruanne, milles esitatakse ***selge ja täpne*** kokkuvõte ***sisekontrolli ja finantsjuhtimise valdkonna saavutustest, mis on esitatud*** ▌ volitatud eelarvevahendite käsutajate iga-aastastes tegevusaruannetes***. Kõnealune kokkuvõte sisaldab teavet komisjoni peamiste juhtimiskordade ning järgmise kohta:***

i) liidu kulutuste hinnanguline veamäär, mis põhineb ühtsel metoodikal ja tulevaste korrektsioonide prognoosil;

ii) eelarvega seotud ennetavaid ja parandusmeetmeid ***käsitlev teave***, kus esitatakse selliste meetmete finantsmõju, mis on võetud eelarve kaitsmiseks ebaseaduslike kulude eest;

▌

iii) komisjoni pettustevastase strateegia rakendamist käsitlev teave;

c) vahendite tulevase sisse- ja väljavoolu pikaajaline prognoos, mis hõlmab järgnevat viit aastat ning mille aluseks võetakse kohaldatavad mitmeaastased finantsraamistikud ja otsus 2014/335/EL, Euratom;

▌

d) artikli 118 lõikes ***4*** osutatud siseauditi aastaaruanne;

e) ***hinnang*** liidu rahanduse kohta, mis põhineb saavutatud tulemustel, nagu on osutatud ELi toimimise lepingu artiklis 318, ***ning milles hinnatakse eelkõige poliitikaeesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, võttes arvesse käesoleva määruse artiklis 33 osutatud tulemusnäitajaid;***

f***)*** artikli 261 lõikes 3 osutatud eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse järelmeetmete aruanne.

2. Lõikes 1 osutatud integreeritud ▌ ***finants- ja vastutusaruandluses esitatakse iga aruanne eraldi ja selgelt eristataval viisil***. ***Kõik aruanded, välja arvatud lõplik konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne,*** tehakse ***Euroopa Parlamendile, nõukogule*** ja kontrollikojale kättesaadavaks ***30. juuniks***.

3. PEATÜKK

Muud eelarve- ja finantsaruanded

Artikkel 248

Eelarve täitmise kuuaruanne

Lisaks artiklites 243 ja 244 sätestatud aastaaruannetele saadab komisjoni peaarvepidaja üks kord kuus Euroopa Parlamendile ja nõukogule eelarve täitmist käsitlevad andmed***, mis on koondatud vähemalt peatüki tasandil ja esitatud ka eraldi peatükkide, artiklite ja punktide kaupa*** nii tulude kui ka kulude kohta, hõlmates kõiki kasutada olevaid assigneeringuid***. Nende andmete abil antakse ka üksikasjalik ülevaade varasematest eelarveaastatest ülekantud assigneeringute kasutamise kohta.***

Andmed avaldatakse kümne tööpäeva jooksul pärast iga kuu lõppu komisjoni veebisaidil.

Artikkel 249

Eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aastaaruanne

1. Iga ***liidu*** institutsioon ja iga artiklis 241 osutatud asutus koostab eelarveaasta kohta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruande.

   Nad teevad kõnealuse aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale kättesaadavaks järgneva eelarveaasta 31. märtsiks.

2. Lõikes 1 osutatud aruandes esitatakse kokkuvõttev teave assigneeringute ümberpaigutuste kohta erinevate eelarvepunktide vahel.

Artikkel 250

Rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste ja finantsabi aastaaruanne

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule üks kord aastas aruande artikli 41 lõigetes 4 ja 5 ning artikli 52 lõike 1 punktides d ja e osutatud rahastamisvahendite, eelarveliste tagatiste, finantsabi ***ja*** tingimuslike kohustuste ▌ kohta. See teave tehakse samal ajal kättesaadavaks ka kontrollikojale.

Artikkel 251

Raamatupidamisküsimuste aruanne

Komisjoni peaarvepidaja saadab iga eelarveaasta 15. septembriks Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles esitatakse teave ilmnenud riskide, täheldatud üldsuundumuste, tekkinud uute raamatupidamisprobleemide ja tehtud edusammude kohta raamatupidamisküsimustes, sealhulgas nendes, mille on tuvastanud kontrollikoda, ning teave sissenõudmiste kohta.

Artikkel 252

Liidu välistegevuse usaldusfondide aruanne

Komisjon esitab igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 41 lõike ***6*** kohaselt aruande, milles käsitletakse artiklis 234 osutatud liidu usaldusfondidest toetust saanud meetmeid ning nende rakendamist, tulemuslikkust ja raamatupidamise aastaaruandeid.

Asjaomase liidu usaldusfondi nõukogu kiidab heaks eelarvevahendite käsutaja koostatud liidu usaldusfondi aastaaruande. Usaldusfondi nõukogu kiidab samuti heaks peaarvepidaja koostatud lõpliku raamatupidamise aastaaruande. Usaldusfondi nõukogu esitab lõpliku raamatupidamise aastaaruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule komisjoni eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames.

Artikkel 253

Vahendite saajaid käsitleva teabe avaldamine

Komisjon avaldab vahendite saajaid käsitleva teabe kooskõlas artikliga 38.

XIV JAOTIS

VÄLISAUDIT JA EELARVE TÄITMISELE HEAKSKIIDU ANDMINE

1. PEATÜKK

Välisaudit

Artikkel 254

Kontrollikoja tehtav välisaudit

Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon teavitavad kontrollikoda võimalikult kiiresti kõigist otsustest ja eeskirjadest, mis on vastu võetud artiklite 12, 16, 21, 29, 30, 32 ja 43 kohaselt.

Artikkel 255

Auditeerimisreeglid ja -menetlused

1. Selle kindlakstegemiseks, kas kõik tulud on saadud ja kulud on kantud seaduslikult ja nõuetekohaselt, võtab kontrollikoda arvesse aluslepinguid, eelarvet, käesolevat määrust, käesoleva määruse kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusakte ja kõiki muid aluslepingute kohaselt vastu võetud õigusakte. Seejuures ***võidakse võtta*** arvesse programmide mitmeaastast laadi ning nendega seotud järelevalve- ja kontrollisüsteeme.

2. Oma ülesande täitmisel on kontrollikojal õigus tutvuda artiklis 257 sätestatud viisil kõikide dokumentide ja kogu teabega, mis on seotud talituste või asutuste finantsjuhtimisega ja käsitlevad liidu rahastatavaid või kaasrahastatavaid meetmeid. Kontrollikojal on õigus teha järelepärimisi kõigile tulu- ja kulutoimingute eest vastutavatele ametnikele ning kasutada kõiki auditeerimismenetlusi, mis on nimetatud talituste või asutuste puhul asjakohased. Liikmesriikides toimub audit koostöös siseriiklike auditeerimisasutustega või kui neil puuduvad vajalikud volitused, siis pädevate siseriiklike talitustega. Kontrollikoda ja liikmesriikide auditeerimisasutused teevad koostööd usalduslikult, säilitades samal ajal oma sõltumatuse.

Eesmärgiga saada kogu teave, mida tal on vaja talle aluslepingutega või nende kohaselt vastu võetud õigusaktidega antud ülesande täitmiseks, võib kontrollikoda viibida taotluse alusel nende audititoimingute juures, mida teeb mis tahes ***liidu*** institutsioon või mida tehakse asjaomase institutsiooni nimel eelarve täitmise raames.

Kontrollikoja taotluse korral lubavad ***liidu*** institutsioonid liidu hoiuseid hoidvatel finantseerimisasutustel lasta kontrollikojal kindlaks teha, kas väljastpoolt saadud andmed on raamatupidamise aastaaruandega kooskõlas.

3. Oma ülesande täitmiseks teatab kontrollikoda ***liidu*** institutsioonidele ja asutustele, kelle suhtes kohaldatakse käesolevat määrust, oma töötajate nimed, kellel on õigus neid auditeerida.

Artikkel 256

Väärtpaberite ja raha kontrollimine

Kontrollikoda tagab, et kõiki hoiustatud või kassas olevaid väärtpabereid ja kogu hoiustatud või kassas olevat raha kontrollitakse hoiulevõtja allakirjutatud asjaomaste dokumentide alusel või hoitava raha ja väärtpaberite ametlike õiendite alusel. Kontrollikoda võib selliseid kontrollimisi ise teha.

Artikkel 257

Kontrollikoja juurdepääsuõigus

1. ***Liidu*** institutsioonid, liidu nimel tulusid ja kulusid haldavad asutused ja vahendite saajad aitavad kontrollikoda igakülgselt ja annavad talle kogu teabe, mida ta peab oma ülesande täitmiseks vajalikuks. Nad annavad kontrollikoja ***taotlusel tema*** käsutusse kõik eelarvest rahastatavate lepingute sõlmimist ja täitmist käsitlevad dokumendid, kõik raha või materiaalse vara arvestusdokumendid, kõik raamatupidamisdokumendid ja tõendavad dokumendid ning nendega seotud haldusdokumendid, kõik tulude ja kuludega seotud dokumendid, kõik inventarinimestikud ja kõik talituste organisatsiooniskeemid, mida kontrollikoda peab vajalikuks ***raamatupidamise aastaaruande*** ja eelarve ***täitmise aruande*** auditeerimiseks kas dokumentide põhjal või kohapeal, ja samaks otstarbeks ka kõik elektrooniliselt loodud või säilitatavad dokumendid ja andmed. ***Kontrollikoja juurdepääsuõigus hõlmab õigust pääseda juurde tema auditiga hõlmatud tulude või kulude haldamiseks kasutatavale IT-süsteemile, kui see on asjakohane auditi tegemiseks.***

   Liikmesriikide asjaomaste ametiasutuste siseauditiorganid ja muud üksused aitavad kontrollikoda igal viisil, mida viimane peab oma ülesande täitmiseks vajalikuks.

2. Ametnikud, kelle tegevust kontrollikoda kontrollib, on kohustatud:

a) esitama kassas oleva raha, kogu ülejäänud raha, väärtpaberite ja materiaalse vara üle peetavat arvestust käsitlevad dokumendid, samuti kõik tõendavad dokumendid nende käsutusse antud rahaliste vahendite haldamise kohta ning kõik eelnimetatutega seonduvad arveraamatud, registrid ja muud dokumendid;

b) esitama kirjavahetuse ja kõik muud dokumendid, mida on vaja artiklis 255 osutatud auditi teostamiseks täies ulatuses.

Esimese lõigu punktis b osutatud teavet võib nõuda ainult kontrollikoda.

3. Kontrollikojal on õigus auditeerida liidu tulude ja kuludega seotud dokumente, mis on ***liidu*** institutsioonide talituste, eelkõige kõnealuste tulude ja kuludega seotud otsuste tegemise eest vastutavate talituste, liidu nimel tulusid ja kulusid haldavate asutuste ning eelarvest makseid saavate füüsiliste ja juriidiliste isikute valduses.

4. Tulude saamise ja kulude kandmise seaduslikkuse ja nõuetekohasuse ning finantsjuhtimise usaldusväärsuse kindlakstegemine hõlmab ka rahalise toetusena saadud liidu vahendite kasutamist ***liidu institutsioonide välistes*** asutustes.

5. ***Liidu institutsioonide välistele*** vahendite saajatele liidu vahendite maksmise eelduseks on vahendite saajate kirjalik nõusolek või selle puudumisel töövõtjate või alltöövõtjate kirjalik nõusolek kontrollikoja auditiga, mis käsitleb saadud vahendite kasutamist.

6. Komisjon esitab kontrollikoja taotlusel talle kogu teabe laenutehingute kohta.

7. Integreeritud arvutisüsteemide kasutamine ei tohi piirata kontrollikoja võimalusi tutvuda tõendavate dokumentidega***. Kui see on tehniliselt võimalik, antakse kontrollikojale tema enda ruumides ja kooskõlas asjakohaste turbe-eeskirjadega elektrooniline juurdepääs auditeerimiseks vajalikele andmetele ja dokumentidele***.

Artikkel 258

Kontrollikoja aastaaruanne

1. Kontrollikoda edastab komisjonile ja teistele asjaomastele ***liidu*** institutsioonidele hiljemalt ***30***. juuniks kõik tähelepanekud, mis tema arvates tuleks avaldada kontrollikoja aastaaruandes. Need tähelepanekud peavad jääma konfidentsiaalseks ja nende suhtes kohaldatakse ärakuulamismenetlust. Kõik ***liidu*** institutsioonid saadavad kontrollikojale vastuse 15. oktoobriks. ***Liidu*** institutsioonide, välja arvatud komisjoni vastused saadetakse samal ajal ka komisjonile.

2. Kontrollikoja aastaaruandes antakse hinnang finantsjuhtimise usaldusväärsuse kohta.

3. Kontrollikoja aastaaruanne sisaldab jagu iga ***liidu*** institutsiooni ***ja ühise eraldisfondi*** kohta. Kontrollikoda võib oma äranägemise järgi lisada mis tahes kokkuvõtva aruande või üldised tähelepanekud.

▌

4. Kontrollikoda edastab eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele ja teistele ***liidu*** institutsioonidele 15. novembriks oma aastaaruande koos ***liidu*** institutsioonide vastustega ning tagab nende avaldamise *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 259

Kontrollikoja eriaruanded

1. Kontrollikoda edastab asjaomasele ***liidu*** institutsioonile või asutusele kõik tähelepanekud, mis tema arvates tuleks avaldada eriaruandes. Need tähelepanekud peavad jääma konfidentsiaalseks ja nende suhtes kohaldatakse ärakuulamismenetlust.

Asjaomane ***liidu*** institutsioon või asutus teavitab kontrollikoda üldiselt kuue nädala jooksul pärast nimetatud tähelepanekute edastamist mis tahes vastusest, mida ta soovib nende tähelepanekute kohta esitada. Kõnealune ajavahemik peatatakse nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, eelkõige ärakuulamismenetluse käigus, kui see on asjaomasele ***liidu*** institutsioonile või asutusele vajalik, et saada oma vastuse viimistlemiseks tagasisidet liikmesriikidelt.

Asjaomase ***liidu*** institutsiooni või asutuse vastustes käsitletakse otseselt ja eranditult kontrollikoja tähelepanekuid.

Kontrollikoja või asjaomase liidu institutsiooni või asutuse taotlusel võivad Euroopa Parlament ja nõukogu vastused läbi vaadata pärast aruande avaldamist.

Kontrollikoda tagab, et eriaruanded koostatakse ja võetakse vastu asjakohase aja jooksul, mis üldiselt ei ületa 13 kuud.

Eriaruanded koos asjaomaste ***liidu*** institutsioonide või asutuste vastustega edastatakse viivitamata Euroopa Parlamendile ja nõukogule, kellest kumbki otsustab, vajaduse korral koostöös komisjoniga, milliseid meetmeid tuleks kõnealuseid eriaruandeid ja vastuseid silmas pidades võtta.

Kontrollikoda võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kõikide asjaomaste ***liidu*** institutsioonide ja asutuste vastused tema tähelepanekutele ***ning eriaruande koostamise ajakava*** avaldatakse ***koos eriaruandega***.

2. Kontrollikoda võib *Euroopa Liidu Teatajas* avaldada ELi toimimise lepingu artikli 287 lõike 4 teises lõigus osutatud arvamused, mis ei ole seotud ettepanekute või eelnõudega, mille suhtes kohaldatakse seadusandlikku konsulteerimismenetlust. Kontrollikoda teeb avaldamise kohta otsuse pärast konsulteerimist ***liidu*** institutsiooniga, kes taotles arvamuse esitamist või keda see käsitleb. Avaldamisel lisatakse arvamustele asjaomaste ***liidu*** institutsioonide võimalikud märkused.

2. PEATÜKK

Eelarve täitmisele heakskiidu andmine

Artikkel 260

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse ajakava

1. Kvalifitseeritud häälteenamusega vastu võetud nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament enne 15. maid aastal n+2 heakskiidu komisjoni tegevusele aasta n eelarve täitmisel.

2. Kui lõikes 1 ettenähtud tähtpäevast ei ole võimalik kinni pidada, teatab Euroopa Parlament või nõukogu komisjonile selle põhjustest.

3. Kui Euroopa Parlament lükkab eelarve täitmisele heakskiitu andva otsuse tegemise edasi, teeb komisjon kõik endast oleneva, et võimalikult kiiresti võtta meetmeid selle otsuse tegemist takistavate asjaolude kõrvaldamiseks või kõrvaldamise hõlbustamiseks.

Artikkel 261

Eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetlus

1. Otsus eelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta hõlmab liidu kõigi tulude ja kulude kontosid ja nende saldot ning bilansis esitatud liidu varasid ja kohustusi.

2. Eelarve täitmisele heakskiidu andmiseks tutvub Euroopa Parlament, pärast seda, kui nõukogu on seda juba teinud, ELi toimimise lepingu artiklis 318 osutatud raamatupidamise aastaaruande, finantsaruannete ja hindamisaruandega. Samuti tutvub ta kontrollikoja aastaaruande ja auditeeritud ***liidu*** institutsioonide saadetud vastustega, asjaomase eelarveaasta kohta koostatud kontrollikoja võimalike asjakohaste eriaruannetega ja kontrollikoja kinnitava avaldusega, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ning raamatupidamisarvestuse aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

3. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab komisjon talle ELi toimimise lepingu artikli 319 kohaselt kogu teabe, mida on vaja asjaomast eelarveaastat käsitleva eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse tõrgeteta rakendamiseks.

Artikkel 262

Järelmeetmed

1. ELi toimimise lepingu artikli 319 ja Euratomi asutamislepingu artikli 106a kohaselt võtavad ***liidu*** institutsioonid ja käesoleva määruse artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutused kõik asjakohased meetmed, et järgida eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevale Euroopa Parlamendi otsusele lisatud tähelepanekuid ja eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevale nõukogu soovitusele lisatud märkusi.

2. Euroopa Parlamendi või nõukogu taotluse korral annavad ***liidu*** institutsioonid ja artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutused aru nende tähelepanekute ja märkuste põhjal võetud meetmetest ja eelkõige juhtnööridest, mis nad on andnud oma talitustele, kes vastutavad eelarve täitmise eest. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, teavitades teda meetmetest, mis nad on võtnud kõnealuste tähelepanekute järgimiseks, et komisjon saaks neid oma aruande koostamisel arvesse võtta. ***Liidu*** institutsioonide ja artiklites 70 ja 71 osutatud liidu asutuste aruanded edastatakse ka kontrollikojale.

Artikkel 263

Euroopa välisteenistust käsitlevad erisätted

Euroopa välisteenistuse puhul järgitakse menetlusi, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 319 ja käesoleva määruse artiklites 260, 261 ja 262. Euroopa välisteenistus teeb igakülgset koostööd eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses osalevate ***liidu*** institutsioonidega ning annab vajaduse korral täiendavat teavet, sealhulgas osaleb nende asjaomaste organite koosolekutel.

XV JAOTIS

HALDUSASSIGNEERINGUD

Artikkel 264

Üldsätted

1. Haldusassigneeringud on liigendamata assigneeringud.

2. Käesoleva jaotisega reguleeritavad haldusassigneeringud on artikli 47 lõikes 4 ***osutatud haldusassigneeringud ja liidu institutsioonide, välja arvatud komisjoni haldusassigneeringud***.

   Eelarvelised kulukohustused, mis vastavad haldusassigneeringutele, mille liik on mitme jaotise puhul ühine ja mida hallatakse ühiselt, võib kanda eelarve raamatupidamisarvestusse ühiselt, lähtudes artikli 47 lõikes 4 sätestatud kokkuvõtlikust liigendusest.

Vastavad kulud kantakse iga jaotise eelarveridadele sama jaotuse kohaselt nagu assigneeringute puhul.

3. Halduskulud, mis tulenevad lepingutest, mis hõlmavad eelarveaastast kaugemale ulatuvaid ajavahemikke kas tulenevalt kohalikest tavadest või seadmete tarnimisest, kaetakse selle eelarveaasta eelarvest, mil kulud kantakse.

▌

4. ***Liidu*** institutsioonide töötajatele ja liikmetele võib maksta avanssi personalieeskirjades ja ***liidu*** institutsioonide liikmeid käsitlevates erisätetes sätestatud tingimustel.

Artikkel 265

Ettemaksed

Artikli 11 lõike 2 punktis a osutatud kulusid, mis õigusnormide või lepingusätete kohaselt tuleb tasuda ette, ▌ võidakse tasuda alates 1. detsembrist järgneva eelarveaasta assigneeringute arvelt. Sel juhul artikli 11 lõikes 2 nimetatud piirangut ei kohaldata.

Artikkel 266

Kinnisvaraprojekte käsitlevad erisätted

1. Iga ***liidu*** institutsioon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga aasta 1. juuniks oma kinnisvarapoliitika kohta töödokumendi, mis sisaldab järgmist teavet:

a) iga hoone kohta asjaomaste eelarveridade assigneeringutega kaetavad kulud ja põrandapind. Kulud hõlmavad hoonete sisustuskulusid, välja arvatud muud kulud;

b) oodatavad muutused põrandapinda ja asukohti hõlmavas üldises kavas järgnevatel aastatel ja selliste kavandamisjärgus olevate kinnisvaraprojektide kirjeldus, mis on juba kindlaks määratud;

c) lõplikud tingimused ja kulud ning asjakohane teave selliste uute kinnisvaraprojektide elluviimise kohta, mis on varem esitatud Euroopa Parlamendile ja nõukogule lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetluse kohaselt ja mis ei sisaldu eelneva aasta töödokumentides.

2. Iga kinnisvaraprojekti puhul, millel on tõenäoliselt oluline rahaline mõju eelarvele, teavitab asjaomane ***liidu*** institutsioon Euroopa Parlamenti ja nõukogu võimalikult aegsasti ***ja igal juhul enne, kui kinnisvaralepingu puhul toimub kohaliku turu uurimine või ehitustööde puhul esitatakse pakkumuse esitamise ettepanekud,*** vajatavast põrandapinnast ja eelplaneerimisest.

3. Iga kinnisvaraprojekti puhul, millel on tõenäoliselt oluline rahaline mõju eelarvele, esitab asjaomane ***liidu*** institutsioon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kinnisvaraprojekti, eelkõige üksikasjad selle kuluprognoosi ja rahastamise kohta, sealhulgas artikli 21 lõike 3 punktis e osutatud sihtotstarbelise sisetulu võimaliku kasutamise kohta, ning selliste lepinguprojektide loetelu, mida kavatsetakse kasutada, ning taotleb enne lepingute sõlmimist nende heakskiitu. Asjaomase liidu institutsiooni taotlusel käsitatakse kinnisvaraprojektiga seoses esitatud dokumente konfidentsiaalsena.

Euroopa Parlament ja nõukogu teevad kinnisvaraprojekti kohta otsuse nelja nädala jooksul pärast seda, kui mõlemad institutsioonid on projekti kätte saanud, välja arvatud ***lõikes 4 osutatud*** vääramatu jõu korral.

Kinnisvaraprojekt loetakse heakskiidetuks pärast nimetatud neljanädalase ajavahemiku möödumist, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu teevad selle ajavahemiku jooksul ettepaneku suhtes keelduva otsuse.

Kui Euroopa Parlament ja/või nõukogu väljendavad nimetatud neljanädalase ajavahemiku jooksul ▌ mureküsimusi, pikendatakse seda ajavahemikku üks kord kahe nädala võrra.

Kui Euroopa Parlament või nõukogu teeb kinnisvaraprojekti suhtes keelduva otsuse, võtab asjaomane ***liidu*** institutsioon oma ettepaneku tagasi ning võib esitada uue ettepaneku.

4. Vääramatu jõu korral***, mille kohta esitatakse nõuetekohased põhjendused,*** võib lõikes 2 sätestatud teabe esitada koos kinnisvaraprojektiga. Euroopa Parlament ja nõukogu teevad kinnisvaraprojekti kohta otsuse kahe nädala jooksul pärast seda, kui mõlemad institutsioonid on projekti kätte saanud. Kinnisvaraprojekt loetakse heakskiidetuks pärast nimetatud kahenädalase ajavahemiku möödumist, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament ja/või nõukogu teeb selle ajavahemiku jooksul ettepaneku suhtes keelduva otsuse.

5. Järgmisi toiminguid peetakse kinnisvaraprojektideks, millel on tõenäoliselt oluline rahaline mõju eelarvele:

   a) maa soetamine;

   b) hoonete soetamine, müük või ehitamine või nende konstruktsioonide renoveerimine või nimetatud elemente kombineeriv projekt, mida viiakse ellu sama ajavahemiku jooksul ja mille väärtus ületab 3 000 000 eurot;

c) hoonete soetamine, ehitamine või nende konstruktsiooni renoveerimine või nimetatud elemente kombineeriv projekt, mida viiakse ellu sama ajavahemiku jooksul ja mille väärtus ületab 2 000 000 eurot, juhul kui hind moodustab sõltumatu eksperdi hinnangu kohaselt üle 110 % võrreldava kinnisvara kohalikust hinnast;

d) maa või hoonete müük, juhul kui hind moodustab sõltumatu eksperdi hinnangu kohaselt alla 90 % võrreldava kinnisvara kohalikust hinnast;

e) uute kinnisvaralepingute sõlmimine, sealhulgas kasutusvaldus, pikaajalised üürilepingud ja kehtivate kinnisvaralepingute uuendamine vähem soodsatel tingimustel, mida ei ole nimetatud punktis b ja mille maksumus aastas on vähemalt 750 000 eurot;

f) kehtivate kinnisvaralepingute pikendamine või uuendamine, sealhulgas kasutusvaldus ja pikaajalised üürilepingud samadel või soodsamatel tingimustel, mille maksumus aastas on vähemalt 3 000 000 eurot.

Käesolevat lõiget kohaldatakse ka institutsioonidevahelise laadiga kinnisvaraprojektide ning liidu delegatsioonide suhtes.

Esimese lõigu punktides b-***f*** osutatud ▌ piirmäärad hõlmavad ka hoone sisustuskulusid. Üüri- ja kasutusvalduse lepingute puhul võetakse kõnealustes piirmäärades arvesse hoone sisustuskulusid, kuid mitte muid kulusid.

6. Ilma et see piiraks artikli 17 kohaldamist, võib kinnisvara soetamise projekti rahastada laenuga, kui Euroopa Parlament ja nõukogu on selle eelnevalt heaks kiitnud.

Laenulepingud sõlmitakse ja laen makstakse tagasi kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega ja viisil, millega tagatakse liidu finantshuvide järgimine.

Kui ***liidu*** institutsioon teeb ettepaneku rahastada soetamist laenuga, näidatakse rahastamiskavas, mis esitatakse koos taotlusega saada eelnevalt asjaomase ***liidu*** institutsiooni heakskiit, eelkõige ära maksimaalne rahastamise määr, rahastamisperiood, rahastamisliik, rahastamistingimused ja sääst võrreldes muud liiki lepingupõhise kokkuleppega.

Euroopa Parlament ja nõukogu teevad eelneva heakskiidu taotluse kohta otsuse nelja nädala jooksul pärast seda, kui mõlemad institutsioonid on taotluse kätte saanud, ning seda tähtaega võib pikendada üks kord kahe nädala võrra. Laenuga rahastatud soetamine loetakse tagasilükatuks, kui Euroopa Parlament ja nõukogu ei kiida seda nimetatud tähtaja jooksul sõnaselgelt heaks.

Artikkel 267

Varajase teavitamise menetlus ja eelneva heakskiitmise menetlus

1. Artikli 266 lõikes 2 sätestatud varajase teavitamise menetlust ja artikli 266 ***lõigetes*** 3 ***ja 4*** sätestatud eelneva heakskiitmise menetlust ei kohaldata tasuta või sümboolse summa eest maa soetamise suhtes.

2. Artikli 266 ***lõikes 2*** sätestatud varajase teavitamise ***menetlust ning artikli 266 lõigetes 3 ja 4 sätestatud*** eelneva heakskiitmise menetlust ***kohaldatakse samuti*** elamukinnisvara suhtes***, kui hoonete soetamise, ehitamise või nende konstruktsiooni renoveerimise või nimetatud elemente sama ajavahemiku jooksul kombineeriva projekti maksumus ületab 2 000 000 eurot ja hind moodustab võrreldava kinnisvara kohalikust hinnast või rendiindeksist 110 %***. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad nõuda vastutavalt ***liidu*** institutsioonilt mis tahes teavet elamukinnisvara kohta.

3. Erakorraliste või kiireloomuliste poliitiliste asjaolude korral võib artikli 266 lõikes 2 osutatud varajase teabe kolmandates riikides asuvate liidu delegatsioonide või asutustega seonduvate kinnisvaraprojektide kohta esitada koos kinnisvaraprojektiga vastavalt artikli 266 lõikele 3. Sel juhul viiakse varajase teavitamise menetlus ja eelneva heakskiitmise menetlus läbi esimesel võimalusel.

Kolmandates riikides elluviidavate elamukinnisvara projektide puhul viiakse varajase teavitamise menetlus ja eelneva heakskiitmise menetlus läbi ühiselt.

4. Artikli 266 lõigetes 3 ja 4 sätestatud eelneva heakskiitmise menetlust ei kohaldata kinnisvaraprojekti üksikasjaliku maksumuse ja rahastamise hindamiseks vajalike ettevalmistavate lepingute või uuringute suhtes.

XVI JAOTIS

TEABENÕUDED JA DELEGEERITUD AKTID

Artikkel 268

Euroopa Parlamendi ja nõukogu teabenõuded

Euroopa Parlamendil ja nõukogul on õigus saada mis tahes teavet ja selgitusi oma pädevuses olevate eelarveküsimuste kohta.

Artikkel 269

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Õigus võtta vastu artikli ***70 lõikes 1, artikli 71*** kolmandas lõigus, artiklis 161 ning ***artikli 213 lõike 2*** teises ja kolmandas lõigus osutatud delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2020. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt 31. detsembriks 2018. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt ajavahemikuks, mis vastab järgnevate mitmeaastaste finantsraamistike kehtivusajale, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab sellise pikendamise suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne vastava mitmeaastase finantsraamistiku kehtivusaja lõppu.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli ***70 lõikes 1, artikli 71 kolmandas lõigus***, artiklis 161 ning ***artikli 213 lõike 2 teises ja kolmandas lõigus*** osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega vastavalt põhimõtetele, mis on sätestatud 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samaaegselt teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli ***70 lõike 1, artikli 71 kolmanda lõigu***, artikli 161 ning ***artikli 213 lõike 2 teise ja kolmanda lõigu*** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub ainult juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

TEINE OSA

VALDKONDLIKE NORMIDE MUUDATUSED

Artikkel 270

Määruse (EL) nr 1296/2013 muudatused

Määrust (EL) nr 1296/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 5 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 3 lõikes 1 sätestatud tegevussuundade suhtes kohaldatakse keskmiselt kogu programmiperioodi vältel järgmisi soovituslikke protsendimäärasid:

a) programmi „Progress“ tegevussuuna suhtes vähemalt ***55*** %;

b) EURESe tegevussuuna suhtes vähemalt 18 %;

c) mikrorahastamise ja sotsiaalse ettevõtluse tegevussuuna suhtes vähemalt 18 %.“;

2) Artikkel 14 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 14
Valdkonnad ja rahastamine

1. Programmi „Progress“ tegevussuuna raames toetatakse meetmeid ▌ punktides a, b ja c osutatud valdkondades. ***Kogu programmiperioodi vältel järgitakse*** Programmi „Progress“ tegevussuunale antud ***eraldise soovituslikul jaotamisel eri valdkondade vahel järgmist minimaalset protsentuaalset jaotust:***

   a) tööhõive, eriti võitluseks noorte töötuse vastu: ***20 %***;

   b) sotsiaalkaitse, sotsiaalne kaasatus ning vaesuse vähendamine ja ennetamine: ***45 %***;

   c) töötingimused: ***7 %.***

   Ülejäänud summa jaotatakse esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud valdkondade vahel või määratakse ühele neist või nende kombinatsioonile.

2. Programmi „Progress“ tegevussuuna üldisest eraldisest eraldatakse märkimisväärne osa sotsiaalse eksperimenteerimise kui uuenduslike lahenduste testimise ja hindamise meetodi edendamisele eesmärgiga laiendada nende ulatust.“;

3) Artikkel 19 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 19
Valdkonnad ja rahastamine

EURESe tegevussuuna raames toetatakse meetmeid ▌ punktides a, b ja c osutatud valdkondades***. Kogu programmiperioodi vältel järgitakse*** EURESe tegevussuunale antud ***eraldise soovituslikul jaotamisel valdkondade vahel järgmist minimaalset protsentuaalset jaotust***:

a) vabade töökohtade, töötaotluste ja nendega seonduva teabe läbipaistvus tööotsijate ja tööandjate jaoks***: 15 %***;

b) teenuste väljatöötamine töötajate värbamiseks ja nende ametisse nimetamiseks vabade töökohtade ja töötaotlejate vahenduse kaudu liidu tasandil, eelkõige sihipäraste liikuvuskavade väljatöötamine***: 15 %***;

c) piiriülesed partnerlused***: 18 %.***

Ülejäänud summa jaotatakse esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud valdkondade vahel või määratakse ühele neist või nende kombinatsioonile.“;

4) Artikkel 25 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 25
Valdkonnad ja rahastamine

Mikrorahastamise ja sotsiaalse ettevõtluse tegevussuuna raames toetatakse meetmeid ▌ punktides a ja b osutatud valdkondades***. Kogu programmiperioodi vältel järgitakse mikrorahastamise ja sotsiaalse ettevõtluse tegevussuunale antud eraldise soovituslikul jaotamisel valdkondade vahel järgmist minimaalset protsentuaalset jaotust***:

a) haavatavate rühmade ja mikroettevõtete mikrorahastamine: ***35 %***;

b) sotsiaalne ettevõtlus: ***35 %.***

Ülejäänud summa jaotatakse esimese lõigu punktides a või b osutatud valdkondadele või nende kombinatsioonile.“;

5) Artiklis 32 asendatakse teine lõik järgmisega:

„Tööprogrammid kehtestatakse asjakohasel juhul kolmeaastaseks jooksvaks ajavahemikuks ja need sisaldavad rahastatavate meetmete kirjeldust, liidu toetust saava meetme väljavalimiseks kasutatava menetluse tüüpi, geograafilist ulatust, sihtrühma ja rakendamise soovituslikku ajakava. Tööprogrammides esitatakse samuti viide igale erieesmärgile eraldatava rahasumma kohta ja neis peab kajastuma vahendite ümberjaotamine vastavalt artiklile 33. Tööprogrammid peavad suurendama sidusust programmiga, kajastades seoseid kõigi kolme tegevussuuna vahel.“;

6) Artiklid 33 ja 34 jäetakse välja.

Artikkel 271

Määruse (EL) nr 1301/2013 muudatused

Määrust (EL) nr 1301/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 3 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

a) punkt e asendatakse järgmisega:

„***e)*** investeerimine piirkondade sisemise potentsiaali arendamisse, tehes püsiinvesteeringuid seadmetesse ja taristutesse, sealhulgas kultuuri- ning jätkusuutliku turismi taristud, ettevõtetele osutatavad teenused, teadus- ja innovatsiooniasutuste toetamine ning investeerimine tehnoloogiasse ja ettevõtete rakendusuuringutesse;“

b) lisatakse järgmine lõik:

„Käesoleva lõike esimese lõigu punktis e osutatud investeeringut kultuuri- ning jätkusuutliku turismi taristusse loetakse väikesemahuliseks ja rahastamiskõlblikuks, kui ERFi panus ei ületa 10 000 000 eurot. Seda ülemmäära võib suurendada kuni 20 000 000 euroni taristu puhul, mida peetakse kultuuripärandiks UNESCO 1972. aasta ülemaailmse kultuuri- ja looduspärandi kaitse konventsiooni artikli 1 tähenduses.“;

2) Artikli 5 esimese lõigu punkti 9 lisatakse järgmine punkt:

„e) rändajate ja pagulaste vastuvõtmise ning sotsiaalse ja majandusliku integreerimise toetamine***;***“

3) I lisa tabelis asendatakse sõnadega „Sotsiaalne taristu“ algav tekst kuni tabeli lõpuni järgmisega:

„Sotsiaalne taristu

Lastehoid ja haridus	***füüsilised isikud***	Toetust saavate lapsehoiuteenuste või hariduse taristu võimekus
Tervishoid	***füüsilised isikud***	Paremate tervishoiuteenustega hõlmatud elanikud
Eluase	eluasemete arv	Renoveeritud elusasemed
	eluasemete arv	Renoveeritud eluasemed, millest rändajatele ja pagulastele (vastuvõtukeskused välja arvatud)
Rändajad ja pagulased	***füüsilised isikud***	Rändajaid ja pagulasi toetava taristu võimekus (muu kui eluase)

Linnaarenduse erinäitajad

	füüsilised isikud	Linnade integreeritud arengustrateegiatega hõlmatud aladel elavad inimesed
	ruutmeetrid	Avalik linnaruum, mis on loodud või taastatud linnapiirkondades
	ruutmeetrid	Linnapiirkondades ehitatud või renoveeritud avalikud või ärihooned

“.

Artikkel 272

Määruse (EL) nr 1303/2013 muudatused

Määrust (EL) nr 1303/2013 muudetakse järgmiselt:

1) Põhjenduse 10 teine lause asendatakse järgmisega:

„Need tingimused peaksid võimaldama komisjonil veenduda, et liikmesriigid kasutavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde seaduslikult ja korrektselt ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu …… määrusega (EL, Euratom) 2018/…*[+] („finantsmäärus") sätestatud usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega.

_____

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu …… määrus (EL, Euratom) 2018/…, mis käsitleb ……. (ELT ….)."

2) Artiklit 2 muudetakse järgmiselt:

a) punkt 10 asendatakse järgmisega:

„10) „toetusesaaja" on tegevuse algatamise või algatamise ja elluviimise eest vastutav avalik-õiguslik või eraõiguslik keham või füüsiline isik ning

a) riigiabi kontekstis keham, mis saab toetust, ***välja arvatud juhul, kui toetus ettevõtja kohta on väiksem kui 200 000 eurot, mille puhul liikmesriik võib otsustada, et toetusesaaja on abi andev keham, ilma et see piiraks komisjoni määruste (EL) nr 1407/2013*, (EL) nr 1408/2013** ja (EL) nr 717/2014*** kohaldamist***; ning

b) käesoleva määruse teise osa IV jaotise kohaste rahastamisvahendite kontekstis asutus, kes kasutab rahastamisvahendit või, kui see on asjakohane, fondifondi;

[+] Väljaannete talitus: palun sisestage teksti käesoleva muutmismääruse number ning joonealusesse märkusesse käesoleva määruse number, kuupäev, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

* ***Komisjoni 18. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1).***

** ***Komisjoni 18 . detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9).***

*** ***Komisjoni 27. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.6.2014, lk 45).***“;

b) punkt 31 asendatakse järgmisega:

„31) „makropiirkondlik strateegia“ – integreeritud raamistik, ***milles lepib kokku nõukogu ja mille kiidab vajaduse korral heaks Euroopa Ülemkogu ning*** mida võivad muu hulgas toetada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, et käsitleda kindlaksmääratud geograafilise piirkonna ees seisvaid väljakutseid, mis on ühised samas geograafilises piirkonnas asuvatel liikmesriikidel ja kolmandatel riikidel, kes saavad seetõttu kasu tihedamast koostööst, mis aitab kaasa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse saavutamisele;“.

3) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 7 asendatakse viide „finantsmääruse artiklile 59“ viitega „finantsmääruse artiklile 63“***;***

b) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Komisjon ja liikmesriigid rakendavad usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet kooskõlas finantsmääruse artikliga 33, artikli 36 lõikega 1 ja artikliga 61.“

4) Artiklisse 9 lisatakse järgmine lõik:

„Iga Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi jaoks fondispetsiifiliste sätetega ette nähtud prioriteedid hõlmavad eelkõige iga Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi asjakohast kasutamist rände ja varjupaiga valdkonnas***. Sellega seoses tuleks vajaduse korral tagada kooskõlastamine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 516/2014 loodud Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondiga*.***

---

* ***Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 168).***“

5) Artiklisse 16 lisatakse järgmine lõige:

„4a. Kui see on asjakohane, esitab liikmesriik iga aasta 31. jaanuariks muudetud partnerluslepingu, kui komisjon on eelneval kalendriaastal ühe või mitme programmi muutmise ▌ heaks kiitnud.

Komisjon võtab iga aasta 31. märtsiks vastu otsuse, milles ta kinnitab, et partnerluslepingu muudatused kajastavad ühte või mitut programmides tehtud muudatust, mille komisjon on eelneval kalendriaastal heaks kiitnud.

See otsus võib hõlmata partnerluslepingu muude elementide muutmist vastavalt lõikes 4 osutatud ettepanekule, tingimusel et ettepanek on esitatud komisjonile eelneva kalendriaasta 31. detsembriks.“

6) Artiklit 30 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„***Kui programmi muutmine mõjutab partnerluslepingus esitatud teavet, kohaldatakse artikli 16 lõikes 4a sätestatud menetlust.***“;

b) lõikes 3 jäetakse kolmas lause välja.

7) Artikli 32 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui artikli 33 lõike 3 alusel moodustatud kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegiate valikukomisjon leiab, et valitud kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia rakendamiseks on vaja toetust rohkem kui ühest fondist, võib ta kooskõlas siseriiklike õigusnormide ja menetlustega määrata juhtfondi, et rahastada kõiki artikli 35 lõike 1 punktides a, d ja e osutatud kogukonna juhitud kohaliku arengu strateegia ettevalmistus-, jooksvaid ja elavdamisega seotud kulusid.“;

8) Artikli 34 lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

a) punktid a–d asendatakse järgmistega:

„a) kohalike osalejate***, sealhulgas potentsiaalsete toetusesaajate*** suutlikkuse suurendamine tegevuste väljatöötamisel ja rakendamisel, sealhulgas nende projektide ***ettevalmistamise ja*** juhtimise suutlikkuse edendamine;

b) sellise mittediskrimineeriva ja läbipaistva valikumenetluse väljatöötamine, millega välditakse huvide konflikti, tagatakse, et valikuotsuste tegemisel tuleb vähemalt 50 % häältest partneritelt, kes ei ole riigiasutused, ja võimaldatakse kasutada kirjalikku valikumenetlust;

c) tegevuste valikuks selliste mittediskrimineerivate objektiivsete kriteeriumide koostamine ja heakskiitmine, millega tagatakse sidusus kogukonna juhitava kohaliku arengu strateegiaga, seades tegevusi prioriteetideks vastavalt nende panusele strateegia eesmärkide ja sihtide saavutamisse;

d) projektikonkursside või käimasoleva projekti esitamise korra ettevalmistamine ja avaldamine;“

b) lisatakse järgmine lõik:

„Kui kohalikud tegevusrühmad täidavad ülesandeid, mida ei ole käsitletud esimese lõigu punktides a–g ja mis kuuluvad korraldusasutuse, sertifitseerimisasutuse või makseasutuse vastutusalasse, nimetatakse kohalikud tegevusrühmad vahendusasutusteks kooskõlas fondispetsiifiliste eeskirjadega.“;

9) Artikli 36 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriik või korraldusasutus võib kooskõlas fondispetsiifiliste eeskirjadega delegeerida teatavad ülesanded ühele või mitmele vahendusasutusele, sealhulgas kohalikud asutused, piirkondlikud arendusasutused või valitsusvälised organisatsioonid, kes on seotud ITI haldamise ja rakendamisega.“

10) Artiklit 37 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) rahastamisvahendi abil potentsiaalselt kaasatavate täiendavate avaliku ja erasektori vahendite hinnanguline suurus kuni toetuse lõppsaaja tasandini (eeldatav võimendav mõju), sealhulgas vajaduse korral hinnanguline vajadus turumajanduse põhimõttel tegutsevatelt investoritelt ekvivalentsete vahendite kaasamiseks kohaldatava diferentseeritud kohtlemise järele***, nagu on osutatud artiklis 43a,*** ja selle ulatus ja/või selliste mehhanismide kirjeldus, mida kasutatakse sellise diferentseeritud kohtlemise vajaduse ja ulatuse kindlakstegemiseks, näiteks konkureeriv või nõuetekohaselt sõltumatu hindamisprotsess;“

b) lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„3. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud eelhindamisel võib arvesse võtta kooskõlas finantsmääruse artikli 209 lõike 2 esimese lõigu punktis h ja teises lõigus osutatud eelhindamist ja selle võib läbi viia etappidena. Igal juhul tuleb see lõpule viia enne, kui korraldusasutus otsustab teha programmist makseid rahastamisvahendisse.“

c) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahastamisvahendi toetuse lõppsaajad võivad saada abi ka muude Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide prioriteetide või programmide raames või muust vahendist, mida toetatakse liidu eelarvest, sealhulgas asjakohasel juhul Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/1017 loodud Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondist (EFSI) kooskõlas kohaldatavate liidu riigiabi normidega. Sel juhul tuleb pidada arvet iga abiallika üle eraldi ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahastamisvahendist antav toetus peab olema osa tegevusest, mille rahastamiskõlblikud kulud hoitakse teistest abiallikatest lahus.*

** Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1).“*

11) Artiklit 38 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„c) rahastamisvahendid, kus selline toetus ***on kombineeritud*** EIP finantstoodetega EFSI raames ***kooskõlas artikliga 39a***.“;

b) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

i) esimese lõigu punktid b ja c asendatakse järgmistega:

„b) otselepingu sõlmimisega usaldada rakendusülesanded:

i) EIP-le;

ii) rahvusvahelisele finantseerimisasutusele, milles liikmesriigil on osalus;

iii) avalikus omandis pangale või ▌ asutusele, mis on asutatud juriidilise isikuna ja tegutseb kutseliselt finantseerimise alal ning vastab kõigile järgmistele tingimustele:

– pangas või asutuses puudub otsene erakapitali osalus, välja arvatud kooskõlas aluslepingutega siseriiklikust õigusest tulenev kontrolli- ja vetoõiguseta erakapitali osalus, mis ei avalda asjaomasele pangale või asutusele otsustavat mõju***, ning välja arvatud erakapitali osaluse vormid, mis ei mõjuta otsuseid, mis puuduta.vad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetatava rahastamisvahendi igapäevast haldamist***;

– ta tegutseb lähtuvalt avalikust poliitikast, milleks on talle volituse andnud asjaomane liikmesriigi riikliku või piirkondliku tasandi asutus, ning see hõlmab ***tema kogu tegevusena või osana sellest*** majandust arendavaid meetmeid, mis aitavad kaasa Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eesmärkide saavutamisele;

– ***tema kogu tegevus või osa sellest toetab Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eesmärke ning on suunatud majanduse arendamisele*** piirkondades, poliitikavaldkondades ***või*** sektorites, mida ei ole üldiselt võimalik rahastada turuallikatest või mille puhul selline rahastus ei oleks piisav;

– ***ta ei keskendu oma tegevuses eeskätt maksimaalse kasumi taotlemisele, vaid*** tagab ***oma tegevuse*** pikaajalise rahalise jätkusuutlikkuse;

– ***ta tagab, et punktis b osutatud otselepingu sõlmimisega ei kaasne mingit otsest ega kaudset kasu äritegevusele, võttes kooskõlas kohaldatava õigusega asjakohaseid meetmeid;***

– sõltumatu asutus teeb ***kohaldatava*** õiguse kohaselt tema üle järelevalvet.

c) usaldada rakendusülesanded mõnele muule avalik-õiguslikule või eraõiguslikule kehamile või

d) täita rakendusülesandeid otse, juhul kui rahastamisvahendid koosnevad ainult laenudest või tagatistest. Sellisel juhul käsitatakse korraldusasutust toetusesaajana artikli 2 punkti 10 tähenduses.“;

ii) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Rahastamisvahendi kasutamisel tagavad käesoleva lõike esimese lõigu punktides a–d osutatud kehamid kohaldatava õiguse ja finantsmääruse artikli 155 lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõuete järgimise.“***;***

c) lõiked 5 ja 6 asendatakse järgmisega:

„5. Käesoleva artikli lõike 4 esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud kehamid võivad fondifondide kasutamisel usaldada rakendamise osaliselt finantsvahendajatele, tingimusel et need kehamid tagavad oma vastutusel, et finantsvahendajad vastavad finantsmääruse artikli ▌ ***33 lõikes 1 ja artikli 209 lõikes 2*** sätestatud kriteeriumidele. Finantsvahendajad valitakse avatud, läbipaistva, proportsionaalse ja mittediskrimineeriva menetluse alusel, vältides huvide konflikte.

6. Lõike 4 esimese lõigu punktides b ja c osutatud kehamid, kellele rakendusülesanded on usaldatud, avavad enda ja korraldusasutuse nimel usalduskonto või loovad asutuses rahastamisvahendi, mis moodustab eraldi rahastamisbloki. Eraldi rahastamisbloki puhul peetakse programmist rahastamisvahendisse investeeritud vahendite üle eraldi arvestust, et eristada neid muudest asutuse käsutuses olevatest vahenditest. Usalduskontodel hoitavaid varasid ja selliseid eraldi rahastamisblokke hallatakse kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, järgides asjakohaseid usaldatavusnõudeid, ja neil peab olema piisav likviidsus.“;

d*)** ***lõike 7 esimeses lõigus asendatakse sissejuhatav lause järgmisega:

„7. Kui rahastamisvahendit kasutatakse vastavalt lõike 4 esimese lõigu punktidele a, b ja c, võttes arvesse rahastamisvahendi kasutamise struktuuri, kehtestatakse programmidest rahastamisvahenditesse tehtavate maksete tingimused rahastamislepingutes kooskõlas IV lisaga järgmistel tasanditel:";

e***)*** lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Lõike 4 esimese lõigu punkti d kohaselt rakendatavate rahastamisvahendite puhul kehtestatakse programmidest rahastamisvahenditesse tehtavate maksete tingimused vastavalt IV lisale strateegiadokumendis, mille vaatab läbi seirekomisjon.";

f) lõige 10 asendatakse järgmisega:

„10. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, milles sätestatakse ühetaolised tingimused käesoleva artikli lõike 4 esimeses lõigus ja artikli 39a lõikes 5 osutatud kehamite hallatavate programmist tehtavate maksete ülekandmise ja haldamise üksikasjaliku korra kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 150 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega."

12) Artiklit 39 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 esimeses lõigus asendatakse sissejuhatav osa järgmisega:

„2. Liikmesriigid võivad käesoleva määruse artikli 65 lõikes 2 sätestatud rahastamiskõlblikkusperioodi jooksul ERFi ja EAFRDd kasutada rahalise osaluse maksmiseks käesoleva määruse artikli 38 lõike 1 punktis a osutatud rahastamisvahenditesse, mida rakendab kaudselt komisjon koos EIPga vastavalt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 esimese lõigu punkti c alapunktile iii ja artikli 208 lõikele 4, seoses järgmiste tegevustega:“;

b) lõike 4 esimeses lõigus,

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) erandina artikli 37 lõike 2 nõuetest põhineb see EIP ja komisjoni poolt liidu tasandil tehtud eelhindamisel või, kui on olemas värskemad andmed, ***liidu,*** riiklikul või piirkondlikul ***tasandil tehtud*** eelhindamisel.

Eelhindamine hõlmab pangalaenude rahastamist ja VKEsid puudutavatest olemasolevatest andmeallikatest lähtudes muu hulgas analüüsi, mis käsitleb VKEde rahastamisvajadust asjaomasel tasandil, VKEde rahastamistingimusi ja -vajadusi ning VKEde rahastamise puudujääki, VKE sektori majandus- ja finantsolukorra ülevaadet asjaomasel tasandil, osamaksete kogusumma minimaalset kriitilist massi, selliste osamaksete tulemusena tekkivat hinnangulist laenu kogumahtu ja lisandväärtust;“

ii) punkt b asendatakse järgmisega:

b) seda maksab iga osalev liikmesriik ERFi osaluse puhul osana programmi eraldi prioriteetsest suunast või ühest eriotstarbelisest riiklikust programmist ERFi ja EAFRD rahalise osaluse kohta, millega toetatakse artikli 9 esimese lõigu punktis 3 esitatud valdkondlikku normi;“

c) lõiked 7 ja 8 asendatakse järgmistega:

„7. Erandina artikli 41 lõigetest 1 ja 2 seoses käesoleva artikli lõikes 2 osutatud rahalise osalusega tehakse liikmesriigi maksetaotlus komisjonile, võttes aluseks 100 % summadest, mida liikmesriik peab maksma EIP-le kooskõlas käesoleva artikli lõike 4 esimese lõigu punktis c osutatud rahastamislepingus kindlaks määratud ajakavaga. Maksetaotlused põhinevad EIP nõutud summadel, mida peetakse vajalikuks, et katta järgmise kolme kuu jooksul sõlmitavatest tagatise kokkulepetest või väärtpaberistamise tehingutest tulenevaid kohustusi. Liikmesriikide maksed EIP-le tehakse viivitamata ning igal juhul enne, kui EIP on kohustused võtnud.

8. Programmi lõppemisel on artikli 42 lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b osutatud rahastamiskõlblikeks kuludeks programmist rahastamisvahendisse tehtud maksete kogusumma, mis vastab:

a) käesoleva artikli lõike 2 esimese lõigu punktis a osutatud tegevuste puhul artikli 42 lõike 1 esimese lõigu punktis b osutatud vahenditele;

b) käesoleva artikli lõike 2 esimese lõigu punktis b osutatud tegevuste puhul väärtpaberistamise tehingute tulemusena saadud uue laenurahastamise kogusummale, mis makstakse rahastamiskõlblikele VKEdele või nende kasuks artikli 65 lõikes 2 sätestatud rahastamiskõlblikkusperioodil.“

13) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 39a

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide osalus rahastamisvahendites, kus selline toetus ***on kombineeritud*** EIP finantstoodetega Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi raames

1. Et kaasata täiendavaid erasektori investeeringuid, võivad ***korraldusasutused*** kasutada Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde artikli 38 lõike 1 punktis c osutatud rahastamisvahendite rahaliseks toetamiseks ***ning juhul kui sellega toetatakse muu hulgas Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eesmärkide täitmist ning liidu aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiat***.

2. Lõikes 1 nimetatud rahaline toetus ei või ületada 25 % lõppsaajatele antavast kogutoetusest. Artikli 120 lõike 3 esimese lõigu punktis b osutatud vähem arenenud piirkondades võib rahaline toetus juhul, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud ***artikli 37 lõikes 2 või käesoleva artikli lõikes 3 osutatud hindamisega***, ületada 25 %, kuid ei või ületada ***40*** %. Käesolevas lõikes osutatud kogutoetus hõlmab lõppsaajatele antavate uute laenude ja tagatisega laenude kogusummat ning neile antavaid omakapitali- või kvaasiomakapitali investeeringuid. Käesolevas lõikes osutatud tagatisega laene võetakse arvesse üksnes sel määral, mil Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendid on eraldatud garantiilepingutele, mille väärtus on arvutatud mitut uute laenudega koormatud summat hõlmava mõistliku riskide eelhindamise alusel.

3. Erandina artikli 37 lõikest 2 võib käesoleva artikli lõike 1 kohane toetus põhineda ettevalmistaval hindamisel, mis hõlmab hoolsuskohustuse auditit ja mille on teinud EIP seoses finantstoote toetamisega EFSI raames.

4. Käesoleva määruse artiklist 46 tulenev korraldusasutuste aruandlus käesoleva artikli kohaseid rahastamisvahendeid hõlmavate tegevuste kohta põhineb teabel, mis on EIP valduses määruse (EL) 2015/1017 artikli 16 lõigetest 1 ja 2 tuleneva aruandluse jaoks ja mida täiendab käesoleva määruse artikli 46 lõikes 2 nõutav lisateave. ***Käesolevas lõikes sätestatud nõuetega tagatakse ühetaolised aruandlustingimused vastavalt käesoleva määruse artikli 46 lõikele 3.***

5. Artikli 38 lõike 1 punktis c osutatud rahastamisvahendite rahaliseks toetamiseks võib korraldusasutus teha järgmist:

   a) teha investeeringuid selliste olemasolevate või äsja loodud õigussubjektide kapitali, kes on pühendunud investeerimisele lõppsaajatesse kooskõlas vastavate Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide eesmärkidega ning täidavad rakendusülesandeid;

   b) usaldada rakendusülesanded ***kooskõlas artikli 38 lõike 4 esimese lõigu punktidega b ja c.***

   Keham, kellele esimese lõigu punktis b osutatud rakendusülesanded on usaldatud, avab usalduskonto enda ja korraldusasutuse nimel või loob asutuses programmist tehtud makseteks eraldi rahastamisbloki. Eraldi rahastamisbloki puhul peetakse programmist rahastamisvahendisse investeeritud vahendite üle eraldi arvestust, et eristada neid muudest asutuses käsutada olevatest vahenditest. Usalduskontodel hoitavaid varasid ja selliseid eraldi rahastamisblokke hallatakse kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõttega, järgides asjakohaseid usaldatavusnõudeid, ja neil peab olema asjakohane likviidsus.

Käesoleva artikli kohaldamisel võib rahastamisvahend olla kooskõlas määruse (EL) 2015/1017 artikli 2 lõikega 4 ka investeerimisplatvormi vormis või moodustada selle osa, tingimusel et investeerimisplatvorm on eriotstarbelise majandusüksuse või hallatava konto vormis.

6. Käesoleva määruse artikli 38 lõike 1 punktis c osutatud rahastamisvahendite kasutamisel tagavad käesoleva artikli lõikes ***5*** osutatud kehamid kohaldatava õiguse järgimise ja finantsmääruse artikli 155 lõigetes 2 ja 3 kehtestatud nõuded.

7. Komisjon võtab hiljemalt … [kolm kuud pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva] kooskõlas artikliga 149 vastu käesolevat määrust täiendavad delegeeritud õigusaktid, millega kehtestatakse täiendavad erinormid rahastamisvahendeid kasutavate kehamite rolli, kohustuste ja vastutuse kohta, mis on seotud valikukriteeriumide ja toodetega, mida võib rahastamisvahendite abil pakkuda vastavalt artikli 38 lõike 1 punktile c.

8. Käesoleva artikli lõikes ***5*** osutatud kehamid võivad fondifondide rakendamisel usaldada rakendamise osaliselt finantsvahendajatele, tingimusel et nimetatud kehamid tagavad oma vastutusel, et finantsvahendajad vastavad finantsmääruse artikli ▌ ***33 lõikes 1*** ning artikli 209 lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele. Finantsvahendajad valitakse avatud, läbipaistva, proportsionaalse ja mittediskrimineeriva menetluse alusel, vältides huvide konflikte.

9. Kui ***artikli 38 lõike 1 punktis c osutatud rahastamisvahendite kasutamiseks toetavad*** korraldusasutused Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide programmide vahenditega ▌ olemasolevaid vahendeid, mille puhul on EIP, selline rahvusvaheline finantseerimisasutus, milles liikmesriigil on osalus, või avalik-õiguslik pank või ▌ asutus, mis on asutatud juriidilise isikuna ja tegutseb kutseliselt finantseerimise alal ning vastab artikli 38 lõike 4 esimese lõigu punkti b alapunktis iii sätestatud tingimustele, fondivalitseja juba valinud, usaldavad nad rakendusülesanded sellele fondivalitsejale otselepingu sõlmimisega.

10. Erandina artikli 41 lõigetest 1 ja 2 tehakse rahastamisvahendite käesoleva artikli lõike 9 kohase rahalise toetamise puhul vahemaksete taotlused etapiviisiliselt kooskõlas rahastamislepingus ette nähtud maksegraafikuga. Käesoleva lõike esimeses lauses osutatud maksegraafik peab olema kooskõlas sama rahastamisvahendi muude investoritega kokku lepitud maksegraafikuga.

11. Artikli 38 lõike 1 punkti c kohase rahalise toetuse tingimused määratakse kooskõlas IV lisaga kindlaks rahastamislepingutes järgmistel tasanditel:

    a) kui see on asjakohane, korraldusasutuse nõuetekohaselt volitatud esindajate ja fondifondi haldava kehami vahel;

    b) korraldusasutuse nõuetekohaselt volitatud esindajate vahel või, kui see on asjakohane, fondifondi rakendava asutuse ning rahastamisvahendit rakendava asutuse vahel.

12. Käesoleva artikli lõike 1 kohase rahalise toetuse puhul, mida antakse investeerimisplatvormidele, mida toetatakse rahaliselt liidu tasandil loodud vahenditest, tagatakse vastavus riigiabi eeskirjadele kooskõlas finantsmääruse artikli 209 lõike ***2*** esimese lõigu punktiga c.

13. Artikli 38 lõike 1 punktis c osutatud rahastamisvahendite puhul, mis on tagatisvahendite vormis, ***võivad liikmesriigid otsustada, et vajaduse korral*** toetatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahaliselt ka määruse (EL) 2015/1017 kohase ***ELi*** tagatisega kaetud laenuportfellide ***erinevaid*** seeriaid.

14. ERFi, ESFi, Ühtekuuluvusfondi ja EMKFi puhul võidakse programmi raames ette näha eraldi prioriteet ja EAFRD puhul eraldi liiki tegevus, mille kaasrahastamise määr on kuni 100 %, et toetada tegevusi, mida rakendatakse artikli 38 lõike 1 punktis c osutatud rahastamisvahendite kaudu.

15. Olenemata artiklist 70 ja artikli 93 lõikest 1 võib käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud rahalist toetust kasutada uue laenuraha ja omakapitali kaudu rahastamiseks kogu liikmesriigi territooriumil, võtmata arvesse piirkonnakategooriaid, kui rahastamislepingus ei ole ette nähtud teisiti.

16. 31. detsembriks 2019. aastal vaatab komisjon käesoleva artikli kohaldamise läbi ja esitab vajaduse korral Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandliku ettepaneku.“

14) Artiklit 40 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Asutused, kes on määratud käesoleva määruse artikli 124 ja EAFRD määruse artikli 65 kohaselt, ei tee kohapealseid kontrolle EIP või muude selliste rahvusvaheliste finantseerimisasutuste tasandil, milles liikmesriigil on osalus, nende poolt rakendatavate rahastamisvahendite üle.

Määratud asutused teevad siiski ***käesoleva määruse*** artikli 125 lõike 5 ***ning määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 59 lõike 1*** kohaseid kontrolle muude selliste kehamite tasandil, kes rakendavad rahastamisvahendeid asjaomase liikmesriigi jurisdiktsioonis ▌ .

EIP ja muud sellised rahvusvahelised finantseerimisasutused, milles liikmesriigil on osalus, esitavad määratud asutustele koos iga maksetaotlusega kontrolliaruanded. Samuti esitavad nad komisjonile ja määratud asutustele iga-aastase auditiaruande, mille on koostanud välisaudiitorid. ***Need aruandluskohustused ei mõjuta aruandluskohustusi, sealhulgas rahastamisvahendite rakendamise kohta, mis on kindlaks määratud käesoleva määruse artikli 46 lõigetes 1 ja 2.***

Komisjonile antakse õigus võtta vastu rakendusakt, mis käsitleb käesoleva lõike ***kolmandas*** lõigus osutatud kontrolliaruannete ja iga-aastaste auditiaruannete näidiseid.

See rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 150 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

2. Ilma et see piiraks ***käesoleva määruse*** artikli 127 ja määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 9 kohaldamist, ei tee programmide auditeerimise eest vastutavad asutused auditeid EIP või muude selliste rahvusvaheliste finantseerimisasutuste tasandil, milles liikmesriigil on osalus, nende poolt rakendatavate rahastamisvahendite üle.

Programmide auditeerimise eest vastutavad asutused teevad auditeid tegevuste ning juhtimis- ja kontrollisüsteemide üle selliste muude kehamite tasandil, kes kasutavad rahastamisvahendeid asjaomases liikmesriigis lõppsaaja tasandil, kui on täidetud lõike 3 tingimused.

Komisjon võib teha auditeid lõikes 1 osutatud kehamite tasandil, kui ta leiab, et see on vajalik piisava kindluse tagamiseks, võttes arvesse kindlakstehtud riske**.**

2a. Artikli 38 lõike 1 punktis a ja artiklis 39 osutatud rahastamisvahendite puhul, mis loodi enne … [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev] sõlmitud rahastamislepinguga, kohaldatakse erandina käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2 rahastamislepingu allakirjutamise ajal kohaldatavaid käesoleva artikli sätteid.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Komisjon võtab hiljemalt … [kolm kuud pärast käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäeva] kooskõlas artikliga 149 vastu käesolevat määrust täiendavad delegeeritud õigusaktid, millega kehtestatakse täiendavad erinormid, mis käsitlevad artikli 38 lõike 1 punktides b ja c osutatud rahastamisvahendite haldamist ja kontrolli seoses sellist liiki kontrollidega, mida teostavad korraldus- ja auditeerimisasutused, tõendavate dokumentide säilitamise korda ja tõendavates dokumentides esitatavaid andmeid.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Erandina käesoleva määruse artikli 143 lõikest 4 ja määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 56 teisest lõigust võidakse rahastamisvahendeid hõlmavate tegevuste puhul käesoleva määruse artikli 143 lõike 2 või määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 56 esimese lõigu kohaselt õigusnormide eiramise üksikjuhtumi tagajärjel tühistatud toetuse osamakset sama tegevuse puhul uuesti kasutada järgmistel tingimustel:

a***)*** kui toetuse osamakse tühistamise tinginud õigusnormide eiramine on avastatud lõppsaaja tasandil, võidakse tühistatud osamakset uuesti kasutada ainult teiste lõppsaajate jaoks sama rahastamisvahendi raames***;***

b***)*** kui toetuse osamakse tühistamise tinginud õigusnormide eiramine on avastatud fondifondis finantsvahendaja tasandil, võidakse tühistatud osamakset uuesti kasutada ainult teiste finantsvahendajate jaoks ▌**.**

Kui toetuse osamakse tühistamise tinginud õigusnormide eiramine on tuvastatud fondifondi haldava kehami tasandil ***või fondifondita struktuuri kaudu kasutatavate rahastamisvahendite puhul neid kasutava asutuse tasandil***, ei või tühistatud osamakset sama tegevuse raames uuesti kasutada.

Kui finantskorrektsioon tehakse süstemaatilise õigusnormide eiramise tõttu, ei või tühistatud osamakset uuesti kasutada ühegi tegevuse jaoks, mida see süstemaatiline õigusnormide eiramine mõjutas.“

15) Artiklit 41 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimeses lõigus asendatakse sissejuhatav osa järgmisega:

„1. Artikli 38 lõike 1 punktides a ja c osutatud rahastamisvahendite ja artikli 38 lõike 1 punktis b osutatud rahastamisvahendite puhul, mida rakendatakse kooskõlas artikli 38 lõike 4 esimese lõigu punktidega a***, b ja c***, tehakse etapiviisilised vahemaksete taotlused programmimakseteks, mida makstakse rahastamisvahendisse artikli 65 lõikes 2 sätestatud rahastamiskõlblikkusperioodi („rahastamiskõlblikkusperiood“) jooksul kooskõlas järgmiste tingimustega:“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 38 lõike 1 punktis b osutatud ja kooskõlas artikli 38 lõike 4 esimese lõigu punktiga d kasutatavate rahastamisvahendite puhul sisaldavad vahemaksetaotlused ja lõppmaksetaotlus maksete kogusummat, mille korraldusasutus on maksnud lõppsaajatesse investeeringute tegemiseks, nagu on osutatud artikli 42 lõike 1 esimese lõigu punktides a ja b.“

15) Artiklit 42 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„3. Kui tegemist on omakapitaliinstrumentidega, mis on suunatud artikli 37 lõikes 4 osutatud ettevõtetele ja mille kohta allkirjastati artikli 38 lõike 7 punktis b osutatud rahastamisleping enne 31. detsembrit 2018 ja mis investeerisid rahastamiskõlblikkuse perioodi lõpuks vähemalt 55 % asjakohases rahastamislepingus määratud programmivahenditest, võib piiratud hulka makseid, mis tuleb investeeringuteks lõppsaajatesse teha ajavahemiku jooksul, mis ei ületa nelja aastat pärast rahastamiskõlblikkuse perioodi lõppu, pidada rahastamiskõlblikeks kuludeks, kui need on tasutud spetsiaalselt selleks loodud tinghoiukontole, tingimusel et on järgitud kõiki riigiabi norme ning on täidetud kõik järgnevalt esitatud tingimused.“;

b) lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„***5.*** Kui käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis d ja lõikes 2 osutatud valitsemis- ja halduskulud ning valitsemis- ja haldustasud nõuab sisse fondifondi kasutav asutus või neid nõuavad sisse artikli 38 lõike 1 esimese lõigu punkti c ja artikli 38 lõike 4 punktide a, ***b ja c*** kohaseid rahastamisvahendeid kasutavad asutused, ei või need ületada käesoleva artikli lõikes 6 osutatud delegeeritud õigusaktis kindlaks määratud künniseid. Halduskulud hõlmavad otseseid või kaudseid kuluartikleid, mis hüvitatakse kulusid tõendavate dokumentide alusel, valitsemis- ja haldustasude puhul viidatakse aga osutatud teenuste eest makstavale kokkulepitud hinnale, mis vajaduse korral kehtestatakse turukonkurentsi põhjal. Valitsemis- ja halduskulud ja -tasud tuginevad tulemuspõhisele arvutusmetoodikale.“

17) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 43a

Investorite diferentseeritud kohtlemine

1. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saadud toetust rahastamisvahenditele, mis on investeeritud lõppsaajatesse, ning tulusid ja muid sissetulekuid või kasumit, nagu intress, garantiitasud, dividendid, kapitalikasum või mis tahes muu investeeringutest tulenev tulu, mis on omistatavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saadud toetusele, võidakse kasutada ***turumajanduse põhimõttel tegutsevate*** ▌ investorite erinevaks kohtlemiseks ja EIP diferentseeritud kohtlemiseks, kui kasutatakse ELi tagatist vastavalt määrusele (EL) 2015/1017. Selline diferentseeritud kohtlemine on põhjendatud vajadusega kaasata erasektori vahendeid ***ja võimendada avaliku sektori vahendeid***.

2. Artikli 37 lõikes 2 ja artikli 39a lõikes 3 osutatud hindamised hõlmavad vajaduse korral käesoleva artikli lõikes 1 osutatud diferentseeritud kohtlemise vajaduse ja ulatuse ***hindamist ja/või mehhanismide kirjeldust, mida kasutatakse sellise diferentseeritud kohtlemise vajaduse ja ulatuse kindlakstegemiseks***.

3. Diferentseeritud kohtlemine ei või minna kaugemale sellest, mis on vajalik erasektori vahendite kaasamisele stiimulite loomiseks. See ei ole mõeldud selleks, et maksta ülemäärast kompensatsiooni ***turumajanduse põhimõttel tegutsevatele*** ▌ investoritele või EIP-le, kui kasutatakse ELi tagatist vastavalt määrusele (EL) 2015/1017. Intresside vastavus tagatakse riskide ja kasumi nõuetekohase jagamise abil.

4. ***Turumajanduse põhimõttel tegutsevate*** ▌ investorite diferentseeritud kohtlemine ei piira liidu riigiabi normide kohaldamist.“

18) Artikli 44 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks artikli 43a kohaldamist, kasutatakse rahastamisvahenditele investeeringutest või garantiilepingutele määratud vabanenud vahenditest tagasi makstud vahendeid nagu ka kapitali tagasimakseid ning tulusid ja marginaali või kasumit, nagu intress, garantiitasud, dividendid, kapitalikasum, või mis tahes muud investeeringutest tulenevat tulu, mis on omistatavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saadud toetusele, uuesti vajaliku summa ulatuses ja asjaomastes rahastamislepingutes kokku lepitud järjekorras järgmistel eesmärkidel:

a) edasisteks investeeringuteks sama või muu rahastamisvahendi kaudu kooskõlas prioriteedi raames ette nähtud konkreetsete eesmärkidega;

b) vajaduse korral selleks, et korvata Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest rahastamisvahendile antava toetuse nimiväärtuse vähenemist, mis tuleneb negatiivsest intressist, kui selline vähenemine esineb hoolimata rahastamisvahendeid kasutavate kehamite aktiivsest rahavoogude juhtimisest;

c) vajaduse korral rahastamisvahendi valitsemis- ja halduskulude ning valitsemis- ja haldustasude hüvitamiseks.“

19) Artikli 46 lõike 2 esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

a) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) andmed rahastamisvahendeid rakendavate asutuste kohta ja vajaduse korral fondifonde kasutavate kehamite kohta, nagu on osutatud artikli 38 lõike 1 punktides a, b ja c;“

b) punktid g ja h asendatakse järgmisega:

„g) Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetusest rahastamisvahendile tekkinud intress ja muud tulud ning programmivahendid, mis on rahastamisvahenditele investeeringutest tagasi makstud, nagu osutatud artiklites 43 ja 44, ning artiklis 43a osutatud diferentseeritud kohtlemiseks kasutatavad summad;

h) rahastamisvahendist tehtud investeeringute eeldatava võimendava mõju saavutamisel tehtud edusammud;“.

20) Artikli 49 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Seirekomisjon võib esitada korraldusasutusele tähelepanekuid programmi täitmise ja selle hindamise kohta, kaasa arvatud meetmed toetusesaajate halduskulude vähendamiseks. Seirekomisjon võib samuti esitada tähelepanekuid seoses Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saadud toetuse nähtavusega ja teadlikkuse suurendamisega sellise toetuse tulemuste osas. Seirekomisjon seirab oma tähelepanekute tulemusel võetud meetmeid.“;

21) Artikli 51 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Aastakoosolek korraldatakse igal aastal alates 2016. aastast kuni 2023. aastani (kaasa arvatud) komisjoni ja iga liikmesriigi vahel, et vaadata läbi iga programmi täitmine, võttes arvesse rakendamise aastaaruannet ning komisjoni tähelepanekuid, kui neid on. Samuti vaadatakse koosolekul läbi programmi teabevahetus- ja teavitustegevus, eeskätt selliste meetmete tulemused ja tõhusus, mida on võetud avalikkuse teavitamiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetuse tulemustest ja lisaväärtusest.“;

22) Artikli 56 lõige 5 jäetakse välja.

23) Artikli 57 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 sätteid kohaldatakse ka artikli 39 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud eriotstarbelistele programmidele ERFist või EAFRDst antava Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide rahalise toetuse suhtes.“

24) Artikli 58 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

„a) teises lõigus asendatakse sõnad „finantsmääruse artikli 60“ sõnadega „finantsmääruse artikli 154“;

b) kolmanda lõigu punkt f asendatakse järgmisega:

„f) meetmed, mis hõlmavad teabe levitamist, võrgustike toetamist, teavitamistoiminguid, pöörates erilist tähelepanu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide toetuse tulemustele ja lisaväärtusele, teadlikkuse suurendamist ja koostöö edendamist ning kogemuste vahetamist, sealhulgas kolmandate riikidega.“;

c) neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Komisjon eraldab käesolevas artiklis osutatud vahenditest vähemalt 15 % selleks, et tagada laiema üldsuse tõhusam teavitamine ja tugevam koostoime komisjoni algatusel toimuvate teavitustoimingute vahel, laiendades teadmistebaasi tulemuste kohta, eeskätt teabe tulemuslikuma kogumise ja levitamise, hindamise ja aruandluse kaudu, ning eriti rõhutades Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide panust inimeste elu parandamisse ja suurendades Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest antava toetuse nähtavust ning teadlikkust sellise toetuse tulemuste ja lisaväärtuse kohta. Vajaduse korral jätkatakse pärast programmide lõppu teavitus-, teabevahetus- ja nähtavusmeetmetega, mis puudutavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest antava toetuse tulemusi ja lisaväärtust, pöörates erilist tähelepanu tegevustele. Selliste meetmetega aidatakse samuti tutvustada liidu poliitilisi prioriteete, sel määral, mil need on seotud käesoleva määruse üldeesmärkidega;“

d) lisatakse järgmine lõik:

„Sõltuvalt eesmärgist võidakse käesolevas artiklis osutatud meetmeid rahastada kas tegevus- või halduskuludest.“

25) Artiklit 59 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Iga Euroopa struktuuri- ja investeerimisfond võib toetada tehnilise abi tegevusi, mis on rahastamiskõlblikud mõne muu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi raames.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, võivad liikmesriigid rakendada lõikes 1 nimetatud meetmeid, sõlmides otselepingu:

a) EIP-ga;

b) rahvusvahelise finantseerimisasutusega, milles liikmesriigil on osalus;

c) artikli 38 lõike 4 esimese lõigu punkti b alapunktis iii osutatud avalik-õigusliku panga või asutusega.“;

26) Artiklit 61 muudetakse järgmiselt:

a) ***lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:***

„1. Käesolevat artiklit kohaldatakse tegevuste ja toimingute suhtes, millest saadakse pärast nende lõpetamist puhastulu. Käesolevas artiklis käsitatakse mõistet „puhastulu“ sissetuleva rahavoona, mis tekib kasutajate poolt tegevusega seotud kaupade või teenuste eest tasumisel tehtavatest otsemaksetest, näiteks kasutajate poolt taristu kasutamise eest vahetult makstavad tasud, maa või hoonete müügi, üürimise või rentimise või teenuste eest makstavad tasud, millest on maha arvatud vastava perioodi vältel kantud tegevuskulud ja lühikese kasutusajaga varustuse asenduskulud. Tegevusest saadud tegevuskulude kokkuhoidu, välja arvatud energiatõhususe parandamise meetmete rakendamisest tulenev kokkuhoid, käsitatakse puhastuluna, välja arvatud juhul, kui kokkuhoid tasaarvestatakse tegevustoetuste samaväärse vähendamisega.“;

b) lõike 3 esimesse lõiku lisatakse järgmine punkt:

„aa) liikmesriigi kehtestatud, puhastulu arvestamiseks sektoris või allsektoris, mida ei ole nimetatud punktis a, kohalduv ühtne määr. Enne ühtse määra kohaldamist ***kinnitab*** vastutav auditeerimisasutus, et ühtse määra kehtestamisel on järgitud ausat, õiglast ja kontrollitavat arvutusmeetodit, mis põhineb varasematel andmetel või objektiivsetel kriteeriumidel;“

c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Alternatiivina käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud meetodite kasutamisele võidakse artikli 60 lõikes 1 osutatud kaasrahastamise maksimaalset määra liikmesriigi taotlusel teatavale prioriteedile või meetmele vähendada, nii et kõigi ▌ nende raames toetatavate tegevuste suhtes oleks võimalik kohaldada ühtset määra kooskõlas käesoleva artikli lõike 3 esimese lõigu punktiga a. Vähendamine ei tohi olla väiksem kui summa, mis arvutatakse välja korrutades fondispetsiifiliste eeskirjade kohane liidu maksimaalne kaasrahastamise määr nimetatud punktis osutatud asjakohase kindla määraga.“;

d) lõike 7 esimese lõigu punkt h asendatakse järgmisega:

„h) tegevustele, mille toetussummad või -määrad on kindlaks määratud EAFRD määruse II lisas või EMKFi määruses.“;

e) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Lisaks ei kohaldata lõikeid 1–6 tegevustele, millele programmi raames antav abi on riigiabi.“

27) Artiklit 65 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 8 kolmandat lõiku muudetakse järgmiselt:

i) punkt h asendatakse järgmisega:

„h) tegevused, mille toetussummad või -määrad on kindlaks määratud EAFRD määruse II lisas või EMKFi määruses, välja arvatud tegevused, millega seoses viidatakse EMKFi määruses käesolevale lõikele; või“;

ii) punkt i asendatakse järgmisega:

„i) tegevused, mille rahastamiskõlblike kulude kogusumma ei ületa 100 000 eurot.“;

b) lõige 11 asendatakse järgmisega:

„11. Tegevus võib saada toetust ühest või enamast Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondist või ühest või enamast programmist ja muudest liidu vahenditest tingimusel, et teatavale Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondile esitatavas maksetaotluses deklareeritud ***kulusid ei deklareerita toetuse saamiseks*** mõnelt teiselt fondilt või muult liidu vahendilt ega samalt fondilt mõne teise programmi raames. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondile esitatavas maksetaotluses kajastatavate kulude summa võidakse arvutada iga Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi ***ning asjaomase programmi või asjaomaste programmide*** puhul *pro rata* põhimõtte alusel kooskõlas toetuse tingimusi käsitleva dokumendiga.“

28) Artiklit 67 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) kindlasummalised maksed;“

ii) lisatakse järgmine punkt:

„e) rahastamine, mis ei ole seotud asjaomaste tegevuste kuludega, vaid põhineb programmi rakendamisel või programmi eesmärkide saavutamise edendamisega seotud tingimuste täitmisel ▌ ***, nagu on sätestatud lõike 5a kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis.“;***

iii) lisatakse järgmine lõik:

„***Esimese lõigu punktis e osutatud rahastamisvormi puhul on auditi eesmärk eranditult kinnitada, et kulude hüvitamise tingimused on täidetud.“;***

b) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Tegevusele või projektile, mis ei kuulu lõike 4 esimese lause kohaldamisalasse ja mis saab toetust ERFilt ja ESFilt, toetused ja tagastatav abi, mille puhul avaliku sektori toetus ei ületa 100 000 eurot, peavad olema ühikuhindade, kindlasummaliste maksete või ühtsete määrade standardiseeritud astmiku vormis, välja arvatud tegevused, millele antakse riigiabi raames rahalist toetust, mis ei kujuta endast vähese tähtsusega abi.

Ühtse määra alusel rahastamise kasutamise korral võidakse kulukategooriates, mille suhtes kohaldatakse ühtset määra, hüvitada vastavalt lõike 1 esimese lõigu punktile a.

EAFRDist, ERFist või ESFist toetatavate tegevuste puhul, kui kasutatakse artikli 68b esimeses lõigus osutatud ühtse määra alusel rahastamist, võidakse osalejatele makstavad toetuste ja palkade kulud hüvitada vastavalt käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktile a.

Käesoleva lõike suhtes kohaldatakse artikli 152 lõikes 7 sätestatud üleminekusätteid.“;

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui tegevust või selle osaks olevat projekti viiakse ellu ainult ehitustööde, asjade või teenuste avaliku hanke kaudu, kohaldatakse üksnes lõike 1 esimese lõigu punkte a ja e. Kui tegevuse või selle osaks oleva projekti raames toimuv avalik hange piirdub üksnes teatavate kulukategooriatega, võib kogu tegevuse või selle osaks oleva projekti puhul kohaldada kõiki lõikes 1 osutatud variante.“;

d) lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) aus, õiglane ja tõendatav arvutusmeetod, mis põhineb järgmisel:

i) statistilistel andmetel**,** ▌ muul objektiivsel teabel ***või eksperdi hinnangul***;

ii) toetusesaaja varasemat tegevust käsitlevatel tõendatud andmetel;

iii) individuaalse toetusesaaja tavapäraste kuluarvestustavade rakendamisel;“ ▌

ii) ***lisatakse järgmine punkt:***

„aa) üksikjuhtumipõhine ja korraldusasutusega ***või EAFRD puhul tegevuste valiku eest vastutava ametiasutusega*** eelnevalt kokkulepitud eelarveprojekt, kui avaliku sektori toetus ei ületa 100 000 eurot;“

e) lisatakse järgmine ***lõige***:

„5a. „Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 149 vastu ***käesolevat määrust täiendavaid*** delegeeritud õigusakte, ***mis käsitlevad*** käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktides b ja d nimetatud ühikuhindade standardiseeritud astmike või ühtse määra määratlemist, ▌ käesoleva artikli lõike ***5*** punktis a osutatud asjaomaseid meetodeid ja käesoleva artikli lõike 1 esimese lõigu punktis e osutatud toetuse vormi, ***sätestades rahastamistingimusi ja nende kohaldamist käsitleva üksikasjaliku viisi ja korra***.“

29) Artikkel 68 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 68
Toetuste ja tagastatava abi kaudsete kulude ühtse määra alusel rahastamine

Kui tegevuse rakendamisel tekib kaudseid kulusid, võib need arvutada ühtse määra alusel ühel järgmistest viisidest:

a) ühtne määr kuni 25 % rahastamiskõlblikest otsestest kuludest, tingimusel et asjaomane määr arvutatakse ausa, õiglase ja tõendatava arvutusmeetodi alusel või meetodi alusel, mida kasutatakse täielikult liikmesriigi poolt rahastatavates toetuseskeemides sama tüüpi tegevustele ja toetusesaajatele;

b) ühtne määr kuni 15 % rahastamiskõlblikest otsestest personalikuludest, ilma et liikmesriigilt nõutaks arvutusi kohaldatava määra kindlaksmääramiseks;

c) rahastamiskõlblike otseste kulude suhtes kohaldatav ning olemasolevatel meetoditel ja vastavatel määradel põhinev ühtne määr, mida kohaldatakse liidu poliitikavaldkondades samalaadset tüüpi tegevuste ja toetusesaajate suhtes.

Komisjonil on õigus võtta artikli 149 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, ***millega täiendatakse*** käesoleva lõike esimese lõigu punktis c osutatud ühtset määra ja sellega seotud meetodeid ***käsitlevaid sätteid***.“

30) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 68a
Toetuste ja tagastatava abi personalikulud

1. Tegevuse otsesed personalikulud võib arvutada ühtse määra alusel, ulatudes kuni 20 %ni selle tegevuse otsestest kuludest ilma personalikuludeta. Liikmesriigilt ei ole nõutud ***arvutuste tegemist kohaldatava määra kindlaksmääramiseks, tingimusel et tegevuse otsesed kulud ei sisalda ehitustööde riigihankelepinguid, mille maksumus ületab direktiivi 2014/24/EL artikli 4 punktis a sätestatud piirmäära.***

2. Personalikulude kindlaksmääramiseks võib tunnitasu arvutada jagades viimase dokumenteeritud aastase tööjõukulude brutosumma täistööajaga töötavate isikute puhul 1720 tunniga või asjakohase proportsionaalse osaga 1720 tunnist osalise tööajaga töötavate isikute puhul.

3. ***Vastavalt lõikele 2 arvutatud tunnitasu kohaldamisel*** ei või tundide koguarv, mis isiku kohta ***kõnealusel*** aastal deklareeritakse, olla suurem ***selle*** tunnitasu arvutamisel kasutatud töötundide arvust.

Esimest lõiku ei kohaldata Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvate programmide suhtes personalikulude osas, mis on seotud tegevuse raames osalise tööajaga töötavate isikutega.

4. Kui aastane tööjõukulude brutosumma ei ole kättesaadav, võidakse see tuletada kättesaadava dokumenteeritud aastase tööjõukulude brutosumma või töölepingu põhjal, kohandades selle nõuetekohaselt 12-kuulisele perioodile.

5. Personalikulud isikutele, kelle tööülesanded on tegevusega seotud osa-ajaliselt, ▌ võidakse arvutada kindla protsendina tööjõukulude brutosummast vastavalt tegevuse jaoks ***kuu kohta*** kindlaks määratud protsendile töötatud ajast, ilma kohustuseta kehtestada eraldi tööaja registreerimise süsteem. Tööandja annab ***töötajatele*** dokumendi, milles on see ▌ protsent kindlaks määratud.

▌

Artikkel 68b

Muude kulude kui personalikulude ühtse määra alusel rahastamine

1. Selleks et katta tegevuse ülejäänud rahastamiskõlblikud kulud, võidakse kasutada ühtset määra, mis võib olla kuni 40 % rahastamiskõlblikest otsestest personalikuludest, ilma et liikmesriigilt nõutaks arvutusi kohaldatava määra kindlaksmääramiseks.

   ESFist***, ERFist või EAFRDst*** toetatavate tegevuste puhul käsitatakse osalejatele makstavaid palkasid ja toetusi täiendatavate rahastamiskõlblike kuludena, mida ühtne määr ei hõlma.

2. Lõikes 1 osutatud kindlat määra ei kohaldata ▌ ***personalikulude suhtes, mis*** on arvutatud ühtse määra alusel.“

31) Artikkel 70 ***asendatakse järgmisega***:

▌

„Artikkel 70

Tegevuste rahastamiskõlblikkus sõltuvalt asukohast

1. Kui lõikes 2 osutatud eranditest ja fondispetsiifilistest eeskirjadest ei tulene teisiti, peavad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidelt toetust saanud tegevused toimuma programmipiirkonnas.

Tegevusi, mis seisnevad teenuste osutamises kodanikele või äriühingutele kogu liikmesriigi territooriumil, loetakse toimuvaks liikmesriigi kõigis programmipiirkondades. Sellisel juhul eraldatakse kulud asjaomastele programmipiirkondadele *pro rata* põhimõtte alusel, tuginedes objektiivsetele kriteeriumidele ▌.

Käesoleva lõike teist lõiku ei kohaldata määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 6 lõikes 2 osutatud riikliku programmi või nimetatud määruse artikli 54 lõikes 1 osutatud riikliku maaeluvõrgustiku loomise ja tegevuse eriprogrammi suhtes.

▌

2. Korraldusasutus võib nõustuda, et tegevust viiakse ellu väljaspool programmipiirkonda, kuid liidu piires, tingimusel et on täidetud kõik järgmised tingimused:

a) tegevus edendab programmipiirkonda;

b) ***ERFist, Ühtekuuluvusfondist, EAFRDst või EMKFist pärit*** kogusumma, mis on programmi raames eraldatud väljaspool programmipiirkonda toimuvale tegevusele, ei ületa 15 % ERFi, Ühtekuuluvusfondi, EAFRD või EMKFi toetusest ***programmi vastuvõtmise*** aegse prioriteedi tasandil;

c) seirekomisjon on asjaomased tegevused või tegevuste tüübid heaks kiitnud;

d) ***programmi ametiasutuste kohustusi seoses tegevuse juhtimise, kontrollimise ja auditeerimisega täidavad selle programmi eest vastutavad ametiasutused, mille raames tegevust toetatakse, või nad sõlmivad kokkulepped piirkonna ametiasutustega, kus tegevust teostatakse.***

Kui fondide***st*** ja EMKF***ist rahastatavaid tegevusi*** viiakse ellu väljaspool programmipiirkonda vastavalt käesolevale lõikele ***ning need*** toovad kasu nii programmipiirkonnas kui ka väljaspool seda, eraldatakse ***sellised*** kulud asjaomastele programmipiirkondadele *pro rata* põhimõtte alusel, tuginedes objektiivsetele kriteeriumidele ▌.

Kui tegevused puudutavad artikli 9 esimese lõigu punktis 1 osutatud valdkondlikku eesmärki ja neid viiakse ellu väljaspool liikmesriiki, kuid liidu piires, kohaldatakse vaid käesoleva lõike esimese lõigu punkte b ja d.

▌

3. Tegevuste puhul, mis on seotud tehnilise abi või ***teabe-, teavitamis- ja nähtavusmeetmete*** ja reklaamitegevusega, ning tegevuste puhul, mida viiakse ellu ***artikli 9 esimese lõigu punktis 1 osutatud*** valdkondliku eesmärgi raames, võib kulusid kanda väljaspool liitu, tingimusel et ***kulud on vajalikud tegevuse nõuetekohaseks elluviimiseks***.

▌

4. Lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvate programmide suhtes. Lõikeid 2 ja 3 ei kohaldata ESFist toetatavate tegevuste suhtes.“

32) Artikli 71 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Käesoleva artikli lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata toetuste suhtes, mida on antud rahastamisvahenditele või mida on rahastamisvahenditelt saadud või mida on antud liisinguga ostetule vastavalt määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 45 lõike 2 punktile b või tegevusele, mille tootmistegevus on lõpetamisel pankroti tõttu, mis ei ole seotud pettusega.“

33) Artiklit 75 muudetakse järgmiselt:

a) lõikes 1 asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõikele 5“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõigetele 5, ***6 ja 7***“***;***

b) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Komisjon esitab liikmesriigi pädevale asutusele järgmise:

a) kohapealse auditi või kontrolli tulemusel koostatud auditiaruande kavandi kolme kuu jooksul alates asjaomase kohapealse auditi või kontrolli tegemisest;

b) lõpliku auditiaruande kolme kuu jooksul alates liikmesriigi pädevalt asutuselt vastuse saamisest täieliku vastuse asjaomase kohapealse auditi või kontrolli tulemusel koostatud auditiaruande kavandi kohta.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud aruanded tehakse kättesaadavaks nimetatud punktides sätestatud tähtaegade jooksul vähemalt ühes liidu ametlikus keeles.

Esimese lõigu punktis a sätestatud tähtaeg ei hõlma ajavahemikku, mis algab järgmisel päeval pärast seda, kui komisjon saadab liikmesriigile taotluse lisateabe saamiseks, ja kestab kuupäevani, mil liikmesriik sellele taotlusele vastab.

Käesolevat lõiget ei kohaldada EAFRDi suhtes.“

34) Artikli 76 teises lõigus asendatakse viide „finantsmääruse artikli 84 ***lõike 2***“ viitega „finantsmääruse artikli 110 ***lõike 1***“.

35) Artikli 79 lõikes 2 asendatakse viide „finantsmääruse artikli 68 lõikega 3“ viitega „finantsmääruse artikli 82 lõikega 2“.

36) Artikli 83 lõike 1 punktis c asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõikes 5“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõigetes 5***, 6 ja 7***“**.**

37) Artiklis 84 asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõikega 6“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõikega 8“.

38) Artikli 98 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. ERFist ja ESFist võib täiendaval viisil rahastada osa tegevusest, mille kulud vastavad mõne teise fondi suhtes kehtivate eeskirjade kohaselt sellest teisest fondist toetuse saamise tingimustele, tingimusel et need kulud on vajalikud tegevuse nõuetekohaseks elluviimiseks ja sellega otseselt seotud; seejuures tuleb kinni pidada rakenduskava iga prioriteetse suuna puhul kehtivast liidu rahastamise 10 % ülempiirist.“

39) Artiklit 102 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Suurprojektiga seotud kulud võib lisada maksetaotlusesse pärast seda, kui projektile on taotletud lõikes 2 osutatud heakskiitu. Kui komisjon ei kiida korraldusasutuse valitud suurprojekti heaks, muudetakse vastavalt ka liikmesriigipoolsele taotluse tagasivõtmisele või komisjoni otsuse vastuvõtmisele järgnevat kuludeklaratsiooni.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„7. Kui suurprojekti hindavad vastavalt käesoleva artikli lõikele 1 sõltumatud eksperdid, võib selle suurprojektiga seotud kulud lisada maksetaotlusesse pärast seda, kui korraldusasutus on teatanud komisjonile artikli 101 kohaselt nõutava teabe edastamisest sõltumatutele ekspertidele.

Sõltumatu kvaliteedikontrolli tulemused esitatakse kuue kuu jooksul alates kõnealuse teabe edastamisest sõltumatutele ekspertidele ▌.

Need kulud jäetakse välja ja kuludeklaratsiooni muudetakse vastavalt ***järgmistel juhtudel:***

a) komisjonile ei ole sõltumatu kvaliteedikontrolli tulemusi esitatud kolme kuu jooksul pärast teises lõigus osutatud tähtaja möödumist;

b) liikmesriik tühistab teabe edastamise või

c) asjaomane hinnang on negatiivne.“

40) Artikli 104 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Ühisele tegevuskavale eraldatud avaliku sektori kulud peavad olema vähemalt 5 000 000 eurot või 5 % rakenduskavadele või ühele toetavale rakenduskavale antavast avaliku sektori toetusest, olenevalt sellest, kumb on väiksem.

3. Lõiget 2 ei kohaldata noorte tööhõive algatuse raames toetatavate tegevuste, liikmesriigi poolt majanduskasvu ja tööhõive eesmärki investeerimise raames esitatud esimese ühise tegevuskava ega Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluva programmi raames esitatud esimese ühise tegevuskava suhtes.“

41) Artikli 105 lõike 2 teine lause jäetakse välja.

42) Artikli 106 esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

a) punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1) ühise tegevuskava eesmärkide kirjeldus ja selle kirjeldus, kuidas tegevuskava aitab ellu viia rakenduskava eesmärke või vastavaid riigipõhiseid soovitusi ning ELi toimimise lepingu artikli 121 lõikest 2 tulenevaid liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniseid ning asjakohaseid nõukogu soovitusi, mida liikmesriigid peavad ELi toimimise lepingu artikli 148 lõike 4 kohaselt tööhõivepoliitikas arvesse võtma;“

b) punkt 2 jäetakse välja;

c) punkt 3 asendatakse järgmisega:

„3) kavandatavate projektide või projektitüüpide kirjeldus koos vahe-eesmärkidega, kui see on asjakohane, ning väljundite ja tulemuste sihttasemetega, mis on seotud ühiste näitajatega prioriteetsete suundade kaupa, kui see on asjakohane;“

d) ***punktid 6, 7 ja 8 asendatakse järgmisega:***

„6) kinnitus, et sellega aidatakse kaasa lähenemisviisile, mille eesmärk on edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust, nagu on ette nähtud asjakohases rakenduskavas või partnerluslepingus;

7) kinnitus, et sellega aidatakse kaasa säästva arengu lähenemisviisile, nagu on ette nähtud asjakohases rakenduskavas või partnerluslepingus;

8) selle rakendussätted, sealhulgas järgmine:

a) teave, mis käsitleb ühise tegevuskava valikut korraldusasutuse poolt vastavalt artikli 125 lõikele 3;

b) ühise tegevuskava juhtimise kord vastavalt artiklile 108;

c) ühise tegevuskava seire ja hindamise kord, sealhulgas vahe-eesmärkide, väljundite ja tulemuste saavutamist käsitlevate andmete kvaliteedi, kogumise ja säilitamise tagamise kord;“

e) punkti 9 muudetakse järgmiselt:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„***a) vahe-eesmärkide, väljundite ja tulemuste sihtmärkide saavutamise kulud, lähtudes ühikuhindade standardastmestike ja kindlasummaliste maksete puhul käesoleva määruse artikli 67 lõikes 5 ning ESFi määruse artiklis 14 sätestatud metoodikast;***“

ii) punkt b jäetakse välja.

43) Artikli 107 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõikes 2 osutatud otsuses nimetatakse toetusesaaja, ühise tegevuskava eesmärgid, vahe-eesmärgid, kui see on asjakohane, ja, väljundite ja tulemuste sihtmärgid, nende vahe-eesmärkide ja väljundite ning tulemuste sihtmärkide saavutamisega seotud kulud, rahastamiskava iga rakenduskava ja prioriteetse suuna lõikes, sealhulgas rahastamiskõlblike kulude kogusumma ja avaliku sektori kulude summa, ühise tegevuskava rakendusperiood ning, kui see on asjakohane, ühise tegevuskava geograafiline ulatus ja sihtrühmad.“

44) Artikli 108 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriik või korraldusasutus moodustab ühise tegevuskava juhtkomitee, mis võib erineda vastavate rakenduskavade seirekomisjonidest. Juhtkomitee tuleb kokku vähemalt kaks korda aastas ja annab aru korraldusasutusele. Kui see on asjakohane, teavitab korraldusasutus asjaomast seirekomisjoni juhtkomitee töö tulemustest ja ühise tegevuskava rakendamisel tehtud edusammudest vastavalt artikli 110 lõike 1 punktile e ja artikli 125 lõike 2 punktile a.“

45) Artikli 109 lõikes 1 jäetakse teine lause välja.

46) Artiklit 110 ***muudetakse järgmiselt***:

a) lõike 1 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) teavitamisstrateegia, sealhulgas teabe- ja teavitamismeetmete ning fondide nähtavuse suurendamise meetmete rakendamine;“

b) lõike 2 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) tegevuste valimise metoodika ja valikukriteeriumid, ***välja arvatud juhul, kui need kriteeriumid on heaks kiitnud kohalikud tegevusrühmad kooskõlas*** artikli 34 lõike 3 punktiga c;“.

47) Artiklit 114 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Korraldusasutus või liikmesriik koostab ühe või mitme rakenduskava jaoks hindamiskava. Hindamiskava esitatakse seirekomisjonile hiljemalt ühe aasta jooksul pärast rakenduskava vastuvõtmist. Artikli 39 lõike 4 esimese lõigu punktis b osutatud eriotstarbeliste programmide puhul, mis on vastu võetud enne … [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev], esitatakse hindamiskava seirekomisjonile hiljemalt ühe aasta jooksul pärast nimetatud kuupäeva.“;

b) lõige 4 jäetakse välja.

48) Kolmanda osa III jaotise II peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„Teave, teavitamine ja nähtavus“.

49) ***Artiklit 115 muudetakse järgmiselt:***

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Teave, teavitamine ja nähtavus“;

b) lõike 1 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) ühtekuuluvuspoliitika ja fondide rolli ja saavutuste tutvustamine liidu kodanikele meetmete kaudu, mille eesmärk on suurendada partnerluslepingute, rakenduskavade ja tegevuste tulemuste ja mõju nähtavust.“;

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. ▌ Üksikasjalikud nõuded ▌ ***avalikkusele suunatud teabe-, teavitamis- ja nähtavusmeetmete kohta ning toetusesaajatele ja potentsiaalsetele toetusesaajatele suunatud teabemeetmete kohta*** on sätestatud XII lisas.“;

50) Artikli 116 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Erandina käesoleva artikli lõike 2 kolmanda lõigu kohaldamisest teavitab korraldusasutus vastutavat seirekomisjoni või vastutavaid komisjone vähemalt üks kord aastas teavitamisstrateegia rakendamise edusammudest, nagu on osutatud artikli 110 lõike 1 punktis c, ja nimetatud rakendamise tulemuste analüüsist, samuti teavet ja teavitamist puudutavast tegevusest ja fondide nähtavuse suurendamise meetmetest, mis on kavandatud järgnevaks aastaks. Seirekomisjon esitab arvamuse järgnevaks aastaks kavandatud tegevuste ja abiõude kohta, sealhulgas üldsusele suunatud teavitamistegevuste tulemuslikkuse suurendamise viiside kohta.“

51) Artikli 117 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Komisjon moodustab liikmesriikide määratud liikmetest koosnevad liidu võrgustikud, et tagada teavitamisstrateegiate rakendamise tulemuste teemaline teabevahetus, teabe- ja teavitamismeetmete rakendamise kogemuste vahetus ja heade tavade vahetus ning võimaldada teavitamistegevuste ühist kavandamist või koordineerimist liikmesriikide vahel ja komisjoniga, nagu see on asjakohane. Võrgustikud arutavad ja hindavad vähemalt kord aastas teabe- ja teavitamismeetmete tulemuslikkust ning esitavad soovitusi teavitamistegevuste ulatuse ja mõju suurendamiseks ning nende tegevuste tulemuste ja lisaväärtuse alase teadlikkuse tõstmiseks.“

52) Artiklit 119 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Fondidest ***liikmesriigile*** tehniliseks abiks eraldatav summa on piiratud 4 %-ga kogusummast, mis eraldatakse fondidest rakenduskavadele ***majanduskasvu ja tööhõive eesmärgi investeeringute raames***.“;

b) lõike 2 esimene lause jäetakse välja;

c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Struktuurifondide puhul, kui lõikes 1 osutatud vahendeid kasutatakse kokku rohkem kui ühe piirkonnakategooriaga seotud tehnilise abi tegevuste toetamiseks, võib tegevustega seotud kulusid rakendada erinevaid piirkonnakategooriaid kombineeriva prioriteetse suuna raames ning eraldada *pro rata* põhimõtte alusel, võttes arvesse kas rakenduskava eri piirkonnakategooriatele eraldatavaid vahendeid või iga piirkonnakategooria raames eraldatavaid vahendeid, osana liikmesriigile eraldatavatest koguvahenditest.“;

d) lisatakse järgmine lõik:

„5a. Protsendimäärade järgimist hinnatakse rakenduskava vastuvõtmise ajal.“

53) Artikli 122 lõike 2 neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui toetusesaajale ***tegevusega seoses*** alusetult makstud summasid ei ole võimalik tagasi nõuda ja selle põhjuseks on liikmesriigi viga või hooletus, vastutab liikmesriik asjaomaste summade liidu eelarvesse tagasimaksmise eest. Liikmesriik võib otsustada alusetult makstud summat mitte sisse nõuda, kui toetusesaajalt sissenõutav, majandusaasta jooksul tegevusele fondidest toetusena antud summa ilma intressideta ei ületa 250 eurot.“

54) Artikli 123 lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„5. Fondide puhul ning EMKFi puhul, tingimusel et järgitakse ülesannete lahususe põhimõtet, võivad korraldusasutus, asjakohasel juhul sertifitseerimisasutus ja auditeerimisasutus kuuluda samasse avaliku sektori asutusse või organisse.“;

55) Artiklit 125 ***muudetakse järgmiselt:***

a) lõike 3 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) tagab, et toetusesaajale esitatakse dokument, milles märgitakse toetuse andmise tingimused iga tegevuse kohta, sealhulgas konkreetsed nõuded iga tegevuse raames tarnitavatele toodetele või osutatavatele teenustele, rahastamiskava, elluviimise tähtaeg, samuti teabe-, teavitamis- ja nähtavusnõuded;“

b) lõike 4 esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) kinnitab, et kaasrahastatavad tooted on tarnitud ja teenused osutatud ning et tegevus vastab kohaldatavale õigusele, rakenduskavale ning tegevuse toetamise tingimustele, ning

i) kui kulud hüvitatakse vastavalt artikli 67 lõike 1 esimese lõigu punktile a, et toetusesaaja deklareeritud kulud on makstud;

ii) kui kulud hüvitatakse vastavalt artikli 67 lõike 1 esimese lõigu punktidele b***-e***, et toetusesaajale kulutuste hüvitamise tingimused on täidetud;“

ii) punktis e asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõike 5 punktides a ja b“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõike 5 punktides a ja b ***ning finantsmääruse artikli 63 lõigetes 6 ja 7***“.

56) Artikli 126 punktis b asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõike 5 punktis a“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõike 5 punktis a ***ning finantsmääruse artikli 63 lõikes 6***“**.**

57) Artiklit 127 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 kolmandas lõigus asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõike 5 teise lõiguga“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõikega 7▌ “;

b) lõike 5 esimese lõigu punktis a asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõike 5 teisele lõigule“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõikele *7*▌ “.

58) Artikkel 131 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 131
Maksetaotlused

1. Maksetaotlused sisaldavad iga prioriteedi kohta:

a) tegevuste elluviimisel toetusesaajate kantud ja makstud rahastamiskõlblike kulude kogusummat, nagu see on sertifitseerimisasutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud;

b) tegevuste elluviimisel kantud avaliku sektori kulude kogusummat, nagu see on sertifitseerimisasutuse raamatupidamissüsteemis kirjendatud.

Seoses artikli 67 lõike 1 esimese lõigu punktis e sätestatud toetuse vormi kohta esitatavatesse maksetaotlustesse kantavate summadega peavad maksetaotlused sisaldama artikli 67 lõike 5a kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktides sätestatud elemente ja kasutama käesoleva artikli lõike 6 kohaselt vastu võetud rakendusaktides sätestatud maksetaotluste mudelit.

2. Maksetaotlusse kantud rahastamiskõlblikke kulutusi tõendatakse maksekviitungitega või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumentidega, välja arvatud käesoleva määruse artikli 67 lõike 1 esimese lõigu punktide b-e, artiklite 68, 68a ja 68b, artikli 69 lõike 1 ja artikli 109 ning ESFi määruse artikli 14 kohaste toetusevormide puhul. Nende toetusevormide puhul on maksetaotlusse kantavateks summadeks kohaldatava aluse põhjal arvutatud kulud.

3. Riigiabi puhul peab maksetaotlusse kantud kulutustele vastava avaliku sektori toetuse olema maksnud abi andev organ toetusesaajatele või, juhul kui liikmesriigid on otsustanud, et toetusesaaja on abi andev organ vastavalt artikli 2 punkti 10 alapunktile a, peab selle toetuse olema maksnud toetusesaaja abi saavale asutusele.

4. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 võib maksetaotlus riigiabi puhul sisaldada abi andva asutuse tehtud ettemakseid toetusesaajale või, juhul kui liikmesriigid on otsustanud, et toetusesaaja on abi andev keham vastavalt artikli 2 punkti 10 alapunktile a, toetusesaaja tehtud ettemakseid abi saavale asutusele järgmistel kumulatiivsetel tingimustel:

a) ettemaksetele peab olema antud liikmesriigis asuva panga või mõne muu finantseerimisasutuse tagatis või need peavad olema kaetud rahastamisvahendiga, mille avaliku sektori asutus või liikmesriik on tagatisena ette näinud;

b) ettemaksed ei ületa 40 % toetusesaajale kõnealuseks tegevuseks antava abi kogusummast või, juhul kui liikmesriigid on otsustanud, et toetusesaaja on abi andev keham vastavalt artikli 2 punkti 10 alapunktile a, 40 % abi saavale kehamile kõnealuse tegevuse osana antava abi kogusummast;

c) ettemaksed kaetakse toetusesaaja või, juhul kui liikmesriigid on otsustanud, et toetusesaaja on abi andev keham vastavalt artikli 2 punkti 10 alapunktile b, abi saava asutuse poolt tegevuse elluviimisel tehtud kulutustega, mis tõendatakse maksekviitungitega või samaväärse tõendusjõuga raamatupidamisdokumentidega kolme aasta jooksul pärast ettemakse tegemise aastat või 31. detsembril 2023, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem.

Juhul kui esimese lõigu punktis c sätestatud tingimusi ei täideta, korrigeeritakse järgmist maksetaotlust vastavalt.

5. Igas maksetaotluses, mis sisaldab käesoleva artikli lõikes 4 osutatud liiki ettemakseid, tuleb eraldi esitada:

a) rakenduskavast tehtud ettemaksete kogusumma;

b) summa, mis on kaetud toetusesaaja või, juhul kui liikmesriigid on otsustanud, et toetusesaaja on abi andev keham vastavalt artikli 2 punkti 10 alapunktile b, abi saava kehami poolt tehtud kulutustega kolme aasta jooksul pärast ettemakse tegemist kooskõlas lõike 4 punktiga c; ning

c) summa, mis ei ole kaetud toetusesaaja või, juhul kui liikmesriigid on otsustanud, et toetusesaaja on abi andev keham vastavalt artikli 2 punkti 10 alapunktile b, abi saava kehami poolt tehtud kulutustega ja mille puhul kolmeaastane tähtaeg ei ole veel möödas.

6. Käesoleva artikli rakendamise ühetaoliste tingimuste tagamiseks kehtestab komisjon rakendusaktide teel maksetaotluste vormi . Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 150 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.“

59) Artikli 137 lõikes 1 asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõike 5 punktis a“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõike 5 punktis a ***ning finantsmääruse artikli 63 lõikes 6***“**.**

60) Artiklis 138 asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõikes 5“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõikes 5 ja artikli 63 lõike 7 teises lõigus“.

▌

61) Artikli 140 lõikesse 3 lisatakse järgmine lause:

„Kui dokumente säilitatakse vastavalt lõikes 5 sätestatud korrale üldtunnustatud andmekandjatel, originaale ei nõuta.“

62) Artikli 145 lõike 7 teise lõigu punktis a asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõike 5“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõigete 5, ***6 ja 7***“**.**

63) Artikli 147 lõikes 1 asendatakse viide „finantsmääruse artikli ***78***“ viitega „finantsmääruse artikli ***98***“.

64) Artikli 148 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Tegevuste suhtes, mille rahastamiskõlblikud kulud kokku ei ületa ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul 400 000 eurot, ESFi puhul 300 000 eurot või EMKFi puhul 200 000 eurot, ei tee auditeerimisasutus ega komisjon üle ühe auditi enne viimast kulu sisaldava raamatupidamise aastaaruande esitamist selle aruandeaasta kohta, mil tegevus on lõpetatud. Muude tegevuste suhtes teeb auditeerimisasutus või komisjon kõige rohkem ühe auditi aruandeaastas enne lõpetatud tegevuste viimast kulu sisaldava raamatupidamise aastaaruande esitamist. Komisjon ega auditeerimisasutus ei auditeeri tegevusi, mida Euroopa Kontrollikoda on kõnealuse aasta jooksul auditeerinud, tingimusel et auditeerimisasutus ja komisjon saavad Euroopa Kontrollikoja auditi tulemusi kõnealuse tegevuse kohta oma ülesannete täitmiseks kasutada.

Erandina esimesest lõigust võidakse tegevuste suhtes, mille rahastamiskõlblikud kulud kokku jäävad ERFi ja Ühtekuuluvusfondi puhul vahemikku 200 000 kuni 400 000 eurot, ESFi puhul vahemikku 150 000 kuni 300 000 eurot ning EMKFi puhul vahemikku 100 000 kuni 200 000 eurot, teha rohkem kui ühe auditi, juhul kui auditeerimisasutus järeldab oma ametialasele arvamusele tuginedes, et artikli 127 lõikes 1 osutatud statistiliste või mittestatistiliste valimimeetodite alusel ei ole võimalik anda või koostada auditiarvamust, tegemata vastava tegevuse suhtes rohkem kui ühe auditi.“

65) Artiklit 149 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 5 lõikes 3, artikli 12 teises lõigus, artikli 22 lõike 7 neljandas lõigus, artikli 37 lõikes 13, artikli 38 lõike 4 kolmandas lõigus, artikli 39a lõikes 7, artikli 40 lõikes 4, artikli 41 lõikes 3, artikli 42 lõike 1 teises lõigus, artikli 42 lõikes 6, artikli 61 lõike 3 teises, kolmandas, neljandas ja seitsmendas lõigus, artikli 63 lõikes 4, artikli 64 lõikes 4 ja artikli 67 lõikes 5a, artikli 68 teises lõigus, artikli 101 neljandas lõigus, artikli 122 lõike 2 viiendas lõigus, artikli 125 lõike 8 esimeses lõigus, artikli 125 lõikes 9, artikli 127 lõigetes 7 ja 8 ning artikli 144 lõikes 6 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile alates 21. detsembrist 2013 kuni 31. detsembrini 2020.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõikes 3, artikli 12 teises lõigus, artikli 22 lõike 7 neljandas lõigus, artikli 37 lõikes 13, artikli 38 lõike 4 kolmandas lõigus, artikli 39a lõikes 7, artikli 40 lõikes 4, artikli 41 lõikes 3, artikli 42 lõike 1 teises lõigus, artiklis 42 lõikes 6, artikli 61 lõike 3 teises, kolmandas, neljandas ja seitsmendas lõigus, artikli 63 lõikes 4 ning artikli 64 lõikes 4 ja artikli 67 lõikes 5a, artikli 68 teises lõigus, artikli 101 neljandas lõigus, artikli 122 lõike 2 viiendas lõigus, artikli 125 lõike 8 esimeses lõigus ning artikli 125 lõikes 9, artikli 127 lõigetes 7 ja 8 ning artikli 144 lõikes 6 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud

õigusaktide kehtivust.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3a. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.***";***

c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Artikli 5 lõike 3, artikli 12 teise lõigu, artikli 22 lõike 7 neljanda lõigu, artikli 37 lõike 13, artikli 38 lõike 4 kolmanda lõigu, artikli 39a lõike 7, artikli 40 lõike 4, artikli 41 lõike 3, artikli 42 lõike 1 teise lõigu, artiklis 42 lõike 6, artikli 61 lõike 3 teise, kolmanda, neljanda ja seitsmenda lõigu, artikli 63 lõike 4 ning artikli 64 lõike 4 ja artikli 67 lõike 5a, artikli 68 lõike 2 teise lõigu, artikli 101 neljanda lõigu, artikli 122 lõike 2 viienda lõigu, artikli 125 lõike 8 esimese lõigu ning artikli 125 lõike 9, artikli 127 lõigete 7 ja 8 ning artikli 144 lõike 6 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

66) Artiklisse 152 lisatakse järgmine lõige:

„***7.*** Korraldusasutus või Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvate programmide puhul seirekomisjon võib otsustada mitte kohaldada artikli 67 lõiget 2a kuni ***12*** kuu pikkuse ajavahemiku jooksul alates … [käesoleva muutmismääruse jõustumise kuupäev]. ▌

Kui korraldusasutus või Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi alla kuuluvate programmide puhul seirekomisjon leiab, et artikli 67 lõikega 2a kaasneb ebaproportsionaalselt suur halduskoormus, võib ta otsustada pikendada käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud üleminekuperioodi ajavahemikuks, mida ta peab asjakohaseks. Ta teatab komisjonile sellisest otsusest enne esialgse üleminekuperioodi lõppemist.

Esimest ja teist lõiku ei kohaldata toetuste ja tagastatava abi suhtes, mida toetatakse ESFi kaudu ja mille puhul avaliku sektori toetus ei ole suurem kui 50 000 eurot.“

67) IV lisa muudetakse järgmiselt:

a) 1. jagu muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„1. Kui rahastamisvahendit rakendatakse artikli 39a ning artikli 38 lõike 4 esimese lõigu punktide a***,*** b ***ja c*** kohaselt, sisaldab rahastamisleping rakenduskavast rahastamisvahendisse maksete tegemise tingimusi ning vähemalt järgmist:“;

ii) punkt f asendatakse järgmisega:

„f) nõuded ja menetlused rakenduskavast vastavalt artiklile 41 saadavate järkjärguliste maksete haldamiseks ja investeerimispakkumiste prognoosimiseks, sealhulgas nõuded usalduskontode/eraldi arvepidamise kohta, nagu on sätestatud artikli 38 lõikes 6 ja artikli 39a lõike 5 teises lõigus;“,

iii) punkt i asendatakse järgmisega:

„i) sätted, mis käsitlevad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saadud toetusel põhinevate vahendite uuesti kasutamist kuni rahastamiskõlblikkusperioodi lõpuni vastavalt artiklile 44 ning, kui see on asjakohane, artiklis 43a osutatud diferentseeritud kohtlemist käsitlevad sätted;“

b) 2. jagu muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 38 lõike 8 punkti d kohaselt rakendatavate rahastamisvahendite strateegiadokumendid, millele on osutatud artikli 38 lõike 4 esimese lõigu punktis d, peavad sisaldama vähemalt järgmist:“;

ii) punkt c asendatakse järgmisega:

„c) sätted, mis käsitlevad Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest saadud toetusel põhinevate vahendite uuesti kasutamist vastavalt artiklitele 43, 44 ja 45 ning, kui see on asjakohane, artiklis 43a osutatud diferentseeritud kohtlemist käsitlevad sätted;“

68) XII lisa muudetakse järgmiselt:

a) XII lisa pealkiri asendatakse järgmisega:

„TEAVE FONDIDE TOETUSE KOHTA, SELLEST TEAVITAMINE JA SELLE NÄHTAVUS“;

b) 2. jao pealkiri asendatakse järgmisega:

„2. AVALIKKUSELE SUUNATUD TEABE- JA TEAVITAMISMEETMED NING NÄHTAVUSE SUURENDAMISE MEETMED“;

c) alajagu 2.1 muudetakse järgmiselt:

i) punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriik ja korraldusasutus tagavad, et teabe- ja teavitamismeetmeid rakendatakse kooskõlas teavitamisstrateegiaga, parandamaks nähtavust ja kodanikega suhtlemist, ning et meetmete eesmärk on võimalikult lai meediakajastus, kasutades eri teavitamisvorme ja -meetodeid sobival tasemel ja kohandades neid vajaduse korral tehnoloogiliste uuendustega.“;

ii) punkti 2 alapunktid e ja f asendatakse järgmisega:

„e) näited tegevustest, eriti sellistest tegevustest, mille puhul on fondide sekkumise lisaväärtus eriti selgelt näha, rakenduskavade kaupa ühtsel veebisaidil või rakenduskava veebisaidil, mis on ligipääsetav ühtse veebiportaali kaudu; näited on mõnes levinumas liidu ametlikus keeles, mis ei ole asjaomase liikmesriigi ametlik keel või üks tema ametlikest keeltest;

f) teabe ajakohastamine rakenduskava rakendamise, sealhulgas peamiste saavutuste ja tulemuste kohta, ühtsel veebisaidil või rakenduskava veebisaidil, mis on ligipääsetav ühtse veebiportaali kaudu.“;

d) alajagu 2.2 muudetakse järgmiselt:

i) punkti 1 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„1. Kõikides toetusesaaja teabe- ja teavitamismeetmetes ja fondide nähtavuse suurendamise meetmetes tunnustatakse fondidest tegevusele antud toetust järgmisega:“;

ii) lisatakse järgmine punkt:

„6. Käesolevas alajaos sätestatud kohustusi kohaldatakse alates ajast, kui toetusaajale esitatakse dokument, milles on esitatud artikli 125 lõike 3 punktis c osutatud tegevusele toetuse andmise tingimused.“;

e) alajao 3.1 punkti 2 alapunkt f asendatakse järgmisega:

„f) toetusesaajate kohustus teavitada avalikkust tegevuse eesmärgist ning fondidest tegevusele antavast toetusest kooskõlas alajaoga 2.2 alates ajast, kui toetusaajale esitatakse dokument, milles on märgitud artikli 125 lõike 3 punktis c osutatud tegevusele toetuse andmise tingimused. Korraldusasutus võib nõuda potentsiaalsetelt toetusesaajatelt taotlustes tegevuse suurusega proportsionaalse soovitusliku ***fondide nähtavuse suurendamiseks mõeldud*** teavitamistegevuse väljapakkumist.“;

f) alajao 4 alapunkt i asendatakse järgmisega:

„i) iga-aastane ajakohastamine, milles kirjeldatakse järgmisel aastal teostatavat teabe- ja teavitamistegevust, sealhulgas fondide nähtavuse suurendamise meetmeid, tuginedes muu hulgas selliste meetmete tulemuslikkuse osas saadud kogemustele.“

Artikkel 273

Määruse (EL) nr 1304/2013 muudatused

Määrust (EL) nr 1304/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 13 lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Kui esimese lõigu punkti a kohased tegevused on kasulikud ka programmipiirkonnale, kus neid rakendatakse, eraldatakse kulud asjaomastele programmipiirkondadele *pro rata* põhimõtte alusel tuginedes objektiivsetele kriteeriumidele ▌.“

2) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„1. Sotsiaalfondi lihtsustatud kuluvõimaluste suhtes kohaldatavad üldised nõuded on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 artiklites 67, 68, 68a ja 68b.“;

b) lõiked 2, 3 ja 4 jäetakse välja.

3) I lisa punkt 1 asendatakse järgmisega:

„1) Ühised väljundnäitajad osalejate kohta

„Osalejad“[+] tähendab isikuid, kes saavad sotsiaalfondi sekkumisest otseselt kasu, keda on võimalik kindlaks teha, kellelt saab küsida kirjeldavat enesekohast teavet ja kelle jaoks on ette nähtud konkreetsed sihtotstarbelised kulud. Teisi isikuid ei käsitata osalejatena. Kõik andmed esitatakse meeste ja naiste kohta eraldi.

Ühised väljundnäitajad osalejate kohta:

- töötud, sealhulgas pikaajalised töötud*;
- pikaajalised töötud*;
- tööturult eemalejäänud isikud*;
- tööturult eemalejäänud isikud, kes ei õpi ega osale koolitustel*;
- töötavad isikud, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjad*;
- nooremad kui 25aastased*;
- vanemad kui 54aastased*;
- vanemad kui 54aastased, kes on töötud, sealhulgas pikaajalised töötud või tööturult eemalejäänud isikud, kes ei õpi ega osale koolitusel*;

- algharidusega (ISCED 1) või põhiharidusega (ISCED 2) isikud*;
- keskharidusega (ISCED 3) või keskhariduse järgse teise taseme haridusega (ISCED 4) isikud*;
- kolmanda taseme haridusega (ISCED 5 või 8) isikud*;
- sisserändajad, teise riigi taustaga osalejad, vähemused (sealhulgas marginaliseerunud kogukonnad, nt romad)**;
- puudega isikud**;
- muud ebasoodsas olukorras olevad isikud**.

Osalejate koguarv arvutatakse automaatselt väljundnäitajate põhjal.

Need andmed sotsiaalfondist toetatavas tegevuses osalejate kohta esitatakse määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 50 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 111 lõikes 1 osutatud rakendamise aastaaruannetes.

Järgmised osalejaid käsitlevad andmed esitatakse määruse (EL) nr 1303/2013 artiklis 50 osutatud rakendamise aastaaruannetes:

- kodutud või eluasemeturult tõrjutud isikud*;
- maapiirkondade inimesed*[++].

▌

Nimetatud kahes väljundnäitajas osutatud osalejaid käsitlevad andmed kogutakse iga investeerimisprioriteedi representatiivsest osalejate valimist. Valimisisene kehtivus tagatakse selliselt, et andmeid saaks üldistada investeerimisprioriteedi tasandil.

▌

[+] Korraldusasutus loob süsteemi, millega kirjendatakse ja salvestatakse elektrooniliselt üksikutest osalejate andmed, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 125 lõike 2 punktis d. Liikmesriikide kehtestatud andmetöötluskord peab olema kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31)), eelkõige selle artiklitega 7 ja 8.
Tärniga (*) tähistatud näitajate all esitatud andmed on isikuandmed direktiivi 95/46/EÜ artikli 7 tähenduses. Nende töötlemine on vajalik vastutava töötleja seadusjärgse kohustuse täitmiseks (direktiivi 95/46/EÜ artikli 7 punkt c). Vastutava töötleja mõiste on määratletud direktiivi 95/46/EÜ artiklis 2.
Kahe tärniga (**) tähistatud näitajate all esitatud andmed kuuluvad erikategooriasse vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artiklile 8. Võttes arvesse sobivaid tagatisi, võivad liikmesriigid põhjustel, mis on seotud märkimisväärse avaliku huviga, siseriikliku õiguse või järelevalveasutuse otsusega kehtestada

täiendavaid erandeid lisaks direktiivi 95/46/EÜ artikli 8 lõikega 2 ettenähtud eranditele (direktiivi 95/46/EÜ artikli 8 lõige 4).

++ Andmed kogutakse väiksemate haldusüksuste tasandil (kohalikud haldusüksused 2) kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaalüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).“

Artikkel 274

Määruse (EL) nr 1309/2013 muudatused

Määrust (EL) nr 1309/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Põhjenduse 24 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid peaksid jääma vastutavaks rahalise toetuse rakendamise ja liidu rahastatavate meetmete juhtimise ja kontrollimise eest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu ….. määruse (EL, Euratom) 2018/…*+ („finantsmäärus”) asjakohastele sätetele.

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu …… määrus (EL, Euratom) 2018/…, mis käsitleb ……. (ELT ….)**“.**

2) Artikli 4 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Väikestel tööturgudel või eriolukorras, eriti VKEdega seotud ühistaotluste puhul, võib liikmesriigi poolt käesoleva artikli alusel toetuse saamiseks esitatud nõuetekohaselt põhjendatud taotlust käsitada vastuvõetavana isegi juhul, kui lõike 1 punktides a või b sätestatud sekkumiskriteeriumid ei ole täielikult täidetud, tingimusel et töökohtade kaotamisel on tööhõivele ja kohalikule, piirkondlikule või riiklikule majandusele ulatuslik negatiivne mõju. Taotluse esitanud liikmesriik peab täpsustama, milline lõike 1 punktides a ja b sätestatud sekkumiskriteerium ei ole täielikult täidetud. Kui liikmesriik tõendab ühes piirkonnas asuvate VKEdega seotud ühistaotluste puhul, et need VKEd on selles piirkonnas peamine või ainuke ettevõtlusliik, võib taotlus erandkorras hõlmata VKEsid, mis tegutsevad NACE Revision 2. jaos määratletud eri majandussektorites. Eriolukorras antud toetuste kogusumma ei ületa 15 % EGFi iga-aastasest maksimumsummast.“;

\+ Väljaannete talitus: palun sisestage teksti käesoleva muutmismääruse number ning joonealusesse märkusesse käesoleva määruse number, kuupäev, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

3) Artikli 6 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Erandina artiklist 2 võivad taotluse esitanud liikmesriigid osutada EGFist kaasrahastatud individuaalseid teenuseid kõige rohkem nii paljudele taotluse esitamise kuupäeval alla 25-aastastele mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, või kui liikmesriigid nii otsustavad, siis alla 30-aastastele mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, kui palju on sihtrühmas toetusesaajaid, ning esmajärjekorras koondatud või tegevuse lõpetanud isikutele, juhul kui vähemalt mõned artikli 3 tähenduses toimunud koondamised esinevad NUTS 2 tasandi piirkondades, kus noorte töötuse määr 15–24aastaste noorte seas ***oli vastavalt viimastele kättesaadavatele iga-aastastele andmetele vähemalt 20 %***. Toetust võib anda alla 25-aastastele mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, või kui liikmesriigid nii otsustavad, siis alla 30-aastastele mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele, ***nendes*** NUTS 2 tasandi piirkondades ▌.“

4) Artikli 11 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõikes 1 sätestatud ülesandeid täidetakse vastavalt finantsmäärusele.“

5) Artikli 15 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui komisjon leiab, et EGFist rahalise toetuse andmise tingimused on täidetud, teeb ta ettepaneku selle kasutusele võtmiseks. EGFi kasutusele võtmise otsuse teevad Euroopa Parlament ja nõukogu koos ühe kuu jooksul pärast taotluse edastamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega ning Euroopa Parlament oma liikmete häälteenamuse ja antud häälte kolmeviiendikulise enamusega.

EGFiga seotud ümberpaigutused tehakse kooskõlas finantsmääruse artikliga 31 ***põhimõtteliselt hiljemalt seitsme päeva jooksul pärast asjaomase otsuse vastuvõtmist Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt.“***

6) Artikli 16 lõikes 2 asendatakse viide „finantsmääruse artiklile 59“ viitega „finantsmääruse artiklile 63“.

7) Artikli 12 lõikes 2 asendatakse viide „finantsmääruse artikli 59 lõikele 3“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõikele 3“ ja viide „finantsmääruse artikli 59 lõikele 5“ viitega „finantsmääruse artikli 63 lõikele 5“.

Artikkel 275

Määruse (EL) nr 1316/2013 muudatused

Määrust (EL) nr 1316/2013 muudetakse järgmiselt.

1) Lisatakse järgmine peatükk:

„Va peatükk

Segarahastamine

Artikkel 16a

Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendid

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/…[*+] artikli 159 kohased Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendid võib käesoleva määruse alusel luua Euroopa ühendamise rahastu ühe või mitme valdkonna jaoks. ***Kõik ühishuviprojekte toetavad meetmed on kõlbulikud saama segarahastamistoimingute kaudu finantsabi.***

2. Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendeid kasutatakse kooskõlas artikli 6 lõikega 3.

3. Kokku ei või liidu eelarvest Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahenditele eraldatav summa ületada 10 % artikli 5 lõikes 1 osutatud Euroopa ühendamise rahastu rahastamispakettidest.

[+] ELT: palun sisestage teksti käesoleva muutmismääruse number ja käesoleva määruse joonealuses märkuses sisalduv number, kuupäev, pealkiri ja ELT avaldamisviide.

Lisaks esimeses lõigus sätestatud piirmäärale ei või transpordisektoris Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahenditele liidu eelarvest kokku eraldatav summa ületada 500 000 000 eurot.

Kui artikli 5 lõikes 1 osutatud Euroopa ühendamise rahastu rakendamise rahastamispakettidest 10 % ei kasutata täielikult ära Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendite ja/või rahastamisvahendite jaoks, tehakse ülejäänud summa kättesaadavaks selle üldise rahastamispaketi jaoks ja jaotatakse sellele ümber.

4. Ühtekuuluvusfondist ümberpaigutatavat 11 305 500 000 euro suurust summat, millele on osutatud artikli 5 lõike 1 punktis a, ei või kasutada eelarvevahendite eraldamiseks Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahenditele.

5. Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendi raames toetuste vormis ***ja rahastamisvahenditest*** antav rahaline abi peab olema kooskõlas artiklis 7 sätestatud abikõlblikkuse ja rahalise abi saamise tingimustega. Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahenditest toetatavatele segarahastamistoimingutele antava rahalise abi summat muudetakse vastavalt kulude-tulude analüüsile***, liidu eelarvevahendite kättesaadavusele*** ja vajadusele maksimeerida liidu rahastamise võimendavat mõju. ***Heaks kiidetud toetus ei tohi ületada artiklis 10 sätestatud rahastamismäärasid.***

6. Komisjon uurib koostöös Euroopa Investeerimispangaga („EIP“), kas EIP saab Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendite puhul anda süstemaatiliselt tagatise, mis katab kahju esimeses järjekorras, et võimaldada ja hõlbustada täiendavust ja erasektorist kaasinvestorite osalemist transpordisektoris.

7. Liit, liikmesriigid ja muud investorid võivad Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendeid rahaliselt toetada, tingimusel et komisjon on nõus segarahastamistoimingute abikõlblikkuse kriteeriumide ja/või ***Euroopa ühendamise rahastu segarahastamis***vahendi investeerimisstrateegia täpsustustega, mis võivad osutuda vajalikuks täiendava toetuse tõttu***, ning selleks, et täita käesoleva määruse nõudeid ühishuviprojektide elluviimisel***. Komisjon rakendab neid täiendavaid vahendeid kooskõlas artikli 6 lõikega 3.

8. Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahenditest toetatavad segarahastamistoimingud valitakse välja nende küpsuse alusel ning vastavalt artiklitele 3 ja 4 püütakse valida eri sektoreid hõlmavaid meetmeid, samuti püütakse tagada geograafiline tasakaal liikmesriikide vahel. Sellised toimingud peavad:

   a) andma Euroopa lisaväärtust;

   b) vastama strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkidele;

   c) aitama võimaluse korral kaasa kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele.

9. Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendid tehakse kättesaadavaks ja segarahastamistoimingud valitakse välja kooskõlas artikliga 17 vastu võetud mitme- ja iga-aastastes programmides kehtestatud valiku- ja lepingu sõlmimise kriteeriumidega .

10. Segarahastamistoiminguid kolmandates riikides võib Euroopa ühendamise rahastu segarahastamisvahendi kaudu toetada juhul, kui need on vajalikud ühishuviprojekti rakendamiseks.

---

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu … määrus (EL, Euratom) 2018/…, mis käsitleb …. (ELT …).“

2) Artikli 17 lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Rahastamispakett moodustab 80–95 % artikli 5 lõike 1 punktis a osutatud eelarvevahenditest.“

3) Artikli 22 neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Käesoleva artikli teises lõigus osutatud kulude tõendamine ei ole kohustuslik toetuste puhul, mida antakse määruse (EL) nr 283/2014 alusel.“

Artikkel 276

Määruse (EL) nr 223/2014 muudatused

Määrust (EL) nr 223/2014 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 9 lisatakse järgmine lõige:

„4. Lõikeid 1, 2 ja 3 ei kohaldata rakenduskava nende elementide muutmisel, mis kuuluvad vastavalt I lisas esitatud rakenduskavade mudelite alapunktide 3.5 ja 3.6 ning punkti 4 kohaldamisalasse.

Liikmesriik teatab komisjonile otsustest muuta esimeses lõigus osutatud elemente ühe kuu jooksul alates otsuse tegemisest. Otsuses määratakse kindlaks selle jõustumise kuupäev, mis ei tohi olla varasem otsuse vastuvõtmise kuupäevast.“

2) Artikli 23 lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Tegevus võib saada toetust ühest või mitmest rakenduskavast, mida kaasrahastatakse abifondist, ja muudest liidu vahenditest, tingimusel et abifondile esitatavas maksetaotluses deklareeritud kulude katmiseks ei saada toetust muudest liidu vahenditest ega samast fondist mõne teise programmi raames. Abifondile esitatavas maksetaotluses kajastatavate kulude summa võidakse arvutada asjaomase programmi või asjaomaste programmide puhul *pro rata* põhimõtte alusel ***kooskõlas toetuse andmise tingimusi käsitleva dokumendiga.“***

3) Artikli 25 lõikele 3 lisatakse järgmine punkt:

„e) rakendusnormid vastavatele ühikuhindadele, kindlasummalistele maksetele ja ühtsetele määradele, mida kohaldatakse liidu poliitikas sarnast tüüpi tegevuste ja toetusesaajate suhtes.“

4) Artiklit 26 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 punktid d ja e asendatakse järgmisega:

„d) partnerorganisatsioonide toiduannetuste kogumise, transportimise, hoiustamise ja jaotamise ning sellega otseselt seotud teadlikkuse suurendamise alase tegevuse kulud;

e) partnerorganisatsioonidele, kes jagavad enim puudust kannatavatele isikutele toitu ja/või esmast materiaalset abi ise või koostöölepingute alusel, tekkinud ja nende poolt deklareeritud kaasnevate meetmete kulud, mida arvutatakse ühtse määrana, mis on 5 % käesoleva lõike punktis a osutatud kuludest või 5 % kooskõlas määruse (EL) nr 1308/2013 artikliga 16 kõrvaldatud toiduainete väärtusest.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„3a. Olenemata lõikest 2 ei too lõike 2 punktis a osutatud rahastamiskõlblike kulude vähendamine põhjusel, et toiduabi ja/või esmase materiaalse abi ostmise eest vastutav asutus ei ole järginud kohaldatavat õigust, kaasa teiste lõike 2 punktides c ja e nimetatud asutuste rahastamiskõlblike kulude vähendamist.“

5) Artikli 27 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriikide algatusel ja pidades kinni ülemmäärast, milleks on 5 % abifondist eraldatud summadest rakenduskava vastuvõtmisel, võib rakenduskavast rahastada käesoleva määruse rakendamiseks vajalikke ettevalmistus-, juhtimis-, seire-, haldus-, tehnilise abi, auditeerimis-, teavitamis-, kontrolli- ja hindamismeetmeid. Abifondist võib rahastada ka partnerorganisatsioonide tehnilise abi ja suutlikkuse suurendamise meetmeid.“

6) Artikli 30 lõike 2 neljas lõik asendatakse järgmisega:

„Kui toetusesaajale ***tegevusega seoses*** alusetult makstud summasid ei ole võimalik sisse nõuda ja selle põhjuseks on liikmesriigi viga või hooletus, vastutab liikmesriik asjaomaste summade liidu eelarvesse tagasimaksmise eest. Liikmesriik võib otsustada alusetult makstud summat mitte sisse nõuda, kui toetusesaajalt sissenõutav, majandusaasta jooksul tegevusele fondidest toetusena antud summa ilma intressideta ei ületa 250 eurot.“

7) Artikli 32 lõikes 4 asendatakse punkt a järgmisega:

„a) kontrollib, et kaasrahastatavad tooted on tarnitud ja teenused osutatud ning et tegevus vastab kohaldatavatele õigusnormidele, rakenduskavale ning tegevusele toetuse andmise tingimustele, ning

i) kui kulud hüvitatakse vastavalt artikli 25 lõike 1 punktile a, et toetusesaaja deklareeritud kulude ***summa*** on tasutud;

ii) ***kui kulud hüvitatakse vastavalt artikli 25 lõike 1 punktidele b, c ja d, et toetusesaajale kulude hüvitamise tingimused on täidetud;***“.

8) Artikli 42 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„***3.*** Korraldusasutus võib lõikes 2 osutatud maksetähtaja põhjendatud juhtudel peatada, kui:

a) maksenõude summa ei kuulu tasumisele või ei ole esitatud asjakohaseid tõendavaid dokumente, sealhulgas neid, mida on vaja artikli 32 lõike 4 punkti a kohaste juhtimise kontrollitoimingute jaoks;

b) on algatatud uurimine seoses eeskirjade võimaliku eiramisega, mis mõjutab asjaomaseid kulusid.

Asjaomasele toetusesaajale antakse peatamisest ja selle põhjustest kirjalikult teada***.*** ***Makse tegemiseks lubatud järelejäänud maksetähtaega arvestamist jätkatakse alates kuupäevast, mil saadi nõutud teave või dokumendid või teostati uurimine***.“

9) Artikli 51 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Dokumente säilitatakse kas originaalide või originaalide tõestatud koopiate kujul või üldtunnustatud andmekandjatel, sealhulgas originaaldokumentide elektrooniliste versioonide või üksnes elektroonilises versioonis eksisteerivate dokumentide kujul. Kui dokumente säilitatakse vastavalt lõikes 5 sätestatud korrale üldtunnustatud andmekandjatel, originaale ei nõuta.“

Artikkel 277

Määruse (EL) nr 283/2014 muudatused

Määrust (EL) nr 283/2014 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 2 lõike 2 punkt e asendatakse järgmisega:

„***e)*** „üldteenused“ – lüüsiteenused, mis seovad ühte või mitut riikide taristut ühe või mitme põhiteenusplatvormiga, samuti teenused, millega suurendatakse digiteenuste taristu võimekust, võimaldades juurdepääsu kõrgjõudlusega andmetöötlus-, andmetalletus- ja andmehaldusvahenditele;“.

2) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Digiteenuste taristute valdkonna ühishuviprojekte toetavaid meetmeid toetatakse:

a) hangete kaudu;

b) toetustega ja/või

c) lõikes 5 osutatud rahastamisvahenditega.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„4a. Käesoleva artikli lõike 4 punktis c osutatud digiteenuste taristute rahastamisvahenditele liidu eelarvest kokku eraldatav toetus ei või ületada 10 % määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud telekommunikatsioonisektorile ette nähtud rahastamispaketist.“

3) Artikli 8 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Määruse (EL) nr 1316/2013 artikli 22 kolmanda lõigu kohaselt saadud teabe põhjal vahetavad liikmesriigid ja komisjon teavet ja parimaid tavasid käesoleva määruse rakendamisel tehtud edusammude kohta, sealhulgas rahastamisvahendite kasutamise kohta. Vajaduse korral kaasavad liikmesriigid sellesse protsessi kohalikud ja piirkondlikud ametiasutused. Komisjon avaldab igal aastal kõnealusest teabest ülevaate ja edastab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule.“

I

Artikkel 278

Otsuse nr 541/2014/EL muudatused

Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 541/2014/EL artiklisse 4 lisatakse järgmine lõige:

„3. Määrustega (EL) nr 377/2014 ja (EL) nr 1285/2013 ning otsusega 2013/743/EL ette nähtud rahastamisprogrammidega võidakse toetada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud meetmete rahastamist nende programmide kohaldamisalas ja kooskõlas nende eesmärkidega. Neid toetusi kasutatakse kooskõlas määrusega (EL) nr 377/2014. ***Komisjon hindab enne mitmeaastase finantsraamistiku (2014-2020) lõppu käesoleva lõike kohaseid uusi lihtsustatud finantsreegleid ja nende panust SST toetusraamistiku eesmärkide saavutamisse.***“

KOLMAS OSA

LÕPP- JA ÜLEMINEKUSÄTTED

Artikkel 279

Üleminekusätted

1. Juriidilised kohustused seoses toetustega, millega täidetakse eelarvet mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 alusel, võivad ka edaspidi olla toetusotsuste vormis. VIII jaotise sätteid, mida kohaldatakse toetuslepingute suhtes, kohaldatakse *mutatis mutandis* toetusotsuste suhtes. Komisjon vaatab mitmeaastase finantsraamistiku alusel tehtud toetusotsuste kasutamise pärast 2020. aastat läbi, pidades eelkõige silmas selleks ajaks elektroonilise allkirja ja toetuste elektroonilise haldamise vallas tehtud edusamme.

2. Käesoleva määruse jõustumisel muudab vastutav eelarvevahendite käsutaja kooskõlas käesoleva määruse artikliga 181 komisjoni otsuseid, millega kiidetakse heaks kindlasummaliste maksete, ühikuhindade või ühtsete määrade kasutamine ja mis on vastu võetud kooskõlas määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikliga 124.

3. Enne käesoleva määruse jõustumist võetud juriidiliste kohustuste suhtes kohaldatakse jätkuvalt määrust (EL, Euratom) nr 966/2012 ja delegeeritud määrust (EL) nr 1268/2012. Olemasolevate sambapõhiste hindamiste, rahalist toetust käsitlevate lepingute vormide ja finantsraampartnerluse lepingute kohaldamist võib jätkata ja need vaadatakse vajaduse korral läbi.

4. Seoses EGFist saadava rahalise toetusega, sealhulgas mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele antava toetusega, mille puhul määruse (EL) nr 1309/2013 artikli 16 lõikes 4 määratud ajavahemik ei ole 1. jaanuariks 2018 lõppenud, hindab komisjon, kas mittetöötavatele ja mitteõppivatele noortele osutatavad individuaalsed teenused on pärast 31. detsembrit 2017 EGFi kaasrahastamiseks kõlblikud. Kui komisjon järeldab, et need on kõlblikud, muudab ta vastavalt rahalist toetust käsitlevaid asjakohaseid otsuseid.

Artikkel 280

Läbivaatamine

Käesolev määrus vaadatakse läbi alati, kui seda peetakse vajalikuks, kuid igal juhul hiljemalt kaks aastat enne iga mitmeaastase finantsraamistiku lõppu.

Muu hulgas hõlmab selline läbivaatamine esimese osa VIII ***ja X*** jaotise rakendamist ja artiklis 259 sätestatud tähtaegu.

Artikkel 281

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 ***tunnistatakse kehtetuks alates … [käesoleva määruse jõustumise kuupäevt]. Seda kohaldatakse siiski jätkuvalt kuni 31. detsembrini 2018, võttes arvesse artikli 282 lõike 3 punkti c.***

2. ***Komisjon tunnistab kehtetuks*** delegeeritud määruse (EL) nr 1268/2012 ***alates … [käesoleva määruse jõustumise kuupäev], ilma et see piiraks artikli 279 lõike 3 kohaldamist. Nimetatud delegeeritud määrust kohaldatakse siiski jätkuvalt kuni 31. detsembrini 2018, võttes arvesse artikli 282 lõike 3 punkti c***.

3. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 282

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Seda kohaldatakse alates … ***[käesoleva määruse jõustumise kuupäev]***.

3. Erandina käesoleva artikli lõikest 2:

a) ***artikli 271 lõike 1 punkti a, artikli 272 lõiget 2, artikli 272 lõike 10 punkti a***, artikli 272 lõike 11 punkti b ***alapunkti i ning punkte c, d*** ja ***e***, artikli 272 lõike 12 punkti a, punkti b alapunkti i ning punkti c, artikli 272 lõike 14 punkti c, artikli 272 ***lõikeid 15,*** 17, 18, 22 ja 23, artikli 272 lõike 26 ***punkti d***, artikli 272 lõike 27 punkti a alapunkti i, artikli 272 ▌ lõiget 53 ja lõiget 54, artikli ▌ 272 ***lõike 55 punkti b alapunkti i***, artikli 273 lõiget 3***, artikli 276 lõiget 2*** ning artikli 276 lõike 4 punkti b kohaldatakse alates 1. jaanuarist ***2014;***

b) ***artikli 272 lõike 11 punkte a ja f, artikli 272 lõiget 13, artikli 272 lõike 14 punkti b, artikli 272 lõiget 16, artikli 272 lõike 19 punkti a ning artikli 274 lõiget 3 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2018;***

c) ***artikleid 6–60, 63–68, 73–207, 241–253 ja 264–268 kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2019 seoses liidu institutsioonide haldusassigneeringute rakendamisega; see ei mõjuta käesoleva lõike punkti h kohaldamist;***

d) artikli ***2 punkti 4,*** artikleid 208–***211 ja artikli*** 214 ***lõiget 1*** kohaldatakse eelarveliste tagatiste ja finantsabi suhtes ***üksnes alates*** 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku ***kohaldamise*** alguskuupäevast***;***

e) artiklit 250 kohaldatakse eelarveliste tagatiste, finantsabi ja tingimuslike kohustuste suhtes üksnes alates 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kohaldamise alguskuupäevast;

f) artikli 2 punkti 6, artikli 21 lõike 3 punkti f, artikli 41 lõike 4 punkti l, artikli 62 lõiget 2, artikli 154 lõikeid 1 ja 2, artikli 155 lõikeid 1-4 ning artiklit 159 kohaldatakse eelarveliste tagatiste suhtes üksnes alates 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku kohaldamise alguskuupäevast;

g) artikli 2 ***punkte 9, 15, 32 ja 39***, artikli ***30 lõike 1 punkti g,*** artikli 41 lõiget 5, ***artikli 110 lõike 3 punkti h ja artikli 115 lõike 2 punkti c, artikleid 212 ja 213, artikli 214 lõiget 2 ning*** artikleid 218, ***219*** ja 220 kohaldatakse ***üksnes alates*** 2020. aasta järgse mitmeaastase finantsraamistiku ***kohaldamise*** alguskuupäevast***;***

h) teavet artikli 41 lõike 3 punkti b alapunktis iii osutatud täistööajale taandatud ametikohtade aastase keskmise ja artikli 41 lõike 8 punktis b osutatud eelnevatest aastatest ülekantava sihtotstarbelise tulu prognoositava summa kohta antakse esimest korda koos 2021. aastal esitatava eelarveprojektiga.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav ***kõikides*** liikmesriikides.

...

Euroopa Parlamendi nimel *Nõukogu nimel*

president *eesistuja*

I LISA

1. PEATÜKK

Üldsätted

1. jagu

Raamlepingud ja avalikustamine

1. Raamlepingud ja erilepingud

1.1. Raamlepingu kehtivusaeg ei ületa nelja aastat, välja arvatud erandjuhtudel, kui see on eelkõige raamlepingu eseme tõttu õigustatud.

Raamlepingutel põhinevad erilepingud sõlmitakse vastavalt raamlepingu tingimustele.

Erilepingute sõlmimisel ei kaldu pooled oluliselt kõrvale raamlepingus sätestatud tingimustest.

1.2. Kui raamleping sõlmitakse üheainsa ettevõtjaga, sõlmitakse erilepingud raamlepingus sätestatud tingimuste piires.

Sellistel juhtudel ning kui see on nõuetekohaselt põhjendatud võib avaliku sektori hankija töövõtjalt kirjalikult taotleda, et töövõtja vajaduse korral oma pakkumust täiendaks.

1.3. Kui raamleping sõlmitakse mitme ettevõtjaga („mitme pakkujaga raamleping“), võib seda teha eraldi lepingute vormis, mis sõlmitakse iga töövõtjaga ühesugustel tingimustel.

Mitme pakkujaga raamlepingutel põhinevaid erilepinguid rakendatakse ühel viisil järgmistest:

a) raamlepingu tingimuste kohaselt: ilma hankemenetluse taasavamiseta, kui raamlepingus on sätestatud kõik tingimused, mis reguleerivad asjaomaste ehitustööde teostamist, asjade hankimist või teenuste osutamist, ja objektiivsed tingimused selle kindlaksmääramiseks, milline töövõtja peab neid teostama, hankima või osutama;

b) kui kõik tingimused, mis reguleerivad asjaomaste ehitustööde teostamist, asjade hankimist või teenuste osutamist, ei ole raamlepingus sätestatud: taasavades töövõtjatega hankemenetluse kooskõlas punktiga 1.4 järgmistel tingimustel:

   i) samade tingimuste või vajaduse korral täpsemalt sõnastatud tingimuste alusel;

   ii) kui see on asjakohane, siis raamlepinguga seotud hankedokumentides osutatud muude tingimuste alusel;

c) osaliselt ilma hankemenetluse taasavamiseta kooskõlas punktiga a ja osaliselt töövõtjatega hankemenetlust taasavades koosõlas punktiga b, kui avaliku sektori hankija on sellise võimaluse raamlepinguga seotud hankedokumentides ette näinud.

Teise lõigu punktis c osutatud hankedokumentides tuleb samuti kindlaks määrata, millistel tingimustel hankemenetlus taasavatakse.

1.4. Mitme pakkujaga raamleping koos hankemenetluse taasavamisega tuleb sõlmida vähemalt kolme ettevõtjaga, tingimusel et on olemas piisav arv vastuvõetavaid pakkumusi vastavalt ▌ punktis 29.3 osutatule.

Kui erileping sõlmitakse, taasavades töövõtjatega hankemenetluse, konsulteerib avaliku sektori hankija nendega kirjalikult ja määrab kindlaks tähtaja, mis on eripakkumuste esitamiseks piisavalt pikk. Eripakkumused esitatakse kirjalikult. Avaliku sektori hankija sõlmib iga erilepingu selle pakkujaga, kes on raamlepinguga seotud hankedokumentides sätestatud hindamiskriteeriumide alusel teinud majanduslikult soodsaima eripakkumuse.

1.5. Kiire hindade ja tehnoloogia arenguga sektorites sisaldavad raamlepingud, millega ei ole ette nähtud, et hankemenetlus taasavatakse, klauslit kas vahehindamise või võrdlusanalüüsi kohta. Kui algselt kehtestatud tingimused ei ole pärast vahehindamist hindade ja tehnoloogia arengu tõttu enam asjakohased, ei või avaliku sektori hankija asjaomast raamlepingut kasutada ja võtab vajalikud meetmed selle lõpetamiseks.

1.6. Raamlepingutel põhinevate erilepingute suhtes võetakse eelnevalt eelarveline kulukohustus.

2. Hankemenetluste avalikustamine selliste lepingute puhul, mille maksumus on võrdne käesoleva määruse artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem, ja direktiivi 2014/24/EL kohaldamisalasse kuuluvate lepingute avalikustamine

2.1. Hankemenetluse läbipaistvuse tagamiseks sisaldavad *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatavad teated kogu teavet, mis on sätestatud direktiivis 2014/24/EL osutatud asjaomastes tüüpvormides.

2.2. Avaliku sektori hankija võib teha teatavaks, milliseid hankeid ta on eelarveaastaks kavandanud, avaldades eelteate. Eelteade hõlmab kuni 12kuulist ajavahemikku alates teate Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele („väljaannete talitus“) saatmise kuupäevast.

Avaliku sektori hankija võib avaldada eelteate kas *Euroopa Liidu Teatajas* või hankija profiilis. Viimasel juhul avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* teade hankija profiilis avaldatud eelteate kohta.

2.3. Avaliku sektori hankija saadab väljaannete talitusele hankemenetluse tulemusi sisaldava hankelepingu sõlmimise teate 30 päeva jooksul pärast sellise lepingu või raamlepingu allakirjutamist, mille maksumus on võrdne artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem.

Olenemata esimeses lõigus sätestatust, võib dünaamilisel hankesüsteemil põhinevate lepingute sõlmimise teated siiski rühmitada kvartalite kaupa. Sel juhul saadab avaliku sektori hankija väljaannete talitusele hankelepingu sõlmimise teate hiljemalt 30 päeva jooksul pärast iga kvartali lõppu.

Raamlepingul põhinevate erilepingute puhul hankelepingu sõlmimise teadet ei avaldata.

2.4. Avaliku sektori hankija avaldab hankelepingu sõlmimise teate järgmistel juhtudel:

a) enne sellise lepingu või raamlepingu sõlmimist, mille maksumus on võrdne artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem ja mis sõlmitakse punkti 11.1 teise lõigu punkti b kohaselt;

b) pärast sellise lepingu või raamlepingu sõlmimist, mille maksumus on võrdne artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem, kaasa arvatud lepingud, mis sõlmitakse punkti 11.1 teise lõigu punktide a ja c–f kohaselt.

2.5. Avaliku sektori hankija avaldab artikli 172 lõike 3 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud juhtudel *Euroopa Liidu Teatajas* teate lepingu kehtivuse ajal lepingus tehtavate muudatuste kohta, kui muudatuste maksumus on võrdne artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem või välistegevuse valdkonna menetluste puhul võrdne artikli 178 lõikes 1 kindlaks määratud piirmääradega või nendest suurem. ▌

2.6. Institutsioonidevahelise hankemenetluse korral vastutab kohaldatavate avalikustamismeetmete eest hankemenetluse eest vastutav hankija.

3. Hankemenetluse avalikustamine selliste lepingute puhul, mille maksumus jääb allapoole käesoleva määruse artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmäärasid, ja direktiivi 2014/24/EL kohaldamisalast välja jäävate hankemenetluste avalikustamine

3.1. Hankemenetlused, mille hinnanguline maksumus jääb allapoole artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmäärasid, avalikustatakse asjakohasel viisil. Selline avalikustamine hõlmab asjakohast eelnevat internetis avaldamist või hanketeadet või kooskõlas punktis 13 sätestatud menetlusega sõlmitud lepingute puhul osalemiskutse avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Kõnealust kohustust ei kohaldata punktis 11 sätestatud menetluse suhtes ja punktis 14.4 sätestatud väga madala maksumusega läbirääkimistega hankemenetluste suhtes.

3.2. Punkti 11.1 teise lõigu punktide g ja i kohaselt sõlmitud lepingute korral saadab avaliku sektori hankija Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt järgneva eelarveaasta 30. juuniks lepingute loetelu. Kui avaliku sektori hankijaks on komisjon, lisatakse asjaomane loetelu artikli 74 lõikes 9 nimetatud iga-aastaste tegevusaruannete kokkuvõttele.

3.3. Teave lepingute sõlmimise kohta sisaldab töövõtja nime, juriidiliste kohustuste summat ja lepingu eset ning otselepingute ja erilepingute korral peab teave olema kooskõlas artikli 38 lõikega 3.

Avaliku sektori hankija avaldab oma veebisaidil hiljemalt järgneva eelarveaasta 30. juuniks järgmiste lepingute loetelu:

a) lepingud, mille maksumus jääb allapoole 175 lõikes 1 osutatud piirmäärasid;

b) lepingud, mis on sõlmitud kooskõlas punkti 11.1 teise lõigu punktidega h ja j–m;

c) artikli 172 lõike 3 esimese lõigu punktis c sätestatud lepingute muudatused;

d) artikli 172 lõike 3 esimese lõigu punktides a ja b sätestatud lepingute muudatused, kui muudatuse väärtus jääb allapoole artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmäärasid;

e) raamlepingul põhinevad erilepingud.

Teise lõigu punkti e kohaldamisel võib samal raamlepingul põhinevate erilepingute kohta avaldatud teavet töövõtjate kaupa koondada.

3.4. Institutsioonidevaheliste raamlepingute korral vastutab iga avaliku sektori hankija punkti 3.3 kohaselt oma erilepingute ja nende muudatuste avaldamise eest.

4. Teadete avaldamine

4.1. Avaliku sektori hankija koostab punktides 2 ja 3 osutatud teated ja edastab need elektrooniliselt väljaannete talitusele.

4.2. Väljaannete talitus avaldab punktides 2 ja 3 osutud teated *Euroopa Liidu Teatajas* hiljemalt:

a) seitse päeva pärast teadete saatmist, kui avaliku sektori hankija kasutab punktis 2.1 osutatud tüüpvormide täitmiseks elektroonilist süsteemi ja piirab vaba teksti 500 sõnaga;

b) 12 päeva pärast teadete saatmist kõigil muudel juhtudel.

4.3. Avaliku sektori hankija peab suutma väljasaatmise kuupäeva tõendada.

5. Muud avalikustamise viisid

Lisaks punktides 2 ja 3 sätestatud avalikustamisele võib hankemenetlusi avalikustada ka mis tahes muul viisil, eelkõige elektrooniliselt. Sellise avalikustamise korral esitatakse alati viide *Euroopa Liidu Teatajas* avaldatud teatele, kui teade on avaldatud; sealjuures ei avalikustata hankemenetlusi muul viisil enne teate avaldamist ELTs, sest vaid see teade on autentne.

Avalikustamine ei põhjusta mingil viisil hankemenetluses osalevate taotlejate või pakkujate diskrimineerimist, samuti ei või avalikustatud teave sisaldada muid üksikasju peale nende, mis sisalduvad hanketeates, kui teade on avaldatud.

2. JAGU

HANKEMENETLUSED

6. Hankemenetluses osalevate taotlejate miinimumarv ja läbirääkimiste kord

6.1. Piiratud hankemenetluse ning punkti 13.1 punktide a ja b ja punkti 14.2 kohaselt sõlmitud hankelepingute korral on hankemenetluses osalevate taotlejate miinimumarv viis.

6.2. Konkurentsipõhiste läbirääkimistega hankemenetluste, võistleva dialoogi, innovatsioonipartnerluse, punkti 11.1 teise lõigu punkti g kohase kohaliku turu uuringu ja punkti 14.3 kohaste madala maksumusega läbirääkimistega hankemenetluste korral on hankemenetluses osalevate taotlejate miinimumarv kolm.

6.3. Punkte 6.1 ja 6.2 ei kohaldata järgmise suhtes:

a) punkti 14.4 kohased väga madala maksumusega läbirääkimistega hankemenetlused;

b) punkti 11 kohased väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlused, välja arvatud punkti 11.1 teise lõigu punkti d kohased ideekonkursid ja punkti 11.1 teise lõigu punkti g kohane kohaliku turu uuring.

6.4. Kui hankemenetluses osalevate ning valikukriteeriumidele vastavate taotlejate arv on punktides 6.1 ja 6.2 sätestatud miinimumarvust väiksem, võib avaliku sektori hankija hankemenetlust jätkata, tehes hankemenetluses osalemise ettepaneku nõutava suutlikkuse tasemega hankemenetluses osalevatele taotlejatele. Avaliku sektori hankija ei või kaasata menetlusse teisi ettevõtjaid, kes ei esitanud algselt hankemenetluses osalemise taotlust või kellele ta ei teinud algselt pakkumuse esitamise ettepanekut.

6.5. Läbirääkimiste ajal tagab avaliku sektori hankija kõigi pakkujate võrdse kohtlemise.

Läbirääkimised võivad toimuda järjestikuste etappidena, et vähendada nende pakkumuste arvu, mille üle läbirääkimisi peetakse, kohaldades hankedokumentides esitatud hindamiskriteeriumeid. Avaliku sektori hankija osutab hankedokumentides, kas ta kasutab seda võimalust.

6.6. Punkti 11.1 teise lõigu punktide d ja g ning punktide 14.2 ja 14.3 kohaselt sõlmitud hankelepingute korral teeb avaliku sektori hankija pakkumuse esitamise ettepaneku vähemalt kõigile neile ettevõtjatele, kes on avaldanud selle vastu huvi pärast punkti 3.1 kohast eelnevat avalikustamist või pärast kohaliku turu uuringut või ideekonkurssi.

7. Innovatsioonipartnerlus

7.1. Innovatsioonipartnerluse eesmärk on innovatiivsete toodete, teenuste või innovatiivsete ehitustööde väljatöötamine ning selle tulemusena saadud ehitustööde, asjade või teenuste hilisem ostmine, tingimusel et need on avaliku sektori hankija ja partnerite vahel kokku lepitud kvaliteedi ja maksimumhinnaga.

Innovatsioonipartnerlus ehitatakse üles järjestikuste etappidena, lähtudes teadusuuringute ja innovatsiooniprotsessi osadest, mis võivad hõlmata ehitustööde läbiviimist, toodete tootmist ja teenuste osutamist. Innovatsioonipartnerluse puhul tuleb seada vahe-eesmärgid, mida partnerid peavad täitma.

Nende vahe-eesmärkide alusel võib avaliku sektori hankija teha pärast igat etappi otsuse lõpetada innovatsioonipartnerlus, või kui innovatsioonipartnerlus on loodud mitme partneriga, vähendada partnerite arvu individuaalsete lepingute lõpetamise teel, tingimusel et sellised võimalused ja nende kasutamise tingimused on hankija ette näinud hankedokumentides.

7.2. Enne innovatsioonipartnerluse loomist konsulteerib avaliku sektori hankija turuosalistega, nagu on ette nähtud punktis 15, et teha kindlaks, et ehitustööd, asjad või teenused ei ole turul kättesaadavad või turustamiseelses väljatöötamisjärgus.

Järgitakse artikli 164 lõikes 4 ja punktis 6.5 sätestatud läbirääkimiste korda.

Avaliku sektori hankija kirjeldab hankedokumentides vajadust selliste innovatiivsete ehitustööde, asjade või teenuste järele, mida ei ole võimalik rahuldada turul juba olemasolevate ehitustööde, asjade või teenuste ostmisega. Ta osutab, millistes kõnealuse kirjelduse osades määratakse kindlaks miinimumnõuded. Esitatud teave peab olema piisavalt täpne, et võimaldada ettevõtjatel kindlaks teha nõutava lahenduse olemus ja ulatus ning otsustada, kas esitada hankemenetluses osalemise taotlus.

Avaliku sektori hankija võib teha otsuse luua innovatsioonipartnerlus ühe või mitme partneriga, kes tegelevad eraldi teadus- ja arendustegevusega.

Lepingud sõlmitakse ainult parima hinna ja kvaliteedi suhte alusel, nagu on sätestatud artikli 167 lõikes 4.

7.3. Avaliku sektori hankija täpsustab hankedokumentides intellektuaalomandi õiguste suhtes kohaldatava korra.

Avaliku sektori hankija ei avalda innovatsioonipartnerluse raames partneri pakutud lahendusi või tema poolt edastatud muud konfidentsiaalset teavet teistele partneritele ilma partneri nõusolekuta.

Avaliku sektori hankija tagab, et partnerluse struktuur ning eelkõige selle eri etappide kestus ja maksumus peegeldavad kavandatava lahenduse uuenduslikkust ning turul seni kättesaamatu innovatiivse lahenduse väljatöötamiseks vajalike teadusuuringute ja innovatsioonitegevuse etappe. Hangitavate ehitustööde, asjade ja teenuste hinnanguline maksumus ei on proportsionaalne võrreldes nende väljaarendamiseks tehtavate investeeringutega.

8. Ideekonkurss

8.1. Ideekonkursside suhtes kohaldatakse punktis 2 sätestatud avalikustamise eeskirju ja ideekonkursid võivad hõlmata ka auhindade andmist.

Kui ideekonkursist saab osa võtta vaid piiratud arv taotlejaid, kehtestab avaliku sektori hankija selged ja mittediskrimineerivad valikukriteeriumid.

Nende taotlejate arv, kellele tehakse hankemenetluses osalemise ettepanek, peab olema piisav reaalse konkurentsi tagamiseks.

8.2. Ideekonkursi žürii nimetab ametisse vastutav eelarvevahendite käsutaja. Žürii koosneb üksnes füüsilistest isikutest, kes on sõltumatud menetluses osalevatest taotlejatest. Kui ideekonkursil osalemiseks on nõutav teatav kutsekvalifikatsioon, peab vähemalt ühel kolmandikul ideekonkursi žürii liikmetest olema sama või samaväärne kvalifikatsioon.

Ideekonkursi žürii on oma arvamustes sõltumatu. Ta võtab oma arvamused vastu menetluses osalevate taotlejate poolt talle anonüümselt esitatud projektide põhjal ja üksnes ideekonkursi kutses esitatud kriteeriumidest lähtudes.

8.3. Ideekonkursi žürii ettepanekud, mis põhinevad iga projekti eelistel, projektide järjestus ja selgitused esitatakse protokollis, millele kirjutavad alla žürii liikmed.

Menetluses osalevad taotlejad jäävad anonüümseks, kuni ideekonkursi žürii on esitanud oma arvamuse.

Ideekonkursi žürii võib paluda menetluses osalevatel taotlejatel vastata projekti selgitamiseks küsimustele, mis on kantud protokolli. Sellest tuleneva dialoogi kohta koostatakse täielik protokoll.

8.4. Avaliku sektori hankija teeb lepingu sõlmimise kohta otsuse, mis hõlmab valitud taotleja nime ja aadressi ning valiku põhjuseid viidetega ideekonkursi kutses esitatud kriteeriumidele, eriti juhul, kui tema valik läheb lahku ideekonkursi žürii arvamuses esitatud ettepanekutest.

9. Dünaamiline hankesüsteem

9.1. Dünaamilise hankesüsteemi võib jagada ehitustööde, asjade või teenuste kategooriateks, mis määratakse objektiivselt kindlaks asjaomase kategooria raames läbiviidava hanke omaduste alusel. Sellisel juhul määratakse valikukriteeriumid kindlaks iga kategooria jaoks.

9.2. Avaliku sektori hankija täpsustab hankedokumentides kavandatavate hangete laadi ja hinnangulise koguse ning esitab kogu vajaliku teabe hankesüsteemi, kasutatavate elektrooniliste seadmete ning veebiühenduse tehnilise korralduse ja näitajate kohta.

9.3. Avaliku sektori hankija annab kogu dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja vältel igale ettevõtjale võimaluse esitada taotlus süsteemis osalemiseks. Avaliku sektori hankija hindab sellist taotlust 10 tööpäeva jooksul alates selle saamisest. Põhjendatud juhtudel võib nimetatud tähtaega pikendada 15 tööpäevani. Avaliku sektori hankija võib siiski hindamisperioodi pikendada, tingimusel et vahepeal ei tehta ühtegi pakkumuse esitamise ettepanekut.

Avaliku sektori hankija teatab hankemenetluses osalevale taotlejale võimalikult kiiresti tema vastuvõtmisest või mittevastuvõtmisest dünaamilisse hankesüsteemi.

9.4. Seejärel teeb avaliku sektori hankija kõigile süsteemi asjaomasesse kategooriasse vastu võetud hankemenetluses osalevatele taotlejatele ettepaneku esitada mõistliku aja jooksul pakkumus. Avaliku sektori hankija sõlmib lepingu sellise pakkujaga, kes tegi hanketeates sätestatud hindamiskriteeriumide alusel majanduslikult soodsaima pakkumuse. Vajaduse korral võib neid kriteeriume pakkumiskutses täpsemalt sõnastada.

9.5. Avaliku sektori hankija täpsustab hanketeates dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja.

Dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaeg ei ole pikem kui neli aastat, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel.

Avaliku sektori hankija ei kasuta seda süsteemi konkurentsi vältimiseks, piiramiseks või moonutamiseks.

10. Võistlev dialoog

10.1. Avaliku sektori hankija esitab hanketeates või kirjeldavas dokumendis oma vajadused ja nõuded, hindamiskriteeriumid ja soovitusliku ajakava.

Ta sõlmib lepingu pakkujaga, kelle pakkumuse hinna ja kvaliteedi suhe on parim.

10.2. Avaliku sektori hankija alustab dialoogi hankemenetluses osalevate taotlejatega, kes vastavad valikukriteeriumidele, et teha kindlaks ja täpsustada vahendid, mis on tema vajaduste rahuldamiseks kõige asjakohasemad. Ta võib dialoogi ajal arutada valitud taotlejatega kõiki hanke aspekte, kuid ei tohi muuta punktis 10.1 nimetatud vajadusi ja nõudeid ega hindamiskriteeriume.

Dialoogi käigus tagab avaliku sektori hankija kõikide pakkujate võrdse kohtlemise ega avalda pakkuja pakutud lahendusi või muud tema poolt edastatud konfidentsiaalset teavet ilma pakkuja nõusolekuta konfidentsiaalsusest loobumise kohta.

Võistlev dialoog võib toimuda järjestikuste etappidena, et vähendada arutatavate lahenduste arvu, kohaldades teatavaks tehtud hindamiskriteeriume, kui selline võimalus on hanketeates või kirjeldavas dokumendis ette nähtud.

10.3. Avaliku sektori hankija jätkab dialoogi, kuni ta on kindlaks määranud oma vajadustele vastava(d) lahenduse(d).

Pärast ülejäänud pakkujate teavitamist dialoogi lõpetamisest teeb avaliku sektori hankija igale pakkujale ettepaneku esitada oma lõplik pakkumus dialoogi käigus esitatud ja täpsustatud lahenduse või lahenduste põhjal. Need pakkumused sisaldavad kõiki nõutavaid ja projekti elluviimiseks vajalikke elemente.

Avaliku sektori hankija nõudmisel võib neid lõplikke pakkumusi selgitada, piiritleda ja optimeerida, tingimusel et sellega ei kaasne olulisi muudatusi pakkumuses või hankedokumentides.

Avaliku sektori hankija võib parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkumuse esitanud pakkujaga läbi rääkida, et kinnitada pakkumuses sisalduvaid kohustusi, tingimusel et see ei muuda pakkumuse peamisi aspekte ning sellega ei kaasne konkurentsi moonutamise või diskrimineerimise ohtu.

10.4. Avaliku sektori hankija võib ette näha maksete tegemise valitud taotlejatele, kes osalevad dialoogis.

11. Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kasutamine

11.1. Kui avaliku sektori hankija kasutab väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust, järgib ta artikli 164 lõikes 4 ja punktis 6.5 sätestatud läbirääkimiste korda.

Olenemata lepingu hinnangulisest maksumusest võib avaliku sektori hankija kasutada väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust järgmistel juhtudel:

a) kui avatud hankemenetluse või piiratud hankemenetluse käigus ei ole pärast kõnealuse hankemenetluse lõpetamist saadud ühtegi pakkumust või hankemenetluses osalemise taotlust või ühtegi punkti 11.2 kohast sobivat pakkumust või sobivat hankemenetluses osalemise taotlust, tingimusel et algseid hankedokumente ei ole oluliselt muudetud;

b) kui ehitustöid, asju või teenuseid saab teostada, hankida või osutada vaid üks ettevõtja punktis 11.3 sätestatud tingimuste alusel ja ühel järgmistest põhjustest:

   i) hanke eesmärk on unikaalse kunstiteose või kunstilise esituse loomine või omandamine;

   ii) tehnilistel põhjustel konkurents puudub;

   iii) tagada tuleb ainuõiguste, kaasa arvatud intellektuaalomandi õiguste kaitse;

c) niivõrd kui see on rangelt vajalik, kui ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmiselt kiireloomulise olukorra tõttu ei ole võimalik kinni pidada punktides 24, 26 ja 41 sätestatud tähtaegadest ja kui selline kiireloomuline olukord on tekkinud hankijast sõltumatult;

d) kui teenusleping sõlmitakse ideekonkursi tulemusel ning see tuleb sõlmida võitjaga või ühega võitjatest; viimasel juhul tuleb läbirääkimistel osalemise ettepanek teha kõigile võitjatele;

e) uute teenuste või ehitustööde puhul, mis seisnevad sellele ettevõtjale usaldatud samalaadsete teenuste või ehitustööde kordamises, kellega sama avaliku sektori hankija on algse lepingu sõlminud, kui kõnealused teenused või ehitustööd vastavad põhiprojektile, mille elluviimiseks sõlmiti pärast hanketeate avaldamist algne leping, kui punktis 11.4 sätestatud tingimustest ei tulene teisiti;

f) asjade ostmise lepingute puhul:

i) täiendavate tarnete puhul, mis on mõeldud asjade või seadmete osaliseks asendamiseks või varasemate asjade või olemasolevate seadmete täiendamiseks, kui tarnija vahetamine sunniks hankijat hankima teistsuguste tehniliste omadustega asju, mis tooks kaasa ühildamatuse või ebaproportsionaalsed tehnilised raskused kasutamisel ja hooldamisel; kui liidu institutsioonid sõlmivad lepinguid nende endi arvel, ei või selliste lepingute kestus ületada kolme aastat;

ii) kui tooted on valmistatud üksnes teadusuuringute, katsete, õppe- või arendustegevuse eesmärgil; sellised lepingud ei tohi siiski hõlmata masstoodangu tootmist ärilise tasuvuse väljaselgitamiseks või teadus- ja arendustegevuse kulude katmiseks;

iii) kaubabörsil noteeritud ja sealt ostetud toodetest koosnevate asjade puhul;

iv) Asjade puhul, mis ostetakse erakordselt soodsatel tingimustel kas ettevõtjalt, kes on oma äritegevust lõpetamas, või maksejõuetusmenetlust teostavatelt likvideerijatelt, võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe või muu samalaadse siseriiklike õigusnormide kohase menetluse alusel;

g) kinnisvaralepingute puhul pärast kohaliku turu-uuringu tegemist;

h) lepingute puhul, mis hõlmavad üht järgnevast:

i) seaduslik esindamine vahekohtu-, lepitus- või kohtumenetlustes nõukogu direktiivi 77/249/EMÜ[61] artiklis 1 määratletud juristi poolt;

ii) õigusnõustamine punktis i osutatud menetluste ettevalmistamisel või juhul, kui on konkreetsed märgid selle kohta, et suure tõenäosusega hakatakse asja, millega õigusnõustamine seondub, sellistes menetlustes arutama, tingimusel et õigusnõu annab direktiivi 77/249/EMÜ artiklis 1 määratletud jurist;

[61] Nõukogu 22. märtsi 1977. aasta direktiiv 77/249/EMÜ õigusteenuste osutamise vabaduse tulemuslikuma elluviimise kohta (EÜT L 78, 26.3.1977, lk 17).

iii) vahekohtu- ja lepitamisteenused;

iv) notarite osutatavad dokumentide tõendamise ja autentimise teenused;

i) lepingute puhul, mis on kuulutatud salajaseks või mille täitmisega peavad kaasnema julgeolekualased erimeetmed vastavalt kehtivatele haldusnormidele või kui liidu oluliste huvide kaitse seda nõuab, tingimusel et asjaomaseid olulisi huve ei saa kaitsta muude meetmetega; kõnealused meetmed võivad hõlmata nõuet kaitsta konfidentsiaalset teavet, mille avaliku sektori hankija on hankemenetluses kättesaadavaks teinud;

j) finantsteenuste puhul, mis on seotud väärtpaberite või muude rahastamisvahendite emiteerimise, müügi, ostu või võõrandamisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL[62] tähenduses, keskpanga teenuste ning Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi ja Euroopa stabiilsusmehhanismiga seotud toimingute puhul;

[62] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL, finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

k) laenude puhul, mis on või ei ole seotud väärtpaberite või muude finantsinstrumentide, nii nagu neid mõistetakse direktiivi 2014/65/EL tähenduses, emiteerimise, müügi, ostu või võõrandamisega;

l) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/21/EÜ[63] määratletud üldkasutatavate sidevõrkude ja elektrooniliste sideteenuste ostmise puhul;

m) rahvusvahelise organisatsiooni osutatud teenuste puhul, kui asjaomane organisatsioon ei saa oma põhikirja või asutamisdokumendi kohaselt osaleda konkurentsipõhistes hankemenetlustes.

11.2. Pakkumust ei loeta sobivaks, kui see ei ole seotud lepingu esemega, ning hankemenetluses osalemise taotlus loetakse sobimatuks, kui ettevõtja on mõnes artikli 136 lõikes 1 osutatud menetlusest kõrvalejätmist põhjustavas olukorras või ei täida valikukriteeriume.

11.3. Punkti 11.1 teise lõigu punkti b alapunktides ii ja iii sätestatud erandeid kohaldatakse ainult juhul, kui puudub mõistlik alternatiiv ning konkurentsi puudumine ei tulene hankekriteeriumide kunstlikust kitsendamisest hanke määratlemisel.

[63] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33).

11.4. Punkti 11.1 teise lõigu punktis e osutatud juhtudel määratakse põhiprojektis kindlaks võimalike uute teenuste või ehitustööde ulatus ja tingimused, mille alusel vastavad lepingud sõlmitakse. Niipea kui põhiprojekti kohta on hankemenetlus välja kuulutatud, avaldatakse teave läbirääkimistega hankemenetluse võimaliku kasutamise kohta ning välistegevuse valdkonnas võetakse artikli 175 lõikes 1 või artikli 178 lõikes 1 nimetatud piirmäärade kohaldamisel arvesse täiendavate teenuste või ehitustööde hinnangulist kogumaksumust. Kui liidu institutsioonid sõlmivad lepinguid nende endi arvel, kasutatakse asjaomast menetlust ainult algse lepingu täitmise ajal ja kolme aasta jooksul alates lepingu allakirjutamisest.

12. Konkurentsipõhiste läbirääkimistega hankemenetluste või võistleva dialoogi kasutamine

12.1. Kui avaliku sektori hankija kasutab konkurentsipõhist läbirääkimistega hankemenetlust või võistlevat dialoogi, peab ta järgima artikli 164 lõikes 4 ja punktis 6.5 sätestatud läbirääkimiste korda. Olenemata lepingu hinnangulisest maksumusest võib avaliku sektori hankija nimetatud hankemenetlusi kasutada järgmistel juhtudel:

a) kui pärast avatud või piiratud hankemenetluse lõpuleviimist selgub, et kõnealuste hankemenetluste tulemusena esitatud pakkumused on vastuolus eeskirjadega või ei ole punktis 12.2 või 12.3 kindlaks määratud kriteeriumide kohaselt vastuvõetavad, tingimusel et algseid hankedokumente ei ole oluliselt muudetud;

b) ehitustööde, asjade või teenuste puhul, mis vastavad ühele või mitmele järgmistest kriteeriumidest:

i) avaliku sektori hankija vajadusi ei saa rahuldada olemasolevate lahenduste kohandamisega;

ii) ehitustööd, asjad või teenused hõlmavad projekteerimist või innovatiivseid lahendusi;

iii) lepingut ei saa sõlmida ilma eelnevate läbirääkimisteta lepingu olemuse, keerukuse või selle õiguslike või rahaliste asjaoludega seonduvate spetsiifiliste asjaolude tõttu või lepingu esemega seotud riskide tõttu;

iv) hankijal ei ole võimalik koostada tehnilist kirjeldust piisava täpsusega vastavalt standardile, nagu on sätestatud punktis 17.3;

c) kontsessioonilepingute puhul;

d) direktiivi 2014/24/EL XIV lisas osutatud teenuslepingute puhul;

e) muude teadus- ja arendusteenuste puhul peale nende, mis on hõlmatud määruses (EÜ) nr 2195/2002 sätestatud CPV koodidega 73000000-2–73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 ja 73430000-5, välja arvatud juhul, kui nimetatud teenustest tuleneb kasu üksnes hankijale tema enda tegevuse läbiviimiseks või osutatud teenuse eest tasub täismahus avaliku sektori hankija;

f) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2010/13/EL[64] määratletud audiovisuaalmeediateenuste osutamiseks mõeldud saatematerjalide omandamise, arendamise, tootmise ja kaastootmise teenuslepingute puhul või raadioringhäälinguteenuste või saateaja ostu või saate pakkumise lepingute puhul.

12.2. Pakkumus loetakse õigusnorme eiravaks järgmistel juhtudel:

a) pakkumus ei vasta hankedokumentides kindlaks määratud miinimumnõuetele;

b) pakkumus ei vasta artikli 168 lõikes 3 sätestatud pakkumuste esitamise korrale;

c) kui pakkuja lükatakse tagasi artikli 141 lõike 1 esimese lõigu punkti b või c alusel;

d) kui avaliku sektori hankija tunnistab pakkumuse maksumuse põhjendamatult madalaks.

[64] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

12.3. Pakkumust ei loeta vastuvõetavaks järgmistel juhtudel:

a) kui pakkumuse hind ületab avaliku sektori hankija maksimaalset eelarvet, mis on kindlaks määratud ja dokumenteeritud enne hankemenetluse alustamist;

b) kui pakkumus ei vasta hindamiskriteeriumidele kehtestatud minimaalsetele kvaliteedinõuetele.

12.4. Punkti 12.1 punktis a nimetatud juhtudel ei nõuta hankijalt hanketeate avaldamist, kui konkurentsipõhisesse läbirääkimistega hankemenetlusse kaasatakse kõik pakkujad, kes täidavad menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriume, välja arvatud pakkujad, kelle pakkumuse väärtus on tunnistatud põhjendamatult madalaks.

13. Osalemiskutsega hankemenetlus

13.1. Lepingute puhul, mille maksumus jääb allapoole artikli 175 lõikes 1 või artikli 178 lõikes 1 osutatud piirmäära, ning ilma et see piiraks punktide 11 ja 12 kohaldamist, võib avaliku sektori hankija kasutada osalemiskutset ükskõik kummal järgmisel eesmärgil:

a) et teha eelvalik hankemenetluses osalevatest taotlejatest, kellele tehakse ettepanek esitada pakkumus tulevaste piiratud hankemenetluste käigus;

b) et koostada loetelu huvitatud pakkujatest, kellele tehakse ettepanek esitada hankemenetluses osalemise taotlus või pakkumus.

13.2. Osalemiskutse alusel koostatud loetelu kehtib kuni neli aastat alates punktis 3.1 nimetatud teate avaldamisest.

Esimeses lõigus nimetatud loetelu võib sisaldada alamloetelusid.

Huvitatud ettevõtja võib oma osalemissoovist teada anda igal ajal loetelu kehtivusaja jooksul, välja arvatud kehtivusaja viimase kolme kuu jooksul.

13.3. Lepingu sõlmimiseks teeb avaliku sektori hankija kõigile asjaomasesse loetelusse või alamloetelusse kantud taotlejatele või huvitatud pakkujatele ettepaneku teha ühte järgmistest:

a) punkti 13.1 punktis a osutatud juhul esitada pakkumus;

b) punkti 13.1 punktis b osutatud loetelu puhul esitada kas:

i) pakkumus, mis sisaldab dokumente menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide kohta, või

ii) dokumendid menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumide kohta ning teises etapis pakkumused kõnealuste kriteeriumide kohaselt osaleda võivatelt taotlejatelt või huvitatud pakkujatelt.

14. Keskmise, madala ja väga madala maksumusega lepingud

14.1. Keskmise, madala ja väga madala maksumusega lepingu võib sõlmida läbirääkimistega hankemenetluse kohaselt, järgides sealjuures artikli 164 lõikes 4 ja punktis 6.5 sätestatud läbirääkimiste korda. Esialgse pakkumuse esitavad ainult hankemenetluses osalevad taotlejad, kellele avaliku sektori hankija on saatnud üheaegselt ja kirjalikult pakkumuse esitamise ettepaneku.

14.2. Lepingut, mille maksumus ületab 60 000 eurot ja jääb allapoole artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääri, käsitatakse keskmise maksumusega lepinguna. Selliste lepingute suhtes kohaldatakse menetluse suhtes punkte 3.1, 6.1 ja 6.4.

14.3. Lepingut, mille maksumus ei ületa 60 000 eurot, kuid ületab punktis 14.4 esitatud piirväärtust, käsitatakse madala maksumusega lepinguna. Selliste lepingute suhtes kohaldatakse menetluse suhtes punkte 3.1, 6.2 ja 6.4.

14.4. Lepingut, mille maksumus ei ületa 15 000 eurot, käsitatakse väga madala maksumusega lepinguna. Selliste lepingute suhtes kohaldatakse menetluse suhtes punkti 6.3.

14.5. Kuni 1000 euro suuruseid makseid kuluartiklite eest võidakse teha lihtsalt arve alusel ilma eelneva pakkumuse vastuvõtmiseta.

15. Esialgsed turu-uuringud

15.1. Esialgse turu-uuringu puhul võib avaliku sektori hankija küsida või vastu võtta nõuandeid sõltumatutelt ekspertidelt või asutustelt või ettevõtjatelt. Selliseid nõuandeid võib kasutada hankemenetluse kavandamisel ja läbiviimisel, tingimusel et need nõuanded ei põhjusta konkurentsimoonutusi ning nende tulemusel ei rikuta mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtet.

15.2. Kui ettevõtja on andnud avaliku sektori hankijale nõu või on olnud muul moel kaasatud hankemenetluse ettevalmistamisse, võtab avaliku sektori hankija artiklis 141 sätestatud asjakohaseid meetmeid tagamaks, et kõnealuse ettevõtja osalemine väljavalimismenetluses ei moonuta konkurentsi.

16. Hankedokumendid

16.1. Hankedokumendid hõlmavad järgmist:

a) kui see on asjakohane, hanketeade või muud punktide 2–5 kohaselt võetud avalikustamismeetmed;

b) pakkumuse esitamise ettepanek;

c) hanke tingimused või võistleva dialoogi korral kirjeldavad dokumendid; sealhulgas tehniline kirjeldus ja asjaomased kriteeriumid;

d) näidislepingul põhinev lepingu projekt.

Esimese lõigu punkti d ei kohaldada juhul, kui näidislepingut ei saa erandlike ja nõuetekohaselt põhjendatud asjaolude tõttu kasutada.

16.2. Pakkumuse esitamise ettepanekus:

a) täpsustatakse pakkumuste esitamise eeskirjad, sealhulgas eelkõige tingimus säilitada pakkumuste konfidentsiaalsus kuni avamiseni, pakkumuste vastuvõtmise lõppkuupäev ja -kellaaeg ning aadress, millele pakkumused peab saatma või kohale toimetama, või elektroonilise esitamise korral internetiaadress;

b) märgitakse, et pakkumuse esitamine tähendab nõustumist hankedokumentides kehtestatud tingimustega ning et selline pakkumus on töövõtja suhtes, kellega leping sõlmitakse, kogu lepingu täitmise aja jooksul siduv;

c) täpsustatakse ajavahemik, mille kestel pakkumus kehtib ja mille jooksul seda ei või mingil viisil muuta;

d) keelatakse igasugused avaliku sektori hankija ja pakkuja vahelised kontaktid hankemenetluse ajal, välja arvatud erandkorras artiklis 169 sätestatud tingimustel, ning kui on ette nähtud kohapealne tutvumine, täpsustatakse selle kord;

e) täpsustatakse vahendid, mille abil tõendada pakkumuste vastuvõtmise tähtajast kinnipidamist;

f) märgitakse, et pakkumuse esitamine tähendab nõustumist menetluse tulemuste elektroonilise teatavakstegemisega.

16.3. Hanke tingimused sisaldavad järgmisi andmeid:

a) menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumid;

b) hindamiskriteeriumid ja nende suhteline osakaal, või juhul, kui osakaalu kindlaksmääramine ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik, hindamiskriteeriumide kahanev tähtsuse järjekord, mida kohaldatakse ka alternatiivsete lahenduste suhtes, kui need on hanketeates lubatud;

c) punktis 17 nimetatud tehnilist kirjeldust;

d) kui alternatiivsed lahendused on lubatud, siis miinimumnõudeid, millele need peavad vastama;

e) teavet selle kohta, kas kohaldatakse ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 7 Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide kohta või vajaduse korral diplomaatiliste suhete Viini konventsiooni või konsulaarsuhete Viini konventsiooni;

f) hankemenetluses osalemiseks vajalikke tõendeid;

g) pakkujatele seatud nõuet märkida oma asukohariik ja esitada selle kohta kõnealuse riigi õiguse kohaselt tavapäraselt tunnustatavad tõendavad dokumendid.

h) dünaamilise hankesüsteemi või elektrooniliste kataloogide korral teave kasutatavate elektrooniliste seadmete ning veebiühenduse tehnilise korralduse ja vajaliku tehnilise kirjelduse kohta.

16.4. Lepingu projektis:

a) täpsustakse leppetrahv lepingutingimuste rikkumise korral;

b) täpsustatakse andmed, mis tuleb arvetes või asjaomastes tõendavates dokumentides artikli 111 kohaselt esitada;

c) märgitakse, et kui liidu institutsioonid sõlmivad lepinguid nende endi arvel, siis kohaldatakse lepingu suhtes liidu õigust, mida vajaduse korral täiendab siseriiklik õigus, või kui see on kinnisvaralepingute puhul vajalik, üksnes siseriiklik õigus;

d) täpsustatakse vaidluste lahendamiseks pädev kohus;

e) täpsustatakse, et töövõtja täidab keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas kohaldatavaid kohustusi, mis on kehtestatud liidu või siseriiklike õigusaktidega, kollektiivlepingutega või direktiivi 2014/24/EL X lisas loetletud rahvusvaheliste sotsiaal-, keskkonna- ja tööõiguse alaste konventsioonidega;

f) täpsustatakse, kas nõutakse intellektuaalomandi õiguste üleandmist;

g) märgitakse, et pakutav maksumus on kindel ega kuulu läbivaatamisele, või esitatakse tingimused või valemid maksumuse läbivaatamiseks lepingu kehtivusajal.

Esimese lõigu punkti g kohaldamisel, kui lepingus on ette nähtud maksumuse läbivaatamine, võtab avaliku sektori hankija eelkõige arvesse järgmist:

a) hankemenetluse eset ja majanduslikku olukorda, milles hankemenetlus toimub;

b) lepingu ja ülesannete liiki ja lepingu kestust;

c) avaliku sektori hankija finantshuve.

Käesoleva punkti esimese lõigu punktide c ja d kohaldamisest võib loobuda lepingute puhul, millele on alla kirjutatud kooskõlas punkti 11.1 teise lõigu punktiga m.

17. Tehniline kirjeldus

17.1. Tehnilise kirjeldusega võimaldatakse kõikidele ettevõtjatele võrdne juurdepääs hankemenetlusele ning sellega ei või põhjendamatult takistada hangete avamist konkurentsile.

Tehniline kirjeldus hõlmab omadusi, mida ehitustöödelt, asjadelt või teenustelt nõutakse, kaasa arvatud miinimumnõudeid, nii et need vastavad avaliku sektori hankija kavandatud kasutusotstarbele.

17.2. Punktis 17.1 nimetatud omaduste hulka võivad vastavalt vajadusele kuuluda:

a) kvaliteet;

b) keskkonnaohutuse ja kliimanäitajad;

c) füüsilistele isikutele kasutamiseks mõeldud hangete puhul puuetega inimeste juurdepääsu kriteeriumid või arvestamine kõikide kasutajatega, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel;

d) vastavushindamise tase ja läbiviimise kord;

e) asjade toime või kasutus;

f) ohutus või mõõtmed, sealhulgas asjade puhul müüginimetus ja kasutusjuhendid, ning kõikide lepingute puhul mõisted, tähised, katsetamine ja katsetusmeetodid, pakendamine, märgistamine ja etikettimine, tootmisprotsessid ja -meetodid;

g) ehitustööde hankelepingute puhul kvaliteedi tagamisega seotud menetlused ning projekteerimise ja kuluarvestuse nõuded, ehitustööde katse-, kontrolli- ja vastuvõtutingimused, ehitusmeetodid või -viisid ning kõik muud tehnilised tingimused, mida hankijal on võimalik üldiste või konkreetsete nõuete kohaselt lõpetatud ehitustööde ja nende juures kasutatavate materjalide või nende osade suhtes ette näha.

17.3. Tehniline kirjeldus koostatakse mis tahes järgmisel viisil:

a) viidates tähtsuse järjekorras Euroopa standarditele, Euroopa tehnilisele hinnangule, ühistele tehnilistele kirjeldustele, rahvusvahelistele standarditele, muudele Euroopa standardiorganisatsioonide koostatud tehnilistele etalonsüsteemidele või nende puudumise korral samaväärsetele siseriiklikele normidele; igale viitele lisatakse märge „või samaväärne“;

b) võttes aluseks kasutusomadused või funktsionaalsed nõuded, sealhulgas keskkonnanäitajad, tingimusel et parameetrid on piisavalt üksikasjalikud, et pakkujad saaksid kindlaks määrata lepingu eseme ning et avaliku sektori hankija saaks lepingu sõlmida;

c) kombineerides punktides a ja b sätestatud meetodeid.

17.4. Kui avaliku sektori hankija kasutab võimalust viidata punkti 17.3 punktis a sätestatud tehnilisele kirjeldusele, ei või ta pakkumust tagasi lükata põhjendusega, et see ei vasta asjaomasele tehnilisele kirjeldusele, kui pakkuja tõendab hankijat rahuldaval viisil mis tahes asjakohaste vahendite abil, et pakutud lahendus vastab tehnilises kirjelduses esitatud nõudmistele samaväärsel viisil.

17.5. Kui avaliku sektori hankija kasutab punkti 17.3 punktis b sätestatud võimalust sõnastada tehniline kirjeldus kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldamise teel, ei või ta tagasi lükata pakkumust, mis vastab siseriiklikule standardile, millega on üle võetud teatav Euroopa standard, Euroopa tehnilisele tunnustusele, ühistele tehnilistele kirjeldustele, rahvusvahelisele standardile või mõne Euroopa standardiorganisatsiooni koostatud tehnilistele etalonsüsteemidele, kui kõnealuses tehnilises kirjelduses käsitletakse tema poolt kindlaks määratud kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid.

Pakkuja peab mis tahes asjakohaste vahenditega tõendama, et standardile vastavad ehitustööd, asjad või teenused vastavad avaliku sektori hankija poolt kehtestatud kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele.

17.6. Kui avaliku sektori hankija kavatseb osta teatavate keskkonna-, sotsiaalsete või muude näitajatega ehitustöid, asju või teenuseid, võib ta nõuda konkreetse märgise olemasolu või seada märgisele teatavad nõuded, eeldusel et kõik järgmised tingimused on täidetud:

a) märgise nõuded puudutavad üksnes lepingu esemega seotud kriteeriume ning need sobivad hanke omaduste kindlaksmääramiseks;

b) märgise nõuded põhinevad objektiivselt kontrollitavatel ja mittediskrimineerivatel kriteeriumidel;

c) märgised on kehtestatud avatud ja läbipaistva menetlusega, milles saavad osaleda kõik asjaomased sidusrühmad;

d) märgised on kättesaadavad kõikidele huvitatud isikutele;

e) märgise nõuded määrab kindlaks kolmas isik, kelle üle märgist taotleval ettevõtjal ei ole otsustavat mõju.

Avaliku sektori hankija võib nõuda, et ettevõtjad esitaksid hankedokumentides esitatud kriteeriumide täitmise tõendamiseks katsearuande või sertifikaadi, mille on koostanud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 765/2008[65] akrediteeritud vastavushindamisasutus või muu samaväärne vastavushindamisasutus.

17.7. Avaliku sektori hankija aktsepteerib lisaks punktis 17.6 osutatud tõenditele ka muid asjakohaseid tõendeid, nagu tootja tehniline toimik, kui ettevõtjal puudus juurdepääs sertifikaatidele või katsearuannetele või tal ei olnud võimalik neid hankida või tal ei olnud võimalik hankida ettenähtud tähtaja jooksul konkreetset märgist põhjustel, mis ei johtu asjaomasest ettevõtjast, tingimusel et asjaomane ettevõtja tõendab, et teostatavad ehitustööd, tarnitavad asjad või osutatavad teenused vastavad konkreetse märgise nõuetele või avaliku sektori hankija kehtestatud konkreetsetele nõuetele.

17.8. Tehnilises kirjelduses ei viidata konkreetsele mudelile või allikale või konkreetsele protsessile, mis iseloomustab konkreetse ettevõtja tooteid või teenuseid, ega kaubamärkidele, patentidele, tüüpidele, konkreetsele päritolule ega tootmisprotsessile, mis asetaks teatavad tooted või ettevõtjad eelisseisundisse või välistaks need, välja arvatud juhul, kui see on lepingu eseme seisukohast põhjendatud.

---

[65] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

Erandkorras lubatakse sellist viitamist, kui lepingu eset ei ole võimalik piisavalt täpselt ja arusaadavalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märge „või samaväärne“.

18. Menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumid

18.1. Artikli 137 kohaldamisel aktsepteerib avaliku sektori hankija Euroopa ühtset hankedokumenti, millele on viidatud direktiivis 2014/24/EL, või selle puudumise korral allakirjutatud ja kuupäevastatud kirjalikku kinnitust.

Ettevõtja võib uuesti kasutada seda Euroopa ühtset hankedokumenti, mida ta kasutas eelmises hankemenetluses, tingimusel et ta kinnitab, et selles sisalduv teave on jätkuvalt õige.

18.2. Avaliku sektori hankija määrab hankedokumentides kindlaks valikukriteeriumid, suutlikkuse miinimumtasemed ja tõendid, mida selle suutlikkuse tõendamiseks nõutakse. Kõik nõuded on seotud ja proportsionaalsed lepingu esemega.

Avaliku sektori hankija näeb hankedokumentides ette, kuidas ettevõtjate rühmad peavad valikukriteeriume täitma, võttes arvesse punkti 18.6.

Kui leping on osadeks jaotatud, võib avaliku sektori hankija kehtestada suutlikkuse miinimumtasemed iga osa kohta. Kui mitme osa kohta sõlmitakse leping sama töövõtjaga, võib avaliku sektori hankija kehtestada täiendavad suutlikkuse miinimumtasemed.

18.3. Seoses suutlikkusega tegeleda kutsetööga võib avaliku sektori hankija nõuda, et ettevõtja täidaks vähemalt ühe järgmistest tingimustest:

a) ettevõtja on kantud mõnda kutse- või äriregistrisse, välja arvatud juhul kui ettevõtjaks on rahvusvaheline organisatsioon;

b) teenuslepingute puhul sellise loa olemasolu, mis tõendab, et ettevõtja võib oma asukohariigis lepingut täita, või kuulumist teatavasse kutseorganisatsiooni.

18.4. Hankemenetluses osalemise taotlusi või pakkumusi vastu võttes aktsepteerib avaliku sektori hankija Euroopa ühtset hankedokumenti või selle puudumise korral kirjalikku kinnitust, milles kinnitatakse, et hankemenetluses osalev taotleja või pakkuja täidab valikukriteeriume. Väga madala maksumusega lepingute puhul võidakse loobuda nõudest esitada Euroopa ühtne hankedokument või kirjalik kinnitus.

Avaliku sektori hankija võib menetluse jooksul igal ajal paluda hankemenetluses osalevatel taotlejatel ja pakkujatel esitada ajakohastatud kinnituse või kõik tõendavad dokumendid või osa nendest, kui see on menetluse nõuetekohaseks läbiviimiseks vajalik.

Avaliku sektori hankija nõuab hankemenetluses osalevatelt taotlejatelt või edukatelt pakkujatelt ajakohaste tõendavate dokumentide esitamist, välja arvatud juhul, kui ta on kõnealused dokumendid mõne teise hankemenetluse jaoks juba saanud, tingimusel et dokumendid on endiselt ajakohased, või kui tal on dokumentidele tasuta juurdepääs riikliku andmebaasi kaudu.

18.5. Avaliku sektori hankija võib sõltuvalt oma riskianalüüsist otsustada ettevõtjate õigus- ja haldusformaalsuste täitmise, finants-, majandus-, tehnilise ja kutsealase suutlikkuse kohta tõendeid mitte nõuda järgmistel juhtudel:

a) hankemenetluste puhul, kus liidu institutsioonid sõlmivad endi arvel lepingud, mille maksumus ei ületa artikli 175 lõikes 1 nimetatud piirmäärasid;

b) hankemenetluste puhul, kus välistegevuse valdkonnas sõlmitakse leping, mille maksumus ei ületa artikli 178 lõikes 1 osutatud piirmäärasid;

c) punkti 11.1 teise lõigu punktide b ja e, punkti f alapunktide i ja iv ning punktide h ja m kohaselt sõlmitud lepingute hankemenetluste puhul.

Kui avaliku sektori hankija otsustab ettevõtjate õigusliku, regulatiivse, finants-, majandus-, tehnilise ja kutsealase suutlikkuse kohta tõendeid mitte nõuda, eelmakseid ei tehta, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel.

18.6. Kui see on asjakohane, võib ettevõtja konkreetse lepingu puhul toetuda muude üksuste suutlikkusele, olenemata sellest, millist õiguslikku laadi on tema sidemed nende üksustega. Sel juhul peab ta hankijale tõendama, et tema käsutuses on lepingu täitmiseks vajalikud vahendid, esitades sellistelt üksustelt saadud vastava kinnituse.

Seoses tehnilise ja kutsealase suutlikkuse kriteeriumidega tugineb ettevõtja teiste üksuste suutlikkusele üksnes juhul, kui need üksused teevad selliseid ehitustöid ja osutavad selliseid teenuseid, mille jaoks selline suutlikkus on nõutav.

Kui ettevõtja toetub teiste üksuste suutlikkusele seoses majandusliku ja finantssuutlikkusega seotud kriteeriumidega, võib avaliku sektori hankija nõuda, et ettevõtja ja vastavad üksused vastutavad ühiselt lepingu täitmise eest.

Avaliku sektori hankija võib nõuda pakkujalt teavet kõigi lepingu osade kohta, mille suhtes pakkuja soovib sõlmida allhankelepinguid, ja selle kohta, kes on alltöövõtjad.

Ehitustööde või teenuste puhul, mida tehakse või osutatakse avaliku sektori hankija otsese järelevalve alla kuuluvas kohas, nõuab hankija, et töövõtja teataks talle kõigi lepingu täitmisega seotud alltöövõtjate nimed, kontaktandmed ja seaduslikud esindajad.

18.7. Avaliku sektori hankija kontrollib, kas need üksused, kelle suutlikkusele ettevõtja kavatseb toetuda, ja juhul kui alltöövõtt moodustab olulise osa lepingust, siis alltöövõtjad, keda kavatsetakse kasutada, vastavad asjaomastele valikukriteeriumidele.

Avaliku sektori hankija nõuab, et ettevõtja asendaks üksuse või alltöövõtja, kes ei vasta asjaomastele valikukriteeriumidele.

18.8. Seoses ehitustööde, teenuste ja asjade hankelepingutega seotud kohaletoomis- ja paigaldamistoimingutega võib hankija nõuda, et teatavaid olulisi ülesandeid täidaks pakkuja ise, või kui pakkumuse on esitanud ettevõtjate rühm, siis selle rühma liige.

18.9. Avaliku sektori hankija ei tohi nõuda, et pakkumuse või hankemenetluses osalemise taotluse esitamiseks peab ettevõtjate rühm vastama teatavale kindlale õiguslikule vormile, kuid valitud ettevõtjate rühmalt võidakse nõuda, et ta valiks kindlaksmääratud õigusliku vormi pärast temaga lepingu sõlmimist, kui selline muutus on vajalik lepingu nõuetekohaseks täitmiseks.

19. Majanduslik ja finantssuutlikkus

19.1. Tagamaks, et ettevõtjatel on lepingu täitmiseks vajalik majanduslik ja finantssuutlikkus, võib avaliku sektori hankija nõuda eelkõige, et:

a) ettevõtjatel oleks teatav minimaalne aastakäive, sealhulgas teatav miinimumkäive lepinguga hõlmatud valdkonnas;

b) ettevõtjad esitaksid teavet oma raamatupidamise aastaaruannete kohta, milles on ära näidatud varade ja kohustuste suhe;

c) ettevõtjatel oleks asjakohasel tasemel ametialane vastutuskindlustus.

Esimese lõigu punkti a kohaldamisel ei või minimaalne aastakäive olla suurem kui lepingu kahekordne hinnanguline aastane maksumus, välja arvatud nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, mis on seotud hanke olemusega ja mida avaliku sektori hankija selgitab hankedokumentides.

Esimese lõigu punkti b tähenduses selgitab avaliku sektori hankija kõnealuste suhtarvude suhtes kohaldatavaid meetodeid ja kriteeriume hankedokumentides.

19.2. Kui kasutatakse dünaamilist hankesüsteemi, lähtutakse maksimaalse aastakäibe arvutamisel süsteemi alusel sõlmitavate konkreetsete lepingute eeldatavast maksimaalsest maksumusest.

19.3. Avaliku sektori hankija määrab hankedokumentides kindlaks tõendid, mille ettevõtjad peavad oma majandusliku ja finantssuutlikkuse tõendamiseks esitama. Ta võib nõuda eelkõige ühte või mitut järgmist dokumenti:

a) asjakohane pangaväljavõte või vajaduse korral tõend asjaomase ametialase vastutuskindlustuse kohta;

b) kuni viimase kolme suletud eelarveaasta finantsaruanded või väljavõtted finantsaruannetest;

c) väljavõte ettevõtja kuni kolme viimase majandusaasta kogukäibe ja vajaduse korral lepinguga hõlmatud valdkonna käibe kohta.

Kui ettevõtja ei saa avaliku sektori hankija nõutud dokumente mõjuval põhjusel esitada, võib ta tõendada oma majanduslikku ja finantssuutlikkust mis tahes muu dokumendiga, mida hankija peab asjakohaseks.

20. Tehniline ja kutsealane pädevus

20.1. Avaliku sektori hankija kontrollib, et hankemenetluses osalevad taotlejad või pakkujad vastavad tehnilise ja kutsealase suutlikkuse seisukohast minimaalsetele valikukriteeriumidele kooskõlas punktidega 20.2–20.5.

20.2. Avaliku sektori hankija määrab hankedokumentides kindlaks tõendid, mille ettevõtjad peavad oma tehnilise ja kutsealase suutlikkuse tõendamiseks esitama. Ta võib nõuda ühte või mitut järgmist dokumenti:

a) ehitustööde, kohaletoomist või paigaldamist eeldavate asjade või teenuste puhul teavet lepingu täitmise eest vastutavate isikute hariduse, kutsekvalifikatsiooni, oskuste, kogemuste ja oskusteabe kohta;

b) järgmine loetelu:

i) viimase kolme aasta jooksul osutatud põhilistest teenustest ja tarnitud asjadest koos maksumuste, kuupäevade ja avalik-õiguslike või eraõiguslike klientidega, millele lisatakse taotluse korral kliendi antud kinnitused;

ii) viimase viie aasta jooksul tehtud ehitustööde loetelu, millele on lisatud tõendid tähtsamate tööde nõuetekohase teostamise kohta;

c) kinnitus tehnilise varustuse, töövahendite ja seadmete kohta, mis on ettevõtjale teenuste või ehitustööde hankelepingu täitmiseks kättesaadavad;

d) ettevõtjale kvaliteedi tagamiseks kättesaadavate tehniliste seadmete ja vahendite kirjeldus ning olemasolevate uurimis- ja arendussüsteemide kirjeldus;

e) viide ettevõtjale kättesaadavate tehniliste töötajate või tehniliste üksuste kohta sõltumata sellest, kas nad kuuluvad otse ettevõtjale või mitte, eelkõige kvaliteedikontrolli eest vastutavate isikute või üksuste kohta;

f) asjade puhul: näidised, kirjeldused või autentsed fotod või ametlike kvaliteedikontrolliasutuste või pädevaks tunnistatud ametite koostatud tõendid, mis kinnitavad toodete vastavust, viidates selgelt teatavatele tehnilistele kirjeldustele või standarditele;

g) ehitustööde ja teenuste puhul tõend ettevõtja töötajate ja juhtkonna liikmete aasta keskmise arvu kohta kolme viimase aasta jooksul;

h) märge tarneahela juhtimise ja jälgimise süsteemide kohta, mida ettevõtja saab lepingu täitmisel kohaldada;

i) märge keskkonnajuhtimismeetmete kohta, mida ettevõtja saab lepingu täitmisel kohaldada.

Esimese lõigu punkti b alapunkti i kohaldamisel võivad hankijad piisava konkurentsitaseme tagamiseks vajaduse korral märkida, et arvesse võetakse tõendeid ka rohkem kui kolme aasta eest tehtud oluliste tarnete ja osutatud teenuste kohta.

Esimese lõigu punkti b alapunkti ii kohaldamisel võivad hankijad piisava konkurentsitaseme tagamiseks vajaduse korral märkida, et arvesse võetakse tõendeid ka rohkem kui viie aasta eest tehtud oluliste ehitustööde kohta.

20.3. Kui asjad või teenused on keerukad või erandlikult vajalikud teatavaks eesmärgiks, võib tehnilist ja kutsealast suutlikkust tõendada kontrolliga, mille teostab avaliku sektori hankija või hankija nimel ettevõtja asukohariigi pädev ametiasutus, kui see asutus on nõus seda tegema. Selliste kontrollide käigus kontrollitakse tarnija tehnilist suutlikkust ja tootmisvõimsust ning vajaduse korral tema uurimis- ja arendussüsteeme ja kvaliteedikontrolli meetmeid.

20.4. Kui avaliku sektori hankija nõuab, et esitataks sõltumatute asutuste koostatud tõendid selle kohta, et ettevõtja järgib teatavaid kvaliteedi tagamise standardeid, sealhulgas puudega inimeste ligipääsu tagamise nõuet, viitab hankija kvaliteedi tagamise süsteemidele, mis põhinevad akrediteeritud asutuste sertifitseeritud asjaomaste Euroopa standardite seerial. Avaliku sektori hankija aktsepteerib ka muid tõendeid samaväärsete kvaliteedi tagamise meetmete kohta ettevõtjalt, kellel ei ole tõendatavalt sellistele tõenditele juurdepääsu või võimalust saada neid tõendeid ettenähtud tähtaja jooksul temast mitteolenevatel põhjustel, tingimusel et ettevõtja tõendab, et kavandatavad kvaliteedi tagamise meetmed vastavad nõutavatele kvaliteedi tagamise standarditele.

20.5. Kui avaliku sektori hankija nõuab, et esitataks sõltumatute asutuste koostatud tõendid selle kohta, et ettevõtja järgib teatavaid keskkonnajuhtimissüsteeme või -standardeid, viitab hankija Euroopa Liidu keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemile või muudele keskkonnajuhtimissüsteemidele, mis on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009[66] artikli 45 kohaselt tunnustatud, või muudele keskkonnajuhtimisstandarditele, mis põhinevad akrediteeritud asutuste väljaantud asjaomastel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel. Kui ettevõtjal ei olnud tõendatavalt sellistele tõenditele juurdepääsu või võimalust saada neid tõendeid ettenähtud tähtaja jooksul temast mitteolenevatel põhjustel, aktsepteerib avaliku sektori hankija ka muud tõendusmaterjali keskkonnajuhtimismeetmete järgimise kohta, tingimusel et ettevõtja tõendab, et need meetmed on samaväärsed kohaldatava keskkonnajuhtimissüsteemi või -standardi kohaselt nõutavate meetmetega.

20.6. Avaliku sektori hankija võib järeldada, et ettevõtjal ei ole nõutavat kutsealast suutlikkust lepingu täitmiseks asjakohaste kvaliteedinormide kohaselt, kui avaliku sektori hankija on kindlaks teinud, et ettevõtjal esineb huvide konflikt, mis võib lepingu täitmist negatiivselt mõjutada.

[66] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS) ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 761/2001 ning komisjoni otsused 2001/681/EÜ ja 2006/193/EÜ (ELT L 342, 22.12.2009, lk 1).

21. Hindamiskriteeriumid

21.1. Kvaliteedikriteeriumide hulka võivad kuuluda sellised elemendid nagu tehnilised eelised, esteetilised ja funktsionaalsed omadused, ligipääsetavus, arvestamine kõikide kasutajatega, sotsiaalsed, keskkondlikud ja innovaatilised omadused, tootmis-, tarne- või kauplemisprotsess ja ehitustööde, asjade või teenuste olelusringi mis tahes etapi spetsiifilised protsessid, lepingut täitma määratud töötajate töökorraldus, müügijärgne hooldus ja tehniline abi või kättetoimetamise tingimused, nagu kättetoimetamise kuupäev, protsess ja periood või paigaldamise periood.

21.2. Avaliku sektori hankija märgib hankedokumentides suhtelise osakaalu, mille ta annab igale valitud kriteeriumile majanduslikult soodsaima pakkumuse kindlakstegemisel, välja arvatud juhul, kui see tehakse kindlaks madalaima hinna alusel. Nimetatud osakaalusid võib väljendada ligikaudsel viisil asjakohase maksimaalse vahemikuna.

Hinnale või maksumusele antav osakaal ei või teiste kriteeriumidega võrreldes olla selline, et see muudaks hinna või maksumuse mõju ebaoluliseks.

Kui osakaalu kasutamine ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik, esitab avaliku sektori hankija kriteeriumid kahanevas tähtsuse järjekorras.

21.3. Avaliku sektori hankija võib ette näha minimaalsed kvaliteeditasemed. Neist kvaliteeditasemetest allapoole jäävad pakkumused lükatakse tagasi.

21.4. Olelusringi kulude arvestamisel võetakse asjakohases ulatuses osaliselt või täielikult arvesse ehitustööde, asjade või teenuste olelusringi jooksul tekkivaid järgmisi kulusid:

a) avaliku sektori hankija või muude kasutajate kantavad kulud, nagu:

i) soetamisega seotud kulud;

ii) kasutamisega seotud kulud, nagu energia- ja muude ressursside tarbimine;

iii) hoolduskulud;

iv) kasutamisjärgsed kulud, nagu kogumise ja ringlussevõtu kulud;

b) keskkonnaga seotud välismõjude arvele kantavad kulud, mis on seotud ehitustööde, asjade või teenustega nende olelusringi jooksul, kui neid saab rahaliselt hinnata ja kindlaks teha.

21.5. Kui avaliku sektori hankija hindab kulusid olelusringi kulude arvestamise alusel, märgib ta hankedokumentides, milliseid andmeid pakkujad peavad esitama, ning meetodi, mida ta kasutab nende andmete alusel olelustsükli kulude kindlaksmääramiseks.

Keskkonnaga seotud välismõjude arvele kantavate kulude hindamiseks kasutatav meetod peab vastama järgmistele tingimustele:

a) see põhineb objektiivselt kontrollitavatel mittediskrimineerivatel kriteeriumidel;

b) see on kõigile huvitatud isikutele kättesaadav;

c) ettevõtjad saavad nõutavat teavet esitada mõistlikke jõupingutusi tehes.

Vajaduse korral kasutab avaliku sektori hankija olelusringi kulude hindamise kohustuslikku ühist meetodit, mis on ette nähtud direktiivi 2014/24/EL XIII lisas loetletud liidu õigusaktides.

22. Elektrooniliste oksjonite kasutamine

22.1. Avaliku sektori hankijad võivad kasutada elektroonilisi oksjoneid, milles näidatakse uued allapoole korrigeeritud maksumused või pakkumuste teatavate elementidega seonduvad väärtused.

Avaliku sektori hankija viib läbi elektroonilise oksjoni, mis on elektrooniline korduvmenetlus, mis toimub pärast pakkumuste esialgset täielikku hindamist, võimaldades need pakkumused automaatsete hindamismeetodite abil järjestada.

22.2. Kui hankedokumendid on võimalik täpselt koostada, võib avaliku sektori hankija avatud, piiratud või konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse puhul otsustada, et avaliku hanke lepingu sõlmimisele eelneb elektrooniline oksjon.

Elektroonilise oksjoni võib korraldada hankemenetluse taasavamisel raamlepingu pooltega, nagu on osutatud punkti 1.3 teise lõigu punktis b, ning hankemenetluse alustamisel lepingute puhul, mis sõlmitakse punktis 9 osutatud dünaamilist hankesüsteemi kasutades.

Elektroonilise oksjoni aluseks on üks artikli 167 lõikes 4 sätestatud hindamismeetoditest.

22.3. Avaliku sektori hankija, kes otsustab korraldada elektroonilise oksjoni, teatab sellest hanketeates.

Hankedokumendid hõlmavad järgmist teavet:

a) nende elementide väärtused, mis on elektroonilise oksjoni esemeks, tingimusel et need elemendid on kvantifitseeritavad ning et neid saab väljendada arvuliselt või protsentides;

b) esitada võidavatele väärtustele seatud võimalikud piirangud sellistena, nagu need tulenevad lepingu esemega seotud tehnilisest kirjeldusest;

c) teave, mida pakkujatele elektroonilise oksjoni käigus antakse, ning vajaduse korral teabe kättesaadavaks tegemise aeg;

d) asjakohane teave elektroonilise oksjoni pidamise korra kohta, kaasa arvatud selle kohta, kas oksjon toimub etappidena ja millist punktis 22.7 sätestatud oksjoni sulgemise viisi kasutatakse;

e) tingimused, mille alusel pakkujatel on võimalik pakkumusi esitada, ning eelkõige miinimumvahed, mida vajaduse korral pakkumuse esitamisel nõutakse;

f) asjakohane teave kasutatavate elektrooniliste seadmete ning veebiühenduse korralduse ja tehniliste näitajate kohta.

22.4. Kõigile pakkujatele, kes on esitanud vastuvõetava pakkumuse, edastatakse üheaegselt elektroonilisel teel kutse elektroonilisel oksjonil osalemiseks, kasutades juhiste kohaseid ühendusi. Kutses märgitakse elektroonilise oksjoni alguskuupäev ja -kellaaeg.

Elektrooniline oksjon võib toimuda mitme järjestikuse etapina. Elektroonilist oksjonit ei alustata varem kui kahe tööpäeva möödumisel kutsete väljasaatmise kuupäevast arvates.

22.5. Ettepanekule tuleb lisada asjaomase hanke täieliku hindamise tulemused.

Kutses märgitakse ka matemaatiline valem, mida kasutatakse elektroonilise oksjoni käigus pakkumuste automaatseks ümberjärjestamiseks pakutud uute maksumuste ja/või väärtuste põhjal. Kõnealuses valemis võetakse arvesse kõikide majanduslikult soodsaima pakkumuse kindlakstegemiseks ette nähtud kriteeriumide osakaalusid, nagu need on näidatud hankedokumentides. Selleks vähendatakse eelnevalt kõiki vahemikke kindlaksmääratud väärtuseni.

Kui alternatiivsed lahendused on lubatud, esitatakse iga alternatiivse lahenduse kohta eraldi valem.

22.6. Elektroonilise oksjoni iga etapi käigus edastab avaliku sektori hankija kõikidele pakkujatele viivitamata vähemalt sellise teabe, millest piisab, et pakkuja saaks igal hetkel kindlaks teha oma suhtelise koha järjestuses. Kui eelnevalt on nii teatatud, võib ta edastada ka muud teavet muude esitatud hindade või väärtuste kohta, samuti võib ta oksjoni mis tahes etapis teha teatavaks pakkujate arvu. Siiski ei avalikusta ta üheski elektroonilise oksjoni etapis pakkujate isikuid.

22.7. Avaliku sektori hankija sulgeb elektroonilise oksjoni ühel või mitmel järgmistest viisidest:

a) eelnevalt ära näidatud kuupäeval ja kellaajal;

b) kui pakkujad ei esita enam minimaalsete erinevuste nõuetele vastavaid uusi hindu ega uusi väärtusi, tingimusel et avaliku sektori hankija on eelnevalt ära näidanud aja, mille möödumisel viimasest hinna või väärtuse esitamisest ta elektroonilise oksjoni sulgeb;

c) kui on läbitud eelnevalt ära näidatud arv oksjoni etappe.

22.8. Pärast elektroonilise oksjoni sulgemist sõlmib avaliku sektori hankija lepingu elektroonilise oksjoni tulemuste põhjal.

23. Põhjendamatult madala maksumusega pakkumused

23.1. Kui teatava lepingu puhul tundub pakkumuses esitatud hind või maksumus olevat põhjendamatult madal, nõuab avaliku sektori hankija kirjalikult täpsustusi hinna või maksumuse nende osade kohta, mida ta peab asjakohaseks, ja annab pakkujale võimaluse esitada märkusi.

Avaliku sektori hankija võib eelkõige arvesse võtta märkusi, mis on seotud:

a) tootmisprotsessi, teenuste osutamise või ehitusmeetodi säästlikkusega;

b) valitud tehniliste lahendustega või pakkujale kättesaadavate erakordselt soodsate tingimustega;

c) pakkumuse ainulaadsusega;

d) kõigi keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas kohaldatavate nõuete järgimisega pakkuja poolt;

e) kõigi keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas kohaldatavate nõuete järgimisega alltöövõtjate poolt;

f) pakkuja võimalusega saada riigiabi kooskõlas kohaldatavate eeskirjadega.

23.2. Avaliku sektori hankija võib pakkumuse tagasi lükata üksnes siis, kui esitatud tõendid ei õigusta rahuldaval määral väljapakutud madalat hinda või maksumust.

Avaliku sektori hankija võib pakkumuse tagasi lükata, kui ta on kindlaks teinud, et pakkumus on põhjendamatult madala maksumusega, sest see ei vasta keskkonna-, sotsiaal- ja tööõiguse valdkonnas kohaldatavatele nõuetele.

23.3. Kui avaliku sektori hankija teeb kindlaks, et pakkumus on põhjendamatult madala maksumusega, kuna pakkuja on saanud riigiabi, võib ta pakkumuse üksnes kõnealusel põhjusel tagasi lükata ainult juhul, kui pakkuja ei suuda avaliku sektori hankija määratud piisava ajavahemiku jooksul tõendada, et kõnealune abi sobib kokku siseturuga ELi toimimise lepingu artikli 107 tähenduses.

24. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste vastuvõtmise tähtajad

24.1. Kui pakkumust saab koostada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või hankedokumente täiendavate dokumentide kontrollimist kohapeal, kehtestatakse pakkumuste vastuvõtmiseks tähtajad, mis on pikemad käesolevas punktis sätestatud miinimumtähtaegadest.

Tähtaegu pikendatakse viie päeva võrra järgmistel juhtudel:

a) avaliku sektori hankija ei võimalda hankedokumentidele tasuta otsest elektroonilist juurdepääsu;

b) hanketeade on avaldatud vastavalt punkti 4.2 punktile b.

24.2. Avatud hankemenetluste puhul on pakkumuste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 37 päeva alates hanketeate väljasaatmise päevast.

24.3. Piiratud hankemenetluste, võistleva dialoogi, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse, dünaamiliste hankesüsteemide ja innovatsioonipartnerluse puhul on hankemenetluses osalemise taotluste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 32 päeva alates hanketeate väljasaatmise päevast.

24.4. Piiratud hankemenetluste ja konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse puhul on pakkumuste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 30 päeva alates pakkumuse esitamise ettepaneku väljasaatmise päevast.

24.5. Dünaamiliste hankesüsteemide puhul on pakkumuste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 10 päeva alates pakkumuse esitamise ettepaneku väljasaatmise päevast.

24.6. Hankemenetluste puhul, millele eelneb punktis 13.1 osutatud osalemiskutse, on tähtaeg järgmine:

a) punkti 13.1 punktis a ja punkti 13.3 punkti b alapunktis i osutatud menetluse raames esitatavate pakkumuste vastuvõtmise tähtaeg on vähemalt 10 päeva alates pakkumuse esitamise ettepaneku väljasaatmise päevast;

b) punkti 13.3 punkti b alapunktis ii osutatud kaheetapilise menetluse raames esitatavate hankemenetluses osalemise taotluste vastuvõtmise tähtaeg on vähemalt 10 päeva ja pakkumuste vastuvõtmise tähtaeg vähemalt 10 päeva.

24.7. Avatud või piiratud hankemenetluse puhul võib avaliku sektori hankija pakkumuste vastuvõtmise tähtaega viie päeva võrra lühendada, kui ta nõustub pakkumuste elektroonilise esitamisega.

25. Juurdepääs hankedokumentidele ja lisateabe esitamise tähtaeg

25.1. Avaliku sektori hankija võimaldab hankedokumentidele tasuta otsest elektroonilist juurdepääsu alates hanketeate avaldamise kuupäevast või ilma hanketeateta hankemenetluste või punktis 13 osutatud hankemenetluste puhul alates pakkumuse esitamise ettepaneku väljasaatmise kuupäevast.

Avaliku sektori hankija võib põhjendatud juhtudel edastada hankedokumendid muul tema poolt kindlaks määratud viisil, kui otsene elektrooniline juurdepääs dokumentidele ei ole tehnilistel põhjustel võimalik või kui hankedokumendid sisaldavad konfidentsiaalset teavet. Sellistel juhtudel kohaldatakse punkti 24.1 teist lõiku, välja arvatud punktis 26.1 sätestatud kiireloomulistel juhtudel.

Avaliku sektori hankija võib kehtestada ettevõtjate suhtes nõudeid eesmärgiga kaitsta hankedokumentides sisalduva teabe konfidentsiaalsust. Avaliku sektori hankija teatab sellistest nõuetest ja sellest, kuidas saada juurdepääs asjaomastele hankedokumentidele.

25.2. Avaliku sektori hankija annab kõigile huvitatud ettevõtjatele hankedokumentidega seotud lisateavet üheaegselt ja kirjalikult nii kiiresti kui võimalik.

Avaliku sektori hankijal ei ole kohustust vastata lisateabe taotlustele, mis on esitatud vähem kui kuus tööpäeva enne pakkumuste vastuvõtmise tähtaega.

25.3. Avaliku sektori hankija pikendab pakkumuste vastuvõtmise tähtaega juhul, kui:

a) ta ei andnud hiljemalt kuus päeva enne pakkumuste vastuvõtmise tähtaja möödumist lisateavet, ehkki ettevõtja taotles lisateavet õigel ajal;

b) ta teeb hankedokumentides olulisi muudatusi.

26. Tähtajad kiireloomulistel juhtudel

26.1. Kui avatud või piiratud hankemenetluse puhul ei ole nõuetekohaselt põhjendatud kiireloomulise vajaduse tõttu võimalik punktides 24.2 ja 24.3 sätestatud minimaalseid tähtaegu järgida, võib avaliku sektori hankija kehtestada:

a) avatud hankemenetluse puhul osalemise taotluste või pakkumuste vastuvõtmise tähtajaks vähemalt 15 päeva alates hanketeate väljasaatmise kuupäevast;

b) piiratud hankemenetluste puhul pakkumuste vastuvõtmise tähtaja, mis ei või olla lühem kui kümme päeva alates pakkumuse esitamise ettepaneku väljasaatmise kuupäevast.

26.2. Kiireloomulistel juhtudel on punkti 25.2 esimeses lõigus ja punkti 25.3 punktis a sätestatud tähtaeg neli päeva.

27. Elektroonilised kataloogid

27.1. Kui on nõutav elektrooniliste sidevahendite kasutamine, võib avaliku sektori hankija nõuda pakkumuste esitamist elektroonilise kataloogi kujul või elektroonilise kataloogi lisamist.

27.2. Kui avaliku sektori hankija aktsepteerib või nõuab pakkumuste esitamist elektrooniliste kataloogide kujul:

a) teatab ta sellest hanketeates;

b) esitab ta hankedokumentides kogu vajaliku teabe vormingu, kasutatavate elektrooniliste seadmete, ühenduste tehnilise korralduse ning kataloogi tehniliste kirjelduste kohta.

27.3. Kui elektrooniliste kataloogide kujul esitatud pakkumuste tulemusel on sõlmitud mitme pakkujaga raamleping, võib avaliku sektori hankija ette näha, et hankemenetluse taasavamine erilepingute sõlmimiseks toimub ajakohastatud kataloogide alusel, kasutades üht järgmistest meetoditest:

a) avaliku sektori hankija teeb töövõtjatele ettepaneku esitada elektroonilised kataloogid uuesti, kohandatuna kõnealuse erilepingu tingimustele;

b) avaliku sektori hankija teatab töövõtjatele, et ta kavatseb koguda juba esitatud elektroonilistest kataloogidest teabe, mida on vaja asjaomase erilepingu nõuetele kohandatud pakkumuste koostamiseks, tingimusel et kõnealuse meetodi kasutamisest on teatatud raamlepingu hankedokumentides.

27.4. Punkti 27.3 punktis b osutatud meetodit kasutades teatab avaliku sektori hankija töövõtjatele kuupäeva ja kellaaja, millal ta kavatseb koguda erilepingu nõuetele kohandatud pakkumuste koostamiseks vajalikku teavet, ning annab pakkujatele võimaluse teabe kogumisest keelduda.

Avaliku sektori hankija jätab teatamise ja teabekogumise vahele piisavalt aega.

Enne erilepingu sõlmimist esitab avaliku sektori hankija kogutud teabe asjaomasele töövõtjale, et anda talle võimalus esitada vastuväiteid või kinnitada, et nii koostatud pakkumus ei sisalda olulisi vigu.

28. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste avamine

28.1. Avatud hankemenetluste puhul võivad pakkujate esindajad osaleda pakkumuste avamise koosolekul.

28.2. Kui lepingu maksumus on võrdne artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradega või neist suurem, nimetab vastutav eelarvevahendite käsutaja ametisse komisjoni, kes pakkumused avab. Eelarvevahendite käsutaja võib sellest kohustusest riskianalüüsi alusel loobuda, kui hankemenetlust alustakse uuesti raamlepingu raames, ja punkti 11.1 teises lõigus, välja arvatud selle lõigu punktides d ja g, osutatud juhtudel.

Avamiskomisjon moodustatakse vähemalt kahest isikust, kes esindavad vähemalt kahte asjaomase liidu institutsiooni organisatsiooniüksust, millest ükski ei või olla teise alluvuses. Igasuguse huvide konflikti vältimiseks kohaldatakse nende isikute suhtes artiklis 61 sätestatud kohustusi.

Kui esindustes, artiklis 150 osutatud kohalikes üksustes või liikmesriikides isoleeritult paiknevates kohalikes üksustes ei ole eraldi allüksusi, ei kohaldata nende suhtes üksteisele mittealluvate organisatsiooniüksuste nõuet.

28.3. Institutsioonidevahelistel alustel algatatud hankemenetluse korral nimetab avamiskomisjoni liikmed ametisse hankemenetluse eest vastutava liidu institutsiooni vastutav eelarvevahendite käsutaja.

28.4. Avaliku sektori hankija kontrollib ja tagab mis tahes asjakohasel viisil, et algne pakkumus, kaasa arvatud selle finantsosa, ning artikli 149 punktide 3 ja 5 kohase pakkumuse vastuvõtmise kuupäeva ja kellaaega tõendavad dokumendid on terviklikud.

28.5. Avatud hankemenetluste puhul, kui leping sõlmitakse madalaima hinna või madalaimate kulude meetodil kooskõlas artikli 167 lõikega 4, loetakse nõuetele vastavates pakkumustes pakutud hinnad ette.

28.6. Saadud pakkumuste avamise protokollile kirjutavad alla pakkumuste avamise eest vastutav(ad) isik(ud) või avamiskomisjoni liikmed. Protokollis nimetatakse pakkumused, mis vastavad artiklile 149, ja pakkumused, mis neile nõuetele ei vasta, ning esitatakse pakkumuste tagasilükkamise põhjused vastavalt artikli 168 lõikele 4. Kõnealuse protokolli võib allkirjastada elektroonilises süsteemis, mis võimaldab allkirjastaja isikut piisavalt tuvastada.

29. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste hindamine

29.1. Vastutav eelarvevahendite käsutaja võib otsustada, et hindamiskomisjon hindab ja järjestab pakkumused ainult hindamiskriteeriumide alusel ning menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriume hinnatakse muul sellisel asjakohasel viisil, mis tagab huvide konflikti puudumise.

29.2. Institutsioonidevahelistel alustel algatatud hankemenetluse korral nimetab hindamiskomisjoni liikmed ametisse hankemenetluse eest vastutava liidu institutsiooni vastutav eelarvevahendite käsutaja. Hindamiskomisjoni koosseis kajastab võimaluse korral hankemenetluse institutsioonidevahelist laadi.

29.3. Hankemenetluses osalemise taotlused ja pakkumused, mis on punkti 11.2 kohaselt sobivad ning ei ole punkti 12.2 kohaselt vastuolus eeskirjadega ega 12.3 kohaselt vastuvõetamatud, loetakse vastuvõetavaks.

30. Hindamistulemused ja lepingu sõlmimise otsus

30.1. Hindamise tulemuseks on hindamisaruanne, mis sisaldab lepingu sõlmimise ettepanekut. Hindamisaruande kuupäevastab ja allkirjastab isik (isikud), kes hindamise teostas, või hindamiskomisjoni liikmed. Kõnealuse aruande võib allkirjastada elektroonilises süsteemis, mis võimaldab allkirjastaja isikut piisavalt tuvastada.

Kui hindamiskomisjonile ei ole antud kohustust kontrollida pakkumuste vastavust menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumidele, kirjutavad hindamisaruandele alla ka isikud, kellele vastutav eelarvevahendite käsutaja selle kohustuse on andnud.

30.2. Hindamisaruanne sisaldab järgmisi andmeid:

a) avaliku sektori hankija nimi ja aadress ning lepingu ese ja maksumus või raamlepingu ese ja maksimaalne maksumus;

b) tagasilükatud taotlejate või pakkujate nimed ning nende tagasilükkamise põhjused, viidates artikli 141 lõikes 1 osutatud olukorrale või valikukriteeriumidele;

c) teave tagasilükatud pakkumuste kohta ja tagasilükkamise põhjused, mille aluseks on mõni järgmistest:

i) artikli 167 lõike 1 punktis a sätestatud miinimumnõuete täitmata jätmine;

ii) mittevastavus punktis 21.3 sätestatud minimaalsetele kvaliteedinõuetele;

iii) pakkumus on põhjendamatult madala maksumusega punkti 23 tähenduses;

d) valitud taotlejate või pakkujate nimed ning nende valimise põhjused;

e) järjestatavate pakkujate nimed koos saadud punktisumma ja põhjendustega;

f) väljapakutud taotlejate või eduka pakkuja nimi (nimed) ning nende valimise põhjused;

g) kui on teada, millise osa suhtes lepingust või raamlepingust kavatseb väljapakutud töövõtja sõlmida allhankelepinguid kolmandate isikutega, siis selle osa osakaal.

30.3. Avaliku sektori hankija võtab vastu lepingu sõlmimise otsuse, milles esitatakse järgnev teave:

a) heakskiit hindamisaruandele, mis sisaldab kogu punktis 30.2 loetletud teavet, mida täiendab järgmine teave:

i) eduka pakkuja nimi ja tema valimise põhjused, viidates eelnevalt avaldatud valiku- ja hindamiskriteeriumidele, ja vajaduse korral ka põhjused hindamisaruandes esitatud soovituste eiramise kohta;

ii) väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse, konkurentsipõhise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi puhul punktides 11, 12 ja 39 osutatud asjaolud, mille alusel on nende kasutamine põhjendatud;

b) vajaduse korral põhjused, miks avaliku sektori hankija on otsustanud lepingu sõlmimisest loobuda.

30.4. Eelarvevahendite käsutaja võib koondada hindamisaruande ja lepingu sõlmimise otsuse ühte dokumenti ja sellele alla kirjutada järgmistel juhtudel:

a) hankemenetluste puhul, mille maksumus jääb allapoole artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmäärasid, kui saadakse vaid üks pakkumus;

b) kui hankemenetlust alustakse uuesti raamlepingu raames, mille puhul hindamiskomisjoni ei moodustatud;

c) punkti 11.1 teise lõigu punktides c ja e, punkti f alapunktides i ja iii ning punktis h osutatud juhtudel, kui hindamiskomisjoni ei moodustatud.

30.5. Institutsioonidevahelistel alustel algatatud hankemenetluse korral teeb punktis 30.3 nimetatud otsuse hankemenetluse eest vastutav avaliku sektori hankija.

31. Hankemenetluses osalevate taotlejate ja pakkujate teavitamine

31.1. Avaliku sektori hankija teavitab hankemenetluses osalevaid taotlejaid ja pakkujaid üheaegselt ja neist igaühte eraldi elektroonilisel teel oma otsusest hankemenetluse tulemuse kohta niipea kui võimalik:

a) artikli 168 lõikes 3 osutatud juhtudel avamisetapis;

b) kahes eraldi etapis korraldatavate hankemenetluste puhul pärast menetlusest kõrvalejätmise ja valikukriteeriumidel põhineva otsuse tegemist;

c) pärast lepingu sõlmimise otsuse tegemist.

Kõigil juhtudel osutab avaliku sektori hankija põhjustele, miks hankemenetluses osalemise taotlust või pakkumust vastu ei võetud, ning sellele, millised on kättesaadavad õiguskaitsevahendid.

Edukat pakkujat teavitades täpsustab avaliku sektori hankija, et teatatud otsus ei ole tema suhtes siduv.

31.2. Avaliku sektori hankija edastab artikli 170 lõikes 3 esitatud teabe niipea kui võimalik, kuid igal juhul 15 päeva jooksul alates kirjaliku taotluse kättesaamisest. Kui avaliku sektori hankija sõlmib lepinguid enda nimel, kasutab ta elektroonilisi sidevahendeid. Pakkuja võib saata ka taotluse elektroonilisi sidevahendeid kasutades.

31.3. Kui avaliku sektori hankija kasutab teabe edastamiseks elektroonilisi sidevahendeid, loetakse teave hankemenetluses osalevate taotlejate või pakkujate poolt kättesaaduks, kui avaliku sektori hankija suudab tõendada, et ta on saatnud teabe elektroonilisele aadressile, mis on esitatud pakkumuses või hankemenetluses osalemise taotluses.

Sellisel juhul loetakse teave hankemenetluses osalevate taotlejate või pakkujate poolt kättesaaduks kuupäeval, kui avaliku sektori hankija selle välja saatis.

2. PEATÜKK

Liidu institutsioonide poolt nende endi arvel sõlmitavate lepingute suhtes kohaldatavad sätted

32. Keskne avaliku sektori hankija

32.1. Keskne avaliku sektori hankija võib tegutseda ühena järgmistest:

a) hulgikauplejana, ostes, ladustades ja müües edasi asju või teenuseid teistele hankijatele;

b) vahendajana, sõlmides raamlepinguid või rakendades dünaamilisi hankesüsteeme, mida saavad kasutada teised hankijad, nagu teatatud algses teates.

32.2. Keskne avaliku sektori hankija viib kõik hankemenetlused läbi elektroonilisi sidevahendeid kasutades.

33. Osad

33.1. Kui see on asjakohane, tehniliselt teostatav ja kulutõhus, tuleb sama hankemenetluse lepingud sõlmida eraldi osades.

33.2. Kui lepingu ese on jagatud mitmesse ossa ja iga osa kohta sõlmitakse individuaalne leping, võetakse kogu lepingu suhtes kohaldatava piirmäära arvutamisel aluseks kõigi osade kogumaksumus.

Kui kõigi osade kogumaksumus on võrdne artikli 175 lõikes 1 osutatud piirmääradega või nendest suurem, kohaldatakse artikli 163 lõiget 1 ning artikleid 164 ja 165 iga osa suhtes.

33.3. Lepingu sõlmimisel eraldi osades hinnatakse pakkumusi iga osa puhul eraldi. Kui mitme osa kohta sõlmitakse leping sama pakkujaga, võidakse alla kirjutada üks, kõiki neid osi hõlmav leping.

34. Lepingute maksumuse hindamise kord

34.1. Avaliku sektori hankija hindab lepingu maksumust välja makstava kogusumma alusel, arvestades sealhulgas lepingu mis tahes valikuvõimalusi ja uuendamisi.

Hinnanguline maksumus arvutatakse hiljemalt siis, kui avaliku sektori hankija alustab hankemenetlust.

34.2. Raamlepingute ja dünaamilise hankesüsteemi puhul võetakse aluseks kõikide raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi kogu kehtivusaja jooksul kavandatavate lepingute maksimaalne maksumus.

Innovatsioonipartnerluse puhul võetakse aluseks kavandatava partnerluse kõigi etappide ajal toimuva teadus- ja arendustegevuse maksimaalne hinnanguline maksumus ning samuti kavandatava partnerluse lõpus ostetavate ehitustööde, asjade või teenuste maksumus.

Kui avaliku sektori hankija näeb ette maksed hankemenetluses osalevatele taotlejatele või pakkujatele, võtab ta neid lepingu hinnangulise maksumuse arvutamisel arvesse.

34.3. Teenuslepingute puhul võetakse aluseks järgmine:

a) kindlustusteenuste puhul makstavad kindlustusmaksed ja muud tasud;

b) panga- või finantsteenuste puhul teenustasud, vahendustasud, intressid ja muud tasud;

c) projekteerimislepingute puhul teenustasud, vahendustasud ja muud tasud.

34.4. Teenuslepingute puhul, mille kogumaksumus on kindlaks määramata, või asjade hankelepingute puhul, mis käsitlevad toodete liisimist, üürimist, rentimist või järelmaksuga ostmist, võetakse lepingute hinnangulise maksumuse arvutamisel aluseks:

a) tähtajaliste lepingute puhul:

i) kui lepingu kehtivusaeg on kuni 48 kuud teenuslepingu puhul või kuni 12 kuud asjade hankelepingu puhul, siis lepingu kogumaksumus selle kehtivusajal;

ii) kui lepingu kehtivusaeg on asjade hankelepingu puhul pikem kui 12 kuud, siis kogumaksumus, sealhulgas hinnanguline jääkmaksumus;

b) tähtajatute lepingute või üle 48kuulise kehtivusajaga teenuslepingute puhul kuumaksumus, mis on korrutatud 48ga.

34.5. Teenus- või asjade hankelepingute puhul, mis sõlmitakse regulaarselt või mida teatava ajavahemiku möödudes uuendatakse, võetakse lepingu hinnangulise maksumuse arvutamisel aluseks:

a) eelneva 12 kuu või eelneva eelarveaasta jooksul sõlmitud samalaadsete järjestikuste lepingute tegelik kogumaksumus, mida on võimaluse korral kohandatud, et võtta arvesse algse hankelepingu sõlmimisele järgneva 12 kuu jooksul oodatavaid koguse või maksumuse muutusi;

b) eelarveaasta jooksul sõlmitavate samalaadsete järjestikuste lepingute hinnanguline kogumaksumus.

34.6. Ehitustööde hankelepingute puhul võetakse aluseks mitte ainult ehitustööde maksumus, vaid lisaks ka selliste asjade ja teenuste hinnanguline kogumaksumus, mis on kõnealuste ehitustööde tegemiseks vajalikud ja mille avaliku sektori hankija annab töövõtja käsutusse.

34.7. Kontsessioonilepingute puhul on maksumuseks kontsessionääri prognoositav kogukäive lepingu kehtivuse ajal.

Maksumus arvutatakse hankedokumentides täpsustatud objektiivse meetodi abil, võttes eelkõige arvesse järgmist:

a) tulu, mis saadaks ehitise või teenuse kasutajate makstavatest muudest teenustasudest ja trahvidest kui need, mida kogutakse avaliku sektori hankija nimel;

b) kolmandatelt isikutelt kontsessiooni täitmiseks saadavate toetuste või muude finantssoodustuste maksumus;

c) tulu kontsessiooni osaks oleva mis tahes vara müügist;

d) avaliku sektori hankija poolt kontsessionäärile kättesaadavaks tehtavate asjade ja teenuste maksumus, tingimusel et need on vajalikud ehitustööde tegemiseks või teenuste osutamiseks;

e) maksed hankemenetluses osalevatele taotlejatele või pakkujatele.

35. Lepingu allakirjutamisele eelnev ooteaeg

35.1. Ooteaega arvestatakse alates ühest järgmistest kuupäevadest:

a) edukatele ja mitteedukatele pakkujatele teadete elektroonilisel teel samaaegse väljasaatmise kuupäevale järgnevast päevast;

b) punktis 2.4 nimetatud lepingu sõlmimise teate *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamisele järgnevast päevast, kui leping või raamleping sõlmitakse vastavalt punkti 11.1 teise lõigu punktile b.

Avaliku sektori hankija võib vajaduse korral lepingu allakirjutamise peatada täiendavaks kontrollimiseks, kui see on õigustatud mitteedukate või kahju kandnud menetluses osalevate taotlejate või pakkujate nõudmiste või märkuste või mis tahes muu, artikli 175 lõikes 3 esitatud ajavahemiku jooksul saadud asjakohase teabe alusel. Peatamise korral teavitatakse kõiki hankemenetluses osalevaid taotlejaid või pakkujaid kolme tööpäeva jooksul pärast peatamisotsust.

Kui lepingut või raamlepingut ei saa alla kirjutada kavandatud eduka pakkujaga, võib avaliku sektori hankija sõlmida selle edukuselt järgmise pakkujaga.

35.2. Punktis 35.1 sätestatud tähtaega ei kohaldata järgmistel juhtudel:

a) mis tahes menetluse puhul, mille raames on esitatud ainult üks pakkumus;

b) raamlepingul põhinevate erilepingute puhul;

c) dünaamiliste hankesüsteemide puhul;

d) punktis 11 osutatud väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse puhul, välja arvatud punkti 11.1 teise lõigu punktis b sätestatud menetlusega sõlmitud lepingute puhul.

3. PEATÜKK

Välistegevuse valdkonna hanked

36. Erisätted välistegevuse valdkonna lepingute piirmäärade ja sõlmimise korra kohta

Punkti 2, välja arvatud punkt 2.5, punkte 3, 4 ja 6, punkti 12.1 punkti a ja punkte c–f, punkti 12.4, punkti 13.3, punkte 14 ja 15, punkte 17.3–17.7, punkte 20.4 ja 23.3, punkti 24, punkte 25.2 ja 25.3 ning punkte 26, 28 ja 29, välja arvatud punkt 29.3, ei kohaldata artikli 178 lõikes 2 osutatud avaliku sektori hankijate poolt ega nende nimel sõlmitud hankelepingute suhtes. ***Punkte 32, 33 ja 34 ei kohaldata välistegevuse valdkonna hangete suhtes. Punkti 35 kohaldatakse välistegevuse valdkonna hangete suhtes. Punkti 35.1 teise lõigu kohaldamisel on ooteaja kestus artikli 178 lõikes 1 sätestatud pikkus.***

Käesoleva peatüki kohaldamisalasse kuuluvate hankeid reguleerivate sätete rakendamise kohta teeb otsuse komisjon, sealhulgas asjakohaste kontrollide kohta, mida vastutav eelarvevahendite käsutaja teeb juhul, kui avaliku sektori hankija ei ole komisjon.

37. Avalikustamine

37.1. Kui see on asjakohane, saadetakse punkti 38.1 punktis a osutatud piiratud hankemenetluse või punktis b osutatud avatud hankemenetluse pakkumuse esitamise ettepanekute eelteade väljaannete talitusele elektroonilisel teel nii kiiresti kui võimalik.

37.2. Lepingu sõlmimise teade saadetakse pärast lepingu allakirjutamist, välja arvatud juhul, kui leping on vajaduse korral salajaseks tunnistatud või kui selle täitmisega peavad kaasnema julgeolekualased erimeetmed või kui liidu või toetust saava riigi oluliste huvide kaitse seda nõuab ja kui hankelepingu sõlmimise teate avaldamist ei loeta asjakohaseks.

38. Piirmäärad ja menetlused

38.1. Välistegevuse valdkonnas kasutatakse järgmisi hankemenetlusi:

a) artikli 164 lõike 1 punktis b ette nähtud piiratud hankemenetlus;

b) artikli 164 lõike 1 punktis a ette nähtud avatud hankemenetlus;

c) kohalik avatud hankemenetlus;

d) lihtsustatud menetlus.

38.2. Hankemenetlusi kasutatakse vastavalt piirmääradele järgmiselt:

a) avatud või piiratud hankemenetlust võib kasutada:

i) teenus- ja asjade hankelepingute ning teenuste kontsessioonilepingute puhul, mille maksumus on vähemalt 300 000 eurot;

ii) ehitustööde hankelepingute ja ehitustööde kontsessioonilepingute puhul, mille maksumus on vähemalt 5 000 000 eurot;

b) kohalikku avatud hankemenetlust võib kasutada:

   i) asjade lepingute puhul, mille maksumus on vähemalt 100 000 eurot ja alla 300 000 euro;

   ii) ehitustööde hankelepingute ja ehitustööde kontsessioonilepingute puhul, mille maksumus on vähemalt 300 000 eurot ja alla 5 000 000 euro;

c) lihtsustatud hankemenetlust võib kasutada:

   i) teenuste hankelepingute, teenuste kontsessioonilepingute, ehitustööde hankelepingute ja ehitustööde kontsessioonilepingute puhul, mille maksumus on alla 300 000 euro;

   ii) asjade hankelepingute puhul, mille maksumus on alla 100 000 euro;

d) kuni 20 000 euro suuruse maksumusega lepinguid võib sõlmida ühe pakkumuse alusel;

e) kuni 2 500 euro suuruseid makseid kulude eest võidakse teha lihtsalt arve alusel ilma eelneva pakkumuse vastuvõtmiseta.

38.3. Punkti 38.1 punktis a nimetatud piiratud hankemenetluse hanketeates märgitakse nende hankemenetluses osalevate taotlejate arv, kellele tehakse pakkumuse esitamise ettepanek. Teenuslepingute puhul tehakse pakkumuse esitamise ettepanek vähemalt neljale hankemenetluses osalevale taotlejale. Pakkumust esitama lubatud hankemenetluses osalevate taotlejate arv on piisav reaalse konkurentsi tagamiseks.

Valitud taotlejate nimekiri avaldatakse komisjoni veebisaidil.

Kui hankemenetluses osalevate ning valikukriteeriumidele või suutlikkuse miinimumtasemele vastavate taotlejate arv jääb alla minimaalse arvu, võib avaliku sektori hankija teha pakkumuse esitamise ettepaneku üksnes neile hankemenetluses osalevatele taotlejatele, kes vastavad pakkumuse esitamise kriteeriumidele.

38.4. Punkti 38.1 punktis c nimetatud kohaliku avatud hankemenetluse hanketeade avaldatakse vähemalt vahendite saajaks oleva riigi ametlikus väljaandes või muus samaväärses väljaandes.

38.5. Punkti 38.1 punktis b nimetatud lihtsustatud hankemenetluse puhul koostab avaliku sektori hankija ilma teadet avaldamata nimekirja, milles on vähemalt kolm tema valitud pakkujat.

Lihtsustatud hankemenetluses võib pakkujad valida huvitatud pakkujate loetelust, millele on osutatud punkti 13.1 punktis b ja mis avalikustatakse osalemiskutse kaudu.

Kui avaliku sektori hankija saab pakkujatega konsulteerimise järel ainult ühe pakkumuse, mis on halduslike ja tehniliste tingimustega vastavuses, võib lepingu sõlmida, tingimusel et hindamiskriteeriumid on täidetud.

38.6. Selliste õigusabiteenuste puhul, mis ei kuulu punkti 11.1 teise lõigu punkti h kohaldamisalasse, võib avaliku sektori hankija kasutada ***lihtsustatud*** menetlust olenemata lepingu hinnangulisest maksumusest.

39. Läbirääkimistega hankemenetluse kasutamine teenuste, asjade ja ehitustööde hankelepingute sõlmimiseks

39.1. Avaliku sektori hankija võib kasutada läbirääkimistega hankemenetlust ühe pakkumuse alusel järgmistel juhtudel:

a) kui teenuste osutamine usaldatakse ülesandeks avalik-õiguslikele asutustele või mittetulunduslikele üksustele või ühendustele ning teenused on seotud institutsioonilist laadi tegevusega või nende eesmärk on abistada inimesi sotsiaalvaldkonnas;

b) kui hankemenetlus ei ole andnud soovitud tulemust, mis tähendab, et ei ole saadud kvaliteedilt ja/või rahaliselt sobivat pakkumust; sel juhul võib avaliku sektori hankija pärast hankemenetluse tühistamist pidada läbirääkimisi ühe või mitme hankemenetluses osalenud pakkujaga omal valikul, tingimusel et hankedokumente oluliselt ei muudeta;

c) kui uus leping tuleb sõlmida pärast olemasoleva lepingu ennetähtaegset lõpetamist.

39.2. Punkti 11.1 teise lõigu punkti c kohaldamisel loetakse äärmiselt kiireloomulisele olukorrale vastavaks kriisiolukordades võetud meetmed. Volitatud eelarvevahendite käsutaja kinnitab, vajaduse korral koos teiste asjaomaste volitatud eelarvevahendite käsutajatega, et äärmiselt kiireloomuline olukord on olemas, ja vaatab oma otsuse regulaarselt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte seisukohast läbi.

39.3. Punkti 39.1 punktis a osutatud institutsioonilist laadi tegevus hõlmab teenuseid, mis on otseselt seotud avalik-õiguslike asutuste seadusjärgsete põhiülesannetega.

40. Hanke tingimused

Erandina punktist 16.3 võib kõigi hankemenetluses osalemise taotlust hõlmavate hankemenetluste puhul hanke tingimused vastavalt hankemenetluse kahele etapile osadeks jagada ning esimene etapp võib sisaldada ainult punkti 16.3 punktides a ja f osutatud teavet.

41. Menetluste tähtajad

41.1. Teenuslepingute puhul peab pakkumuse esitamise ettepanekut sisaldava kirja saatmise kuupäevale järgneva päeva ja pakkumuste lõpliku vastuvõtmise lõppkuupäeva vaheline aeg olema vähemalt 50 päeva. Kiireloomulistel juhtudel võib lubada siiski teistsuguseid tähtaegasid.

41.2. Pakkujad võivad enne pakkumuste vastuvõtmise lõpptähtaega esitada kirjalikke küsimusi. Avaliku sektori hankija annab küsimustele vastused enne pakkumuste vastuvõtmise lõppkuupäeva.

41.3. Piiratud hankemenetluse korral ei või hankemenetluses osalemise taotluste vastuvõtmise tähtaeg olla lühem kui 30 päeva alates hanketeate avaldamise kuupäevale järgnevast päevast. Pakkumuse esitamise ettepanekut sisaldava kirja saatmisele järgneva päeva ja pakkumuste vastuvõtmise lõppkuupäeva vaheline aeg peab olema vähemalt viiskümmend päeva. Teatavatel erandjuhtudel võib lubada siiski teistsuguseid tähtaegasid.

41.4. Avatud hankemenetluse korral peab pakkumuste vastuvõtmise tähtaeg, mida hakatakse arvestama alates hanketeate avaldamise kuupäevale järgnevast päevast, olema vähemalt:

a) 90 päeva ehitustööde hankelepingute puhul;

b) 60 päeva asjade hankelepingute puhul.

Teatavatel erandjuhtudel võib lubada siiski teistsuguseid tähtaegasid.

41.5. Kohaliku avatud hankemenetluse korral peab pakkumuste vastuvõtmise tähtaeg, mida hakatakse arvestama alates hanketeate avaldamise kuupäevast, olema vähemalt:

a) 60 päeva ehitustööde hankelepingute puhul;

b) 30 päeva asjade hankelepingute puhul.

Teatavatel erandjuhtudel võib lubada siiski teistsuguseid tähtaegasid.

41.6. Punkti 38.1 punktis d nimetatud lihtsustatud hankemenetluse korral hankemenetluses osalevatele taotlejatele pakkumuse esitamiseks ettenähtud aeg on vähemalt 30 päeva alates pakkumuse esitamise ettepanekut sisaldava kirja saatmisest.

II LISA

Vastavustabel

Määrus (EL, Euratom) nr 966/2012	**Käesolev määrus**
Artikli 1 lõige 1	Artikkel 1
Artikli 1 lõige 2	Artikkel 68
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikkel 5	Artikkel 5
Artikkel 6	Artikkel 6
Artikkel 7	Artikkel 7
Artikkel 8	Artikkel 8
Artikkel 9	Artikkel 9
Artikkel 10	Välja jäetud
Artikkel 11	Artikkel 10
Artikkel 12	Artikkel 11
Artikkel 13	Artikkel 12
Artikkel 14	Artikli 12 lõige 3
Artikkel 15	Artikkel 14
Artikkel 16	Artikkel 16

Artikkel 17	Artikkel 17
Artikkel 18	Artikkel 18
Artikkel 19	Artikkel 19
Artikkel 20	Artikkel 20
Artikkel 21	Artikkel 21
Artikkel 22	Artikkel 25
Artikkel 23	Artikkel 27
Artikkel 24	Artikkel 28
l 25	l 29
Artikkel 26	Artikkel 30
Artikkel 27	Artikkel 31
Artikkel 28	Artikli 28 lõige 2
Artikkel 29	Artikkel 32
Artikkel 30	Artikkel 33
Artikkel 31	Artikkel 35
Artikkel 32	Artikkel 36
Artikkel 33	Artikli 35 lõige 4
Artikkel 34	Artikkel 37
Artikkel 35	Artikkel 38
Artikkel 36	Artikkel 39
Artikkel 37	Artikkel 40

Artikkel 38	Artikkel 41
Artikkel 39	Artikkel 42
Artikkel 40	Artikkel 43
Artikkel 41	Artikkel 44
Artikkel 42	Artikkel 45
Artikkel 43	Artikkel 46
Artikkel 44	Artikkel 47
Artikkel 45	Artikkel 48
Artikkel 46	Artikkel 49
Artikkel 47	Artikkel 50
Artikkel 48	Artikkel 51
Artikkel 49	Artikkel 52
Artikkel 50	Artikkel 53
Artikkel 51	Artikkel 54
Artikkel 52	Artikkel 55
Artikkel 53	Artikkel 56
Artikkel 54	Artikkel 58
Artikkel 55	Artikkel 59
Artikkel 56	Artikkel 60
Artikkel 57	Artikkel 61
Artikkel 58	Artikkel 62

Artikkel 59	Artikkel 63
Artikkel 60	Artikkel 154
Artikkel 61	Artikkel 154
Artikkel 62	Artikkel 69
Artikkel 63	Artikli 62 lõige 3
Artikkel 64	Artikkel 72
Artikkel 65	Artikkel 73
Artikkel 66	Artikkel 74
Artikkel 67	Artikkel 76
Artikkel 68	Artikkel 77
Artikkel 69	Artikkel 79
Artikkel 70	Artikkel 88
Artikkel 71	Artikkel 90
Artikkel 72	Artikkel 91
Artikkel 73	Artikkel 92
Artikkel 74	Artikkel 94
Artikkel 75	Artikkel 95
Artikkel 76	Artikkel 96
Artikkel 77	Artikkel 97
Artikkel 78	Artikkel 98
Artikkel 79	Artikkel 100

Artikkel 80	Artikkel 101
Artikkel 81	Artikkel 105
Artikkel 82	Artikkel 106
Artikkel 83	Artikkel 107
Artikli 84 lõige 1	Artikli 111 lõige 1
Artikli 84 lõige 2	Artikli 110 lõige 1
Artikli 84 lõike 3 esimene lõik	Artikli 110 lõige 2
Artikli 84 lõike 3 teine lõik	Artikli 110 lõike 3 punkt e
Artikli 85 lõike 1 esimene lõik	Artikli 2 punkt 8
Artikli 85 lõike 1 teine lõik	Artikli 2 punkt 37
Artikli 85 lõike 1 kolmas lõik	Artikkel 111 lõige 2
Artikli 85 lõige 2	---
Artikli 85 lõige 3	Artikli 112 lõige 1
Artikli 85 lõige 4	Artikli 112 lõige 2
Artikli 86 lõiked 1, 2 ja 3	Artikli 111 lõige 2
Artikli 86 lõike 4 esimene lõik	Artikli 114 lõike 2 esimene lõik
Artikli 86 lõike 4 teine lõik	Artikli 114 lõige 1
Artikli 86 lõike 4 kolmas lõik	Artikli 111 lõike 1 teine lõik
Artikli 86 lõike 4 neljas lõik	Artikli 112 lõige 5
Artikli 86 lõike 5 esimene lõik	Artikli 114 lõige 4
Artikli 86 lõike 5 teine lõik	Artikli 114 lõige 5

Artikli 86 lõike 5 kolmas lõik	Artikli 114 lõige 6
Artikli 87 lõige 1	Artikli 111 lõige 1
Artikkel 88	Artikli 111 lõige 3
Artikli 89 lõige 1	Artikli 111 lõige 5
Artikli 89 lõige 2	---
Artikkel 90	Artikkel 115
Artikkel 91	Artikli 115 lõige 1
Artikkel 92	Artikkel 116
Artikkel 93	Artikkel 146
Artikkel 94	Artikkel 146
Artikkel 95	Artikkel 147
Artikkel 96	Artikkel 151
Artikkel 97	Artikkel 133
Artikkel 98	Artikkel 117
Artikkel 99	Artikkel 118
Artikkel 100	Artikkel 120
Artikkel 101	Artiklid 2 ja 162
Artikkel 102	Artikkel 160
Artikkel 103	Artikkel 163
Artikkel 104	Artikkel 164
Artikkel 104a	Artikkel 165

Artikkel 105	Artikkel 166
Artikkel 105a	Artikkel 135
Artikkel 106	Artiklid 136 kuni 140
Artikkel 107	Artikkel 141
Artikkel 108	Artiklid 142 ja 143
Artikkel 110	Artikkel 167
Artikkel 111	Artikkel 168
Artikkel 112	Artikkel 169
Artikkel 113	Artikkel 170
Artikkel 114	Artikkel 171
Artikkel 114a	Artikkel 172
Artikkel 115	Artikkel 173
Artikkel 116	Artikkel 131
Artikkel 117	Artikkel 174
Artikkel 118	Artikkel 175
Artikkel 119	Artikkel 176
Artikkel 120	Artikkel 177
Artikkel 121	Artikkel 180
Artikkel 122	Artikkel 187
Artikkel 123	Artikkel 125
Artikkel 124	Artikkel 181

Artikkel 125	Artiklid 190, 191 ja 193
Artikkel 126	Artikkel 186
Artikkel 127	Artikkel 190
Artikkel 128	Artikkel 189
Artikkel 129	Artikkel 191
Artikkel 130	Artikkel 193
Artikkel 131	Artikkel 196
Artikkel 132	Artikkel 198
Artikkel 133	Artikkel 200
Artikkel 134	Artiklid 152 ja 153
Artikli 135 lõiked 1, 5, 6 ja 7 Artikli 135 lõiked 2, 3 ja 4 Artikli 135 lõiked 8 ja 9	Artikkel 202 Artikkel 131 ---
Artikkel 136	Artikkel 132
Artikkel 137	Artiklid 204 ja 205
Artikkel 138	Artikkel 206
Artikkel 139	Artikkel 208
Artikkel 140	Artikkel 209
Artikkel 141	Artikkel 241
Artikkel 142	Artikkel 249
Artikkel 143	Artikkel 80

Artikkel 144	Artikkel 80
Artikkel 145	Artikkel 243
Artikkel 146	Artikkel 244
Artikkel 147	Artikkel 245
Artikkel 148	Artikkel 246
Artikkel 149	Artikkel 250
Artikkel 150	Artikkel 248
Artikkel 151	Artikli 82 lõiked 7, 8 ja 9
Artikkel 152	---
Artikkel 153	Artikkel 84
Artikkel 154	Artikkel 84
Artikkel 155	Artikli 243 lõige 3
Artikkel 156	Artikli 80 lõige 3
Artikkel 157	Artikkel 87
Artikkel 158	Artikkel 254
Artikkel 159	Artikkel 255
Artikkel 160	Artikkel 256
Artikkel 161	Artikkel 257
Artikkel 162	Artikkel 258
Artikkel 163	Artikkel 259
Artikkel 164	Artikkel 260

Artikkel 165	Artikkel 261
Artikkel 166	Artikkel 262
Artikkel 167	Artikkel 263
Artikkel 168	---
Artikli 169 lõige 1 Artikli 169 lõige 2 Artikli 169 lõige 3	--- Artikli 12 lõige 1 Artikli 12 lõike 2 punkt d
Artikli 170 lõige 1 Artikli 170 lõige 2 Artikli 170 lõige 3	--- Artikli 116 lõige 1 Artikli 11 lõige 2
Artikli 171 lõige 1 Artikli 171 lõige 2 Artikli 171 lõige 3	Artikli 116 lõige 4 Artikli 116 lõige 2 Artikli 116 lõige 5
Artikkel 172	Artikli 10 lõike 5 punkt a
Artikli 173 lõige 1 Artikli 173 lõige 2	Artikli 30 lõike 1 kolmas lõik Artikli 31 lõige 5
Artikkel 174	---
Artikkel 175	---
Artikkel 176	---
Artikli 177 lõiked 1, 2 ja 3 Artikli 177 lõige 4	---

Artikli 177 lõige 5	Artikli 12 lõike 4 punkt b Artikli 10 lõike 5 punkt b
Artikli 178 lõige 1 Artikli 178 lõige 2 Artikli 178 lõige 3	Artikli 14 lõige 2 Artikli 15 lõige 1 Artikli 15 lõige 2
Artikkel 178a	---
Artikli 179 lõige 1 Artikli 179 lõiked 2 ja 3	Artikli 30 lõike 1 punkt f Artikli 31 lõige 2
Artikkel 180	---
Artikli 181 lõige 1 Artikli 181 lõige 2 Artikli 181 lõige 3 Artikli 181 lõige 4	--- Artikli 21 lõike 2 punkt b Artikli 30 lõike 1 punkt e Artikli 237 lõige 5
Artikkel 182	Artikli 15 lõige 3
Artikli 183 lõige 1 Artikli 183 lõige 2 Artikli 183 lõige 3 Artikli 183 lõige 4	Artikli 160 lõige 4 Artikli 12 lõike 4 punkt c ja artikli 21 lõike 2 punkt g --- Artikkel 145, artikli 152 lõike 1 teine lõik ja artikli 167 lõige 2 ja artikli 176 lõige 2

Artikli 183 lõige 5 Artikli 183 lõige 6	Artikli 160 lõige 5 Artikli 30 lõike 1 punkt d
Artiklid 184 ja 185	---
Artikkel 186	Artikkel 236
Artikkel 187	Artiklid 234 ja 235
Artikkel 188	---
Artikli 189 lõiked 1 ja 4 Artikli 189 lõiked 2 ja 3	--- Artikli 114 lõiked 2 ja 3
Artikkel 190	Artikkel 178
Artikkel 191	Artikkel 179
Artikkel 192	Artikli 190 lõige 3
Artikkel 193	---
Artikkel 194	Artikkel 129
Artikkel 195	Artikkel 64
Artikkel 196	Artikkel 65
Artikkel 197	Artikli 65 lõige 2
Artikkel 198	Artikkel 67
Artikkel 199	Artikli 66 lõige 2
Artikkel 200	Artikli 66 lõige 3
Artikkel 201	Artikkel 264
Artikkel 202	Artikli 11 lõige 2

	Artikkel 265
Artikkel 203	Artikkel 264 Artikkel 266
Artikkel 204	Artikkel 237
Artikkel 204a	Artikkel 221
Artikkel 204b	Artikkel 222
Artikkel 204c	Artikkel 223
Artikkel 204d	Artikkel 224
Artikkel 204e	Artikkel 225
Artikkel 204f	Artikkel 225
Artikkel 204g	Artikkel 226
Artikkel 204h	Artikkel 226
Artikkel 204i	Artikkel 226
Artikkel 204j	Artikkel 227
Artikkel 204k	Artikkel 228
Artikkel 204l	Artikkel 229
Artikkel 204m	Artikkel 230
Artikkel 204n	Artikkel 231
Artikkel 204o	Artikkel 232
Artikkel 204p	Artikkel 233
Artikkel 205	Artikkel 279

Artikkel 206	Artikkel 268
Artikkel 207	---
Artikkel 208	Artikkel 70
Artikkel 209	Artikkel 71
Artikkel 210	Artikkel 269
Artikkel 211	Artikkel 280
Artikkel 212	Artikkel 281
Artikkel 213	---
Artikkel 214	Artikkel 282

Avaldus seoses artikliga 38 *Vahendite saajaid käsitleva ja muu teabe avaldamine*:

„Komisjon toetab liikmesriike hõlmavate võrgustike kaudu heade tavade vahetamist seoses eelarve jagatud täitmise raames vahendite saajaid käsitleva teabe avaldamisega. Komisjon võtab saadud kogemusi arvesse järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettevalmistamisel.“

Avaldus seoses artikliga 266 *Kinnisvaraprojekte käsitlevad erisätted*:

„Komisjon ja Euroopa välisteenistus teavitavad Euroopa Parlamenti ja nõukogu artiklis 266 osutatud töödokumenti silmas pidades igast hoonete müügist ja soetamisest, sealhulgas nendest, mis jäävad alla kõnealuses artiklis sätestatud künnise.“

Ühisavaldus eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse ning ELi lõpliku raamatupidamisaruande vastuvõtmise kuupäeva kohta:

„Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon lepivad koostöös Euroopa Kontrollikojaga kokku eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse pragmaatilises ajakavas.

Sellega seoses kinnitab komisjon, et püüab eelarveaasta 2017 konsolideeritud raamatupidamisaruande vastu võtta 30. juuniks 2018 eeldusel, et Euroopa Kontrollikoda esitab kõik kõnealuse raamatupidamisaruande usaldusväärsust käsitlevad andmed ja kõik üksuste konsolideeritud raamatupidamisaruanded 15. maiks 2018, ning oma aastaaruande kavandi 15. juuniks 2018.

Samuti kinnitab komisjon, et ta püüab esitada oma vastused Euroopa Kontrollikoja eelarveaasta 2017 aastaaruande kohta 15. augustiks 2018 eeldusel, et Euroopa Kontrollikoda esitab oma esialgsed tähelepanekud komisjonile 1. juuniks 2018.“